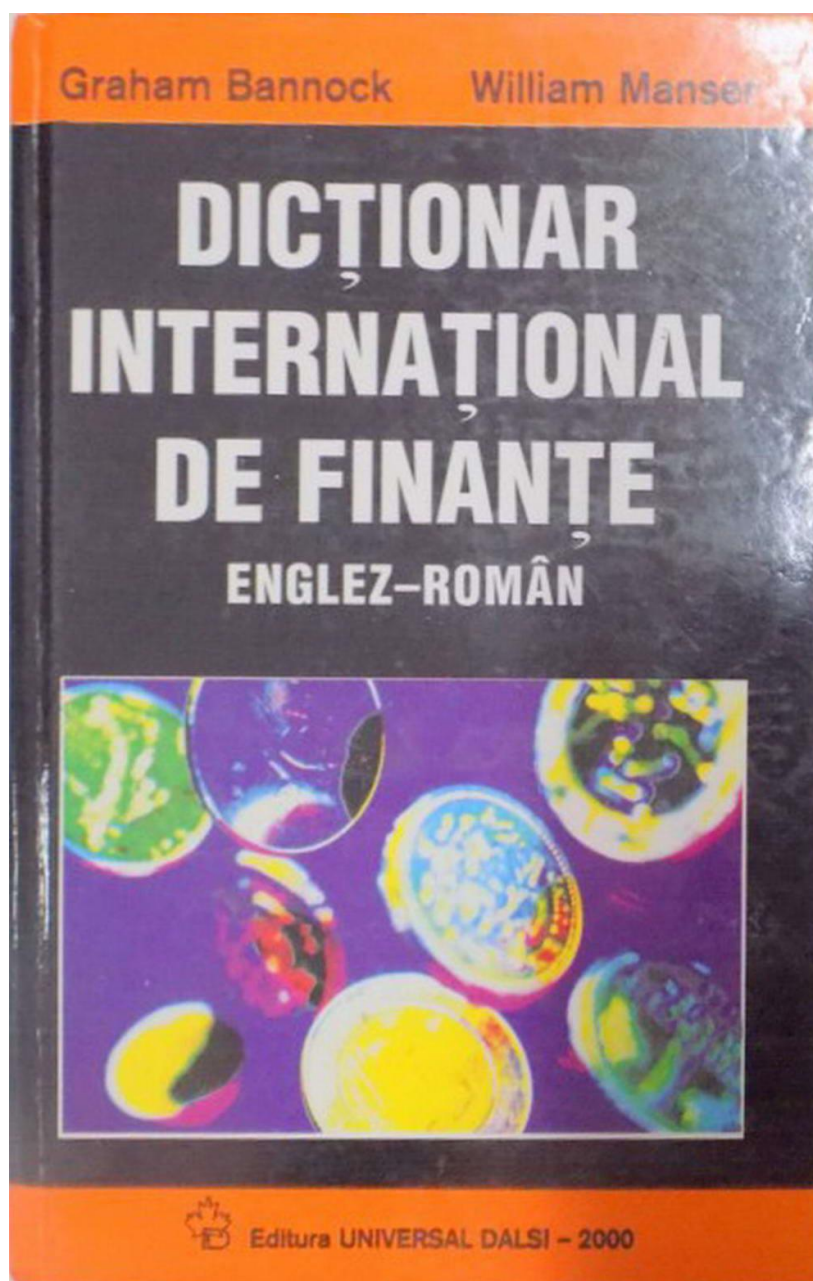

Graham Bannock & William Manser

Dicționar internațional de finanțe englez-român

Editura Universal Dalsi, 2000

ISBN: 973-9409-92-X

380 pag tipărite

A day (UK) - Ziua A. 29 aprilie 1988: intrarea în vigoare a Legii Serviciilor Financiare (→*Financial Services Act*).

à la criée (Fr.) - "prin strigare", "prin licitație deschisă". Una din cele trei metode de cotare la Bursa de Valori (→*stock exchange*) din Franța și care presupune anunțarea intenției de a vinde sau cumpăra, prin simpla strigare. Celelalte două metode sunt *par casier* (→*par casier*) și *par opposition* (→*par opposition*). De regulă este utilizată în tranzacțiile la termen (→*marché à terme* - piața la termen).

"A" shares - acțiuni de tip A. →*share* (acțiune).

abbreviated accounts (UK) - *conturi prescurtate*. Ca urmare a directivelor ($\rightarrow$ *directive*) Uniunii Europene aplicabile în dreptul afacerilor din Marea Britanie ($\rightarrow$ *incorporation*), companiilor mici și mijlocii, spre deosebire de cele mari, li se permite să prezinte un volum redus de informații, cu ocazia inspecțiilor publice. Conturile condensate pe care acestea le oferă sunt cunoscute sub denumirea de *conturi prescurtate*. Includerea în categoria companiilor mici și mijlocii se face în funcție de cifra de afaceri ($\rightarrow$ *turnover*), de activele ($\rightarrow$ *asset*) ($\rightarrow$ *asset*) deținute și de numărul de angajați (mici: cel mult 50 salariați și medii, între 50 și 250 salariați).

ABI - *Asociația Asigurătorilor din Marea Britanie*. $\rightarrow$ *Association of British Insurers*.

above the line - *deasupra liniei*. $\rightarrow$ *below the line*.

abschlag (Ger.) - $\rightarrow$ *discount*.

absolute liability - *răspundere nelimitată*. $\rightarrow$ *strict liability*.

accelerated accrual - *acumulare accelerată*. Utilizarea unui numitor mai mic decât 60 în formula ratei de acumulare ($\rightarrow$ *accrual rate*) folosită în determinarea pensiei ($\rightarrow$ *pension*) unui salariat. Spre exemplu, dacă numitorul este 40, atunci, un salariat care a lucrat timp de 40 de ani va primi un nivel al pensiei egal cu ultimul salariu.

accelerated depreciation - *depreciere accelerată*. $\rightarrow$ *capital allowances*.

acceptance - *acceptare*. Actul de acceptare a plății la scadență a sumei înscrise într-o cambie ($\rightarrow$ *bill of exchange*). Prin extensie, semnifică însuși documentul respectiv.

acceptance credit - *credit de acceptare*. Utilizarea acceptărilor ($\rightarrow$ *acceptance*) în vederea acordării unui credit ($\rightarrow$ *credit*) cumpărătorului unor mărfuri, operațiune derulată pe baza unei scrisori documentare de credit sau a unui credit documentar ($\rightarrow$ *documentary credit*). În operația de creditare, o bancă sau o casă de acceptare ($\rightarrow$ *acceptance house*) figurează în calitate de trași ai cambiei, fiind, astfel, sub incidența clauzelor ($\rightarrow$ *clausing*) și creditului documentar. De cele mai multe ori, banca sau casa de acceptare scontează cambia ($\rightarrow$ *discount*), dar rămâne responsabilă pentru plata contravalorii cambiei la scadență ($\rightarrow$ *maturity*), în acest sens convenind cu cel care a cumpărat (care este creditor pentru mărfurile achiziționate) în vederea plății de către acesta a sumei la o dată ulterioară. În situația în care cumpărătorul nu își onorează obligația de plată, banca nu este eliberată de datoria pe care o are de plătit la scadență. Este ceea ce diferențiază creditul de acceptare de operațiunea simplă de acceptare.

accepting house - *casă (bancă) de acceptare*. Instituție specializată în acceptarea sau garantarea cambiilor ($\rightarrow$ *bill of exchange*). Majoritatea băncilor de acceptare au renunțat la această funcție, ca rezultat al reducerii volumului de activități care fac apel la cambii. În acest fel, ele au revenit la operațiunile care le-au consacrat, cele proprii unor bănci de afaceri ($\rightarrow$ *merchant bank*).

accommodation bill (Jap.) - *titlu de ajustare*. Cambie ($\rightarrow$ *bill of exchange*) acceptată de o bancă ($\rightarrow$ *bank bill* -titlu de valoare bancar; $\rightarrow$ *banker's acceptance* - acceptare bancară) având la bază un număr de titluri comerciale ($\rightarrow$ *trade bill*).

account - *cont*. 1. Înregistrarea tranzacțiilor financiare, în mod similar celor operate într-un cont bancar ($\rightarrow$ *current account*, $\rightarrow$ *banking*) sau înregistrărilor dintr-un bilanț ($\rightarrow$ *balance sheet*). 2. Aranjament între vânzător și cumpărător, conform căruia este acordată o perioadă de credit ($\rightarrow$ *credit*) înaintea efectuării plății, spre exemplu, perioada stipulată în regulamentul Bursei de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*), în interiorul căreia trebuie decontate tranzacțiile efectuate ($\rightarrow$ *settlement* - decontare). Până la finele perioadei de creditare, derularea tranzacției are loc în absența banilor, motiv pentru care un asemenea aranjament este deosebit de atractiv pentru speculatori. Până de curând, în decursul unui an existau 24 de perioade în interiorul cărora se putea ajunge la un aranjament între debitor și creditor. Alte țări au definite alte sisteme de decontare a tranzacțiilor. $\rightarrow$ *account day*.

account day (UK) - *ziua de decontare*. Ziua în care toate aranjamentele convenite anterior

(→*account* - cont) în cadrul bursei de valori (→*stock exchange*) trebuie onorate (de unde și denumirea de ziua decontării - →*settlement day*). În cadrul Bursei de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*) ca și în SUA, piața utilizează aranjamente (→*settlement* - decontare) care sunt onorate (plata datoriilor) după un anumit număr de zile: în prezent 5 zile (T+5); în scurt timp se va trece la sistemul T+3.

accounting equation, basic - *ecuația bilanțieră fundamentală*. →*balance sheet*.

accounting principles - *principiile contabile*. Principii utilizate în construirea conturilor anuale (→*annual accounts*) sau a altor categorii de declarații financiare. Asemenea principii pot face referire la modul de evaluare al activelor (→*asset*), modul în care sunt tratate angajamentele (→*accrual accounting* - contabilitatea angajamentelor) sau tratamentul cheltuielilor de cercetare - dezvoltare (→*accounting standards* - standarde contabile); principii contabile unanim acceptate.

accounting standards - *standarde contabile*. Comitetul Standardelor Contabile (→*Accounting Standards Board* - *ASB*) stabilește standardele contabile valabile în Marea Britanie. Această instituție dă publicității Raportul Standardelor Financiare (*Financial Reporting Standards*), iar în 1990 a înlocuit Comitetul Standardelor Contabile (*Accounting Standards Committee* - *ASC*) care edita Declarația Standardelor Practicii Contabile (*Statements of Standard Accounting Practice* - *SSAP*). →*Financial Accounting Standards Board; Accounting Standards Committee*.

accounts payable - *conturi plătibile*. Sume datorate creditorilor comerciali și incluse în bilanț (→*balance sheet*) la capitolul datorii (→*liability*) curente.

account receivable - *creanțe*. Datorii către o firmă consemnate în facturi sau alte titluri de valoare și care urmează să fie plătite de debitorii acelei firme (→*debtor*) și incluse în bilanț (→*balance sheet*) la capitolul active (→*asset*) curente.

accrual rate - *rata de acumulare*. Rata sau numărul de ani de serviciu, în funcție de care se calculează dreptul material al unui salariat la pensie (→*pension*). În mod normal, acest număr este exprimat ca un raport, având la numitor cifra 60, acest raport urmând să fie înmulțit cu ultimul salariu al angajatului și obținând astfel mărimea pensiei. În acest mod, o persoană care a muncit timp de 40 de ani, va primi o pensie echivalentă cu produsul între raportul (40 / 60) și ultimul salariu primit.

accruals accounting - *contabilitatea angajamentelor*. Este vorba despre cheltuieli angajate sau venituri datorate. Deși aceste sume nu sunt efectiv plătite și nici prevăzute în facturi, ele sunt cuprinse în contabilitatea perioadei pentru care au fost angajate (datorate). Este vorba, spre exemplu, despre taxele cuvenite celor care prestează servicii contabile către firmă (audit, inspecția înregistrărilor financiare, întocmirea declarațiilor fiscale și financiare), sau despre costul energiei electrice consumate într-un an contabil. Toate acestea pot fi incluse în contabilitate în categoria datorii, chiar dacă ele nu au fost plătite efectiv și nici nu s-au primit încă facturile de la furnizori.

accumulation units - *unități de acumulare*. →*unit trust*.

acid ratio - *rata solvabilității*. Raportul între activele (→*asset*) curente minus valoarea acțiunilor (→*stock*) și datoriile (→*liability*) curente. Utilizată ca o modalitate de apreciere a solvabilității (→*solvency*) unei firme.

ACII - *Asociat al Institutului de Supraveghere a Pieței Asigurărilor*. →*Chartered Insurance Institute*.

acquis communautaire (Fr.) - *progresul comunitar*. Termen utilizat în spațiul Uniunii Europene (→*European Union* - *EU*) pentru a desemna progresele realizate de Uniune (fosta Comunitate Europeană) până în prezent - parte a principiului asumat conform căruia progresele trecute nu trebuie ignorate.

acquisition accounting - *contabilitatea achizițiilor*. →*consolidated accounts*.

ACT (Advance Corporation Tax) - *impozit corporativ plătit în avans*. Impozit aferent sumelor datorate acționarilor sub formă de dividende, impozit deductibil din datoriile

totale ale firmei, pentru care aceasta este obligată să plătească impozit. Modalitate de evitare a dublei impunerii. (→*corporation tax* - impozit corporativ).

act-only policy - *strategie "în limita legii"*. Modalitate de realizare a asigurării (→*insurance*) care oferă asiguratului acoperirea minimă legală.

actif (Fr.) - *activ*. →*asset*.

action group - *grup de acțiune*. Grup de membri externi (→*Names*) organizați în anumite sindicate (→*Lloyd's*) ale celor cu pierderi mari care introduc o acțiune comună, inclusiv pe calea litigiului, împotriva presupuselor acțiuni de fraudă sau neglijență din partea operatorilor din piață.

actionnaire (Fr.) - *acționar*. →*shareholder*.

actions (Fr.) - *acțiuni*. Acțiuni la capitalul social al unei firme (→*ordinary share* - acțiuni cu drept de vot).

active underwriter - *garant activ*. Membru (→*working member*) al companiei Lloyd's autorizat de către agentul manager (→*managing agent*) să garanteze în interesul membrilor unui sindicat (→*syndicate*). Un garant activ este asistat, de regulă, de un număr de până la 10 membri.

actual - *prezent (curent)*. Bun (→*commodity*) oferit spre vânzare la bursele de mărfuri (→*commodity market*) și care poate fi disponibil la livrare imediat sau într-un interval de timp foarte scurt. Se mai utilizează noțiunile de bun fizic (→*physical*) sau bun bani (→*cash*). →*forward; futures; option*.

actual price - *preț curent*. Prețul unei mărfi (→*commodity*), disponibilă imediat spre vânzare și livrare. Cunoscut și sub denumirea de preț în bani (→*cash*), preț fizic (→*physical*) sau preț spot (→*spot*). →*forward; futures; option*.

actuary - *actuar*. Oficial al companiilor de asigurări, matematician specialist în calcule financiare de probabilități, cu aplicații mai ales în anticiparea pierderilor financiare sau a producerii unor evenimente majore (ex. decesul asiguratului). Ca urmare a aplicării acestor metode, actuarul se pronunță cu privire la pretențiile de despăgubire ale asiguratului și calculează fondurile necesare și nivelul primelor de asigurare (→*premium level*). Salariații societăților de asigurare devin actuari numai în urma absolvirii examenelor organizate de Institutul de Actuariale (*Institute of Actuaries*). Actuarii pot fi și angajați ai băncilor de economii (→*saving bank*) având, de asemenea, posibilitatea să lucreze și în alte sectoare ale pieței financiare.

ad valorem - *proporțional cu valoarea*. O taxă ad valorem este un impozit (→*taxation*) aplicat prețului unui bun sau serviciu. Principiul ad valorem este utilizat, spre exemplu, la determinarea tarifelor de import (→*tariff*) și a taxei pe valoarea adăugată (→*value added tax*).

adaptive expectations hypothesis (US) - *ipoteza așteptărilor adaptive*. Teorie de previzionare a ratei dobânzii (→*rate of interest*) care are la bază ideea că evoluția viitoare a unei variabile poate fi anticipată pe baza cunoașterii evoluției trecute a acelei variabile.

ADB (Asian Development Bank) - →*Asian Development Bank*.

ADEF (Agence d'Evaluation Financière) (Fr.) - *Agenția de Evaluare Financiară*. →*Agence d'Evaluation Financière*.

adjustable rate mortgage (ARM) (US) - *rată ipotecară ajustabilă*. Credit ipotecar (→*mortgage loan*) în care rata dobânzii este ajustată în conformitate cu rata de piață a dobânzii, la intervale de timp prestabilite. Rate variabile (→*floating rate*) se practică, de asemenea, în Marea Britanie și în alte țări.

adjustable rate preferred (ARP) stock (US) - *acțiune preferențială cu dividend ajustat*. Formă de acțiune preferențială (→*preference share*) pentru care dividendele (→*dividend*) sunt corelate cu rata dobânzii (→*rate of interest*) la bonurile de tezaur

(→*Treasury bills*). ARP-urile conțin clauze care stabilesc limitele minime, respectiv maxime ale procentului care va fi plătit sub formă de dividend. ARP-urile pot fi convertite în acțiuni cu drept de vot (→*common stock*) la un raport fix, la o anumită dată sau la date viitoare succesive.

adjustment credit (US) - *credit de ajustare*. Credite (→ *loan*) cu scadența pe termen scurt (câteva zile) acordate de Rezerva Federală (→*Federal Reserve*) băncilor și altor instituții care colectează depozite (→*deposit - taking institutions*), cu scopul de a acoperi un deficit temporar în nivelul rezervelor (→*reserve*).

ADR - →*American Depository Receipt*.

advance corporation tax (ACT) - *impozit corporativ plătit în avans*. →*corporation tax*.

adventure - *operațiune riscantă*. Termen legal care desemnează un proiect sau o afacere riscantă, și care sunt supuse operațiunii de asigurare prin încheierea unei polițe (→*insurance policy*).

AEX - →*The Amsterdam Exchanges*.

AFBD (Association of Futures Brokers and Dealers) - *Asociația Brokerilor și Dealerilor de pe Piețele cu Livrare Viitoare*. →*Financial Services Act*.

Affärsvärlden General Index - *indicele compozit al Bursei de Valori din Stockholm* (→*share index*).

affiliate - *filială*. →*subsidiary*.

after-hours trading - *sistem non-stop de tranzacționare*. →*24-hour trading*.

aftermarket - *piață secundară*. Tranzacționarea titlurilor de valoare (→*security*) la un moment imediat următor emisiunii (→*new issue*).

AG (Ger.) - →*Aktiengesellschaft*.

age admitted - *vârsta minimă*. Frază regăsită într-o poliță de asigurare de viață (→*life insurance policy*) și care indică faptul că persoana asigurată a oferit dovezi privind vârsta, ceea ce presupune că atunci când este pretinsă despăgubirea de asigurare (sau suma asigurată), nu este necesară aducerea nici unei alte probe suplimentare referitoare la vârsta asiguratului.

Agence d'Evaluation Financière (ADEF) - *Agenția de Evaluare Financiară*. →*rating agency*.

agency (US) - *agenție*. Referitor la un titlu de valoare (→*security*), emis de o agenție a guvernului federal. Cele mai multe sunt sub forma titlurilor (→*bill*) și sunt emise îndeosebi de Eximbank (→*Export - Import Bank*), Asociația Națională Guvernamentală a Ipotecilor (→*Government National Mortgage Association*) și Băncile federale ale creditului ipotecar (→*Federal home loan banks*) sau băncile de credit agricol.

agency bill - *titlu tras asupra unei agenții*. Cambie (→*bill of exchange*) emisă asupra unui dezmembrământ local (ex. situat în Londra) al unei bănci cu sediul în străinătate.

agency loan - *credit public*. Împrumut acordat de Banca Europeană de Investiții (→*European Investment Bank*), disponibil doar instituțiilor publice, împrumut ce poate fi divizat în componente de mai mici dimensiuni, pentru motive diverse.

Agenda 2000 - *Agenda 2000*. →*European Union*.

agent - *agent*. Persoană autorizată de o altă persoană (→*principal* - principal) să încheie tranzacții în nume propriu cu terțe persoane, de exemplu, un broker (→*broker*).

agent de change (Fr.) - *agent de valori mobiliare*. Agent de valori mobiliare (→*stockbroker*); membru oficial al bursei de valori din Franța (→*stock exchange*; →*bourse*).

agente de cambio y bolsa (Sp.) - *agent de valori mobiliare*. Agent de valori mobiliare (→*stockbroker*); →*Madrid Stock Exchange*.

agente di cambio (It.) - *agent de valori mobiliare*. Agent de valori mobiliare (→*stockbroker*).

aggregation risk - *risc agregat*. Multiplicarea potențială a riscului care apare atunci când tranzacționarea titlurilor de valoare are loc simultan pe mai multe piețe, piețe susceptibile de a genera probleme diverse.

agio - *agio*. Diferență (→*spread*), de regulă în sensul de venit al băncii obținut ca diferență între rata dobânzii (→*interest rate*) plătită la depozitele (→*deposit*) constituite și rata dobânzii încasată la creditele sau împrumuturile (→*loan*) acordate de bancă.

AGM. - →*annual general meeting*.

agreed value policy - *poliță de asigurare cu valoare convenită*. Poliță de asigurare (→*insurance policy*) cu precizarea expresă a despăgubirii ce urmează a fi plătită în caz de realizare a riscului asigurat.

AIBD. - →*International Securities Market Association*.

AIM. - →*Alternative Investment Market*.

AIM. - →*Amsterdam Interprofessional Market*. Piața Interprofesională din Amsterdam.

AITC. - →*Association of Investment Trust Companies*.

aktie (Ger.) - *acțiune*. →*share*.

aktiengesellschaft (AG) (Ger.) - *companie deschisă cu răspundere limitată*. →*incorporation*.

aktionär (Ger.) - *acționar*. →*shareholder*.

ALFI. - →*The Luxembourg Investment Funds Association*.

aliquot - *parte alicotă*. Mostră prelevată dintr-o bucată compactă de aur, în scopul determinării conținutului de aur pur.

all or nothing - *totul sau nimic*. Teorie a măsurării cantității de bani care pleacă de la premisa că toate formele sub care se regăsesc banii sunt considerate de importanță egală. Cunoscută și sub denumirea de *teoria sumei simple* (→*simple sum theory*).

All Ordinaries - *toate acțiunile comune*. →*Australian Stock Exchange*.

All Ordinaries Index - *Indicele titlurilor tranzacționate*. Principalul indice bursier (→*share index*) din Australia.

all risk insurance - *asigurare multiplă*. Asigurare (→*insurance*) care acoperă o varietate de riscuri (→*risk*), cum ar fi cele pentru caz de pierdere sau distrugere, nefiind limitată la anumite categorii de riscuri (→*peril*), cum ar fi furtul sau inundațiile.

allfinanz (Ger.) - *societate bancară și de asigurări*. Instituție care derulează simultan operații de asigurare (→*insurance*) și bancare (→*banking*); →*bancassurance*.

allocated capacity - *suma alocată*. Acea parte a asigurării totale (→*overall premium* - primă totală) a unui membru al companiei Lloyd's (→*Lloyd's*) care este alocată sindicatelor (→*syndicate*).

allotment letter - *scrisoare de alocare*. Scrisoare adresată subscriitorului unei noi emisiuni de acțiuni (→*share*), prin care este informat cu privire la numărul de acțiuni care i-au fost alocate, fiind, de regulă, însoțită de un cec pentru balanța de plată, dacă oferta de acțiuni a fost suprasubscrisă (→*oversubscribed*) sau de o cerere prin care i se solicită plata sumei aferentă valorii subscrierilor pe care le-a realizat.

ALM. - →*Association of Lloyd's Members*.

alpha coefficient - *coeficientul alfa*. Instrument de măsurare a volatilității prețului unei acțiuni (→*share*) prin raportare la volatilitatea tuturor acțiunilor de pe piață sau prin raportare la un coș selectat de acțiuni cu risc zero. Cu ajutorul *coeficientului alfa* este posibilă identificarea fluctuațiilor de preț inerente ale unui titlu de valoare (→*security*), separat de acelea ale întregii piețe (→*systematic risk* - risc sistematic), acestea din urmă fiind evaluate cu ajutorul *coeficientului beta* (→*beta coefficient*). Noțiunile sunt

utilizate în teoria portofoliului (*→portfolio theory*).

alpha securities, stocks (UK) - *titluri de valoare (acțiuni) alfa*. Sistem de clasificare a acțiunilor celor mai tranzacționate 130 de societăți la Bursa de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*), tranzacționare ce trebuia derulată de cel puțin 10 formatori de piață (*→market maker*), din care cel puțin 6 introduceau la SEAQ (*→Stock Exchange Automated Quotation System* - Sistemul de Cotare Automată al Bursei de Valori de la Londra) oferte ferme (*→bid* - preț de cumpărare) și prețuri de vânzare (*→offer price*) pentru cel puțin 1.000 de acțiuni. Detaliile tranzacțiilor cu acțiuni alfa trebuiau notificate și erau afișate în sistemul SEAQ după cel mult 5 minute de la introducere. *Acțiunile alfa* alcătuiau una din componentele unui sistem de clasificare alcătuit din 3 categorii de acțiuni. Acțiunile beta, în număr de aproape 550, cereau doar 6 formatori de piață, din care cel puțin 4 să introducă prețuri ferme în sistemul SEAQ. Acțiunile gamma (în număr de 1.500), cereau prezența a 2 formatori de piață care să coteze prețuri indicative în sistemul SEAQ, prețuri care deveneau ferme ca urmare a solicitării celor interesați. Acțiunile delta (în număr de 130), erau cel mai puțin tranzacționate, iar formatorii de piață introduceau prețuri numai la cerere, ceea ce nu făcea necesară introducerea acestora în SEAQ. Volumele de tranzacționare erau afișate în sistemul SEAQ numai pentru acțiunile alfa. Acest sistem de clasificare a fost înlocuit pe data de 14 ianuarie 1991 de un nou sistem, numit *mărimea normală a pieței* (*→normal market size*).

alphabet brokers - *brokeri desemnați "alfabetic"*. Termen popular prin care erau desemnați brokerii cu o poziție dominantă în industria asigurărilor din SUA (*→insurance broker*), deveniți celebri prin desemnarea lor cu inițialele firmelor sau al numelui personal (de exemplu: Marsh McLennan - M.M.; Alexander & Alexander - A. & A.; Johnson & Higgins - J. & H.).

Alternative Investment Market (AIM) (UK) - *Piață alternativă de investiții*. Piață creată la Bursa de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*) și destinată cotării companiilor mici sau nou create, piață care înlocuiește vechiul segment al societăților necotate (*→unlisted securities market* - piața titlurilor de valoare necotate). Piața AIM permite capitalizarea (*→capital*) societăților, acestea putând să ofere acțiuni la tranzacționare, fără a fi supuse condițiilor severe de listare valabile pe segmentele principale ale Bursei de Valori. Admiterea la cota AIM se realizează, în principal, prin respectarea obligației de publicitate a informațiilor. În categoria informațiilor se includ: dovada constituirii ca societate deschisă, cu acțiuni liber transferabile și în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare în țara de constituire; publicarea conturilor pe parcursul sau la sfârșitul anului; supravegherea de către autoritatea de supraveghere. În plus, companiile de pe segmentul AIM trebuie să numească un consultant (*→normal*) și un broker; primul dintre aceștia are în sarcină consilierea și informarea directorilor societății cu privire la obligațiile care le revin ca urmare a cotării pe piața AIM; brokerul are în sarcină derularea tranzacțiilor de bursă cu acțiunile firmei.

american depository receipt (ADR) (US) - *certificat american de depozitare*. Certificat (*→certificate*) emis nominal sau la purtător, care dă dreptul la un număr de acțiuni (*→share*) ale unei companii care nu își are sediul în SUA, acțiuni depozitate într-o bancă din SUA. Aceste certificate sunt tranzacționate la Bursele de Valori din SUA (*→stock exchange*).

American Stock Exchange (AMEX) (US) - *Bursa Americană de Valori*. Cea mai mică din cele două burse de valori (*→stock exchange*) de la New York, care cotează în principal titluri ale companiilor mici sau nou create, spre deosebire de Bursa de Valori din New York (*→New York Stock Exchange - NYSE*). AMEX este cunoscută și sub denumirea de Mica Bursă (*Little Board, Curb Exchange*).

american style option - *opțiune americană*. Opțiune (*→option*) care poate fi executată în orice moment al intervalului de timp până la scadență (expirarea opțiunii).

AMEX. - *→American Stock Exchange*.

AMEX Major Market Index (MMI) - *Indicele principal de la bursa AMEX*. Indice bursier ($\rightarrow$ share index) care măsoară prețurile medii ale celor mai importante 20 de acțiuni ($\rightarrow$ stock) industriale cotate la Bursa de Valori din New York ($\rightarrow$ New York Stock Exchange - NYSE). Contractele cu livrare viitoare ($\rightarrow$ futures) care au la bază indicele AMEX MMI sunt tranzacționate la Bursa de Opțiuni din Chicago ($\rightarrow$ Chicago Board Options Exchange).

amortize, amortization - *amortizare*. $\rightarrow$ sinking fund.

amount at risk - *suma asigurată neacoperită*. Obligația reală ($\rightarrow$ liability) a asigurătorului într-o poliță de asigurare de viață, în condițiile în care raportul rezerve / obligație de plată crește pe parcursul derulării poliței respective. La orice moment în timp, suma asigurată neacoperită este diferența între suma plătită în caz de realizare a riscului și rezerve ($\rightarrow$ reserve), și poate fi inclusă în categoria de activ net sau valoare netă ($\rightarrow$ net asset) a companiei.

Amsterdam Exchanges (AEX) - *Piețele Valorilor Mobiliare de la Amsterdam*. Piață pentru tranzacționarea capitalurilor pe acțiuni ($\rightarrow$ equity) și a titlurilor derivate ($\rightarrow$ derivative), constituită la Amsterdam prin fuziunea, în ianuarie 1997, a Bursei de Valori de la Amsterdam ($\rightarrow$ Amsterdam Stock Exchange) și a Pieței Europene a Opțiunilor ($\rightarrow$ European Options Exchange).

Amsterdam Interprofessional Market (AIM) - *Piața Interprofesională de la Amsterdam*. Metodă de tranzacționare a titlurilor marilor societăți la nivele negociate al comisionului ($\rightarrow$ commission), inițiată în 1986 la Bursa de Valori din Amsterdam și practică în bănci, casele de comision și investitorii instituționali. Tranzacțiile sunt derulate prin intermediul brokerilor ($\rightarrow$ broker) sau *hoekmen-ilor*.

Amsterdam Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Amsterdam*. Cei 35 de membri ai Bursei de Valori, cea mai veche instituție de acest fel, sunt cunoscuți sub denumirea de *hoekmen* sau *hoeldieden*. Aceștia acționează în calitate de formatori de piață ($\rightarrow$ market maker), specializați în tranzacționarea anumitor tipuri de acțiuni ($\rightarrow$ stock) în cadrul ringului de tranzacționare ($\rightarrow$ trading floor), cu ajutorul unui sistem de cotare prin afișare pe monitor ($\rightarrow$ quotation), introdus în 1990. Tranzacțiile cu un număr de cel puțin 10.000 de acțiuni ($\rightarrow$ block trading - tranzacționare cu conglomerate) sunt derulate în afara pieței, prin intermediul Pieței Interprofesionale din Amsterdam ($\rightarrow$ Amsterdam Interprofessional Market - AIM). A doua piață, a valorilor mobiliare necotate ($\rightarrow$ unlisted securities market) cunoscută și sub numele de *pieța paralelă*, a fost închisă tranzacțiilor în anul 1993. Bursa de Valori din Amsterdam a fuzionat în ianuarie 1997 cu Piața Europeană a Opțiunilor ($\rightarrow$ European Options Exchange) cu sediul la Amsterdam, creându-se, astfel, Piețele Valorilor Mobiliare de la Amsterdam ($\rightarrow$ Amsterdam Exchanges - AEX).

Amsterdam Treaty - *Tratatul de la Amsterdam*. Acord semnat în 1997 între membrii de guvern ai țărilor Uniunii Europene ($\rightarrow$ European Union). cu intenția de a continua progresele realizate prin Tratatul de la Maastricht ($\rightarrow$ Maastricht Treaty). Prin Tratat au fost realizate progrese în ce privește politica de imigrare comună a țărilor Uniunii și în planul politicii externe și a chestiunilor de securitate europeană. De asemenea, au fost convenite și o serie de măsuri vizând reducerea șomajului în țările comunitare. Tot prin Tratatul de la Amsterdam s-a convenit ca, ulterior constituirii Uniunii Economice și Monetare, statele membre să aplice așa numitul "*pact de stabilitate*", conform căruia, deficitele bugetare naționale nu vor putea depăși limita de convergență ($\rightarrow$ convergence limit) de 3% din PIB, urmând ca eșecul țintirii acestei valori să oblige țara respectivă la plata unor taxe, excepție făcând circumstanțele speciale, cum ar fi apariția de recesiuni economice severe.

anbei kabunushi (Jap.) - companii având ca acționariat alte companii și care sunt foarte rar tranzacționate la bursele de valori ($\rightarrow$ stock exchange).

Andean Pact - *Pactul Andin*. Grup alcătuit din Bolivia, Columbia, Ecuador, Peru și Venezuela, constituit prin Acordul de la Cartagena din 1969, cu scopul de a facilita

integrarea economică a membrilor săi.

Anlage (Ger.) - *investiție*. → *investment*.

anleger - *investitor*. → *investor*.

anleihe (Ger.) - *împrumut*. → *bond*.

annual accounts - *conturi anuale*. Toate companiile cu răspundere limitată (→ *incorporation*), sunt obligate să întocmească și să depună anual declarații financiare, pentru inspecțiile publice. Pentru marile companii și mai ales în situația celor listate la Bursa de Valori, care sunt obligate să disemineze informații acționarilor, conturile anuale sunt documente sofisticate, care conțin și rapoarte ale directorilor și auditorilor, la care se adaugă bilanțul (→ *balance sheet*), contul de profit și pierdere (→ *profit and loss account* - P&L) precum și declarații privind proveniența și destinația utilizării fondurilor (→ *sources and uses*). Pentru nevoile companiilor de mici dimensiuni, pot fi prezentate conturi prescurtate (→ *abbreviated account*).

annual depreciation allowance - *deduceri la cheltuielile cu capitalul*. → *capital allowances*.

annual general meeting (AGM) - *adunarea generală anuală*. Toate companiile deschise (→ *incorporation*) din Marea Britanie sunt obligate prin lege să convoace o dată pe an toți acționarii (→ *shareholder*) la o adunare generală cu directorii. (SUA = *annual meeting* - adunare anuală; *annual stockholders' meeting* - adunarea anuală a acționarilor). Între obiectivele de pe ordinea de zi a adunării, se pot număra alegerea directorilor, numirea cenzorilor (→ *auditor*) și stabilirea remunerației pe care o vor încasa aceștia.

annual percentage rate (APR) - *rata procentuală anuală*. Declarația anuală a costurilor sub forma reținerilor financiare la creditele de consum (→ *consumer credit*), declarație cerută în mod expres de Legea Creditului de Consum din Marea Britanie (→ *Consumer Credit Act*) și de Legea Veridicității în Creditare (→ *Truth in Lending Act*) din SUA. Costurile administrative ale creditorului, marja de profit și ratele dobânzii percepute la împrumuturi sunt, de regulă, adăugate sub forma unei taxe suplimentare plătită pe întreaga perioadă de derulare a contractului și sunt exprimate sub forma unui procent din valoarea tranzacției. Până la adoptarea legislației, procentul amintit era calculat lunar, fiind, evident, mai mic decât procentul aferent unui an întreg. Prevederile legale ulterioare au impus ca obligatorie prezentarea procentului calculat anual.

annuitant - *persoană care primește o anuitate*. → *annuity*.

annuity - *anuitate*. **1.** Plată anuală regulată a unei sume de bani; **2.** Flux viitor garantat de venituri anuale, obținut prin efectuarea unei singure plăți în momentul actual. Suma actuală este calculată prin scontarea unui flux de venituri (→ *discounted cash flow*) și variază în funcție de rata dobânzii (→ *rate of interest*) luată în calcul. Anuitățile pot fi sigure (suspensive) (→ *terminable life*), imediate (→ *immediate*), amânate (→ *deferred*) sau perpetue (→ *perpetual*). Unele anuități (mai costisitoare) oferă protecție împotriva pierderii valorii reale a venitului, spre exemplu prin asigurarea unei creșteri garantate a venitului de x% pe an sau prin indexarea venitului în funcție de profitul unui fond constituit pe toată durata vieții (→ *life assurance* - asigurare de viață).

ANRPC. - → *Association of Natural Rubber Producing Countries*.

anti-trust legislation - *legislație anti-trust*. → *trust*.

APACS. - → *clearing house*.

APEC. - → *Asia - Pacific Economic Cooperation Forum*.

APCIMS (UK) - → *Association of Private Client Investment Managers and Stockbrokers*.

appreciate - *apreciere*. Creștere în valoare, spre exemplu a unui titlu de valoare (→ *security*) la bursa de valori (→ *stock exchange*) sau a unei valute (→ *currency*) față de alte valute, pe piața valutară (→ *foreign exchange market*).

appropriations - *constituiri de sume.* → *below the line.*

APR. - → *annual percentage rate.*

arbitrage - *arbitraj.* Operație practică de arbitrajiști (→ *ARB*), care constă în specularea diferenței dintre valoarea sau randamentul activelor (→ *asset*), cu scopul obținerii de profit, și anume: **1.** Cumpărarea unei valute sau a unui activ al pieței monetare (→ *money - market asset*) forward (→ *forward*) la trei luni și vânzarea aceluiași activ forward la 6 luni, cu intenția de a-și asigura un profit asupra costului imediat (spre exemplu asupra prețului viitor) al activului; **2.** Vânzarea și cumpărarea de active de același fel, dar exprimate în valute diferite, cu scopul de a obține profit de pe urma fluctuațiilor ratelor de schimb; **3.** Transferul banilor între diferite active ale pieței monetare pentru obținerea de profit de pe urma diferenței între câștigurile acestor active sau asupra valorii scontate a acestora (→ *discounted value*); **4.** o operațiune de swap (→ *swap*) de titluri de valoare (→ *security*); **5.** Cumpărarea și vânzarea forward a bunurilor (→ *commodity*) sau cumpărarea și vânzarea acestora la diferite burse de mărfuri (→ *commodity market*).

ARBs - *arbitrajiști.* Arbitrajiști (→ *arbitrage*) care cumpără acțiuni (→ *share*) la societăți pentru care au fost lansate oferte de preluare (→ *take - over bid*).

arithmetic average - *medie aritmetică.* → *average.*

arithmetic mean - *medie aritmetică.* → *average.*

ARM. - → *adjustable rate mortgage.*

arm's length - *"lungimea brațului".* Noțiune care apare în legătură cu două grupuri între care nu există dependență financiară.

ARP. - → *adjustable rate mortgage.*

Article 65 - *Articolul 65.* → *Securities and Exchange Act.*

articles of association - *articolele de asociere.* → *memorandum of association.*

articles of incorporation - *articolele de aderare.* → *memorandum of association.*

as-you-like-option - *opțiune "la alegere".* Opțiune (→ *option*) emisă într-o anumită formă și care poate fi preschimbată în altă formă, la alegerea posesorului și într-un anumit interval de timp. Cunoscută și sub denumirea de alegător (→ *chooser*) sau call-put (→ *call-or-put*).

ASB. - → *accounting standards.*

ASC. - → *Australian Securities Commission.*

Asia Pacific Economic Co-operation Forum - *Forumul Cooperării Asia Pacific.* Grupare a guvernelor a 18 țări mărginașe oceanului Pacific (Orientul Îndepărtat, Asia de Sud și cele două Americi), constituită cu scopul de a servi liberalizării comerțului și investițiilor.

Asian Development Bank - *Banca de Dezvoltare Asiatică.* Bancă constituită în 1966 având ca scop acordarea de ajutoare financiare țărilor din Asia. Instituția a fost creată la inițiativa a 32 de guverne, în principal din zona Asiei, dar are ca membrii fondatori și state cum ar fi SUA, Marea Britanie sau Elveția.

Asian option - *opțiune "tip Asia".* → *average rate options.*

Asian style option - *opțiune de tip asiatic.* Opțiune (→ *option*) decontată automat, dacă în momentul expirării este "în bani", cu alte cuvinte, dacă valoarea intrinsecă (diferența dintre prețul de exercitare - → *exercise price* - și prețul activului de bază este pozitivă).

asked price - *preț cerut.* → *offer price.*

asset - *activ.* Bun care are sau care dobândește valoare. În cadrul bilanțului contabil (→ *balance sheet*) al unei societăți, se face distincția între următoarele categorii de active: active curente - bani, depozite bancare și creanțe (→ *trade investments* - investiții

comerciale); active fixe - pământ, clădiri, mașini, utilaje, vehicule și mobilier; active intangibile - fondul de comerț (→*good-will*), patente, etc. Activele financiare sunt titluri ce urmează a fi încasate, cum ar fi, spre exemplu, depozitele bancare (→*bank deposits*) sau veniturile bancare și / sau câștigurile de capital (→*capital gain*), cum ar fi cele rezultate din deținerea de acțiuni cu drept de vot (→*ordinary shares*).

asset allocation - *repartizarea activelor*. →*investment approaches*.

asset-backed security - *titlu de valoare garantat cu un activ*. Emisiune (→*issue*) a cărei garanție (→*security*, →*collateral*) este reprezentat de venitul aferent unui instrument (→*instrument*) financiar, spre exemplu, o ipotecă (→*mortgage*), o carte de credit (→*credit card*) ce urmează a fi primită drept plată sau un contract de acoperire valutară (→*currency*).

asset stripping - *expropriere*. De regulă, achiziționarea unei companii la un preț mai redus decât valoarea de lichidare, urmată de vânzarea unuia sau a tuturor activelor (→*asset*) în scopul realizării de profit (→*profit*).

assignment (juridic) - *transfer*. Trecerea drepturilor și obligațiilor asupra unei proprietăți către o terță parte, cum ar fi, spre exemplu, un contract de închiriere sau o poliță de asigurare.

associate company (UK) - *companie afiliată*. Companie asupra căreia o altă companie poate să își exercite influența, de regulă, prin deținerea a cel puțin 20% din totalul valoric al acțiunilor emise, dar nu mai mult de 50% din capitalul social. →*consolidated accounts*.

Association of British Insurers (ABI) - *Asociația Asigurătorilor din Marea Britanie*. Asociație comercială creată în 1985 prin fuziunea Asociației Britanice a Asigurărilor (BIA) cu un număr de alte instituții reprezentative de pe piața asigurărilor, inclusiv Asociația Asigurătorilor de Viață și Asociația Oficiilor de Viață. Având peste 440 de membrii, *Asociația Asigurătorilor din Marea Britanie* reprezintă virtual întreaga industrie a asigurărilor din Marea Britanie. Obiectivele ABI sunt legate de reprezentarea intereselor membrilor în relația cu guvernul sau alte organizații comerciale; asigurarea de servicii membrilor, inclusiv consilierea de specialitate, oferirea de date statistice și informații privitoare la investiții și standardele în domeniu (spre exemplu, în comerțul internațional); asigurarea de stagii de pregătire a specialiștilor în domeniul contabilității, precum și aducerea la cunoștința publicului a cunoștințelor pe care le dețin firmele din consorțiu.

Association of Futures Brokers and Dealers - *Asociația Brokerilor și Dealerilor de pe Piețele cu Livrare Viitoare*. →*Financial Services Act*.

Association of International Bond Dealers - *Asociația Internațională a Dealer-ilor de Obligațiuni*. →*International Securities Market Association*.

Association of Investment Trust Managers (AITC) (UK) - *Asociația Companiilor de Investiții Mutuale*. Asociație a societăților de investiții (→*investment trust*) creată în 1932 pentru a promova interesele companiilor membre. AITC asigură reprezentare la Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*), Comitetul Standardelor Contabile (→*Accounting Standards Board*), Serviciul Fiscal din Marea Britanie și alte departamente guvernamentale din Marea Britanie și ale Comisiei Europene. AITC oferă consultanță, informații și îndrumare de specialitate. La ora actuală, peste 300 de societăți de investiții sunt membre ale Asociației, acestea cu o reprezentare la nivelul a 94% din cifra de afaceri a domeniului.

Association of Lloyd's Members (ALM) - *Asociația Membrilor Lloyd's*. Asociație neoficială, creată prin voința membrilor externi (→*external member*) ai societății Lloyd's (→*Lloyd's*); pentru a informa și consilia membrii asupra companiei Lloyd's și pentru a susține interesele membrilor în relația cu autoritățile pieței. Asociația are în jur de 9.000 de membri, până în prezent reușind să aibă o contribuție semnificativă în formularea politicilor pieței asigurărilor. Asociația nu trebuie confundată cu numeroasele "grupuri de acțiune" constituite pentru a urmări recuperarea pierderilor

membrilor față de sindicate sau agenți.

Association of Natural Rubber Producing Countries (ANRPC) - *Asociația Țărilor Producătoare de Cauciuc Natural*. Organizație interguvernamentală, din care fac parte India, Indonezia, Malaezia, Papua Noua Guinee, Singapore, Sri Lanka și Thailanda. Constituită în 1970, organizația și-a propus coordonarea producției și desfacerii cauciucului natural, promovarea cooperării tehnice între țările membre și stabilirea unui nivel al prețului pentru cauciucul natural cât mai corect și stabil. Producția țărilor membre reprezintă aproximativ 90% din oferta mondială. În 1982, a fost înființat unul din Comitetele Organizației Internaționale a Cauciucului Natural (*→International Natural Rubber Organisation*) cu intenția de a realiza coordonarea poziției membrilor ANRPC cu privire la problemele discutate în cadrul Organizației. Asociația (ANRPC) este alcătuită dintr-o Adunare și un director executiv.

Association of Payment Clearing Services (APACS) - *Asociația Serviciilor de Plată prin Clearing*. *→clearing house*.

Association of Tin Producing Countries (ATPC) - *Asociația Țărilor Producătoare de Cositor*. Grup al țărilor producătoare de cositor (Australia, Bolivia, Indonezia, Malaezia; Nigeria; Thailanda și Zair), care totalizează aproximativ 60% din producția mondială. Asociația a fost creată după prăbușirea, în 1985, a Comitetului Internațional al Cositorului și după invadarea *Asociația Asigurătorilor din Marea Britanie* cu peste 100.000 de tone din stocurile tampon a pieței de cositor. Scopul ATPC este menținerea unui nivel relativ constant al prețului la cositor (acesta s-a redus de la 12 \$ / kg în 1981 la 5 \$ / kg în 1993), prin stabilirea de rații la export. Cu toate acestea, declinul economic înregistrat în țările industrializate și creșterea exporturilor aparținând unor țări nemembre ale ATPC (Brazilia, Burma, China, Peru, Portugalia, fosta URSS, SUA și Vietnam), de cele mai multe ori la niveluri reduse ale prețului, au fost de natură să anuleze practic aranjamentele membrilor ATPC.

Association of Unit Trusts and Investment Funds (AUTIF) (UK) - *Asociația Fondurilor de Investiții și a Companiilor Mutuale*. Asociație comercială înființată în 1959, care cumulează 98% din totalul industriei, alcătuită din 138 de organizații, incluzând bănci, companii de asigurări, agenți de valori mobiliare și case de management a investițiilor. Scopul asociației este să reprezinte interesele domeniului în relația cu guvernul, mass-media, celelalte organizații comerciale, consumatori, investitori instituționali și alte entități; să promoveze cunoștințele despre domeniu și încrederea în actorii pieței; să acorde asistență de specialitate și să ofere date statistice; să definească standarde de lucru acolo unde este necesar și să tipărească lucrări de specialitate.

ASX. - *→Australian Stock Exchange*.

at best - *la cel mai bun*. Instrucțiune adresată unui broker (*→broker*) de a vinde sau cumpăra un titlu de valoare (*→security*) la cel mai bun preț care poate fi obținut în momentul lansării ordinului (*→order*).

at call - *la cerere*. *→call money*.

at-the-money - *"la bani"*. Titlu derivat (*→derivative*) pentru care prețul de exercitare (*→exercise price*) este aproximativ egal cu prețul curent al pieței pentru activul de bază.

Athens Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Atena*. Într-o manieră asemănătoare burselor de valori din întreaga lume (*→stock exchange*), Bursa de la Atena (singura din Grecia, înființată în 1876), a fost modernizată și a adoptat modalitățile electronice de tranzacționare.

ATPC. - *→Association of Tin Producing Countries*.

ATX Index (Austria) - *Indicele ATX*. Principalul indice compozit al Burssei de la Viena (*→share index*).

Au jour le jour (Fr.) - *de la o zi la alta*. *→overnight money*.

auction system - *sistem de licitație*. *→order driven*.

audit - *audit*. Operațiunea de verificare a conturilor de către un contabil extern autorizat. Marile companii cu răspundere limitată ($\rightarrow$ *incorporation*) sunt obligate, conform Legii Companiilor să apeleze la serviciile unui corp contabil autorizat care să desemneze o persoană pentru verificarea conturilor. Raportul întocmit de auditor arată "realitatea și justetea" afacerilor derulate de acea societate și respectarea reglementărilor din Legea Companiilor.

audit trail - *registrul tehnic de operații*. Un avantaj important al sistemului formatorilor de piață ($\rightarrow$ *market maker*) sau al sistemului conducerii prin cotări ($\rightarrow$ *quote - driven system*) privind tranzacționarea titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) constă în utilizarea calculatorului care este capabil să păstreze în memoria fișierelor totalitatea tranzacțiilor, existând, astfel, posibilitatea de a verifica în orice moment prețul și tranzacțiile asupra cărora există suspiciuni. Sistemul de *audit trail* este denumirea atribuită intrărilor succesive în sistemele electronice și care pot fi urmărite la nevoie de un auditor. Verificările pot fi făcute, spre exemplu, pentru a vedea dacă atunci când vând sau cumpără, dealerii oferă un preț corect prin raportare la prețurile cotate de ceilalți formatori de piață în momentul încheierii tranzacției.

auditor - *auditor (cenzor)*. Contabil sau firmă de contabilitate numită de directorii unei societăți ($\rightarrow$ *annual general meeting* - adunarea generală anuală); ($\rightarrow$ *incorporation*) în interesul acționarilor ($\rightarrow$ *shareholder*), pentru a verifica "realitatea și justetea" conturilor și a afacerilor financiare ale companiei. Sistemul de audit este obligatoriu în Marea Britanie pentru toate companiile, iar în SUA, doar pentru acele societăți înregistrate la Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor ($\rightarrow$ *Securities and Exchange Commission*).

aufgeld (Ger.) - *primă*. $\rightarrow$ *premium*.

aufsichstrat (Ger.) - *comitetul de supraveghere al unei societăți*.

auftrag (Ger.) - *ordin*. $\rightarrow$ *order*.

ausgabe (Ger.) - *emisiune*. $\rightarrow$ *issue*.

ausland (Ger.) - *străinătate*.

Auslandskassenverein (Ger.) - *casă de compensare* ($\rightarrow$ *Kassenverein*) pentru titlurile de valoare ($\rightarrow$ *security*) străine.

Auslandsobligation (Swiss) - *obligațiune străină* ($\rightarrow$ *foreign bond*) cu o scadență ($\rightarrow$ *maturity*) variabilă, cuprinsă între 8 și 15 ani sau bilet ($\rightarrow$ *note*) cu o scadență de la 3 până la 8 ani, emisă pe teritoriul Elveției.

Austraclear - *casa de compensație din Australia care se ocupă de biletele la ordin negociabile pe piața monetară* ($\rightarrow$ *commercial paper*).

Australian Associated Stock Exchange - *Bursele de Valori Asociate din Australia*. $\rightarrow$ *Australian Stock Exchange*.

Australian Ratings - *agenția de rating australiană*. Agenție de rating ($\rightarrow$ *rating agency*) înființată în Australia.

Australian Securities Commission (ASC) - *Comisia Valorilor Mobiliare din Australia*. Corpul de supervizare a tranzacțiilor cu titluri de valoare din Australia.

Australian Stock Exchange (ASX) - *Bursa de Valori din Australia*. Inițial, în Australia existau 6 ringuri de tranzacționare ($\rightarrow$ *trading floor*): la Adelaide, Brisbane, Hobart, Melbourne, Perth și Sidney. Constituirea, în aprilie 1987, a Bursei de Valori naționale s-a realizat prin unirea într-o singură instituție a celor 6 centre de tranzacționare, care alcătuiau la acel moment Bursele de Valori Asociate din Australia (AASE). Sistemul de tranzacționare în ring a fost suspendat în 1990, moment în care a fost introdus noul Sistem de Tranzacționare Automată (SEATS) ($\rightarrow$ *automated screen trading*). Tranzacțiile sunt supravegheate de Comisia Australiană a Valorilor Mobiliare (*Australian Securities Commission*). Barometrul activității la Bursa de Valori din

Australia este Indicele Prețurilor Tuturor Acțiunilor Obișnuite, un indice compozit ($\rightarrow$ *share index*) alcătuit din peste 250 de societăți. De asemenea, există și o piață secundară, a acțiunilor necotate ($\rightarrow$ *unlisted companies* - companii necotate).

authorized capital (UK) - *capital permis*. Valoarea capitalului social ($\rightarrow$ *capital*) al unei societăți, stabilită conform memorandumului de asociere ($\rightarrow$ *memorandum of association*) și a articolului de asociere ($\rightarrow$ *articles of association*) și cerut în mod expres de Legea privind Societățile ($\rightarrow$ *incorporation*). În SUA = *authorized capital stock*.

authorized capital stock (US) - *stoc de capital permis*. $\rightarrow$ *authorized capital*.

authorized foreign exchange bank (Jap.) - *bănci străine autorizate*. Bancă licențiată de Ministerul de Finanțe pentru a împrumuta și credita pe termen scurt ($\rightarrow$ *short term*) în valută ($\rightarrow$ *currency*). Asemenea licențe sunt acordate celor mai multe din băncile comerciale și, de asemenea, băncilor care acordă împrumuturi pe termen lung ($\rightarrow$ *long - term credit bank*), băncilor mutuale ($\rightarrow$ *trust bank*) și băncilor sogo ($\rightarrow$ *sogo bank*).

AUTIF. - $\rightarrow$ *Association of Unit Trusts and Investment Funds*.

Automated Bankers Clearing System (BACS) - *Sisternul de Clearing Automat Interbancar*. $\rightarrow$ *clearing house*.

automated screen trading (AST) - *sistem de tranzacționare automată video*. Sistem electronic în care ordinele de vânzare și cumpărare sunt introduse, comparate și executate cu ajutorul unei rețele de calculatoare, la prețuri afișate de terminale video. Acest sistem este independent de existența unui ring de tranzacționare ($\rightarrow$ *trading floor*), nu apelează la încheierea tranzacțiilor prin telefon și nici nu face uz de ordine scrise, ceea ce permite derularea de operațiuni 24 din 24 de ore ($\rightarrow$ *24 - hour trading*). La ora actuală, sistemele automate de tranzacționare ocupă doar o mică parte din totalitatea tranzacțiilor derulate la bursele de valori (ex. Asociația Națională a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare - $\rightarrow$ *National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*; $\rightarrow$ *Stock Exchange Automatic Execution Facility* - Facilitatea de Executare Automată a Tranzacțiilor Bursiere) dar este de așteptat o extindere a sistemelor electronice la toate bursele de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*). Spre exemplu, Bursa Comercială de la Chicago ($\rightarrow$ *Chicago Mercantile Exchange*) a introdus sistemul tranzacționării electronice (automate) în anul 1989. pentru operațiunile care aveau loc în afara programului zilnic de tranzacționare. Primul sistem automat a fost cel din piața cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures market*) introdus în Noua Zeelandă, în 1985 ($\rightarrow$ *automated trade system*), iar al doilea în ordine cronologică a fost sistemul din Elveția ($\rightarrow$ *Swiss Options and Financial Futures Exchange* - Piața Elvețiană a Tranzacțiilor cu Contracte Futures Financiare și Opțiuni), care și-a început operațiunile în 1988 ($\rightarrow$ *Toronto Stock Exchange*).

automated trade system (ATS) (NZ) - *sistem de tranzacționare automat*. Sistem electronic pentru tranzacționarea în cadrul Bursei de Valori pentru Operațiuni Futures și Opțiuni ($\rightarrow$ *New Zealand Futures and Options Exchange*). Piața valorilor mobiliare din Noua Zeelandă este de mici dimensiuni și dispersată geografic, ceea ce face ca acest sistem să aibă o mare utilitate.

automatic teller machine (ATM) - *automat bancar cu numerar*. Aparat computerizat utilizat pentru tranzacțiile bursiere, cum ar fi plata sau retragerea de bani, interogarea referitoare la declarații privind contul bancar și efectuarea de transferuri; operarea automatelor bancare se realizează cu ajutorul unor carduri din material plastic, identificabile cu ajutorul codului numeric personal ($\rightarrow$ *personal identification numbers - PIN*).

aval - *aval*. Garanție de plată a unei cambii ($\rightarrow$ *bill of exchange*) utilizată în dreptul comercial a numeroase țări din Europa, dar nu și în Marea Britanie. De regulă, aval-ul este acordat de o terță parte, în majoritatea cazurilor, o bancă, și garantează, după caz, întreaga valoare nominală ori numai o parte a cambiei. Existența aval-ului este desemnată prin formulări cum ar fi "*par aval*" (pentru aval) sau "*bon par aval*" (bun pentru aval), sintagme regăsite pe cambie și urmate de semnătura celui care acordă aval;

→*acceptance*.

avant-bourse (Swiss) - *piață primară*. →*Swiss Stock Exchange*.

average - *medie*. **1.** Valoare calculată pentru a sintetiza o distribuție numerică. Media aritmetică (*arithmetic mean*) este suma valorilor elementelor care alcătuiesc grupul, raportată la numărul de elemente. Mediana (*the median*) este valoarea centrală a unei serii de date ordonate (fie crescător, fie descrescător). Modulul (*the mode*) este valoarea caracteristicii care are frecvența maximă. Media geometrică (*geometric mean*) este rădăcina de ordin *n* a produsului unei serii de valori, unde *n* este numărul de termeni ai seriei. **2.** Termen utilizat în domeniul asigurărilor maritime în legătură cu suportarea unei pierderi parțiale. Media generală (*general average*) descrie situația în care o parte a navei sau a încărcăturii este abandonată cu scopul de a salva vasul sau încărcătura privite ca întreg; proprietarul părții abandonate este îndreptățit la despăgubiri proporționale din partea celorlalți proprietari implicați. Pentru aceste operațiuni este necesară numirea unei persoane care poate fi un specialist în domeniul probabilităților, însărcinată cu estimarea valorii mediei. Atunci când o parte a navei se pierde fără a se conserva restul navei sau încărcăturii, se consideră a exista o situație desemnată prin sintagma medie particulară (*particular average*). În acest caz, nu pot exista pretenții față de ceilalți proprietari.

average adjuster - *persoană evaluator a pierderilor în domeniul asigurărilor maritime*. →*average*.

average rate option - *opțiune cu rată medie*. →*option*.

avoir fiscal (Fr.) - *credit fiscal*. Credit fiscal, egal cu 50% din dividendele plătite, acordat deținătorilor de titluri de valoare (→*security*) nerezidenți în Franța. →*tax credit*.

azione (It.) - *acțiune*. →*share*.

back - →*backwardation*.

back office - *back office*. Departament în cadrul unei societăți de valori mobiliare (→*stockbroker*) care definitivează tranzacțiile, derulând operațiuni cum ar fi înmânarea certificatelor de acționari (→*share certificate*) clienților sau administrarea conturilor (→*account*). Uneori, departamentul de back office este întâlnit și sub numele de "cușcă" (SUA - the cage), din cauza protecției foarte asemănătoare unei cuști de metal.

back-to-back loan - *credite consecutive*. Împrumuturi contractate într-o valută, dublate de împrumuturi în altă valută, cu scopul de a evita controlul valutar (→*exchange control*) și a susține investițiile.

back-up credit - *credit de susținere*. Garanție a unui credit oferită de o bancă sau sindicat bancar (→*syndicate of banks*) dată în susținerea unei facilități exprimată în titluri comerciale la purtător exprimate în euro bilete (→*Euronote*) sau bonuri de emisiune (→*note issuance*).

backward price (UK) - *preț invers*. →*crossed*.

backwardation (UK) - *backwardation*. **1.** La bursa de valori, sumă de bani plătită de un speculator "urs" (→*bear*) unui speculator "taur" (→*bull*) pentru dreptul de a amâna "livrarea" titlurilor de valoare (→*security*) vândute forward la un preț fix; **2.** Situație întâlnită la bursele de mărfuri (→*commodity market*) când prețurile spot (→*spot price*) sunt mai mari decât prețurile cotate pentru livrări ulterioare; **3.** →*crossed*.

BACS - *Sistemul de Clearing Automat Interbancar*. →*clearing house*.

badges of trade (UK) - *caracteristică a comerțului (tranzacțiilor)*. Criteriu introdus în 1954 de Comitetul Regal asupra Taxării Profitului și Veniturilor, pentru a distinge, pe piețele titlurilor de valoare (→*security*) și de mărfuri (→*commodity*) între procesul de tranzacționare și cel de investire. Investițiile beneficiau de o cotă de impozitare mai redusă percepută asupra câștigurilor de capital (→*capital gain*); în același timp, tranzacțiile sunt calificate drept afaceri curente, asupra profiturilor rezultate din

asemenea operațiuni urmând să fie aplicat impozitul pe venit sau impozitul corporativ (→*corporation tax*). Definiția este utilă pentru a deosebi tranzacțiile investiționale de operațiile de comercializare. Operațiunile de la bursele de mărfuri sunt, de regulă, privite drept comerț. În schimb, operațiunile pieței titlurilor de valoare pot fi incluse în ambele categorii.

Baht - *baht*. Unitatea monetară (→*currency*) națională a Thailandei.

baisse (Fr.) - *reducere*. Reducere, de regulă a pieței valorilor mobiliare (→*stock market*).

balance - *sold*. În contabilitatea financiară reprezintă suma totală ce urmează a fi introdusă în debit sau credit pentru egalizarea totalurilor (→*double - entry bookkeeping* - contabilitate în partidă dublă). Un sold al băncii este dat de suma înscrisă, după caz, în debitul sau creditul (→*overdraft*) unuia dintre clienți; →*balance of payments*.

balance commerciale (Fr.) - *balanță comercială*. Balanța vizibilelor sau a mărfurilor; →*balance of payments*.

balance of payments - *balanță de plăți*. Mișcarea totală a bunurilor, serviciilor și tranzacțiilor financiare între o țară și restul lumii; termen utilizat în mod obișnuit pentru evidența unor asemenea mișcări. În termeni monetari, balanța de plăți reprezintă totalitatea încasărilor din exterior și a tuturor plăților efectuate către restul lumii. Sunt incluse încasările și plățile de orice natură, fie că acestea sunt efectuate pentru scopuri necomerciale, cum ar fi moștenirile sau plata de pensii; pentru bunuri vândute sau servicii închiriate; pentru motive investiționale; în numele, agenților sau persoanelor particulare. Înregistrarea sau contul balanței de plăți este alcătuit din *contul curent* (→*current account*), încasări și plăți pentru tranzacții cu executare imediată, cum ar fi vânzarea de bunuri sau oferirea de servicii și *contul de capital*, care reprezintă mișcările de bani fără legătură imediată cu activitatea comercială sau de investiții. *Contul curent* se subdivide în *balanța mărfurilor* (contul vizibil sau contul comercial), alcătuită din mișcările de bunuri și *contul invizibil*, care este alcătuit din fluxul serviciilor, transferurilor și veniturilor din investiții. *Serviciile* pot fi de natură diversă: transporturi, călătorii, servicii bancare și de asigurări, brokeraj și alte activități; *transferurile* sunt formate din fluxurile monetare legate de plata moștenirilor, pensiilor sau pentru alte scopuri asemănătoare; *veniturile din investiții* includ dobânzi, profituri și dividende cuvenite pentru capitalurile deținute în afara țării. *Contul de capital* este împărțit, la rândul său, în capital pe termen lung și capital pe termen scurt. În prima categorie se include capitalul utilizat pentru motive investiționale; iar în categoria capitalurilor pe termen scurt sunt cuprinse avansurile bancare, creditul comercial și alte elemente de această natură. Capitalul pe termen lung se subdivide în *investiții directe de capital* (capital utilizat pentru inițierea de afaceri comerciale, ori concretizat sub forma clădirilor și construcțiilor cu destinație industrială); și *investițiile de portofoliu*, capitaluri utilizate pentru achiziția de acțiuni și obligațiuni. Contabilitatea balanței de plăți tratează fiecare subdiviziune la nivelul veniturilor sau cheltuielilor nete, urmând ca prin însumare să rezulte balanța totală de plăți, la care se adaugă un element de echilibrare (Marea Britanie), erorile și omisiunile nete sau discrepanțele statistice (SUA). Acestor elemente li se adaugă ieșirile sau intrările nete în rezervele valutare ale țării (→*reserve*). Balanța de plăți este cunoscută și sub numele de *contul extern* al unei țări.

balance sheet - *bilanț*. Situație a averii unei afaceri sau organizații la un anumit moment de timp, de regulă la sfârșitul anului financiar (→*financial year*). Bilanțul se deosebește de contul de profit și pierdere (→*profit and loss account*), acesta din urmă reflectând schimbările dinamice care au loc într-un interval de timp. Bilanțul este alcătuit din 2 părți: activele (→*asset*) înscrise în partea stângă sau de sus și datoriile (→*liability*) în partea dreaptă sau de jos. Activele unei companii - debitori (→*debtor*), investiții în bani și proprietăți - se echilibrează la nivelul datoriilor față de persoanele sau instituțiile titulare - creditori (→*creditor*), instituții de împrumut și acționari (→*shareholder*). Acest mod de organizare a bilanțului este expresia contabilității în partidă dublă (→*double - entry bookkeeping*). Conform ecuației bilanțiere fundamentale, activele sunt

egale cu pasivele plus situația netă; de aici, rezultă că diferența între active și pasive este egală cu situația netă (→*equity* - capital propriu). Situația netă sau averea netă poate să nu reflecte valoarea de piață a societății, din moment ce activele sunt evaluate în bilanț la nivelul costurilor istorice (→*costs, historical*), fără ajustările corespunzătoare creșterilor de valoare sau aprecierii acestora (→*appreciate* - apreciere; *inflation accounting* - contabilitate în condiții de inflație); →*Fourth Directive*.

balancing item - *element de echilibrare*. →*balance of payments*.

balloon payment - *soldarea împrumutului*. Plata finală a unui contract de împrumut (→*loan*), având o valoare substanțial mai mare decât rambursările anterioare. Se practică pentru a ușura povara financiară a returnării datoriei.

ballot - *balot*. →*oversubscribed*.

Baltic Exchange - *Bursa Baltică*. Denumirea completă a instituției: Bursa Comercială și Maritimă (*Mercantile and Shipping Exchange*). Piață londoneză dominată de tranzacțiile pentru închirierea navelor maritime. La origine, provine din fosta Casă Baltică a Cafelei, loc de întâlnire în secolul 18 a comercianților din zona Mării Baltice. Ulterior a fuzionat cu Bursa Maritimă de la Londra (în 1899) și a avut ca obiect principal operațiuni de închiriere a vaselor maritime, chiar dacă pe același ring de tranzacționare activează și Piața Futures Londoneză a Grânelor. În prezent, cele mai multe operațiuni de închiriere a navelor sunt contractate prin telefon, în afara ringului bursei; →*Futures and Options Exchange; Grain and Feed Trade Association*.

bancassurance - *bănci și asigurări*. Fuziunea activităților bancare și a celor de asigurări din cadrul unei instituții bancare și crearea unei noi entități. Serviciile de asigurări includ asigurări de viață și de pensii (→*pension*). Apariția domeniului *bancassurance* se datorează, în bună parte, implicării băncilor pe piața creditului ipotecar și a recunoașterii posibilității ca băncile, prin vasta rețea teritorială, să poată oferi polițe de asigurare de viață, considerate ca o modalitate de garantare în subsidiar a ipotecilor. Ger. = *Allfinanz*.

band - *bandă*. **1.** Totalitatea posibilităților de scadență (→*maturity*) la titlurile de valoare pentru care Banca Angliei efectuează zilnic tranzacții pe piața monetară (→*money market*), în special în relația cu casele de scontare (→*discount house*). Este vorba despre bonurile de tezaur (→*Treasury bill*), titlurile băncilor apreciate ca fiind eligibile (→*eligible bank bill*) și ale autorităților locale (→*local authority bill*). Operațiunile derulate de Banca Angliei au ca obiect controlul ratei dobânzii pe termen scurt (→*short - term interest rate*). Există patru asemenea tipuri de scadență: *Banda 1*: 1 - 14 zile; *Banda 2*: 15 - 33 de zile; *Banda 3*: 34 - 63 zile; *Banda 4*: 64 - 91 zile. **2.** Banda de fluctuație a monedelor cu parități semifixe (→*managed currency*) în cadrul Sistemului conceput la Bretton Woods (→*Bretton Woods system*); **3.** Banda de fluctuație maxim admisibilă a monedelor țărilor membre ale Sistemului Monetar European (→*European Monetary System*).

Bangkok Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Bangkok*. →*Securities Exchange of Thailand*.

bank - *bancă*. →*banking*.

bank advance - *avans bancar*. →*bank loan*.

bank bill - *titlu de valoare bancar*. Cambie (→*bill of exchange*) acceptată de o bancă.

bank charges - *taxe bancare*. Taxe și alte comisioane percepute de bănci (→*banking*) pentru serviciile prestate. Acestea sunt încasate prin debitarea conturilor clienților (→*double - entry bookkeeping*), de regulă după ce clientul a fost notificat cu privire la taxele pe care le are de plătit.

bank credit proxy (US) - *substitut al creditului bancar*. Termen utilizat de Rezerva Federală a SUA (→*Federal Reserve*) pentru a desemna totalitatea depozitelor păstrate de băncile membre și considerate o aproximare fidelă a valorii creditelor acordate de acestea.

bank deposit - *depozit bancar*. Sumă de bani înscrisă în creditul (→*credit*) contului clientului

unei bănci. Depozitele bancare sunt datorii înscrise în registrele băncii și nu înseamnă neapărat dețineri de numerar de către acea bancă (→*banking*). Un depozit poate fi păstrat într-un cont curent (→*current account*) sau într-un cont de depozit (→*deposit account*). Aceste două tipuri de depozite sunt cunoscute în SUA sub denumirea de depozite la vedere (*demand deposit*) și depozite la termen (*time deposit*). →*deposit; sight deposit*.

bank draft - cambie bancară. Cec (→*cheque*) emis de o bancă cu scopul de a certifica un cec existent, operațiune derulată pentru a întări încrederea primitorului acestui cec. Băncile sunt dispuse să emită cambii bancare pentru clienți în schimbul unei taxe, ori de câte ori creditorii (→*creditor*) nu manifestă încredere în cecurile ordinare ale debitorilor (→*debtor's cheque*).

Bank for International Settlements (BIS) - Banca Reglementelor Internaționale. Instituție care joacă rolul unei bănci centrale (→*central bank*) pentru toate celelalte bănci centrale membre, având sediul la Basle și constituită pe baza unei propuneri din 1930 a Comitetului Young. Scopul inițial al băncii era acela de a coordona prin intermediul băncilor centrale din fiecare stat plățile și încasările rezultate ca urmare a daunelor de război la care a fost obligată Germania. La început s-a crezut că obiectivele BIS pot fi extinse, însă ulterior, o parte din atribuțiile sale au fost preluate după al doilea război mondial de Fondul Monetar Internațional (→*International Monetary Fund - IMF*). Cu toate acestea, în ultimii ani, BIS a jucat un rol activ în încercarea de a înlătura o parte din efectele negative ale speculațiilor (→*speculation*) financiare internaționale și de a acționa ca administrator al creditelor guvenamentale internaționale. În plus, Banca Reglementelor a derulat tranzacții financiare în numele Organizației Europene de Cooperare Economică (→*Organization for European Economic Co-operation*), al Organizației de Cooperare și Dezvoltare Economică (→*Organization for Economic Co-operation and Development*), a Uniunii Europene a Plăților (→*European Payments Union*), a Acordului Monetar European (→*European Monetary Agreement*), a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (→*European Coal and Steel Community*) și a Fondului Monetar Internațional. Începând cu anul 1973, BIS a acționat în calitate de agent al Fondului de Cooperare Monetară Europeană (→*European Monetary System*). În anul 1995, aceste atribuții au fost preluate de Institutul Monetar European (→*European Monetary Institute*). Deși cele mai importante atribuții de bancă centrală pentru toate celelalte bănci centrale membre revin FMI, întrunirile comitetului central ale Băncii Reglementelor au reprezentat mijloace importante de realizare a cooperării băncilor centrale, mai ales în domeniul compensării fluxurilor monetare de natură speculativă (fluxuri pe termen scurt). În 1996, Banca Reglementelor avea 32 de membri însă, în același an a invitat alte 9 instituții să subscrie la capitalul social al instituției: din Brazilia, China, Hong Kong, India, Coreea, Mexic, Rusia, Arabia Saudită și Singapore; →*Capital Adequacy*.

bank loan - împrumut bancar. Împrumut derulat de o bancă, de regulă având o scadență fixă, fiind acordat în realizarea unui scop precis. Termenul de împrumut bancar se extinde și pentru a desemna tragerile care depășesc valoarea din cont (→*overdraft*), creditele ipotecare (→*mortgage loan*) și creditele personale (→*personal loan*), deși pentru aceste categorii se preferă utilizarea sintagmei mult mai cuprinzătoare a avansului bancar (*bank advance*). De regulă, împrumuturile bancare sunt garantate (→*collateral security* - garanții secundare) și plătibile în tranșe la intervale regulate, la rate ale dobânzii variabile în funcție de ratele de bază practicate de bancă (→ *base rate*).

bank mandate - mandat bancar. →*mandate*.

Bank of England - Banca Angliei. Banca centrală (→*central bank*) a Marii Britanii. Înființată în 1694 de un grup de bancheri privați, cu scopul inițial de a strânge bani pentru Regat, a fost înputernicită să activeze ca o bancă comercială pe acțiuni (→*commercial bank*). De-a lungul timpului, înputernicirea regală a permis circulația biletelor emise de Bancă, devenind astfel banca lider a celorlalte bănci din piață. Legea Înputernicirii Bancare din 1844 a recunoscut Banca Angliei drept autotitate cu drept de emisiune a biletelor

monetare și creditor de ultimă instanță ($\rightarrow$ *lender of last resort*). Până în 1870, Banca a devenit răspunzătoare de nivelul general al ratei dobânzii pe care îl controla cu ajutorul ratei scontului ($\rightarrow$ *bank rate*), fiind astfel responsabilă în ce privește circulația creditului ($\rightarrow$ *credit*) în economie. La începutul secolului 20, a fost recunoscută drept instituția centrală responsabilă de conducerea politicii monetare și financiare a Marii Britanii, sub coordonarea generală a Guvernului. În 1946, Banca a fost naționalizată, realizându-se complet trecerea instituției sub controlul statului. Legea Bancară ($\rightarrow$ *Banking Act*) din 1979 a definit precis situațiile în care Banca avea dreptul să își exercite sarcinile de supraveghere a practicilor sistemului bancar. La jumătatea anului 1997, guvernul britanic a anunțat trecerea responsabilităților de supraveghere în sarcina Autorității Serviciilor Financiare ($\rightarrow$ *Financial Services Act* - Legea privind Serviciile Financiare). Cu aceeași ocazie, Banca a fost desemnată ca unic responsabil pentru determinarea ratelor dobânzii, funcție exercitată până la acel moment de Trezorerie ($\rightarrow$ *Treasury*). În acest fel, Banca Angliei a devenit autoritatea responsabilă în mod independent de realizarea politicii monetare ($\rightarrow$ *Monetary Policy Committee*).

Bank of France - Banca Franței. Banca centrală ($\rightarrow$ *central bank*) a Franței, înființată în 1800, fiind una dintre cele mai vechi bănci centrale din lume, după cea a Suediei și Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*). În ianuarie 1994, autoritățile franceze au desemnat un Comitet al băncii, alcătuit din 9 persoane, primul pas spre îndeplinirea prevederilor Tratatului de la Maastricht ($\rightarrow$ *Maastricht Treaty*) de realizare a unei politici monetare independente.

Bank of Japan - Banca Japoniei. Banca centrală ($\rightarrow$ *central bank*) a Japoniei, care acționează drept creditor de ultimă instanță ($\rightarrow$ *lender of last resort*), gestionează politica monetară ($\rightarrow$ *monetary policy*) și emite monedă ($\rightarrow$ *currency*). Nu are în atribuții sarcini de supraveghere a sistemului bancar, acestea căzând în sarcina Biroului Bancar (*Banking Bureau*).

bank rate - rata scontului. Rata dobânzii la care Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*) împrumută sistemului bancar, în calitatea pe care o are de creditor de ultimă instanță ($\rightarrow$ *lender of last resort*). Recunoscută pentru prima oară în 1702, a rămas în uz timp de peste 270 de ani, până în anul 1972 când a fost înlocuită de rata minimă de creditare ($\rightarrow$ *minimum lending rate - MLR*). Împrumuturile băncii acordate la nivelul ratei scontului îmbrăcau fie forma creditelor directe garantate, fie a scontării biletelor de valoare apreciate drept eligibile pentru această operațiune ($\rightarrow$ *eligible bill*). Pentru acest ultim motiv, rata a căpătat numele de rată a scontului.

banker's acceptance (US, Canada) - acceptare bancară. Cambie ($\rightarrow$ *bill of exchange*) trasă și acceptată de o bancă din SUA sau Canada, de regulă ca parte a unei linii de creditare ($\rightarrow$ *line of credit*) operată prin intermediul unui acreditiv documentar ($\rightarrow$ *letter of credit*) sau a unei acceptări de credit ($\rightarrow$ *credit acceptance*).

banking - activitate bancară. Operațiuni de colectare de depozite ($\rightarrow$ *deposit*) și acordare de împrumuturi ($\rightarrow$ *loan*). Ca intermediari financiari ($\rightarrow$ *financial intermediary*) băncile pot oferi o gamă largă de produse financiare, cum ar fi, servicii de asigurare ($\rightarrow$ *insurance*), emisiunea de cărți de credit ($\rightarrow$ *credit card*) sau operațiuni de schimb valutar ($\rightarrow$ *foreign exchange*), dar ceea ce le particularizează este rolul pe care îl joacă în realizarea ofertei monetare ($\rightarrow$ *money supply*) prin crearea de depozite. Atunci când realizează împrumuturi, banca debitează contul clientului, în schimbul promisiunii acestuia de a returna la scadență valoarea împrumutului. Puterea băncilor de a crea bani în acest mod este limitată în multe țări de controlul creditelor ($\rightarrow$ *credit control*) exercitat de guvern dar și de obligația băncii de a plăti în numerar, la cerere, sumele înscrise în depozitele în cont curent ($\rightarrow$ *current account*). Deoarece nevoile de numerar ale clienților sunt operate prin tragerea de cec-uri ($\rightarrow$ *cheque*) asupra depozitelor deschise la bancă, deținerile de numerar pe care banca trebuie să le aibă la dispoziție reprezintă doar o mică fracțiune din valoarea totală a depozitelor ($\rightarrow$ *liquidity ratio* - rata lichidității). Dacă asupra unei bănci sunt trase cec-uri pentru sume depozitate în alte bănci, compensarea debitorilor între bănci se realizează prin intermediul caselor de compensare ($\rightarrow$ *clearing house*). În

cele mai multe țări, băncile sunt supravegheate și reglementate de către banca centrală (→*central bank*), care acționează în calitate de creditor de ultimă instanță (→*lender of last resort*). Deosebirile tradiționale între bănci și ceilalți intermediari financiari tind să dispară. În unele țări, băncilor le este interzisă achiziția de acțiuni (→*equity stake*) la capitalul social al clienților ori derularea de activități specifice băncilor de investiții (→*investment bank*; →*Glass-Steagall Act*), iar unele state din SUA interzic expres deschiderea de filiale sau sucursale bancare în afara granițelor statului respectiv. Germania, Olanda și Elveția, au sisteme bancare universale care permit băncilor să ofere o gamă largă de servicii financiare, inclusiv să desfășoare activități proprii băncilor de investiții; →*Banking Act 1979*; *commercial banks*; *telephone banking*; *wholesale banking*.

Banking Act 1979 (UK) - *Legea Bancară 1979*. Text legal care definește semnificația termenilor de bancă (→*banking*) și de depozitar (→*licensed deposit taker*), în scopul realizării supravegherii și reglementării (→*regulation*) de către Banca Angliei (→*Bank of England*). Legea definește banca drept o instituție de colectare a depozitelor, angajată fie în furnizarea unei game diversificate de servicii financiare, fie în operațiuni strict specializate pe un număr limitat de servicii, definite în raport de anumite criterii. În toate aceste situații, băncii îi revine obligația de a păstra active (→*asset*) nete cel puțin la nivelul unei limite minime stipulată legal. Emiterea legii a fost necesară ca urmare a Primei Directive (→*directive*) de Coordonare a Sistemului Bancar în Uniunea Europeană (→*European Union's First Banking Co-ordination*).

Banking Directives - *Directive Bancare*. Câteva din directivele Uniunii Europene emise cu scopul înlăturării impedimentelor la libera circulație a serviciilor bancare în Uniune. A Doua Directivă Bancară (1989) permite băncilor să realizeze oferte de servicii oriunde pe teritoriul Uniunii Europene (→*European Union*), cu singura condiție ca instituția bancară să fie recunoscută în țara de origine (principiul recunoașterii reciproce). Cea de-a Doua Directivă prevede condiții minime pentru capitalul instituțiilor de credit și dă dreptul autorităților din U.E. de a suspenda licențele băncilor cu sediul în țări din afara Uniunii, dacă acestea nu acordă tratament egal băncilor din Uniune. Alte Directive sunt cele referitoare la Fondurile Proprii, Rata Solvabilității, Spălarea Banilor, Garantarea Depozitelor, Dimensionarea Capitalului. Directiva Serviciilor de Investiții (1993) își propune obiective asemănătoare cu ale Celei de-a Doua Directive, de această dată cu referire la societățile care oferă produse investiționale, cum sunt fondurile mutuale (→*unit trust*) și, de asemenea, permite realizarea de investiții la burse de valori (→*stock exchange*) din diferite țări ale U.E.

banknote - *bancnotă*. Notă emisă de o bancă reprezentând o promisiune a acesteia de a achita la cerere posesorului valoarea nominală (→*par value*) înscrisă pe titlu. Înainte, bancnotele erau convertibile în cantități corespunzătoare de aur, însă la ora actuală, promisiunea de plată nu înseamnă decât deținerea unui instrument de plată legal.

bankruptcy - *faliment, incapacitate de plată*. Decizie a unei instanțe judecătorești, conform căreia o persoană sau o companie este declarată ca insolubilă, aflată în imposibilitatea de a-și achita datoriile (→*debt*) la scadență. O petiție de punere în stare de faliment poate fi solicitată de însăși debitor sau de creditorii interesați în emiterea unui ordin de executare silită. Investigarea afacerilor debitorului este demarată la inițiativa custodelui desemnat în mod oficial pentru administrarea activelor rămase ale companiei debitoare. Dacă oficialii custozi consideră oportun, poate fi convocată o reuniune a creditorilor care au libertatea să pună debitorul în stare de faliment. Următorul pas este valorificarea activelor acestuia și repartizarea încasărilor rezultate între creditori, proporțional cu datoriile față de aceștia, operațiune derulată fie de custozi fie de alți administratori numiți de comun acord de creditori. În acest moment se consideră că societatea a intrat în proces de lichidare (→*liquidation*). Procedurile valabile în SUA sunt similare celor din Marea Britanie însă, conform capitolului 11 din Legea Reformei Falimentului, o societate poate cere protecție față de operațiunile iminente de lichidare, pentru a încerca să-și reorganizeze afacerile și a-și onora datoriile. Într-o manieră similară, și în Marea Britanie companiile pot fi puse în regim de administrare specială, preferându-se pentru

moment amânarea procedurii de lichidare. Legea Insolvabilității din 1985 și 1986 prevede ca administrarea afacerilor firmei aflată în pragul falimentului să fie realizată de un avocat autorizat pentru gestionarea activelor societății debitoare. Legea a înăsprit sancțiunile împotriva directorilor care acționează neglijent, măsuri prevăzute și în Legea Decăderii Profesionale a Directorilor de Companii din 1986.

Bankruptcy Reform Act 1978 - *Legea Reformei Falimentului din 1978*. → *bankruptcy*.

banques d'affaires (Fr.) - *bănci de afaceri*. → *merchant bank*.

Banque de France - *Banca Franței*. → *Bank of France*.

BAPEPAM. - → *Jakarta Stock Exchange*.

Bar (Ger.) - *numerar*. → *cash*.

Barber case - *cazul Barber*. → *equalization of pension*.

Bardepot (Ger.) - reglementare conform căreia debitorii din Germania de Vest care se împrumută pe piețele externe sunt obligați să depoziteze o parte din fonduri într-un cont nepurtător de dobândă deschis la Bundesbank (→ *Bundesbank*); această măsură a fost introdusă pentru a preveni influxul de capitaluri în Germania de Vest și de a limita astfel surplusul balanței de plăți al acestei țări. Reglementarea a fost abandonată în anii '70.

bargain (UK) - *înțelegere*. Vânzare sau cumpărare derulată la Bursa de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*).

Bargeld (Ger.) - *numerar*. → *cash*.

barratry - *lipsă de probitate*. Risc (→ *peril*) asociat unei polițe în domeniul asigurărilor maritime, definit printr-un act intenționat ilegal al căpitanului unui echipaj sau nave maritime care induce pierderi proprietarului sau celui care a închiriat nava.

barter - *barter*. → *countertrading*.

base period - *perioada de bază*. Termen de referință pentru calcularea unui indice (→ *index number*) al unei serii cronologice.

base rate (UK) - *rata de bază*. Rată a dobânzii (→ *interest*) considerată drept referință în momentul stabilirii ratelor percepute la creditele bancare (→ *bank loan*) sau la depășirile de trageri din cont (→ *overdraft*), ca și a ratelor la depozitele băncilor comerciale (→ *commercial bank*). Ratele curente sunt stabilite până la aproape 5 puncte procentuale deasupra ratei de bază, în funcție de situația financiară a debitorului. În SUA, rata preferențială (*prime rate*) este acea rată a dobânzii cu care sunt creditați clienții cei mai solvabili. Deși a fost în mare parte înlocuită de rata costului de finanțare (→ *cost of fund rate*), rata preferențială este încă un indicator important al mișcării pieței monetare (→ *money - market*); → *bank rate*.

base-weighted indices - *indici cu bază ponderată*. Indici numerici (→ *index number*) în care ponderile utilizate sunt cele ale perioadei de referință (sau ale anului de bază) și care servesc drept reper pentru a urmări evoluția unui fenomen; → *weighted average*.

basic balance - *echilibru fundamental*. Prezentarea unitară a contului curent (→ *current account*) și a conturilor de capital pe termen lung (→ *long - term capital accounts*) ale balanței de plăți (→ *balance of payments*).

basic rate of tax - *rata de bază a impozitului*. → *income tax*.

basis (US) - *bază*. Diferența între prețul pe piețele cu livrare viitoare (→ *futures price*) și prețul spot (→ *spot price*).

basis point - *punct de bază*. A suta parte dintr-un procent (1/100 din 1%). Unitate de măsură utilizată, de regulă, în declarațiile privitoare la ratele dobânzii; spre exemplu, o schimbare de la 5,75% la 5,81% reprezintă o modificare de 6 puncte de bază. Folosite pentru prima oară în SUA, în prezent, punctele de bază sunt utilizate și în alte țări.

basis price - *preț de bază*. 1. La bursele de mărfuri (→ *commodity market*), prețul convenit

între vânzător și cumpărător la care poate fi exercitat un contract de opțiuni ($\rightarrow$ *option*); în general, prețul pieței pentru bunul respectiv la momentul în care opțiunea este vândută; cunoscut și sub denumirea de preț de contractare (*striking price*); **2.** punct de referință pentru comercianții de bursă ($\rightarrow$ *dealer*) pe piața extrabursieră ($\rightarrow$ *over-the-counter*) în încercarea de a pune de acord ofertele vânzătorilor și cumpărătorilor unui titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*). Prin extensie, estimarea dealerilor cu privire la prețul pieței.

basket trade (UK) - *tranzacție cu acțiunile coșului*. Operațiune bursieră care presupune tranzacționarea tuturor acțiunilor ce alcătuiesc indicele bursier FT 100; $\rightarrow$ *Financial Times Shares Indices*.

Basle Agreement - *Acordul de la Basle*. $\rightarrow$ *capital adequacy*.

Basle Concordat - *Concordatul de la Basle*. Înțelegere (din 1975) între autoritățile monetare ale celor mai importante țări, conform căreia, fiecare autoritate din statele semnatare este de acord să supravegheze filialele străine constituite de băncile din propria țară.

baud, baud rate - *rata de baud*. Numărul de biți (unități de informație) ($\rightarrow$ *bits*) pe secundă care pot fi vehiculați pe o linie de transmisie, spre exemplu, o linie telefonică. Noțiune utilizată în evaluarea capacității echipamentului de comunicație, spre exemplu, a unui modem ($\rightarrow$ *modem*).

bear - *"piață sub semnul ursului", piață în scădere*. Speculator care vinde titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*) în așteptarea unei reduceri a prețului; antonim al termenului taur ($\rightarrow$ *bull*). Despre un speculator "*urs*" care vinde titluri de valoare pe care nu le deține în momentul încheierii tranzacției se spune că vinde *short* ($\rightarrow$ *position* - poziție). Dacă, dimpotrivă, sunt în posesia titlurilor de valoare pe care le vând, se spune că sunt într-o situație de "*urs*" acoperit sau asigurat. O *mișcare "urs"* reprezintă încercarea coordonată a unui număr de investitori de a reduce prețul unei acțiuni prin vânzări masive. Această modalitate este utilizată pentru a împiedica operațiunile de preluare ($\rightarrow$ *take-over*), și în acest sens, se acționează în direcția reducerii valorii acțiunilor deținute de cel care inițiază preluarea. O piață *bear* este una caracterizată prin reduceri ale prețului acțiunilor de cel puțin 15%; $\rightarrow$ *bear squeeze*.

bear call spread - *spread pe reducerea unei opțiuni de cumpărare*. Păstrarea în portofoliu a unei opțiuni ($\rightarrow$ *option*) de cumpărare, simultan cu vânzarea unei alte opțiuni de cumpărare având aceleași caracteristici cât privește scadența, dar cu un preț de exercitare ($\rightarrow$ *exercise price*) mai redus; scopul unei astfel de operațiuni este de a realiza profit ca urmare a reducerii valorii activului ($\rightarrow$ *asset*) de bază.

bear market - *pieță bear ("sub semnul ursului")*. $\rightarrow$ *bear*.

bear position - *poziție bear*. $\rightarrow$ *position*.

bear put spread - *spread pe reducerea unei opțiuni de vânzare*. Cumpărarea și vânzarea simultană de opțiuni put având aceeași dată a scadenței, dar cu un preț de exercitare ($\rightarrow$ *exercise price*) pentru opțiunile put cumpărate ($\rightarrow$ *option*) mai mare decât pentru opțiunile put vândute. Operatorul mizează pe o reducere a valorii activului de bază ($\rightarrow$ *asset*).

bear raid - *mișcare bear*. $\rightarrow$ *bear*.

bear squeeze - *eliminarea strategiei bear*. Cumpărarea de către autorități de titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*), valută ($\rightarrow$ *currency*) sau bunuri, ceea ce duce la creșterea prețului și elimină lichiditatea ($\rightarrow$ *liquidity*) speculatorilor care, în așteptarea reducerii prețurilor, au mizat pe poziții ($\rightarrow$ *position*) short la vânzare.

bearer security - *titlu de valoare la purtător*. Acțiune ($\rightarrow$ *share*) sau obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) care nu este înregistrată pe numele celui care o deține, acesta putând să o vândă sau să o păstreze și să beneficieze ($\rightarrow$ *claim*) de dividende prin simpla prezentare către o bancă sau broker ($\rightarrow$ *broker*). La o serie de burse de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) din Europa, titlurile de valoare la purtător sunt preferate celorlalte valori mobiliare, deoarece implică

un grad mai mare de protecție împotriva identificării de către autoritățile fiscale a proprietarului acelui titlu, ceea ce face mult mai dificilă perceperea de taxe și impozite. Din acest motiv, dividendele și dobânda la titlurile la purtător sunt supuse unui impozit reținut la sursă ($\rightarrow$ *withholding tax*). În cele mai multe situații și țări, însă, deținătorii unor asemenea titluri de valoare sunt înregistrați; $\rightarrow$ *Registrar*.

bed and breakfast (UK) - *bed and breakfast*. Operațiunea de vânzare a unei acțiuni ($\rightarrow$ *share*) într-o anumită zi, urmată, în ziua imediat următoare, de o nouă achiziție a titlului respectiv, în baza unei înțelegeri prestabilite. Scopul operațiunii este acela de a genera o pierdere sau un câștig temporar de capital ($\rightarrow$ *capital gain or loss*). Derularea unei tranzacții de acest gen nu duce la apariția unui deficit sau surplus de capital care să evite impunerea fiscală (situația SUA) dar până de curând, în Marea Britanie era posibil un asemenea aranjament.

Beige Book (US) - *Cartea Gri*. Termen familiar prin care este desemnat raportul de evaluare a condițiilor economice și financiare regionale, raport pregătit de băncile districtuale ale Sistemului Federal de Rezerve a SUA ($\rightarrow$ *Federal Reserve System*) și înmănat membrilor Comitetului Federal de Piață Deschisă ($\rightarrow$ *Federal Open Market Committee*) înainte de începerea fiecărei ședințe. Unul din cele trei documente informative furnizate în acest mod; $\rightarrow$ *Blue Book*, *Green Book*.

Bel-20 (Belgia) - *Indicele bursier Bel-20*. Indice compozit ($\rightarrow$ *share index*) al Bursei de Valori de la Bruxelles ($\rightarrow$ *Brussels Stock Exchange*).

below the line - *sub linie*. Posturi în contul de profit și pierderi ($\rightarrow$ *profit and loss account*) așezate sub linia la care este determinat profitul comercial total al perioadei. În prezentarea rezultatelor unei companii cotate ($\rightarrow$ *quoted company*), posturile de natură "extraordinară" care apar în urma tranzacțiilor ce depășesc domeniul de activitate obișnuit al companiei (spre exemplu, vânzarea unei clădiri pentru birouri) sunt regăsite, din motive fiscale *sub linie* (calculul câștigului per acțiune - $\rightarrow$ *earning per share*), în timp ce activități extraordinare care se încadrează în domeniul de activitate obișnuit pot fi înscrise deasupra liniei pentru aceleași motive. Reținerile (precum dividendele - $\rightarrow$ *dividend*, transferurile pentru completarea rezervelor - $\rightarrow$ *reserve* sau impozitele plătite - $\rightarrow$ *taxation*) sunt înregistrate sub linie.

bénéfice (Fr.) - *profit, beneficiu*. $\rightarrow$ *profit*.

beneficial interest - *avantajul participării*. Posesia ultimă a proprietății. În Marea Britanie, spre exemplu, directorii de companii sunt obligați să declare avantajele participării în cadrul societății, chiar și în situația în care acțiunile deținute sunt înregistrate pe alt nume decât al proprietarului ($\rightarrow$ *nominee*) sau sunt date în păstrare unui agent custode ($\rightarrow$ *trust*).

Berne Union - *Organizația de la Berna*. Organizația Internațională a Asigurătorilor de Credit și Investiții, organizație creată pentru garantarea creditelor de export deopotrivă ale guvernului și întreprinzătorilor privați ($\rightarrow$ *Export Credit Guarantee Department*) dar și pentru afilierea altor organizații de asigurări cu scop comercial.

BEST. - $\rightarrow$ *Stock Exchange Automatic Execution Facility*.

best price - *cel mai bun preț*. $\rightarrow$ *order*.

beta coeficient - *coeficient beta*. $\rightarrow$ *alpha coefficient*.

beta stocks - *acțiuni beta*. $\rightarrow$ *alpha securities, stocks*.

Baltic Futures Exchange (BFE) - *Piața Baltică cu Livrare Viitoare*. $\rightarrow$ *Futures and Options Exchange*.

bid price - *preț de ofertă*. Prețul la care un formator de piață ($\rightarrow$ *market maker*) va cumpăra acțiuni ($\rightarrow$ *share*) sau un comerciant de bursă ($\rightarrow$ *dealer*) care operează la o bursă de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*) va cumpăra bunuri. De asemenea, managerii fondurilor mutuale ($\rightarrow$ *unit trust*) cotează un preț de ofertă la nivelul căruia sunt dispuși să răscumpere unitățile vândute către public; $\rightarrow$ *offer price*.

bid rate - *rată oferită*. Rată a dobânzii ($\rightarrow$ *rate of interest*) oferită în momentul constituirii unui depozit ($\rightarrow$ *deposit*); $\rightarrow$ *London interbank offered rate (LIBOR)*.

Big Bang (UK) - *Marele Salt*. Termen desemnând ansamblul modificărilor, care au culminat la 27 octombrie 1986 cu abandonarea contractului de comision ($\rightarrow$ *commission*) între membrii Bursei de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*) și realizarea strictă a distincției între jobberi ($\rightarrow$ *jobber*) și brokeri ($\rightarrow$ *broker*). În iulie 1983, guvernul a luat hotărârea de a scuti bursa de valori de prevederile Legii Practicilor Restrictive, sub condiția renunțării de către bursă la un număr de restricții impuse. În 1982, Comitetul Bursei de Valori ridicase limita minimă a acțiunilor deținute de asociații din afara bursei de la 10% la 29,9% pentru ca în 1985 această restricție să fie abandonată. Începând cu martie 1986, foarte multe bănci și instituții financiare achiziționaseră poziții, adesea dominante, în cadrul companiilor bursiere. Alte schimbări majore aduse de pachetul Big Bang s-au referit la închiderea tranzacționării bursiere în cadrul ringului și abandonarea acestei practici în favoarea încheierii de tranzacții în afara bursei, prin mijloace electronice, precum și la acordarea unei mai mari permisivități în acceptarea la cotare a titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) emise de societăți din afara Marii Britanii.

Big Board - *Marea Bursă*. $\rightarrow$ *New York Stock Exchange*.

Big Four - *Cei 4 Mari*. **1.** Cele patru case de valori mobiliare dominante din Japonia: Nomura, Daiwa, Nikko și Yamaichi; **2.** De asemenea, desemnează și cele mai mari patru bănci comerciale din Marea Britanie: Barclays, Lloyds, Midland și National Westminster.

BIIBA. - $\rightarrow$ *British Insurance and Investment Brokers Association*.

bilan (Fr.) - *bilanț*. **1.** $\rightarrow$ *balance* (sold); **2.** $\rightarrow$ *balance sheet* (bilanț); **3.** $\rightarrow$ *account* (cont).

Bilanz (Ger.) - *bilanț*. $\rightarrow$ *balance sheet*.

bill - *titlu, bon.* $\rightarrow$ *Bill of Exchange, Commercial Bill, Treasury Bill*.

bill broker - *broker pe titluri*. Broker care lucrează cu asemenea documente - firmă sau entitate individuală care derulează tranzacții cu bonuri de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bill*) sau cambii ($\rightarrow$ *bill of exchange*) în cadrul pieței monetare de la Londra ($\rightarrow$ *money market*).

bill leak (UK) - *"scurgere" a documentelor*. Instrument pentru evitarea schemei depozitelor speciale suplimentare ("corsetul") ($\rightarrow$ *supplementary special deposit*), conform căreia, biletele bancare ($\rightarrow$ *bank bill*) erau negociate și păstrate în afara sistemului bancar; spre exemplu, o bancă acceptă ($\rightarrow$ *acceptance*) un titlu tras de un client cu activități comerciale, titlu care ulterior este vândut unui deținător; entitate non-bancară, acceptarea băncii rămânând valabilă doar ca o garantare și o obligație de natură secundară asupra bilanțului acelei bănci, fără, însă, a fi inclusă în datoriile eligibile de a fi purtătoare de dobândă ale băncii ($\rightarrow$ *interest-bearing eligible liability*).

bill of exchange - *cambie*. Ordin scris adresat și semnat de o persoană unei alte persoane, prin care acesteia din urmă i se cere să plătească, la cerere sau la o dată fixă o sumă precisă de bani. Documentul are 2 părți, respectiv trăgătorul care emite cambia, însă numai cu consimțământul persoanei căreia îi este adresată, a celui care semnează sau acceptă documentul ($\rightarrow$ *acceptance*); de regulă, cambia este utilizată ca circuit documentar în legătură cu vânzările de bunuri și servicii. Cambiile sunt negociabile ($\rightarrow$ *negotiable*) pe piața monetară ($\rightarrow$ *money market*), fapt care permite trăgătorului să își recupereze înainte de scadență suma de bani pentru care a fost emisă cambia. Cambiile se împart, la rândul lor, în titluri bancare ($\rightarrow$ *bank bill*), titluri comerciale ($\rightarrow$ *trade bill*), titluri comerciale pure ($\rightarrow$ *fine trade bill*) și titluri financiare ($\rightarrow$ *finance bill*).

billet de trésorerie (Fr.) - *bilet de trezorerie*. $\rightarrow$ *commercial paper*.

billion - *miliard*. Inițial, echivalentul unui milion de milioane, în prezent este utilizat pentru a desemna o mie de milioane.

BIMBO - *achiziție managerială internă*. Cumpărare realizată prin metoda achiziției manageriale interne ($\rightarrow$ *management buy-out*).

binding authority - *autoritate contractuală*. Autoritate cu care a fost investit un agent de către o instituție de asigurări, constând în autorizarea derulării de afaceri în numele acelei instituții, dar în limite bine stabilite.

BIPAR (Bureau International des Producteurs d'Assurance et de Réassurance) (Fr.) - *Biroul Internațional al Furnizorilor de Servicii de Asigurări și Reasigurări*. Titulatura în limba engleză: International Federation of Insurance Intermediaries.

BIS. - → *Bank for International Settlements*.

bit - *bit*. Una din cifrele elementare (0 și 1).

Black Monday - *Lunea Neagră*. Prăbușirea (la 19 octombrie 1987) (→ *crash*) a prețurilor mondiale pe piețele bursiere.

Black Tuesday (US) - *Marțea Neagră*. Crah-ul (→ *crash*) (29 octombrie 1929) Bursei de Valori din New York (→ *New York Stock Exchange*).

Black Wednesday - *Miercurea Neagră*. → *Maastricht Treaty*

block (US) - *conglomerat de titluri*. Dețineri semnificative de acțiuni (→ *stock*, → *share*) la capitalul unei societăți. Tranzacțiile cu conglomerate sunt calificate ca fiind cele în care sunt implicate cel puțin 10.000 de acțiuni.

block order exposure system (BLOX) - *sistemul de prezentare a ordinelor referitoare la conglomerate*. Ofertă de a cumpăra sau vinde mari pachete (→ *block*) de acțiuni (→ *share*), ofertă derulată prin intermediul Sistemului de Teletext Computerizat pentru Cotarea Prețurilor (→ *Teletext Output of Price Information by Computer - TOPIC*).

BLOX - *sistemul de prezentare a ordinelor referitoare la conglomerate*. → *block order exposure system*.

Blue Book (US, UK) - *Cartea Albastră*. **1.** Termen familiar utilizat pentru a desemna evaluarea opțiunilor de politică monetară (→ *monetary control* - control monetar), raport înmănat de staff-ul responsabil către membrii Comitetului Federal de Piață Deschisă (→ *Federal Open Market Committee - FOMC*) înaintea fiecărei întâlniri (SUA: → *Beige Book*; *Green Book*); **2.** Termen utilizat în Marea Britanie pentru a desemna Conturile Naționale, o reunire a principalelor statistici macroeconomice furnizate de Oficiul Central pentru Statistică (Central Statistical Office - CSO) și publicate de HMSO.

blue chips - *blue chips*. Acțiuni (→ *share*) deținute în cadrul unor companii renumite cotate la bursă (→ *quoted*), care pot fi ușor vândute și cumpărate, fără a influența în acest mod prețul cotat (→ *liquidity* - lichiditate); acțiunile blue-chips sunt considerate ca reprezentând o investiție cu risc redus (→ *investment*).

blue month (UK) - *luna albastră*. Luna cu cea mai intensă tranzacționare a unui titlu derivat (→ *derivative*), lună desemnată de către Bursa Internațională cu Livrare Viitoare de la Londra pe baza volumului tranzacțiilor. Metoda se practică în scopul facilitării cotării prețurilor.

blue-sky laws (US) - *reglementarea "cer senin"*. Legi statale în SUA care prevăd în mod expres ca înaintea tranzacționării unui titlu de valoare (→ *security*) pe teritoriul unui stat federal, acest titlu să fie înregistrat la organismul abilitat al statului respectiv. Acțiunile din cadrul Sistemul Piețelor Naționale (→ *National Market System*) tranzacționate prin intermediul NASDAQ (→ *National Association of Securities Dealers Automated Quotation System* - Asociația Națională a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare) sunt în prezent scutite de această obligație.

BM&F (Brazil) - → *Bolsa de Mercadorias e Futuros*.

Bobl - abreviere utilizată în jargonul piețelor financiare care utilizează limba engleză, pentru a desemna o obligațiune emisă de guvernul german (*Bundesobligation*) având scadența la 5 ani, asemenea titluri putând fi tranzacționate și în cadrul contractelor cu titluri derivate (→ *derivative*).

boiler room - camera boiler-ului. → *bucket shop*.

bolsa (Sp.) - bursă. → *stock exchange*.

Bolsa de Comercio de Santiago - *Bursa de Valori Chileană*. → *Chilean Stock Exchange*.

Bolsa de Mercadorias e Futuros (BM&F) - *Bursa de Mărfuri și a Contractelor cu Livrare Viitoare de la Sao Paulo*. Principala bursă de mărfuri (→ *commodity*) și a contractelor cu livrare viitoare (→ *futures*) din Brazilia. Înființată în 1986, până în 1996 a devenit, după ordinul de mărime, a patra bursă futures din lume. Are deschis un birou și la New York.

Bolsa de Valores de Lisboa - *Bursa de Valori de la Lisabona*. → *Lisbon Stock Exchange*.

Bolsa de Valores de Sao Paulo - *Bursa de Valori de la Sao Paulo*. → *Sao Paulo Stock Exchange*.

Bolsa Mexicana de Valores - *Bursa de valori Mexicană*. → *Mexican Stock Exchange*.

Bombay Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Bombay*. Cea mai veche bursă de valori (→ *stock exchange*) din India. De asemenea, există ringuri de tranzacționare și la Calcutta, Delhi și în alte orașe. Autoritatea de supraveghere a pieței de capital este Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor (Securities and Exchange Board of India - SEBI); → *National Stock Exchange*.

bon du trésor (Fr.) - bon de tezaur, obligațiune. → *treasury bill; bond*.

bon marché (Fr.) - ieftin. → *cheap*.

bond - obligațiune. Titlu de valoare purtător de dobândă (→ *securiry*) emisă de guvernul central sau autoritățile locale, companii, bănci și alte instituții. De regulă, obligațiunile sunt valori emise pe termen lung; nu toate tipurile de obligațiuni poartă un nivel fix al dobânzii plătibile la scadență (→ *variable rate security* - titluri de valoare cu rată variabilă) pot fi sau nu răscumpărate (→ *redemption date*) și de asemenea, pot fi sau nu garantate. În SUA termenul *obligațiune* (bond) se referă la anumite certificate (→ *debentures* - obligațiuni negarantate; → *bearer security* - titlu de valoare la purtător; → *Eurobond* - Euroobligațiuni); → *deferred coupon note; straight bond*.

bond washing - "spălarea" obligațiunilor. → *dividend stripping*.

bonos - *bonos*. Abreviere utilizată în jargonul piețelor financiare care utilizează limba engleză pentru a desemna o obligațiune pe termen lung emisă de guvernul Spaniei.

bonus - *bonus*. 1. Acțiune emisă cu titlu gratuit sau emisiune a unui titlu pe termene foarte scurte (pentru motive urgente); → *bonus issue*; 2. Distribuirea profiturilor la investițiile în asigurările de viață ale companiilor de profil; → *life assurance*.

BONUS (borrower's option for notes and underwritten standby) - opțiunea debitorului pentru bilete ori pentru credite standby garantate. Aranjament prin intermediul căruia, debitorul intră în posesia unui pachet de împrumut, alcătuit dintr-un mix de datorii sub formă de bilete la ordin negociabile pe piața monetară (→ *commercial paper*) și hârtii de valoare Eurocomerciale (→ *Euro-commercial paper*), spre exemplu, o facilitate de emisiune de titluri (→ *note issuance facility*) negarantată (→ *underwrite*), un pachet de bilete la ordin negociabile pe piața monetară emise în SUA și un credit standby (→ *standby*).

bonus issue - emisiune pentru capitalizare. Termen având virtual aceeași semnificație ca și *scrip issue* sau *capitalization issue*, și care desemnează acțiuni (→ *share*) emise în mod gratuit către acționarii existenți, proporțional cu numărul de acțiuni deținute de aceștia în momentul distribuirii. Emisiunile gratuite nu sunt de natură să conducă la majorarea capitalului de lucru (→ *capital employed*) al companiei, dar au la bază acumulări anterioare la capitalul social (de exemplu, prin repartizarea unei părți din profit). Prin urmare, aceste emisiuni nu reprezintă altceva decât simple înregistrări contabile. Spre exemplu, după o emisiune cu titlu gratuit, dividendele (→ *dividend*) vor fi repartizate corespunzător unui număr mai mare de acțiuni existente, ceea ce va genera un nivel al

dividendului redus proporțional cu valoarea emisiunii gratuite. Motivele pentru care o companie apelează la emisiunile cu titlu gratuit sunt legate fie de nevoia capitalizării profiturilor acumulate în timp, fie de intenția firmei de a provoca o reducere a prețurilor de cotaie al acțiunilor pe piețele de valori, fără însă să fie afectat randamentul titlului ($\rightarrow$ yield), ceea ce le sporește atractivitatea; $\rightarrow$ drip; heavy share.

borrow - a împrumuta. Legat de bursele de mărfuri ($\rightarrow$ commodity market), a cumpăra la prețurile curente și a vinde simultan forward ($\rightarrow$ forward).

borrowed reserves (US) - rezerve împrumutate. Totalitatea creditelor de ajustare ($\rightarrow$ adjustment credit) și a împrumuturilor cu caracter sezonier ($\rightarrow$ seasonal borrowing) acordate de Rezerva Federală ($\rightarrow$ Federal Reserve) și deținute de băncile din SUA.

bors (Dan.) - bursă. $\rightarrow$ drittmark.

borsa (It.) - bursă. $\rightarrow$ stock exchange.

Borsa Valori (It.) - Borsa de Valori. Principala bursă de valori ($\rightarrow$ stock exchange) din Milano. Acțiunile necotate sunt tranzacționate la mercato ristretto ($\rightarrow$ mercato ristretto) și terzo mercato ($\rightarrow$ terzo mercato).

Börse (Ger.) - bursă. $\rightarrow$ stock exchange.

Börsenmakler (Ger.) - agent de valori mobiliare. $\rightarrow$ freier Makler.

Börsenumsatzsteuer (Ger.) - taxă ad valorem ($\rightarrow$ ad valorem) aferentă tranzacțiilor la bursele de valori din Germania ($\rightarrow$ German stock exchanges). Se aplică doar cumpărărilor și vânzărilor efectuate de rezidenți.

Börsenvorstand (Ger.) - Comitetul Bursei. Organul executiv al unei burse de valori ($\rightarrow$ stock exchange) din Germania.

bottom fishing - strategie "cumpără ieftin ". Cumpărarea de acțiuni pe o piață în scădere în speranța realizării de profit odată cu revigorarea pieței.

bottom-up - $\rightarrow$ investment approach.

bought deal - înțelegere de a cumpăra. Termen utilizat în tranzacțiile cu capital de risc ($\rightarrow$ venture capital) atunci când societatea finanțatoare achiziționează o filială a unei firme de dimensiuni considerabile cu intenția ca la un moment viitor să sindicalizeze o operațiune de achiziție managerială internă ($\rightarrow$ management buy-out) sau să aplice alte metode ($\rightarrow$ syndicate).

bought ledger - partea de credit a documentului care înregistrează fluxurile financiare. Înregistrarea contabilă a achizițiilor unei companii de la furnizorii săi.

bourse (Fr.) - bursă. Termenul francez care desemnează noțiunea de bursă, utilizat și în Belgia, Elveția ca și în alte țări din Europa; $\rightarrow$ Paris Bourse.

boutique - mic magazin. $\rightarrow$ niche player.

BOVESPA (Bolsa de Valores de Sao Paulo) - Bursa de valori de la Sao Paulo. $\rightarrow$ Sao Paulo Stock Exchange.

box spread - pachet spread. Combinație de opțiuni ($\rightarrow$ option) și anume, o opțiune long de cumpărare ($\rightarrow$ long-call option), simultan cu o opțiune short de vânzare ($\rightarrow$ short-put) având același preț de exercitare ($\rightarrow$ exercise price), combinate cu un pachet format dintr-o opțiune short de cumpărare, simultan cu o opțiune long de vânzare, amândouă caracterizate prin același preț de exercitare.

Brady bonds - obligațiuni Brady. Titluri de valoare ($\rightarrow$ security) purtătoare de dobândă emise la începutul anilor '90 de către țările debitoare din America Latină (Argentina, Venezuela, etc.) ca parte a unui aranjament de reeșalonare a datoriei bancare internaționale. Obligațiunile au fost denominate în dolari, fiind garantate ($\rightarrow$ collateral security) cu obligațiuni nepurtătoare de dobândă ale guvernului american. Ideea emisiunii a aparținut lui Nicholas Brady, fostul secretar al Trezoreriei. De atunci, mai mulți emitenți (între care Mexic-ul și Brazilia) au răscumpărat o parte a obligațiunilor,

acestea fiind înlocuite cu datorii lipsite de garanții.

Brady Commission Report (US) - *Raportul Comisiei Brady*. Raport al comisiei de anchetă prezidată de Nicholas Brady asupra crah-ului bursier (→*crash*) din octombrie 1987; →*circuit-breaker mechanism*.

Brazilian stock exchanges - *bursele de valori din Brazilia*. →*Sao Paulo Stock Exchange*.

break-even - *prag de rentabilitate*. Punctul corespunzător căruia totalul încasărilor din vânzări egalează costurile totale. La nivelul pragului de rentabilitate, nu există profit sau pierdere.

Bretton-Woods - conferință (titlul oficial: Conferința Națiunilor Unite asupra Problemelor Monetare și Financiare) organizată în localitatea Bretton-Woods, statul New Hampshire, SUA, în iulie 1944. Scopul întrunirii a fost legat de organizarea sistemului monetar internațional, după al doilea război mondial, având ca rezultat crearea Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), Banca Mondială (→*International Bank for Reconstruction and Development*) și a Fondului Monetar Internațional (→*International Monetary Fund*).

bridge finance - *finanțare temporară*. Împrumut (→*loan*) acordat pe termen scurt de către un fond cu capital de risc (→*venture capital*), în momentul în care o companie este în căutare de finanțare alternativă, spre exemplu, prin emisiune flotantă (→*flotation*).

bridging loan - *credit de legătură*. Împrumut (→*loan*) pe termen scurt acordat unei persoane care a achiziționat o proprietate înainte, însă, de a o vinde pe cea pe care o deține.

British Institute of Dealers in Securities (BIDS) (UK) - *Institutul Britanic al Dealerilor de Titluri de Valoare*. Asociație profesională a dealerilor (→*dealer*) pieței extrabursiere (→*over-the-counter security* - titlu de pe piața extrabursieră). În prezent, asociația nu mai există.

British Insurance and Investment Brokers Association (BIIBA) (UK) - *Asociația Brokerilor de Asigurări și Investiții din Marea Britanie*. Organism înființat în 1977 pentru a asigura reprezentarea intereselor brokerilor de asigurări înregistrați (→*Insurance Brokers Registration Council* - IBRC - Comitetul de Înregistrare a Brokerilor în Asigurări) și a intermediarilor de investiții autorizați conform Legii privind Serviciile Financiare 1986 (→*Financial Services Act 1986*), precum și a membrilor altor categorii reprezentative, prevăzute expres în textul legii. În prezent, există aproximativ 3.000 de membri care reprezintă peste 80% din industria asigurărilor derulate prin sistemul de brokeraj. BIIBA mediază diferitele puncte de vedere ale membrilor, aduce la cunoștința guvernului și Parlamentului aceste puncte de vedere, întreține contacte cu autoritățile de reglementare și alte asociații profesionale, inclusiv cu Asociația Asigurătorilor din Marea Britanie (→*Association of British Insurers* - ABI) și oferă servicii de consultanță, asistență și stagii de pregătire pentru membri.

British Venture Capital Association (BVCA) - *Asociația Britanică a Fondurilor cu Capital de Risc*. Asociație din care face parte majoritatea marilor ofertanți de fonduri cu capital de risc (→*venture capital*) ale căror investiții se derulează, în principal, pe teritoriul Marii Britanii. Obiectivele asociației sunt: prezentarea de informații celor interesați de oferta investițională a fondurilor, reprezentarea membrilor la discuțiile cu Guvernul și alte organizații; este un cadru în interiorul căruia membrii își pot prezenta punctele de vedere; asigură stagii educaționale și de pregătire pentru angajații membrilor asociației; promovarea de standarde profesionale cât mai ridicate. Organizația are 100 de membri plini, cărora li se adaugă alți 100 membri asociați.

broker - *broker (intermediar de bursă)*. Intermediar între vânzător și cumpărător pe o piață organizată (spre exemplu un agent de valori mobiliare - →*stockbroker*, un broker pe piața mărfurilor sau un operator care activează pe cont propriu - →*insurance broker* - broker de asigurări; →*pawnbroker* - cămătar; →*bill broker*-broker pe titluri). La Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*) brokerul este un intermediar între public, pe de-o parte și formatorii de piață (→*market makers*) sau jobber-i (→*jobber*),

dar de la realizarea Marelui Salt ($\rightarrow$ *Big Bang*) cea mai mare parte a brokerilor au devenit brokeri-dealeri ($\rightarrow$ *broker-dealer*) (în SUA, broker-dealerii sunt societăți de valori mobiliare), combinând funcțiile brokerilor cu cele ale formatorilor de piață; $\rightarrow$ *commission broker*.

broker-dealer - *broker-dealer*. Persoană sau organizație care vinde și cumpără titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*), bunuri ($\rightarrow$ *commodity*) sau contracte ($\rightarrow$ *contract*), fie în nume propriu (ca principali - $\rightarrow$ *principal*), fie ca agenți în numele clienților. Înainte de Marele Salt ($\rightarrow$ *Big Bang*), brokerilor de la Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*) le era interzis să acționeze în această dublă postură, datorită posibilelor conflicte de interese; $\rightarrow$ *market maker*.

broker pool - *grupare de broker*. Grup de asigurători ($\rightarrow$ *insurer*) reuniți cu intenția de a se angaja în contracte de reasigurare ($\rightarrow$ *reinsurance*), prin intermediul unui broker ($\rightarrow$ *broker*).

brokerage - *activitatea de intermediere*. Comision ($\rightarrow$ *commission*) perceput de un broker ($\rightarrow$ *broker*).

brokerage account (US) - *contul activității de brokeraj*. Înregistrări realizate de societățile de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*), cu privire la cumpărările și vânzările de titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*) efectuate în numele clienților.

brokerage house (US) - *casă de brokeraj*. $\rightarrow$ *broker*.

Brussels Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Bruxelles*. După închiderea, în 1997, a Bursei de la Antwerp, tranzacțiile acțiunilor companiilor belgiene sunt concentrate în prezent la Bruxelles. Tot la Bruxelles se află și sediul Sistemului Automat de Cotare al Asociației Europene a Dealer-ilor de Titluri de Valoare ($\rightarrow$ *European Association of Securities Dealers Automated Quotations System - EASDAQ*).

BTP. - $\rightarrow$ *buono tesoro poliennali*.

brutto (Ger.) - *brut*.

Buba - abreviere a Bundesbank ($\rightarrow$ *Bundesbank*).

bucket shop - termen de origine americană care desemnează o societate de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*) neînregistrată și ilegală, în prezent noțiunea fiind utilizată în legătură cu orice operațiune de vânzare la prețuri reduse. "Camera boiler-ului" desemnează o operațiune de promovare a vânzării prin telefon de acțiuni dubioase.

Budapest Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Budapesta*. $\rightarrow$ *Eastern Europe*.

budget - *buget*. Estimare a veniturilor și cheltuielilor unei perioade viitoare, prin opoziție cu noțiunea de cont, care nu face decât să reflecte tranzacțiile financiare după ce acestea au avut loc. În Marea Britanie, bugetul național prezintă estimări cu privire la veniturile și cheltuielile guvernului central corespunzătoare anului financiar, fiind prezentat Parlamentului toamna, de către Cancelarul Trezoreriei ($\rightarrow$ *Exchequer*). Anul fiscal se încheie în Marea Britanie la data de 5 aprilie. Bugetul federal al SUA este pregătit de către Oficiul Forței de Muncă și al Bugetului (OMB), după care este revizuit și aprobat de Președinte, urmând ca în ianuarie să fie înaintat spre aprobare și Congresului. Anul fiscal în SUA începe la data de 1 iulie și se încheie la 30 iunie.

Buenos Aires Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Buenos Aires*. Cea mai veche bursă de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) din America Latină, înființată în 1872; denumirea în limba spaniolă este *El Mercado de Valores de Buenos Aires*. În Argentina există alte 4 burse de valori.

buffer stock - *stoc tampon*. Cantitate dintr-un bun ($\rightarrow$ *commodity*), de regulă convenită în cadrul unui acord internațional cu privire la mărfuri ($\rightarrow$ *international commodity agreement*), depozitată în cadrul unei agenții desemnată în comun, ce urmează a fi oferită sau cumpărată de pe piață, cu intenția de a influența prețul pieței.

Building Societies Act 1986 - *Legea privind Societățile Ipotecare 1986*. $\rightarrow$ *building society*.

building society (UK) - *societate ipotecară*. Instituție financiară din Marea Britanie care oferă ipoteci ($\rightarrow$ *mortgage*), fondurile acesteia provenind din depozitele ($\rightarrow$ *deposit*) constituite de publicul larg. Aceste societăți sunt instituții non-profit ($\rightarrow$ *mutual* - reciproc). Dobânda plătită la depozite se stabilește în funcție de sumele depuse și perioada scadenței. În urma acordurilor încheiate cu Serviciul Fiscal din Marea Britanie, până în 1991, societățile ipotecare rețineau la sursă și plăteau în contul impozitului pe venit sume de bani fixe reprezentând datorii ale depozitarilor față de fisc. Aceste aranjamente erau de natură să îi avantajeze pe cei care își păstrau economiile în asemenea instituții. În prezent dobânzile asigurate deponenților sunt supuse deducerilor la nivelul ratelor de bază, fiind scutiți cei care nu sunt contribuabili. Dobânda la formele avansate de ipotecă atrage scutiri de impozit în favoarea celui care ipotectează, cu condiția ca plățile în contul ipotecii să fie de cel puțin 30.000 de lire sterline. Conform prevederilor Legii Societăților Ipotecare 1986, acestor companii le este permisă oferirea și a altor categorii de servicii, cum ar fi acordarea de credite personale neasigurate ($\rightarrow$ *personal loans*), managementul fondurilor mutuale de investiții ($\rightarrow$ *unit trust*), operarea de agenții imobiliare, activități în industria brokerilor de asigurări, precum și gestionarea unor fonduri de pensii ($\rightarrow$ *personal pension*) constituite prin contribuții bănești ($\rightarrow$ *money purchase*). Aceste modificări au permis societăților ipotecare să concureze de pe poziții de egalitate cu băncile comerciale ($\rightarrow$ *commercial bank*) și alte instituții financiare ($\rightarrow$ *financial institution*), ceea ce a dus la reducerea cotei deținute de societăți în segmentul noii piețe a ipotecilor, de la 75% în 1986 la 54% în 1987. În anul 1994, au fost anunțate noi modificări ale obiectului de activitate al companiilor ipotecare, ceea ce le-a permis extinderea prin acordarea de împrumuturi negarantate către micile afaceri, prin oferirea de servicii de asigurări și ridicarea limitelor pentru colectarea de fonduri de pe piețele cu ridicata ($\rightarrow$ *wholesale market*). De asemenea, s-a prevăzut creșterea responsabilității acestor societăți față de proprii membri. Legea Societăților Ipotecare 1997 a reafirmat ca principal domeniu de activitate oferta de ipoteci asupra proprietăților rezidențiale. De asemenea, au fost acordate drepturi de vot egale împrumutaților și împrumutătorilor (depozitari). Gama de activități permisă societăților ipotecare a fost extinsă practic nelimitat, astfel încât, cu excepția unor forme particulare de tranzacții financiare, orice activități erau posibile, cu singura obligație de precizare expresă a acestor activități în contractul de societate. Recent, un număr de societăți ipotecare au renunțat la statutul de corporații non-profit, transformându-se în societăți bancare. La jumătatea anului 1997, guvernul britanic a anunțat plasarea supravegherii societăților ipotecare în sarcina Autorității Serviciilor Financiare, înlocuind astfel competența Comisiei Societăților Ipotecare ($\rightarrow$ *Financial Services Act*); $\rightarrow$ *Savings and Loan Associations*.

Bulis - prescurtare a *Bundesliquiditätsschatzwechsel*, bon de tezaur emis cu scadența la 1 an de guvernul german și introdus la începutul anului 1993, cu scopul de a absorbi excesul de lichiditate din sectorul non-bancar.

bull - "*sub semnul taurului*", *pieță în creștere*. Speculator care cumpără titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*) mizând pe creșterea prețurilor, fiind astfel capabil să realizeze ulterior o vânzare profitabilă. Antonim al termenului bear ($\rightarrow$ *bear* - "*urs*", *pieță în scădere*). Piața este în zodia "*taur*" când se anticipează o creștere a prețurilor.

bull call spread - *spread pe creșterea unei opțiuni de vânzare*. Cumpărarea unei opțiuni ($\rightarrow$ *option*) de cumpărare simultan cu vânzarea unei opțiuni de cumpărare având aceleași caracteristici în ce privește scadența, dar cu un preț de exercitare ($\rightarrow$ *exercise price*) mai ridicat; scopul acestei operațiuni este obținerea de profit ca urmare a creșterii valorii activului ($\rightarrow$ *asset*) de bază.

bull market - *pieță în creștere*. Interval de timp caracterizat prin creșterea prețurilor la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*); Situație opusă pieței în scădere ($\rightarrow$ *bear market*). $\rightarrow$ *bull*.

bull position - *poziție bull*. $\rightarrow$ *position*.

bull put spread - *spread pe creșterea unei opțiuni de vânzare*. Vânzarea și cumpărarea simultană a unor opțiuni de vânzare având aceeași scadență, dar cu un preț de exercitare

(→*exercise price*) pentru opțiunea (→*option*) cumpărată, mai mic decât cel al opțiunii vândute. Operatorul așteaptă o creștere a valorii activului (→*asset*) de bază.

bulldog bond (UK) - *obligațiune bulldog*. Obligațiune denominată în lire sterline și emisă pe piața de capital din Marea Britanie de către un nerezident; →*foreign bond*.

bullet (US) - "*glonte*". Răscumpărarea la scadență (→*maturity*) a întregii datorii nominale (fără dobânda aferentă) (→*principal*) a unui împrumut (→*loan*).

bulletin board - *bulletin board*. →*company bulletin board*.

bullion (cantitativ) - *metale prețioase*. Cantitate de aur (→*gold*), argint sau alt metal prețios, sub formă de lingouri sau bare, și nu sub formă de monede. Aurul de acest tip este utilizat în tranzacțiile monetare internaționale derulate între băncile centrale (→*central bank*) și constituie un instrument de garantare parțial pentru multe unități monetare (→*currency*).

Bund - abreviere în jargonul piețelor care utilizează limba engleză, prin care este desemnată o obligațiune guvernamentală emisă de guvernul german (*Bundesanleihe*) cu scadența pe termen lung și care este utilizată și în contractele cu titluri derivate (→*derivative*).

Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen (BAK) (Ger.) - *Oficiul Federal de Supraveghere a Creditului*. Instituție responsabilă de afacerile bancare și de supravegherea și reglementarea activității investiționale derulate de companii, cum ar fi, spre exemplu, fondurile mutuale de investiții (→*unit trust*).

Bundesbank - *Banca Centrală a Germaniei*. Bancă centrală (→*central bank*) a fostei Republici Federale Germane, având sediul la Frankfurt. Înființată în 1957 ca succesor al Bank Deutscher Länder (constituită în 1948, după al doilea război mondial), banca federală Bundesbank se bucură de o mare independență față de guvern și principala atribuție cu care este însărcinată este menținerea valorii monedei naționale (→*currency*). Banca Federală Germană (The Deutsche Bundesbank) coordonează cele 11 bănci regionale (ale landurilor) (*Landeszentralbanken*) din fosta Germanie de Vest și începând cu 1990, a devenit responsabilă de politica monetară din fosta Germanie de Est. De regulă, schimbările în rata lombardă (→*Lombard*) sau în rata scontului (→*discount rate*) sunt date publicității o dată la două săptămâni, în urma întrunirii Consiliului Central al Bundesbank, la care sunt reprezentați și președinții băncilor regionale; →*repurchase agreement*.

Bundesobligation (Ger.) - *obligațiune a guvernului german*. Obligațiune (→*bond*) federală.

bundling - *asociere a serviciilor*. Realizarea către același client a unei oferte care include mai multe produse sau servicii, în contra unui singur preț (de exemplu, un împrumut însoțit de o asigurare de viață "gratuită").

buono tesoro poliennali (It.) - obligațiune cu scadența la 5-10 ani emisă de guvernul Italian (de regulă scadențele sunt la 10 ani).

burn rate - *rata consumului de capital*. Rata la care o companie este nevoită să își reconstituie capitalul, pentru a putea supraviețui pe piață, spre ex. o companie din domeniul biotehnologiei care derulează și programe de cercetare dezvoltare.

Business Expansion Scheme (BES) (UK) - *Planul de Extindere al Afacerii*. Plan care își propune să încurajeze indivizii pentru a subscrie și a deține acțiuni (→*share*) în cadrul companiilor mici, necotate (→*unlisted company*) la bursă și care au nevoie de capital pentru a se putea extinde. În textul planului erau prevăzute sume minime care, în situația în care ar fi fost investite în asemenea companii, ar fi fost scutite integral de plata impozitelor fiscale. De asemenea, exista și un număr de condiții obligatorii: subscriitorii nu puteau să fie directori sau angajați ai societăților care beneficiau de fonduri; subscriitorii nu puteau deține mai mult de 30% din capitalul propriu (→*equity*); nu puteau să dispună de acțiunile deținute pe o perioadă de 5 ani, sub condiția eliminării de la acordarea de facilități. BES a fost înlocuit în 1994 de Planul Investiției în Întreprinderi (→*Enterprise Investment Scheme*).

business finance - *finanțarea afacerilor*. Punerea la dispoziție de bani pentru scopuri comerciale; atunci când referirea se face în mod expres la companii, se poate utiliza termenul alternativ de finanțare corporativă. Capitalul ($\rightarrow$ *capital*) pe termen scurt poate să provină din reținerile din venituri ($\rightarrow$ *retained earnings*) sau din operațiuni de factoring ($\rightarrow$ *factoring*), împrumuturi bancare ($\rightarrow$ *banking*), alte împrumuturi, emisiunea de cambii ($\rightarrow$ *bill of exchange*), de la creditorii comerciali ($\rightarrow$ *trade credit*) sau de la celelalte categorii de creditori față de care societatea s-a angajat pe termen scurt. Toate aceste surse de finanțare pe termen scurt ar trebui, cel puțin teoretic, să se concretizeze sub forma investițiilor în active ($\rightarrow$ *asset*) lichide ($\rightarrow$ *liquidity*), ceea ce le face ușor de recuperat în situațiile extreme când este necesară returnarea datoriilor. Sursele de capitalizare pe termen lung sunt formate din rezerve ($\rightarrow$ *reserve*) și alocațiile pentru depreciere ($\rightarrow$ *depreciation*), emisiunea de acțiuni pentru majorarea capitalului propriu ($\rightarrow$ *equity*) precum și din credite pe termen lung ($\rightarrow$ *debenture; term loan*).

Business Start-Up Scheme (BSS) (UK) - *Planul de Demarare a Afacerilor*. Stimulente acordate indivizilor care subscriu la capitalul social ($\rightarrow$ *share*) al societăților necotate la bursă ($\rightarrow$ *unlisted company*). Anumite sume minime expres prevăzute în textul legal erau scutite de la plata impozitului pe venit la nivele corespunzător mai ridicate ale impozitării ($\rightarrow$ *income tax*). Textul a fost înlocuit în 1983 cu Planul de Extindere al Afacerilor ($\rightarrow$ *Business Expansion Scheme*).

butterfly - *"fluture"*. Cumpărarea și vânzarea a două opțiuni ($\rightarrow$ *option*) identice, însoțită simultan de cumpărarea și vânzarea a două opțiuni, dintre care una cu un preț de exercitare ($\rightarrow$ *exercise price*) mai mare, iar cea de-a doua cu un preț mai mic. Toate cele patru opțiuni se referă la un același activ ($\rightarrow$ *asset*), sunt de aceeași natură și au aceeași scadență.

buy-back - *răscumpărare*. **1.** Acord de răscumpărare, în condiții bine stabilite (de exemplu, un întreprinzător poate să fie de acord să vândă unui fond cu capital de risc ($\rightarrow$ *venture capital*) acțiuni ($\rightarrow$ *share*) ale afacerii pe care o conduce, cu condiția ca acțiunile să poată fi cumpărate înapoi la un preț convenit, în situația în care sunt realizate performanțele financiare stabilite. **2.** O companie poate să își răscumpere propriile acțiuni pentru a le anula în scopul îmbunătățirii câștigului pe acțiune ($\rightarrow$ *earnings per share - EPS*).

buy-out - *achiziție internă*. Cumpărarea de către conducere (management) a acțiunilor companiei, devenind astfel proprietar ori cumpărarea de către o companie a acțiunilor sale deținute de public, ceea ce face ca acea societate să devină privată; $\rightarrow$ *management buy-out*.

buy-side - $\rightarrow$ *investment analyst*.

BUX Index - *Indicele bursier BUX*. Indicele bursier de la Bursa de Valori din Budapesta.

buying in shares - *cumpărarea de acțiuni*. $\rightarrow$ *incorporation*.

BVCA. - $\rightarrow$ *British Venture Capital Association*.

BV (Neth.) - companie privată cu răspundere limitată ($\rightarrow$ *incorporation*).

BVL 30 Index - *Indicele bursier BVL 30*. Principalul indice al Bursei de Valori de la Lisabona ($\rightarrow$ *Lisbon Stock Exchange*).

bylaws - *statut*. $\rightarrow$ *memorandum of association*.

byte - *bit*. set de biți ($\rightarrow$ *bits*) sau cifre binare, 8, 16 sau 32 în cele mai multe sisteme computerizate, reprezentând unități de informație care simbolizează un număr sau un cuvânt (ori parte a unui cuvânt).

C-corporation - *corporație C*. $\rightarrow$ *sub-chapter S corporation*.

CAC 40 - *indicele Bursei de la Paris*. $\rightarrow$ *Paris Bourse*.

cage - *cușcă*. $\rightarrow$ *back office*.

caisses d'épargne (Fr.) - *bancă de economii*. → *saving bank*.

calendar spread - *spread pe scadențe variabile*. Vânzare însoțită simultan de o cumpărare, sau invers, a unor opțiuni având aceeași dată de încheiere a contractului (→ *striking price*), dar cu scadențe variabile.

call - **1.** Document al unei companii prin care se solicită prezentarea obligațiunilor sale în vederea răscumpărării; **2.** Răscumpărare a unei obligațiuni pe piața Euroobligațiunilor (→ *Eurobond market*), operațiune care are loc înaintea scadenței (→ *maturity*), la intervale de timp bine definite. Deși este o răscumpărare operată înaintea scadenței, emitentul poate să plătească la valoarea convenită în momentul emisiunii; **3.** cerere adresată de directorul unei companii asociaților în vederea realizării efective (→ *paid-up*) a aportului de capital pentru care aceștia s-au angajat; **4.** Perioadă a sesiunii de tranzacționare la o bursă de mărfuri (→ *commodity market*), în care tranzacțiile sunt coordonate de un reprezentant al autorității bursiere, spre deosebire de derularea operațiunilor prin licitație deschisă (→ *open outcry*). În cadrul acestei sesiuni (→ *session*), prețul contractelor cu livrare viitoare (→ *futures*) este stabilit în mod oficial și urmează a fi comunicat, intrând în circuitul informațional din afara bursei. De regulă, o asemenea sesiune se desfășoară de mai multe ori pe parcursul unei zile; → *call money*, *call-over*, *option (call option)*.

call money - *împrumut soldat la cerere*. Credit bancar care urmează să fie achitat la cerere (*at call*). Utilizat pe scară largă în Marea Britanie, reprezintă o modalitate pentru băncile comerciale de a-și plasa resursele disponibile pe termen scurt prin intermediul caselor de scontare (→ *discount house*). În acest fel, băncile pot folosi profitabil rezervele lichide disponibile și în același timp, casele de scontare intră în posesia fondurilor cu care pot să își deruleze tranzacțiile obișnuite pe piața titlurilor (→ *bill*) cu Banca Angliei. Conform înțelegerii din 1981 privind controlul monetar (→ *monetary control*), băncile comerciale s-au obligat la un plafon în medie de 6% din datoriile eligibile (→ *eligible liability*) dar care nu putea să coboare la mai puțin de 4% în nici una din zilele de tranzacționare. Banii la cerere se acordă pe perioade foarte scurte, în mod normal de la o zi la alta, sumele vehiculate fiind întotdeauna garantate (→ *secured*). Până la abolirea, în 1981, a raportului rezerve active (→ *reserve asset ratio*), banii la cerere (împrumuturile soldate la cerere) au reprezentat un important activ de rezervă (→ *reserve asset*) al băncilor comerciale. După acest moment, a fost recunoscut de Banca Angliei (în cadrul atribuțiilor sale de supervizare prudențială a sectorului bancar) drept un activ lichid superior calitativ față de alte active.

call option - *opțiune de cumpărare*. → *option*.

call-or-put option - *opțiune de vânzare sau cumpărare*. → *as-you-like option*.

call-over - *sesiune call-over*. Procedură utilizată la bursele de mărfuri (→ *commodity market*) și care constă în conducerea ședinței de tranzacționare de către un reprezentant al autorității bursei, spre deosebire de derularea operațiunilor prin strigare liberă sau licitație deschisă (→ *open-outcry*).

call-over price - *preț într-o sesiune call-over*. Preț stabilit într-o sesiune call-over (→ *call-over*) la bursele de mărfuri (→ *commodity exchange*), preț care devine prețul oficial al sesiunii de tranzacționare, urmând a fi publicat. Acest preț va fi luat în calcul, ca referință pentru toate tranzacțiile cu mărfuri (→ *physical*).

call warrant - *warrant la cerere*. Warrant care dă dreptul posesorului să cumpere activul la care se referă warrant-ul, la o dată și un preț convenite anterior. Ca instrument, este asemănător unei opțiuni de cumpărare (→ *option*), dar este utilizat în special pentru cumpărările de aur (→ *gold purchase*).

cap - *capitalizare, plafon*. **1.** Abreviere a termenului de capitalizare (→ *capitalization*), precum în sintagma capitalizare de mici dimensiuni realizată prin acțiuni (→ *small cap stocks*); **2.** Limită sau plafon, prin care se stabilește nivelul maxim al dobânzii (→ *interest*) care poate fi perceput la un împrumut (→ *loan*). Acolo unde există și o

limită minimă (*floor*) în scopul protejării creditorului, aranjamentul poate fi descris drept "în echilibru" (*→adjustable rate preferred stock*).

capacity - *plafon maxim*. Referitor la asigurări, suma maximă care poate fi asigurată, la cerere, în orice moment.

capital - *capital*. În sens larg, averea acumulată (necheltuită) a unei afaceri sau a unui individ și care este capabilă să aducă venituri. Termenul nu are un înțeles precis în afara contextului prezent. Capitalul social nominal, spre exemplu, poate fi definit ca fiind valoarea nominală (*→par value*) cumulată a fondurilor subscrise de acționari (*→shareholder*) (*→capital employed; paid-up capital; shareholder's equity; undercapitalized*). Capitalul poate fi regăsibil în formă monetară sau sub forma diferitelor active fizice (*→asset*).

capital, cost of - *costul capitalului*. Rata dobânzii (*→rate of interest*) plătită pentru atragerea capitalului utilizat într-o afacere (*→capital employed*). Din moment ce nu există o sursă unică de atragere a capitalului, costul capitalului va fi dat de media ponderată (*→weighted average*) a costurilor fiecăreia dintre surse, inclusiv constituirea prin subscriere de către acționari (*→equity* - capital propriu). Costul mediu al surselor de capital deja atrase poate fi mai mare sau mai mic decât costul marginal al surselor adiționale de capital; *→weighted average cost of capital*.

capital account - *cont de capital*. *→balance of payments*.

capital adequacy - *dimensionarea capitalului*. Variatele instituții de reglementare stabilesc rezerve minime de capital (*→capital requirement*) pentru instituțiile financiare (*→financial institution*), cum ar fi în cazul fondurilor mutuale (*→unit trust*). Până de curând, aceste rezerve minime erau stabilite doar la nivel național (*→Federal Reserve System* - Sistemul Federal de Rezerve; *liquidity ratio* - rata lichidității). Procesul de globalizare a sistemului financiar internațional a făcut necesară convenirea, în cadrul acordurilor internaționale, de noi standarde privind capitalul. În decembrie 1987, 11 țări și Comunitatea Europeană (*→European Union*) au semnat un acord internațional de adecvare a capitalului băncilor comerciale (*→commercial bank*) sub auspiciile Băncii Reglementelor Internaționale (*→Bank for International Settlements*) (Acordul de la Basle). Acordul prevedea rate prudențiale comune și o definiție comună a ajustării activelor în raport de gradul de risc (*→risk-adjusted asset*). Băncile (*→bank*) care operează în țările semnatare trebuie să aibă o rată a capitalului (sub formă de capital propriu - *→equity* și datorii pe termen lung - *→debt*) egală cu 8% din valoarea activelor ajustate la risc (*→liquidity ratio* - rata lichidității). Procentul de adecvare poate varia de la o bancă la alta, în funcție de expunerea la riscurile de schimb valutar (*→foreign exchange*) și ale pieței titlurilor derivate (*→derivative*); *→Investment Services Directive*.

capital allowances (UK) - *deduceri la cheltuielile cu capitalul*. Reduceri ale spezelor fiscale datorate (*→taxation*) în funcție de mărimea cheltuielilor pentru achiziția de capital (*→capital expenditure*). În cele mai multe țări, cheltuielile pentru achiziționarea de noi active sub formă de capital sunt încurajate printr-o gamă variată de scutiri (deși recent a apărut un curent contrar acestei tendințe). Ca atare, amortizarea anuală (*→depreciation*) este recunoscută drept o cheltuială care se deduce de la calculul datoriei fiscale. Metodele de realizare a amortizării activelor (*→asset*) sunt standardizate aproape în toate țările și nu întotdeauna corespund cu datele publicate în conturile anuale ale societăților. Fiecare companie poate să aleagă, în funcție de propriile interese, deducerea integrală a costului activului pe parcursul unui singur an, sau eșalonat; într-un număr mai mic sau mai mare de ani. Aceste modalități poartă denumirea de amortizare liberă (*free depreciation*) sau amortizare la alegere (*depreciation at choice*). În Marea Britanie, din 1972 până în 1983 / 1984, o societate putea să obțină un credit fiscal (*→tax credit*) egal cu 100% din costul noii instalații sau clădiri. Această modalitate este cunoscută sub denumirea de amortizare accelerată (*accelerated depreciation*) pentru că rata de amortizare era mult mai mare decât cea justificată de durata de viață a activului. În prezent, companiile au posibilitatea să deducă doar o parte din amortizarea activului

(*annual depreciation allowance*) ($\rightarrow$ *depreciation*); $\rightarrow$ *investment allowances*.

capital asset pricing model (CAPM) - *modelul de determinare a valorii capitalului*. Model al pieței activelor ($\rightarrow$ *asset*) financiare care presupune că într-o stare de echilibru, prețurile activelor se vor ajusta astfel încât rata câștigului la fiecare activ răsplătește investitorii pentru riscul sistematic asumat ($\rightarrow$ *systematic risk*), cu alte cuvinte, pentru riscul care nu poate fi evitat prin simpla diversificare a portofoliului ($\rightarrow$ *portfolio theory*).

capital duty (UK) - *taxarea capitalului*. Taxă ($\rightarrow$ *taxation*) percepută asupra companiilor ($\rightarrow$ *company*) pentru câștigurile realizate din noile emisiuni ($\rightarrow$ *new issue*) de acțiuni ($\rightarrow$ *share*). Taxa a fost abolită în 1988; $\rightarrow$ *stamp duty*.

capital employed - *capital utilizat*. Capitalul ($\rightarrow$ *capital*) folosit într-o companie. Nu există o definiție unanim acceptată a termenului. Uneori se consideră că este vorba despre activele nete (active fixe plus active curente minus datorii curente - $\rightarrow$ *liability*) ($\rightarrow$ *net asset*), dar la modul general se iau în calcul și împrumuturile bancare ($\rightarrow$ *bank loan*) și tragerile din cont ($\rightarrow$ *overdraft*), după care se fac toate ajustările necesare în scopul calculării ratei câștigului ($\rightarrow$ *rate of return*) la capitalul net utilizat. Ajustările amintite se referă la eliminarea din calcul a activelor tangibile și includerea reevaluărilor investițiilor comerciale ($\rightarrow$ *trade investment*) în funcție de prețurile pieței la momentul calculului; $\rightarrow$ *investment appraisal*.

capital expenditure - *cheltuieli de capital*. Cumpărarea de active fixe ($\rightarrow$ *asset*) (spre exemplu, clădiri de producție și echipament), cheltuieli pentru realizarea de investiții comerciale ($\rightarrow$ *trade investment*) sau achiziția de alte societăți și cheltuielile pentru activele curente (spre exemplu, stocuri).

capital formation - *formarea capitalului*. $\rightarrow$ *investment*.

capital gain - *câștig de capital*. Creștere a valorii activelor ($\rightarrow$ *asset*) sub formă de capital, în mod similar a rezultatelor obținute în urma vânzării unei acțiuni ($\rightarrow$ *share*) la un preț mai ridicat decât cel la care a fost cumpărată. În sens strict, termenul se referă la aprecierea capitalului ($\rightarrow$ *capital appreciation*) datorată unor evenimente care nu țin de esența derulării afacerii respective. În Marea Britanie, câștigurile de capital sunt supuse impozitării ($\rightarrow$ *capital gains tax* - CGT). Taxa nu se aplică câștigurilor de pe urma vânzării activelor personale, incluzând aici mașinile sau imobilele de locuit ale directorilor, dar este aplicabilă câștigurilor realizate din vânzarea titlurilor de valoare la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) (cu referire directă la așa numitele acțiuni blue-chips - $\rightarrow$ *gilt-edged security*). Taxele aplicabile indivizilor sunt în prezent cele valabile și pentru celelalte categorii de venituri ($\rightarrow$ *income tax*), în timp ce corporațiile plătesc impozite corporative ($\rightarrow$ *corporation tax*) asupra câștigurilor de capital. Pierderile de capital ($\rightarrow$ *capital loss*) pot fi deduse din datoriile de plată și primele 6.300 de lire sterline sunt scutite de la plata impozitului pe venit (1996 - 97). Câștigurile de capital provin din jocul cererii și ofertei de active, dar și din procesul inflaționist ($\rightarrow$ *inflation*), iar pentru activele vândute după anul fiscal 1982, costul inițial al acestora poate fi majorat prin indexare ($\rightarrow$ *indexation*), cu alte cuvinte, prin aplicarea la cheltuielile inițiale a unui indice de creștere a prețului cu amănuntul ($\rightarrow$ *retail price*). Acest indice se calculează după trecerea unui an de la achiziționarea activului până în momentul vânzării acestuia. În unele țări, câștigurile de capital pe termen scurt sunt taxate la o rată mai mică a impozitului, în timp ce în altele, câștigurile de capital sunt scutite de la plata impozitelor.

capital gains tax (CGT) (UK) - *impozitarea câștigurilor din capital*. $\rightarrow$ *capital gain*.

capital gearing - *îndatorarea prin capital*. Raportul între suma (împrumuturi bancare plus alte datorii) ($\rightarrow$ *debt*) și activele tangibile nete ale unei companii ($\rightarrow$ *net tangible asset*); $\rightarrow$ *gearing*.

capital loss - *pierderi de capital*. $\rightarrow$ *capital gain*.

capital market(s) - *pieță (piețe) de capital*. Piața pe care se tranzacționează fonduri cu

scadențe pe termen lung. Din acest punct de vedere, piața de capital se deosebește de cea monetară (*→money market*) pe care se tranzacționează capitaluri pe termen scurt. În realitate, nu există o distincție clară între aceste două piețe, cu toate că fondurile colectate de pe piața de capital sunt utilizate, în principiu, pentru realizarea de investiții fixe (*→investment*) și achiziții. În plus, piața de capital are o tendință puternică de internaționalizare fiind alcătuită în fiecare țară din totalitatea instituțiilor care canalizează oferta și cererea de capital, inclusiv sistemul bancar (*→banking system*), bursa de valori (*→stock exchange*), companiile de asigurări (*→insurance company*) și alți intermediari financiari (*→financial intermediary*).

capital reserves - *rezerve de capital*. Rezerve (*→reserve*) care nu pot fi distribuite. O parte din rezervele unei companii nu pot fi distribuite, ele alcătuind capitalul propriu al societății - spre exemplu, sumele primite din emisiunea de noi acțiuni (*→share*) la un preț care depășește valoarea nominală (*→nominal value*).

capital shares - *capital social*. *→investment trusts*.

capital structure - *structura capitalului*. Structura capitalului utilizat (*→capital employed*) într-o afacere sau organizație. Cea mai importantă caracteristică legată de structura capitalului este raportul datoriei (*→debt*) - capital propriu (*→equity*); *→gearing*.

capital transfer tax (CTT) (UK) - *taxă pe transferul de capital*. Taxă plătită în momentul transmiterii capitalului sau averii sub formă de daruri, atât în timpul vieții cât și după moarte. Introdusă în 1975, ulterior (16 martie 1986) a fost înlocuită cu taxa pe moșteniri (*→inheritance tax*).

capitalization - *capitalizare*. *→market capitalization*.

capitalization issue - *emisiune pentru capitalizare*. *→bonus issue*.

CAPM - *modelul de determinare a valorii capitalului*. *→capital asset pricing model*.

capped floating rate note - *bilet cu rată flotantă plafonată*. Bilet cu rată flotantă (*→floating rate note - FRN*), al cărui cupon (*→coupon*) este supus unui plafon maximal convenit inițial.

captive - *captiv (dependent)*. Companie care oferă investiții (*→investment*) sau alte servicii, dar care este deținută de o altă companie care realizează o ofertă de servicii similară; spre exemplu, o companie de asigurări (*→insurance company*) sau un fond cu capital de risc (*→venture capital*) aflat în proprietatea unei bănci (*→bank*) sau o firmă de închirieri - cumpărări (*→hire-purchase*) deținută în proprietate de un producător auto; *→captive insurer*.

captive finance company - *societate financiară captivă (dependentă)*. *→finance house*.

captive insurer - *asigurător captiv (dependent)*. Asigurător (*→insurer*) creat și deținut integral de o companie comercială sau industrială, ori de un grup de asemenea companii, cu scopul de a garanta toate riscurile de asigurare (*→risk*) ale acelei companii sau ale acelor grupuri de societăți. Cronologic, primii "captivi" au fost creați în anii '30, dar utilizarea pe scară largă a acestei metode nu s-a realizat până în anii '50. Terminologia a apărut abia în anii '60. În 1996, numărul total al societăților captive era de 3.795, iar valoarea totală a primelor de asigurare, de 19 miliarde \$, corespunzătoare unui total al activelor de 100 miliarde \$.

carried interest - *interes purtat (acordat)*. O acțiune în, sau o opțiune (*→option*) asupra capitalului propriu (*→equity*), ori pentru un fond de investiții cu capital de risc (*→venture capital*), acordate managerilor aceluia fond.

carry-over - *reținere*. Referitor la bursele de mărfuri (*→commodity market*), stocuri existente la începutul anului comercial.

carrying market - *piață portantă*. Piață de mărfuri în care un bun (*→commodity*) poate fi acceptat la livrare peste o lună, apoi depozitat și livrat din nou după trecerea a încă unei luni. Procesul este limitat la acele bunuri care au o durată de viață considerabilă.

carte à mémoire (Fr.) - *cartelă inteligentă*. → *smart card*.

cash - *numerar*. **1.** Bani în formă tangibilă (monede și bancnote), spre deosebire de cec-uri bancare și depozite; **2.** Pentru realizarea supravegherii monetare (→ *monetary control*), monedele și bancnotele, împreună cu depozitele la banca centrală deținute de băncile comerciale (→ *commercial bank*) alcătuiesc conceptul de bani forte (un substitut apropiat al noțiunii de bani gheață); **3.** Referitor la produsele agricole, noțiunea de *cash* desemnează acele culturi ce urmează a fi vândute partenerilor din afara țării, nefiind destinate desfacerii pe piața internă: *cash crops*; **4.** Bun (→ *commodity*) vândut la bursele de mărfuri (→ *commodity market*) cu livrare imediată sau într-un interval foarte scurt; → *actual price*; *physical price*; *spot price*.

cash and carry - *decontare directă*. La bursele de valori (→ *commodity market*), procedură prin care se cumpără spot (→ *spot*) cu intenția de a vinde în viitor și a realiza un profit care să acopere cheltuielile de manipulare, depozitare și taxele de asigurare, în așa fel încât profitul net astfel obținut să reprezinte un câștig superior posibilităților alternative pe care le au la dispoziție dealer-ii de a-și investi banii în titluri de valoare cu dobândă fixă (→ *fixed-interest security*).

cash crops - *culturi contractate la export*. → *cash*.

cash flow - *cash flow* (*flux de numerar*). Mișcarea banilor văzută ca intrări (*cash inflow*) și ieșiri de fonduri (*cash outflow*) dintr-o societate (companie). Este definit, la modul general drept sumă a profitului net (→ *profit*) și amortizării (→ *depreciation*) (*net cash flow*) dar poate fi utilizat și pentru a desemna totalitatea mișcărilor de numerar; → *discounted cash flow*.

cash limits (UK) - *plafoane de numerar*. Metodă de control a cheltuielilor guvernului introdusă în 1976 pentru a limita practicile existente la acel moment conform cărora, planificarea cheltuielilor era realizată doar în termenii cantității (în termenii unor prețuri fixe corespunzătoare perioadei anterioare și prin urmare, fără să impună vreo limită cheltuielilor evaluate în termenii prețurilor curente). Anumite cheltuieli guvernamentale, însă, erau restricționate în termenii prețurilor curente, sau în termeni monetari (*cash terms*). În 1981, toate planificările au trecut la sistemul utilizării prețurilor curente, astfel încât plafoanele bănești au devenit redundante (inutile).

cash price - *preț bănesc*. Prețul unui bun (→ *commodity*) disponibil imediat spre vânzare și livrare. Cunoscut și sub denumirea de preț material (*physical price*) sau preț curent (*actual price*); → *forward*; *futures*; *option*.

cash ratio - *rata deținerilor de numerar*. **1.** Raportul numerar (→ *cash*) - depozite (→ *deposit*) în sistemul bancar, stabilit adeseori de către banca centrală (→ *central bank*), în scopul conducerii politicii monetare (→ *monetary policy*). Un asemenea raport a reprezentat întotdeauna o obligație impusă de autoritățile Rezervei Federale din SUA (→ *Federal Reserve*), reprezentând un instrument important al controlului monetar (→ *monetary control*). Un raport numerar - depozite de 8% a fost impus în mod informal de către Banca Angliei până în 1971 (→ *credit control*). În practică, băncile comerciale au continuat și după 1971 să păstreze un raport în limitele a 5-7%, dar până în anul 1981, când a fost stabilit un raport numerar - depozite de 8% din datoriile eligibile (→ *eligible liability*) ce urma să fie păstrat de toate băncile în conturile deschise la Banca Centrală. Banca Angliei a precizat în mod expres că deținerile de numerar ale băncilor comerciale aveau ca scop să asigure autorității centrale resursele de venituri fără să joace vreun rol în realizarea controlului monetar; **2.** Raportul active lichide (→ *liquid asset*) minus datorii curente (→ *liability*) al unei companii.

cash settlement - *decontare în numerar*. Alternativă pe piața titlurilor derivate (→ *derivative*) la livrările fizice (→ *physical delivery*) ale instrumentului de bază. Numerarul este prețul curent de piață al titlului de valoare.

CATS. - → *Toronto Stock Exchange*.

caveat emptor - *responsabilitatea cumpărătorului*. Expresie care subliniază obligația

cumpărătorului de a se asigura că obiectul cumpărat îi satisface cerințele. Chiar și în aceste condiții, vânzătorul nu este în totalitate exonerat de variatele forme de răspundere (→*liability*) pentru produsele pe care le vinde.

CBOE. - →*Chicago Board Options Exchange*.

CBOT. - →*Chicago Board of Trade*.

CBS Index - *Indicele CBS*. Indicele Bursei de la Amsterdam (→*share index*).

CCIFP. - →*Chambre de Compensation des Instruments Financiers de Paris*.

CD. - →*certificate of deposit*.

cedant (ceding insurer) - cedent (asigurător cedent). Asigurător (→*insurer*) care inițiază operațiunea de reasigurare (→*reinsurance*); →*facultative reinsurance*; *reinsurance treaty*.

CEDEL. - →*Centrale de Livraison de Valeurs Mobilières*.

ceding insurer - asigurător cedent. →*cedant*.

Census X-II (US) - Program pentru computer utilizat de Rezerva Federală (→*Federal Reserve*) pentru a realiza ajustările sezoniere ale totalului ofertei monetare (*money supply*).

central bank - bancă centrală. Bancă a băncilor aflată în centrul sistemului monetar al unei țări (→*monetary control*). Băncile centrale acționează în calitate de creditori de ultimă instanță (→*lender of last resort*), orientează structura ratei dobânzii, acceptă depozite (→*deposit*), realizează împrumuturi (→*loan*) băncilor comerciale (→*commercial bank*) și în cele mai multe țări supraveghează sistemul bancar (→*banking*). De asemenea, banca centrală acționează și ca bancă a guvernului, administrează datoria națională (→*national debt*) și controlează emisiunea de bancnote (→*banknote*). Băncile centrale din diferite țări cooperează în vederea realizării transferurilor de valută (→*currency*) și a metalelor prețioase (→*bullion*), fiind implicate, prin intermediul miniștrilor de finanțe, în coordonarea relațiilor economice internaționale; (→*Bank of England* - Banca Angliei; *Bank of Japan* - Banca Japoniei; *Bundesbank* - Banca Germaniei; *Federal Reserve System* - Sistemul Federal de Rezerve; →*Bank for International Settlements*).

Central Bank Advisory Board - Comitetul de Consiliere a Băncii Centrale. →*World Gold Council*.

central bank discount rate - rata de scont a băncii centrale. Rată a dobânzii la care banca centrală (→*central bank*) va sconta (→*discount*) titlurile eligibile (în Marea Britanie), hârtiile eligibile (în SUA) și bonurile de tezaur (→*Treasury bill*).

Central Fund - Fondul Central. Fond de rezervă al companiei Lloyd's (→*Lloyd's*), finanțat de membrii și constituit pentru protecția deținătorilor de polițe (→*policy-holders*), pentru situațiile în care unul din membri nu poate să își onoreze datoriile pentru care a garantat (→*underwrite* - garantare; →*liability* - datorie).

central monetary institution - autoritate monetară centrală. →*central bank*.

central parity - paritate centrală. →*European Monetary System (EMS)*.

Centrale de Livraison de Valeurs Mobilières (CEDEL) - Centrala Livrărilor de Valori Mobiliare. Unul din cele două sisteme de încheiere a tranzacțiilor cu Euroobligațiuni (→*Eurobond*), constituit la Luxemburg, în anul 1970. CEDEL are o dublă funcționalitate, atât în calitate de casă de compensație, cât și ca agenție pentru colectarea dividendelor. În colaborare cu Citibank, CEDEL oferă capital dealer-ilor din piață. De asemenea, colaborează cu sistemul SWIFT (→*SWIFT*) în realizarea încheierii tranzacțiilor. Acționari și proprietari ai CEDEL sunt un număr de bănci internaționale; →*Euroclear*.

CentreWrite - CentreWrite. Filială (→*subsidiary*) a companiei Lloyd's (→*Lloyd's*) deținută integral de aceasta din urmă, constituită în 1991 pentru a oferi contracte de reasigurare

(→*reinsurance*).

certain annuity - *anuitate sigură*. →*terminable annuity*.

certificate - *certificat*. **1.** Document care atestă un drept de proprietate, de regulă certificând o datorie (→*debt*), fiind astfel utilizat pentru cele mai multe titluri de valoare (→*security*). Exemple de asemenea certificate sunt cele de depozit (→*certificate of deposit*), certificatele de acționar (→*share certificate*) sau certificatele de impozitare a depozitelor (→*tax deposit certificate*); **2.** Certificat de calitate (→*certificate of quality*).

certificate of deposit (CD) - *certificat de depozit*. Creanță negociabilă (→*negotiable*) emisă de o bancă, în schimbul constituirii unui depozit la termen (→*deposit*). De regulă, documentul este la purtător (→*bearer security*). Avantajul certificatelor de depozit pentru depozitari este acela că își pot plasa banii într-un depozit cu termen (→*term*) fix sau având scadența (→*maturity*) pe termen lung, obținând în acest fel o rată a dobânzii mai mare. În plus, deținătorii de CD-uri pot vinde aceste instrumente pe piața secundară (→*secondary market*) în momentul în care doresc să își recupereze investiția. Avantajul celor care cumpără pe piața secundară este legat de faptul că aceștia pot să achiziționeze sau, după caz, să vândă la rândul lor certificatele. Banca emitentă este avantajată de faptul că astfel poate atrage capital sub formă de depozite și are posibilitatea să dispună de acestea pe perioada pentru care a emis certificatele. CD-urile pot fi vândute și revândute la un preț scontat (→*discount*), ceea ce face să varieze randamentul pe care îl oferă (→*yield*). Certificate de depozit au fost pentru prima oară emise în SUA în anul 1961, fiind imediat acceptate datorită avantajelor pe care le oferă. După o suspendare temporară a aplicării reglementării Q (→*Regulation Q*) asupra certificatelor de depozit (în 1970) și după suspendarea definitivă a aplicării acestei reglementări (1973), piața CD-urilor a cunoscut o dezvoltare rapidă. În 1966, la Londra, au fost emise certificate denominate în Eurodolari (→*Eurodollar*). În Marea Britanie, certificate exprimate în lire sterline au fost pentru prima oară emise în 1968. Piața CD-urilor este alcătuită în Marea Britanie, din casele de scontare (→*discount house*) și piața interbancară (→*interbank market*), iar în SUA, din bănci în SUA. Certificate exprimate în drepturi speciale de tragere (DST) (→*Special Drawing Rights*) au fost emise la Londra, în timp ce în Japonia s-a dezvoltat rapid o piață prosperă a certificatelor în yen-i (după introducerea CD-urilor în 1979). În 1983, Legea Fiscală din SUA stipula expres obligația ca toate CD-urile denominate în dolari să fie înregistrate (nu însă și cele la purtător). În SUA se derulează și contracte cu livrare viitoare cu certificate de depozit. De asemenea, tranzacții cu asemenea contracte au loc și la Bursa Internațională Financiară cu Livrare Viitoare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*); →*parallel money markets*.

certificate of quality (UK) - *certificat de calitate*. Document care atestă faptul că un anumit bun (→*commodity*) îndeplinește standardele (→*grading*). Acest document este valabil pentru majoritatea mărfurilor ușoare (→*soft commodity*) pe o perioadă de 6 luni.

certificate of tax deposit - *certificat de impunere a depozitelor*. →*tax deposit certificate*.

CFTC. - →*Commodity Futures Trading Commission*.

chaebol (S. Korea) - *companie de mari dimensiuni*. Conglomerat sud-coreean condus de grupuri familiale, care desfășoară activități de mare amploare prin intermediul filialelor din afara țării.

chain-base indices - *indici cu baza în lanț*. →*chain-linked index*.

chain-linked index - *indici cu baza în lanț*. Indice numeric (→*index*) în care fiecare din termeni este raportat la valoarea din perioada precedentă, spre deosebire de sistemul de raportare la o valoare dintr-o perioadă dată (→*base-weighted indices* - indici cu bază fixă). Indicii cu baza în lanț sunt utilizați în situația în care structura diferitelor componente luate în calcul la definirea indicelui au variații considerabile în timp.

chakuchi (Jap.) - Tranzacții forward (→*forward*) cu obligațiuni (→*bond*) pe piața gensaki (→*gensaki*).

Chambre de Compensation des Instruments Financieres de Paris (CCIFP) (Fr.) - *Casa de Compensatie a Instrumentelor Financiare de la Paris*. Casă de compensație (→*clearing house*) pentru piața la termen (→*Marche à Terme des Instruments Financieres (MATIF)* - Piața la Termen pentru Instrumente Financiare), piața franceză a contractelor financiare cu livrare viitoare (→*futures*).

Chambre Syndicate des Agents de Change (Fr.) - *Camera Sindicală a Agenților de Schimb*. Instituția care guvernează Societatea Agenților de Schimb (→*Compagnie des Agents de Change*). Membrii sunt aleși pe o perioadă de un an de către societate; *camera* este responsabilă de aplicarea regulilor stabilite de către societate. Președintele *camerei* are titlul de *sindic (syndic)*, iar membrii sunt cunoscuți sub numele de guvernatori (*gouverneurs*).

CHAPS. - →*clearing house*.

Chapter 11 - *Capitolul 11*. →*bankruptcy*.

charge - *taxă*. **1.** Debitarea contului (→*debit*) sau impunerea unui preț pentru un bun sau serviciu, în mod similar perceperii de către bănci a taxelor pentru serviciile prestate; **2.** A obține o garanție, spre exemplu, prin transferul unei ipoteci (→*assignment*) sau prin solicitarea unui instrument colateral (→*collateral*) în situația angajării unui credit (→*loan*).

charge account - *credit în avans*. →*revolving credit*.

charge card - *carte de credit*. →*credit card*.

charter(ed) (Marea Britanie) - *autorizație (autorizat)*. organizație sau membru al unei organizații autorizată prin intermediul unei licențe regale să desfășoare activități comerciale (spre exemplu, Compania Indiilor de Est - *East India Company*) sau un membru al unei organizații reprezentative pentru interesele unei anumite profesii, spre exemplu o firmă contabilă licețiată și care este membră a Institutului Contabililor Autorizați din Anglia și Țara Galilor (*Institute of Chartered Accountants in England and Wales*).

charter(ed) (US) - *autorizație (autorizat)*. licență (autorizație) care este alcătuită din articolele de aderare (→*memorandum of association*) și certificatul de aderare sau înregistrare eliberate de o autoritate statală sau federală. Termenul de *autorizație* este, de asemenea, utilizat și cu înțelesul de la punctul 1, cu alte cuvinte, un contract între guvern și o organizație privată prin care se conferă anumite privilegii.

chartered bank (US, Canada) - *bancă autorizată*. Băncile din Statele Unite și Canada își încep funcționarea în urma obținerii unei autorizații. În SUA, autorizația poate fi acordată de o autoritate a statului sau a guvernului federal, în această ultimă situație, fiind vorba despre Departamentul responsabil de controlul monetar (*Comptroller of the Currency*). Băncile sunt cunoscute și drept instituții licențiate de stat sau instituții naționale licențiate. Practica autorizării în SUA își are punctul de plecare în experiența Marii Britanii, unde companiile și băncile erau autorizate prin decrete (licențe) regale, sistem înlocuit ulterior de autorizările conform Legii Societăților și Băncilor.

Chartered Institute of Loss Adjusters (CILA) (UK) - *Institutul Evaluatorilor de Pierderi Autorizați*. Asociație profesională; înființată în 1942 în scopul de a stabili standardele, a defini regulile și a oferi informații celor care se ocupă de evaluarea pierderilor (→*loss adjuster*). Calitatea de membru se acordă individual și nu este limitată la teritoriul Marii Britanii. În prezent, Institutul are aproximativ 2.800 de membri. În momentul realizării cererii de aderare în calitate de membru, solicitantii trebuie să aibă o dovadă a recunoașterii calităților profesionale, cum ar fi autorizațiile pentru asigurători (→*chartered insurer*), trebuie să aibă 25 de ani împliniți și o experiență de cel puțin 5 ani de lucru cu unul din membrii existenți și în plus, trebuie să promoveze examenele finale.

Chartered Insurance Institute (CII) (UK) - *Institutul Asigurătorilor Autorizați*. Asociație profesională a persoanelor individuale care desfășoară activități în domeniul

asigurărilor. Scopul institutului este promovarea eficienței în industria asigurărilor, îmbunătățirea practicii de asigurări și oferirea de informații și stagii de pregătire în acest domeniu. În momentul promovării examenelor profesionale expres prevăzute, membrii pot deveni asociați (ACII) sau atașați (FCII) ai institutului. În prezent, în Marea Britanie există 90 de institute locale și 50 de institute din afara țării afiliate.

chartered insurer - *asigurător autorizat*. Membru al Institutului Asigurătorilor Autorizați (→*Chartered Insurance Institute*).

chartist - *analist bursier*. Analist al pieței titlurilor de valoare care se ocupă de previzionarea mișcării prețului acțiunilor (→*share*) prin studierea graficelor de evoluție a prețurilor și, uneori, prin urmărirea volumului de tranzacționare; →*technical analysis*.

checkable (US) - *care poate fi operat prin cec*. Referitor la conturile de depozit, un astfel de depozit asupra căruia se poate trage un cec (SUA = *check*).

checking account (US) - *cont operabil prin cec*. →*current account*.

cheque (UK) - *cec*. Ordin scris dat de trăgător unei bănci comerciale (→*commercial bank*), ori chiar băncii centrale (→*central bank*), de a plăti, la cerere, o sumă de bani deținătorului cec-ului, unei persoane ori companii indicate (→*company*) (SUA = *check*). Cec-urile pot fi trase în open sau în cross. Un cec cross este plătit doar în contul bancar al beneficiarului. Un cec devine negociabil (→*negotiable*) doar în momentul în care este contrasemnat de beneficiar.

cheque card (UK) - *cec-card*. Cartelă de plastic emisă de o bancă (→*banking*) către clienții săi pentru a garanta, până la un plafon bine stabilit, de regulă 50 £, cec-urile trase asupra contului unuia din clienți. Beneficiarul cec-ului notează pe spatele acestuia numărul cec-card-ului și din acest moment plata cec-ului este garantată de banca respectivă.

Chicago Board of Trade (CBOT) - *Bursa de Comerț de la Chicago*. Bursă de mărfuri (→*commodity*), înființată în 1848 ca ring de tranzacționare pentru cereale. În scurt timp, CBOT a devenit un centru puternic de tranzacționare a contractelor cu livrare viitoare (→*futures*), prima tranzacție de acest fel având loc în 1851. De asemenea, la CBOT se tranzacționează și opțiuni (→*options*). Tranzacțiile au ca obiect porumbul, uleiul de soia, fasole, ovăz, argint și aur. După al doilea război mondial, CBOT a devenit o piață importantă pentru tranzacțiile financiare cu livrare viitoare (→*financial futures*), tranzacționarea contractelor GNMA (*Government National Mortgage Association* - Asociația Națională Guvernamentală a Ipotecilor), a contractelor pe cei mai importanți indici bursieri și a contractelor cu obligațiuni ale Trezoreriei și a biletelor Trezoreriei SUA. Volumul total al vânzărilor în septembrie 1993 a fost de 13,8 milioane de contracte.

Chicago Board of Trade Clearing Corporation - *Corporația de Compensare a Titlurilor de la Bursa de Comerț de la Chicago*. Organizație independentă care garantează executarea tranzacțiilor de la Bursa de Comerț de la Chicago (→*Chicago Board of Trade*), ceea ce a menținut încrederea în CBOT. Aceste funcții pot fi extinse și la Bursa Comercială de la Chicago (→*Chicago Mercantile Exchange*) în situația fuzionării celor două instituții bursiere.

Chicago Board Options Exchange (CBOE) - *Bursa de Opțiuni de la Chicago*. Înființată în 1973 ca piață pentru tranzacțiile cu opțiuni (→*options*); una din cele mai mari piețe din lume pentru asemenea tranzacții.

Chicago Mercantile Exchange (CME) - *Bursa Comercială de la Chicago*. Înființată în 1919 ca piață cu livrare viitoare pentru mărfuri (→*commodity*), CME a creat în 1972 piața internațională de valute (→*international monetary market*) pentru tranzacționarea contractelor cu livrare viitoare pe valute (→*currency*). Acestea au fost și primele tranzacții financiare cu livrare viitoare (→*financial futures*). În ringul Bursei Comerciale, obiect al tranzacțiilor sunt animalele domestice (vacii și boii vii, vacii și boii pentru consum final, porcii vii și porcii de hrană), pentru care CME a introdus primele tranzacții. Secțiunea contractelor futures financiare este cea mai activă și are ca obiect

francul elvețian, peso-ul mexican, mărcile germane, dolarii canadieni, lira sterlină, yen-ul, francii francezi, certificate de depozit SUA (→*certificate of deposit*), Eurodolari, depozite la termen și bilete de Trezorerie SUA cu scadența la 90 de zile. În cadrul secțiunii contractelor de opțiuni (→*options*) și a indicilor, se tranzacționează indicele Standard & Poor's (→*Standard & Poor's stock index*) și opțiuni în mărci germane, animale vii și cherestea de diferite dimensiuni. Tranzacțiile de la CME totalizează aproape 30% din întreaga piață a contractelor cu livrare viitoare din SUA; cu un volum nominal de tranzacționare de 85.000 miliarde \$ în 1993, CME este cel mai mare ring de tranzacționare din lume, situându-se înaintea Bursei Internaționale Financiare cu Livrare Viitoare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*), care are o medie de 27.000 miliarde \$, a Bursei de Comerț de la Chicago (→*Chicago Board of Trade*) cu 13.000 miliarde \$ și a Bursei de Valori de la New York (→*New York Stock Exchange*) cu 2.000 miliarde \$.

Chicago School. - →*Milton Friedman*.

Chicago Stock Exchange. - →*Midwest Stock Exchange*.

Chilean Stock Exchange - *Bursa de Valori din Chile*. “Bolsa de Comercio de Santiago” este singura bursă de valori (→*stock exchange*) din Chile. Cealaltă bursă, care a funcționat la Valparaiso, a fost închisă în 1982.

China - Bursa de Valori de la Shanghai s-a redeschis în 1990. Prin intermediul unui sistem de realizare automată a tranzacțiilor prin afișaj electronic, trader-ii din Shanghai sunt în legătură cu numeroase alte orașe (în mod deosebit, Shenzhen, situat în zona economică specială adiacentă Hong-Kong-ului). Indicele bursier (→*share indices*) al bursei din Shanghai este *Jingan Index*, iar pentru bursa din Shenzhen, *Shenyen Stock Price Index*. Acțiunile B, denumite în dolari SUA, sunt rezervate investitorilor străini. Piețele bursiere din China sunt supravegheate și reglementate de Comisia Chineză de Reglementare a Valorilor Mobiliare (→*China Securities Regulatory Commission - CSRC*).

China International Trust and Investment Corporation (CITIC) - *Corporația Internațională Mutuală și de Investiții Chineză*. Instituție deținută de guvernul chinez, care se ocupă de emisiunea de obligațiuni în scopul finanțării societăților de tip joint-venture constituite în China. Principalele titluri de valoare emise sunt obligațiunile CITIC cu scadența la 10 ani.

China Securities Regulatory Commission - *Comisia Chineză de Reglementare a Valorilor Mobiliare*. Instituția care se ocupă de reglementarea pieței valorilor mobiliare în China.

Chinese Gold and Silver Exchange Society - *Societatea Chineză a Pieței de Aur și Argint*. Piață pentru tranzacționarea metalelor prețioase (aur și argint) înființată în Hong Kong în 1910.

Chinese National Nonferrous Metals Corporation (CNNC) (China) - *Corporația Chineză a Metalelor Neferoase*. Organizație statală de mari dimensiuni, constituită în 1983, cu sediul la Beijing, și care are în sarcină gestionarea unei părți semnificative din importul și exportul de metale neferoase al Chinei. La ora actuală, exportul se derulează prin intermediul unei companii afiliate grupului (*The Chinese National Import and Export Corporation* - Corporația Chineză de Import - Export); există, însă, intenția de a integra această companie în grupul principal. CNNC are birouri și reprezentanțe atât în China cât și în străinătate.

Chinese wall - “*zidul chinezesc*”. Barieră de comunicație între membrii sau departamentele unei instituții financiare, create cu scopul de a împiedica răspândirea zvonurilor care ar putea să influențeze prețul tranzacțiilor. Aceste “*ziduri*” sunt, desigur, imagine, dar sunt menținute cu severitate pentru a evita conflictele de interese, spre exemplu, cele legate de clienții departamentului de valori mobiliare al unei bănci de afaceri (→*merchant bank*) sfătuiți să își vândă acțiunile (→*share*) pe care departamentul de investiții nu dorește să le mai păstreze în portofoliu.

CHIPS (Clearing House Interbank Payments System) - *sistem de Compensare a Plăților Interbancare*. → *clearing house*.

chooser option - *opțiune la alegere*. → *as-you-like option*.

churning - *abuz de tranzacții*. Cumpărarea și vânzarea de acțiuni (→ *share*) de către broker (→ *broker*) în baza unui cont discreționar (→ *discretionary account*) în primul rând, cu scopul de a obține comision.

chusho shoken (Jap.) - Totalitatea societăților de valori mobiliare (→ *security house*), cu excepția Celor 4 Mari (→ *Big Four*).

CIBOR. - → *Copenhagen interbank offered rate*.

c.i.f. (cost, insurance, freight) - *cost, asigurare, navlu*. Care include costul, asigurarea și navlul, așa cum sunt ele declarate de vânzător într-un contract de export. Franco la bord (*free on board*) semnifică obligația vânzătorului de a încheia contractul de asigurare a mărfurilor expediate către port; de asemenea, tot vânzătorului îi revine și obligația de a încărca marfa la bordul navei, moment de la care, toate costurile și riscurile de pierdere sau deteriorare a mărfii sunt suportate de cumpărător.

CII. - → *Chartered Insurance Institute*.

CILA. - → *Chartered Institute of Loss Adjusters*.

circuit-breaker mechanism (US) - *mecanism de suspendare a tranzacțiilor*. Limite maxime admisibile de fluctuație a prețurilor și plafoane de suspendare a tranzacțiilor, introduse cu scopul de a limita volatilitatea excesivă a prețurilor; aceste limite au fost recomandate în Raportul Comisiei Brady (→ *Brady Commission Report*). După crah-ul bursier din Lunea Neagă (→ *Black Monday*) au existat numeroase avertismente privind introducerea de restricții, între care și cele referitoare la limitarea duratei ședințelor de tranzacționare (→ *programme trading*).

CISCO. - → *City Group for Smaller Companies*.

CITIC - *Corporoția Internațională Mutuală și de Investiții Chineză*. → *China International Trust and Investment Corporation*.

City (UK) - *Londra*. Termen consacrat pentru a desemna instituțiile financiare situate în districtul de la est de Catedrala Sfântul Paul din Londra. De asemenea, zonă cunoscută și sub denumirea de Mila Pătrată (*Square Mile*). Prin extensie, termenul desemnează totalitatea instituțiilor financiare, indiferent de localizarea acestora.

city bank (Jap.) - Cele mai importante 13 bănci comerciale (→ *commercial bank*) cu sediile în orașele Kobe, Nagoya, Osaka, Sapporo, Tokyo și Urawa, dar având rețele de operare (în limba japoneză: *toshi guiko*); A nu se face confuzie cu Citibank, banca din Statele Unite. → *regional bank*.

City Group for Smaller Companies (CISCO) - *Grupul Londonez pentru Micile Companii*. Grup de presiune (*lobby*) constituit în decembrie 1992 și având un număr semnificativ de membri în rândul societăților cu capital de risc (→ *venture capital company*), a investitorilor instituționali (→ *institutional investor*), a societăților de valori mobiliare (→ *stockbroker*). Grupul și-a propus să acționeze pentru realizarea reformei pieței valorilor mobiliare (→ *equity market*) în Marea Britanie, în urma anunțurilor de închidere a pieței societăților nelistate (→ *unlisted securities market*).

claim - *pretenție*. 1. Îndreptățire la deținerea unui activ financiar (→ *asset*), cu referire la documentul care evidențiază un asemenea drept; 2. Pe piața monetară (→ *money market*) și bancară (→ *banking*), active ale unei instituții financiare, mai exact, credite și dețineri de titluri excepționale (→ *Treasury bills* - bonuri de tezaur; → *commercial bills* - bilete comerciale) văzute drept contrapondere pentru obligațiile acelei instituții (→ *liability*); 3. În domeniul asigurărilor, cerere realizată de un deținător de poliță pentru acoperirea riscului produs, în condițiile stipulate în contractul de asigurare.

claims-made policy - *poliță în limita pretențiilor*. Poliță de asigurare conform căreia,

asigurătorul (→*insurer*) este obligat la plata doar a acelor pretenții exercitate în decursul valabilității poliței, indiferent de data la care s-a produs riscul și pierderea aferentă.

claims outstanding reserve - *rezervă pentru acoperirea polițelor în curs de reglementare*. Fond constituit de o societate de asigurări în scopul de a acoperi eventualele pretenții (→*claim*) la polițele de asigurare aflate încă în curs de soluționare.

classical corporation tax - *taxă clasică pe venitul corporației*. →*corporation tax*.

clausing - *prevedere (clauză)*. Înscriș în corpul unei cambii (→*bill of exchange*) prin care se specifică detalii referitoare la părțile tranzacției și la natura operațiunii pentru care a fost emisă cambia.

clearing - *compensare (decontare centralizată)*. Compensarea între două părți a datoriilor (→*liability*) sau a cumpărărilor și vânzărilor reciproce; →*clearing house*.

clearing banks (UK) - *bănci de compensare*. Instituții membre ale Casei Londoneze de Compensare Interbancară (→*clearing house*). În prezent, noțiunea de bănci de compensare este utilizată ca sinonim al termenului de bancă comercială (→*commercial bank*).

clearing fee - *taxă de Compensare*. Taxa (comisionul) perceput asupra tranzacțiilor din piață de către casele de compensare (→*clearing house*) care desfășoară activități pentru o bursă de mărfuri (→*commodity exchange*).

clearing house - *casă de compensație*. Orice instituție care se ocupă de compensarea datoriilor reciproce stabilite între un număr de organizații. Băncile din Marea Britanie, prin intermediul Asociației Serviciilor de Plată prin Clearing (*Association of Payment Clearing Services* - *APACS*) dispun de următoarele sisteme: Sistemul de Clearing Automat Interbancar (*Bankers Automated Clearing System* - *BACS*) care oferă facilități de clearing interbancar, Sistemul Automat de Plată al Caselor de Compensare (*Clearing House Automated Payments System* - *CHAPS*) care oferă servicii de compensare în timp real pentru transferurile electronice realizate prin intermediul Sistemului de Decontare pe bază Brută în Timp Real (*Real Time Gross Settlement System* - *RTGS*); și EFTPOS pentru fondurile pe suport electronic (→*electronic fund*) transferate la punctul de vânzare. În alte țări, există instituții asemănătoare, spre exemplu, la New York, Sistemul de Plată Interbancară al Caselor de Compensație (*Clearing House Interbank Payment System* - *CHIPS*). De asemenea, există și un sistem de compensare a plăților efectuate pe piețele valutare: serviciul CLS (*CLS services*), constituit de marile bănci. Aranjamente similare sunt regăsite și la bursele de mărfuri (→*commodity exchange*) (→*International Commodities Clearing House* - Casa Internațională de Compensare pentru Bunuri), la bursele de valori (→*stock exchange*) (→*Transfer Accounting* - Contabilitatea Transferurilor, *Lodgement for Investors* - Servicii de custodie pentru Investitori, *Stock Management for Jobbers* - Managementul Acțiunilor pentru Jobberi, *TALISMAN*), pentru piețele cu livrare viitoare (→*futures market*) și pentru efectuarea plăților în cadrul Europiețelor (→*Centrale de Livraison de Valeurs Mobilières* - Centrala Livrărilor de Valori Mobiliare). Ca regulă generală, casele de compensare sunt finanțate din subscrierile realizate de membri și alte taxe din operațiunile din piață.

Clearing House Automated Payments System (CHAPS) - *Sistemul Automat de Plată al Caselor de Compensare*. →*clearing house*.

Clearing House Interbank Payments System (CHIPS) - *Sistemul de Plată Interbancară al Caselor de Compensație*. →*clearing house*.

CLOB (Central Limit Order Book) International - *Sistem unic Centralizat de Tranzacționare Electronică*. →*Singapore Stock Exchange*.

close company (UK) - *companie închisă*. Companie (→*company*) controlată în mod semnificativ de un număr maxim de 5 acționari (SUA = *closed company*).

close out - *a solda*. Tranzacție compensatoare care implică două sau mai multe instrumente (→*instrument*) în urma căreia, investitorul rămâne într-o poziție netă egală cu zero, cu

alte cuvinte nu este nici debitor, nici creditor.

closed-end fund - *companie închisă cu capitalizare fixă*. Companie de investiții având o capitalizare fixă; → *investment trust*.

closing prices - *prețuri de închidere*. Prețurile, așa cum se prezintă la sfârșitul fiecărei ședințe de tranzacționare, pe piețele burselor de valori (→ *stock exchange*) de mărfuri (→ *commodity market*).

CLS services - *facilitățile CLS*. → *clearing house*.

CME. - → *Chicago Mercantile Exchange*.

CMO. - → *collateralized mortgage obligation*.

Chinese National Import and Export Corporation (CNIEC) (China) - *Corporația Chineză de Import-Export*. → *Chinese National Nonferrous Metals Corporation*.

CNMV. - → *Madrid Stock Exchange*.

CNNC (China) - → *Chinese National Nonferrous Metals Corporation*.

COB (Fr.) - → *Commission des Opérations de Bourse*.

Cocoa Association of London - *Asociația Londoneză pentru Cacao*. Companie cu răspundere limitată, *Asociația* a fost înființată în 1929, cu scopul de a "*promova, proteja și reglementa comerțul cu cacao*" și pentru a "*servi interesele celor care își desfășoară activitatea în acest domeniu*". În urmărirea acestor obiective, *Asociația* a formulat regulile și reglementările pentru derularea comerțului, de care se ocupă *Asociația Londoneză a Pieței Terminus pentru Cacao* (→ *London Cocoa Terminal Market Association*). De asemenea, *Asociația* oferă servicii de arbitraj în caz de dispute și facilități pentru realizarea de apel-uri la deciziile sale. *Asociația* pentru Cacao are peste 100 de membri cu drept de vot și alți 30 de membri neimplicați în comerțul cu cacao și care nu beneficiază de dreptul de vot. Membrii *Asociației* sunt situați geografic în toată lumea și reprezintă producătorii mondiali de cacao, industria untului de ciocolată și cacao, casele comerciale, companiile de transport și asigurare, companiile care supraveghează întreaga piață și alte asociații comerciale înrudite.

Code of Liberalization - *Codul Liberalizării*. → *Organization for European Economic Co-operation (OEEC)*.

COFACE. - → *Compagnie Française pour l'Assurance du Commerce Extérieur*.

Coffee, Sugar and Cocoa Exchange Inc. of New York - *Compania de Tranzacționare pentru Cafea, Zahăr și Cacao de la New York*. Bursă de mărfuri (→ *commodity market*) înființată inițial în scopul derulării de tranzacții cu cafea (1882), ulterior fiind adăugat și comerțul cu zahăr (1916) și cacao (1925); trecerea la denumirea actuală s-a făcut în 1971. Pe această piață sunt tranzacționate contracte cu livrare viitoare (→ *futures*) având ca obiect mărfurile amintite, dar și opțiuni (→ *option*) pentru zahăr. Împreună cu piața londoneză, alcătuiesc cea mai mare piață mondială pentru cacao.

Coffee Terminal Market Association of London Ltd. - *Asociația Londoneză a Pieței Terminus pentru Cafea*. Bursă de valori (→ *commodity market*) de mari dimensiuni constituită inițial drept *Asociația Comerțului cu Cafea* în 1888 și redeschisă sub denumirea prezentă în 1958. Pe piață se tranzacționează în principal contracte cu livrare viitoare (→ *futures market*), având ca obiect mai ales cafeaua africană de tip Robusta. În 1973 s-a încercat introducerea tranzacțiilor cu cafea de tip Arabica din America de Sud, dar datorită succesului precar de care s-au bucurat, contractele au fost retrase în 1974. Piața este membră a Casei de Compensare Internaționale pentru Bunuri (→ *International Commodities Clearing House*).

collar - "*guler*". Instrument (→ *instrument*) la care rata dobânzii este limitată într-un interval de valori maxime și minime; → *cap*.

collateral - *portofoliu de garantare*. Termen originar american prin care erau desemnate

garanțiile ($\rightarrow$ *security*), în prezent utilizat pe scară largă. Definiția oficială din SUA (conform Codului Comercial) include bunurile, activele intangibile, hârtiile de valoare (instrumente negociabile și documente care atestă un drept de proprietate - $\rightarrow$ *negotiable instrument*) precum și încasările.

collateral security - *titlu de valoare colateral*. Garanție ($\rightarrow$ *security*) suplimentară față de cea personală oferită de debitorul unui împrumut ($\rightarrow$ *loan*).

collateralized mortgage obligation (CMO) (US) - *obligațiune ipotecară colateralizată*. Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) a cărei garanție este dată de un portofoliu ($\rightarrow$ *portfolio*) de ipoteci ($\rightarrow$ *mortgage*) emise de Corporația Federală a Creditelor Ipotecare ($\rightarrow$ *Federal Home Loan Bank Board - Consiliul Băncii Federale de Credit Ipotecar*), cu scopul de a garanta răscumpărarea la scadență a obligațiunii.

collateralized mortgage security (US) - *titlu de valoare ipotecar colateralizat*. Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*), a cărei garanție ($\rightarrow$ *security*) este dată de un portofoliu ($\rightarrow$ *portfolio*) de ipoteci ($\rightarrow$ *mortgage*). Randamentul ($\rightarrow$ *yield*) și răscumpărarea ($\rightarrow$ *redemption*) obligațiunii sunt efectuate din capitalul și dobânda aferente răscumpărărilor pe care le face cel care a ipotecat proprietatea, aceste plăți fiind derulate în cadrul unor aranjamente de continuitate ($\rightarrow$ *pass through*).

Coloroll case - *cazul Coloroll*. $\rightarrow$ *equalization of pensions*.

COMEX. - $\rightarrow$ *Commodity Exchange of New York*. Denumirea Comex este utilizată și pentru a desemna prețul aramei fixat pe piața de la New York.

Comisión Nacional del Mercado de Valores (Sp.) - *Comisia Națională a Burselor de Valori*. $\rightarrow$ *Milan Stock Exchange*.

Comit Index (It.) - *Indicele Comit*. Indicele bursier compozit ($\rightarrow$ *share index*) al Bursei de Valori de la Milano ($\rightarrow$ *Milan Stock Exchange*), dat publicității de Banca Comercială Italiană.

Comitato Direttivo degli Agenti di Cambio (It.) - *Comitetul Director al Agențiilor de Schimb*. Asociația agenților de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*) de la Bursa de Valori de la Milano ($\rightarrow$ *stock exchange*), având ca atribuții supravegherea derulării tranzacțiilor. Regulile pe care le emite au forță legală și sunt supervizate de Comisia Națională a Societăților și Burselor ($\rightarrow$ *Commissione Nazionale per le Società e la Borsa*).

commercial banks - *bănci comerciale*. Bănci deținute în proprietate privată ($\rightarrow$ *banking*); în alt sens, se referă la casele de compensare ($\rightarrow$ *clearing house*) (Marea Britanie), băncile naționale și băncile de stat (SUA), băncile cu capital liber transferabil, iar în Europa de Vest, la băncile de credit, pentru a le deosebi de băncile de investiții ($\rightarrow$ *investment bank*).

commercial bill - *titluri comerciale*. Titluri, altele decât bonurile de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bill*). Titlurile comerciale sunt titluri de valoare bancare ($\rightarrow$ *bank bill*) sau comerciale ($\rightarrow$ *trade bill*); $\rightarrow$ *bill of exchange*.

commercial credit company - *societate de credit comercial*. $\rightarrow$ *finance house*.

commercial loan selling - *vânzarea creditului comercial*. Vânzarea între două bănci a creditului comercial acordat unei companii. Vânzarea se face de către banca titulară a creditului care, din motive financiare, nu dorește să păstreze acel credit în portofoliu, cu toate că societatea debitoare se bucură de o foarte bună reputație. Banca căreia i se transferă creditul nu are o relație de afaceri directă cu debitorul, dar este capabilă să absoarbă acest credit. Ca rezultat al tranzacției, banca vânzătoare obține un câștig, clientul obține un credit mai avantajos, în timp ce societatea bancară cumpărătoare adaugă în portofoliu un activ valoros, la care, în mod normal, nu ar fi avut acces. Practica transferului de credite a fost inițiată în 1986 în SUA și de atunci s-a extins pe scară largă.

commercial paper (CP) - *bilet la ordin negociabil pe piața monetară*. Bilet negarantat

(→*unsecured*), emis de companii pentru a obține finanțare pe termen scurt. Diferența între biletele la ordin negociabile pe piața monetară și cambii (→*bill of exchange*) constă în aceea că primele sunt titluri de valoare uninominale; cambia conține atât numele trăgătorului cât și al trasului, fiecare dintre ei având obligații, în timp ce biletele la ordin negociabile conțin doar numele celui care le emite. Aceste bilete au fost utilizate pe scară largă în SUA, în timp ce în Marea Britanie nu au fost agreate. Abia în 1986, Banca Angliei (→*Bank of England*) a autorizat emisiunile de bilete la ordin negociabile denominate în lire sterline, cărora le-au fost impuse o serie de restricții, între care cele referitoare la scadențe (nu mai mici de 7 zile și fără să depășească 1 an) și la calitatea emitenților (companii care să aibă active nete de cel puțin 50 milioane £ și să fie cotate la bursa de valori - →*stock exchange*). Primele emisiuni au avut loc în mai 1986. În cele mai multe cazuri, biletele la ordin negociabile pe piața monetară sunt vândute de emitent direct către investitori, aceștia fiind, de regulă, instituții (→*money-market funds* - fonduri care își desfășoară activitatea pe piața monetară; →*insurance companies* - societăți de asigurare; corporații; departamentele speciale ale băncilor comerciale și fondurile de pensii - →*pension fund*). De asemenea, există posibilitatea intermedierei vânzării biletelor la ordin negociabile, intermediere derulată de bănci sau dealerii de titluri de valoare. Spre deosebire de acceptări (→*acceptance*), biletele la ordin negociabile nu sunt legate de o anumită tranzacție comercială. În ultimii ani, biletele la ordin negociabile au fost introduse și în alte țări (Australia, Spania, Hong Kong, Suedia, Singapore, Norvegia, Franța și Olanda). În 1987, biletele la ordin negociabile pe piața monetară aflate în circulație totalizau 359 miliarde \$, din care 323 miliarde \$ în SUA. De asemenea, erau emise 356 miliarde \$ în Eurobilete (→*Euronote*) și hârtii de valoare Euro-comerciale (→*Euro-commercial paper*). Spre comparație, în 1981, emisiunile de bilete la ordin negociabile totalizau doar 170 miliarde \$, singurii emitenți fiind din SUA, Canada și Australia. Uneori, emisiunile de hârtii de valoare realizate în SUA sunt garantate prin acreditive documentare (→*letter of credit*) irevocabile, emise de bănci. Cele mai multe dintre emisiuni sunt evaluate (→*rating*) din punctul de vedere al calității titlurilor de valoare de către agențiile de rating (→*rating agency*), iar pentru a obține un calificativ favorabil, debitorii trebuie să mențină o facilitare de credit egală cu valoarea biletului la ordin negociabil emis. În Canada, emisiunile sunt garantate, în cazul normal, prin transmiterea unor active (spre exemplu, anumite active admise - →*receivable*) și de asemenea, le sunt acordate calificative de rating. În Franța, emisiunile de hârtii de valoare pot fi realizate doar de către companiile cu sediul pe teritoriul francez, emisiunilor fiindu-le acordate pe scară din ce în ce mai mare calificative de rating. Legea solicită expres prezentarea de informații referitoare la detaliile financiare și, în plus, toate emisiunile cu scadență (→*maturity*) până la 2 ani trebuie să fie garantate de o linie de credit egală cu 75% din valoarea emisiunilor. Biletele la ordin negociabile emise în Franța sunt cunoscute și sub numele de bilete de trezorerie (*billets de trésorerie*). În Australia a fost înființată (1984) și o casă de compensare pentru aceste titluri (*Austraclear*), mare parte din emisiuni fiind garantate și primind calificative de rating; scrisorile de credit sunt utilizate drept garanție pentru acei debitori care nu se bucură de reputație, sau sunt mai puțin cunoscuți. În Norvegia, biletele la ordin negociabile pe piața monetară, cunoscute și sub numele de certificate de creditare, fac parte din categoria titlurilor de valoare negociabile autorizate de Ministerul de Finanțe începând cu decembrie 1984, emisiunile fiind permise doar debitorilor având sediul pe teritoriul țării. A treia piață ca mărime în emisiunile de bilete la ordin negociabile pe piața monetară, după cea din SUA și Canada, este Suedia, unde creditul garantat (susținut) nu este permis; de asemenea, nu se acordă nici rating-uri pentru emisiunile de bilete la ordin; →*note* (*promissory note*).

Comissão de Valores Mobiliarios - *Comisia Valorilor Mobiliare*. →*São Paulo Stock Exchange*.

commision - *comision*. Plată efectuată către agentul de vânzări sau către intermediar, spre exemplu, un broker (→*broker*), în schimbul serviciilor acestuia de intermediere a unei tranzacții, de regulă o vânzare; comisionul este calculat, în general, ca procent din valoarea tranzacției.

commision broker (US) - *broker pe comision*. Dealer ($\rightarrow$ *dealer*) la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) care execută ordinele de vânzare-cumpărare de titluri de valoare în schimbul unei taxe sau a unui comision ($\rightarrow$ *commission*).

Commission des Opérations de Bourse (COB) (Fr.) - *Comisia Operațiunilor de Bursă*. Instituția oficială de supraveghere a burselor de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) din Franța, înființată în anul 1967. Obiectivele specifice ale Comisiei sunt legate de aprobarea spre listare oficială la bursă a titlurilor de valoare, accept dat în urma avizului eliberat de Camera Sindicală a Agenților de Schimb ($\rightarrow$ *Chambre Syndicale des Agents de Change*); de realizarea transparenței totale în ceea ce privesc afacerile derulate de societățile cotate; de a preveni tranzacționarea internă ($\rightarrow$ *insider dealing*); de asemenea, Comisia comunică plângerile referitoare la derularea tranzacțiilor; și inițiază introducerea unor noi texte legislative. Un organism similar, având aceeași denumire există și în Belgia.

Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (COSOB) (It.) - *Comisia Națională a Societăților și Burselor*. Instituție oficială de supraveghere a burselor de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) din Italia, creată în 1974; responsabilă de aprobarea noilor cotări ($\rightarrow$ *listed security*), de stabilirea mărimii comisionului brokerilor, asigurarea transparenței financiare a societăților cotate, notificarea abuzurilor și supravegherea deținerii proprietății asupra companiilor.

commitment - *angajament (garantare)*. A unei facilități de creditare ($\rightarrow$ *note issuance facility* - *NIF*), inițiativa unei bănci sau a unui sindicat ($\rightarrow$ *syndicate*) fie de a garanta ($\rightarrow$ *underwrite*) emisiunea, fie de a acorda un credit de susținere ($\rightarrow$ *back-up credit*).

commitment fee - *taxă de angajament*. Taxă percepută de o bancă pentru sumele neutilizate ale unei linii de credit ($\rightarrow$ *line of credit*), taxă destinată să remunereze banca pentru costurile suportate de aceasta ca urmare a neutilizării banilor.

committed - *garantat*. Referitor la emisiunea unui Euro bilet ($\rightarrow$ *Euronote*) sau a unei hârtii Euro-comerciale ($\rightarrow$ *Euro-commercial paper*), garantată de un sindicat bancar ($\rightarrow$ *syndicate*) care, fie garantează acea emisiune ($\rightarrow$ *underwrite*), fie acordă un credit de susținere ($\rightarrow$ *back-up credit*).

committee of subscribers (UK) - *comitetul subscriitorilor*. Organ al Bursei Londoneze a Metalelor ($\rightarrow$ *London Metal Exchange*) ales și însărcinat cu administrarea tranzacțiilor.

commodity - *bun, marfă*. **1.** În teoria economică, toate elementele supuse procesului de producție și schimb, adică toate bunurile și serviciile; **2.** Materii prime sau produse primare, utilizate în cadrul operațiilor de procesare industrială și manufacturieră, consumate în cadrul acestor procese în forma lor originală (naturală); **3.** Acele bunuri (mărfuri) tranzacționate în cadrul burselor de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*).

Commodity Exchange of New York (COMEX) - *Bursa de Mărfuri de la New York*. Piață bursieră de mari dimensiuni ($\rightarrow$ *commodity market*), înființată în 1870, având ca obiect principal tranzacționarea contractelor cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*). Alături de Bursa Londoneză a Metalelor ($\rightarrow$ *London Metal Exchange*), COMEX deține un rol dominant în tranzacțiile mondiale cu metale. La COMEX sunt tranzacționate arama, argintul, contracte cu livrare viitoare pe aur și aluminiu, precum și opțiuni pe aur. Denumirea Comex este utilizată și pentru a desemna prețul aramei fixat pe piața de la New York.

Commodity Futures Trading Commission (CFTC) (UK) - *Comisia Tranzacțiilor Futures cu Bunuri*. Instituție de reglementare având autoritate asupra burselor de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity exchange*) de pe teritoriul SUA. Comisia a fost înființată prin Legea din anul 1974, privind Tranzacționarea cu Livrare Viitoare a Bunurilor, fiind alcătuită din 5 membri (comisionari) numiți de președintele SUA. Scopul inițial al Comisiei a fost supravegherea comerțului cu produse agricole, dar ulterior, aceste atribuții au fost extinse. La începutul anilor '90, Comisiei i-au fost acordate puteri de reglementare a tranzacțiilor cu titluri derivate ($\rightarrow$ *derivative*). În 1992, Comisia a fost reautorizată să funcționeze, dar o parte din atribuțiile sale, cele referitoare la operațiunile de swap în

afara ringului bursier și contractele hibrid nu au mai căzut în sarcina sa.

commodity market - *piață de bunuri, bursă de mărfuri*. Piață sau bursă unde au loc tranzacțiile de vânzare-cumpărare cu mărfuri (→*commodity*). Bunurile admise sunt cele care satisfac necesitățile de producție, consum sau ornamentale, spre exemplu, bumbac, grâne și metale prețioase. Tranzacțiile cu bunuri au la bază caracteristicile definitorii ale mărfurilor: (a) proprietăți de natură fizică; (b) disponibilitatea la livrare și (c) locul unde sunt disponibile. Proprietățile de natură fizică generează cererea inițială pentru acel bun; disponibilitatea de livrare și locul influențează nivelul prețului. Piețele de mărfuri au încetat să mai reprezinte doar spațiul fizic unde se derulează tranzacțiile, devenind din ce în ce mai mult locuri unde se vând și se cumpără contracte având ca obiect bunuri pentru care disponibilitatea fizică sau cea de ordin spațial devin de natură secundară. Contractele cu livrare ulterioară sunt fie *forward* (→*forward*), fie cu livrare viitoare (→*futures*); cele cu livrare imediată sunt cunoscute sub denumirea de tranzacții *cash* (→*cash*), fizice (→*physical*) sau curente (→*actual*). Principalele centre bursiere de mărfuri sunt cele de la Londra, Chicago, Amsterdam, New York, Sydney și Singapore. Piețele individuale din diferite țări pot fi regăsite ca denumiri separate în cadrul dicționarului.

Commodity Research Bureau (USA) - *Biroul de Cercetări cu privire la Mărfuri*. Instituție de cercetare specializată în studierea tendințelor de preț, al cărei indice calculat al prețurilor este considerat un indicator important al evoluției viitoare a prețurilor la consumator.

Common Market - *Piața Comună*. →*European Union*.

common stocks (US) - *acțiuni cu drept de vot*. Acțiuni deținute la capitalul propriu (→*equity capital*) al unei companii; →*ordinary shares*.

community charge - *taxe locale (comunitare)*. →*local taxation*.

Compagnie des Agents de Change (CAC) (Fr.) - *Societatea Agenților de Schimb*. Asociația agenților de valori mobiliare (→*stockbroker*) din Franța. Toți brokerii care acționează la una din bursele de valori (→*stock exchange*) de pe teritoriul Franței sunt obligați să devină membri, CAC fiind recunoscută oficial și bucurându-se de sprijinul guvernului. Regulile Societății, cunoscute drept Reglementarea Generală a Societății Agenților de Schimb, definesc cadrul general de derulare a tranzacțiilor la toate bursele de valori, având susținerea ministerului de resort. CAC menține relații strânse cu Comisia Operațiunilor Bursiere (→*Commission des Opérations de Bourse - COB*). Organul de conducere și adoptare a deciziilor în cadrul CAC este Camera Sindicală a Agenților de Schimb (→*Chambre Syndicale des Agents de Change*); →*Paris Bourse*.

Compagnie Française pour l'Assurance du Commerce Extérieur (COFACE) (Fr.) - *Societatea Franceză de Asigurare pentru Comerțul Exterior*. Sistemul francez de garantare a creditelor pentru export, care oferă asigurări (*insurance*) împotriva riscurilor de natură politică și comercială, ca și împotriva riscurilor de schimb valutar, în situația în care acestea nu pot fi acoperite prin încheierea de contracte *forward* (→*cover* - acoperire). Capitalul COFACE este asigurat din fonduri publice. COFACE este unul din liderii industriei private a asigurărilor de credite pentru export.

Companies Act - *Legea Companiilor*. →*incorporation*.

company - *companie*. 1. Afacere constituită în una din formele de societăți expres prevăzute în textul legal (→*incorporation*); 2. În sens larg, semnifică orice organizație de afaceri, organizată fie ca societate individuală (→*sole proprietorship*), fie având mai mulți asociați (→*partnership*) și care necesită încheierea unui contract de societate fie în orice altă formă prevăzută expres de lege.

Company Bulletin Board - *Tabela de Afișare a Companiilor*. Sistem de afișare electronică pentru tranzacționarea acțiunilor cu lichiditatea (→*liquidity* - lichiditate), introdus la Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*) în aprilie 1992 și înlocuit în noiembrie 1992 de Serviciul Bursier pentru Tranzacții Alternative (→*Stock Exchange*

Alternative Trading Service).

Company Directors Disqualification Act - *Legea Decăderii Profesionale a Directorilor de Companii.* → *bankruptcy.*

company limited by guarantee - *companie cu răspundere limitată de garanție.* Companie (→ *incorporation*) în cadrul căreia răspunderea (→ *liability*) acționarilor (→ *shareholder*) este limitată la suma pe care se angajează să o plătească în caz de lichidare (→ *liquidity*) și nu la valoarea acțiunilor (→ *equity* - capital propriu) pe care le dețin în acea societate.

competition and credit control (UK) - *controlul creditului și al concurenței.* → *credit control.*

compliance department, officer - *departamentul de reclamații, ofițer al departamentului.* Toate bursele de valori (→ *stock exchange*) recunoscute oficial și majoritatea celor mai importante instituții financiare (*financial institution*) au în structură departamente care se ocupă de supravegherea respectării legilor și reglementărilor (→ *regulation*) referitoare la tranzacționarea acțiunilor (→ *share*) și derularea investițiilor (→ *investment*); → *Chinese wall.*

composite company - *societate mixtă.* Companie de asigurări care tranzacționează atât contracte de asigurare generală (→ *general insurance*) cât și pentru asigurări de viață (→ *long-term*).

compound option - *opțiune compusă.* Opțiune (→ *option*) de cumpărare a unui contract de opțiuni, la un termen și un preț prestabilite.

comptant (Fr.) - → *cash*; → *spot.*

Comptroller of the Currency - *Departamentul Controlului Monetar.* → *national bank.*

concentration risk - *risc al concentrării.* Situație de vulnerabilitate pe piețele titlurilor de valoare, constând în creșterea riscului asociat investiției în orice titlu de valoare (→ *instrument*) sau pe orice segment al pieței.

Confederation of Coffee Producing Countries - *Confederația Țărilor Producătoare de Cafea.* Grup al producătorilor de cafea din America Centrală și de Sud constituit în 1993 în scopul limitării exporturilor și al prevenirii, pe această cale, a reducerii prețurilor pe piețele mondiale ale cafelei. Țările membre reprezintă mai mult de 2/3 din oferta mondială de cafea; → *International Coffee Organization.*

conflict of interest - *conflict de interese.* Situație în care o instituție financiară acționează în numele ambelor părți ale unei tranzacții ori este ea însăși interesată în obținerea unui anumit rezultat ca urmare a tranzacției; spre exemplu, o bancă de afaceri (→ *merchant bank*) poate să coteze acțiunile (→ *share*) unei companii la bursa de valori (→ *stock exchange*) în numele unui client și în același timp, poate fi interesată să recomande unui alt client al cărui portofoliu (→ *portfolio*) îl administrează, să achiziționeze acele acțiuni; ori, o societate de valori mobiliare (→ *security house*) oferă unui investitor acțiuni pe care însăși societatea le deține în exces, fiind astfel sub presiunea de a vinde; → *Chinese wall.*

conglomerate (US) - *companie de mari dimensiuni (conglomerat).* Organizație de afaceri constituită pe principiul unei societăți de tip holding (→ *holding*) și grup de dezmembrăminte ale unei firme mamă (→ *subsidiary*) care desfășoară activități de natură diferită; → *konzern*; *trust*; *zaibatsu.*

conseil d'administration (Fr.) - *consiliu de administrație.*

consideration - *plată.* Echivalent (sumă de bani, bunuri sau alte proprietăți, creanțe bănești sau drepturi asupra unei proprietăți) transferat de la cumpărător la vânzător, în scopul stingerii obligației generate de derularea unei tranzacții. Cu referire la tranzacțiile cu titluri de valoare (→ *security*), *plata* este contravaloarea titlurilor achitată înaintea plății comisionului (→ *commission*) sau a calculării impozitului (→ *taxing*). În Marea Britanie, sunt situații în care o tranzacție nu generează efecte juridice decât ulterior momentului

de achitare a prețului.

CONSOB (Commissione Nazionale per le Società e la Borsa). - → *Commissione Nazionale per le Società e la Borsa.*

consolidated accounts - *conturi consolidate*. Declarații financiare care prezintă într-un document unitar bilanțul (→ *balance sheet*) și contul de profit și pierdere (→ *profit and loss account*) ale societății mamă și ale filialelor, sau sucursalelor acesteia, astfel încât activitatea grupului de afaceri poate fi apreciată pe ansamblu. În situația în care societatea mamă controlează (deține mai mult de 50% din capitalul social) dezmembrămintele, bilanțul poate include activele (→ *asset*) acelei sucursale / filiale evaluate la prețurile pieței, orice alte sume plătite pentru fondul de comerț (→ *goodwill*) fiind incluse în bilanțul societății mamă și compensate din totalul veniturilor. Această procedură poartă denumirea de contabilitate a achizițiilor (*acquisition accounting*) (SUA = *purchase acquisition* - cumpărare pentru scop de achiziție) sau consolidare totală (*full consolidation*). Ajustările sunt efectuate în vederea eliminării înregistrărilor duble ale vânzărilor și cumpărărilor, ale împrumuturilor și creditelor realizate între dezmembrăminte. Dacă sucursalele / filialele nu sunt deținute în totalitate, profiturile și activele care revin acționarilor minoritari (intereselor minoritare) trebuie evidențiate în mod distinct. Contabilitatea în situații de fuziune (SUA = *pooling of interest*) prevede ca activele sucursalelor / filialelor achiziționate să fie evaluate la nivelul costului istoric (→ *costs, historical*); astfel, bilanțurile societății mamă și ale subsidiarelor sunt calculate prin însumare linie cu linie. Contabilitatea în situații de fuziune oferă o abordare mai realistă, ceea ce poate fi de dorit dacă procesul de achiziție s-a derulat prin schimb de acțiuni. Termenul de subsidiară (dezmembrământ, sucursală / filială) (*subsidiary*) este utilizat, de regulă, pentru acele companii aflate sub controlul societății mamă. Companiile la care societatea mamă deține între 20 și 30% din valoarea capitalului social poartă denumirea de companii asociate (*associate companies*), acestea putând fi influențate, nefiind, însă, integral controlate. Conturile unor asemenea societăți pot fi consolidate, prin evaluarea la nivelul costurilor de realizare a investițiilor, la care se adaugă ponderea profiturilor nedistribuite care revin societății mamă. Companiile în care societatea mamă deține sub 20% din capitalul social sunt calificate drept investiții de natură comercială (*trade investment*). Tehnicile de consolidare financiară sunt complexe, iar practica consolidării este diferită de la o țară la alta. În general, consolidarea veniturilor se practică destul de rar în Japonia și Europa continentală, spre deosebire de Marea Britanie și SUA, ceea ce poate influența evaluările comparative ale ratei randamentului (→ *yield*). A Șaptea Directivă a Uniunii Europene armonizează cerințele de consolidare a conturilor companiilor.

Consolidated Fund (UK) - *Fondul Consolidat*. Principalul cont de venituri și cheltuieli al guvernului britanic, gestionat de Banca Angliei.

consols (UK) - *acțiuni consolidate*. Abreviere a sintagmei *consolidated stock* (acțiuni consolidate): acțiuni ale guvernului care nu pot fi răscumpărate, emise pentru prima oară în secolul 18 și fiind purtătoare a unei dobânzi de 21 %.

consorzio per investimenti - *consorțiu de investiții*. → *investment trust*.

constant-dollar plan - *planul dolarului egal valoric*. → *pound-cost averaging*.

consumer credit - *credit de consum*. Împrumuturi (→ *loan*) pe termen scurt către public pentru achiziționarea anumitor bunuri. Creditul (→ *credit*) de consum îmbracă forma creditului acordat de proprietarii de magazine și alți furnizori, a conturilor de credit (→ *credit*), împrumuturilor personale (→ *personal loan*) și a cumpărării în rate (→ *hire purchase*).

Consumer Credit Act 1974 (UK) - *Legea Creditului de Consum*. Act legislativ ce stabilește cadrul legal pentru acordarea de credite de consum (→ *credit*). Legea oferă protecție debitorului în afacerile de acordare de credit (→ *credit*) pentru consum. Legea este aplicabilă cu referire la creditul bancar și creditul eşalonat (→ *hire purchase*), la creditul de vânzare (→ *credit sale*), cărțile de credit (→ *credit card*), împrumuturile personale și

ipotecii ($\rightarrow$ *mortgage*) și, de asemenea, vizează și persoana debitorului unui credit de consum. Principalele reglementări stipulate în textul legii se referă la realizarea transparenței informațiilor legate de cost, inclusiv cele referitoare la rata procentului anual ($\rightarrow$ *annual percentage rate - APR*), de stabilire a intervalului de timp în interiorul căreia debitorul poate să renunțe la contractul de creditare ($\rightarrow$ *cooling-off period*) și de recomandare a realizării de înțelegeri scrise, cu excepția situațiilor de depășire decont ($\rightarrow$ *overdraft*).

consumer instalment loan (US) - *împrumut de consum eșalonat*. $\rightarrow$ *hire-purchase*.

consumer price index - *indicele prețurilor la consumator*. $\rightarrow$ *retail price index*.

contango - *contango*. Situație la bursele de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*) când prețurile cotate pentru livrări ulterioare (prețuri futures) sunt mai mari decât cele pentru livrări imediate sau pe termen scurt (prețuri cash). Situație cunoscută și sub denumirea de *forwardation*.

contemporaneous reserve requirements (CRR) (US) - *cerințe curente pentru rezerve*. Constituirea de către bănci a rezervelor (ca procent din totalul depozitelor), concomitent cu calcularea nivelului depozitelor pentru perioada avută în vedere.

contingent liability - *datorii posibile, dar nu certe*. $\rightarrow$ *provisions*.

contract - *contract*. **1.** Orice înțelegere conformă legii, spre exemplu, acordul de a vinde sau cumpăra un titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*) ($\rightarrow$ *contract note* - notă contractuală); **2.** Comercializarea contractelor de opțiuni ($\rightarrow$ *options*) sau a celor cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*) reprezintă înțelegeri de a cumpăra sau vinde un titlu de valoare sau un bun ($\rightarrow$ *commodity*) la un preț și o scadență bine stabilite, ceea ce conferă acestei înțelegeri natura unui contract.

contract note (UK) - *notă contractuală*. Document remis de un broker ($\rightarrow$ *broker*) la scurt timp după încheierea unei tranzacții și care conține prețul la care a avut loc vânzarea / cumpărarea titlului de valoare ($\rightarrow$ *security*), notificarea beneficiilor pe care le oferă titlul sau lipsa acestor beneficii (spre exemplu, fără dividend - $\rightarrow$ *ex-dividend*), comisionul brokerului ($\rightarrow$ *commission*), impozitul aferent operațiunii, contravaloarea efectivă a titlurilor ($\rightarrow$ *consideration*) și condițiile de efectuare a plății.

contracting out - *renunțare la contract*. Operațiune în cadrul unui plan ocupațional de pensionare ($\rightarrow$ *pension*) de retragere din Planul de Pensionare în Raport de Venituri (SERPS), retragere care poate avea loc dacă se face dovada existenței unui beneficiu având același ordin de mărime; ca urmare, se va reduce suma cotizată la stat.

contractual savings - *economii contractuale*. $\rightarrow$ *saving*.

contrarian - *investitor care acționează în contra tendinței din piață*. $\rightarrow$ *investment approaches*.

contratto a premi (It.) - *contract cu primă*. Contract de opțiuni ($\rightarrow$ *option*).

convergence - *convergență*. Deplasarea în direcția îndeplinirii criteriilor financiare și economice cerute expres în vederea aderării la Uniunea Economică și Monetară ($\rightarrow$ *Economic and Monetary Union - EMU*) a țărilor membre ale Uniunii Europene ($\rightarrow$ *European Union*). Criteriile complete au fost stabilite în cadrul Tratatului de la Maastricht ($\rightarrow$ *Maastricht Treaty*), iar data limită pentru îndeplinirea acestora a fost 1 iulie 1998. Aceste criterii sunt: Deficitul guvernamental: cel mult 3% din produsul intern brut. Datoria guvernamentală: cel mult 60% din produsul intern brut. Inflația: în anul anterior, cel mult 11 % peste media ratei inflației în cele trei țări cu cea mai bună performanță în acest domeniu. Ratele dobânzii: în anul anterior, o rată medie nominală a dobânzii pe termen lung de cel mult 2% peste media celor trei țări cu cea mai bună performanță în domeniul stabilității prețurilor. Ratele de schimb: în cei doi ani anteriori, menținerea fără apariția de presiuni, a intervalelor de fluctuație din cadrul Sistemului Monetar European ($\rightarrow$ *European Monetary System - EMS*); să nu aibă loc devalorizări ale ratelor de schimb reciproce ale monedelor țărilor membre ale Sistemului Monetar

European.

conversion - *convertibilitate, transformare*. **1.** Transformarea unui tip de titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*) într-un titlu de valoare cu alte caracteristici, spre exemplu, un împrumut pe bază de acțiuni convertibile sau obligațiuni convertibile (titluri de valoare cu dobândă fixă care în momentul scadenței - $\rightarrow$ *maturity* - sau la un alt termen pot fi preschimbate în dețineri la capitalul propriu al societății - $\rightarrow$ *equity* - la un preț fix). De regulă, este prevăzută și posibilitatea ca cei care nu doresc să efectueze conversia să răscumpere valoarea titlului în condițiile convenite inițial. Titlurile convertibile sunt, în general, purtătoare a unei rate a dobânzii mai reduse în comparație cu titlurile similare dar cu dobândă fixă, pentru că oferă posibilitatea de a realiza câștiguri de capital ($\rightarrow$ *capital gain*) în situația în care prețul unor asemenea titluri depășește prețul de conversie ($\rightarrow$ *conversion premium*; $\rightarrow$ *warrant*); **2.** Schimbare legală a formei de organizare a unei societăți, spre exemplu, transformarea unei societăți ipotecare ($\rightarrow$ *building society*) într-o companie deschisă cu răspundere limitată ($\rightarrow$ *incorporation*), conform Legii Societăților Ipotecare 1986.

conversion discount - *scontare în momentul conversiei*. $\rightarrow$ *conversion premium*.

conversion premium - *primă, supliment la conversie*. Diferența între prețul curent de piață al unei acțiuni ($\rightarrow$ *share*) și prețul la care un titlu de valoare convertibil ($\rightarrow$ *conversion* - transformare) sau un warrant ($\rightarrow$ *warrant*) poate fi transformat într-o acțiune. Se exprimă ca procent din prețul de piață al titlului convertibil; în situația în care această diferență este pozitivă, este vorba despre o primă sau supliment, iar dacă este negativă, vorbim despre un rabat.

convertible - *convertibil*. **1.** Despre bani ($\rightarrow$ *currency*) se spune că sunt convertibili în momentul în care pot fi cumpărați sau vânduți fără restricții în schimbul altor valute; $\rightarrow$ *exchange control*; **2.** un titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*) este convertibil atunci când prevede expres dreptul posesorului de a-l preschimba, în condițiile unui preț fix, în schimbul unui titlu de valoare având alte caracteristici; $\rightarrow$ *conversion*; $\rightarrow$ *adjustable rate preferred stock*.

convertible adjustable rate preferred stock - *acțiune preferențială convertibilă cu rată ajustabilă*. $\rightarrow$ *adjustable rate preferred stock*.

convertible bond - *obligațiune convertibilă*. Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) ce poate fi convertită la nivelul unui preț fix în acțiuni ($\rightarrow$ *share*) ale unei companii, de regulă în interiorul unui interval de timp dat; $\rightarrow$ *conversion*.

convertible debenture - *titlu de credit convertibil*. $\rightarrow$ *debenture*.

convertible loan stock - *împrumut pe bază de acțiuni convertibile*. $\rightarrow$ *conversion*.

convertible revolving credit - *credit revolver convertibil*. Credit revolver ($\rightarrow$ *revolving*) convertibil în momentul scadenței ($\rightarrow$ *term*), sau mai devreme, într-un împrumut cu scadență fixă.

cooling-off period (UK) - *perioadă de exercitare a dreptului de refuz*. Perioadă, stabilită în cadrul Legii Companiilor de Asigurări din Marea Britanie și a Legii Creditului de Consum 1974, în interiorul căreia persoana titulară a unei asigurări de viață pe termen lung ($\rightarrow$ *life assurance*) sau a unui contract de cumpărare cu plată eșalonată ($\rightarrow$ *hire purchase*) poate să renunțe la contract, fără să suporte consecințele desfacerii unilaterale a acestuia. Perioada a fost stabilită la 10 zile de la intrarea în vigoare a poliței de asigurare de viață și de la plata primei de asigurare și 5 zile de la primirea confirmării acceptării unui aranjament de cumpărare cu plată eșalonată; $\rightarrow$ *Truth in Lending Act* (US).

Copenhagen interbank offer rate (CIBOR) (Den.) - *rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața de la Copenhaga*. Echivalentul din Danemarca al ratei dobânzii pe piața interbancară din Londra ($\rightarrow$ *London interbank offered rate* - *LIBOR*). Rata cotată este disponibilă pentru bănci și instituții de economii care crează depozite necolateralizate în coroane, pe trei luni la o bancă principală.

Copenhagen Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Copenhaga*. Bursa a devenit companie deschisă cu răspundere limitată în 1995, încetând, în urma aplicării Directivei Serviciilor de Investiții (*→Investment Services Directive*) să mai fie în poziția de a controla piața (monopol). Bursa are un sistem electronic de conducere prin ordine (comenzi) (*→order-driven*) cu aranjamente care fac posibilă și cotarea titlurilor cele mai puțin lichide; intervalul de decontare (*→settlement*) a tranzacțiilor este T+3; *→Nordquote*.

core price index - *indice reprezentativ al prețurilor*. Indicele prețurilor cu amănuntul din care au fost eliminate acele componente considerate nesemnificative pentru caracterizarea evoluției prețurilor. În SUA, aceste elemente sunt legate de alimente și energie); în Marea Britanie, sunt eliminate plățile de dobânzi ipotecare; de asemenea, alimentele și alimentele de sezon pot fi eliminate.

CORES (Computer-Assisted Order Routing and Execution System) - *Sistemul Computerizat de Prezentare și Executare a Ordinelor*. *→Tokyo Stock Exchange*.

corporate finance - *finanțe corporative*. *→business finance*.

corporate raider - *predător ("invadator") corporativ*. Organizație individuală care realizează oferte ostile (*→take-over*) de preluare a companiilor cotate (*→quoted*) în ringul bursier. Aceste oferte pot să fie finanțate prin obligațiuni corporative cu rate mari ale câștigului și grad sporit de risc (*→junk bond* - obligațiuni "murdare") și implică o contra tentativă (*greenmail*) a companiei țintite, care încearcă să evite preluarea cumpărând la prețuri mult mai mari acțiunile pe care intenționa să le achiziționeze compania inițiatoră a ofertei, sau un arbitrajist de risc (*→arbitrage*). Acesta din urmă cumpără acțiuni la capitalul acelor societăți despre care se așteaptă să facă obiectul unei oferte concurențiale de preluare (exemplu prin fuziune - *→merger*), vânzând apoi acțiunile (*→stock*) companiei achiziționate. În cadrul operațiunii de preluare, în urma anunțului de realizare a ofertei de către compania care dorește să preia, de regulă, acțiunile acestei companii scad ca valoare, în timp ce valoarea acțiunilor societății victimă crește. Termenul de contra tentativă la încercarea de preluare (*greenmail*) provine de la culoarea dolarilor bancnote și de la implicațiile pe care le are șantajul în anumite oferte amenințătoare de preluare; *→poison pill; while knight*.

corporate venturing - *capital de risc corporativ*. Capital de risc (*→venture capital*) furnizat de societăți nefinanciare. Marile companii internaționale achiziționează uneori acțiuni ale unor societăți mici dar dinamice, în mod deosebit în acele industrii bazate pe tehnologii înalte, iar uneori pot să furnizeze resurse pentru dezvoltare și derularea de cercetări. Scopul principal al acestor investiții este legat de asigurarea unei poziții competitive în domeniile legate de noile tehnologii.

corporation - *corporație, societate*. *→incorporation*.

corporation tax - *impozit corporativ*. Impozit (*→taxation*) perceput asupra profiturilor (*→profit*) companiilor susceptibile de a fi evaluate. Până în 1997, Marea Britanie a avut un sistem de impozitare totală. Compania era nevoită să plătească impozit corporativ asupra profiturilor realizate, înainte de a opera distribuirile, în timp ce acționarilor li se acorda un credit fiscal (*→tax credit*) pentru partea din impozitul corporativ plătit asupra profiturilor distribuite. Suma totală a taxei imputate acționarilor era remisă către Fisc (*→Inland Revenue*) sub formă de impozit corporativ plătit în avans (*advance corporation tax - ACT*), fiind deductibil din datoriile aferente impozitului corporativ principal. Unele companii, însă, nu dispuneau de suficiente obligații de impozitare din care să deducă impozitul plătit în avans, situație cunoscută sub denumirea de *impozit corporativ complet (unrelieved corporation tax)*, sau surplus ACT și, de regulă, se manifestă atunci când o mare proporție din profituri era obținută în afara țării. Începând cu anul 1994, companiile aveau posibilitatea de a încadra dividendele (*→dividend*) la categoria *venituri sub formă de dividende obținute din străinătate (foreign income dividend - FID)* și erau tratate ca purtătoare de impozit cu rate de impozitare mai reduse. Scopul acestor aranjamente fiscale complicate era acela de a evita dubla impunere a

dividendelor ce reveneau acționarilor, o dată sub formă de impozit corporativ și altă dată ca impozit pe venit. În 1997, guvernul a anunțat că deși plățile în avans ale impozitului corporativ vor continua, creditul fiscal aferent nu va mai fi deductibil de către companii și fondurile de pensii. De asemenea, categoria de venituri sub formă de dividend obținute din străinătate a fost desființată. Țări cum ar fi Germania, Franța, Italia și Japonia utilizează un sistem de imputare. Olanda, Elveția, SUA și alte țări folosesc sistemul tradițional al impozitului corporativ conform căruia, compania este o entitate fiscală și legală distinctă de cea a acționarilor săi; prin urmare, în aceste țări se impozitează atât profitul companiilor, cât și dividendele care revin acționarilor. Mai multe țări, între care SUA și Marea Britanie; utilizează pentru micile companii un sistem de impozitare cu rate reduse. În Marea Britanie, companiile sunt supuse unui impozit calculat asupra câștigurilor de capital (*→capital gain*). Acele entități de afaceri neînregistrate (*→unincorporated business*) sunt supuse impozitului pe venit (*→income tax*); *→sub-chapter S corporations*.

correspondent bank - *bancă correspondentă*. Bancă (*→bank*) dintr-o țară, care acționează ca agent (*→agent*) pentru o bancă situată în altă țară, spre exemplu, pentru remiterea de fonduri.

corset - "*corset*". *→supplementary special deposit*.

cost of capital - *costul capitalului*. *→capital, cost of*.

cost of funds (US) - *costul fondurilor*. Termen care descrie stabilirea de către bănci a ratelor dobânzii la împrumuturi, în raport de ratele plătite de ele însele pentru fondurile colectate de pe piața cu ridicata (*→wholesale market*); *→base rate*.

cost of sales (UK) - *costul aferent vânzărilor*. Costul producerii bunurilor vândute, înaintea deducerilor ce urmează a fi incluse în costurile generale de funcționare ale societății (*→overhead*), și anume costuri cu materialele, costurile salariale ale lucrătorilor și costurile generale ale producției.

costanti (It.) - Vânzare în vederea dobândirii de numerar (*→cash*).

costs, historical - *cost istoric*. Costuri prezente evaluate la nivelul momentului în care au fost efectuate. Un activ (*→asset*) bilanțier (*→balance sheet*) evaluat la nivelul costului de achiziție este înscris la nivelul prețului plătit pentru dobândirea lui, chiar dacă în prezent valoarea acestuia a crescut sau înlocuirea sa ar implica cheltuieli mai mari (*→inflation accounting*).

cotation (Fr.) - *cotație*. Afișare la bursele de valori (*→stock exchange*).

cote (Fr.) - *cotă*. Prețul oficial al unui titlu de valoare (*→security*) la bursa de valori (*→stock exchange*).

cote officielle (Fr.) - *preț oficial*. Denumirea completă a cotei (*→cote*), utilizată și pentru a desemna însăși bursa de valori (*→stock exchange*). Sintagma *official* este explicată prin aceea că până în 1962, piața era împărțită într-o piață a cotațiilor oficiale și piața "*din culise*" (*→coulisse*) sau piața pentru prețurile neoficiale.

coulisse (Fr.) - "*de culise*". Segmentul pieței neoficiale a titlurilor de valoare de la Bursa de la Paris (*→Paris Bourse*); a fost închis în 1962; *→cote officielle*.

council tax - *taxe locale (comunitare)*. *→local taxation*.

counterparty risk - *risc asociat contrapartidei*. Risc pe piața titlurilor de valoare datorită căruia partenerul într-o tranzacție de vânzare sau cumpărare nu își poate îndeplini obligațiile asumate. Dacă nerespectarea obligației survine înaintea termenului la care aranjamentul trebuie executat, partenerul aflat în imposibilitate de a-și îndeplini obligațiile suportă așa numitul *risc de înlocuire (replacement risk)*, adică riscul de a suporta cheltuielile de înlocuire a înțelegerii inițiale. Riscul partenerului poate îmbrăca și forma *riscului de decontare (settlement risk)*, care apare atunci când una din părțile înțelegerii realizează plata, sau transferă titlurile de valoare, însă cealaltă parte întârzie îndeplinirea obligației asumate, ceea ce generează o lipsă acută de lichiditate.

countertrading - *schimb mărfuri contra mărfuri*. Altă denumire pentru contractele de barter, care presupun schimbul de mărfuri și servicii fără luarea în considerare a plăților de natură monetară.

country risk - *risc de țară*. → *sovereign risk*.

coupon - *cupon*. Etichetă care în momentul detașării de pe o obligațiune (→ *bond*) servește ca dovadă a dreptului la dobândă. Termenul este utilizat invariabil pentru a desemna însăși rata dobânzii; prin extensie, desemnează rata dobânzii la majoritatea instrumentelor financiare (→ *instrument*), în mod deosebit a polițelor (→ *note*).

coupon issue (US) - *emisiune de titluri cu dobândă*. → *coupon security*.

coupon pass (US) - *transmiterea cuponului*. Achiziționarea integrală (fără obligații ulterioare) a unui titlu de valoare (→ *security*).

coupon security (US) - *titlu de valoare cu dobândă*. Titluri de valoare (→ *security*) emise de guvernul SUA, care oferă cumpărătorului un anumit nivel al ratei dobânzii sau cupon (→ *coupon*), spre deosebire de acele titluri care sunt răscumpărate la scadență la nivelul valorii nominale (→ *discount* - scont). Titlurile cu dobândă sunt obligațiunile Trezoreriei (→ *Treasury bonds*) și anumite bonuri de tezaur (→ *Treasury notes* - bilete de trezorerie, *Treasury bills* - bonuri de tezaur).

coupure (Fr.) - *cupiur*. Numărul total de acțiuni al unei emisiuni.

cours (Fr.) - *curs*. **1.** Rată; **2.** Prețul de piață al titlurilor de valoare (→ *security*), sau al mărfurilor (→ *commodity*), în sensul de preț curent al pieței, spre deosebire de noțiunea de *prix*, prețul plătit în tranzacții particulare.

Court of Auditors - *Curtea de Conturi*. Grup de experți auditori (→ *auditor*) care au ca sarcină verificarea tuturor veniturilor încasate și a cheltuielilor efectuate de Uniunea Europeană (→ *European Union*), având dreptul să emită comentarii și să ofere consultanță cu privire la nivelul și modul în care sunt gestionate. Curtea de Conturi a fost înființată în 1975 și este formată din 12 membri, câte unul din fiecare țară membră, fiecare dintre aceștia fiind numit pe o perioadă de 6 ani de către Consiliul Miniștrilor, în urma consultării cu Parlamentul European.

courte échéance (Fr.) - → *short term*.

courtier (Fr.) - *curtier*. Broker (→ *broker*) pe piața neoficială a bursei de valori (→ *coulisse*), piață desființată în anul 1962.

cover - *acoperire*. **1.** A realiza o operațiune de acoperire a riscului (→ *hedge*); **2.** Obținerea banilor (→ *currency*), a titlurilor de valoare (→ *security*) sau a mărfurilor (→ *commodity*) în vederea onorării unei operațiuni de vânzare contractată; **3.** A asigura; **4.** Referitor la dividende (→ *dividend*), de câte ori veniturile companiei sunt mai mari decât plățile efectuate sub formă de dividend (→ *dividend cover*).

cover note - *bilet cu acoperire*. Confirmare temporară a faptului că un risc asigurabil (→ *insurance risk*) a fost acoperit, confirmare emisă înaintea definitivării contractului de asigurare complet.

covered interest arbitrage - *arbitraj de dobândă acoperit*. Avantaj obținut din diferențele ratelor dobânzii (→ *interest rate*) existente între două țări, prin realizarea de împrumuturi într-o monedă (→ *currency*) urmată de investirea acestei sume pentru a obține o dobândă mai ridicată, în același timp fiind derulată și o operațiune de acoperire a riscului valutar (→ *exchange rate risk*) pe piața forward (→ *forward*).

CP - → *commercial paper*.

CPI (Consumer Price Index) - *indicele prețurilor la consumator*. → *retail price index*.

crash - *crah*. O prăbușire precipitată a prețurilor la bursa de valori.

crawling peg - *paritate de cremalieră*. Devalorizare sau revalorizare a ratei de schimb valutar (→ *exchange rate*) cu procente mici de-a lungul timpului, legate de o medie variabilă

(→*moving*) a ratelor din trecut a rezervelor de aur (→*reserve*) ale unei țări.

créance (Fr.) - creanță. →*claim*.

credit - *credit*. Acordarea dreptului de folosință, sau posesie asupra unor bunuri sau servicii, neînsoțită de plata imediată a acestui serviciu; →*bank credit*; *sconsumer credit*; *double-entry bookkeeping*; *trade credit*.

credit availability theory (US) - *teoria accesibilității la credit*. Teorie conform căreia, o mică sporire a ratei dobânzii poate conduce la pierderi de capital în portofoliul de titluri de valoare (→*Treasury security*) al băncilor, ceea ce le obligă să restrângă accesul la creditele pentru investiții solicitate de companii.

Credit card - *carte de credit*. Cartelă magnetică de plastic, de uz personal, emisă de o agenție, bancă, sau altă instituție. Societățile emitente, în limita unui plafon de credit (*credit limit*), creditează posesorii cărții de credit la un nivel corespunzător cheltuielilor efectuate de aceștia. Vânzătorul urmează să recupereze contravaloarea mărfurilor de la emitentul cărții (mai puțin procentul de comision →*commission*), iar cumpărătorul (posesorul card-ului) plătește emitentului contravaloarea datoriei pe baza extraselor înmânate de către bancă în fiecare lună. La cererea cumpărătorului, acesta are posibilitatea să achite doar o fracțiune din valoarea creditului primit de la emitent, urmând ca ulterior, să plătească restul datoriei în rate egale, la care se calculează dobândă. Uneori, cărțile de credit sunt emise în mod gratuit pentru utilizatorii având o bonitate recunoscută; există și cărți de credit cu plafon imputabil de cheltuieli (*charge cards*) pentru care se plătește o taxă anuală, dar acestea nu prezintă facilitățile de creditare amintite anterior. Cărțile de debit (*debit card*) funcționează după același principiu cu cele de credit, cu singura deosebire că debitarea contului bancar al titularului se realizează instantaneu. Cărțile de credit pot fi utilizate pentru retragerea banilor prin intermediul automatelor bancare cu numerar (→*automatic teller machine*), putând fi verificate automat în ce privește autenticitatea. Adeseori, cărțile de credit sunt desemnate prin denumirea de bani de plastic; →*cheque card*; *smart card*.

credit control (UK) - *control al creditului*. Reglementarea (→*regulation*) sistemului bancar și a altor mijloace de creditare a economiei, în interesul conducerii politicii monetare (→*monetary policy*). Termenul se referă la aranjamentele de control a creditului bancar introduse în septembrie 1971, cu scopul de a înlocui plafoanele de credit, a împulsiona competiția și a controla creditul. Ca urmare, au fost introduse rate minime la acordarea de împrumuturi (→*minimum lending rate*), având ca scop stimularea competiției în sistemul bancar (→*banking system*); →*monetary control*.

credit guarantee - *garantarea creditului*. Asigurare (→*insurance*) împotriva falimentului oferită unei instituții de creditare de către o asociație de garantare a creditului, de un organism guvernamental sau de o altă instituție. Acest gen de garanții permit micilor firme, lipsite de posibilitatea de a deține garanții colaterale (→*collateral security*) și incapabile, din alte motive, să obțină finanțare; să intre în relații de creditare cu o instituție bancară. Un astfel de plan guvernamental de garantare a împrumuturilor a fost introdus în Marea Britanie în anul 1980. A nu se confunda cu garantarea depozitelor (→*deposit guarantee*).

credit line (US) - *linie de creditare*. →*overdraft*.

crédit mixte (Fr.) - *credit mixt*. Pachet care combină un credit bancar (→*credit bank*) și o finanțare din surse oficiale, în scopul derulării unei tranzacții de export.

credit rating - *ratingul creditului*. Evaluarea capacității unui individ sau societăți de a-și onora obligațiile financiare. Evaluarea calității creditului se realizează de către agenții de rating (→*rating agency*) în numele vânzătorilor care doresc să verifice starea financiară a cumpărătorilor, în numele celor care derulează împrumuturi și al investitorilor (evaluări ale diferitelor categorii de titluri de valoare - →*security*). La rândul lor, băncile sunt și ele implicate în furnizarea de referințe comerciale cu caracter confidențial.

credit sale - *vânzare pe credit*. Aranjament de vânzare conform căruia plata se efectuează în rate, dar cu trecerea imediată a obiectului vânzării în proprietatea cumpărătorului.

credit union - *cooperativă de credit*. Organizație non-profit care colectează depozite ($\rightarrow$ deposit) și realizează împrumuturi ($\rightarrow$ loan), fiind condusă pe principiile unei cooperative; organizație constituită pe principii mutuale ($\rightarrow$ mutual organization), care acționează într-o manieră asemănătoare unei bănci de economii. Asociații de creditare de acest gen există în foarte multe țări, spre exemplu asociațiile de credit *shinyo kinku* și *shinyo kumiai* din Japonia; constituite ca bănci în relația cu firmele de mici dimensiuni.

creditor - *creditor*. Persoană care deține creanțe bănești asupra altor entități.

CREST - *CREST*. Registru electronic al acționarilor ($\rightarrow$ registrar - agent de înregistrare; $\rightarrow$ settlement system - sistem de decontare) introdus în 1996 la Bursa de Valori de la Londra. Prin înregistrarea electronică a dreptului de proprietate asupra acțiunilor, se reduc costurile implicate de sistemul tradițional al certificatelor de acționar ($\rightarrow$ share certificate) remise prin poștă. Titlurile de valoare vor fi înregistrate în numele unor companii ($\rightarrow$ nominee company) care, deși nu dețin proprietatea titlurilor respective, sunt împuternicite de a derula astfel de operații de către societățile de valori mobiliare ($\rightarrow$ stockbroker). Cu toate acestea, dacă doresc, acționarii vor continua să dețină și certificate de acționar. CREST este proprietate a Crestco, companie la care Bursa de Valori de la Londra deține un număr minoritar de acțiuni, alături de alte instituții financiare. CREST va înlocui sistemul TALISMAN (Sistemul Evidenței Transferurilor, al Serviciilor de Depozitare pentru Investitori și al Managementului acțiunilor în numele jobberilor - $\rightarrow$ Transfer Accounting, Lodgement for Investors, Stock Management for Jobbers system).

crore (India) - Termenul Indian care desemnează 10.000.000 de rupii.

cross - *încrucișat*. $\rightarrow$ crossing.

cross-border listing - *cotare "peste graniță"*. Acțiunile ($\rightarrow$ share) și alte titluri de valoare ($\rightarrow$ security) pot fi tranzacționate la bursele de valori oficiale ($\rightarrow$ stock exchange) doar în situația în care sunt listate pe aceste piețe. Rezidenții celorlalte țări pot vinde sau cumpăra titluri de valoare prin intermediul propriilor brokeri ($\rightarrow$ broker), aceștia din urmă fiind responsabili de găsirea unui broker în țara de listare a titlurilor. Practica de cotare "peste graniță" apare în situația în care valorile mobiliare sunt cotate la bursa de valori din mai mult de o țară.

cross-currency interest rate swap - *swap valutar încrucișat de rata dobânzii*. Swap de rată a dobânzii ($\rightarrow$ interest rate) în care două fluxuri de dobândă, obținute pe două valute diferite sunt schimbate între ele.

crossed (US) - *încrucișat*. Situație în care un formator de piață ($\rightarrow$ market-maker) cere un preț ($\rightarrow$ offer price) mai mic decât un alt preț oferit ($\rightarrow$ bid price). Această situație este definită ca *pieța închisă* sau *încrucișată*, iar în Marea Britanie, uneori, drept *backwardation* ($\rightarrow$ backwardation) sau preț invers. La Bursa de Valori de la Londra, ($\rightarrow$ London Stock Exchange), formatorilor de piață le este interzis să profite de situațiile în care pot cumpăra de la dealeri ($\rightarrow$ dealer) în scopul revânzării pentru realizarea de profit ($\rightarrow$ arbitrage), formatorii fiind, însă, obligați să atragă atenția dealer-ilor asupra discrepanțelor între prețuri, permițându-le, astfel, să își modifice propriile cotații ($\rightarrow$ quotatian).

crossing - *încrucișare*. Cumpărarea și vânzarea unei cantități de valori mobiliare ($\rightarrow$ security) de către același broker ($\rightarrow$ broker). Regulamentele de funcționare ale burselor de valori ($\rightarrow$ stock exchange) cer în mod expres ca aceste tranzacții să traverseze piața astfel încât să asigure că vânzătorul sau cumpărătorul are șansa de a obține un preț mai bun dacă acest lucru este posibil. Atunci când cele două ordine sunt realizate în numele unui același individ, sau de către un altul care conlucrează cu aceștia, o vânzare încrucișată poartă numele de vânzare de "acoperire" (SUA = wash sale - $\rightarrow$ wash sale).

crowding in - *atenuare*. Teorie conform căreia un deficit bugetar într-o perioadă de

depresiune, general de creșterea cheltuielilor publice, de practicarea unor politici monetare expansioniste și de realizarea de împrumuturi la nivel guvernamental, poate conduce la o creștere puternică a nivelului activității și astfel, la impulsionarea derulării de investiții private.

crowding out - *excludere*. Teorie conform căreia îndatorarea excesivă a guvernului pe piețele de capital ($\rightarrow$ *capital market*) va epuiza fondurile care ar fi fost, în situație contrară, disponibile pentru realizarea de investiții de către sectorul privat.

CRS (Computer-readable systems) - Sisteme computerizate de citire.

CSRC. - $\rightarrow$ *China Securities Regulatory Commission*.

cum-dividend - *cu dividend*. Cumpărătorul unui titlu de valoare cotate "*cu dividend*" are dreptul de a primi următorul dividend ($\rightarrow$ *dividend*) odată cu distribuirea acestuia. Termenul "*cum*" (cu) este utilizat cu un înțeles similar pentru noțiunile de emisiune pentru capitalizare ($\rightarrow$ *bonus issue*), emisiune de drepturi ($\rightarrow$ *rights issues*) ori pentru situațiile de dobândă ($\rightarrow$ *interest*) atașată unui titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*).

cumulative preference shares - $\rightarrow$ *preference shares*.

Curb Exchange - *Bursa Americană de Valori*. $\rightarrow$ *American Stock Exchange*.

currency - *monedă divizionară*. **1.** Bilete și monede care formează instrumentele de plată dintr-o anumită țară. O monedă "*slabă*" este cea a cărei rată de schimb ($\rightarrow$ *exchange rate*) tinde să scadă, ca urmare a cererii reduse pentru acea monedă. Această evoluție poate să fie rezultatul schimbărilor în fluxurile de capital, al unor probleme structurale în comerțul cu partenerii săi sau poate să fie generată de activități speculative. O monedă "*puternică*" este cea care tinde să se aprecieze în raport cu celelalte valute; **2.** În SUA și Marea Britanie, desemnează toate monedele străine; **3.** În terminologia ofertei de monedă ($\rightarrow$ *money supply*) din SUA, banii (currency) se referă la numerar ($\rightarrow$ *cash*).

currency board - *comitet (consiliu) monetar*. Organism constituit la nivel național, însărcinat cu menținerea unei rate de schimb ($\rightarrow$ *exchange rate*) fixe, prin extinderea sau contracția masei monetare exprimată în monedă națională, în raport de rezervele de valută ale țării și de disponibilitatea altor active lichide. Spre deosebire de o bancă centrală ($\rightarrow$ *central bank*), un consiliu monetar nu poate să afecteze masa de monedă națională în circulație, atâta timp cât rezervele valutare rămân neschimbate (raportul monedă națională - activ de rezervă ar trebui să fie de 1 la 1). De asemenea, un consiliul monetar nu poate acționa în calitate de creditor de ultimă instanță ($\rightarrow$ *lender of last resort*). Consiliile monetare presupun legarea monedei naționale de cea a unei valute (ex. consiliul monetar din Hong Kong a legat dolarul din această țară de dolarul SUA).

currency future - *contract cu livrare viitoare pe valute*. Formă de contract financiar cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *financial future*), contractul având ca obiect cursul valutar al unei monede.

currency interest rate swap - *swap valutar pe rata dobânzii*. Swap pe rata dobânzii ($\rightarrow$ *interest*) care presupune schimbul a două fluxuri financiare având aceeași dobândă, dar cu referire la două monede din țări diferite. Aceste aranjamente sunt cunoscute și sub denumirea de swap valutar cu rată fixă (*fixed-rate currency swaps*). În situația tranzacționării de contracte swap valutare pe rata dobânzii, suma de bani datorată ($\rightarrow$ *principal*) își poate schimba proprietarul.

currency option - *opțiune valutară*. $\rightarrow$ *option*.

currency overlay manager - *manager valutar*. Manager de investiții care se ocupă de conceperea de strategii pentru protejarea ($\rightarrow$ *hedge*) și consolidarea portofoliilor de investiții alcătuite din acțiuni ($\rightarrow$ *stock*) sau obligațiuni ($\rightarrow$ *bond*) împotriva riscurilor valutare ($\rightarrow$ *currency risk*) sau pentru specularea oportunităților de investiții apărute pe piață. Rolul jucat de managerii valutari s-a remarcat îndeosebi după ce participările la capitalul propriu al firmelor ($\rightarrow$ *equity*), denominate în valute străine, au devenit o parte importantă a portofoliului investitorilor instituționali ($\rightarrow$ *institutional investor*).

Investitorii sunt interesați ca rata profitului la astfel de investiții să compenseze rata dobânzii ($\rightarrow$ *interest*) sau rata câștigurilor de capital ($\rightarrow$ *capital gain*), indiferent de transformările valutare ulterioare, sau doresc să își consolideze expunerea față de valutele străine.

currency risk - *risc valutar*. Risc care însoțește tranzacțiile cu titluri de valoare exprimate în valute străine, care poate să conducă la dezechilibrări ale bilanțului valoric exprimat în moneda națională ($\rightarrow$ *translation risk* - risc de transformare), ca urmare a fluctuațiilor neașteptate ale ratelor de schimb valutar. Ca urmare a apariției unui risc valutar, pot fi afectate fluxurile de venituri și cheltuieli în monedă națională, generând riscuri comerciale ($\rightarrow$ *trading risk*) sau de tranzacționare ($\rightarrow$ *transaction risk*).

currency swap - *swap valutar*. $\rightarrow$ *currency interest rate swap*; *swap*.

currency translation exposure - *expunere în operațiunile de conversie valutară*. Efectul resimțit în contabilitatea unei societăți, ca rezultat al fluctuațiilor valutare, în situația în care vânzările pe piețele străine sunt evaluate în monedă națională.

current account - *contul curent*. **1.** Cel mai răspândit tip de cont bancar ($\rightarrow$ *bank account*). Depozitele ($\rightarrow$ *deposit*) constituite sub forma conturilor curente nu sunt neapărat remunerate ($\rightarrow$ *interest* - dobândă) dar pot fi retrase prin intermediul cec-urilor ($\rightarrow$ *cheque*) în orice moment (SUA = *demand deposit* - depozite la cerere; *checking account* - conturi operabile prin cec); $\rightarrow$ *bank charges*; **2.** Acea parte a balanței de plăți în care sunt consemnate tranzacțiile curente (nu cele de capital).

current account deposit - *depozit în cont curent*. $\rightarrow$ *sight deposit*.

current assets - *active curente*. $\rightarrow$ *asset*.

current cost accounting - *contabilitatea costurilor curente*. $\rightarrow$ *inflation accounting*.

current liabilities - *datorii curente*. $\rightarrow$ *liability*.

current prices - *prețuri curente*. Prețuri ajustate în funcție de evoluția puterii de cumpărare a banilor.

current ratio - *raportul active curente - datorii curente*. $\rightarrow$ *working capital*.

current yield - *randamentul curent*. $\rightarrow$ *yield*.

cursor - *cursor*. Punct pe ecranul calculatorului care marchează poziția pe care va fi tipărit textul ce urmează a fi introdus de la tastatură. În cele mai multe programe, cursorul poate fi deplasat pe întreaga suprafață de lucru cu ajutorul săgeților de pe tastatură.

CUSIP number (US) - Cod de 9 cifre utilizat pentru identificarea acțiunilor tranzacționate în SUA. Sistemul de identificare cu cifre și litere a fost introdus de Comitetul Procedurilor de Uniformizare a Identificării Titlurilor de Valoare.

customer repurchase agreement (US) - *înțelegere de răscumpărare pentru clienți*. Înțelegere de răscumpărare ($\rightarrow$ *repurchase agreement*) introdus de Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) pentru clienții băncii centrale din străinătate.

customer RP. - $\rightarrow$ *customer repurchase agreement*.

customized option - *opțiune personalizată*. Opțiune ($\rightarrow$ *option*), de regulă tranzacționată pe piețele extrabursiere ($\rightarrow$ *over-the-counter*), care dă posibilitatea cumpărătorului să deroge de la termenele fixe, de la prețul din momentul încheierii contractului și de la datele de exercitare și lichidare cerute în mod expres la opțiunile tranzacționate pe piețele de opțiuni de la bursele de valori. $\rightarrow$ *flex stock option*.

Customs and Excise, HM. - $\rightarrow$ *Inland Revenue*.

CVM (Comissão de Valores Mobiliarios) - *Comisia Valorilor Mobiliare*. $\rightarrow$ *São Paulo Stock Exchange*.

cyclical stocks - *acțiuni cu volatilitate ciclică*. Acțiuni ($\rightarrow$ *share*) deținute la companii ale căror rezultate se presupune că vor evolua ciclic, în funcție de starea mediului de

afaceri: favorabil în perioadele de expansiune economică și nefavorabil în recesiuni. Astfel, societățile ipotecare și cele auto sunt exemple de asemenea societăți, în timp ce companiile care comercializează alimente sunt mult mai puțin afectate sever de starea economiei (*defensive stocks*).

cylinder option - opțiune "cilindru". Opțiune (→*option*) cu primă (→*premium*) redusă.

DA. - →*discretionary account*.

DAC (Development Assistance Committee) - *Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare*. →*Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)*.

Dachgesellschaft (Ger.) - *societate holding*. →*holding company*.

daimyo bond (Jap.) - *obligațiune daimyo*. Titlu de valoare la purtător (→*bearer security*) emis de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (→*International Bank for Reconstruction and Development*) pe piața de capital (→*capital market*) japoneză și, de asemenea, pe piața Euroobligațiunilor (→*Eurobond market*). Spre deosebire de reglementările care privesc obligațiunile samurai (→*samurai bond*), formatorilor de piață le este permis să vândă short (→*short position*).

Danish Futures and Options Market - *Piața Contractelor de Opțiuni și cu Livrare Viitoare din Danemarca*. Piață inaugurată în 1988, cu sprijinul Fondului de Garantare pentru piețele cu Livrare Viitoare și de Opțiuni (→*Guarantee Fund for Futures and Options*). În 1993, a fost lansată prima piață monetară cu livrare viitoare, având la bază rata dobânzii la trei luni pe piața interbancară din Copenhaga (CIBOR - →*Copenhagen interbank offer rate*). Aceasta a completat gama existentă de instrumente cu livrare viitoare pentru obligațiunile guvernamentale, obligațiunile ipotecare pe termen lung și indicii KFX al celor mai tranzacționate acțiuni. Au existat planuri de lansare a contractelor de opțiuni pe CIBOR cu livrare viitoare și alte titluri de valoare ale pieței monetare.

Darlehen (Ger.) - *împrumut*. →*loan*.

date d'échéance (Fr.) - *data răscumpărării*. →*redemption date*.

dated securities - *titluri de valoare cu termen*. Obligațiuni (→*bond*), cambii (→*bill of exchange*), sau alte titluri de valoare (→*security*) care au termene bine specificate de răscumpărare a valorii nominale. Titlurile cu termene scurte sunt cele al căror termen de răscumpărare (→*redemption date*) este apropiat în timp; cele cu termene lungi au răscumpărarea la un interval considerabil în viitor.

dawn raid (UK) - *"atacul de dimineață"*. Achiziția unui pachet substanțial (→*block*) de acțiuni (→*share*) ca urmare a tranzacțiilor derulate la bursa de valori (→*stock exchange*); de cele mai multe premegător lansării unei oferte de preluare (→*take-over bid*). De regulă, cumpărările sunt derulate simultan de un număr de brokeri (→*broker*), dimineața la prima oră.

DAX. - →*Deutsche Aktienindex*.

day order - *instrucțiunea "la zi"*. Ordin plasat la o bursă de mărfuri (→*commodity market*), în scopul executării sale în aceeași sesiune de tranzacționare sau în aceeași zi, a doua zi ordinul pierzându-și valabilitatea.

day-to-day-money - *bani peste noapte*. →*overnight money*.

DCF. - →*discounted cash flow*.

de minimis. - →*de minimis non curat lex*.

de minimis non curat lex - *"legea nu ține cont de nimicuri"*. Un text legal consacrand faptul că un principiu general nu poate fi "răsturnat" de un detaliu contrar. În domeniul impozitării, se referă la sumele prea mici pentru a justifica includerea în textul legislativ. Expresia este adesea utilizată în forma sa prescurtată "de minimis".

dead-cat bounce - *resuscitarea pisicii moarte*. Recuperare temporară a tendinței de scădere a

pieței (→*bear market*).

dealer - *dealer* (comercianți de bursă). Entitate care vinde și cumpără în nume propriu; →*broker-dealer*.

dealerboard - *suport pentru dealeri*. Pachet de telecomunicație care permite, prin simpla apăsare a unui buton, contactul aproape instantaneu între dealeri, spre exemplu prin atingerea cu degetul a unui ecran (→*touch screen*).

debentures, debenture stocks (UK) - *titlu de credit (obligațiune negarantată)*. Titluri de valoare (→*security*) emise de societățile cu răspundere limitată (→*incorporation* - înregistrare) în schimbul unor împrumuturi (→*loan*) pe termen lung. Termenul de obligațiune este utilizat și pentru a desemna orice titlu al unui împrumut garantat, purtător de dobândă. Obligațiunile au termene de răscumpărare la intervale între 10 și 40 de ani (→*redemption date*). De regulă, obligațiunile sunt garantate cu active (→*asset*) ale societății emitente (spre exemplu obligațiunile ipotecare - *mortgage debentures*) sau cu rate variabile de prelevare asupra activelor (*floating charge*). Dobânda aferentă obligațiunilor este plătită indiferent de starea financiară a societății emitente, cu alte cuvinte, indiferent dacă acea societate înregistrează profit (→*profit*), sau lucrează în pierdere. În eventualitatea nerespectării obligației de plată, deținătorii obligațiunilor pot solicita lichidarea forțată (→*liquidation*), urmând ca datoriile față de aceștia să aibă prioritate vizavi de toate celelalte obligații ale societății față de acționari (→*shareholder*). Obligațiunile convertibile poartă o clauză potrivit căreia, la o anumită dată bine precizată, pot fi convertite în acțiuni cu drept de vot (→*ordinary share*) la un raport de schimb fix (→*conversion*).

debit - *debit*. →*double-entry bookkeeping*.

debit card - *carte de debit*. →*credit card*.

debt - *datorie*. Sumă de bani, sau alt tip de proprietate datorată de o persoană sau de către o organizație unei alte persoane sau organizații. Datoriile apar în urma acordării de credite (→*credit*) sau prin colectarea de capital de împrumut (→*loan capital*). Serviciul datoriei este dat de plata dobânzii aferente datoriei. Termenul de "*datorie*" reprezintă, prin extensie, totalul datoriei unei întreprinderi, sau a unei autorități publice sau, după caz, opțiunea pentru finanțarea prin emisiune de obligațiuni (→*bond*), sau preferința pentru capitalizare prin ofertă publică (→*equity* - capital propriu) - emisiunea de datorie ("*to issue debt*").

debt-equity swap - *schimb datorie - capital (acțiuni)*. →*debt swap*.

debt instrument - *instrument de debitare*. Modalitate de colectare a unui împrumut (→*loan*), de regulă a unui împrumut pe termen scurt (→*instrument*).

debt ratio - *rata datoriei*. →*capital gearing*.

debt rescheduling - *reeșalonarea datoriei*. →*moratorium*.

debt swap - *schimb al datoriei*. Termen care desemnează practica inițiată de bănci la sfârșitul anilor '80, de soluționare a situației creditelor scadente, angajate în cea mai mare parte de către guvernele Țărilor Lumii A Treia. Băncile creditoare au hotărât să transfere aceste împrumuturi, la valori sub cele paritare, către acele bănci dispuse să le preia. Operațiunea de swap a avut loc în trei modalități distincte: (a) schimbul *datorie - datorie*, situație în care o bancă dispusă să își extindă poziția creditoare, preia aceste credite de la banca titulară a datoriei; (b) schimbul *datorie - acțiuni*, situație în care datoria țării este transferată sub formă de dețineri ale băncii la capitalul societăților (→*equity*) din țara de origine a instituției financiare; (c) schimbul *datorie - peso*, situație în care cetățeni ai statului dator cumpără datoria și o transformă în moneda locală. De asemenea, datoria poate fi schimbată contra deținerilor de capital în asocierile care oferă fonduri cu capital de risc (→*venture capital*), sau în procesul de privatizare (→*privatization*).

debtor - *debitor*. Persoană / organizație care datorează bani.

decile - *decile*. → *percentile*.

declaration - *declarație*. Actul de exercitare a dreptului referitor la o opțiune (→ *option*). Cumpărătorul indică, prin intermediul brokerului său și al vânzătorului că va executa opțiunea. Această înștiințare trebuie realizată expres în limitele unui termen precis stabilit, înaintea datei stipulate în interiorul contractului (→ *prompt date*). Depășirea acestui termen este echivalentă renunțării la opțiune.

deductible - *deductibil*. Într-un contract de asigurare, parte a pierderii care trebuie suportată de asigurat (→ *insured*). Deductibilitatea are efectul reducerii sumei totale asigurate, spre deosebire de situația de exces (→ *excess*). Astfel, o deducere de 10 milioane £ într-un contract cu valoarea totală de 100 milioane £ îl obligă pe asigurator, în situația producerii riscului asigurat, la plata unei sume de 90 milioane £. Situația de exces într-un contract cu aceleași valori, îl obligă pe asigurat să plătească primele 10 milioane £, urmând ca asiguratorul să plătească 100 milioane £; în cea de-a doua situație, asiguratorul câștigă dacă pierderea este mai mică sau egală cu 10 milioane £.

deep discount bonds - *obligațiuni scontate semnificativ*. Datorie (→ *debt*) cu dobândă aferentă nesemnificativă sau chiar zero, emisă la un nivel mult sub valoarea nominală (paritară) (→ *par value*). Aceasta înseamnă că în momentul răscumpărării (→ *redemption*) la scadență, posesorul va înregistra un câștig de capital care poate fi util în perspectiva impozitării, chiar dacă randamentul (→ *yield*) total este foarte redus.

default - *incapacitate de plată*. De cele mai multe ori, eșecul în achitarea plăților sau returnării dobânzilor (→ *interest*) ori a datoriei nominale (→ *principal*), la termenul convenit. O țară poate fi declarată în incapacitate de plată dacă încetează să își achite serviciul aferent unui împrumut (→ *loan*) acordat de un alt guvern sau organizație internațională, cum ar fi, spre exemplu, Banca Mondială (→ *International Bank for Reconstruction and Development*).

defensive stocks - *acțiuni "protejate"*. → *cyclical stock*.

deferrend annuity - *anuități amânate*. Anuitate (→ *annuity*) care începe să curgă de la un moment bine precizat, ulterior cumpărării.

deferrend coupon note - *dobândă obligatară amânată*. Obligațiune (→ *bond*) a cărei rată a dobânzii (→ *interest*) este plătită numai după scurgerea unui anumit interval de timp. US = *deferred interest bond* - dobândă obligatară amânată; *extended bond* - obligațiune extinsă.

deferred interest bond (US) - *dobândă obligatară amânată*. → *deferred coupon note*.

deferred start option - → *deferred strike option*. opțiune.

deferred strike option - *opțiune cu exercitare amânată*. Opțiune (→ *option*) care permite titularului amânarea stabilirii prețului de încheiere a contractului (→ *striking price*), fie pe termen nelimitat, fie până la o dată convenită. Cunoscută și sub denumirea de opțiune amânată sau opțiune cu start în perspectivă.

defined benefits scheme - *aranjament pentru obținerea de avantaje certe*. Plan ocupațional de pensionare (→ *pension*) conform căruia, salariații vor primi, începând de la un anumit moment viitor o pensie a cărei mărime a fost convenită, angajatorii obligându-se să acopere; în acest scop, orice reducere a contribuțiilor sub limita stabilită.

defined contribution scheme - *aranjament pentru cotizare în limite convenite*. Plan ocupațional de pensionare (→ *pension*) caracterizat printr-un nivelul valoric fix al contribuțiilor, fără, însă, să fie garantat un anumit nivel al pensiei ce ar urma să fie obținut începând de la un anumit moment viitor. Ca urmare, este vorba despre un plan de "achiziție de bani" (→ *money purchase*).

del credere - *garanția solvabilității*. Riscul neplății; sumă care depășește nivelul taxei și care este percepută în scopul de a acoperi acest risc.

del credere agent - *agent del credere*. Agent care preia asupra sa, în schimbul unui comision

(→*commission*) riscul de neplată al datoriei din partea clientului cu care a contractat.

delivery month - luna livrării. Acea lună a anului calendaristic la care face trimitere un contract cu livrare viitoare (→*futures*), în interiorul căreia urmează să fie efectuată livrarea fizică a mărfurilor; în contract este specificată o anumită dată în cadrul lunii respective. Cunoscută și sub denumirea de *lună limită*.

delivery versus payment - livrare simultană plății. Noțiune utilizată în decontarea (→*settlement*) angajamentelor care implică mai multe valute (→*currency*), conform căreia, transferul unei valute către partener nu va avea loc decât în momentul în care și cealaltă valută implicată va fi transferată (procesul de transfer trebuie să aibă loc simultan). Acest concept este utilizat pentru a evita producerea de riscuri Herstatt (→*Herstatt risk*).

delta - *delta*. Valoarea cu care oscilează prețul unei opțiuni (→*option*), ca răspuns la o modificare a prețului activului de bază (→*asset*).

delta stocks - acțiuni delta. →*alpha security*; *stock*.

demand deposit - depozit la cerere. → *current account*; *sight deposit*.

demurrage - *detenție a navei*. Pierderi induse proprietarului navei, ca urmare a depășirii termenelor contractuale convenite, cu privire la încărcarea sau descărcarea navelor.

denomination - *descriere*. **1.** Valoarea, așa cum apare tipărită pe document, a unui titlu de valoare (→*security*) și suma ce urmează a fi plătită în momentul răscumpărării (→*redemption*); (→*face value* - valoare nominală obligatară;) **2.** Pe piața schimburilor valutare (→*foreign exchange market*), piața monetară (→*money market*) internațională și piața titlurilor de valoare (→*security market*), stipulație a valutei (→*currency*) care urmează a fi utilizată; adesea, "*descrierea*" semnifică însăși valuta în cauză.

Department of Traded and Industry (DTI) - *Departamentul de Comerț și Industrie*. Departament în cadrul guvernului Marii Britanii responsabil de promovarea comerțului cu alte țări și supravegherea afacerilor și finanțelor din Marea Britanie.

déport (Fr.) - *taxă pe acțiunile împrumutate*. →*backwardation*.

deposit - *depozit*. **1.** Sumă de bani pusă temporar la dispoziția unei bănci (→*bank*), casă de scontare (→*discount house*) sau altă instituție financiară; **2.** Sumă de bani proporțională cu valoarea totală a tranzacției, utilizată pentru a garanta un contract forward (→*forward*), un contract cu livrare viitoare (→*futures*), sau o opțiune (→*option*). Cunoscută și sub denumirea de primă sau marjă.

deposit account - *cont de depozit*. Cont bancar în cadrul căruia depozitele (→*deposit*) sunt remunerate cu dobândă, iar retragerile din cont trebuie notificate (SUA = *time deposit* - depozite la termen). În Franța și alte țări din Europa, conturile de depozit poartă denumirea de conturi de economii.

deposit insurance - *garantarea depozitelor*. Formă de asigurare (→*insurance*) care oferă compensații depozitarilor (→*deposit*) la instituțiile financiare (→*financial institution*) în eventualitatea imposibilității băncii (*bank*), sau a instituției în cauză de a mai face față plăților. Planul de Garantare a Depozitelor a fost introdus în Marea Britanie ca urmare a Legii Bancare din 1979 (*Banking Act 1979*); în cadrul acestui plan, Fondul de Garantare a Depozitelor asigură returnarea a până la 75% din primii 100.000 £ constituiți sub forma unui depozit. În SUA, Corporația Federală de Garantare a Depozitelor (FDIC) asigură protecție depozitarilor care au banii păstrați într-o instituție membră a Sistemului Federal de Rezerve (→*Federal Reserve System*), sau în cadrul altor instituții care se decid să devină membri ai sistemului.

Deposit Protection Fund, Scheme - *Planul de Garantare a Depozitelor*. →*deposit insurance*.

deposit-taking institution - *instituție care colectează depozite*. Bancă (→*banking*) sau alt intermediar financiar (→*financial intermediary*) care acceptă depozite (→*deposit*).

Depository Institutions Deregulation and Monetary Decontrol Act 1980 (DIDMCA) (US)

- *Legea Dereglementării Instituțiilor Depozitare și de Eliminare a Restricțiilor Monetare*. Lege care a înlăturat plafoanele de rată a dobânzii din conturile carnetelor de economii, permițând, astfel, ca remunerarea depozitelor ($\rightarrow$ *deposit*) și costul creditării să se apropie de nivelul dictat de piață. Regulamentul a făcut parte dintr-un program mai amplu de eliminare a restricțiilor ($\rightarrow$ *regulation*) din sistemul bancar ($\rightarrow$ *banking system*) al SUA, ceea ce a generat dificultăți pentru multe instituții de economii și împrumuturi ($\rightarrow$ *saving and loan association*).

depository receipt - *certificat de depozitare*. $\rightarrow$ *Warehouse receipt*.

Depository Trust Company (DTI) (US) - *Societatea de Depozitare a Titlurilor*. Custodele central al titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) tranzacționate la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) din SUA.

depreciation - *amortizare*. **1.** Reducerea valorii unui activ ($\rightarrow$ *asset*) ca urmare a utilizării sale în mod curent, conform destinației. Înaintea calculării profitului ($\rightarrow$ *profit*), societățile au dreptul să calculeze o deducere pentru amortizarea activelor. Aceasta este permisă deoarece consumul de active capital ($\rightarrow$ *capital asset*) reprezintă unul dintre costurile suportate de întreprindere pentru realizarea veniturilor, fiind deductibil conform prevederilor legale. Calculul anual al amortizării poate avea la bază metoda amortizării liniare (*straight-line method*). Conform acestei metode, valoarea reziduală estimată a activului este dedusă din costul inițial al activului respectiv, iar diferența este împărțită la numărul estimat de ani de utilizare a activului, obținându-se, astfel, amortizarea anuală (cheltuiala cu deprecierea). O altă metodă este cea a amortizării regresive (*reducing balance method*), conform căreia, amortizarea anuală este calculată ca un procent fix din costul capitalului, ceea ce generează o sumă absolută anuală în scădere. În perioadele de creștere rapidă a prețurilor, este posibil ca amortizarea să depășească însăși costul inițial al activului. Această problemă poate fi evitată procedând la reevaluarea activelor la anumite intervale și ajustarea corespunzătoare a procentelor de amortizare. Această metodă poartă denumirea de depreciere corespunzătoare costului de înlocuire (*replacement - cost*), prin opoziție față de cea corespunzătoare costului istoric (*historic - cost*); $\rightarrow$ *inflation - accounting*; **2.** Reducere a valorii unității monetare ($\rightarrow$ *currency*) prin raportare la valoarea aurului ($\rightarrow$ *gold*), sau a altor valute de pe piață. De asemenea, termenul este utilizat și pentru a desemna reducerea puterii de cumpărare atașată oricărei unități monetare.

depreciation at choice - *amortizare la alegere*. $\rightarrow$ *capital allowances*.

deregulation - *dereglementare*. $\rightarrow$ *regulation*.

derivative - *titlu derivat*. Termen generic care desemnează contractele cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*), de opțiuni ($\rightarrow$ *options*) și swap ($\rightarrow$ *swap*). Deoarece existența și valoarea de piață a acestor titluri depinde de activele la care se referă (titluri de valoare, valute sau bunuri), ele poartă denumirea de titluri derivate. Tranzacțiile cu titluri derivate s-au amplificat substanțial în perioada anilor '90, dată fiind utilitatea acestora pentru trezorerii companiilor și managerii de fonduri de investiții, ca modalități de protejare ($\rightarrow$ *hedge*) împotriva riscurilor de fluctuație a valorii titlurilor financiare și a prețului diferitelor valute, în mod deosebit într-o piață valutară volatilă, precum cea existentă în acel moment. Astfel, între 1992 și 1993, spre exemplu, valoarea tranzacțiilor derulate prin intermediul Bursei Internaționale pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (LIFFE) și a Pieței la Termen pentru Instrumente Financiare (MATIF) ($\rightarrow$ *Marché à Terme des Instruments Financiers*) a crescut cu 20%, respectiv 30%. În intervalul 1983-1993, în Europa au fost înființate 18 burse de valori care derulau tranzacții cu titluri derivate, totalul contractelor tranzacționate fiind de 98. Piața, dominată cu timpul de contractele swap operate de un număr redus de bănci, este estimată a fi atins, în 1992, o valoare totală de tranzacționare de 4 miliarde \$. Această cifră a fost pusă în discuție de unii analiști, aceștia susținând că adevărata măsură a dimensiunilor pieței titlurilor derivate nu este dată de valoarea totală a instrumentelor tranzacționate, ci de riscul implicat, acesta reprezentând aproape 1/10 din valoarea

totală. Mai mult, într-un raport publicat de Grupul celor 30 (*→Group of 30*) în anul 1993, se arăta că piața titlurilor derivate era de mici dimensiuni prin raportare la piața obligațiunilor, a acțiunilor sau a tranzacțiilor valutare (acestea totalizau 900 miliarde \$). În cadrul aceluiași raport, pe lângă indicațiile referitoare la modalitatea de conducere a afacerilor cu titluri derivate, era emisă ideea că nu sunt necesare reglementări suplimentare. Cu toate acestea, în mod special băncile centrale și-au manifestat neîncrederea față de aceste recomandări, atrăgând atenția asupra faptului că cele mai multe tranzacții au loc pe piața extrabursieră (*→over-the-counter*), că instrumentele derivate au un grad ridicat de complexitate și nu sunt înțelese pe deplin, existând, prin urmare, riscul de apariție a subcapitalizării, a erorilor sistemului de funcționare, supravegherea inadecvată a pieței și riscul erorii umane fiind mult mai mare decât pe celelalte piețe.

dernier cours (Fr.) - *preț de închidere*. *→closing price*.

designated investment exchange (DIE) (UK) - *piețe investiționale desemnate*. Piață investițională din afara Marii Britanii, recunoscută de către Autoritatea Serviciilor Financiare ca având proceduri similare piețelor investiționale din Marea Britanie (*→Financial Services Act* - Legea privind Serviciile Financiare).

designated market maker (UK) - *formatori de piață desemnați*. Formator de piață (*→market-maker*) care primește taxe și concesiuni în domeniul publicitar din partea Bursei Internaționale pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (LIFFE) (*→London International Financial Futures Exchange*), în schimbul asumării de către acesta a obligației de a oferi prețuri actualizate și de a fi prezent în "ring" (*→pit trader*) pe tot parcursul derulării tranzacțiilor.

designated order turnaround (DOT) (US) - *procesarea ordinelor desemnate*. Sistem electronic de procesare funcțional la Bursa de Valori de la New York (*→New York Stock Exchange*) și care permite membrilor să introducă, spre exemplu, un ordin limită (*→limit order*) pentru o anumită acțiune (*→stock*), ordin care va fi executat automat.

desk (US) - *birou*. Termen uzitat pentru a desemna biroul de piață deschisă (*→open market*).

destination principle - *principiul destinației*. *→value added tax (VAT)*.

Deutsche Aktienindex (DAX) (Ger.) - *Indicele bursier german*. Indice al prețului acțiunilor (*→share indices*) pentru 30 din cele mai tranzacționate societăți la bursa de valori (*→stock exchange*) de la Frankfurt (*→German stock exchange*). Indicele DAX este recalculat în fiecare minut pe baza informațiilor bursiere oferite de sistemul Kurs Information Service System (KISS) de la Frankfurt.

Deutsche Börse AG. - *→German stock exchanges*.

Deutsche Bundesbank - *Banca Centrală a Germaniei*. *→Bundesbank*.

Deutsche Kassenverein AG. - *→German stock exchanges*.

Deutsche Terminbörse (DTB). - Piața bursieră germană pentru contracte cu livrare viitoare (*→futures*) și de opțiuni (*→options*), deschisă la Frankfurt în anul 1990, după rezolvarea numeroaselor probleme apărute în legătură cu legea germană a jocurilor de noroc.

deuximé marché - *pieță secundară*. *→Swiss stock exchanges*.

developing country - *Țară în dezvoltare*. Țară care are un nivel redus al venitului pe cap de locuitor și nu a reușit, încă, să atingă stadiul de dezvoltare economică caracterizat prin creșterea industrializării. Pentru aceste țări se mai utilizează și sintagma de "Țări ale Lumii a Treia".

Development Assistance Committee (DAC) - *Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare*. *→Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)*.

development capital - *capital pentru dezvoltare*. Finanțare oferită, de regulă, prin intermediul unei instituții specializate, sub forma aportului la capitalul propriu (*→equity*) al unei

societăți sau a împrumutului acordat unei afaceri constituite. Cu toate că adesea se face confuzie, noțiunea de capital pentru dezvoltare nu este sinonimă celei de capital de risc ($\rightarrow$ *venture capital*).

Devisen (Ger.) - devize. $\rightarrow$ *foreign exchange*.

devises (Fr.) - devize. $\rightarrow$ *foreign exchange*.

dilution - *reducere a concentrării*. Creșterea numărului de acțiuni ($\rightarrow$ *share*) ale unei companii, spre exemplu, prin exercitarea ($\rightarrow$ *exercise*) dreptului de cumpărare ($\rightarrow$ *warrant*), ceea ce face să scadă raportul câștig per acțiune ($\rightarrow$ *earning per share*).

direct business - *înțelegere fără mijlocitor*. Despre asigurări ($\rightarrow$ *insurance*): **1.** Poliță ($\rightarrow$ *policy*) încheiată între asigurător ($\rightarrow$ *insurer*) și asigurat, fără interpunerea unui intermediar ($\rightarrow$ *intermediary*); **2.** Înțelegere între asigurător și publicul deținător de polițe de asigurare, spre deosebire de reasigurare ($\rightarrow$ *reinsurance*). Cunoscută și sub denumirea de înțelegere primară (*primary business*).

direct finance - *finanțe directe*. Oferirea de servicii financiare prin intermediul telefonului.

direct investment - *investiție directă*. Investiție ($\rightarrow$ *investment*) în operațiunile din străinătate ale unei companii, spre exemplu, de către o societate multinațională ($\rightarrow$ *multinational company*). Calificarea drept investiție directă trebuie să fie însoțită de controlul și chiar de oferirea de servicii manageriale sau factori de producție către întreprinderea în care se investește; această modalitate de investiții este preferată de către țara gazdă investițiilor de portofoliu realizării investițiilor de portofoliu ($\rightarrow$ *portfolio investment*); $\rightarrow$ *balance of payments*.

direct placement - *plasament direct*. Vânzarea de acțiuni ($\rightarrow$ *share*) direct către instituțiile financiare, fără a se mai recurge la garanți ($\rightarrow$ *underwriter*), sau la procesul de subscripție publică ($\rightarrow$ *offer for sale*) pe piața valorilor mobiliare ($\rightarrow$ *stock market*); $\rightarrow$ *placing*.

direct quotation - *cotare directă*. Pe piața schimburilor valutare ($\rightarrow$ *foreign exchange*), cotarea ratei de schimb în termenii unei unități din moneda internă, spre exemplu, în Marea Britanie, 1 £ = 1,5 \$ și nu 1 \$ = 0,67 £.

direct tax - *impozit direct*. $\rightarrow$ *taxation*.

directive - *directivă*. **1.** Instrucțiune în formă scrisă expediată de Comitetul Federal de Piață Deschisă ($\rightarrow$ *Federal Open Market Committee*) către Banca Rezervelor Federale New York, referitoare la derularea operațiunilor de piață deschisă (open market); **2.** Decizie a Uniunii Europene ($\rightarrow$ *European Union*), având forță obligatorie pentru fiecare stat membru căruia i se adresează numai în ce privește rezultatul de atins, lăsându-se autorităților naționale posibilitatea alegerii formelor și mijloacelor de atingere a acestor rezultate.

directives of the EU - *directive ale Uniunii Europene*. Legislație pregătită de către Comisia Comunităților Europene ($\rightarrow$ *European Union*) ce urmează a fi încorporată în cadrul legislațiilor naționale ale statelor membre, având forță obligatorie odată cu aprobarea de către Consiliul de Miniștri ($\rightarrow$ *Banking Directives* - Directive bancare, *Fourth Directive* - A Patra Directivă, *Insurance Accounts Directive* - Directiva Conturilor de Asigurare, *Investment Services Directive* - Directiva Serviciilor de Investiții).

Dirham - Unitatea monetară ($\rightarrow$ *currency*) națională a statului Maroc.

dirty float - *flotare impură*. Adeseori, guvernele anunță deplina convertibilitate a ratei de schimb ($\rightarrow$ *exchange rate*), cu alte cuvinte, libera determinare de către forțele pieței a valorii monedei naționale, urmând ca apoi, prin mijloace secrete, respectivul guvern să intervină direct în influențarea tendințelor de apreciere sau depreciere. Aceste practici contrastează cu principiile convenite pe plan internațional, referitoare la flotarea ratelor de schimb, cum ar fi, spre exemplu Mecanismul Ratelor de Schimb ($\rightarrow$ *Exchange Rate Mechanism*); $\rightarrow$ *Maastricht Treaty*.

disclosure - *publicitatea informațiilor*. Publicitate a informațiilor realizată pe cale voluntară sau prin impunerea de către lege. Conform legii societăților, și a altor reglementări referitoare la reglementarea (*→regulation*) afacerilor, acestea sunt obligate să prezinte informații pe care, în caz contrar, ar dori să le păstreze cu titlu de confidențialitate; spre exemplu, în aplicarea Legii privind Serviciile Financiare (*→Financial Services Act*), brokerilor li se solicită să prezinte ratele comisionului (*commission*) percepute la anumite polițe de asigurare; *→Form 10-K; Fourth Directive*.

discount - *scontare*. **1.** Reducere a valorii nominale obligatorie (*→face value*) a unei creanțe (*→claim*) financiare, cum ar fi, spre exemplu, o cambie sau un bon de tezaur (*→Treasury bill*), egală ca valoare cu dobânda datorată în intervalul de timp rămas până la scadență (*→maturity*). Reducerea implicată poartă numele de *scont*. De asemenea, termenul este utilizat și pentru a desemna acțiunea propriu-zisă de vânzare a creanței la o valoare mai mică, cu alte cuvinte, prin aplicarea scontului; **2.** Termenul desemnează cumpărările de titluri realizate prin scontarea de către banca centrală, deși rescontare (*→rediscount*) este un termen utilizat pe scară mult mai largă. De asemenea, scontarea este operațiunea de creditare directă a băncilor comerciale efectuată de banca centrală, cu toate că în această situație, de regulă, se percepe dobândă și nu se lucrează prin deducerea valorii scontului; **3.** Suma cu care valoarea viitoare a monedei (*→currency*) este mai mică decât valoarea curentă (*→spot value*); opusul noțiunii de primă (*→premium*); **4.** Suma cu care prețul unui titlu de valoare (*→security*) pe piața secundară este mai mic decât prețul de emisiune (*→issue price*) al acelui titlu; **5.** Suma cu care prețul de tranzacționare al unei opțiuni (*→option*) este mai mic decât valoarea intrinsecă (*→intrinsic value*); **6.** *→discounting* - scontare; **7.** Suma (de regulă exprimată procentual) cu care prețul unei acțiuni într-un fond de investiții este mai mic decât valoarea netă a activelor (*→net asset value*).

discount factor - *factor de scontare*. *→discounted cash flow*.

discount house - *casă de scontare*. **1.** Termen ieșit din uz, utilizat pentru a desemna casele de brokeraj (*→bill broker*) care operează cu o varietate de instrumente pe piața monetară (*→money market*). Casele de scontare activează în calitate de principali în operațiunile de cumpărare a instrumentelor de piață (*→market instrument*) și a bonurilor de tezaur (*→Treasury bill*), finanțate, în majoritatea cazurilor, prin împrumuturi obținute de la bănci, cu sprijinul Băncii Angliei (*→Bank of England*) ca împrumutător de ultimă instanță, începând cu luna martie 1997, termenul de "*casă de scontare*" a încetat a mai fi utilizat, iar instituțiile care purtau această denumire au devenit bănci (*→bank*) sau alte categorii de intermediari financiari. Casele de scontare, ca instituții distincte, având capitalizare și reglementări proprii, au încetat sau vor înceta să mai existe în cel mai scurt timp. Aceste schimbări au fost o consecință a noii politici practicate de Banca Angliei în direcția influențării ratelor dobânzii, prin intermediul operațiunilor de vânzare cu răscumpărare (*→gilt repos*); **2.** Vânzare cu amănuntul la un preț redus (scontat) (*→discount*).

discount market - *piață a scontului*. Piața monetară (*→money market*). *→discount house*.

discount rate - *rată a scontului*. Rată a dobânzii utilizată în calcularea scontului (*→discount*) aferent unei vânzări de instrumente (*→instrument*) financiare. Termenul este asociat frecvent cu operațiunile derulate de băncile centrale (*→central bank*). Rata scontului la Banca Angliei este rata la care aceasta este dispusă să sconteze titlurile eligibile (*→eligible bill*). În SUA, termenul are o semnificație aparte; rata scontului practică de Sistemul Federal de Rezerve (*→Federal Reserve System*) este rata dobânzii la care aceasta realizează împrumuturi, în calitate de creditor de ultimă instanță (*→lender of last resort*), către băncile comerciale. Astfel, rata scontului este echivalentul american al noțiunii de *bank rate* (*→bank rate*); *→discount window*.

discount window - *fereastră de scontare*. Oferirea de fonduri, pe termen scurt (*→short-term fund*), de către banca centrală (*→central bank*) sistemului bancar, fereastră care poate fi deschisă (*opening*) sau închisă (*closing*) în orice moment. Oferta provine fie prin cumpărarea de bonuri de tezaur (*→Treasury bill*), fie prin procesul de creditare

garantată, de regulă, prin scontare în SUA și prin perceperea unei rate a dobânzii în Marea Britanie; termenul *scont* așa cum este el utilizat mai sus reprezintă o mică anomalie. În Germania, *fereastra de scontare* se referă la suspendarea ratei lombarde normale ($\rightarrow$ *Lombard rate*) și înlocuirea ratei lombarde speciale de împrumut ($\rightarrow$ *special Lombard rate*). În toate cazurile amintite, *fereastra de scontare* este gândită ca un instrument menit să vină în sprijinul conducerii politicii monetare ($\rightarrow$ *monetary policy*). $\rightarrow$ *bank rate; minimum lending rate; window*.

discounted cash flow (DCF) - *flux de numerar scontat*. Set de metode sofisticate pentru evaluarea randamentului investițiilor ($\rightarrow$ *investment*), care iau în calcul valoarea monedei în diferite momente de timp. De exemplu, 100 £ în prezent valorează mai mult decât 100 £ la un moment viitor, pentru că, făcând abstracție de riscurile implicate, suma de bani existentă în prezent ar putea fi investită pe timp de un an; astfel, la o rată anuală a dobânzii ($\rightarrow$ *rate of interest*) (sau rată de scont) de 10%, suma prezentă de 100 £ aduce într-o perioadă de un an un câștig de 10 £ (o sumă totală de 110 £). De aceea, pentru ca o investiție să aibă o valoare prezentă (*present value - PV*) de 100 £, trebuie să ne așteptăm la un câștig de 10 £ pentru un an de pe urma acestei investiții, adică valoarea prezentă netă a investiției (*net present value - NPV* = câștigul total minus costul investiției). Acest principiu poate fi extins pentru a calcula valoarea prezentă netă a fluxurilor de numerar ($\rightarrow$ *cash-flow*) care rezultă în urma derulării unor proiecte de investiții industriale și comerciale complexe, în care fluxurile de numerar sunt incerte și eșalonate de-a lungul unor perioade îndelungate de timp. Pentru două asemenea proiecte, acela cu o valoare netă prezentă mai mare va conduce la creșterea mai pronunțată a averii companiei. O metodă alternativă este aceea de a calcula, pe de o parte, rata dobânzii care conduce la obținerea valorii prezente a fluxurilor nete de numerar și pe de alta, costurile investiției. Astfel, obținem rata internă a rentabilității (*internal rate of return - IRR*), aceasta reprezentând factorul de scontare pentru care valoarea netă prezentă este zero și poate fi direct comparată cu costurile de împrumutare ale firmei ($\rightarrow$ *capital, cost of*). Dacă rata internă a rentabilității este mai mare decât costul capitalului, proiectul investițional respectiv merită să fie derulat. Există situații în care metoda ratei interne de rentabilitate și a valorii prezente nete nu conduc la obținerea aceluiași rezultat; într-o asemenea situație, este de preferat utilizarea metodei valorii prezente nete. Evaluarea financiară a investițiilor nu este o metodă directă, deoarece atât intrările, cât și ieșirile de numerar sunt fluxuri incerte. O măsură de prevedere de natură să elimine această incertitudine poate fi aceea de a alege un factor de scontare mai ridicat pentru acele proiecte de investiții apreciate ca fiind riscante. Tehnica fluxurilor de numerar scontate nu conduce în mod necesar la clasificarea proiectelor de investiții în ordinea preferințelor dată de metodele tradiționale de calcul ($\rightarrow$ *payback* - recuperarea investiției, $\rightarrow$ *return on investment* - rata câștigului la investiție), metode care nu permit coordonarea încasărilor și plăților.

discounting - *scontare*. 1. Aplicarea unei rate de scont ($\rightarrow$ *discount rate*) sau unei rate a dobânzii ($\rightarrow$ *interest rate*) unei sume de capital ($\rightarrow$ *capital*). Calculul valorilor prezente ($\rightarrow$ *discounted cash flow*) sau al prețului unui titlu înaintea scadenței ($\rightarrow$ *maturity*) sunt efectuate prin utilizarea acelor rate ale dobânzii care sunt cele mai semnificative pentru analiza respectivă; 2. Efectele viitoare ale unui eveniment așteptat, cum ar fi, spre exemplu, o reducere a profitului ($\rightarrow$ *profit*), sunt considerate a fi scontate dacă vânzarea conduce la o ajustare a prețurilor prezente conform așteptărilor de modificare în viitor a acestor prețuri.

discretionary account (DA) - *conturi discreționare*. Fonduri pentru investiții încredințate unui agent de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*), unui broker de mărfuri sau altui manager de investiții autorizat, însoțite sau nu de precizări cu privire la modalitatea în care aceste fonduri ar trebui investite. Brokerii decid asupra structurii portofoliului investițional, menținându-l permanent informat pe client asupra cumpărărilor, vânzărilor și valorii la zi a portofoliului ($\rightarrow$ *portfolio*). Un cont în care brokerul ($\rightarrow$ *broker*) sau managerul poate tranzacționa fără a fi necesar acordul prealabil al ordonatorului ($\rightarrow$ *principal*).

discretionary funds - *fonduri discreționare*. → *discretionary account*.

disintermediation - *dezintermediere*. Reorientarea fondurilor între creditori și debitori, evitând astfel apelarea în mod direct la intermediarii financiari (→ *financial intermediary*) ale căror atribuții obișnuite sunt legate de interpunerea între utilizatorii de fonduri și ofertanții acestor fonduri. Putem vorbi despre dezintermediere, de exemplu, atunci când societățile își retrag fondurile din sistemul bancar și le oferă în mod direct celor care au nevoie de finanțare, sau când emit titluri garantate (acceptate) de bănci dar care sunt vândute instituțiilor non-bancare. Procesul de dezintermediere face mult mai dificilă măsurarea și controlul ofertei de bani (→ *money supply*) și este de multe ori motivată de dorința de a evita controlul creditului (→ *credit control*).

dispersion, measures of - *dispersia (cuantificarea gradului de dispersie)*. Variația intervenită în valorile unei variabile de la media (→ *average*) acesteia sau față de valorile extreme; → *standard deviation*.

disponibilités monétaires (Fr.) - *disponibilități monetare*. Termen din limba franceză care desemnează agregatul monetar M1; → *money supply*.

disponibilités quasi-monétaires (Fr.) - *disponibilități cvasi-monetare*. Termen din limba franceză care desemnează agregatul monetar M3; → *money supply*.

distributable profits, distributable reserves - *profit distribuibil, rezerve distribuibile*. Profitul comercial net, sau veniturile reținute (→ *retained earning*) în scopul distribuirii dividendelor (→ *dividend*). Pentru companiile publice, în mod deosebit, există restricții legale în legătură cu fondurile care pot face obiectul procesului de distribuire; → *capital reserve*.

distributed earnings - *profituri distribuite*. Profituri (→ *profit*) plătite acționarilor (→ *shareholder*) sub formă de dividende (→ *dividend*); noțiunea de profituri distribuite este diferită de aceea a veniturilor reținute (→ *retained earning*).

divergence indicator - *indice al divergenței*. → *European Monetary System*.

dividend - *dividend*. Suma din profitul (→ *profit*) unei companii distribuită acționarilor (→ *shareholder*) deținători de acțiuni obișnuite; de regulă, se exprimă fie ca procent din valoarea nominală (*nominal value*) (→ *par value*) a capitalului sub formă de acțiuni cu drept de vot (→ *ordinary share capital*), fie ca sumă absolută ce revine pe o acțiune (→ *share*) Dividendul este o noțiune identică celei de venit al unui titlu de valoare (→ *yield*), doar în cazul în care acțiunile rămân la valoarea nominală. Sumele ce urmează să fie distribuite sub formă de dividend se stabilesc de către consiliul de administrație și sunt dependente de profitabilitatea societății și de nevoia de a reține o parte a veniturilor (→ *retained earning*). În situațiile în care gradul de profitabilitate este redus, dacă perspectivele societății sunt bune, este posibilă menținerea dividendelor la nivelul acordat în anul anterior sau chiar sporite pe baza rezervelor (→ *reserve*). Profitul după calcularea impozitului, ca sumă din care se plătesc dividendele, reprezintă cea parte a profitului rămasă după achitarea dividendelor pentru acțiunile preferențiale (→ *preference share*) și a celor aferente titlurilor de credit (→ *debenture*) deținute de către debitori. Suma astfel rămasă se distribuie între dividendele aferente acțiunilor ordinare și pentru completarea rezervelor. Dividendele sunt repartizate acționarilor după deducerea impozitului pe venit (→ *income tax*) sau a impozitului corporativ (→ *corporation tax*). Marile companii cotate (→ *quoted company*) plătesc dividende trimestrial sau bianual (*interim dividend*). În această situație, ultimul dividend declarat în cursul anului financiar (→ *financial year*) este cunoscut și sub denumirea de dividend final (→ *final dividend*). → *cum dividend*; *ex-dividend*.

dividend check - *cec-ul pentru plata dividendului*. → *dividend warrant*.

dividend cover (UK) - *acoperirea dividendului*. De câte ori este acoperită suma dividendelor (→ *dividend*) efectiv plătite sau declarate, din profitul net (→ *profit*) disponibil spre distribuire. În terminologia din SUA, *pay-out ratio* reprezintă dividendul ca procent din profitul disponibil.

dividend mandate - *mandat pentru dividend*. → *mandate*.

dividend stripping - "*eliberare*" de dividend. Operațiunea de cumpărare a unor active cu remunerare fixă (→ *fixed-interest security*) în perioada imediat următoare distribuirii dividendelor și revânzarea acestora înaintea distribuirii următorului dividend (→ *dividend*), urmărindu-se ca prin aceasta să se evite încasarea de dividende și astfel, impozitarea acestora, care în unele țări depășesc rata câștigului la capital (→ *capital gain*). Este întâlnită și sub denumirea de "*spălarea*" obligațiunilor (*bond washing*).

dividend warrant - *certificat de dividend*. Cec-ul (→ *cheque*) prin intermediul căruia o companie plătește dividendele (→ *dividend*) către acționari (→ *shareholder*). SUA = *dividend check*.

dividend yield - *randamentul dividendului*. → *yield*.

Divisia monetary aggregates - *agregatele monetare Divisia*. Teorie referitoare la măsurarea banilor, conform căreia se atribuie indici numerici diferitelor forme de existență a banilor, în funcție de rata dobânzii corespunzătoare fiecărui tip de astfel de bani, ceea ce generează ponderea utilizată la însumare. Metoda a primit numele după cel al economistului francez care a utilizat-o pentru prima oară.

DJIA (Dow Jones Industrial Average) (US) - *Indicele Dow Jones al Mediei Industriale*. → *Dow Jones indexes*.

DKV. - → *German Stock Exchanges*.

DM (Ger.) - *marcă germană*. Unitatea monetară (→ *currency*) a Germaniei; abreviere a sintagmei "*Deutsche Mark*". Cele două inițiale sunt utilizate, în general, împreună, sau sub forma D-mark.

documentary credit - *credit documentar*. Sistem de creditare (→ *credit*) practicat între o bancă și cumpărătorii de bunuri, conform căruia, banca plătește pe loc vânzătorului, urmând ca ulterior, după un interval de timp specificat, cumpărătorul să returneze băncii suma cu care a fost creditat. Operațiunea are loc cu condiția ca banca să intre în posesia documentelor de transport.

dollar pool (UK) - "*coș*" exprimat în dolari. Coșul de valute (de regulă, exprimate în dolari) disponibil, conform reglementărilor controlului valutar (→ *exchange control*) din Marea Britanie pentru rezidenții care doresc să achiziționeze titluri de valoare (→ *security*) din străinătate, sau proprietăți rezidențiale. Coșul este alimentat doar ca urmare a vânzărilor titlurilor de valoare și a proprietăților existente, Banca Angliei (→ *Bank of England*) nefiind implicată în furnizarea de fonduri suplimentare pentru realizarea de noi achiziții. Prin urmare, fondurile valutare ale Băncii Angliei sunt disponibile numai ca urmare a plății unui premiu, variind în raport de nivelul cererii pentru astfel de sume. La un moment dat, valoarea coșului s-a redus semnificativ ca urmare a unei reglementări care stipula că 25% din sumele în valută deținute peste hotare sub formă de proprietăți urmau să fie cedate, prin vânzare, Băncii Angliei. Sistemul a încetat să mai funcționeze odată cu eliminarea restricțiilor de schimb valutar, în anul 1979. Coșul exprimat în dolari a fost cunoscut și sub denumirea de coș cu primă (*premium pool*) și coș valutar pentru investiții (*investment currency pool*).

domestic open market desk (US) - *departamentul operațiunilor interne de open market*. → *open market desk*.

DOT. - → *designated order turnaround*.

double auction - *licitație dublă*. Licităție în care atât prețul oferit (→ *bid price*) cât și prețul cerut (→ *offer price*) sunt determinate în condiții de competiție; modalitatea de tranzacționare prin strigare liberă (licitație deschisă) (→ *open outcry*) pe piețele bursiere de mărfuri (→ *commodity market*).

double-entry bookkeeping - *contabilitate în partidă dublă*. Sistem contabil în cadrul căruia fiecare tranzacție, fie că este vorba despre o încasare, fie o plată sub formă bănească, despre o vânzare sau cumpărare de bunuri și servicii, generează o dublă intrare, în debit,

respectiv, credit. Deoarece fiecărei intrări în partea de debit îi corespunde o intrare egală în credit, rezultă că balanța debit - credit se va afla întotdeauna în echilibru.

double option - *opțiune dublă*. Opțiune ($\rightarrow$ *option*) care conferă dreptul fie de a cumpăra, fie de a vinde activul de bază, echivalent al unei opțiuni combinate de cumpărare ($\rightarrow$ *call option*) sau de vânzare ($\rightarrow$ *put option*). La momentul exercitării opțiunii, poate fi aleasă una dintre cele două alternative. Valoarea depozitului ($\rightarrow$ *deposit*) pentru garantarea contractului este dublu față de cel aferent unei opțiuni put sau call.

double taxation - *dubla impunere*. Situație în care aceeași bază impozabilă, spre exemplu venitul personal, este impozitat de mai multe ori. Acordurile de evitare a dublei impunerii au drept scop evitarea situațiilor în care, spre exemplu, veniturile unei persoane sunt impozitate atât în țara în care locuiește, cât și în țara de origine; $\rightarrow$ *tax credit*.

Dow-Jones Composite - *Indicele Dow Jones Compozit*. $\rightarrow$ *Dow-Jones indexes*.

Dow-Jones indexes (US) - *indicii Dow-Jones*. Compania Dow-Jones întocmește zilnic indici ai prețurilor de închidere ale titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) cotate la Bursa de Valori de la New York ($\rightarrow$ *New York Stock Exchange*). Indicele Dow Jones al Mediei Industriale (DJIA) cuantifică schimbările în media aritmetică neponderată a celor mai importante 30 de acțiuni industriale (utilizând un divizor variabil pentru a înlătura efectele divizării acțiunilor - $\rightarrow$ *stock splits*). În mod similar, se calculează indici pentru acțiunile a 15 utilități publice (DJ Utility Average), pentru 20 de titluri ale societăților din transport (DJ Transportation Average) și o medie a tuturor celor 65 de titluri, desemnată prin numele de Indicele Compozit Dow-Jones sau Media 65 a Valorilor Mobiliare. De asemenea, există un Indice 40 Dow-Jones al Obligațiunilor, un indice al obligațiunilor municipale și un indice pentru contractele cu livrare viitoare pe bunuri.

Dow-Jones Industrial Average - *Indicele Dow Jones al Mediei Industriale*. $\rightarrow$ *Dow-Jones indexes*.

down-and-in call / put option - *opțiune de cumpărare / vânzare down-and-in*. Opțiune ($\rightarrow$ *option*) care nu devine validă decât în momentul în care prețul activului de bază coboară sub un anumit nivel.

down-and-out call / put option - *opțiune de cumpărare / vânzare down-and-out*. Opțiune ($\rightarrow$ *option*) care își pierde validitatea în momentul în care prețul activului de bază coboară sub un anumit nivel.

downstream (US) - *"în direcția curentului"*. A acționa în anticiparea derulării ulterioare a unui lanț de operațiuni financiare, spre exemplu, emisiunea de bilete la ordin negociabile pe piața monetară ($\rightarrow$ *commercial paper*) la ratele curente de piață de către o bancă care dorește să crediteze o filială bancară, ceea ce permite acesteia din urmă să se îndatoreze în limitele oficiale care stabilesc nivelul ratei dobânzii care pot fi acordate la constituirea de depozite. $\rightarrow$

dragon bond - *obligațiuni dragon*. Obligațiune străină ($\rightarrow$ *foreign bond*) emisă pe piețele țărilor din Orientul Îndepărtat. Cei mai mulți cumpărători au fost localizați în Hong Kong, și, de asemenea, în Coreea de Sud și Singapore; $\rightarrow$ *dragons*.

dragons - *dragoni*. Al doilea val al țărilor nou industrializate (*newly industrialized countries*) din Asia - Indonezia, Malaezia, Filipine și Thailanda - după cel al tigrilor ($\rightarrow$ *tigers*).

drawdown - *tragere*. Tragerea banilor disponibili ca urmare a unui proces de creditare ($\rightarrow$ *credit*) bancară, de regulă, un Eurocredit ($\rightarrow$ *Eurocredit*), termenul referindu-se mai ales la situațiile în care tragerea se derulează în mai multe etape, spre exemplu, sub formă de trageri flexibile (*flexible drawdown*).

drawing rights - *drepturi de tragere*. Mecanism prin care țările membre ale Fondului Monetar Internațional ($\rightarrow$ *International Monetary Fund - IMF*) primesc asistență financiară din partea instituției, mai ales dacă se găsesc în situații delicate în ce privește balanța de plăți. Dreptul de tragere reprezintă dreptul de a împrumuta valuta necesară de

la FMI. Suma disponibilă este stabilită în raport cu contribuția fiecărui stat membru la fondurile centrale ale FMI, cu alte cuvinte, în raport de cota de subscriere ($\rightarrow$ *quota*). 25% din valoarea cotei este disponibilă automat la cerere; următorii 25% pot fi obținuți fără dificultăți majore. Tranșele ($\rightarrow$ *tranche*) ulterioare pot fi obținute doar sub condiția îndeplinirii unor criterii, îndeosebi legate de politica economică, aceste condiții fiind din ce în ce mai stricte odată cu solicitarea de noi tranșe. În anul 1970, a fost creat dreptul special de tragere ($\rightarrow$ *special drawing right - SDR*), reprezentând un drept de tragere a cărui valoare era exprimată prin raportare la un coș de valute și al cărui rol era acela de a genera o nouă formă de lichiditate internațională (*international liquidity*).

drip - *perfuzie*. Plan de reinvestire a dividendelor ($\rightarrow$ *dividend*), situație în care o companie utilizează suma dividendelor planificate pentru a achiziționa propriile acțiuni la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*), situație preferabilă realizării de noi emisiuni de acțiuni, pentru capitalizare ($\rightarrow$ *bonus issue*). Acționarii sunt obligați la plata taxelor de tranzacționare și a taxei de timbru ($\rightarrow$ *stamp duty*).

drittmarkt (Ger.) - Al doilea nivel al titlurilor de valoare necotate ($\rightarrow$ *unlisted security*) de la Bursa de Valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) de la Copenhaga. Este întâlnit și sub denumirea de Bors III, din cauza faptului că bursa de valori a avut inițial două nivele superioare, Bors I și Bors II, care diferenția titlurile de valoare în raport de capitalizarea de piață ($\rightarrow$ *market capitalization*).

droit de timbre (Fr.) - *taxă de timbru*. $\rightarrow$ *stamp duty*.

drop-lock - *reducere plafonată*. Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) remunerată variabil dar care este convertită automat în obligațiune cu câștig fix, în situația în care ratele ($\rightarrow$ *rate*) dobânzii coboară sub un anumit nivel predeterminat.

DTB. - $\rightarrow$ *Deutsche Terminborse*.

DTC. - $\rightarrow$ *Depository Trust Company*.

dual capacity - *dublă abilitare*. Situație în care un formator de piață ($\rightarrow$ *market-maker*) poate vinde sau cumpăra acțiuni de la, sau către public, ori alți membri ai bursei de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*), fără a mai fi necesară interpunerea unui intermediar broker ($\rightarrow$ *broker*). În acest caz, formatorul de piață acționează simultan în calitate de jobber ($\rightarrow$ *jobber*) și broker.

dual currency bond - *obligațiune cu raportare monetară duală*. Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) japoneză exprimată în yen, dar care oferă câștigul de dobândă în valute cu randament sporit, cum ar fi dolarul american sau dolarul australian.

due diligence - *principiul bunului gospodar*. Analiza și evaluarea stării unei afaceri în vederea pregătirii pentru emisiunea flotantă ($\rightarrow$ *flotation*), sau realizarea unei investiții de fonduri cu capital de risc ($\rightarrow$ *venture capital*). Investitorii așteaptă ca aceste investigații să fie complete și serioase.

durée (Fr.) - *scadență*. $\rightarrow$ *maturity*.

DVP. - $\rightarrow$ *delivery versus payment*.

dynamic risk - *risc dinamic*. Referitor la asigurări, risc ($\rightarrow$ *risk*) datorat unor schimbări intervenite din cauze umane, spre exemplu, modificări de politică economică, în tehnologii, sau în procesul de concurență.

EAGGF. - $\rightarrow$ *European Agricultural Guidance and Guarantee Found.*

early stage investments - *investiții în stadiul timpuriu*. Investiții ale instituțiilor de capital de risc ($\rightarrow$ *venture capital*) în provizioane pentru *capital de început* (*seed capital*) (fonduri pentru finanțarea cercetării și dezvoltării înaintea derulării unei afaceri) și în începerea finanțării pentru companii noi.

earmarking - *alocare de fonduri*. Atribuirea banilor în fondul central ($\rightarrow$ *central fund*) al lui Lloyd's pentru a acoperi o deficiență datorată situației în care activele unui membru (fonduri la Lloyd's - $\rightarrow$ *funds at Lloyd's* și fondul de garantare a primei - $\rightarrow$ *premium*

trust fund) nu egalizează pasivele sale.

earn-out - *venitul obținut*. Legarea prețului de achiziție plătit pentru o companie de veniturile viitoare. Dacă compania obține rezultate mai puțin bune decât anticipările, de exemplu, o rată finală din preț de achiziție poate să nu mai fie plătită. Un *ratchet* este un aranjament similar utilizat uneori de către instituțiile de capital de risc (*→venture capital*) pentru a motiva conducerea companiilor pe care le finanțează o mare parte din capitalul pe acțiuni (*→equity*) dacă performanțele sunt mai bune decât cele anticipate.

earned income - *venitul câștigat*. Venitul câștigat din salarii și anumite pensii (*→pension*) și beneficii de asigurări sociale care sunt tratate ca venituri în scopuri de impozitare. În trecut, în Marea Britanie și încă în multe alte țări, venitul câștigat era impozitat pe o bază mai favorabilă decât *venitul necâștigat*, care include dividende, dobânzi și alte venituri din investiții.

earning per share (EPS) - *venitul pe acțiune* Profiturile (*→profit*) totale ale companiei după impozitare (*→taxation*) și plata dobânzii (*→interest*), împărțite la numărul de acțiuni (*→share*) emise. Veniturile pe acțiune sunt vor fi de obicei mai mari decât dividendele (*→dividend*) pe acțiuni, deoarece anumite venituri vor fi reținute de companie și nu vor fi distribuite ca dividende.

earnings yield - *randamentul veniturilor*. *→yield*.

EASD. - *→European Association of Securities Dealers*.

East African Tea Trade Association - *Asociația Est Africană de Comercializare a Ceaiului*. O bursă de mărfuri înființată la Nairobi în anul 1958, care tranzacționează cu ceai negru.

East Europe - *Europa de Est*. Piețele de capital (*→capital market*), incluzând sistemele bancare (*→banking system*), bursele de valori (*→stock exchange*) și de mărfuri (*→commodity market*), se dezvoltă rapid în țările din Estul Europei, care sunt în tranziție de la economia planificată centralizat la economia de piață. Fosta Yugoslavie era cea mai avansată până la războiul civil. Bursa din Budapesta deschisă la mijlocul 1990, și Bursa de la Varșovia, pentru care indicele acțiunilor este Indicele Wig, a fost deschisă în aprilie 1991. Există burse de mărfuri la Sofia, Budapesta, Moscova și în alte locuri. *→Moscow Central Stock Exchange*.

EBRD. - *→European Bank for Reconstruction and Development*.

EBS. - *→Electronic Broking Service*.

EC. - *→European Union*.

écart (Fr.) - *ecart*. *→spread*.

ECGD (UK) - *→Export Credit Guarantee Department*.

échéance (Fr.) - *scadență*. *→maturity*.

Echo - *Echo*. Sistem internațional introdus în 1995 pentru compensarea tranzacțiilor valutare multilaterale derulate la nivelul băncilor. Echo acționează în mod similar unei case de compensare, realizând pentru o multitudine de tranzacții derulate între aceeași parteneri, o singură plată, achitată la sfârșitul zilei. Sistemul a fost proiectat pentru a reduce la minimum riscul Herstatt (*→Herstatt*).

ECHO. - *→Exchange Clearing House*.

Economic and Monetary Union (EMU) - *Uniunea Economică și Monetară*. *→European Union (UE); Maastricht*.

economic structural adjustment programme - *program de ajustare economică structurală*. *→International Bank for Reconstruction and Development*.

economic value added (EVA) - *valoare economică adăugată*. Metodă de evaluare a companiilor, care constă în compararea ratei câștigului (*→return*) la o investiție cu media ponderată (*→weighted average*) a costului capitalului utilizat. Despre companiile care încasează mai puțin decât costul capitalului se spune că "distrug valoare", în timp

ce companiile care au o rată a câștigului care depășește costul capitalului sunt "creatoare de valoare". În toate aceste calcule, activele ($\rightarrow$ *asset*) din bilanțul contabil ($\rightarrow$ *balance sheet*) sunt sporite cu valoarea cheltuielilor realizate pentru cercetare - dezvoltare și ajustate și în alte modalități, în timp ce profitul este definit ca fiind dat de profitul operațional ($\rightarrow$ *operating profit*) după ce în prealabil au fost dedusele impozitele (există, totuși și variații în modalitatea de calcul). O abordare alternativă este cea a valorii adăugate de piață (*market value added* - MVA). Conform acestei abordări, are loc o comparare a capitalizării de piață ($\rightarrow$ *market capitalization*) cu valoarea economică măsurată prin costul capitalului utilizat și care se calculează în aceeași modalitate ca mai sus.

Ecopetrol - *Ecopetrol*. Compania petrolieră deținută de stat din Columbia.

ECP - $\rightarrow$ *Euro - commercial paper; Euro - commercial paper programme*.

ECSC - *Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului*. $\rightarrow$ *European Union*.

ECU - *Unitatea Monetară de Cont Europeană*. $\rightarrow$ *European Monetary System*.

ECU deposit - *depozit în ECU*. Depozit constituit în Unitatea Monetară de Cont Europeană ($\rightarrow$ *European Monetary System* - Sistemul Monetar European).

EDF - *Fondul European de Dezvoltare*. $\rightarrow$ *European Development Fund*.

Edgar (US) - *Edgar*. Sistem electronic de prezentare ($\rightarrow$ *disclosure*) a recepției, depozitării, retragerii și pentru diseminarea documentelor publice aflate în posesia Comisiei Valorilor Mobiliare și a Burselor ($\rightarrow$ *Securities and Exchange Commission*).

Edge Act 1919 (US) - *Legea Edge 1919*. Act legislativ care a dat posibilitatea pentru prima dată băncilor din SUA să înființeze filiale sau sucursale implicate în activitatea bancară în afara granițelor țării.

EDI - $\rightarrow$ *electronic data interchange*.

EDSP (UK) - $\rightarrow$ *exchange delivery settlement price*.

EEC - *Comunitatea Economică Europeană*. $\rightarrow$ *European Economic Community; European Union*.

EEIG - $\rightarrow$ *European Economic Interest Grouping*.

EFAS - *Societatea Europeană a Analistilor Financiari*.

Effekten (Ger.) - *titluri de valoare*. $\rightarrow$ *securities*.

effets privés (Fr.) - *efecte private*. Termen generic prin intermediul căruia sunt desemnate instrumentele pieței monetare aparținând sectorului privat ($\rightarrow$ *private - sector*).

efficient markets hypothesis (EMH) - *ipoteza piețelor eficiente*. Teorie conform căreia prețurile activelor, spre exemplu, prețul acțiunilor ($\rightarrow$ *share*), reflectă valoarea prezentă a fluxului viitor de încasări ce vor fi obținute de pe urma acelui activ ($\rightarrow$ *asset*). În acest fel, se presupune că prețurile încorporează toate informațiile relevante, astfel încât traderii vor licita în sus sau în jos prețurile, până în momentul în care activele vor fi corect evaluate. Dacă această teorie ar fi adevărată, aceasta ar însemna că nici un investitor nu ar putea să aplice pe termen lung o strategie care mizează pe reducerea prețurilor (*bear the market*). Interpretată ad literam, teoria EMH nu este corectă, pentru că s-a demonstrat că prețurile acțiunilor la bursă au fluctuat de-a lungul timpului mult mai mult decât dividendele ($\rightarrow$ *dividend*), în timp ce crah-urile bursiere au avut ca rezultat reduceri masive ale prețurilor (de ordinul a 30% într-o singură săptămână, spre exemplu, în 1987), fără ca între timp să se fi dispus de vreo informație suplimentară relevantă pentru o mișcare a prețurilor de o asemenea amplitudine.

EFL - $\rightarrow$ *external financial limit*.

EFMA - *Asociația Europeană de Marketing Financiar*.

EFP - $\rightarrow$ *exchange for physical*.

EFT. - → *electronic funds transfer*.

EFTA. - → *European Free Trade Association*.

EFTPOS. - → *electronic funds transfer at point of sale*.

EIB. - → *European Investment Bank*.

eigyo tokkin funds (Jap.) - *fonduri eigyo tokkin*. Fonduri plasate ilegal de către companii la societățile de valori mobiliare (→ *security house*), în schimbul garantării unei anumite rate a câștigului (garantarea acestor câștiguri este ilegală).

Einheitskurs (Ger.) - Metodă de tranzacționare practică la bursa de valori (→ *stock exchange*), conform căreia, fiecare titlu de valoare (→ *security*) este tranzacționat la un anumit preț o singură dată pe ședință (zi).

elastic currency (US) - *valută "elastică"*. Doctrină conform căreia moneda națională (→ *currency*) trebuie să răspundă necesităților impuse de schimb, asigurându-se o relativă stabilitate între extinderea activității economice și expansiunea creditului (→ *credit*). Cunoscută și sub denumirea de doctrina bancnotelor reale.

electronic banking - *activitate bancară derulată electronic*. Facilitatea automată de a solicita detalii referitoare la un anumit cont, de a opera instrucțiuni de realizare a plăților și de a uza de alte servicii prin intermediul unui computer, cu ajutorul modemului (→ *modem*) și a unei linii telefonice sau a unui sistem de vizualizare a datelor (→ *viewdata system*). Utilizat de către firme; clienții la nivel individual par să prefere serviciile bancare derulate prin intermediul telefonului (→ *telephone banking*).

Electronic Broking Service (EBS) - *Serviciul de Brokeraj Electronic*. Sistem de brokeraj (→ *broking*) automat, utilizat pentru derularea de tranzacții valutare (→ *currency*) sistem pus la punct de către un consorțiu de mari bănci, în colaborare cu societatea Quotron, companie specializată în domeniul informatic. Sistemul a fost introdus în anul 1993. EBS se află în competiție cu alte două sisteme similare: Reuters 2000-2, lansat în 1992; și Minex, pus la punct de un consorțiu de bănci japoneze, alături de compania de telecomunicații japoneză KDD și Dow-Jones Telerate.

electronic data interchange (EDI) - *schimb electronic de date*. Modalitate prin intermediul căreia organizațiile pot să trimită și să primească date, spre exemplu, referitoare la ordinele lansate, contractele de asigurare ce urmează a fi procesate ori facturi și informații cu privire la alte sume de plată.

electronic funds transfer at point of sale (EFTPOS) (UK) - *transferul electronic al banilor în momentul vânzării*. Sistem care permite transferul automat al banilor de la cumpărător la vânzătorul de bunuri și servicii, operațiune ce are loc chiar în momentul vânzării. În Marea Britanie, EFTPOS este un sistem practicat pe scară largă, utilizat cu ajutorul cardurilor Connect și Switch.

electronic funds transfer (EFT) system - *sistemul de transfer electronic al fondurilor*. Sistem pentru transferul automat al fondurilor dintr-un cont în altul, cu ajutorul mijloacelor electronice, spre exemplu, transferul electronic al banilor în momentul vânzării (→ *electronic funds transfer at point of sale* - EFTPOS).

electronic mail or e-mail - *poșta electronică*. Sistem care permite transmiterea de mesaje în mod automat între două sau mai multe calculatoare personale, cu ajutorul numerelor de căsuțe poștale, prin utilizarea liniilor telefonice ori a unor circuite private. Termen utilizat și pentru a desemna însăși mesajul transmis.

Electronic Price Information Computer (EPIC) (UK) - *informarea electronică asupra prețului prin intermediul computerului*. Sistemul practicat la început la Bursa de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*) prin care are loc înregistrarea și transmiterea informațiilor cu privire la preț prin sistemul TOPIC (→ *Stock Exchange Automated Quotation System*).

eligible bill - *titlu eligibil*. **1.** Titlu de valoare bancar (→ *bank bill*) emis de o bancă înscrisă pe

lista de eligibilitate ($\rightarrow$ *eligible list*), titlu ce poate fi rescontat la Banca Angliei; **2. Hârtie eligibilă (SUA).**

eligible liabilities (ELs) (UK) - *datorii eligibile*. Măsură a depozitelor ($\rightarrow$ *deposit*) aparținând băncilor comerciale din Marea Britanie utilizate de către Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*) în conducerea politicii monetare ($\rightarrow$ *monetary policy*). În scopul de a limita gradul în care băncile pot să acorde împrumuturi din depozitele atrase de acestea, Banca Angliei a cerut în mod expres plasarea unei părți din datoriile eligibile ale acestora în depozitul său, sub forma depozitelor speciale ($\rightarrow$ *special deposit*) și a depozitelor speciale suplimentare ($\rightarrow$ *supplementary special deposit*). Datoriile eligibile sunt alcătuite din: depozitele în lire sterline ale rezidenților din Marea Britanie, cu o scadență ($\rightarrow$ *maturity*) de până la 2 ani; toate depozitele nete în lire sterline ale băncilor comerciale; totalitatea deținerilor de certificate de depozit ($\rightarrow$ *certificate of deposit*) și datoriile nete neexprimate în alte valute ($\rightarrow$ *currency*) decât lira sterlină. $\rightarrow$ *interest-bearing eligible liabilities; liquidity ratio*.

eligible list (UK) - *lista băncilor eligibile*. Lista băncilor autorizate să sconteze la Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*) diferitele categorii de acceptări.

eligible paper (US) - *hârtii eligibile*. Acceptările bancare ($\rightarrow$ *banker's acceptance*) din SUA care pot fi rescontate ($\rightarrow$ *rediscount*) la Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*). La modul general, acestea sunt alcătuite din acceptări care corespund unor tranzacții externe sau interne, cu scadența ($\rightarrow$ *maturity*) după cel mult 6 luni ori referitoare la materiile prime recepționate în depozit.

eligible reserves (US) - *rezerve eligibile*. Modalități în care trebuie păstrate rezervele băncilor cerute în mod expres ($\rightarrow$ *required reserve*). Este vorba despre numerar ($\rightarrow$ *vault cash*) și celelalte solduri pe care băncile trebuie să le păstreze la Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*).

EMA. - $\rightarrow$ *European Monetary Agreement*.

EMCOF - *Fondul European de Cooperare Monetară*. $\rightarrow$ *European Monetary System*.

emerging markets - *piețe emergente*. Piețe ale titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) în țările nou industrializate ($\rightarrow$ *newly industrialized country*), din Europa de Est ($\rightarrow$ *Eastern Europe*) și din alte țări aflate într-un stadiu incipient de dezvoltare al pieței de capital ($\rightarrow$ *capital market*).

Emerging Markets Traders Association (EMTA) - *Asociația Traderilor de pe Piețele Emergente*. Organizație înființată la sfârșitul anilor '80 la New York, în scopul de a stabili standardele de tranzacționare a creditelor băncilor comerciale acordate țărilor în curs de dezvoltare; începând cu anul 1990, și pentru tranzacționarea obligațiunilor Brady ($\rightarrow$ *Brady bond*) și a Euroobligațiunilor ($\rightarrow$ *Eurobond*) emise de aceste țări.

EMH. - $\rightarrow$ *efficient markets hypothesis*.

émission (Fr.) - *emisiune*. $\rightarrow$ *issue*.

Employee Retirement Income Security Act 1974 (ERISA) (US) - *Legea Asigurării Venitului Salariaților la Pensionare 1974*. Lege în textul căreia sunt reglementate planurile private de pensii ($\rightarrow$ *pension plan*). Conform prevederilor actului normativ, a fost înființată Corporația de Garantare a Beneficiilor la Pensionare (PBGC), care îi asigură pe beneficiarii sistemului de pensii organizat la nivel corporativ, împotriva falimentului, ori încetării premature a funcționării unui plan de pensii.

employees' buy-out - *achiziție internă a salariaților*. Achiziția tuturor acțiunilor ($\rightarrow$ *share*) unei companii ($\rightarrow$ *company*) de către salariații acesteia. Un exemplu al unei astfel de preluări a fost cel al Corporației Naționale de Transport, în momentul în care s-a pus problema privatizării ($\rightarrow$ *privatization*). $\rightarrow$ *management buy-out*.

employees stock ownership plan (ESOP) - *planul de participare a angajaților la proprietate*. Plan care permite salariaților achiziționarea de acțiuni la compania ai cărei angajați sunt. În Marea Britanie, aceste scheme se deosebesc de aranjamentele permise

de Fisc (respectiv, cele de repartizare a profitului către salariați, în cadrul cărora salariații sunt supuși la calculul și plata impozitului pe venit, în situația în care are loc un transfer al acțiunilor la o valoare mai mică decât valoarea de piață). Cu toate acestea, costurile unei scheme ESOP suportate de către angajator sunt deductibile în momentul în care are loc calcularea impozitului corporativ ($\rightarrow$ *corporation tax*).

emprunt (Fr.) - împrumut. $\rightarrow$ *loan*, loan $\rightarrow$ *stock*.

EMS. - $\rightarrow$ *European Monetary System*.

EMTA. - $\rightarrow$ *Emerging Market Traders Association*.

EMU. - $\rightarrow$ *Economic and Monetary Union*.

endaka (Jap.) - *yen "puternic"*. Termen care descrie aprecierea ($\rightarrow$ *appreciate*) yen-ului în urma semnării Acordului de la Plaza ($\rightarrow$ *Plaza Agreement*), în septembrie 1985.

endowment life assurance - asigurare pe viață cu înzestrare. $\rightarrow$ *life assurance*.

Enterprise Investment Scheme (EIS) (UK) - *Planul Investiției în Întreprinderi*. Aranjament care permite o reducere anticipată cu 20% a impozitului ($\rightarrow$ *tax relief*) datorat la investițiile indivizilor sub forma acțiunilor companiilor necotate ($\rightarrow$ *unlisted company*) expres desemnate de către stat, precum și la câștigurile de capital ($\rightarrow$ *capital gain*) și la impozitul asupra pierderilor înregistrate. Câștigurile de capital sunt scutite de la plata impozitului. Investitorilor li se permite să poată deveni directori plătiți. Planul Investiției în Întreprinderi a înlocuit, în ianuarie 1994, vechiul aranjament cunoscut sub numele de Planul de Extindere al Afacerilor ($\rightarrow$ *Business Expansion Scheme*).

E&O, E&OE. - $\rightarrow$ *errors and omissions*.

EOE. - $\rightarrow$ *European Options Exchange*.

EPC. - $\rightarrow$ *European political co-operation*.

EPP. - $\rightarrow$ *estate protection policy*.

EPS. - $\rightarrow$ *earnings per share*.

equalization of pensions - egalizarea pensiilor. Îndreptățire egală la pensie ($\rightarrow$ *pension*) pentru bărbați și femei. Trei cazuri înaintate Curții de Justiție Europene în anul 1990 - cazul Barber, Ten Oever și Coloroll - au pus în discuție inegalitatea drepturilor la pensie ale bărbaților față de femei. Aceste cazuri au avut la bază articolul 119 a Tratatului de la Roma ($\rightarrow$ *Treaty of Rome*), care prevedea că la muncă egală, remunerația este egală. Până în 1993, Curtea de Justiție a stabilit că pensiile rezultate în urma contribuțiilor realizate până sau după data de 17 mai 1990, trebuie aduse la același nivel. Cu toate acestea, problema rămâne serioasă și ea derivă din implicațiile faptului că speranța de viață a femeilor este, în medie, mai ridicată, dar și din faptul că pensiile de stat trebuie în continuare egalizate.

Equitas - *Equitas*. $\rightarrow$ *Lloyd's*.

equity - *capital propriu*. Valoarea reziduală a activelor ($\rightarrow$ *asset*) unei companii, după ce, în prealabil, au fost deduse toate datoriile ($\rightarrow$ *liability*) (altele decât cele față de deținătorii acțiunilor cu drept de vot - $\rightarrow$ *ordinary share* - ale companiei). Capitalul propriu al unei companii este proprietatea acționarilor ordinari, motiv pentru care aceste acțiuni poartă și denumirea de *equities* (Marea Britanie). Într-un contract de ipotecă ($\rightarrow$ *mortgage*) sau de închiriere - cumpărare ($\rightarrow$ *hire-purchase*), capitalul propriu reprezintă suma care rămâne debitorului în situația în care activul este vândut, iar creditorul plătit.

equity gearing - îndatorarea în raport de capitalul propriu. Raportul între capitalul împrumutat și capitalul propriu ($\rightarrow$ *equity*) sau capitalul de risc $\rightarrow$ *capital gearing*; *gearing*.

equity kicker - Clauză incorectă privind capitalul propriu $\rightarrow$ *mezzanine*.

ERDF. - $\rightarrow$ *European Regional Development Fund*.

ERISA. - → *Employee Retirement Income Security Act.*

ERM. - → *Exchange Rate Mechanism.*

Eröffnungskurs (Ger.) - *preț de deschidere.* → *opening price.*

errors and omissions (E&O) - *erori și omisiuni.* **1.** prevederea "erorile și omisiunile sunt exceptate" (E&OE) era inclusă în facturile emise, pentru a îl proteja pe emitent împotriva unor greșeli funcționărești. Cu toate acestea, o asemenea prevedere era lipsită de putere legală. În prezent, singurul sens care se atribuie sintagmei "erori și omisiuni" este: **2.** Situație în care înregistrările sunt eronate, astfel de posibilități fiind evitate prin asigurare. În cadrul firmei Lloyd's (→ *Lloyd's*), clauza de asigurare "erori și omisiuni" a agenților membrilor și managerilor, de regulă introdusă în cadrul pieței, reprezintă prima sursă de finanțare pentru agenții în căutare de compensații de la grupurile de acțiune (→ *action group*).

ESAP - *Programul de ajustări economice structurale.* → *International Bank for Reconstruction and Development.*

escompte (Fr.) - *scontare.* → *discount.*

escrow, escrow account - *certificat de custodie.* Document atestând înțelegerea a două părți și care este cedat spre custodie unui terț, până în momentul în care una sau amândouă din părțile înțelegerii vor îndeplini anumite condiții. Fondurile aferente unui cont de autentificare vor fi eliberate de către bancă în momentul în care condițiile asupra cărora s-a convenit au fost îndeplinite.

ESOP. - → *Employees Stock Ownership Plan.*

estate duty - *impozit asupra proprietății.* → *inheritance tax.*

estate protection reinsurance - *reasigurare a protejării proprietății.* Acoperire, în eventualitatea decesului, a tuturor pasivelor (→ *liability*) garantate (→ *underwrite*) neachitate ale unui membru Lloyd's (→ *Lloyd's*).

estoppel - *excludere.* Doctrină care interzice unei persoane să nege un adevăr care deja a fost acceptat ca atare de aceasta. În domeniul asigurărilor (→ *insurance*), principiul interzice asigurătorului, care a început să se ocupe de o cerere de despăgubire despre care se știe că are erori, de a refuza derularea acesteia.

étalon-or (Fr.) - *etalon-aur.* → *gold standard.*

EU. - → *European Union.*

Euratom - *Comunitatea Europeană a Energiei Atomice.* → *European Union.*

euro - *euro.* Moneda (→ *currency*) propusă spre utilizare în cadrul Uniunii Economice și Monetare (→ *Maastricht Treaty*).

Euro-commercial paper (ECP) - *hârtii de valoare Euro-comerciale.* Bilete la ordin negociabile pe piața monetară (→ *commercial paper*) denominate în eurovalute (→ *Eurodollar*). Piața euro hârtiilor comerciale s-a constituit pentru prima oară în anul 1985. În momentul de față, băncile nu se angajează în acordarea de garanții; hârtiile sunt emise în mod direct, fie de către emitent, fie apelând la intermediari (dealeri). Piața este localizată la Londra. Recent, s-au stabilit legături cu piața internă din SUA a biletelor la ordin negociabile pe piața monetară (de regulă prin intermediul liniilor swing - → *swing*) dar și cu alte piețe interne pentru astfel de titluri. Publicarea zilnică a ratelor dobânzii de către Banca Angliei a fost inițiată în luna august 1987. În 1992, totalul emisiunilor s-a ridicat la 8,2 miliarde de dolari, după câțiva ani de declin, datorat în bună parte supracapacității. În anul 1993, autoritățile franceze au decretat că societăților de investiții cu capital variabil (*sociétés d'investissements à capital variable* - → *unit trust*) nu le este permis să adauge la portofoliul investițional procente mai mari de 10% de dețineri în active sub formă de eurohârtii sau alte categorii de investiții nereglementate. → *BONUS (borrower's option for notes and underwritten stand-by); non-underwritten; underwritten.*

Euro-commercial paper programme (ECP) - *programul de Euro hârtii comerciale*. → *non-underwritten*.

Eurobond - *euroobligațiune*. Obligațiune (→ *bond*) emisă într-o valută (→ *currency*), alta decât cea a țării sau pieței pe care este emisă; obligațiune care îndreptățește la pretenții într-o anumită valută, dar deținute în afara țării de circulație a valutei. În principiu, euroobligațiunile sunt similare eurodolarilor (→ *eurodollar*) sau eurovalutelor (→ *eurocurrency*) și au apărut tocmai pe piețele de eurodolari și eurovalute. Cele mai multe dintre euroobligațiuni sunt titluri de valoare emise la purtător (→ *bearer*), dobânda fiind plătită fără a se deduce taxele aferente. De regulă, euroobligațiunile sunt comercializate de către syndicate (→ *syndicate*) bancare, sunt emise pe termen mediu (→ *medium term*) și lung (→ *long term*), de către guverne, organizații internaționale și instituții publice de mari dimensiuni, fiind, în cea mai mare parte, achiziționate de către indivizi și familii înstărite. Euroobligațiunile pot fi convertibile (→ *convertible*) sau neconvertibile (→ *straight*). La ora actuală funcționează două case de compensare, Euroclear (→ *Euroclear*) și Centrala Livrărilor de Valori Mobiliare (CEDEL). → *Euroequity; Eurosterling bond*.

Euroclear - *Euroclear*. Unul din cele două sisteme de reglementare pentru Euroobligațiuni (→ *Eurobond*), alcătuit dintr-un număr de bănci și case de valori mobiliare, constituit la Bruxelles în 1968 și aflat sub conducerea Morgan Guaranty. Sistemul oferă servicii de compensare, contabilitate și de colectare a dividendelor și, de asemenea, oferă capital de lucru dealerilor, prin intermediul Morgan Guaranty. → *Centrale de Livraison de Valeurs Mobilières (CEDEL)*.

Eurocredit - *eurocredit*. Împrumut, de regulă pe termen mediu (→ *medium term*), derulat de către o bancă într-o eurovalută (→ *Eurocurrency*). De cele mai multe ori, valoarea împrumutului este ridicată, într-o valoare nu mai mică de 500.000 \$ și este colectat, de regulă, de către un sindicat (→ *syndication*). → *Euronote facility*.

Eurocurrency - *eurovalută*. Valută (→ *currency*) utilizată pe piața europeană (→ *Euromarket*). → *Eurodollar*.

Eurocurrency market - *piața eurovalutelor*. → *Eurodollar*.

Eurodollar - *eurodolar*. Depozit în dolari la o bancă din SUA, deținut de cineva din afara SUA, spre exemplu, un cont de credit la o bancă din New York, deținut de către o bancă franceză de la Paris. Caracteristica eurodolarilor constă în faptul că aceștia sunt împrumutați de către deținători altor bănci sau indivizi, aflați în afara SUA. Practica eurodolarilor a fost demarată în anii '50 de către filialele băncilor est europene din centrele bancare din vestul Europei, mai exact, de către Banca Narodny Moscova de la Londra, care deținea în SUA fonduri necheltuite, față de care exista temerea că vor fi blocate. Ca atare, banca a împrumutat aceste fonduri altor parteneri vest europeni. La scurt timp, practica a fost urmată și de alte bănci, menținându-se de-a lungul timpului și ca urmare a persistenței deficitului balanței de plăți (→ *balance of payments*) a SUA, care a generat o scurgere de credite în afara granițelor. Avantajul pentru deținătorii de conturi în Eurodolari, care inițial consta în evitarea tranzacțiilor valutare și în potențialul profit de pe urma arbitrajului (→ *arbitrage*) pe rata dobânzii, s-a transformat rapid într-un avantaj legat de accesul la o piață monetară internațională de mari dimensiuni, care permitea intrarea și ieșirea cu ușurință din piață. Ulterior, dezvoltarea pieței a fost stimulată prin aceea că dobânzile la depozitele din SUA erau scutite de la plata taxelor și de la aplicarea Reglementării Q (→ *Regulation Q*); ceea ce a stimulat interesul companiilor și băncilor americane cu sediul în afara SUA, nerăbdătoare să beneficieze de avantajele amintite. Un alt impuls favorabil pentru dezvoltarea pieței eurodolarilor a constat în disponibilitatea băncilor americane de a crea eurodepozite, dată fiind relativa libertate de stabilire a ratelor dobânzii. Piața eurodolarilor a fost concepută în așa fel încât să genereze o continuitate a creării de credit (→ *credit*) în concordanță cu multiplicatorii (→ *multiplier*) bancari obișnuiți, respectiv crearea de depozite bancare

successive, ceea ce generează noi sume de bani. Date fiind aceste evoluții, este îngrijorătoare lipsa de supraveghere din partea autorităților monetare naționale. Au existat numeroase controverse legate de ideea că depozitele bancare s-au extins, știut fiind faptul că fenomenul dominant a fost cel de împrumuturi repetate a aceluiași depozit între instituțiile bancare din afara SUA. Utilizarea depozitelor de către entități non bancare pentru realizarea de plăți, generând crearea de depozite suplimentare în SUA, nu conduce, în principiu, la o multiplicare a creditelor mai mare decât aceea care ar fi avut loc prin utilizarea aceluiași depozit de către rezidenții din SUA. Pe scurt, s-a susținut că piața eurodolarilor a condus la creșterea vitezei ($\rightarrow$ velocity) de rotație, dar nu și a volumului ($\rightarrow$ volume) ofertei monetare ($\rightarrow$ money supply) din SUA. Prin adăugarea certificatelor de depozit ($\rightarrow$ certificate of deposit) piața a fost extinsă și mai mult. O altă tendință a fost aceea de apariție a pieței de Euroobligațiuni ($\rightarrow$ Eurobond), pentru realizarea de împrumuturi pe termen lung. Tehnica Eurodolarilor a fost rapid preluată și pentru alte monede naționale, o bună perioadă de timp piața în aceste monede fiind greșit desemnată cu numele de piața eurodolarilor. Cu toate acestea, piețele acestor valute nu sunt desemnate cu numele monedei, utilizându-se denumirea generică de piață a eurovalutelor. Purtând numele de Eurodolari, deoarece primii participanți au fost cei din Europa, piața a încetat să mai poarte această denumire, tranzacțiile având loc în Japonia; dar și în alte regiuni ale lumii.

Euroquity - *euroacțiuni*. Emisiune internațională de acțiuni la bursele de valori ($\rightarrow$ stock exchange) din afara țării în care își are sediul compania ale cărei acțiuni ($\rightarrow$ stock) sunt emise. Acțiunile sunt denominate în monede străine. Deoarece ratele de schimb ($\rightarrow$ exchange rate) sunt fluctuante, emisiunea de acțiuni într-o multitudine de monede poate conduce la apariția de probleme.

Euromarket - *europiață*. Termen generic prin care se desemnează totalitatea tranzacțiilor în eurovalute ($\rightarrow$ Eurocurrency), cu alte cuvinte, împrumuturile bancare în eurovalute, euroobligațiunile ($\rightarrow$ Eurobond), euro hârtiile ($\rightarrow$ Euronotes), euro hârtiile comerciale ($\rightarrow$ Euro-commercial paper), euroacțiunile ($\rightarrow$ Euroequity).

EURO.NM - *EURO.NM*. Alianță anunțată în 1996 și alcătuită din Bursa de Valori de la Bruxelles ($\rightarrow$ Brussels Stock Exchange), Societatea Noilor Piețe ($\rightarrow$ Société du Nouveau Marché), bursa de valori din Germania ($\rightarrow$ German stock exchange) și Bursa de valori de la Amsterdam ($\rightarrow$ Amsterdam Stock Exchange). Rețeaua încearcă să ofere reglementări comune, sisteme unitare de tranzacționare și diseminare a informațiilor, inițiative de marketing comune și reprezentarea intereselor membrilor, fără ca, în același timp, să se piardă din specificitatea locală a burselor. Concret, rețeaua are drept scop tranzacționarea de capitaluri proprii ($\rightarrow$ equity) ale companiilor aflate în proces de creștere economică. $\rightarrow$ Unlisted Securities Markets.

Euronote - *Eurobilet*. Bilete ($\rightarrow$ note) utilizate într-o facilitate de Eurobilet ($\rightarrow$ Euronote facility) emise la purtător ($\rightarrow$ bearer) și negociabile ($\rightarrow$ negotiable). Eurobiletele sunt, invariabil, emise pe termen scurt ($\rightarrow$ short term). În principal, emisiunile de Eurobilet s-au făcut în dolari SUA, dar au fost utilizate și alte valute, inclusiv unitatea europeană de cont - ECU (*European Currency Unit*; $\rightarrow$ European Union) și dolari Singapore. Principalii achizitori ai eurobiletelor au fost, începând cu anul 1983, instituțiile non-bancare ($\rightarrow$ non-bank), rezultatul fiind că ecartul ($\rightarrow$ spread) a devenit mult mai strâns legat de rata dobânzii interbancare pe piața londoneză la depozitele constituite (LIBID) decât de rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză ($\rightarrow$ London interbank offered rate - LIBOR).

Euronote facility - *facilitate la eurobilet*. Formă de facilitate la emisiunea de bilete ($\rightarrow$ note issuance facility - NIF) pentru emisiunea de eurobilet ($\rightarrow$ Euronote), gestionate de un grup de bănci sau sindicat ($\rightarrow$ syndicate) și garantate de acesta din urmă. Sindicatul bancar percepe emitentului o taxă inițială ($\rightarrow$ front-end fee) și o taxă de angajament ($\rightarrow$ commitment). Facilitățile la eurobilet au fost pentru prima dată introduse în anul 1981. Dacă banca oferă creditul fundamental, prin achiziția de bilete, aceasta se realizează prin invitarea unui comitet de bănci, în vederea subscrierii. În situația în care

nu se apelează la o astfel de procedură, biletele sunt vândute prin procedeul plasării (*placement*), organizat de un singur agent plasator. În oricare din modalitățile amintite, sindicatul garantează (*→underwrite*) emisiunea, asumându-și obligația de a achiziționa toate biletele care nu au fost vândute, sau să acorde un credit de susținere (*→back-up credit*). Noțiunea de facilitare la eurobilete este adesea utilizată pentru a desemna emisiunile de euro hârtii comerciale (*→Euro-commercial paper*).

European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (EAGGF) - *Fondul European de Garantare și Orientare a Agriculturii*. Fond, constituit în cadrul politicii agricole comune a Uniunii Europene (*→European Union*), a cărui responsabilitate este de a achiziționa toate produsele agricole, atunci când i se oferă, prin plata unui preț minim garantat și, teoretic, de a vinde stocurile acumulate, în situația în care prețurile sunt ridicate; de asemenea, între atribuțiile fondului se numără și aceea de finanțare a procesului de modernizare și de reducere a costurilor în agricultura Uniunii. EAGGF a fost criticat pentru sumele mari de bani pe care le-a cheltuit, acestea ridicându-se, de-a lungul existenței Uniunii (anterior Comunitatea Europeană) la 65-80% din bugetul total al Uniunii.

European Association of Securities Dealers (EASD) - *Asociația Europeană a Dealerilor de Titluri de Valoare*. Asociația a fost înființată în 1995, ca o etapă în cadrul proiectului de dezvoltare a unei piețe pan-europene a burselor de valori (*→stock exchange*). (*→European Association of Securities Dealers Automated Quotations - EASDAQ*).

European Association of Securities Dealers Automated Quotations (EASDAQ) - *Asociația Europeană a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare*. Bursă de valori (*→stock exchange*) pan-europeană destinată companiilor dinamice, în special cele din domeniul tehnologiei, structura de organizare și funcționare fiind asemănătoare modelului Asociației Naționale a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare (*→National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ*) din SUA. EASDAQ și-a început operațiunile la Bruxelles spre sfârșitul anului 1996. Prețurile cotate sunt diseminate prin intermediul sistemului TRAX operat de către Asociația Internațională a Piețelor de Titluri de Valoare (*→International Securities Market Association - ISMA*). Computerul care gestionează totalitatea operațiunilor legate de tranzacționare se găsește la Londra, în timp ce sistemul de compensare și decontare a tranzacțiilor își are sediul în Elveția (*Inter settle*, deținut de băncile elvețiene).

European Atomic Energy Community (Euratom) - *Comunitatea Europeană a Energiei Atomice*. *→European Union (EU)*.

European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) - *Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)*. Instituție financiară interguvernamentală, înființată în 1990, pentru a finanța dezvoltarea industrială și economică în țările Europei de Est, prin acordarea de împrumuturi, realizarea de garanții și investiții la capitalul propriu al companiilor. Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare are 43 de state membre, între care se numără toate țările membre ale Uniunii Europene (*→European Union*) și Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică - OCDE (*→Organization for Economic Co-operation and Development - OECD*), la care se adaugă virtual toate țările Europei de Est (inclusiv fostele state ale Uniunii Sovietice), Mexic, un număr de țări din Africa și Orientul Mijlociu, Comisia Europeană și Banca Europeană de Investiții. Capitalul inițial al BERD a fost de 10 mld. ECU (12,2 mld. \$), din care 51% subscris de către Comisia Europeană și țările membre ale acesteia, 10% de SUA și 81 % de Japonia, restul provenind de la țări care nu erau membre ale Comisiei Europene sau ale OCDE și de la țări ale Europei de Est. Consiliul BERD era alcătuit din 23 de directori. La finele anului 1992, au apărut zvonuri în legătură cu modalitatea în care au fost cheltuiți banii BERD (s-a spus atunci că într-un singur an, BERD a cheltuit 300 milioane de dolari pentru amenajarea propriilor sedii, față de doar 150 milioane alocați pentru acordarea de sprijin financiar), zvonuri care au condus la demisia primului președinte al BERD, Jacques Attali, banca fiind supusă unui elaborat proces de

restructurare. Succesor al lui Attali a fost M. Jacques Larosi re, fost director general al Fondului Monetar Internațional (→*International Monetary Fund*).

European Coal and Steel Community (ECSC) - *Comunitatea Europeană a C rbului  i Oțelului (CECO)*. →*European Union (EU)*.

European Community (EC) - *Comunitatea Europeană*. →*European Union (EU)*.

European Currency Unit (ECU) - *Unitatea Europeană de Cont*. →*European Monetary System (EMS)*.

European Development Fund (EDF) - *Fondul European de Dezvoltare (FED)*. Fond constituit în anul 1976 de către Comunitatea Europeană (→*European Union*), cu scopul de a acorda sprijin financiar țărilor în curs de dezvoltare care aveau în acea perioadă statutul de   ri asociate ale Comunităţii Europene ( n prezent, Uniunea Europeană), prin intermediul Convenției Lomé; unor anume   ri neasociate  i unui număr de   ri din cadrul Bazinului Mediteranean. Fondurile financiare sunt parte a unor programe eşalonate pe 5 ani  i îmbracă forma împrumuturilor sau a granturilor, acordate în condiții avantajoase.  n cadrul Convenției Lomé, se bucură de finanțare din partea FED 66 de   ri  i 14 țări din cadrul Bazinului Mediteranean. Fondurile utilizate sunt furnizate de către statele membre  i sunt administrate de Comisia Europeană. Anual, Fondul cheltuie te pentru ajutoare financiare sume totaliz nd 2 miliarde de dolari.

European Economic Area - *Spa iul Economic European (SEE)*. →*European Free Trade Association (EFTA)*.

European Economic Community - *Comunitatea Economică Europeană*. →*European Union (EU)*.

European economic interest grouping (EEIG) - *grupări europene de interese economice*. Formă legal acceptabilă de realizare de grupări de interese, care permite companiilor constituite în spa iul Uniunii Europene (→*European Union - EU*) să constituie, oriunde pe teritoriul Comunităţii Economice, asocieri comune, cu angajarea a p n  la 500 de salariați, fără a fi necesară capitalizarea (→*capitalization*)  i beneficiind de transparen  fiscală (→*fiscal transparency*).

European Free Trade Association (EFTA) - *Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS)*. Grup de   ri care au căzut de acord să elimine spezele la import (→*tariff* - tarif)  n rela iile reciproce. Asociația a fost creată în anul 1959 de către Austria, Danemarca, Norvegia, Portugalia, Suedia, Elveția  i Marea Britanie.  n anul 1961, Finlanda s-a alăturat grupării, pentru ca Islanda să devină membră a AELS  n 1970. Ca urmare a aderării la Comunitatea Europeană (→*European Union*), Danemarca  i Marea Britanie au renun at la statutul de membru AELS în 1973, iar Portugalia  n 1986. După negocierile demarate între AELS  i UE în 1984, în 1992 s-a ajuns la concluzia de a crea Spa iul Economic European, care să includă țările membre ale celor două instituții.

European Investment Bank (EIB) - *Banca Europeană pentru Investiții (BEI)*. Bancă internațională creată în anul 1958 de către Comunitatea Europeană ( n prezent, Uniunea Europeană - →*European Union*) pentru a finanța prin intermediul împrumuturilor țările membre  i asociate, în vederea dezvoltării regionale, realizării de proiecte de interes comun pentru Comunitatea Europeană  i de proiecte privind modernizarea  i conversia. Finanțarea derul t  de bancă are ca surse capitalul propriu, constituit prin contribuțiile țărilor membre  i împrumuturile la rate avantajoase având ca sursă capitalurile colectate de către BEI de pe piața financiară internațională (→*capital market*).

European Monetary Agreement (EMA) - *Acordul Monetar European (AME)*. →*Organization for European Economic Co-operation (OEEC)*.

European Monetary Co-operation Fund (EMCOF) - *Fondul European pentru Cooperare Monetară (FECM)*. →*European Monetary System (EMS)*.

European Monetary System (EMS) - *Sistemul Monetar European (SME)*. Instituit în 1979 de către Comunitatea Economică Europeană (EC) (→*European Union (EU)* - Uniunea

Europeană), având două obiective de bază: (i) stabilizarea fluctuației valurilor țărilor membre și (ii) crearea unui fond comun de rezervă și, în cele din urmă, a unui sistem monetar comun, cu o unică monedă. (i) A fost constituit Mecanismul Ratelor de Schimb (MRS). O unitate monetară europeană (Unitatea Europeană de Cont - ECU) a fost creată, calculul valorii unui ECU realizându-se pornind de la o medie ponderată a valorilor monedelor naționale, ponderile fiind calculate în raport de proporția deținută de fiecare dintre țări în producția totală a Comunității; astfel, $1 \text{ ECU} = 0,719 \text{ DM} + 1,310 \text{ FFr} + 1,40 \text{ L} + 0,256 \text{ FL} + 3,71 \text{ FrB} + 0,14 \text{ FrLux} + 0,0378 \text{ £ stg} + 0,00871 \text{ £ Ire} + 0,217 \text{ DKr} + 1,15 \text{ Dr}$. Unitatea Europeană de Cont fluctuează ca un tot unitar în relația cu monedele naționale care nu aparțin zonei Uniunii Europene. Țările membre mențin o paritate centrală a valorii monedelor naționale în raport de ECU, fiind admisă o marjă maximă de divergență față de această paritate (indicatorul de divergență). Mecanismul Ratelor de Schimb a reprezentat o parte integrantă a Sistemului Monetar European, impunând, prin mecanismul de funcționare, o aliniere strânsă a monedelor Comunității Economice Europene. În cadrul mecanismului descris anterior, monedelor Comunității le era permisă o marjă de fluctuație față de celelalte monede de cel mult $\pm 2,25\%$ (pentru Italia, $\pm 6\%$). Mecanismul a reprezentat o încercare de a adapta sistemul *șarpelui monetar*, operabil cu succes în anii '70. Marea Britanie s-a alăturat Mecanismului Ratelor de Schimb abia în 1990. În septembrie 1992, ca urmare a turbulențelor severe produse pe piața valutară internațională, lira sterlină și lira italiană au fost forțate să părăsească mecanismul, generând și o serie de ajustări generale în paritățile relative ale monedelor țărilor rămase în cadrul mecanismului. În iulie - august 1993, o nouă serie de turbulențe a condus la lărgirea limitelor indicatorului de divergență la $\pm 30\%$, în aceste condiții, eficiența viitoare a mecanismului fiind pusă sub semnul întrebării. Unitatea Europeană de Cont (ECU) este utilizată în contabilitatea internă a Uniunii Europene. De asemenea, a fost utilizată și în cadrul creditelor sindicalizate de natură privată, pentru emisiunile de obligațiuni și pentru constituirea de depozite pe piața monetară. (ii) A fost constituit Fondul European de Cooperare Monetară (FECM), prin creditarea țărilor membre cu ECU, în schimbul constituirii de către fiecare dintre acestea a unui depozit egal cu 20% din rezervele ($\rightarrow$ *reserve*) de aur și valute străine pe care le dețineau. Marea Britanie a luat parte la acest aranjament. Fondul servește scopurile unei case de compensare pentru operațiunile derulate între băncile centrale ($\rightarrow$ *central bank*), cu scopul de a menține alinierea monedelor naționale în concordanța cu principiile Sistemului Monetar European. Urmează ca locul fondului să fie luat de către Fondul Monetar European, ale cărei responsabilități se vor apropia foarte mult de cele ale unei bănci centrale, în cadrul unui sistem monetar și valutar integrat, adică dispunând de o monedă unică, după constituirea Uniunii Economice și Monetare ($\rightarrow$ *Maastricht Treaty*). $\rightarrow$ *intervention mechanism; medium term financial assistance (MTFA); short-term monetary support (STMS)*.

European Monetary Union (EMU) - *Uniunea Economică și Monetară*. $\rightarrow$ *Maastricht Treaty*.

European Options Exchange (EOE) - *Piața Europeană a Opțiunilor*. Piață pentru tranzacționarea opțiunilor ($\rightarrow$ *option*), înființată la Amsterdam, în anul 1978. Piața este operabilă în cadrul Bursei de Valori din Amsterdam. Opțiunile tranzacționabile sunt pe aur, argint și unele valute ($\rightarrow$ *currency*) și titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*). Piața a fuzionat în ianuarie 1997 cu Bursa de Valori de la Amsterdam ($\rightarrow$ *Amsterdam Stock Exchange*), dând naștere Piețelor de la Amsterdam ($\rightarrow$ *Amsterdam Exchanges*).

European Payments Union (EPU) - *Uniunea Sistemelor de Plăți Europene*. $\rightarrow$ *Organization for European Economic Co-operation (OEEC)*.

European Political Co-operation - *Cooperarea politică europeană*. $\rightarrow$ *European Union (EU)*.

European Recovery Programme - *Programul european de reconstrucție*. $\rightarrow$ *Organization for European Economic Co-operation (OEEC)*.

European Regional Development Fund (ERDF) - *Fondul European de Dezvoltare*

Regională. Înființat în 1975 de către Comunitatea Europeană (→*European Union*), Fondul European de Dezvoltare Regională realizează împrumuturi cu titlu gratuit, în general, către guvernele țărilor membre, cu scopul de a promova îmbunătățirea infrastructurii în acele regiuni cu cele mai mari probleme, spre exemplu zonele asistate din Marea Britanie și regiunea Mezzogiorno din Italia. Granturile Fondului se realizează cu condiția prezentării de programe de investiții din partea guvernelor statelor partener, banii acordați având funcția principală de a completa finanțarea derulată de guvernele statelor. Pentru fiecare stat membru al Uniunii, există un plafon maximal al finanțării oferite de Fond.

European style - *opțiune europeană*. Opțiune (→*option*) care poate fi exercitată (→*exercise*) doar în momentul expirării.

European Union (EU) - *Uniunea Europeană*. Uniunea Europeană, cunoscută până în anul 1992 sub numele de Comunitatea Europeană (*European Community* - *EC*), este alcătuită din trei comunități: Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO), înființată în 1952, ca urmare a prevederilor Tratatului de la Paris (1951); Comunitatea Economică Europeană (CEE), înființată în 1958, ca urmare a Tratatului de la Roma (1957); Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom), constituită, de asemenea, în anul 1958, conform prevederilor din cadrul unui tratat separat încheiat la Roma, în 1957. La început, fiecare dintre cele trei comunități aveau, ca organ de conducere câte un Consiliu, în interiorul căruia, miniștrii țărilor membre deliberau asupra politicilor economice; de asemenea, fiecare comunitate dispunea de câte o administrație centrală, Înalta Autoritate, în cazul CECO și Comisia, pentru CEE și Euratom; prevederi distincte pentru domeniile de care se ocupau (cărbune, oțel - CECO, energie atomică - Euratom și celelalte domenii pentru CEE); o curte de justiție separată și resurse financiare separate, colectate la nivelul statelor membre. Conform Tratatului de la Bruxelles din 1965, cele trei instituții au fuzionat, dând naștere unui singur Consiliu, Comisie, Curte de Justiție și Parlament, fiind constituite fonduri comune de venituri. Cu toate acestea, deciziile politice și administrative au continuat să fie adoptate conform prevederilor din tratatele inițiale individuale. În anul 1978, a fost înlocuit sistemul de contribuții realizate de statele membre pentru finanțarea Comunității, printr-un sistem propriu de venituri, conform căruia, erau percepute în mod automat anumite procente din taxele de import și din taxa pe valoarea adăugată (TVA) colectate în țările membre. Membrii originari ai Comunității Europene au fost: Belgia, Franța, Germania de Vest, Italia, Luxemburg și Olanda. În 1973, acestora li s-a adăugat Marea Britanie, Irlanda și Danemarca, în 1981, Grecia, iar în 1986, Spania și Portugalia. Obiectivele Comunității au fost, așa cum au fost stabilite la momentul inițial, realizarea integrării economiilor țărilor membre, fiind declarată ca țintă finală (definită, totuși, în mod vag) crearea unei singure economii Vest Europene și instituirea unui cadru politic în structură federală sau, în orice caz, sub forma unei uniuni politice coerente. Ca mijloc principal pentru atingerea acestor obiective a fost favorizat principiul suprastatalității, cu alte cuvinte, prin intermediul primatului acordat legislației Comunității asupra cadrului juridic național și prin adoptarea deciziilor cu votul majorității, mai degrabă decât prin realizarea consensului prin unanimitate. Aceste principii urmau să fie transpuse în politici comune care să conducă la libera circulație a bunurilor, serviciilor, forței de muncă și capitalului în interiorul Comunității. În anul 1961 s-a realizat eliminarea totală a tarifelor naționale, fiind pusă la punct o politică comercială externă comună și o politică agricolă comună. Intenția de a introduce principiul majorității în adoptarea deciziilor a întâmpinat opoziția Franței (1965), chestiunea fiind amânată *sine die*. Alte obiective de politică, cum ar fi politicile comune în domeniul transporturilor sau energiei s-au dovedit mult mai greu de realizat. Odată cu înființarea, în 1978 a Sistemului Monetar European (→*European Monetary System*) și realizarea convergenței ratelor de schimb, s-au făcut progrese în compatibilizarea politicilor financiare. Un an mai târziu, au fost instituite alegeri pentru Parlamentul European acest organism fiind însărcinat cu puteri și responsabilități suplimentare. Până în 1980, au fost instituite acțiuni de consultare și de acțiune comună în domeniul afacerilor externe. Un avans semnificativ în procesul integrării europene a fost reprezentat de Actul Unic

European, semnat în februarie 1986 și ratificat un an mai târziu. Actul Unic a reprezentat un document care a amendat și completat cele trei tratate originale ale Comunității Europene, astfel încât să apropie realizarea scopului inițial al comunității. Prin semnarea Actului Unic, țările membre și-au exprimat intenția de a "transforma relațiile ... între state într-o Uniune Europeană". Cu acest prilej, s-au produs două modificări de procedură: (i) abolirea dreptului de veto, cu alte cuvinte, substituirea procedurii de vot cu majoritate cu cea de adoptare a deciziilor prin unanimitate în toate domeniile, cu excepția impozitării, libera circulație a persoanelor și "drepturile și interesele salariaților" (în mod deosebit cu referire la salariu); (ii) o mai mare implicare a Parlamentului European în procesul legislativ. Un important element al Actului Unic a fost angajamentul de a continua unificarea pieței interne: "o zonă fără frontiere interne, în care libera circulație a bunurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor este asigurată". Pentru a realiza aceste obiective, a fost adoptat un set de 300 de măsuri ce urmau să fie încorporate în legislația Comunității / Uniunii până la data de 31 decembrie 1992. Până la această dată, s-a realizat transpunerea legală a aproximativ 95% dintre aceste măsuri, deși se estimase că transpunerea în cadrul legislațiilor naționale nu va depăși 50%. În plus, a fost elaborat un număr de articole, pornind de la prevederile Sistemului Monetar European, care prefigurau crearea unei Uniuni Economice și Monetare, a unei bănci centrale europene, ca și posibila introducere a unei singure monede. În 1989, a fost semnată o "cartă socială" ce enumera și garanta drepturile muncitorilor. Singura țară care a refuzat să semneze acest document a fost Marea Britanie. Alte prevederi stipulau realizarea unei mai mari aproprieri a condițiilor economice din cadrul Comunității; realizarea de eforturi în domeniul cercetării - dezvoltării și mediului; dezvoltarea cooperării politice (*European Political Co-operation*), în mod deosebit în domeniul politicii externe. Titlatura Comunității Europene a fost schimbată în Uniunea Europeană, ca urmare a Tratatului de la Maastricht (→*Maastricht Treaty*), din 1992. În iulie 1997, Comisia Europeană a înaintat Parlamentului un document, intitulat "Agenda 2000", prin care se propunea ca începând cu anul 1998, să fie demarate negocierile de aderare la Uniune a țărilor din Estul Europei: Estonia, Polonia, Cehia, Slovenia și Ungaria, data preconizată a aderării efective fiind 2002. Conform documentului "Agenda 2000", este posibil ca negocierile de aderare să se extindă, cu condiția îndeplinirii anumitor criterii economice și politice, și pentru alte țări: Letonia, Lituania, Slovacia, România și Bulgaria. Lărgirea Uniunii Europene, în maniera în care a fost propusă, trebuie să fie însoțită de reforme constituționale, între care deosebit de importante sunt cele care privesc reechilibrarea drepturilor de vot și realizarea unei mai bune coordonări a politicilor țărilor membre.

Eurosterling bond - *obligațiune denominată în lire sterline*. Euroobligațiune (→*eurobond*) emisă în lire sterline.

EVA. - →*economic value added*.

ex-coupon - *fără cupon*. →*ex-dividend*.

ex-dividend (xd) - *fără dividend*. Cumpărătorul unui titlu de valoare (→*security*) *ex-dividend*, nu are dreptul de a încasa dividendul, în momentul în care acesta este datorat spre plată; acest dividend revine vânzătorului. Prefixul *ex-*, care înseamnă "excludere", este utilizat, cu un sens asemănător, în alte forme, spre exemplu, *ex-coupon* (fără cupon), având semnificația excluderii următoarei tranșe de dobândă aferentă unui titlu de valoare cu venit fix (→*fixed interest*); *ex-rights* (fără drepturi), reprezintă excluderea de la emisiunea de noi drepturi (→*rights issue*); *ex-warrant* (fără warrant), excluderea din drepturile pentru o viitoare emisiune de warante; *ex-all* (US), exclude toate beneficiile cuvenite (→*bonus issue* - emisiune pentru capitalizare).

ex-gratia - *ex-gratia*. Acțiunea întreprinsă de către una din părți sau plata efectuată de aceasta, cu scopul de a realiza o înțelegere, în același timp, fiind declinată orice răspundere formală din partea celui care o efectuează.

ex-parte - *ex parte*. Acțiunea întreprinsă de către una din părți, în situația în care toate celelalte părți sunt absente.

ex-rights - *fără drepturi*. → *ex-dividend*.

exceptional items - *posturi bilanțiere de natură "extraordinară"*. → *below the line*.

excess - *surplus*. **1.** Referitor la acțiuni (→ *share*), cantitatea rămasă nevândută și care este disponibilă pentru cei interesați, ca urmare a realizării unei emisiuni de noi drepturi (→ *rights issue*); **2.** Referitor la rezervele bancare (US), nivel al deținerilor de numerar care a depășit plafonul prevăzut legal ori rezultat în urma conversiei. Deoarece acesta a fost unul dintre motivele care limitau puterea Rezervei Federale (→ *Federal Reserve*) de a influența operațiunile băncilor comerciale, autoritatea de a supraveghea și reglementa nivelul deținerilor de numerar a fost atribuită Sistemului Federal; **3.** Referitor la domeniul asigurărilor, riscul (→ *risk*) ce urmează a fi suportat de către deținătorul poliței (→ *policy-holder*) ori, în situația contractelor de reasigurare (→ *reinsurance*), de către asigurătorul cedent (→ *cedant*). → *excess of loss treaty*.

excess of loss - *surplus de pierderi*. → *excess*.

excess of loss reinsurance - *surplus de pierderi în reasigurări*. Surplus al acoperirii în caz de pierdere, tratabil similar contractelor obișnuite de asigurare, dar cu impunerea unui plafon maximal în ce privește acoperirea (→ *cover*). → *excess*.

exces of loss treaty - *contract în situația unui surplus al pierderilor*. Contract de reasigurare non-proportional (→ *non-proportional treaty*), în cadrul căruia, reasigurătorul se obligă să acopere asigurătorului totalitatea pretențiilor realizate, situate peste o anumită limită predeterminată.

excess reserves (US) - *surplus al rezervelor*. Nivel al rezervelor deținute de către bănci și alte instituții financiare peste limita legală stabilită (→ *required reserves*).

exchange - *piață, schimb*. **1.** Piață, spre exemplu bursa de mărfuri (→ *commodity market*) sau piața de mărfuri (→ *commodity market*); **2.** Valute străine sau piața valutară internațională (→ *foreign exchange*); **3.** Orice formă de comerț.

Exchange Clearing House (ECHO) - *Casa de Compensare Valutară*. Casă de compensare (→ *clearing house*) pentru contractele derivate (→ *derivative*) ale pieței valutare internaționale (→ *foreign exchange*), instituție înființată de către Banca Barclays, Commerzbank, Rabobank și Banque Nationale de Paris.

exchange control - *control valutar*. Metodă prin care guvernul încearcă să mențină sub control rata de schimb a monedei naționale (→ *currency*) și să lase nealterat nivelul rezervelor valutare (→ *reserve*) și se practică prin impunerea de limitări, ori interziceri totale a circulației valutare între țări. De cele mai multe ori, controalele valutare operează asupra plăților efectuate către nerezidenți, deoarece astfel de operațiuni stimulează imediat cererea de valută; cu toate acestea, adesea sunt supuse controlului și încasările valutare din străinătate, ori plățile derulate de nerezidenți în moneda națională. În majoritatea situațiilor în care statul a impus controale de natură valutară, acestea au avut în vedere contul de capital al balanței de plăți (→ *balance of payments*), o restricție prea severă aplicată operațiunilor valutare din contul curent fiind de natură să pună în pericol derularea unor relații comerciale externe normale. Restricțiile care privesc contul de capital se referă la interzicerea utilizării valutei pentru realizarea de investiții de portofoliu și la restricții privind modalitățile și condițiile de derulare a investițiilor directe. În majoritatea situațiilor, utilizarea în scopuri personale a valutei este strict limitată. De-a lungul timpului, toate țările industrializate au impus restricții valutare, unele dintre acestea nefiind eliminate nici până în prezent (de exemplu, Franța și Italia). Marea Britanie a operat restricții severe începând cu finele celui de al doilea război mondial până în 1979, moment în care acestea au fost abolite. Alte categorii de măsuri, cum ar fi impozitele de egalizare a ratelor dobânzii (→ *interest equalization tax*) din Statele Unite sau măsurile bardepot (→ *Bardepot*) din Germania au avut ca obiectiv impunerea de restricții valutare. În prezent, o multitudine de țări aflate în dezvoltare mențin restricții valutare. Pe plan mondial, instituții cum ar fi Fondul Monetar Internațional (→ *International Monetary Fund*), Organizația pentru Cooperare și

Dezvoltare Economică (→*Organization for Economic Co-operation and Development*) sau Uniunea Europeană (→*European Union*), au acționat pentru limitarea la maximum a acestor categorii de restricții.

exchange delivery settlement price (UK) - *preț de decontare a tranzacțiilor valutare*. Prețul pentru livrarea ori decontarea fizică (→*physical*) a instrumentului ce stă la baza unui contract derivat (→*derivative*), tranzacționat la Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*).

exchange for physical - *piață pentru contracte fizice*. Operațiune de swap (→*swap*) a poziției valutare cu livrare viitoare (→*futures*) într-o poziție spot (→*spot*); acțiunea este demarată atunci când se dorește ca livrarea valutei în cadrul unui contract cu livrare viitoare să aibă loc înaintea scadenței pentru acel contract.

exchange rate - *rată de schimb*. Rata la care o valută (→*currency*) poate fi schimbată contra alteia, cu alte cuvinte, numărul de unități din valuta ce urmează a fi achiziționată / vândută care revin la o unitate din valuta vândută / cumpărată; spre exemplu, 1,6 \$ SUA revin la o liră sterlină. Termeni având o semnificație asemănătoare sunt cei de paritate (→*parity*) și valoare nominală (→*par value*). Rata de schimb poate fi stabilită prin jocul liber al cererii și ofertei de pe piața valutară (→*floating rate*), ori i se poate atribui o valoare fixă în raport de valoarea aurului (→*gold standard*) ori a altor valute. →*crawling peg*.

Exchange Rate Mechanism (ERM) - *Mecanismul Ratelor de Schimb*. →*European Union (EU)*; *Maastricht Treaty*.

Exchequer (UK) - *Trezorerie*. În perspectivă istorică, conturile financiare ale guvernului. În prezent, desemnează conturile deschise la Banca Angliei (→*Bank of England*), prin intermediul cărora se derulează operațiunile de încasări și plăți ale guvernului.

excise duty - *acciză*. Impozite percepute asupra bunurilor (spre exemplu, băuturi alcoolice sau tutun) obținute și consumate în interiorul țării (spre deosebire de taxele ori tarifele vamale).

execution - *executare*. **1.** Finalizarea unei tranzacții, spre exemplu, cea prin care un broker (→*broker*) cumpără sau vinde titluri de valoare (→*security*), în scopul de a executa un ordin (→*order*) primit din partea clienților; **2.** Termen legal care desemnează faptul că un contract (→*contract*) a fost semnat, eventual în prezența martorilor și livrat părților acestuia.

execution only - *exclusiv executare*. Furnizarea serviciilor de tranzacționare a unui titlu de valoare (→*security*), fără ca această operațiune să fie însoțită de acordarea de consiliere, de studierea pieței sau de alte servicii caracteristice.

executive share options - *opțiuni ale executivului pentru acțiuni*. →*profit - sharing scheme*.

exercice (Fr.) - *exercițiu financiar*. →*financial year*.

exercise - *exercițiu, exercitare*. **1.** Anul financiar (→*financial year*); **2.** Aplicarea prevederilor unui contract (→*contract*); **3.** A exercita o opțiune (→*option*), cu alte cuvinte, a vinde sau cumpăra titlul de valoare (→*security*) care face obiectul contractului.

exercise date - *data de exercitare*. Data la care poate fi exercitată (→*exercise*) o opțiune (→*option*); de regulă, după trei, șase sau nouă luni.

exercise notice - *notificare a exercitării*. Anunțare a intenției de exercitare (→*exercise*) a unei opțiuni (→*option*).

exercise price - *preț de exercitare*. Prețul la care se convine că va fi vândut sau cumpărat titlul de valoare (→*security*) obiect al opțiunii (→*option*). Cunoscut și sub denumirea de preț de contractare (→*striking price*; *strike price*).

Eximbank (US, Jap.) - *Banca de Export-Import*. →*Export-Import Bank*.

exit - ieșire. Realizarea unei investiții ($\rightarrow$ investment), de regulă, în legătură cu o tranzacție cu capital de risc ($\rightarrow$ venture capital), situație în care o investiție la capitalul propriu ($\rightarrow$ equity) al unei societăți necotate ($\rightarrow$ unlisted) poate fi realizată prin vânzare (către o companie sau altă companie cu capital de risc), printr-o operațiune de achiziție managerială internă ($\rightarrow$ management buy-out), ori prin deschiderea societății (prin emisiunea spre vânzare pentru prima oară de titluri de valoare) ($\rightarrow$ flotation - emisiune flotantă).

Export Credit Guarantee Department (ECGD) (UK) - *Departamentul pentru Garantarea Creditelor pentru Export*. Înființat în 191, departament al guvernului care oferă servicii de asigurare împotriva riscului de neachitare a creditelor pentru export, precum și garanții împotriva riscului de expropriere a activelor investite în străinătate. Deoarece Departamentul garantează și fluxurile de plăți oficiale, precum și licențierea restricțiilor la achiziția de bunuri și servicii din Marea Britanie, se poate spune că acest departament este singurul asigurător pe termen lung al riscului suveran ($\rightarrow$ sovereign risk). Operațiunile de asigurări pe termen scurt ale departamentului au fost privatizate ($\rightarrow$ privatization) în anul 1991.

Export-Import Bank (Eximbank) (US) - *Banca pentru Export-Import*. Înființată în 1934; de către guvernul Statelor Unite, Banca pentru Export-Import oferă credite în mod direct importatorilor străini de bunuri și servicii din SUA, ocupându-se și cu operațiunile de garantare și refinanțare ($\rightarrow$ refinance) a creditelor pentru export acordate de băncile americane. De asemenea, Eximbank oferă, prin intermediul Asociației de Asigurare a Creditelor Externe ($\rightarrow$ Foreign Credit Insurance Association), servicii de asigurare a creditelor străine. Eximbank este o societate al cărei obiectiv este realizarea de profit, desfășurându-și activitatea ca o entitate independentă, sub forma unei instituții bancare înregistrate, cu sediul la Washington. Cu toate acestea, limitele de creditare sunt stabilite de către Congresul SUA, iar cei cinci membri ai consiliului de conducere al băncii sunt desemnați de către președinte și confirmați de Senat.

Export-Import Bank of Japan (Jap.) - *Banca Japoneză pentru Export-Import*. Instituție care se ocupă de finanțarea creditelor pentru export, înființată în 1950; finanțarea Băncii Japoneze pentru Export-Import este asigurată din fondurile oferite de guvern, din împrumuturile realizate la Biroul Fondurilor Mutuale și din împrumuturile în valută contractate în relația cu băncile comerciale.

extended credit (US) - *credit extins*. Împrumuturi contractate la Rezerva Federală ($\rightarrow$ Federal Reserve) de către instituțiile financiare aflate în deficit prelungit de rezerve; rata dobânzii aferentă acestui gen de împrumuturi este situată peste nivelul ratei scontului ($\rightarrow$ discount rate). Din moment ce aceste instituții, de regulă, nu vor tranzacționa pe piața fondurilor federale ($\rightarrow$ Federal Funds), creditele extinse sunt calificate drept rezerve neîmprumutate ($\rightarrow$ non-borrowed reserve).

external account - *cont extern*. $\rightarrow$ balance of payments.

external bond - *obligațiune externă*. Obligațiune ($\rightarrow$ bond) emisă într-o țară, dar denominată în valuta ($\rightarrow$ currency) altei țări.

external financial limit (EFL) - *limita finanțării externe*. Plafoane de numerar ($\rightarrow$ cash) impuse de către guvern la împrumuturile contractate de industriile naționalizate.

external member - *membru extern*. Membru al companiei Lloyd's ($\rightarrow$ Lloyd's) care oferă capital pe piață, nefiind, însă, angajat în realizarea efectivă de garanții. Din moment ce asemenea membrii finanțează operațiunea, se poate spune că îndeplinesc și rolul de garanți.

extraordinary items - *posturi bilanțiere "extraordinare"*. $\rightarrow$ below the line.

FAC - *Convenția de Ajutorare Alimentară*. $\rightarrow$ International Grain Council (IGC).

face value - *valoare nominală obligatară*. $\rightarrow$ par value.

facility - *facilitate*. Termen generic, prin care este desemnat un împrumut bancar, derulat în

diferite modalități, spre exemplu, sub formă de acceptare (→*acceptance*), eurocredit (→*Eurocredit*), ori a depășirii din cont (→*overdraft*).

factor - *factor*. →*factoring*.

factoring - *contract de factoring*. Activitate prin care o companie își asumă responsabilitatea de a colecta datoriile (→*debt*) alteia. De regulă, clientul în această operațiune realizează debitarea tuturor vânzărilor către factor, primind imediat contravaloarea acestora, mai puțin o taxă de 2-3% și dobânda (→*interest*) corespunzătoare perioadei de credit comercial (→*trade credit*) acordată clientului. Există mai multe tipuri de factoring; cel mai simplu dintre acestea se realizează prin scontarea facturilor. Cea mai elaborată formă de factoring prin scontarea facturilor presupune ca factorul să continue înregistrările de natură financiară a vânzărilor companie, precum și celelalte funcții contabile, nerecurgând la client în situația în care nu reușește să recupereze datoriile de la partenerii de afaceri ai clientului (*non-recourse factoring* - factoring nesușținut). Partenerul de afaceri al clientului care apelează la factoring, nu trebuie notificat cu privire la existența unui factor.

facultative reinsurance - *reasigurare facultativă*. Aranjament de reasigurare (→*reinsurance*), în cadrul căruia, reasigurătorul poate opta să accepte sau nu riscul care i se oferă; reasigurarea facultativă se opune contractelor de reasigurare (→*reinsurance treaty*), obligatorii în toate elementele care privesc riscul.

fair value - *valoare corectă*. Prețul într-un contract derivat (→*derivative*) care este echivalent, după deducerea costurilor de tranzacție, cu acela al instrumentului de bază.

FAL - *fonduri la Lloyd's*. →*funds at Lloyd's*.

fallen angel (US) - *degradată*. Obligațiune (→*bond*), inițial catalogată între posibilitățile de investiții cu un grad ridicat de calitate, ulterior decăzută sub acest standard, și apoi vândută la un nivel ridicat al randamentului (→*yield*).

Fälligkeit (Ger.) - *scadență*. →*maturity*.

Fannie Mae (US) - *Asociația Națională Federală de Ipotecare*. →*Federal Home Loan Bank Board*.

FASB. - →*Financial Accounting Standards Board*.

FCIA (US) - →*Foreign Credit Insurance Association*.

FCII. - →*Chartered Insurance Institute*.

FDI. - →*foreign direct investment*.

FDIC. - →*deposit insurance*.

FECDBA. - →*Foreign Exchange and Currency Deposit Brokers' Association*.

Fed (US) - →*Federal Reserve System*.

Fed funds (US) - *fonduri Fed*. Depozite (→*deposit*) realizate de către băncile comerciale (→*commercial bank*) la băncile federale teritoriale ale Sistemului de Rezervă. Fondurile Fed sunt alcătuite din balanțele în numerar ce depășesc limitele legale privind rezervele, aceste sume putând fi oferite ca împrumuturi peste noapte pentru a le permite acoperirea nevoilor de rezerve. →*Federal funds rate*; *Federal Reserve System*.

Federal funds rate (US) - *rata la fondurile federale*. Rata dobânzii percepută asupra fondurilor Fed (→*Fed funds*) împrumutate de către băncile comerciale (→*commercial bank*) altor bănci comerciale. Datorită volumului ridicat de împrumuturi derulate din fondurile federale, rata dobânzii este privită de către autoritatea de reglementare a Rezervei Federale (→*Federal Reserve System*) drept un important factor, capabilă să influențeze lichiditatea (→*liquidity*) în sistemul bancar.

Federal funds rate band (US) - *banda ratelor la fondurile federale*. Intervalul țintă în interiorul căruia Comitetul Federal de Piață Deschisă se așteaptă să fluctueze rata la fondurile federale (→*federal funds rate*); această rată este comunicată oficial prin

documente ale Comitetului.

Federal home loan bank (US) - *Bancă federală de credit ipotecar*. Membru al sistemului celor 12 bănci din Statele Unite, constituite prin Legea Federală a Împrumutului Ipotecar din 1932, cu scopul de a extinde creditele către instituțiile angajate pe piața ipotecară, cum ar fi asociațiile de economii și împrumuturi (*→savings and loan associations*), asociațiile ipotecare și de împrumuturi, băncile de economii și societățile de asigurare. Avansurile realizate de banca federală a creditelor ipotecare sunt garantate prin intermediul ipotecilor, ori a obligațiunilor guvernului SUA *→Federal Home Loan Bank Board*.

Federal Home Loan Bank Act - *Legea Băncilor Federale de Credit Ipotecar*. *→Federal Home Loan Bank Board*.

Federal Home Loan Bank Board (FHLBB) (US) - *Consiliul Băncii Federale de Credit Ipotecar*. Organism de reglementare a asociațiilor de economii și împrumuturi (*→savings and loan association - S&L*), constituit în anii '30. Sistemul Băncilor Federale de Credit Ipotecar (constituit prin Legea Băncilor Federale de Credit Ipotecar din 1932) oferă rezerve sub formă de credit instituțiilor de împrumut ipotecar (*→mortgage*), prin intermediul celor 12 bănci federale regionale de credit ipotecar. Un an mai târziu, prin Legea Împrumuturilor către Proprietarii de Imobile a fost creat Consiliul Băncii Federale de Credit Ipotecar (FHLBB), care, în prezent, se ocupă de autorizarea asociațiilor federale de economii și împrumuturi. De asemenea, Sistemul Băncilor Federale de Credit Ipotecar deține, în numele asociațiilor de economii și împrumuturi, acțiuni (*→stock*) ale Corporației Federale a Creditului Ipotecar (Federal Home Loan Mortgage Corporation - FHLMC). Corporația, înființată în 1970 și cunoscută și sub denumirea de Freddie Mac, cumpără ipoteci de la asociațiile de economii și împrumuturi, precum și alte titluri ale instituțiilor non-bancare (*→thrift*), ori alte titluri de valoare (*→security*), cu garanția de a le vinde pe piața secundară. O funcție similară este îndeplinită de către Asociația Națională Federală de Ipotecare (FNMA sau Fannie Mae), organizație sponsorizată de guvern, dar cotelată (*→quoted*) pe piața publică. FNMA se ocupă în mod deosebit de ipotecile garantate de Administrația Federală a Imobilelor. Fannie Mae reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare imobiliară din Statele Unite. *→collateralized mortgage obligation*.

Federal Home Loan Bank System - *Sistemul Băncilor Federale de Credit Ipotecar*. *→Federal Home Loan Bank Board*.

Federal Home Loan Mortgage Corporation - *Corporația Federală a Creditului Ipotecar*. *→Federal Home Loan Bank Board*.

Federal National Mortgage Association - *Asociația Națională Federală de Ipotecare*. *→Federal Home Loan Bank Board*.

Federal Open Market Committee (FOMC) - *Comitetul Federal de Piață Deschisă*. Organism al Sistemului Federal de Rezervă (*→Federal Reserve System*) însărcinat cu conducerea politicii monetare. Comitetul este alcătuit din 7 membri ai consiliului guvernatorilor și din cei 12 președinți ai băncilor federale regionale, întâlnindu-se în fiecare lună, la Washington D.C., pentru a revizui evoluțiile recente și a stabili direcțiile de acțiune viitoare pentru politica Sistemului de Rezerve pe piața deschisă (*→open-market*). Deciziile de politică economică sunt comunicate Băncii de Rezerve din New York, banca membră care este însărcinată cu derularea operațiunilor de pe piața deschisă în numele Comitetului. În adoptarea deciziilor, se atribuie câte un vot fiecăruia dintre cei 7 membri și președintelui Băncii de Rezerve din New York. Președinții băncilor federale regionale rămase împart un total de patru voturi, în sistem rotativ. Deciziile Comitetului Federal de Piață Deschisă sunt publicate la interval de o lună după adoptare.

Federal Reserve bank (US) - *bancă a Rezervei Federale*. *→Federal Reserve System*.

Federal Reserve bond (US) - *obligațiune a Rezervei Federale*. *→Federal Reserve System*.

Federal Reserve float (US) - *flotare a Rezervei Federale*. Efectul unei flotări ($\rightarrow$ *float*) asupra sistemului bancar din Statele Unite, privit ca întreg, adică o situație în care sincronizarea generală a creditelor acordate băncilor cu pretențiile de la bănci, rezultate ca urmare a funcției de compensare a cec-urilor realizată de Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*), produce în cadrul sistemului o situație generală de lichiditate ($\rightarrow$ *liquidity*), sau lipsă de lichiditate.

Federal Reserve System (Fed) (US) - *Sistemul Federal de Rezervă*. Sistemul băncilor centrale din Statele Unite, constituit ca urmare a Legii Rezervei Federale din 1913 și organizat pe o bază regională, date fiind marea suprafață și numărul ridicat al instituțiilor bancare de dimensiuni mici și mijlocii. Sistemul este format din 12 bănci federale regionale, dintr-o rețea de 25 de filiale și 11 birouri, aflate sub coordonarea și controlul unui consiliu al guvernatorilor cu sediul la Washington D.C. (Consiliul Rezervei Federale). Consiliul guvernatorilor este format din 7 guvernatori, numiți de către Congres, ca urmare a nominalizării președintelui SUA, fiecare dintre aceștia fiind numit pentru un mandat de 14 ani, din doi în doi ani având loc un proces de realegere în funcție. Băncile federale regionale sunt controlate de către un consiliu format din 9 directori, dintre care trei sunt reprezentanți ai băncilor comerciale, trei ai departamentelor locale de comerț și muncă, alți trei fiind numiți de către consiliul guvernatorilor; președintele și vicepreședintele fiecărei bănci federale regionale sunt desemnați din rândul ultimilor trei. Președintele Consiliului guvernatorilor este și directorul Sistemului Federal de Rezervă, fiind numit pentru un mandat de 4 ani. Băncile Federale regionale supervisează managementul și practicile din sistemul bancar, acționează în calitate de creditori de ultimă instanță ($\rightarrow$ *lender of last resort*), oferă servicii obișnuite de compensare a cec-urilor, întocmesc statistici și efectuează cercetări, aplicând politica monetară, ca urmare a indicațiilor realizate de către consiliul guvernatorilor. Controlul monetar este realizat, în principal, prin intermediul operațiunilor pe piața deschisă și este decisă de către consiliul guvernatorilor al Comitetului Federal de Piață Deschisă ($\rightarrow$ *Federal Open Market Committee*), operațiunile de zi cu zi realizate în îndeplinirea acestor instrucțiuni de politică monetară fiind derulate de Banca de Rezervă din New York. Independența constituțională a consiliului guvernatorilor este garantată, pe de-o parte, prin procedura numirii pe termen lung a guvernatorilor, iar pe de alta, prin aceea că sistemul generează un surplus (în cea mai mare parte, transferat sub formă de dividend către Trezorerie), care permite realizarea independenței financiare față de Congres. Adeseori, președintele, membrii și staff-ul consiliului prezintă în cadrul comisiilor de specialitate ale Congresului politica Sistemului Federal, păstrând o legătură apropiată cu administrația SUA, în același timp, însă, fiind responsabili față de măsurile de politică economică adoptate. Odată cu introducerea, în 1980, a Legii Controlului Monetar, toate băncile din Statele Unite au devenit membre ale sistemului Federal. După legea din 1913, sistemul a fost restructurat prin Legea Bancară din anul 1935. $\rightarrow$ *Fed funds; Federal funds rate; federal Deposit Insurance Corporation*.

Fédération Internationale des Bourses de Valeurs - *Federația Internațională a Burselor de Valori*. Organizație internațională privată, înființată în 1961 pentru realizarea schimbului de puncte de vedere și informații la bursele de valori ($\rightarrow$ *stock market*).

Fédération National des Sociétés d'Assurance (FNSA) (Fr.) - *Federația Națională a Societăților de Asigurări*. Asociația națională franceză a companiilor de asigurări.

Fédération National des Syndicats d'agents généraux d'Assurance (FNSAGA) (Fr.) - *Federația Națională a Sindicatelor Agenților Generali de Asigurări*. Asociația națională franceză a agenților independenți care se ocupă de comercializarea contractelor de asigurare.

Fedwire (US) - *Fedwire*. Sistem electronic utilizat de către Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) pentru operațiunile de compensare ($\rightarrow$ *clearing*) interbancară de valoare ridicată.

FEOGA. - $\rightarrow$ *Fond Européen d'Orientation et de Garantie Agricolaire*.

Festverzinslich (Ger.) - dobândă fixă. → *fixed interest*.

FETCL (Jap.) - → *Foreign Exchange and Trade Central Law*.

FHLBB. - → *Federal Home Loan Bank Board*.

FHLMC. - → *Federal Home Loan Mortgage Corporation*.

FIBOR - rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața de la Frankfurt.
Echivalentul german al LIBOR (→ *London interbank offered rate*).

FID. - → *corporation tax*.

FIDS. - → *corporation tax*.

fiduciary - bazat pe încredere. Persoană ori organism legal ce acționează în numele altor persoane / instituții, acestea având un avantaj de pe urma participării la o investiție sau altă proprietate. Executor.

FII - *investitor instituțional nerezident*. → *institutional investor*.

FIL. (Jap.) - *Foreign Investment Law*.

file server - server pentru fișier. → *local area network*.

filiale (Fr.) - *filială*. Dezmembrământ al unei companii.

FIMBRA - *Asociația de Reglementare a Intermediarilor Financieri, Mangerilor și Brokerilor din Marea Britanie*. → *Financial Services Act*.

final dividend - *dividend final*. → *dividend*.

final salary scheme - *planul salariului final*. Termen alternativ pentru planurile ocupaționale de pensionare (→ *pension*).

finance - *finanțare*. Furnizarea de mijloace de plată în momentul și la locul în care acestea sunt solicitate. Operațiunile de finanțare se pot derula pe termen scurt (de regulă, până la 1 an), pe termen mediu (între 1 și 7 ani), sau pe termen lung. Finanțarea poate fi oferită sub forma unui împrumut de finanțare, spre exemplu, prin contractarea de datorii (→ *debt*), prin emisiunea de acțiuni (→ *equity*), ori sub forma unui grant (împrumut cu titlu gratuit). Scopul finanțării poate să aibă în vedere nevoi legate de consum, ori de realizare a unor investiții (→ *investment*). Atunci când finanțarea este destinată realizării de investiții, poartă denumirea de capital (→ *capital*). → *business finance; consumer credit; public finance*.

finance bill, finance paper - *titlu, hârtie de finanțare*. Cambie (→ *bill of exchange*) emisă în legătură cu drepturile sub formă de creanță (→ *receivable*) a unei case de finanțare (→ *finance house*).

finance house (UK) - *casă de finanțare*. Instituție financiară implicată în finanțarea operațiunilor de achiziție în rate (→ *hire purchase*) și a altor forme de credite eşalonate pentru clienți și companii; aceste instituții sunt adesea cunoscute sub denumirea de bănci industriale (*industrial bank*) (US = *small loan company* - pentru creditele de consum - → *consumer credit; commercial credit company* - societăți pentru credit comercial - pentru creditele acordate companiilor). Unii dintre furnizori, spre exemplu, producătorii de motoare, dețin propriile case de finanțare, cunoscute în Statele Unite sub denumirea de societăți financiare dependente (*captive finance company*).

finance house base rate (UK) - *rata de bază la casele de finanțare*. Rată a dobânzii percepută de către casele de finanțare (→ *finance house*) din Marea Britanie clienților acestora. Aceste rate se calculează ca medie pe trei săptămâni a ratei LIBOR (→ *London interbank offered rate* - rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză) la trei luni și prin rotunjire în plus. Ratele de bază au fost pentru prima oară publicate în anul 1970 și, începând din acel moment, publicarea acestora are loc lunar.

finance house deposit (UK) - *depozite constituite la casele de finanțare*. Depozit creat de către o bancă sau un alt creditor de mari dimensiuni la casele de finanțare (→ *finance*

house); reprezintă o metodă eficientă de colectare de fonduri de către casele de finanțare, acestea nedispunând de o rețea proprie de filiale și sucursale care să poată colecta depozite de pe piața cu amănuntul (→*retail deposit*).

Financial Accounting Standards Board (FASB) (US) - *Consiliul Standardelor Contabilității Financiare*. Organism non-guvernamental care se ocupă de stabilirea regulilor contabile pentru companiile din Statele Unite. Deși răspunderea formală pentru reglementarea pieței revine Comisiei Valorilor Mobiliare și a Burselor (→*Securities and Exchange Commission*), aceasta din urmă intervine foarte rar pe piață, lăsând aceste atribuții în sarcina Consiliului Standardelor.

financial asset - *activ financiar*. →*asset*.

financial future - *contract future financiar*. Contract future (→*future*) având ca obiect un activ (→*asset*) financiar; este vorba despre un contract de achiziție a unei cantități determinate dintr-un activ financiar, la un preț convenit, la un moment viitor cunoscut. Tranzacțiile se derulează pe piețe specializate ori la bursă, în mod deosebit la Bursa de Comerț de la Chicago (→*Chicago Board of Trade*) sau la Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*). Diferența față de un contract forward (→*forward*) constă în faptul că un contract cu livrare viitoare se referă la o cantitate standard ce urmează a fi tranzacționată, în timp ce contractele forward se derulează o singură dată, neavând elemente de standardizare în ce privește cantitatea contractată. Contractele valutare cu livrare viitoare (→*currency future*) au fost primele contracte financiare cu livrare viitoare, fiind pentru prima oară tranzacționate la Bursa Comercială Internațională (→*International Commercial Exchange*) din Statele Unite, în anul 1970. Contractele pe rata dobânzii cu livrare viitoare (→*interest rate future*) au fost pentru prima oară tranzacționate la Bursa de Comerț de la Chicago, în anul 1975. Din acel moment, până în prezent au fost introduse și alte forme de contracte futures (LIFFE). Pentru o companie comercială, avantajele contractelor cu livrare viitoare, spre deosebire de realizarea de împrumuturi sau operațiunile spot (→*spot*) față de tranzacțiile forward, constă în aceea că nu sunt create active (→*asset*) ori datorii (→*liability*), motiv pentru care acestea nu sunt înscrise în bilanțul (→*balance sheet*) companiei; de asemenea, nu sunt implicate nici spread-urile (→*spread*) pieței forward.

financial institutions - *instituții financiare*. Grupul principalelor organizații comerciale și publice angajate în realizarea de schimburi, de împrumuturi și derularea de investiții financiare. Termenul este adesea utilizat drept alternativă pentru intermediarii financiari (→*financial intermediary*).

financial instrument - *instrument financiar*. →*instrument*.

financial intermediaries - *intermediari financiari*. Instituții care se ocupă de păstrarea de solduri financiare colectate / împrumutate de la indivizi sau alte instituții, în scopul derulării de împrumuturi ori de alte investiții (→*investment*). În acest fel, intermediarii financiari îndeplinesc funcția de canalizare a disponibilităților monetare de la împrumutători la debitori. Băncile (→*bank*), societățile ipotecare (→*building society*), companiile care finanțează achizițiile în rate (→*hire purchase*), companiile de asigurări (→*insurance company*), băncile de economii (→*saving bank*) și fondurile de investiții (→*investment trust*) îndeplinesc funcția de intermediari financiari; adesea se face distincția între intermediarii financiari, instituții bancare și instituții non-bancare, datorită rolului pe care îl joacă instituțiile bancare în influențarea ofertei monetare (→*money supply*). În cadrul Legii Serviciilor Financiare (→*Financial Services Act*), termenul de intermediar are un sens mai larg (→*intermediary*).

Financial Intermediaries', Managers' and Brokers' Regulatory Association (FIMBRA) - *Asociația de Reglementare a Intermediarilor Financieri, Managerilor și Brokerilor din Marea Britanie*. →*Financial Services Act*.

financial mechanism - *mecanism financiar*. Aranjament realizat în 1976 de către Comunitatea Europeană (→*European Union*) prin care s-au redus contribuțiile nete

realizate de Marea Britanie la Bugetul Comunității; un alt amendament a fost introdus în anul 1980, permițând o nouă reducere.

financial ratios - rate financiare. 1. Măsură a solvabilității la creditele acordate, calculată, spre exemplu, ca raport între ratele curente ($\rightarrow$ *working capital*), îndatorare ($\rightarrow$ *gearing*), acoperirea dividendului ($\rightarrow$ *dividend cover*), acoperirea dobânzii ($\rightarrow$ *interest cover*) și ca raport între datoriile ($\rightarrow$ *debt*) pe termen lung și activele nete tangibile ($\rightarrow$ *net tangible asset*); 2. Calcule având la bază conturile companiei și alte surse, pentru a reliefa profitabilitatea ori alte aspecte financiare care privesc o anumită companie. $\rightarrow$ *price-earning ratio; return on investment*.

Financial Reporting Review Panel (UK) - Grupul de Studiu a Raportărilor Financiare. Organism creat cu scopul de a asigura compatibilitatea cu standardele contabile stabilite de către Consiliul Standardelor Contabile din Marea Britanie.

financial reporting standards (FRS) - standardele raportărilor financiare. $\rightarrow$ *accounting standards*.

Financial Services Act (FSA) (UK) - Legea Serviciilor Financiare. Legislație introdusă în noiembrie 1986, dar intrată în vigoare la 29 aprilie 1988 (Ziua "A"), cu scopul de a reglementa activitățile de investiții din Marea Britanie. Legea a apărut ca urmare a unui studiu în legătură cu protecția investitorilor, comandat în 1981 profesorului Jim Gower și definitivat în anul 1984. Raportul Gower a recomandat ca noul sistem de reglementare să aibă în vedere și asigurările de viață ($\rightarrow$ *life assurance*), fondurile mutuale ($\rightarrow$ *unit trust*) și alte categorii de investiții, în plus față de investițiile de la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*). Prin textul legii a fost creat un Consiliu al Titlurilor de Valoare și Investițiilor (*Securities and Investment Board - SIB*), condus și finanțat de organisme profesionale de investiții, dar dispunând de puteri statutare și având obligația de a realiza raportări periodice către Departamentul de Comerț și Industrie. Activitățile care se ocupă de investiții sunt obligate să se înregistreze direct la Consiliul Titlurilor de Valoare sau la una din cele patru organizații cu autoreglementare (*self-regulating organization - SRO*). Tradițional, organizațiile cu autoreglementare au fost: Asociația de Reglementare a Intermediarilor Financieri, Managerilor și Brokerilor din Marea Britanie (*Financial Intermediaries', Managers' and Brokers' Regulatory Association - FIMBRA*), care se ocupă de intermediarii independenți, cum ar fi brokerii de asigurări ($\rightarrow$ *insurance broker*); Asociația Titlurilor de Valoare (*The Securities Association - TSA*), pentru tranzacțiile cu titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*), cum ar fi cele derulate de către formatorii de piață; Asociația Brokerilor și Dealerilor de pe Piețele cu Livrare Viitoare (*Association of Futures Brokers and Dealers - AFB*), pentru tranzacțiile cu contracte cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*) și de opțiuni ($\rightarrow$ *options*) (ultimele două organizații, TSA și AFB au fuzionat, dând naștere, în 1991, Autorității pentru Titluri de Valoare și Contracte cu Livrare Viitoare - *SFA*); Organizația de Reglementare a Managerilor de Investiții (*Investment Managers' Regulatory Organisation - IMRO*), pentru managementul investițiilor, cum ar fi cele legate de fondurile de pensii; Organizația de Reglementare pentru Asigurări și Fonduri Mutuale din Marea Britanie (*Life Assurance and Unit Trust Regulatory Organisation - LAUTRO*). FIMBRA și LAUTRO au fost înlocuite, în 1994, de către Autoritatea Investițiilor Personale. Consiliul Titlurilor de Valoare și Investițiilor (SIB) menține un registru în care sunt înregistrate firmele autorizate de consiliu, ori de organizațiile cu autoreglementare. De asemenea, anumite piețe investiționale trebuie autorizate de către SIB sau de SRO-urile corespunzătoare; aceste piețe devin piețe autorizate pentru derularea de investiții (*recognized investment exchanges - RIE*), spre exemplu, Bursa de Valori Internațională ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*) și Bursa Baltică ($\rightarrow$ *Baltic Exchange*) ($\rightarrow$ *designated investment exchange*). Avocații și contabilii în situația cărora consilierea investițională reprezintă doar o mică parte a afacerilor pe care le desfășoară, sunt autoregimentați de către propriile organisme profesionale. Corpurile profesionale autorizate (*recognized professional body - RPB*) au fost aprobate de către SIB, aici incluzându-se și Institutul Contabililor Autorizați din Anglia și Țara Galilor. La jumătatea anului 1997, guvernul britanic a anunțat faptul că cele trei organizații cu autoreglementare

(Autoritatea pentru Titluri de Valoare și Contracte cu Livrare Viitoare, Organizația de Reglementare a Managerilor de Investiții și Autoritatea Investițiilor Personale) vor fi absorbite în cadrul Consiliului Titlurilor de Valoare și Investițiilor, acesta din urmă schimbându-și numele în Autoritatea Serviciilor Financiare (*Financial Services Authority*). Totodată, s-a anunțat faptul că Autoritatea va prelua sarcinile de reglementare a industriei asigurărilor ($\rightarrow$ *insurance*) (până la acel moment, această atribuție revenise Departamentului de Comerț și Industrie), a industriei societăților ipotecare ($\rightarrow$ *building society*) (până la acel moment reglementată de către Comisia Societăților Ipotecare) și, de asemenea, a variatelor uniuni sindicale ($\rightarrow$ *friendly society*), uniuni de credit ($\rightarrow$ *credit union*) și societăți industriale. De asemenea, s-a anunțat faptul că Autoritatea va prelua, din sarcina Băncii Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*), atribuțiile de supraveghere a sistemului bancar.

Financial Services Authority - *Autoritatea Serviciilor Financiare*. $\rightarrow$ *Financial Services Act*.

Financial Statement and Budget Report (FSBR) (UK) - *Raportul asupra Bugetului și Declarațiile Financiare*. Document publicat de către Cancelarul Trezoreriei de ziua Bugetului; raportul vine să completeze declarațiile cancelarului realizate în aceeași zi în fața Camerei Comunelor, sintetizând țintele și principalele prevederi ale bugetului, starea finanțelor sectorului public și situația generală a economiei. Raportul este cunoscut și sub numele de Cartea Roșie (Red Book).

Financial Times share indices - *indicii Financial Times ai acțiunilor*. Indicele Industrial Financial Times sau FT 30 Share Index, medie ($\rightarrow$ *average*) geometrică neponderată ($\rightarrow$ *weighted average*) a celor mai importante 30 de acțiuni ($\rightarrow$ *blue-chips*) cotate la Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*), a fost introdus în anul 1935, fiind reactualizat la fiecare oră. Indicele FT 30 a fost înlocuit de Indicele *FT / SE 100* [*'Footsie 100'*], calculat în timp real (la fiecare minut) ca medie ponderată a capitalizării de piață ($\rightarrow$ *market capitalization*). Perioada de bază pentru Indicele FT 100 este 3 ianuarie 1984 = 1.000 și este calculat pentru cele mai importante (după mărimea capitalizării) companii comerciale și industriale cotate, societățile incluse în indice fiind revizuite la fiecare trei luni (nu se includ fondurile de investiții - $\rightarrow$ *investment trust*). Se mai calculează indicele *FT / SE Mid-250*, de asemenea, disponibil în timp real și care acoperă următoarele 250 de companii, ierarhizate în raport de valoarea de piață; indicele *FT / SF / Actuaries 350 Index* care include toți constituenții indicilor 100 și 250. Indicele 350 acoperă aproximativ 92% din valoarea totală de piață, în timp ce Indicele 100 acoperă 72%. Indicele *FT / Actuaries All-Share Index* a fost publicat începând cu 10 aprilie 1962; în prezent, acesta acoperă 800 de acțiuni și titluri cu dobândă fixă ($\rightarrow$ *stock*) și aproape 98% din valoarea totală de piață și are în componență indici pentru coșuri de societăți industriale și alți subindici. Indicele *FT / SE Small Cap*, introdus în anul 1993 și calculat zilnic, acoperă acțiunile din cadrul Indicelui *FT / A All-Share*, dar care nu fac parte din Indicele 350. În 1987, a fost introdus Indicele *FT / Actuaries World Share Index*, având la bază un eșantion ponderat format din 2.400 de prețuri ale acțiunilor, inițial cu reprezentare la nivelul a 24 de țări. Indicele *FT / Actuaries Fixed Interest* măsoară variația prețurilor și a randamentului ($\rightarrow$ *yield*) la titlurile de stat britanice ($\rightarrow$ *gilt*), la obligațiunile negarantate ($\rightarrow$ *debenture*) și la împrumuturile ($\rightarrow$ *loan*) indexate ($\rightarrow$ *indexation*). Cifra încasărilor totale se calculează pentru toți indicii din Marea Britanie și se publică zilnic. Aceste cifre, care nu includ impozitele iau în calcul performanța dată atât de evoluția prețurilor, cât și de venitul încasat sub formă de dividend. $\rightarrow$ *index number*.

financial year - *an financiar*. Perioadă de 12 luni, în raport de care se întocmesc conturile financiare. De regulă, anii financiari nu coincid cu cei calendaristici, de unde provine și denumirea acestora. Spre exemplu, anul financiar 1993 / 1994 poate să înceapă la 31 august 1993 și să se încheie la 1 septembrie 1994. Pentru conturile guvernului, anul financiar poartă denumirea de an fiscal. $\rightarrow$ *budget*.

fine trade bill - *titluri comerciale pure*. Titlu comercial ($\rightarrow$ *trade bill*), al cărui trăgător și tras ($\rightarrow$ *bill of exchange* - cambie) sunt parteneri cu reputație ori nume ($\rightarrow$ *name*) cunoscute

și care generează rate avantajoase de scontare (→*discount*) pe piața monetară (→*money market*).

fineness - *puritate*. Proportia de metal prețios care se regăsește într-un amestec de metale, exprimată ca parte la 1.000.

Finnish Options Exchange (FOEX) (Finland) - *Bursa de Opțiuni Finlandeză*. La bursă se derulează tranzacții cu titluri derivate pe valută (→*currency*), obligațiuni (→*bond*) ale guvernului finlandez, opțiuni pe rata dobânzii (→*interest-rate*) și contracte cu livrare viitoare (→*futures*) pe indici de prețuri (PIX).

firm order - *ordin ferm*. Ordin de vânzare sau cumpărare a unui titlu de valoare (→*security*), în cadrul unui interval de timp, ordin ce poate fi executat fără a fi necesară o confirmare din partea celui care l-a plasat.

first notice day - *prima zi de notificare*. Prima zi în care poate fi dată o notificare, referitoare la intenția de a executa livrarea fizică, într-un contract cu livrare viitoare (→*futures*).

fiscal agent - *agent fiscal*. 1. Funcție pe care o îndeplinește Rezerva Federală (→*Federal Reserve*), în relația cu Trezoreria SUA: Sistemul de Rezerve procesează totalitatea plăților către sau de la guvern; 2. Agent al emitentului unei euroobligațiuni (→*Eurobond*), care transmite dobânda și plata de capital aferente obligațiunii către agentul care efectuează plata (→*paying agent*), asistându-l pe debitor în rezolvarea problemelor pe care le întâmpină (spre exemplu, în primirea de către debitor a certificatelor de obligațiune, în momentul scadenței).

fiscal transparency - *transparență fiscală*. Despre un parteneriat (→*partnership*), o grupare de interese economice la nivel european (→*European economic interest grouping*) și o corporație care se încadrează la subcapitolul S (→*sub-chapter S corporation*) se spune că sunt transparente fiscal, deoarece în cadrul acestor forme legale de societăți (→*incorporation*), datoriile (→*liability*) ce urmează a fi supuse impozitării (→*taxation*) nu sunt suportate de către firmă ca atare, ci de cei care le dețin.

fiscal year - *an fiscal*. →*financial year*.

Fitch Investor Service - *Serviciul Fitch pentru investitori*. →*Standard and Poor's Ratings*.

fix - *a stabili*. A stabili un preț prin realizarea de tranzacții, de regulă, la bursele de mărfuri (→*commodity market*), inclusiv pe piețele de aur (→*gold market*).

fixed assets - *active fixe*. →*asset*.

fixed charge - *taxă fixă*. →*mortgage*.

fixed exchange rate - *rată de schimb fixă*. →*exchange rate*.

fixed interest - *dobândă fixă*. La modul general, se referă la titluri de valoare (→*security*), cum ar fi obligațiunile (→*bond*) asupra cărora, deținătorul primește o rată predeterminată și nemodificabilă de dobândă, calculată asupra valorii nominale (→*par value*); se opune câștigurilor negarantate și variabile pe care le generează o acțiune (→*equity*). În mod particular, se referă la instrumente de debitare (→*debt instrument*) care oferă o rată fixă a dobânzii, cum ar fi titlurile de stat britanice (→*gilt*), prin opoziție cu acele titluri ce se caracterizează prin rate variabile ale câștigului, adică bilete cu rate flotante (→*floating rate note*).

fixed price offer for sale - *preț fix la oferta de vânzare*. →*offer for sale*.

fixed rate currency swap - *swap valutar la rate fixe*. →*currency interest rate swap*.

flat rate forward - *contract forward cu rată constantă*. Contract forward (→*forward*) care oferă un contango (→*contango*) constant pe toată perioada contractului.

flat yield - *randament constant*. →*yield*.

flex stock option - *opțiuni bursiere flexibile*. Opțiune (→*option*) introdusă de către Bursa de Comerț de la Chicago (→*Chicago Board of Trade*) la începutul anilor '90, permițând clienților să își aleagă termenele, prețul de încheiere a contractului (→*striking price*) și

termenele de expirare.

flexible drawdown - *trageri variabile*. → *drawdown*.

flip-flop - *variabil*. → *floating rate note*.

float (US) - *flotare*. **1.** În îndeplinirea funcției de compensare a cecurilor de către Rezerva Federală (→ *Federal Reserve*), pot să apară situații de decalaj temporal între înregistrările creditelor (→ *credit*) și debitelor (→ *debit*) dintre bănci, ceea ce conduce în mod artificial la creșterea sau reducerea rezervelor acestor bănci. → *Federal Reserve float*, **2.** Rată flotantă (→ *floating rate*); titlu de valoare cu rată variabilă; **3.** Numerar aflat la dispoziție într-o bancă sau în curs de transfer între două instituții bancare.

floater - *flotanți*. → *variable rate security*.

floating capital - *capital flotant*. Capital care nu este investit în active fixe (→ *asset*), cum ar fi clădirile, ci în produse în curs de execuție, plăți de salarii, etc. → *working capital*.

floating charge - *taxă flotantă*. Constituirea tuturor activelor (→ *asset*) unei companii sau ale unei persoane, în calitate de garanție de natură secundară (→ *collateral*) a unei datorii (→ *debt*); noțiunea de taxă flotantă se opune ca semnificație celei de taxă fixă, situație în care garanția unei datorii este dată de un activ bine determinat (spre exemplu, ipoteca - → *mortgage*).

floating policy - *poliță cu rată fluctuantă*. Poliță de asigurare (→ *insurance*) a încărcăturii de la bordul navei, pentru un număr cunoscut de deplasări, fiecare dintre acestea fiind obligatoriu a fi notificate asigurătorului (→ *insurer*). Polița are o durată fixă.

floating rate - *rată flotantă*. **1.** Rată a dobânzii (→ *rate of interest*) care variază odată cu piața, în mod precis, în raport de un anumit element de referință standard, spre exemplu, rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză (→ *London interbank offered rate - LIBOR*) (→ *variable rate security*); **2.** Rată de schimb (→ *rate of exchange*) care nu este fixată la un anumit nivel de către autorități, variind în raport de cererea și oferta valutară.

floating rate certificate of deposit (FRCD) - *certificat de depozit cu rată flotantă*. Certificat de depozit (→ *certificate of deposit - CD*) la care banca emitentă plătește un cupon (→ *coupon*) sau o rată a dobânzii variabilă. Certificatele de depozit cu rată fluctuantă au fost emise pentru prima oară în Statele Unite, în anul 1975. Având, de regulă, scadența (→ *maturity*) la 1 an, certificatele plăteau un cupon, a cărui valoare era ajustată la fiecare 90 de zile, în raport de cuponul plătit la certificatele cu scadența la 3 luni. Principalul avantaj pe care îl oferă aceste certificate deținătorilor este legat de protecția pe care o asigură împotriva eventualelor fluctuații pe piață ale ratei dobânzii. Avantajul pentru bancă este legat de faptul că reușesc să atragă surse de finanțare pe termen lung. Ulterior, certificatele de depozit cu rată fluctuantă au fost introduse și pe piața Londoneză, în general, sub formă de eurodolari (→ *Eurodollar*) cuponul fiind indexat în raport de rata interbancară a dobânzii pe piața londoneză, la o diferență (→ *spread*) față de rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză (→ *London interbank offered rate - LIBOR*).

floating rate note (FRN) - *bilet cu rată flotantă*. Bilet (→ *note*) emis pe Europiață (→ *Euromarket*), al cărei cupon variază în raport de modificările ratei dobânzii. Astfel de titluri sunt obligațiunile, având o scadență cuprinsă între 7 și 15 ani, emise pentru prima oară în anii '70, pentru a compensa ratele ridicate ale inflației și dobânzii, care făceau inutile emisiunile de obligațiuni cu venit fix. Primele bilete cu rată flotantă au fost emise de grupul italian ENEL în anul 1970, după o perioadă de creșteri masive ale ratelor dobânzii și într-o perioadă în care cumpărătorii de obligațiuni refuzau orice emisiuni mai mari de 25 milioane de dolari. În aceste condiții, ratele fluctuante au transferat riscul de la creditor către debitor. Titlurile cu rată flotantă nu prezintă posibilitatea realizării de trageri (→ *drawdown*) flexibile ori realizarea unor corelări de rată a dobânzii, facilități oferite în cadrul creditelor sindicalizate (→ *syndication*). Cu toate acestea, pe măsura trecerii timpului, avantajele pentru împrumutători - în mod

deosebit a celor cu rating de credit mai mic, majoritatea acestora realizate cu scopul atragerii de către bănci a fondurilor lichide - au devenit evidente. Astfel, emisiunile de bilete cu rată flotantă au crescut în valoare, de la 5,5 mld. \$ în 1980, la 55 mld. \$ în 1985; băncile au fost responsabile pentru mai mult de jumătate dintre aceste emisiuni. În același timp, băncile au devenit mult mai interesate de emisiunile de bilete cu rate flotante, preferate certificatelor de depozit (*→certificate of deposit - CD*), care prezentau dezavantajul unor scadențe mult prea mari. În situația în care exigibilitatea biletelor cu rată flotantă era ulterioară (*→subordinated*) celei a depozitelor (*→deposit*), acestea (biletele) au fost asimilate capitalului băncilor în cele mai multe țări, cu excepția Germaniei, Japoniei și Franței. Cele mai mari împrumuturi pe bază de bilete au avut loc în Statele Unite și Marea Britanie, cele mai numeroase emisiuni fiind denumite în dolari SUA, deși au existat și bilete exprimate în euro lire sterline, euro mărci germane, euro yen, euro guldeni, dar și în alte valute. De asemenea, biletele au fost utilizate și ca titluri de valoare garantate de un activ (*→asset-backed security*). De regulă, biletele cu rată flotantă sunt emise ca bilete (*→note*) negociabile (*→negotiable*) la purtător, având valori nominale de cel puțin 1.000 \$, și cupon (*→coupon*) indexat în raport de rata dobânzii la creditele interbancare la trei sau șase luni pe piața londoneză (*→London interbank offered rate - LIBOR*). Din moment ce îmbracă forma de obligațiuni (*→bond*), biletele sunt emise împreună cu un prospect de emisiune (*→prospectus*). Inovații recente au inclus: bilete cu rată flotantă perpetue, pentru care nu există un moment al răscumpărării (*→redemption*); bilete variabile sau bilete perpetue convertibile după un an sau doi, în urma realizării unei notificări, în bilete pe patru ani, care oferă randamente mai mici, acestea din urmă, putând fi convertite, la rândul lor, în bilete perpetue; bilete neconcordanțe, la care cuponul este plătit în fiecare lună la rate aferente termenului lung; bilete cu rată flotantă plafonată, situație în care cuponul este supus unor plafoane maxime predeterminate. În anul 1986, ca urmare a reducerii ratelor dobânzii și datorită creșterii riscului asociat portofoliului de împrumuturi al băncilor active din SUA, s-a înregistrat o reducere a emisiunii de bilete cu rată flotantă. Până atunci, însă, valoarea de piață totală a emisiunilor de bilete (inclusiv obligațiunile cu rate fixe) atinsese 750 mld. \$. *→variable rate security*.

floor - plafon. *→cap; collar*.

floor broker (US) - *brokeri de bursă*. **1.** Membru (sau angajat al unei firme membre) a bursei de valori (*→stock exchange*) care se ocupă de vânzarea sau cumpărarea în ringul de tranzacționare (*→trading floor*) de titluri de valoare (*→security*) în numele clienților; categoria brokerilor de bursă se deosebește de cea a traderilor în ring, aceștia din urmă realizând tranzacții în nume propriu; **2.** Reprezentantul unui membru al unei burse de mărfuri (*→commodity market*), autorizat să acționeze în ringul de tranzacționare al bursei. Membru plin al unei burse, de unde și denumirea de membru al bursei.

floor member (US) - *membru al bursei*. *→floor broker*.

floor official (US) - *oficial al bursei*. Angajat al bursei de valori (*→stock exchange*) care se ocupă de soluționarea disputelor care apar în ringul de tranzacționare (*→trading floor*).

floor trader (US) - *traderi în ring*. *→floor broker*.

floppy disk - *disc floppy*. Dispozitiv pentru stocarea magnetică a informațiilor care poate fi inserat și accesat la citire și scriere de către calculator. Denumirea de floppy provine de la construcția acestuia, fiind realizat dintr-un plastic foarte fin; dimensiunile standard sunt de 3½ și 5¼ inci.

flotation - *emisiune flotantă*. Emisiunea de acțiuni ale unei companii la o bursă de valori (*→stock exchange*) sau pe piața acțiunilor necotate (*→unlisted securities market*), operațiune derulată pentru prima oară. Metoda de emisiune poate fi prin introducere (*→introduction*), prin plasament intermediat (*→intermediate offer*), plasare (*→placing*) ori prin realizarea unei oferte publice de vânzare (*→offer for sale*). În momentul în care o companie privată (*→incorporation*) devine o companie publică, și are acțiuni (*→share*) listate în acest mod, se spune că societatea este deschisă (*going public*).

flow of funds - *fluxul fondurilor*. → *sources and uses of funds*.

flow of funds account (US) - *contabilizarea fluxurilor de fonduri*. Statistici întocmite și păstrate de către Rezerva Federală (→ *Federal Reserve*), referitoare la totalitatea ofertei și cererii de fonduri de creditare pe piața Statelor Unite, detaliate în raport de categoria de creditor și debitor și în funcție de tipul instrumentului de debitare.

FNSAGA. - → *Fédération National des Syndicats d'agents généraux d' Assurance*.

FNSA - → *Fédération National des Sociétés d'Assurance*.

FOB - *franco la bord*. → *c.i.f.*

FOEX. - → *Finnish Options Exchange*.

FMOC. - → *Federal Open Market Committee*.

FOMC minutes (US) - *comunicatele Comitetului Federal de Piață Deschisă*. Înregistrarea oficială a deliberărilor Comitetului Federal de Piață Deschisă (→ *Federal Open Market Committee*), împreună cu textul directivelor (→ *directive*), publicate la interval de o lună de la întâlnirea Comitetului.

Fond Européen d'Orientation et de Garantie Agricolturale - *Fondul European de Garantare și Orientare a Agriculturii*. Fondul european al fermierilor din Uniunea Europeană (→ *European Union*). → *European Agricultural Guidance and Guarantee Fund* (denumirea în limba engleză).

fonds (Fr.) - *fonduri, capital*. **1.** Fonduri (→ *funds*); **2.** Capital (→ *capital*).

Fonds (Ger.) - *fonduri, capital*. **1.** Fonduri (→ *funds*); **2.** Capital (→ *capital*); **3.** Proprietate imobiliară.

fonds d'état (Fr.) - *acțiuni guvernamentale*. → *stock*.

fonds publics (Ger.) - *obligațiuni guvernamentale*. → *public bond; stock*.

Food Aid Committee (FAC) - *Comitetul de Ajutorare Alimentară*. Organism creat în anii '50 dar, începând cu anul 1986, administrator al Acordului de Ajutorare Alimentară (*Food Aid Convention*), parte a Înțelegerii Internaționale cu privire la Grâu (→ *International Wheat Agreement - IWA*). Sarcina Comitetului de Ajutorare Alimentară constă în garantarea ofertei anuale de cel puțin 7,5 milioane de tone de grâne sau produse pe bază de cereale pentru țările în dezvoltare; această cantitate reprezintă o sumă a cantităților cu care s-au angajat să contribuie anual guvernele țărilor semnatare ale Acordului de Ajutorare Alimentară. Parte la contract sunt, în prezent, 23 de țări, cu excepția Argentinei, toate fiind țări industrializate. Ținta vizată este de 10 milioane tone și se pare că aceasta a fost depășită.

Footsie - *Indicele FT / SE 100*. → *Financial Times share indices*.

foreign bond - *obligațiune străină*. Obligațiune (→ *bond*) deținută într-o țară, emisă în alta, în a cărei monedă este emisă. În Marea Britanie, sunt cunoscute sub denumirea de obligațiuni bulldog (→ *bulldog bond*), iar în Statele Unite, ca obligațiuni yankee (→ *yankee bond*).

Foreign Credit Insurance Association (FCIA) (US) - *Asociația de Asigurare a Creditelor Externe*. Înființată în anul 1962, de către un grup de societăți de asigurare, cu scopul de a realiza garanții (→ *underwrite*) împotriva riscului de faliment al creditelor de export, în mod deosebit al celor refinanțate (→ *refinanced*) de către Banca de Export-Import (→ *Export-Import Bank*), instituție cu care menține strânse legături.

Foreign Desk (US) - *Biroul Străinătate*. Secțiune a Rezervei Federale din New York (→ *Federal Reserve System*), care derulează operațiuni pe piața valutară (→ *exchange market*), la îndrumarea Trezoreriei SUA (→ *Treasury*).

foreign direct investment (FDI) - *investiție străină directă*. Investiție (→ *investment*) în operațiunile din străinătate ale unei companii. → *balance of payments*.

foreign exchange - piață valutară. 1. Totalitatea valutarilor (→*currency*) străine; 2. Activitatea de schimb valutar prin vânzare și cumpărare; de unde, denumirea de piața schimburilor valutare (*foreign exchange market*).

Foreign Exchange and Currency Deposit Brokers' Association (FECDBA) (UK) - Asociația Brokerilor de pe Piața Valutară și a Depozitelor Valutare. Organism profesional pentru tranzacțiile intermediare de brokeri (→*broker*) pe piața valutară (→*foreign exchange*) și a depozitelor valutare (→*currency deposit*).

Foreign Exchange and Trade Central Law (Jap.) - Legea Comerțului Exterior și a Schimburilor Valutare. Legislație, introdusă în 1949, prin intermediul căreia sunt stabilite modalități standard de decontare a facturilor de import. Decontarea trebuie să se conformeze interesului național japonez, urmând ca ulterior respectării acestei prevederi să fie posibilă emiterea unei licențe de import. În alte situații, este necesară obținerea unor aprobări speciale din partea Ministerului Industriei și Comerțului Internațional (Ministry of International Trade and Industry - MITI). Odată cu aderarea Japoniei la Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (→*Organization for Economic Co-operation and Development*) și acceptarea codului de liberalizare propus de organizație, Japonia a fost nevoită să opereze modificări în legislația comerțului exterior și a schimburilor valutare.

foreign income dividends (FID) - dividend obținut din străinătate. →*corporation tax*.

Foreign Investment Law (Jap.) - Legea Investițiilor Străine. Lege care reglementează investițiile străine în Japonia, între 1950 și 1979.

forex - piața valutară. Abreviere a sintagmei '*foreign exchange*'.

forfaiting - *forfaiting*. Formă de finanțare a exporturilor, în cadrul căreia; unul dintre agenți (*the forfaiter*) acceptă, la o valoare scontată, din partea exportatorului, o cambie (→*bill of exchange*) sau un bilet de angajament (*promissory note*) (→*note*) din partea clientului exportatorului; forfaiter-ul urmează să încaseze plățile aferente datoriei. În mod normal, biletele sunt garantate de banca clientului. De regulă, scadențele (→*maturity*) sunt la intervale de până la 3 ani.

Form 10-K (US) - *Formularul 10-K*. Obligație anuală de a furniza date de natură financiară și alte tipuri de informații Comisiei Valorilor Mobiliare și a Burselor (→*Securities and Exchange Commission*) obligație ce revine companiilor listate la una dintre bursele de valori. Form 10-K este un document public disponibil prin sistemul electronic Edgar (→*Edgar*). →*Form 10-Q*; *Form 13-D*.

Form 10-Q (US) - *Formularul 10-Q*. Documente ce trebuie furnizate trimestrial Comisiei Valorilor Mobiliare și a Burselor (→*Securities and Exchange Commission*).

Form 13-D (US) - *Formularul 13-D*. Formular completat de către investitorii care dețin mai mult de 5% din capitalul propriu al societății cotate, ori de câte ori au loc operațiuni de vânzare sau cumpărare având ca obiect acțiunile (→*share*) acelei societăți.

forward - *forward*. Cantitate anticipată dintr-o valută (→*currency*) sau marfă (→*commodity*) ce urmează a fi obținută dintr-un contract încheiat între cumpărător și vânzător. Conform acestui contract, vânzătorul se obligă să furnizeze clientului o cantitate fixă din valuta sau bunul obiect al contractului, la un moment viitor cert și la o rată de schimb, sau preț cunoscut și fix. Prin aceste trăsături, contractele forward se deosebesc de cele cu livrare viitoare (→*futures*), primele fiind încheiate o singură dată, în timp ce contractele cu livrare viitoare pot fi tranzacționate oricând la bursă, în cantități standard.

forward-forward - *forward-forward*. 1. Tranzacție pentru achiziția, la o dată viitoare, a unui instrument (→*instrument*) având scadența la un moment viitor, ulterior încheierii tranzacției; 2. Achiziția forward (→*forward*) a unei valute pentru o anumită scadență (spre exemplu, pe trei luni), urmată de vânzarea forward a aceleiași valute, cu o scadență diferită (spre exemplu, la șase luni).

forward price - preț forward. →*forward*.

forward rate agreement (FRA) - *tranzacție la o rată viitoare*. Înțelegere de cumpărare și vânzare a unei valute, la un moment viitor, la o rată de schimb ($\rightarrow$ *exchange rate*) convenită. $\rightarrow$ *forward*.

forward start option - *opțiune cu începere viitoare*. $\rightarrow$ *deferred strike option*.

forwardation - *forwardation*. $\rightarrow$ *contango*.

401 K (US) - *401 K*. Plan de economisire, în cadrul căruia, angajații pot beneficia de o deducere de până la 10% din salariu, înaintea achitării impozitelor ($\rightarrow$ *taxation*), în situația în care realizează investiții în titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*).

Fourth Directive - *A Patra Directivă*. Cel mai important document dintr-o serie de directive ($\rightarrow$ *directives of the EU*) emise de Uniunea Europeană, având ca obiect armonizarea în țările membre ale Uniunii a legislației privitoare la companii. Cea de-a Patra Directivă a introdus instrucțiuni detaliate privitoare la forma și conținutul conturilor companiilor, fiind încorporată în Marea Britanie, în cadrul Legii Companiilor ($\rightarrow$ *incorporation*). $\rightarrow$ *consolidated accounts*.

FOX. - $\rightarrow$ *Futures and Options Exchange*.

FRA. - $\rightarrow$ *forward rate agreement*.

frais de cotation (Fr.) - *taxă de listare*. Taxă anuală pentru cotare ($\rightarrow$ *fee*).

franc fort (Fr.) - *franc puternic*. Termen ce a caracterizat politica economică a guvernului francez în anii deceniului 8, politică ce a vizat menținerea într-un raport relativ constant a ratei de schimb a francului francez, în mod deosebit față de marca germană; ca urmare a turbulențelor valutare din august / septembrie 1993, continuarea unui asemenea gen de politică a fost pus sub semnul întrebării. $\rightarrow$ *European Monetary System (EMS)*.

franchise - *franciză*. Partea din valoarea bunurilor asigurate ce urmează a fi acoperită de asigurat ($\rightarrow$ *insured*), așa cum rezultă din contractul încheiat cu asiguratotul ($\rightarrow$ *insurer*).

Frankfurt Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Frankfurt*. $\rightarrow$ *German Stock Exchanges*.

Freddie Mac - *Corporația Federală a Creditului Ipotecar*. $\rightarrow$ *Federal Home Loan Board*.

free asset ratio - *raportul activelor libere*. Raportul între valoarea de piață a activelor ($\rightarrow$ *asset*) unei societăți de asigurare ($\rightarrow$ *insurance*) și datoriile ($\rightarrow$ *liability*) acesteia.

free capital (UK) - *capital liber*. Proporția din capitalul propriu ($\rightarrow$ *equity*) al unei companii ($\rightarrow$ *company*), disponibilă pentru a fi tranzacționată în mod public, în cadrul bursei de valori. (US = *free float*). Este exclusă partea din capitalul propriu, deținută de către acționarii care controlează compania.

free depreciation - *depreciere la alegere*. $\rightarrow$ *capital allowances*.

free float (US) - *flotare liberă*. $\rightarrow$ *free capital*.

free reserves - *rezerve libere*. **1.** Acea parte a rezervelor ($\rightarrow$ *reserves*) unei bănci, care depășesc nivelul recomandat de către autoritățile monetare ($\rightarrow$ *monetary control* - control monetar; *monetary policy* - politică monetară). În Statele Unite, rezervele în exces ($\rightarrow$ *excess reserves*), din care se deduc rezervele împrumutate ($\rightarrow$ *borrowed reserves*), cu alte cuvinte, acele rezerve acumulate de către bănci și care depășesc nivelul rezervelor stabilite de către Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*), din această diferență urmând să fie deduse rezervele împrumutate de la Rezerva Federală; **2.** Acele rezerve ale unei companii de asigurări, care depășesc nivelul stabilit de către autoritățile de reglementare.

free resources - *resurse libere*. Excesul activelor ($\rightarrow$ *asset*) față de datoriile ($\rightarrow$ *liability*) unei companii de asigurare. În situația unei companii private cu răspundere limitată ($\rightarrow$ *proprietary company*), resursele libere sunt echivalentul capitalului achitat de acționari ($\rightarrow$ *paid-up capital*), la care se adaugă rezervele libere ($\rightarrow$ *free reserves*).

free stocks - *stocuri libere*. Referitor la bursele de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*), inventare păstrate custodie de natură comercială, față de cele deținute de către producători.

Free Trade Agreement (FTA) - *Acord de Liber Schimb*. Înțelegere semnată între SUA și Canada în anul 1988 și ratificată un an mai târziu (1989), prin care sunt abolite toate categoriile de tarife practicate între cele două țări. → *North American Free Trade Agreement (NAFTA)*.

freier Makler (Ger.) - Dealer independent care își desfășoară activitatea la bursa de valori (→ *stock exchange*) Germană, autorizat de către Comitetul Bursei (→ *Börsenvorstand*) și care derulează tranzacții, în general, pe piața neoficială. Cunoscut și sub denumirea de *Börsenmakler* (agent de valori mobiliare).

Freiverkehr (Ger.) - Piața valorilor mobiliare necotate (→ *unlisted security*) sau Bursele de Valori din Germania (→ *German stock exchanges*).

Friedman, Milton (US) - Profesor de economie la Universitatea din Chicago, foarte celebru datorită teoriei sale monetare, cunoscută în mod popular ca monetarism, având la bază teoria cantitativă a banilor. Teoria monetaristă susține că variații ale ofertei de monedă (→ *money supply*) conduc la variații ale nivelului general al prețurilor, motiv pentru care ar trebui să existe un control asupra cantității de bani pusă în circulație (aceasta să fie în concordanță cu rata de creștere a activității reale). Teoriile de factură monetaristă au avut un impact major asupra politicilor financiare ale principalelor țări industrializate, în perioada anilor '70 și începutul anilor '80, dar dificultățile crescânde de cuantificare și de menținere sub control a masei monetare, ca și legătura slabă la nivel empiric între creșterea masei monetare și creșterea prețurilor, au condus la diminuarea influenței jucate de acest curent de gândire economică.

friendly society (UK) - *organizație de tip sindical*. Organizație mutuală (→ *mutual organization*), de cele mai multe ori fiind vorba despre o asociație din domeniul asigurărilor (→ *insurance*). În Marea Britanie există mii de asemenea societăți, între care se numără și cluburile muncitorilor, constituite pe bază de voluntariat, pentru asigurarea de beneficii și asistență în timpul perioadelor de boală, șomaj, pensionare ori deces. Avantajele fiscale de care se bucură aceste societăți s-au estompat în ultimii ani.

FRN. - → *floating rate note*.

front-end fee - *taxă inițială*. Taxă percepută de către o bancă sau un sindicat bancar (→ *syndicate*) în momentul inițial al realizării unui împrumut, spre exemplu, sub formă de taxe de management, taxe de participare (→ *participation fee*), taxe de garantare (→ *underwriting fee*). Cel mai adesea, această categorie de taxe se practică pe Euro piețe (→ *Euro-market*) și pe piețele titlurilor de valoare din Statele Unite.

front-end loading - *încărcare inițială a facturii*. Referitor la primele de asigurare, prețul unităților din cadrul fondurilor mutuale și dobânzile împrumuturilor, încorporarea cheltuielilor de natură administrativă în cadrul primei plăți efectuată de către client sau debitor. → *loading*.

front month - *prima lună*. Prima lună în care se pot efectua tranzacții cu contracte derivate (→ *derivative*). Cunoscută și sub denumirea de lună apropiată (*nearby month*).

FRS - *standardele raportărilor financiare*. → *accounting standard*.

FSA. - **1.** Legea Serviciilor Financiare; **2.** Autoritatea Serviciilor Financiare. → *Financial Services Act*.

FSBR - → *Financial Statement and Budget Report*.

FT / Actuaries World Share Index - *Indicele FT / Actuaries World Share Index*. → *Financial Times Share Indices*.

FTA. - → *Free Trade Agreement*.

FTO. - → *Financial Times share indices*.

FT / SE futures contract (UK) - *contract cu livrare viitoare pe indicii FT / SE*. Contract cu livrare viitoare (→ *futures*) standardizat, având la bază indicii Financial Times ai acțiunilor; contractele sunt tranzacționate la Bursa Internațională pentru Contracte

Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*).

FT / SE Index - *Indice FT / SE*. →*Financial Times share indices*.

full consolidation - *consolidare totală*. →*consolidated accounts*.

full listing (UK) - *listare completă*. Includerea unei companii (→*company*) pe lista oficială (→*official list*) a Bursei de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*).

fund - *fond*. Sumă de bani, provenită, spre exemplu, din economii, plasată unui agent de valori mobiliare (→*stockbroker*) pentru derularea de investiții și realizarea managementului acestora (→*discretionary account*), sau subscrisă într-un plan de economii sau investită într-o companie de asigurări pe viață (→*life assurance*) pentru a acoperi cererile de despăgubire ale deținătorilor de polițe. Managementul fondurilor constă în administrarea sumelor suplimentare care rezultă, cum ar fi dividendele (→*dividend*) și dobânzile (→*interest*), în subscrierea la emisiunile de noi drepturi (→*rights issue*) și în ajustarea portofoliului (→*portfolio*) prin realizarea de vânzări și cumpărări, în scopul maximizării creșterii capitalului sau venitului. Termenul este frecvent utilizat pentru a desemna instituția care realizează managementul fondului, spre exemplu, un fond de pensii (→*pension*). Utilizată, de asemenea, pentru a descrie orice instrument care poate fi purtător al investiției de fonduri, spre exemplu, un fond mutual (→*unit trust*), sau un fond de investiții.

fund management - *managementul fondurilor*. →*fund*.

fund of funds - *fond al fondurilor*. →*managed unit trust*.

fundamental analysis - *analiză fundamentală*. →*technical analysis*.

funded debt - *datorie finanțată*. La modul general, datorie (→*debt*) pe termen scurt ce a fost convertită într-o datorie pe termen lung. →*funding*.

funded pension scheme - *plan de pensii finanțat*. →*pension*.

funding - *finanțare*. Procesul de convertire a datoriei (→*debt*) pe termen scurt în datorie pe termen lung, prin vânzarea de titluri de valoare (→*security*) pe termen lung și utilizarea fondurilor astfel dobândite pentru achitarea datoriei pe termen scurt. În finanțele publice (→*public finance*), finanțarea excesivă (*overfunding*) are loc în momentul în care guvernul vinde către sectorul bancar mai multe datorii decât indică a fi necesar cerința de finanțare a sectorului public (→*public-sector borrowing requirement - PSBR*), iar sub finanțarea (*underfunding*), în momentul în care se vând mai puține datorii decât este necesar pentru finanțarea sectorului public. În cadrul finanțării integrale (*full funding*), fondurile din cumpărările de hârtii guvernamentale de către bănci nu sunt destinate acoperirii nevoilor de finanțare ale sectorului public, acestea fiind integral satisfăcute prin realizarea de vânzări către sectorul non-bancar, cu alte cuvinte, către alți intermediari financiari (→*financial intermediary*) și către sectorul privat și corporativ.

funds at Lloyd's (FAL) - *fonduri la Lloyd's*. Fonduri păstrate pe bază de încredere la Lloyd's (→*Lloyd's*), cu scopul de a susține activitățile de garantare (→*underwriting*), fiind alcătuite din depozitul de la Lloyd's, rezerva personală (→*personal reserve*) și rezerva specială (→*special reserve*).

funds broker (US) - *intermediar în finanțările pe bază de credit*. Intermediar între instituțiile bancare, pentru contractarea de credite pe termen scurt.

funds rate (US) - *rata la fondurile federale*. →*Federal Funds rate*.

funds statements - *declarațiile financiare*. →*sources and uses of funds*.

fungible - *fungibil*. Clasă de bunuri sau titluri de valoare (→*security*) care se caracterizează prin aceea că pot fi substituite sau interschimbabile cu alte elemente din cadrul aceleiași clase. Titlurile de valoare la purtător (→*bearer security*), acțiunile cu drept de vot (→*common stock*) și banii, cum ar fi, spre exemplu, biletele de 5 £, sunt fungibile,

deoarece în situația în care acestea au aceeași valoare, ele pot fi substituite una alteia, fără a genera pierderi sau câștiguri. Proprietatea de fungibilitate este importantă, permițând utilizarea și compensarea elementelor diferitelor clase, fără a fi necesară identificarea acestora în mod individual, în funcție de un număr de ordine sau alte mijloace.

futures - *cu livrare viitoare (futures)*. Modalitate de vânzare - cumpărare de mărfuri (*→commodity*) sau instrumente financiare (*→financial instrument*), la o dată în viitor. Tranzacțiile cu livrare în viitor îmbracă forma unui contract cu caracter obligatoriu și care nu poate fi modificat, în care se specifică o cantitate standard ce urmează a fi vândută la un preț fix și la o dată viitoare certă. Din punctul de vedere al obligației pe care o implică, contractele cu livrare viitoare se deosebesc de cele cu opțiuni (*→option*) și de tranzacțiile forward (*→forward*). Contractele cu livrare în viitor sunt instrumente negociabile (*→negotiable instrument*). *→financial futures*.

Futures and Options Exchange (London FOX) (UK) - *Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni*. Cea mai importantă bursă europeană pentru mărfuri ușoare (*→commodity*) (se include: cacao, zahăr, cauciuc, roșii și cereale). Piața a fost înființată în anul 1987, ca succesor al Bursei de Mărfuri de la Londra (*London Commodity Exchange*), având un ring de tranzacționare comun cu Bursa Internațională a Petrolului (*→International Petroleum Exchange*); în anul 1991, Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni a preluat Bursa Baltică cu contracte Futures, aceasta din urmă fiind, la rândul ei, înființată în anul 1987. În 1996, FOX a fuzionat cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (*→London International Financial Futures Exchange*), dând naștere unui departament distinct, LIFFE Commodity Product, operațiile de bază ale FOX rămânând nealterate.

Futures Industry Association (US) - *Asociația Industriilor cu Livrare Viitoare*. Organism central, ce reprezintă operatorii futures (*→futures*) de pe piața americană.

futures market - *pieță pentru contractele cu livrare viitoare*. Piață pe care se derulează tranzacții cu contracte cu livrare viitoare (*→futures*) și cu opțiuni (*→option*), având ca obiect acțiuni (*→share*), obligațiuni (*→bond*), valute (*→currency*) și bunuri (*→commodity*).

futures option - *opțiune pe un contract cu livrare viitoare*. Opțiune (*→option*) de vânzare sau cumpărare a unui contract futures (*→futures*).

FXnet - *FXnet*. Sistem internațional, înființat în 1984, și având ca obiect compensarea bilaterală a tranzacțiilor valutare derulate la nivelul instituțiilor bancare. Sistemul este astfel conceput, încât să minimizeze riscul Herstatt (*→Herstatt risk*).

GAB. - *→general arrangements to borrow*.

GAFTA - *→Grain and Feed Trade Associations*.

gaiatsu (Jap.) - Termen care descrie presiunea de natură externă exercitată pentru a genera o schimbare în politicile financiare și comerciale din Japonia.

gaijin (Jap.) - *străin*. Termen utilizat în jargonul piețelor financiare japoneze, pentru a desemna un investitor străin.

gaimuin (Jap.) - Broker (*→broker*), membru al unei societăți de valori mobiliare (*→security house*) de mici dimensiuni.

gamma stocks - *acțiuni gamma*. *→alpha securities; stocks*.

Garn - St. Germain Act 1982 (US) - *Legea Garn - St. Germain din 1982*. Legea care înlătură restricțiile referitoare la baza activelor (*→asset*) asociațiilor de economii și împrumuturi (*→savings and loan association*), dându-le posibilitatea de a participa în calitate de concurenți pe piața comercială a împrumuturilor. Societățile ipotecare (*→building society*) din Marea Britanie au fost, de asemenea, dereglementate (*→regulation*), dar încă le este interzisă oferirea de servicii financiare adresate indivizilor.

GATT. - → *General Agreement on Tariffs and Trade*.

GDP. - → *gross domestic product*.

gearing (UK) - *îndatorare*. Importanța relativă pe care o au împrumuturile (→ *loan*) în structura capitalului (→ *capital structure*) (US = *leverage*). Există mai multe modalități de a cuantifica *îndatorarea*. Cea mai uzuală metodă este cea care raportează datoria (→ *debt*) cu dobândă fixă la suma dintre dobânda care revine acționarilor și datorie (active nete - → *net asset*). O companie poate să împrumute capital (→ *capital*) la o dobândă fixă, iar în situația în care reușește să câștige din acel capital mai mult decât suma pe care o va plăti sub formă de dobândă, diferența suplimentară revine sub formă de capital propriu (→ *equity*) acționarilor. Din acest motiv, o firmă care are o îndatorare (*gearing*) ridicată, va putea să plătească dividende (→ *dividend*) mai mari pe acțiune (→ *share*) decât o firmă cu o îndatorare mai redusă și care înregistrează aceeași rată a venitului aferentă capitalului său total, cu singura condiție ca veniturile să excedă sumele plătite la capitalul împrumutat (→ *loan capital*). Cu toate acestea, este posibil să fie adevărată și situația inversă; cu alte cuvinte, cu cât este mai mare îndatorarea (*gearing*), cu atât este mai mare riscul pentru asociații la capitalul propriu. → *capital gearing*; *equity gearing*; *gearing effect*.

gearing effect (UK) - *efectul de îndatorare*. 1. Impactul structurii capitalului (→ *capital structure*) asupra câștigurilor care revin pe o acțiune (→ *earnings per share*). → *gearing*; 2. Multiplicarea unei schimbări a prețului unui warrant (→ *warrant*), în comparație cu cel al unei acțiuni (→ *share*) care ar putea fi schimbată pe acel warrant, sau în prețul unei acțiuni, în comparație cu prețul unei opțiuni (→ *option*).

Geldmenge (Ger.) - *masă monetară*. → *money supply*.

Geldvolumen (Ger.) - *cantitatea de bani*. → *money supply*.

GEMU - *Uniunea Economică și Monetară Germană*. → *German Economic and Monetary Union*.

General Agreement an Tariffs and Trade (GATT) - *Acordul General pentru Tarife și Comerț*. Convenție multilaterală (1947), din care au făcut parte majoritatea țărilor necomuniste, al cărei scop a fost legat de liberalizarea comerțului mondial și înființarea unei organizații internaționale a comerțului. Prevederile care au avut în vedere liberalizarea comerțului - în mod deosebit cele referitoare la reducerea masivă a tarifelor (→ *tariff*) și acceptarea principiului națiunii celei mai favorizate (*most - favoured nation*) (cu alte cuvinte, nediscriminarea în aplicarea reducerilor tarifare) - și adoptarea unui cod al comerțului "onest" - repudierea practicilor comerciale restrictive și a obstacolelor de natură netarifară în calea comerțului - au fost foarte bine primite; în același timp, eforturile în direcția creării unei organizații internaționale a comerțului nu s-au dovedit a fi la fel de fructuoase. În consecință, au fost puse în aplicare măsurile de reducere a tarifelor, fiind creat un secretariat în cadrul Biroului European al Organizației Națiunilor Unite de la Geneva (1 ianuarie 1948), având ca obiectiv extinderea, în cadrul convenției, a liberalizărilor comerciale. În decursul timpului, secretariatul și părțile semnatare ale convenției din 1947, s-au constituit în cadrul unei organizații, având statutul de agenție specializată a Națiunilor Unite, iar denumirea de Acordul General pentru Tarife și Comerț a fost adoptată pentru a desemna atât organizația, cât și convenția inițială. Până în prezent, GATT a extins scopul liberalizării, în mod deosebit prin intermediul celor opt runde de negociere - două la Geneva, una la Torquay și una la Annecy, între 1947 și 1962; runda Dillon din 1967; o rundă importantă, runda Kennedy, încheiată în 1967; o rundă majoră, între 1973 și 1979, runda Tokyo; și cea de-a opta rundă, Uruguay, demarată în 1986 și finalizată la sfârșitul anului 1993. Pe lângă reducerile de tarife, reducerile în barierele comerciale netarifare și încercarea de a reconcilia punctele de vedere ale Franței și Statelor Unite în problema agriculturii, runda Uruguay s-a remarcat prin propunerile de creare a unei Organizații Multilaterale de Comerț (*Multilateral Trade Organization - MTO*) care să aplice regulile de comerț internațional convenite, încercare ce s-a dorit o reiterare a Organizației Internaționale a Comerțului, care a stat la

baza convenției originale (din 1947), și pentru care GATT nu a reprezentat mai mult decât un substitut. Ca urmare, barierele tarifare mondiale s-au redus până la o mică pondere din cele practicate la nivelul anului 1947. De-a lungul timpului, eforturile GATT de liberalizare comercială au fost dublate de acțiunea altor instituții, cum ar fi Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (*→Organization for Economic Co-operation and Development - OECD*), sau Uniunea Europeană (*→European Union*) însă eforturile acestora din urmă s-au concentrat cu deosebire asupra barierelelor netarifare, cum ar fi subvențiile și stimulentele, achizițiile publice, acordurile comerciale restrictive, problemele țărilor în dezvoltare, agricultură și comerț cu servicii. La nivelul anului 1988, numărul total al membrilor GATT era de 88. În anul 1995, GATT a fost înlocuit de către (Organizația Mondială a Comerțului (*→World Trade Organization*)).

general agreements to borrow (GAB) - *acordul general de împrumut. →International Monetary Fund.*

general average - *medie generală. →average.*

general government - *guvernul, în general.* Termen, utilizat, de regulă, în contabilitatea publică, pentru a desemna guvernul de la nivel central și local dintr-o anumită țară. Astfel, termenul se referă, în Marea Britanie, la guvernul de la Westminster și la totalitatea autorităților locale, cum ar fi districtele, comitatele și unitățile administrative; în Statele Unite, se referă la guvernul federal de la Washington, împreună cu guvernele de la nivel statal, local și administrativ; în Japonia, la guvernul central de la Tokyo, la prefecturi și autoritățile de la nivel de orașe și sate; în Germania, la guvernul central de la Bonn și la *Länder*, autoritățile orașelor și municipalități; în Franța, la guvernul central de la Paris și la regiuni, departamente și comune.

general insurance - *asigurare generală.* Asigurare împotriva incendiilor, accidentelor, furtului etc., ca formă de asigurare distinctă de cea de viață.

general undertaking (UK) - *obligație generală.* Document semnat de către directorii unei companii (*→company*), prin care sunt stabilite obligațiile ce le revin față de bursa de valori (*→stock exchange*), în termenii furnizării de informații și al emisiunii de acțiuni (*→share*) pentru acele companii de pe piața valorilor mobiliare necotate (*→unlisted security*). Versiunea acestui document, valabilă pentru companiile care realizează o listare completă (*full listing*) poartă denumirea de acord pentru listare (*listing agreement*).

generally accepted accounting principles (GAAP) (UK) - *Principii de Contabilitate General Acceptate.* Reguli pentru standardele contabile (*→accounting standard*). Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor (*→Securities and Exchange Commission*) solicită auditarea conturilor pentru companiile cotate (*→quoted company*), pentru a se conforma Principiilor de Contabilitate General Acceptate (GAAP).

gensaki (Jap.) - *pieța gensaki.* Vânzare de obligațiuni (*→bond*) însoțită de realizarea unui acord de revânzare (*→repurchase agreement*), diferența dintre prețul de vânzare și prețul convenit al revânzării reprezentând randamentul (*→yield*), exprimat ca rată anuală.

geometric average - *medie geometrică. →average.*

geometric mean - *medie geometrică. →average.*

geregelter Freiverkehr (Ger.) - Piața secundară oficială pentru valorile mobiliare necotate (*→unlisted security*), funcționabilă la bursele de valori (*→stock exchange*) din Germania. Există și o a treia piață nereglementată, ce poartă numele de *ungeregelter Freiverkehr*. Nu în ultimul rând, există și o piață extrabursieră (*→over-the-counter*), operabilă prin intermediul telefonului, la care se tranzacționează atât acțiuni cotate, cât și acțiuni necotate (*Telefonverkehr* - trafic prin telefon). *→freier Makler.*

German Economic and Monetary Union (GEMU) - *Uniunea Economică și Monetară Germană.* Procesul de integrare economică și monetară a condițiilor din fosta Germanie

de Est și Vest, ca urmare a unificării realizate în anul 1990.

German Futures and Options Market - *Piața Germană pentru Contracte cu Livrare Viitoare și Opțiuni.* → *Deutsche Terminbörse.*

German stock exchanges - *bursele de valori din Germania.* Numeroasele burse de valori (→ *stock exchange*) operabile în Germania sunt, în prezent, grupate sub titulatura *Deutsche Börse AG*; existând și un Birou de Supervizare la nivel federal al tranzacțiilor cu titluri de valoare, care funcționează la Frankfurt. În prezent, Frankfurt este de departe cel mai mare centru bursier din Germania, totalizând peste 70% din totalul tranzacțiilor. În noiembrie 1997, sistemul IBIS (→ *IBIS*) de tranzacționare a fost înlocuit de un nou sistem de conducere electronică automată a ordinelor de tranzacționare (→ *order driven*), 'Xetra', introdus inițial pentru investitorii instituționali. În martie 1997, a fost lansată piața *Neuer Markt* (→ *Neuer Markt*) (Noua Piață) pentru societățile mici care înregistrează cea mai mare creștere (→ *unlisted security market* - piața valorilor mobiliare necotate), piața fiind supusă aceluiași reglementări valabile și pentru *geregelter Freiverkehr* (→ *geregelter Freiverkehr*). În 1996 a fost introdus un nou indice bursier (MDAX), alcătuit din 70 de acțiuni care nu făceau parte din Indicele Bursier German (→ *Deutsche Aktienindex*). De asemenea, la Frankfurt există piețe computerizate pentru derularea tranzacțiilor cu contracte cu livrare viitoare (→ *futures*) și de opțiuni (→ *options*). Cea mai mare parte a decontărilor (→ *settlement*) și compensărilor este derulată de către *Deutsche Kassenverein* (→ *Deutsche Kassenverein* - *DKV*). Celelalte ringuri bursiere din Germania încearcă să își definească propria identitate în raport cu centrul bursier de la Frankfurt. Bursa de la Berlin oferă un segment puternic de tranzacții cu titluri ale societăților din străinătate, în timp ce Bremen-ul dispune de o piață pentru cotarea companiilor de dimensiuni medii. O mare parte din volumul total al tranzacțiilor de la bursele din Germania este datorat investitorilor străini, acțiunile în cadrul companiilor germane având o valoare nominală (→ *par value*) minimă de 50 de mărci germane.

Gesellschaft (Ger.) - *companie.* → *company.*

Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH) (Ger.) - *companie privată cu răspundere limitată.* → *incorporation.*

gesichert (Ger.) - *asigurat.* → *secured.*

Gewerbeertragesteuer (Ger.) - *impozitul pe activități lucrative.* → *local taxation.*

Gewerbekapitalsteuer (Ger.) - *impozitul pe capitalul folosit.* → *local taxation.*

Gewinn (Ger.) - **1.** Profit; **2.** Câștig în urma unei tranzacții, sau preț.

gift tax (US) - *taxe asupra cadourilor.* Impunere realizată asupra valorii (→ *value*) unei anumite proprietăți cedată sub formă de cadou, taxă ce urmează a fi plătită de către donor. Taxa se plătește pe trepte valorice și este percepută de către Guvernul federal al SUA și de unele state. În Marea Britanie, anterior introducerii taxei asupra transferurilor de capital (→ *inheritance tax*), nu exista o speză fiscală explicită care să aibă în vedere cadourile, însă valoarea cadourilor era cumulată și supusă impozitării, în situația în care cadourile erau efectuate într-un interval de 7 ani de la moartea donorului.

gilts, gilt-edged securities (UK) - *titluri de stat britanice.* Titluri de valoare cu dobândă fixă, emise de către guvernul Marii Britanii (→ *government securities*), tranzacționate în cadrul bursei de valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*). Aceste titluri de stat sunt considerate investiții sigure datorită faptului că plata dobânzii (→ *interest*) este garantată și, în plus, vor fi răscumpărate la data convenită. Există mai multe categorii de titluri de stat britanice: cu termen (→ *dated securities*), nescadențiate (→ *undated securities*) și indexate (→ *indexation*). Cu toate avantajele pe care le oferă, despre titlurile de stat britanice nu se poate spune că reprezintă investiții lipsite de orice risc, un astfel de risc putând fi cel datorat fluctuațiilor în prețul titlului. Aceste titluri de valoare nu include și bonurile de tezaur (→ *Treasury bill*). Prețul titlurilor, inițial cotal în fracțiuni ale unei lire sterline, este în prezent exprimat în sistem decimal, urmând

practicile piețelor financiare europene. → *gilt strip*.

Ginnie Maes (US) - *Ginnie Maes*. Termen care desemnează obligațiunile garantate cu ipotecă, emise de către Asociația Națională Guvernamentală a Ipotecilor (→ *Government National Mortgage Association*).

gilt repos - *înțelegere de vânzare cu răscumpărare*. Piață a contractelor de vânzare cu răscumpărare a titlurilor de stat britanice (→ *gilt-edged securities*) (→ *repo*), introdusă în ianuarie 1996 de către Banca Angliei (→ *Bank of England*). La numai două luni de la lansare, piața deschisă *repo* depășise ca valoare a tranzacțiilor piața biletelor (→ *money market*), restricțiile de mărime impuse acesteia din urmă fiind de natură să afecteze eficiența operațiunilor pe piață deschisă (→ *open market*). Piața de vânzare și răscumpărare a titlurilor de stat a fost introdusă cu scopul de a spori atractivitatea titlurilor de stat pentru investitorii străini și pentru a reduce costul de finanțare a deficitului (→ *deficit*) bugetar, dar piața poate fi utilizată de către Banca Angliei și pentru derularea de operațiuni pe piața deschisă, în același mod în care o fac Bundesbank-ul (→ *Bundesbank*) și Sistemul Federal de Rezerve (→ *Federal Reserve System*).

gilt strip (UK) - *opțiune de vânzare de obligațiuni*. Obligațiuni, asemănătoare titlurilor de stat britanice, realizată de către Banca Angliei (→ *Bank of England*), începând cu decembrie 1997. Titlurile de valoare emise nu sunt purtătoare de dobândă, dar sunt emise la un discount, ceea ce echivalează, în momentul răscumpărării, cu un flux obișnuit de dobânzi. Obligațiunea este divizată într-un număr de emisiuni de titluri de stat cu discount, valoarea reducerii fiind stabilită într-un raport fix față de valoarea prezentă (în anul respectiv) a dobânzii datorate în momentul răscumpărării.

Girozentralen (Ger.) - *bani centrali*. → *Landasbank*.

Glass-Steagal Act 1933 (US) - *Legea Glass-Steagal 1933*. Legislație prin care se interzice băncilor comerciale (→ *commercial bank*) să acționeze în calitate de bănci de investiții (→ *investment bank*) ori să dețină societăți al căror obiect de activitate este legat de tranzacționarea titlurilor de valoare. Reglementarea a fost confruntată cu practicile băncilor de creare a fondurilor mutuale pe piața monetară (→ *money market mutual fund*) și de oferire și a altor tipuri de servicii de investiții, fiind de așteptat o revizuire a legii.

global bond - *obligațiune globală*. Titlu de valoare purtător al unei dobânzi fixe (→ *fixed-interest security*) emis simultan în SUA, Europa și Asia. Principalii emitenți sunt guvernele suverane (→ *sovereign*) și organizații internaționale, cum ar fi, spre exemplu, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (→ *International Bank for Reconstruction and Development*). De asemenea, în calitate de emitenți pot să figureze și companiile multinaționale (→ *multinational company*).

global custody - *custodie globală*. Serviciu oferit de către băncile de investiții (→ *investment bank*) și alți intermediari financiari (→ *financial intermediary*) managerilor fondurilor (→ *fund*) locale, pentru decontări (→ *settlement*) peste graniță ori pentru administrare.

Globex - *Globex*. Sistem electronic de tranzacționare în timpul nopții, introdus în 1992 de către Bursa Comercială de la Chicago (→ *Chicago Mercantile Exchange*), Bursa de Comerț de la Chicago (→ *Chicago Board of Trade*) și Reuters (→ *Reuters*); tranzacțiile derulate prin sistemul Globex au ca obiect contractele de opțiuni și cu livrare viitoare valutare (→ *currency*). Până în anul 1993, utilizarea sistemului de alte instituții decât cele fondatoare și Bursa Internațională pentru Tranzacții la Termen din Franța (→ *Marché à Terme des Instruments Financiers - MATIF*) a fost puțin evidentă.

GmbH. - → *Gesellschaft mit beschränkter Haftung*.

GNMA (US) - → *Government National Mortgage Association*.

GNP. - → *gross domestic product*.

GOFO. - → *gold forward offered rate*.

going concern value - valoarea unei companii a cărei activitate se presupune că va continua.
→*goodwill*.

going public - societate deschisă. →*flotation*.

gold - *aur*. Acest metal prețios a încetat să mai aibă o importanță monetară deosebită în 1971, an în care Statele Unite au abandonat angajamentul de a cumpăra și vinde aur la un preț fix. Cu toate acestea, aurul a continuat să se afirme puternic în postură nemonetară, în industria bijuteriilor, rămânând unul din cele mai căutate mijloace de stocare a valorii. Pe termen lung, se constată faptul că aurul și-a păstrat valoarea în termeni reali, deși, recent, vânzările masive de aur realizate de unele bănci centrale (→*central bank*) au fost de natură să afecteze anticipările privind menținerea valorii aurului. →*London Gold Futures Market Ltd*.

gold and foreign currency reserves - rezerve de aur și valută. →*reserves*.

Gold Demand Trends - Tendințe ale Cererii de Aur. →*World Gold Council*.

gold forward offered rate - rata cerută în contractele *forward* cu aur. Rata la care dealerii vor împrumuta aur (→*gold*) în cadrul operațiunilor de swap (→*swap*) contra dolari SUA.

gold standard - *etalon aur*. Aranjament privind schimburile (→*exchange*) internaționale, practicat până în anii 1930. Moneda (→*currency*) națională a fiecăreia dintre țări a fost legată de valoarea aurului (→*gold*) printr-o paritate fixă, variind cantitativ, în raport de cantitatea de aur deținută. În aceste condiții, o balanță de plăți (→*balance of payment*) în surplus conducea la o creștere a ofertei monetare (→*money supply*), de unde o creștere a prețurilor și, astfel, o reducere a exporturilor, creșterea importurilor și eliminarea surplusului. Un deficit al balanței de plăți avea efecte contrare. Dificultățile economice de la finele anilor '30 au condus la abandonarea etalonului aur.

gold warrant - *certificat pentru aur*. Instrument care permite deținătorului să vândă și să cumpere aur (→*gold*) la un preț și o dată predeterminate, într-o manieră asemănătoare modalității în care se derulează un contract de opțiuni (→*option*) call sau put. Cu toate acestea, certificatele sunt emise pe perioade de cel puțin un an, nefiind supuse cerințelor privind constituirea de marje (→*margin requirement*), cerință ce trebuie respectată pe piețele pe care se tranzacționează contracte de opțiuni (→*option*) și cu livrare viitoare (→*futures*). Certificatele se apropie foarte mult de ceea ce reprezintă titlurile de valoare (→*security*) convenționale, fiind acceptabile în acele portofolii pentru care posibilitatea de a tranzacționa alte forme de contracte derivate (→*derivative*) este limitată.

golden share - *acțiunea de aur*. →*privatization*.

Goldilocks economy - *economii de succes*. Termen aplicabil acelor economii în cadrul cărora coexistă un proces de creștere economică susținută, o creștere a prețului acțiunilor, combinate cu o inflație redusă, dată de indicele prețurilor la consumator.

good till canceled (GTC) - *valabil până în momentul anulării*. Ordin lansat la bursele de mărfuri (→*commodity*), care rămâne deschis executării, atâta vreme cât nu este expres anulat.

goodwill (UK) - *fond de comerț*. Valoarea unei companii pentru cumpărător, sumă ce depășește valoarea dată de activele nete (→*net asset value*) (US - *going concern value*). În practică, valoarea fondului de comerț este înscrisă în cadrul bilanțului (→*balance sheet*), dar din aceasta se deduce valoarea deprecierii (→*depreciation*). →*consolidated accounts*.

government broker - *broker guvernamental*. Firmă care are în sarcină derularea noilor emisiuni (→*new issue*) de titluri de stat britanice (→*gilt*), în numele Băncii Angliei (→*Bank of England*). Ulterior reorganizării bursei de valori din anul 1986 (→*Big Bang*), această sarcină a fost preluată și de un mare număr de formatori de piață (→*market maker*).

Government National Mortgage Association (GNMA) (US) - *Asociația Națională*

Guvernamentală a Ipotecilor. Agenție guvernamentală care aprobă și garantează titlurile de valoare ($\rightarrow$ *security*) garantate de ipoteци, pentru finanțarea imobilelor ieftine. $\rightarrow$ *collateralized mortgage securities*.

government securities - *titluri de valoare ale guvernului.* Totalitatea hârtilor de valoare cu dobândă fixă, inclusiv datoria finanțată ($\rightarrow$ *funded*) și bonurile de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bill*). $\rightarrow$ *gilts*.

government stock - *obligațiune guvernamentală.* Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) emisă de către guvern; termenul este adesea utilizat pentru a desemna obligațiunile guvernului central sau, în Marea Britanie, titlurile de stat britanice ($\rightarrow$ *gilt*).

Gower Report - *Raportul Gower.* $\rightarrow$ *Financial Services Act*.

grading - *certificare.* Stabilirea și verificarea calității și a tipurilor standard de bunuri ($\rightarrow$ *commodity*) tranzacționate la bursele de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity exchange*).

Grain and Feed Trade Association (GAFTA) - *Asociațiile de Comerț cu Cereale și Hrană pentru Animale.* Organismul de control al Pieței Londoneze Futures pentru Grâne, bursă de mărfuri pentru sortimente de grâu și orz și care își derulează tranzacțiile la Bursa Baltică ($\rightarrow$ *Baltic Exchange*). Piața este gestionată de către un comitet al GAFTA, Comitetul Contractelor cu Livrare Viitoare cu Grâne și al Casei de Compensare; prețurile sunt stabilite de către membrii pieței, desemnați în fiecare săptămână de către un consiliu al comitetului. Livrările de grâne se derulează dintr-un depozit înregistrat de către comitet. GAFTA deține un fond de rezervă constituit din veniturile asociației și utilizat pentru decontarea pretențiilor care nu pot fi onorate. GAFTA are puteri de reglementare sporite în ce îi privește pe membrii pieței.

Grain Market Report - *Raportul asupra Pieței Grânelor.* $\rightarrow$ *International Wheat Council*.

Gramm-Rudman Act 1985 (US) - *Legea Gramm-Rudman 1985.* Lege elaborată de către Congresul SUA, susținută de senatorii Gramm, Rudman și Hollings, prin care se cerea echilibrarea bugetului ($\rightarrow$ *budget*) SUA până în anul 1991. În ciuda a numeroase eforturi, acest obiectiv nu a fost atins.

granter - *transfer acceptat.* Transferul unei proprietăți - $\rightarrow$ *options*.

Green Book (UK) - *Cartea Verde.* Manual publicat de Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*), prin care sunt stabilite cerințele ce trebuie îndeplinite pentru admiterea spre tranzacționare pe fosta piață a titlurilor necotate ($\rightarrow$ *unlisted securities market*) și pentru realizarea raportărilor ulterioare admiterii la cotă.

Green Book (US) - *Cartea Verde.* Termen cu largă circulație, prin care sunt desemnate estimările asupra evoluției economiei, realizate de către staff-ul Consiliului Sistemului Federal ($\rightarrow$ *Federal Reserve Board*) cu ocazia fiecărei ședințe a Comitetului Federal de Piață Deschisă ($\rightarrow$ *Federal Open Market Committee*). Unul dintre cele trei astfel de documente. $\rightarrow$ *Beige Book, Blue Book*.

greenmail - *contratentativă la încercarea de preluare a unei companii.* $\rightarrow$ *corporate raider*.

grey market - *pieța gri.* Termen care descrie o piață pe care se realizează o nouă emisiune ($\rightarrow$ *new issue*) de acțiuni ($\rightarrow$ *share*), înainte de momentul în care subscriitorii au intrat efectiv în posesia acestora.

gross domestic product - *produs intern brut (PIB).* Valoarea monetară (la prețurile pieței) a bunurilor și serviciilor produse de o economie în decursul unei perioade, de regulă un an sau trimestru. La calculul produsului intern brut, nu sunt incluse cheltuielile cu înlocuirea activelor capital fix. PIB include numai bunurile și serviciile pentru consumul final sau destinate investițiilor, datorită faptului că valoarea consumului intermediar, spre exemplu, materiile prime, sunt incluse în prețul bunurilor finale. PIB se deosebește de produsul național brut (PNB) (*gross national product*) prin aceea că exclude veniturile și investițiile realizate pe un teritoriu străin (în afara granițelor țării). Aceste conturi economice agregate, pot fi evaluate la nivelul prețurilor curente ($\rightarrow$ *current prices*), sau în termeni reali ($\rightarrow$ *real term*).

gross margin - *marjă brută*. → *margin*.

gross national product - *produs național brut*. → *gross domestic product*.

gross premium - *primă brută*. În domeniul asigurărilor, primă (→ *premium*) din care se scad sumele plătite pentru refinanțare, dar înaintea realizării deducerii aferente comisioanelor (→ *commission*) și reasigurărilor (→ *reinsurance*).

Group of Five - *Grupul Celor Cinci*. → *Plaza Agreement*.

Group Of 10 - *Grupul Celor 10*. → *general agreement to borrow (GAB)*.

Group of 20 - *Grupul Celor 20*. Organizație a celor mai importante instituții bancare internaționale, cu sediul în Europa, SUA, Canada și Japonia, constituită pentru realizarea de consultări asupra unor probleme de interes comun. Președintele Grupului în 1997 a fost Stephen Thieke de la Banca J.P. Morgan.

Group of 30 (US) - *Grupul Celor 30*. Organizație de cercetare ('*think tank*') finanțată inițial de către Fundația Rockefeller, alcătuită din 30 de cercetători aleși din cadrul instituțiilor bancare centrale, al conducerii băncilor comerciale, din sfera academică și dintre miniștrii de finanțe, atât din țările dezvoltate, cât și din cele în dezvoltare. Grupul a fost constituit în anul 1979, având sediul central la New York, apoi la Washington, DC. Obiectivul Grupului este acela de a pregăti și publica studii privind funcțiile sistemului economic internațional, apelând la experiența și cunoștințele membrilor și, dacă este nevoie, la colaboratori externi. De-a lungul timpului, au fost elaborate studii privitoare la mișcările pieței valutare (→ *foreign exchange*), politici de rate de schimb (→ *exchange rate*), rolul Fondului Monetar Internațional (→ *International Monetary Fund*) și Băncii Mondiale (→ *International Bank for Reconstruction and Development*). În anul 1993, a fost publicat un studiu controversat, referitor la contractele derivate (→ *derivatives*). Actualul președinte este Paul Volcker, fost președinte al Rezervei Federale (→ *Federal Reserve*).

Group of 40 - *Grupul Celor 40*. Asociație internațională a băncilor de dimensiuni medii, înființată cu scopul de a apăra interesele comune ale membrilor.

growth of stock - *acțiuni cu perspective de creștere*. Acțiuni (→ *share*) deținute în companii, desfășurându-și activitatea, de regulă, în sectoare dinamice ale economiei, de unde așteptările privind creșterea viitoare a raportului câștiguri per acțiune (→ *earnings per share*); din acest motiv, aceste companii înregistrează un raport ridicat preț-câștig (→ *price-earning ratio*).

Grundkapital (Ger.) - *capital social*. → *share capital*.

Grundsteuer (Ger.) - *impozit pe terenuri*. → *local taxation*.

GTC - → *good till cancelled*.

Guarantee Fund for Futures and Options (Den.) - *Fondul de Garantare pentru Contractele cu Livrare Viitoare și Opțiuni*. Fond care își desfășoară activitatea pe Piața Daneză a Contractelor cu Livrare Viitoare și Opțiuni (→ *Danish Futures and Options Market*).

Hammering (U.K.) - *ciocănit*. Anunțul, în trecut, cu trei lovituri de ciocan, al falimentului unui membru al Bursei de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*). În S.U.A. termenul semnifică vânzarea fără acoperire (→ *position*), sau vânzarea rapidă de titluri, forțarea pieței în sensul scăderii prețurilor atunci când se consideră că acestea sunt prea mari.

Handel (Ger.) - *comerț*.

Hang Seng Index - *Indicele Hang Seng*. → *Hong Kong stock exchanges*.

harakiri swap (Jap.) - *swap harakiri*. Swap (→ *swap*) nepurtător de spread (→ *spread*), efectuat în scopul creșterii cotei de piață a inițiatorului.

hard currency - *monedă puternică*. → *currency*.

hard disk - *hard disk*. Dispozitiv magnetic, component al unui calculator, capabil de stocarea

unui volum mare de informații. În general este fixat în permanență în interiorul calculatorului, spre deosebire de *→floppy disk*.

hard dollars - *dolari puternici*. *→soft dollars*.

hausse (Fr.) - *creștere*. Creștere a prețului.

hazard - *hazard*. Element de risc (*→risk*) al unei asigurări care este capabil, în viziunea asiguratorului, de agravarea pierderii.

head and shoulders - *cap și umeri*. Model grafic reprezentând variația prețului acțiunilor (*→share*) în timp, care, conform opiniei analiștilor (*→chartist*), poate furniza semnale ale unei reduceri semnificative de preț.

heavy share (UK) - *acțiune puternică*. Acțiune care are un preț unitar ridicat în comparație cu prețul mediu al acțiunilor pe piață. La Bursa de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*) există multe acțiuni cotate în jurul valorii de 4 £, puține acțiuni fiind cotate la 20 £ sau mai mult. Pentru companii având câștiguri și perspective similare, randamentul (*→yield*) poate fi același dar prețul poate fi foarte diferit. În Marea Britanie investitorii par a prefera să cumpere multe acțiuni la prețuri scăzute, dar în SUA prețurile medii sunt mult mai ridicate. Din acest motiv, pentru a îmbunătăți atractivitatea acțiunilor sale, o companie care a cunoscut o creștere rapidă a câștigurilor poate decide să efectueze o emisiune cu bonificație (*→bonus issue*) pentru a-și reduce prețul acțiunilor. *→penny share*.

hedge - *acoperire*. Tranzacție tinzând către efectul opus al altei tranzacții, angajată în scopul minimizării pierderii potențiale datorate acesteia. Operațiunea de hedging se referă de obicei la tranzacții cu mărfuri (*→commodity*), valutare (*→currency*) și financiare. O obligație anticipată într-o valută poate fi acoperită, atunci când este de așteptat o creștere a cursului său, de o cumpărare la termen (*→forward*) a aceleiași monede la un curs fixat. Tranzacțiile cu mărfuri și titluri de valoare (*→security*) pot fi legate prin hedging de contracte la termen (*→futures*) și opțiuni (*→options*), uneori *put* și *call* simultane. La bursele de mărfuri operațiunea de hedging este în general efectuată prin luarea unei poziții pe piața la termen opusă celei deținute în piața la vedere (*→physical market*). Cuvântul mai este folosit pentru a denumi instrumentul folosit în operațiunea de hedging.

'held covered' clause - *clauză de acoperire*. Clauză într-un contract de asigurare care exonerează asiguratul (*→insured*) de descrierea accidentală greșită a bunurilor, contra unei plăți adiționale primei (*→premium*).

Herstatt risk - *risk Herstatt*. Risc de pierdere a valorii capitalizate într-o tranzacție valutară (*→currency*) în care o parte a înțelegerii este încheiată, dar încheierea celeilalte părți este întârziată. Numele provine de la Banca Herstatt din Germania, care a suferit pierderi în 1974 stabilind partea referitoare la marca germană a unei tranzacții înaintea încheierii programului de lucru și lăsând neplătită, în America de Nord, partea referitoare la dolar a tranzacției. *→delivery versus payment*.

Hex - *Hex*. Indicele Bursei de Valori de la Helsinki.

High Premiums Group - *Grupul Primelor Mari*. Grup de persoane notabile (*→Name*) care a efectuat investiții substanțiale în compania Lloyd's (*→Lloyd's*) din Londra, înființat în scopul salvagărdării intereselor membrilor săi în timpul perioadei de 'Reconstrucție și Reînnoire', dar și după această perioadă.

high yield bond - *obligațiune cu randament ridicat*. *→junk bond*.

hire purchase (UK) - *cumpărare în rate*. Formă a creditului de consum (*→consumer credit*) prin care cumpărătorul unui bun sau serviciu plătește creditul obținut (*→principal*) și dobânda prin plăți periodice, de-a lungul unei perioade cuprinse între șase luni și doi ani sau chiar mai mult; de regulă se cere constituirea unui depozit inițial, iar cumpărătorul obține drept deplin de proprietate la sfârșitul perioadei. În SUA, termenul folosit este *instalment credit*. *→finance house*.

historic cost - *cost istoric*. → *costs, historical*.

historic-cost depreciation - *amortizare la costul istoric*. → *depreciation*.

hoekmen - *broker*. → *Amsterdam Stock Exchange*.

holder - *deținător*. Cumpărător într-un contract de tip derivat (→ *derivative*). → *writer*.

holding company - *companie holding*. Companie (→ *incorporation*) care controlează una sau mai multe alte companii, de regulă prin deținerea unei majorități a acțiunilor (→ *share*) acestor subsidiare (→ *subsidiary*). Este posibil ca o companie holding să controleze un număr ridicat de companii având un capital total mult mai mare decât capitalul său, trebuind să dețină doar jumătate, sau chiar mai puțin din acțiunile subsidiarelor sale. Acest mod de organizare este cunoscut sub numele de *stucturare piramidală* (*pyramiding*). → *consolidated accounts*.

home banking - *servicii bancare la domiciliu*. → *viewdata*.

home service - *servicii la domiciliu*. → *industrial branch*.

Hong Kong Commodities Exchange Ltd - *Bursa de Mărfuri din Hong Kong*. Înființată în 1977, bursa este specializată în contracte la termen (→ *futures*) având ca obiect bumbac, zahăr, fasole-soia și aur.

Hong Kong stock exchanges - *bursele de valori din Hong Kong*. Cele patru burse de valori (→ *stock exchange*) din Hong Kong, modernizate și unificate în 1986, devenind Bursa de Valori din Hong Kong (Stock Exchange of Hong Kong - SEHK). Activitatea acestora este reglementată de Comisia Valorilor Mobiliare și a Contractelor la Termen. Reforme structurale incluzând independența Comisiei au fost recomandate într-un raport al lui Ian Hay Davison și ulterior implementate, în urma crahului bursier din octombrie 1987. Indicele Hang Seng, compus pe baza cursurilor a 33 de acțiuni importante, furnizează baza pentru opțiuni (→ *options*) și tranzacții la termen (→ *futures*). Mai există de asemenea un indice având o bază mai largă, Hong Kong Stock Index. A mai fost sugerată și înființarea unei piețe secundare.

horizontal spread - *împrăștiere orizontală*. Combinație de opțiuni (→ *options*), și anume o opțiune *long-call* (→ *long-call*) combinată cu o opțiune *short-call* (→ *short-call*), sau aceeași combinație de opțiuni *put*, ambele având termene de scadență diferite.

hot money - *bani fierbinți*. Fonduri care intră într-o țară pentru a beneficia de rate ale dobânzii (→ *rate of interest*) favorabile și o părăsesc atunci când ratele relative favorizează o asemenea mișcare.

HPG. - → *High Premiums Group*.

Hypo-Bank (Ger.) - → *Hypothekbank*.

Hypothekbank (Ger.) - *bancă ipotecară*. → *mortgage bank*.

IASC. - → *International Accounting Standards Committee*.

IBBR. - → *London interbank offered rate*.

IBELs. - → *interest-bearing eligible liabilities*.

IBEX-35. - → *Madrid Stock Exchange*.

IBIS (Interbank Informations System) - *Sistemul Informațional Interbancar*. Sistem de cotare a titlurilor de valoare bazat pe afișarea pe un ecran.

IBMBR. - → *London interbank offered rate*.

IBNR. - → *incurred but not reported*.

IBNR claims reserve - *rezerva pentru pierderi suferite dar neraportate*. Fond (de obicei rezerva pentru despăgubiri nesoluționate → *claims outstanding reserve*) de rezervă al unei companii, având scopul de a acoperi eventualele daune care au apărut dar nu au fost încă prezentate companiei. → *incurred but not reported (IBNR); technical reserves*.

IBRC. - → *Insurance Brokers Registration Council.*

IBRD. - → *International Bank for Reconstruction and Development.*

ICCH. - → *International Commodities Clearing House.*

ichibu (Jap.) - Primul nivel al bursei de valori, la care sunt tranzacționate titluri de valoare (→ *security*) ale principalelor societăți.

IDA (International Development Association) - *Asociația Internațională pentru Dezvoltare.* → *International Bank for Reconstruction and Development.*

IET. - → *interest equalization tax.*

IFA. - → *independent financial adviser.*

IFAA - → *Independent Financial Advisers Association.*

IFC (International Finance Corporation) - *Corporația Financiară Internațională.* → *International Bank for Reconstruction and Development.*

IFOX (Irish Futures and Options Exchange) (Ire.) - *Bursa de Opțiuni și Contracte la Termen Irlandeză.*

IFS (UK) - → *Institute for Fiscal Studies.*

IGA (International Grains Agreement) - *Acordul Internațional asupra Cerealelor.* → *International Grains Council (IGC).*

IGC (Intergovernmental Conference) - *Conferința Interguvernamentală (CIG).* → *International Grains Council.*

IIB - → *Institute of Insurance Brokers.*

ILU. - → *Institute of London Underwrites.*

IMF. - → *International Monetary Fund.*

IMKB Index (Turkey) - *Indicele IMKB.* Indicele prețului acțiunilor (→ *share*) la Bursa de Valori din Istanbul (→ *Istanbul Menkul Kiymetler Borsasi*).

immediate annuity - *anuitate imediată.* Anuitate (→ *annuity*) ce începe în momentul cumpărării.

impact loan (Jap.) - *împrumut de impact.* Împrumut constituit din valute (→ *currency*) străine, furnizat de o bancă străină autorizată, a cărui folosire nu este reglementată.

impôt (Fr.) - *impozit.*

imputation system - *sistem de impozitare.* → *corporation tax.*

IMRO. - → *Investment Managers Regulatory Organization; Financial Services Act.*

in camera - *în secret.* Ședință cu ușile închise a unui tribunal.

in the money - *în bani.* În opțiuni (→ *options*) de cumpărare, cazul în care prețul de exercitare (→ *strike price*) este mai mic decât prețul activului care stă la baza contractului; în opțiuni de vânzare, cazul în care prețul de exercițiu este mai mare decât valoarea activului respectiv. → *intrinsic value.*

inchoate instrument - *instrument incomplet.* Instrument monetar, de exemplu cec (→ *cheque*), cambie (→ *bill of exchange*) sau bilet la ordin (→ *note*), care este incomplet în prevederile sale. Trăgătorul unui astfel de instrument poate acorda unei alte părți dreptul de a insera prevederile care lipsesc; de exemplu, trăgătorul unei cambii poate lăsa numele trasului în alb, autorizând o terță parte să găsească și să adauge numele respectivei persoane.

income gearing - *levier de venit.* Măsură a capacității de plată a datoriei (debt). Se calculează prin împărțirea profitului (→ *profit*) incluzând dobânda (→ *interest*) la costurile totale ale dobânzii. Mai este folosit și termenul de *times covered*.

income shares - acțiuni de venit. → *investment trust*.

income statement (US) - declarație de venit. → *profit and loss account*.

income tax - impozit pe venit. Prelevare obligatorie a unei părți din venitul obținut din salariu sau din investiții către stat. Sumele primite cu titlu de donație sunt impozitate separat (→ *inheritance tax*). Veniturile supuse acestui impozit provin din salarii și alte câștiguri aferente acestora, fundații, pensii (→ *pension*), rente, dobânzi (→ *interest*) și dividende (→ *dividend*). În unele state, ultimile trei surse de venit pot fi taxate utilizând un sistem diferit; se poate face astfel o distincție între venitul câștigat din angajare și venitul obținut din rente și alte investiții. Unele state acordă reduceri fiscale (→ *tax allowance*) sau credite fiscale (→ *tax credit*) pentru investiții (→ *investment*) sau pentru venituri din investiții, iar majoritatea fac acest lucru pentru rezervele de pensii. Câștigurile de capital (→ *capital gain*) pot fi impozitate prin sisteme separate, iar beneficiile nonsalariale din angajare pot fi de asemenea taxate. În majoritatea țărilor impozitul pe venit este progresiv în funcție de diferite tranșe de venit, acordându-se scutiri pentru persoane aflate în întreținere, etc. Pe plan mondial se manifestă o tendință generală de reducere a numărului tranșelor de venit și a ratelor de impozitare, cu toate că Marea Britanie a adăugat o nouă tranșă în 1992/3, și o rată adițională de 10% este luată în considerare. În Marea Britanie există trei rate de impozitare aferente unor niveluri succesive de venit impozabil: o rată scăzută de 20%, o rată de bază de 23% și o rată de 40%. Unele forme ale venitului din investiții, cum ar fi dobânzile la depunerile bancare (→ *bank deposit interest*) și dividendele (→ *dividend*) au impozitul pe venit deductibil la sursă. Populația ocupată este taxată conform sistemului PAYE (Pay As You Earn), schema E. Prin acest sistem angajatorul deduce impozitul pe venit prin folosirea unor numere de cod care asigură faptul că plătitorii de impozit beneficiază de scutirile la care au dreptul. Cei angajați la propria firmă, inclusiv asociați (→ *partnership*), sunt taxați conform schemei D. (→ *Tax Reform Act*). În 1996 / 97 a fost introdus un sistem de autocalculare pentru a permite plătitorilor de impozit să își calculeze singuri venitul și datoriile aferente câștigurilor de capital (→ *capital gain*), dacă doresc. Prin acest sistem, doar o minoritate a contribuabililor este afectată - cei cu afaceri mai complexe. SUA au un sistem mai cuprinzător de autocalculare, care afectează toți plătitorii de impozit.

incorporation - înregistrare. Actul de fondare a unei companii prin îndeplinirea formalităților legale necesare (→ *memorandum of association*). O companie este o persoană juridică separată și distinctă de proprietarii săi, de regulă având o răspundere limitată (→ *limited liability*). În Marea Britanie, prin Legea Companiilor din 1985, acestea sunt clasificate în trei categorii: (i) companii private cu răspundere limitată, (ii) companii private cu răspundere nelimitată și (iii) companii publice cu răspundere limitată. Toate companiile sunt obligate să pună în circulație rapoarte către acționari, aceste obligații de informare (→ *disclosure requirements*) fiind mai puțin stricte pentru companiile private de talie redusă (→ *abbreviated accounts* - conturi prescurtate). O companie publică deschisă cu răspundere limitată poate avea un număr nelimitat de acționari și poate oferi acțiuni (→ *share*) prin subscripție publică (→ *offer for sale*). Doar aceste companii îndeplinesc condițiile necesare listării la Bursa de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*) sau la alte burse de valori. Companiile private pot impune anumite restricții în calea transferului de acțiuni, dar nu pot oferi acțiuni prin ofertă publică (→ *close company* - companie închisă). Directiva 12 a Uniunii Europene (→ *European Union*) privitoare la companiile cu răspundere limitată având un singur proprietar este aplicată acum și în Marea Britanie. Legile referitoare la companii stabilesc și alte reglementări privind puterile, numirea și termenii de alegere ai directorilor, protecția investitorilor, inclusiv interesele minorității (→ *consolidated accounts* - conturi consolidate), proprietatea și controlul acesteia, reglementări privind acțiunile, conturi, lichidarea companiei (→ *bankruptcy; liquidation*) și alte probleme. Legea Companiilor din 1981 a acordat firmelor dreptul de a-și cumpăra propriile acțiuni în anumite circumstanțe, o practică cunoscută sub numele de 'buying in shares', efectuată în scopul îmbunătățirii randamentului (→ *yield*) dividendelor. Cadrul general al legislației referitoare la companii este similar în majoritatea țărilor, existând totuși diferențe importante de

detaliu; astfel, în Germania, companiile publice sunt obligate să aibă o conducere având două niveluri. În S.U.A., termenul folosit pentru desemnarea companiilor este corporație (Inc.), dar nu există forme legale separate pentru companii private și companii publice. Alte forme legale includ: parteneriatul (*→partnership*), proprietatea unică (*→sole proprietorship*) și compania limitată la suma garantată de acționari (*→company limited by guarantee*). *→Aktiengesellschaft Bv; Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH); naamloze vennootschap; sociedad anónima; societă per azioni; société à responsabilité limitée; société anonyme.*

incurred but not reported (IBNR) - *suferit dar neraportat*. Pierderi care în viziunea asiguratorului sunt acoperite de polița de asigurare, dar care nu i-au fost încă raportate de asigurat, nefiind astfel încă subiectul unei pretenții. Acesta poate fi în particular cazul pentru *long tail business (→long tail business)*. Asiguratorii sunt obligați prin lege să își constituie rezerve pentru cazuri IBNR.

independent financial adviser (IFA) - *consilier financiar independent*. Firmă autorizată prin Legea privind Serviciile Financiare (*→Financial Services Act*) să ofere consultanță și să tranzacționeze afaceri de investiții în folosul clienților, lucrând pe baze complet independente și neavând nici un fel de angajament față de un ofertant de produse de investiții. Consilierii financiari independenți sunt obligați să acorde 'cel mai bun sfat', ceea ce înseamnă oferirea celui mai bun produs care se potrivește condițiilor clientului. Produse de investiții relevante includ asigurări de viață (*→life assurance*), pensii (*→pension*), fonduri mutuale (*→unit trust*), managementul investiției și consultanță de investiții.

Independent Financial Advisers Association (IFAA) (UK) - *Asociația Consilierilor Financiarilor Independenți*. Asociație formată în 1994 pentru a reprezenta consilierii financiari independenți din Marea Britanie. Participarea la asociație este deschisă tuturor firmelor reglementate prin Legea privind Serviciile Financiare (*→Financial Services Act*) din 1986 și care au cel puțin un consilier care lucrează cu normă întreagă ('full-time'). Numărul de membri ai asociației este în jur de 2000. Obiectivele asociației sunt reprezentarea intereselor membrilor în fața guvernului, legislatorilor, furnizorilor de produse de investiții și a celorlalte părți implicate; de asemenea, promovarea unor standarde de înaltă performanță și furnizarea de informații și sfaturi membrilor săi.

independent intermediary - *intermediar independent*. Agent de asigurări independent, fără obligații față de o companie de asigurări, care vinde produsele a cel puțin două companii de asigurări de viață și a cel puțin șapte companii de asigurări generale, fiind obligat prin lege să ofere 'cel mai bun sfat' cumpărătorilor de polițe de asigurare. Venitul intermediarului independent este constituit pe baza comisioanelor plătite de companiile de asigurări, în urma vânzării polițelor de asigurare. *→independent financial adviser.*

index fund - *fond mutual raportat la un indice*. *→indexing.*

index-linking - *indexare*. *→indexation.*

index number - *indice numeric*. Mărimă adimensională care măsoară variația prețurilor sau a altor variabile, exprimând raportul procentual dintre media variabilelor din perioada curentă și media din anul de bază, cu care se face comparația. În calcularea indicilor de preț variabilele pot fi medii neponderate sau medii ponderate (*→weighted average*). *→retail price index; share indices.*

indexation - *indexare*. Indexare, realizarea unei legături automate între obligații monetare și nivelul prețurilor. Titlurile de valoare (*→security*) pot fi prevăzute cu clauză de indexare. Guvernul Marii Britanii a introdus în 1981 obligațiuni având clauză de indexare adresate instituțiilor financiare, emițând ulterior și alte obligațiuni adresate atât investitorilor privați cât și instituțiilor; de exemplu, obligațiunile guvernamentale 2011 autoindexabile cu o rată a dobânzii de 21 %, în care atât dobânda cât și capitalul (*→principal*) sunt ajustate în aceeași proporție cu indicele prețurilor cu amănuntul (*→retail price index*). Unele certificate naționale de economii (*→National Savings*) sunt de asemenea indexate automat (US = *inflation proofing*). Indexarea generală,

inclusiv a împrumuturilor bancare și de altă natură, a fost folosită în trecut în unele țări precum Brazilia, pentru a ajuta la controlarea inflației. În Marea Britanie, câștigurile și pierderile de capital (*→capital gain and loss*) supuse impozitării au făcut obiectul indexării, dar bugetul din noiembrie 1993 a abolit crearea de pierderi prin indexare. *→indexing*.

indexing - *ajustare*. Alcătuirea unui portofoliu (*→portfolio*) în aceeași proporție cu componentele unui indice al acțiunilor (*→share index*) precum *Standard and Poor's 500* (*→Standard and Poor's 500*). Performanța unui fond de acțiuni alcătuit în acest mod o va oglindi pe cea a indicelui, fondul ajustat comportându-se astfel în același mod ca și restul pieței. A nu se confunda cu indexare (*→indexation*).

Indian Opportunities Fund - *Fondul de Oportunități Indian*. Un fond deschis (*→open-ended*) *offshore* (*→tax haven* - paradis fiscal) înființat în scopul furnizării, către investitorii străini ce au acces la piața de valori indiană, a unor înlesniri pentru ocolirea impozitelor pe câștigurile de capital (*→capital gain*) sau a impozitelor reținute la sursă (*→withholding tax*).

Indian stock exchanges - *Bursa Indiei*. *→Bombay Stock Exchange*.

indice (Fr.) - **1.** Indice (*→index number*). **2.** Indicele bursei de valori.

indirect tax - *impozit indirect*. *→taxation*.

individual retirement account (IRA) (US) - *cont individual pentru pensionare*. Un plan de pensie (*→pension*) prin care populația angajată având venitul sub un anumit nivel minim specificat și neacoperită printr-un alt plan de pensii efectuează contribuții nesupuse impozitării la un fond de investiții în titluri de valoare (*→security*) și alte forme de investiții. Contribuțiile sunt limitate la 2000 \$ pentru un individ, o limită mai ridicată pentru cupluri căsătorite, iar retragerile din aceste fonduri efectuate înaintea vârstei de 59½ ani sunt pedepsite. *→personal pension*.

individual savings account (ISA) - *cont individual de economii*. Un angajament de evitare a impozitelor pentru economiile personale propus de către guvernul Marii Britanii și introdus începând cu luna aprilie 1999. Conturile de tip ISA, ca și planul personal de investiții (*→personal equity plan* - PEP) și contul de economii exceptate de la impozitare (*→tax exempt savings account* - TESSA), pe care le vor înlocui, vor fi exceptate de la plata impozitului pe venitul global (*→income tax*) și a impozitului pe câștigurile de capital (*→capital gain*). Vor exista un plafon maxim de 50.000 £ pentru contribuțiile către un cont de tip ISA și limite anuale asupra investițiilor care se pot face prin acesta (de exemplu, 5.000 £ în acțiuni - *→stock, share*). Conturile PEP pot fi introduse în ISA doar în limita plafonului de 50.000 £; de asemenea, conturile PEP având o valoare cumulată mai mare decât acest plafon nu vor pierde scutirea fiscală pentru diferența în exces. Conturile PEP și TESSA deschise înainte de înlocuirea lor cu ISA se vor derula în continuare. Planurile pentru conturile de tip ISA au fost foarte controversate, putând face obiectul unor modificări ulterioare.

industrial bank - *bancă industrială*. *→finance house*.

industrial branch - *branșă industrială*. Afacere în domeniul asigurărilor de viață condusă prin colectarea primelor (*→premium*) la domiciliul clientului, cunoscută și sub numele de *servicii la domiciliu*. În ultimul timp, importanța sa relativă a scăzut.

inflation - *inflație*. Scăderea puterii de cumpărare a banilor, reflectată printr-o creștere persistentă a nivelului general al prețurilor măsurat prin indicele prețurilor cu amănuntul (*→retail price index*).

inflation accounting - *contabilitate pentru inflație*. Metodă de înregistrare a tranzacțiilor financiare și de analizare a lor în contextul schimbărilor survenite de-a lungul timpului în puterea de cumpărare a banilor. În perioade de creșteri rapide ale prețurilor, în cazul menținerii conturilor pe bazele costului istoric (*→cost, historical*) costul înlocuirii echipamentelor poate fi mult mai mare decât costurile lor de înregistrare, provizioanele pentru depreciări (*→depreciation provisions*) fiind inadecvate, iar profitul (*→profit*)

supraapreciat. Contabilitatea în costuri curente (current cost accounting - CCA) este o formă a contabilității costurilor de înlocuire care implică reevaluarea bunurilor din costuri istorice în costuri curente.

inflation proofing - *protejare contra inflației*. → *indexation*.

Inhaber (Ger.) - *proprietar*.

Inhaberaktie (Ger.) - *acțiune la purtător*. → *bearer security*.

Inhabereffekten (Ger.) - *titluri de valoare la purtător*.

Inhaberobligation (Ger.) - *obligațiune la purtător*. → *bearer security*.

Inhaberpapier (Ger.) - *titlu de valoare la purtător*.

inheritance tax (UK) - *impozit pe moștenire*. Impozit asupra transmiterii averii, în urma unui deces, și asupra cadourilor efectuate în cei șapte ani anteriori decesului. Transferurile totale mai mari de 215.000 £ sunt impozitate cu o rată fixă de 40% aplicabilă diferenței până la suma respectivă, cu o ușoară reducere asupra cadourilor făcute între trei și șapte ani înaintea decesului. Transferurile efectuate către soțul / soția care locuiește în Marea Britanie sunt exceptate. Proprietățile de afaceri sunt îndreptățite la o scutire de până la 50%. Acest impozit nu reprezintă cu adevărat un impozit asupra moștenirii, deoarece este impus asupra donatorului sau a proprietății sale și nu asupra receptorului. Impozitul a înlocuit impozitul asupra transferului de capital (→ *capital transfer tax*) în 1986 care, la rândul său, a înlocuit taxa pe proprietate (*estate duty*), introdusă în 1894. În SUA, impozitele asupra transmiterii de bunuri în urma decesului sunt colectate de statele federale, incluzând impozite asupra moștenirii și asupra proprietății.

initial charge - *preț inițial*. → *unit trust*.

initial public offering (IPO) - *ofertă publică de vânzare inițială*. Ofertă de acțiuni (→ *share*) din capitalul companiei (→ *equity*) către public, efectuată pentru prima dată. → *new issue*.

initial yield - *randament inițial*. → *yield*.

Inland Revenue (UK) - *Departamentul de Taxe și Impozite*. Departament guvernamental responsabil de colectarea și administrarea impozitului pe venit (→ *income tax*), impozitului asupra companiilor (→ *corporation tax*), impozitului asupra câștigurilor de capital (→ *capital gain tax*), impozitului pe moștenire (→ *inheritance tax*), timbrei fiscale (→ *stamp duty*) și a impozitelor asupra încasărilor din petrol. În SUA, aceleași funcții sunt îndeplinite de IRS - *Internal Revenue Service*. În Marea Britanie, taxa pe valoarea adăugată (→ *value added tax*), accizele (→ *excise*) și alte taxe, inclusiv taxele vamale (→ *tariff*), sunt în responsabilitatea altui departament- HM Customs and Excise. → *taxation*.

innocent capacity - *capacitatea începătorului*. Activitatea de reasigurare (→ *reinsurance*) întreprinsă de un operator necunoscut sau nou în domeniu, neavând experiență și nefiind familiarizat cu munca pe această piață. Sintagma a fost folosită în special în semn de respect față de noii operatori intrați pe piața de reasigurări la sfârșitul anilor 1970 - începutul anilor 1980, ca răspuns la potențialul ridicat al acestora de a conduce afacerile.

INRA (International Natural Rubber Agreement) - *Acordul Internațional asupra Cauciucului Natural*. → *International Natural Rubber Organization*.

INRO. - → *International Natural Rubber Organization*.

insider dealing - *tranzacționare din interior*. Cumpărarea și vânzarea de acțiuni (→ *share*), fiind în posesia unor informații referitoare la preț obținute ilegal, de exemplu prin angajarea în compania ale cărei acțiuni sunt supuse tranzacției (US = *insider trading*). Tranzacționarea din interior este considerată ilegală în Marea Britanie, SUA, Franța și în alte țări.

insider trading - *→insider dealing*.

insolvency - *insolvabilitate. →bankruptcy*.

instalment credit - *cumpărare în rate. →hire purchase*.

Instinet. - Serviciu de brokeraj pentru titluri de valoare (*→equity*), membru al burselor de valori de la Londra, Paris, Stockholm și Frankfurt, proprietate a companiei Reuters (*→Reuters*).

Institute for Fiscal Studies (IFS) (UK) - *Institutul pentru Studii Financiare*. Organizație înființată în 1969, având ca obiectiv organizarea de cercetări și publicarea de studii referitoare la impozitare și probleme conexe acesteia. Este mai cunoscut publicului larg prin al său 'Buget Verde', un raport anual asupra bugetului (*→budget*) Marii Britanii.

Institute of Insurance Brokers (IIB) (UK) - *Institutul Agenților de Asigurări*. Asociație a agenților independenți de asigurări, înființată în 1987. Datorită, în special, eforturilor IIB, Consiliul de Înregistrare a Agenților de Asigurări (*→Insurance Brokers Registration Council - IBRC*) a fost transformat în corp profesional recunoscut (*→Recognized Professional Body - RPB*) prin Legea privind Serviciile Financiare (*→Financial Services Act*); astfel agenții membri ai IBRC au fost salvați de obligația dublei înregistrări, atât la Comisia pentru Investiții și Valori Mobiliare cât și la IBRC. Prin urmare, a fost necesară doar înregistrarea și reglementarea de către IBRC. IIB numără peste 1400 de membri în Marea Britanie, reprezentând un total al primelor de asigurări generale de peste 4 mld. £.

Institute of London Underwriters (ILU) - *Institutul Garanților din Londra*. Fondat în 1884, având o participare internațională (conferită doar celor care participă la garantare - *→underwriting* - pe piața din Londra), ILU este responsabil de standardizarea clauzelor în asigurările de transport maritim și aerian; furnizează servicii companiei Lloyd's (*→Lloyd's*) din Londra și nu numai, fiind și un forum pentru dezbateri profesionale. Numărul total de membri se ridică la 55.

institutional investor - *investitor instituțional*. Organizație ce investește fonduri provenind din vânzarea de titluri de valoare (*→security*), din depuneri (*→deposit*) și din alte surse: companii de asigurări (*→insurance*), societăți de investiții (*→investment trust*), fonduri mutuale de investiții (*→unit trust*), fonduri de pensii (*→pension*) și societăți fiduciare (*→trust*). În Marea Britanie, investitorii instituționali dețin aproximativ 70% din acțiunile (*share*) companiilor britanice cotate la burse.

instrument - *instrument*. Termen folosit pentru a denumi orice formă de instrument financiar, de regulă cele folosite în scop de împrumut pe piața monetară (*→money market*): cambii (*→bill of exchange*), obligațiuni (*→bond*), certificate de depozit (*→certificate of deposit*), bonuri de tezaur (*→Treasury bill*) și bilete la ordin (*→note*). Instrumentele financiare (*→financial instrument*) menționate sunt obținute prin plata către proprietarul acestora a valorii nominale (*→face value*) a instrumentului, din care este scăzut un rabat (*→discount*). La prima vânzare sau la emitere (*→issue*), instrumentul reprezintă un mijloc de obținere a unui împrumut și, astfel, de obținere a unui activ. Termenul mai este folosit și pentru instrumente derivate (*→derivative*).

insurable interest - *obiect asigurabil*. Termen legal ce se referă la valoarea obiectului unei asigurări (*→insurance*) direct atribuibil asiguratului (*→insured*), această valoare trebuind să existe, în mod natural, atât în momentul încheierii contractului de asigurare cât și în momentul emiterii vreunei pretenții, în condițiile validării contractului.

insurance - *asigurare*. Metodă de compensare a pierderilor financiare suferite în caz de deces, boală, rănire, accident, furt, distrugere sau avariere ca urmare a focului sau altor factori de risc, neglijenței sau incompetenței și altor cauze. Metoda constă în crearea unui fond prin plata unor prime (*→premium*) de către persoanele expuse riscului, din care se plătesc compensații celor afectați. Datorită legii numerelor mari (*→law of large numbers*), totalul primelor colectate este cel puțin egal cu totalul compensațiilor plătite. Afacerile de asigurări sunt divizate, în majoritatea țărilor în asigurări generale și

asigurări de viață. Cele din urmă constau în crearea unei rezerve pentru acordarea unei despăgubiri în momentul realizării unui eveniment sigur, cum este decesul; astfel, ele diferă de celelalte forme de asigurare, care acordă despăgubiri pentru cazuri având o anumită probabilitate de realizare. De aceea, asigurările de viață se bazează în mod deosebit pe calcule probabilistice (*→actuaries' computation*) asupra mortalității (*→mortality*). Există și cazuri de decese datorate unor accidente și altor circumstanțe nenaturale, dar această categorie constituie o fracțiune extrem de redusă în totalul deceselor, putând fi și mai mult redusă prin excluderea persoanelor angajate în activități riscante, astfel încât calcularea primelor de asigurare potrivite prin metode statistice poate fi foarte precisă. O activitate extrem de importantă a companiilor de asigurări o reprezintă investirea fondurilor constituite din primele de asigurare. Astfel, companiile de asigurări se numără printre cei mai mari deținători de portofolii (*→portfolio*) de la bursa de valori (*→stock exchange*). Practica asigurărilor generale datează din cele mai vechi timpuri. Asigurările de viață au luat avânt din momentul dezvoltării teoriei probabilităților și al combinării acesteia cu principiul dobânzii compuse, la începutul secolului al XVIII-lea. Contractele sau polițete de asigurare generală sunt încheiate, de obicei, pentru o valoare monetară specificată și pentru o perioadă de timp determinată. Polițele de asigurare de viață se încheie pentru o sumă de bani specificată și pentru o perioadă de timp nedeterminată, putând fi însă încheiate și pentru un număr specificat de ani, numindu-se în acest caz polițe de asigurare de viață la termen. *→Financial Services Act general insurance; life insurance; reinsurance.*

Insurance Accounts Directive - *Directiva privind Conturile de Asigurări*. Directivă adoptată de Consiliul Uniunii Europene (*→European Union*), stabilind obligația unei prezentări consistente a situației financiare a companiilor de asigurări care acționează pe teritoriul UE.

Insurance Brokers' Registration Council (IBRC) (UK) - *Consiliul de Înregistrare a Agenților de Asigurări*. Organism creat prin Legea privind înregistrarea agenților de asigurări din 1977, în vederea reglementării activității în domeniu. Doar membrii acestui organism au dreptul de a se autodenumi 'agenți de asigurări'. Cerințele în vederea înregistrării includ posedarea unei calificări recunoscute (asociat sau membru al Institutului de Autorizare în Asigurări - *→Chartered Insurance Institute*), un număr semnificativ de angajați cu contract pe o perioadă determinată de timp și experiență în domeniu. Consiliul operează cu un cod de conducere ce are ca subiecți toți membrii înregistrați. *→Institute of Insurance Brokers (IIB).*

insurance premium tax (UK) - *impozit asupra primei de asigurare*. Impozit de 3% asupra primelor polițelor de asigurare generală (asigurări complexe de locuințe, bunuri și auto, nu însă și asigurare de viață, reasigurare, transport naval, aerian și alte polițe de asigurare comercială), ce a intrat în vigoare în Marea Britanie de la 1 octombrie 1994. Rata de impozitare a fost crescută la 4% prin bugetul adoptat în noiembrie 1996.

insured - *asigurat*. Termen folosit pentru a denumi partea beneficiară a unui contract de asigurare (*→insurance*).

insurer - *asigurator*. Persoană juridică, companie sau societate mutuală (*→mutual society*), ce activează în domeniul asigurărilor.

intangible asset - *activ intangibil*. *→asset.*

integrated data feeds - *legături de date integrate*. Sistem informatic în timp real (*→on-line*) prin care anumite servicii, cum ar fi cele furnizate de NASDAQ (*→National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*) și Reuters (*→Reuters*) sunt disponibile pe un ecran.

Inter-Africa Coffee Organization - *Organizația Inter-Africană a Statelor Producătoare de Cafea*. Asociație având ca membri 25 de țări africane producătoare de cafea, deținând o cincime din producția mondială (aprox. 1 mil. tone), formată după suspendarea în 1989 a acordurilor internaționale asupra cafelei (*→International Coffee Organization*). În 1993 organizația, alături de statele producătoare de cafea din America Latină, a ajuns la

un acord cu privire la reținerea a 20% din producție, până la atingerea unui preț-țintă.

inter-dealer broker (IDB) (UK) - *broker intermediar pentru dealeri*. Intermediar ($\rightarrow$ *broker*) care realizează tranzacții cu titluri de valoare sigure doar între operatori care fac piața ($\rightarrow$ *market maker*).

inter vivos - *între vii*. Între persoane aflate în viață.

interbank market - *pieță interbancară*. Componentă a pieței monetare ($\rightarrow$ *money market*) în care băncile ($\rightarrow$ *banking*) își acordă împrumuturi pentru a-și rezolva problemele de lichiditate ($\rightarrow$ *liquidity*) pe termen scurt sau pentru a-și plasa fondurile suplimentare. Aceste împrumuturi se pot aranja direct sau prin intermediari ai pieței monetare ($\rightarrow$ *money broker*). $\rightarrow$ *London interbank offered rate (LIBOR)*.

Intercomalum - Organizație înființată în scopul promovării și apărării intereselor industriei aluminiului din statele fostei Uniuni Sovietice. Un prim contact cu Comunitatea Europeană ($\rightarrow$ *European Union*) a avut loc în 1993 în urma formulării unei cereri a producătorilor europeni privitoare la cote stricte de import din statele respective. $\rightarrow$ *London Metal Exchange*.

interest - *participare la dobândă, capital*. **1.** Plată pentru obținerea și folosirea unui împrumut ($\rightarrow$ *loan*). **2.** Acțiune deținută într-o societate; de exemplu, compania A poate avea o cotă-parte (deține acțiuni - $\rightarrow$ *share*) din capitalul companiei B.

interest-bearing eligible liabilities (IET) (UK) - *pasive eligibile purtătoare de dobândă*. Parte a depozitelor unei bănci comerciale, definită ca pasive eligibile ($\rightarrow$ *eligible liability*) purtătoare de dobândă.

interest cover - *acoperirea dobânzii*. Indicator egal cu raportul dintre profitul unei companii și dobânzile plătite în contul capitalului împrumutat.

interest equalization tax (IET) (US) - *impozitul pentru egalarea dobânzii*. Impozit introdus în 1963 în scopul creșterii costului investițiilor efectuate de cetățenii americani în emisiuni străine pe piața de capital autohtonă, ratele dobânzii practicate pe piața de capital din SUA fiind în acel moment mai scăzute decât ratele practicate în majoritatea piețelor străine. Impozitul, introdus în scopul apărării balanței de plăți a SUA, a descurajat la timp debitorii străini și a încurajat debitorii americani să recurgă la piețele de capital străine. IET este privit ca unul dintre factorii care a condus la dezvoltarea pieței *Eurodollar*-ului ($\rightarrow$ *Eurodollar*). A fost retras în 1974.

interest rate - *rata dobânzii*. $\rightarrow$ *rate of interest*.

interest rate future - *tranzacție la termen cu rata dobânzii*. Formă de tranzacție la termen financiară ($\rightarrow$ *financial future*) în care contractul este legat de rata dobânzii activului ($\rightarrow$ *asset*) care stă la baza sa.

interest rate margin - *marja ratei dobânzii*. **1.** Diferența între rata dobânzii la credite și rata dobânzii la depozitele bancare. **2.** Diferența între rata dobânzii plătită pentru un titlu de valoare emis și o rată a dobânzii de referință. Termenul este folosit frecvent în Euromarket ($\rightarrow$ *Euromarket*) pentru titlurile de valoare cu dobândă fluctuantă ($\rightarrow$ *floating rate note; note issuance facility*). Un alt termen folosit este ecart ($\rightarrow$ *spread*). Rata de referință este în mod obligatoriu LIBOR ($\rightarrow$ *London interbank offered rate*), LIBID sau LIMEAN ($\rightarrow$ *LIMEAN*) (*London interbank mean rate*).

interest rate option - *opțiune cu rata dobânzii*. $\rightarrow$ *option*.

interest rate swap - *swap cu rata dobânzii*. Tranzacție prin care sunt schimbate două plăți ale dobânzilor. Obiectivul acestora este abilitarea unui debitor cu bonitate scăzută de a beneficia de o rată a dobânzii mai bună, accesibilă unui debitor cu bonitate mai ridicată; acesta din urmă obține un anumit profit în urma tranzacției. Swap-urile cu rata dobânzii au devenit rapid tranzacționate ca instrumente negociabile ($\rightarrow$ *negotiable instrument*) într-un mod propriu, creditul ($\rightarrow$ *principal*) practic netrecând de la un proprietar la altul; în prezent, acest comerț reprezintă componenta principală a pieței. Tranzacțiile se realizează în cea mai mare parte de către bănci și societăți de investiții. Începutul acestui

tip de tranzacție este situat în anul 1982, piața crescând rapid ulterior. Până în 1985, tranzacțiile derulate totalizau 200 mld. \$. Termenii standard pentru contracte au fost introduși în 1985 de Asociația Internațională a Agenților de Swap și de Asociația Britanică a Bancherilor. În 1985 a fost introdus swapul bazat pe un activ, swap al dobânzii unui activ (*→asset*), reprezentând un swap al dobânzii datorate celeilalte părți contra dobânzii pe care aceasta trebuie să o plătească. *→cross-currency interest rate swap; currency interest rate swap; swap.*

interest sensitive - *sensibil la dobândă*. Activități economice și financiare puternic influențate de variațiile în rata dobânzii, de exemplu cumpărarea de locuințe, vânzarea în rate, împrumuturile bancare.

interest yield - *randamentul dobânzii*. *→yield.*

Intergovernmental Conference (IGC) - *Conferința Interguvernamentală (CIG)*. Conferință a guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene (*→European Union*) inițiată în scopul modificării unor prevederi ale Tratatului de la Roma (*→Treaty of Rome*). În cadrul unor CIG s-a convenit adoptarea Tratatului de la Maastricht (*→Maastricht Treaty*) și a succesorului său, Tratatul de la Amsterdam (*→Amsterdam Treaty*).

interim dividend - *dividend parțial*. Dividend (*→dividend*) plătit în timpul anului. Unele companii mari plătesc dividende trimestrial.

interim financial statement - *declarație financiară parțială*. Declarație financiară sumară efectuată în timpul exercițiului financiar (*→financial year*).

intermarket spread swap - *swap al diferenței dintre piețe*. Schimb (*→swap*) de titluri de valoare efectuat datorită anticipării unei schimbări în diferența (*→spread*) dintre randamentele (*→yield*) titlurilor.

Intermarket Trading System (ITS) - *Sistem de Negociere Inter-piețe*. *→National Market System.*

Intermediary - *intermediar*. Persoană fizică sau juridică, implicată în vânzarea de asigurări, alta decât compania de asigurări: agent, broker (*→broker*) de asigurări, bancă, contabil, consilier financiar, agent imobiliar sau orice altă persoană care efectuează acest lucru. *→financial intermediary.*

intermediate offer - *ofertă intermediară*. Emisiune nouă (*→new issue*) de acțiuni (*→share*), prin care acțiunile sunt plasate cu ajutorul unor intermediari (*→intermediary*) financiari (*→placing* - plasare). Investitorii privați pot subscrie la aceste acțiuni printr-un agent de bursă (*→stockbroker*). *→offer for sale.*

intermediation - *intermediere*. *→disintermediation.*

internal rate of return - *rata internă a rentabilității*. *→discounted cash flow.*

internal repurchase agreement pool (US) - *fondul comun pentru acordul de răscumpărare internă*. Totalul balanțelor de investiții pe termen scurt provenite din acorduri de răscumpărare (*→repurchase agreement*), păstrate de Sistemul Rezervelor Federale (*→Federal Reserve*) în numele băncilor centrale (*→central bank*) străine și al organizațiilor internaționale.

Internal Revenue Service (IRS) (US) - *Departamentul de Taxe și Impozite*. *→Inland Revenue.*

internal Rp pool - *→internal repurchase agreement pool.*

international accounting standards (IAS) - *standardele internaționale de contabilitate*. Reguli referitoare la contabilitatea companiilor. Dezvoltate de Comisia Internațională pentru Standarde Contabile (*→International Accounting Standards Committee*), IAS se conformează Directivelor a 5-a și a 7-a ale Uniunii Europene privind legislația companiilor (*→Fourth Directive*).

International Accounting Standards Committee (IASC) - *Comisia Internațională pentru*

Standarde Contabile. Organism cu sediu la Londra, înființat în vederea atingerii unui acord cu privire la standardele contabile (→*accounting standards*). Publică Standardele Contabile Internaționale (International Accounting Standards). Comisia lucrează cu contabili din toate statele importante; standardele sale au fost adoptate de Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*), nefiind încă adoptate de autoritățile de reglementare din Canada, Japonia și SUA.

International Bank for Reconstruction and Development (IBRD; World Bank) - *Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD; Banca Mondială)*. Înființată, alături de Fondul Monetar Internațional (→*International Monetary Fund*), prin conferința de la Bretton Woods (→*Bretton Woods Conference*) din 1944 ca o bancă internațională ce are drept obiectiv finanțarea reconstrucției și dezvoltării în statele membre. Începe să opereze în 1946. Banca este finanțată prin contribuții ale țărilor membre și prin emisiuni de obligațiuni. Contribuțiile naționale constituie capitalul băncii, fiind în relație directă cu ponderea deținută de statul respectiv în comerțul mondial. Emisiunile de obligațiuni finanțează operațiunile de creditare ale băncii. Veniturile provenite din operațiunile desfășurate de bancă au crescut de-a lungul timpului prin încasarea dobânzilor și a creditelor acordate. În activitatea de finanțare a nevoilor țărilor membre, BIRD este complementară FMI, care finanțează deficitele temporare ale balanței de plăți. Creditele sunt acordate guvernelor sau organismelor care posedă garanții guvernamentale. La începutul funcționării sale, Banca Mondială și-a concentrat atenția asupra reconstrucției țărilor industrializate, din anii 1950 această atenție fiind focalizată asupra statelor în dezvoltare. În 1956 BIRD a înființat Corporația Financiară Internațională (*International Finance Corporation - IFC*, în scopul promovării creșterii sectorului privat al statelor în dezvoltare (→*developing country*) și al mobilizării capitalului autohton și străin în această direcție. În 1960 a fost înființată Asociația Internațională pentru Dezvoltare (*International Development Association - IDA*), pentru a ajuta țările în dezvoltare sărace. Începând cu 1960, strategia BIRD a fost aceea de a asigura o direcționare a ajutoarelor sale către mase cât mai largi de populație, acest lucru fiind asigurat prin investiții ce încurajează creșterea productivității și integrarea unui număr cât mai mare de persoane ca parteneri activi în procesul de dezvoltare. În 1995, capitalul băncii se ridica la cifra de 184 mld. \$; banca număra 179 de state membre în acel an, cheltuielile sale fiind de 12,7 mld. \$.

International Cocoa Agreement - *Acordul Internațional pentru Cacao*. O serie de acorduri interguvernamentale asupra stabilizării pieței mondiale de cacao. Cel mai recent, semnat în septembrie 1993 sub auspiciile Națiunilor Unite și care înlocuiește acordul semnat în 1986, se bazează pe limitări ale producției și măsuri de promovare a consumului; se afirmă faptul că reprezintă primul pact ONU asupra mărfurilor care pune piatra de temelie a managementului producției. O comisie asupra producției are drept țință fixarea unor 'cifre indicative ale nivelurilor anuale globale de producție necesare în vederea obținerii și menținerii echilibrului' pe piața de cacao. O comisie asupra consumului acționează, în rândul statelor semnatare, în vederea 'îndepărtării sau reducerii substanțiale' a impozitelor și tarifelor de import ce reduc consumul. Cele 40 de state semnatare, atât producătoare cât și consumatoare, reprezintă trei sferturi din producția și consumul pe plan mondial. În rândul statelor nesemnatare se numără Malaezia, a cărei producție reprezintă 10% din producția mondială, și SUA, care reprezintă 25% din consumul înregistrat pe plan mondial.

International Coffee Council - *Consiliul Internațional al Cafelei*. →*International Coffee Organization*.

International Coffee Organization - *Organizația Internațională a Cafelei*. Organism interguvernamental înființat în scopul administrării unei serii de acorduri internaționale asupra cafelei, dintre care primul a fost negociat în 1962 sub auspiciile ONU, restul fiind negociate la sediul din Londra al organizației. Ultimul dintre acestea, datând din 1983, a fost extins succesiv până în septembrie 1984. O lungă perioadă de timp, acordurile stipulau o stabilizare a pieței prin stabilirea unor cote de producție, controlul asupra importurilor, verificări ale stocurilor și crearea unui fond pentru promovarea

consumului. Aceste măsuri de stabilizare a pieței au fost suspendate în 1973, fiind parțial și, respectiv, total reinstalate în 1976 și 1983. În 1989 măsurile au fost din nou retrase, nefiind ulterior reintroduse. În prezent, organizația își continuă eforturile de întărire a cooperării internaționale între țările exportatoare și cele importatoare de cafea, în vederea obținerii unui echilibru rezonabil între cerere și ofertă care ar asigura un consum adecvat de cafea la prețuri corecte pentru cumpărători și stimulative pentru producători; de asemenea, ea reprezintă un centru de studii și cercetări asupra producției, distribuției și consumului de cafea. Organizația cuprinde 67 de guverne membre: 47 din țări exportatoare, care reprezintă 97% din producția mondială și 20 din țări importatoare totalizând 80% din consumul mondial. Structura sa organizatorică include un consiliu, un comitet executiv și un director executiv.

International Commercial Exchange (US) - *Bursa Comercială Internațională*. Pionierul tranzacțiilor financiare la termen (→*financial future*), primele tranzacții având loc în 1970.

International Commodities Clearing House (ICCH) (UK) - *Casa de Compensatie Internațională a Bursei de Mărfuri*. Cea mai importantă casă de compensație (→*clearing house*) pentru tranzacții la termen (→*futures*) operate la bursa de mărfuri (→*commodity*) de la Londra cu majoritatea mărfurilor ușoare (→*soft commodity*), cu excepția grâului și a orzului, și cu majoritatea metalelor; de asemenea, pentru opțiuni (→*options*) cu anumite mărfuri ușoare. A început să funcționeze în 1888, sub numele de *London Produce Clearing House*, ajungându-se la funcțiile și numele deținute în prezent în 1973. Toți membrii săi sunt membri ai burselor individuale, iar toate tranzacțiile efectuate pe aceste burse trebuie să fie operate printr-un membru al ICCH.

international commodity agreement - *acord internațional pe produs*. Acord internațional încheiat de regulă între guverne, în scopul influențării prețului unui produs (→*commodity*). Această nevoie de influențare a prețului este determinată de faptul că mărfurile, în special cele primare (→*primary commodities*), au în multe cazuri cicluri lungi de producție, având astfel o reacție slabă la fluctuațiile cererii ce determină instabilitatea prețurilor, precum și de faptul că încasările din vânzarea materiilor prime constituie un procent ridicat din valoarea exporturilor statelor în dezvoltare. Astfel de acorduri au fost încheiate pentru cafea, zahăr, grâu, cacao, cauciuc natural, textile și alte produse. Implementarea acordurilor are loc prin crearea unor stocuri-tampon (→*buffer stock*), controlul producției și garanții de cumpărare.

International Development Association (IDA) - *Asociația Internațională de Dezvoltare*. →*International Bank for Reconstruction and Development*.

International Federation of Insurance Intermediaries (BIPAR) - *Federația Internațională a Intermediarilor de Asigurări*. Organism compus din 47 de asociații naționale ale agenților (→*broker*) de asigurări, înființat în 1996, cu sediul la Brussels. BIPAR armonizează punctele de vedere ale membrilor în vederea atingerii obiectivelor comune și elaborează statistici referitoare la tendințele piețelor din statele membre.

International Finance Corporation (IFC) - *Corporația Financiară Internațională*. →*International Bank for Reconstruction and Development*.

International Grains Council (IGC) - *Consiliul Internațional al Cerealelor*. Organ consultativ interguvernamental ce acordă asistență guvernelor în implementarea Acordului Internațional asupra Cerealelor (*International Grains Agreement - IGA*), al cărui obiectiv este obținerea unor condiții corecte și stabile pe piața mondială de cereale și produse derivate; de asemenea, asistă guvernele în implementarea Convenției de Ajutor Alimentar (*Food Aid Convention - FAC*), care asigură ajutoare minime anuale, sub formă de cereale, pentru statele în dezvoltare. Sunt state membre ale IGC țări exportatoare și importatoare de cereale, 8 state exportatoare plus membrii Uniunii Europene (→*European Union*) și 20 de țări importatoare plus membrii Federației Ruse. IGC și IGA sunt cele mai recente exemple dintr-un lung șir de acorduri și instituții, ce cuprinde Acordul Internațional asupra Grâului din 1934, Consiliul Internațional al

Grăului înființat în 1942 și Convenția de Ajutor Alimentar din 1967.

international liquidity - lichiditate internațională. → *liquidity*.

International Monetary Fund (IMF) - *Fondul Monetar Internațional*. Înființat prin Conferința de la Bretton Woods (→ *Bretton Woods*) din 1944, are ca obiective creșterea cooperării monetare internaționale privind stabilizarea ratelor de schimb, îndepărtarea restricțiilor în calea schimbului valutar (→ *foreign exchange*) și facilitarea plăților și a lichidității (→ *liquidity*) internaționale. La înființare statele membre și-au declarat ratele de schimb (→ *exchange rates*), sau valorile nominale (→ *par value*), în jurul cărora cu o marjă de $\pm 1\%$, își vor menține moneda. Valorile paritare au fost cotate în raport cu dolarul SUA, care la rândul său a fost evaluat în raport cu aurul (→ *gold*). Însă, ca urmare a ruperii legăturii dintre dolar și aur din 1971 și a abandonării parităților fixe în 1972, această regulă a FMI a fost abolită în 1976. Funcția principală a FMI este cea de acordare de credite statelor aflate în dificultăți temporare ale balanței de plăți (→ *balance of payments*). În acest scop, FMI este finanțat prin contribuții sau cote (→ *quota*) ale statelor membre. Țările aflate în dificultate obțin valute străine în schimbul monedei naționale, pe care trebuie să le ramburseze în trei sau maximum cinci ani. Țările membre aflate în dificultăți majore ale balanței de plăți sunt obligate să se consulte cu FMI asupra politicilor de redresare aplicate pe plan intern, ca o condiție a continuării asistenței. Fondurile FMI au crescut în mod progresiv de-a lungul timpului. O creștere majoră a avut loc în 1962 prin *Acordurile Generale de Împrumut (General Arrangements to Borrow - GAB)*. O altă creștere importantă a avut loc prin crearea, în 1970, a Drepturilor Speciale de Tragere (→ *special drawing rights - SDRs*). În 1976, folosirea aurului ca parte componentă a fondurilor FMI și ca unitate de cont (→ *unit of account*) a fost întreruptă, iar FMI a fost autorizat să își vândă stocul de aur. În prezent, FMI încearcă să obțină îndepărtarea restricțiilor din calea mișcărilor monetate internaționale și publică un raport anual asupra acestor restricții.

international monetary market - piața monetară internațională. → *Chicago Mercantile Exchange*.

International Natural Rubber Agreement - *Acordul Internațional asupra Cauciucului Natural*. → *International Natural Rubber Organization*.

International Natural Rubber Organization (INRO) - *Organizația Internațională a Cauciucului Natural*. Organizație interguvernamentală având ca membri 6 state producătoare și 10 state consumatoare (Uniunea Europeană fiind cotate ca un stat consumator), cu sediul la Kuala Lumpur și formată în scopul administrării acordurilor internaționale asupra cauciucului natural. Obiectivul acestor acorduri a fost asigurarea stabilității pieței, în vederea obținerii unor prețuri corecte atât pentru consumatori cât și pentru producători vis-à-vis de fluctuațiile mari ale cererii. Acest obiectiv a fost atins prin cumpărări și vânzări ciclice dintr-un stoc-tampon central. Producția și consumul total de cauciuc natural a fost în 1992 de 5,6 mil. tone; comparativ cu acesta, consumul total de cauciuc sintetic s-a ridicat la 9 mil. tone.

International Organization of Securities Commissions (IOSC) - *Organizația Internațională a Comisiilor Valorilor Mobiliare*. Asociație a principalelor organizații mondiale de reglementare a burselor de valori.

International Petroleum Exchange (IPE) (UK) - *Bursa Internațională a Petrolului*. Bursă de mărfuri (→ *commodity*) având ca obiect petrolul; încheierea contractelor la termen (→ *futures*) cu benzină a fost instituită în 1981, în urma dispersării vânzărilor de petrol din majoritatea companiilor petroliere și a succesului contractelor la termen (→ *futures*) cu petrol pentru încălzire introduse de Bursa de Mărfuri din New York (→ *New York Mercantile Exchange*) în 1958. Bursa mai oferă tranzacții la vedere și la termen cu gaz natural. Este membră a Casei Internaționale de Compensare pentru Mărfuri (→ *International Commodities Clearing House*).

International Primary Aluminium Institute (IPAI) - *Institutul Internațional al Aluminului Brut*. Asociație industrială internațională înființată în 1972. Numără 36 de companii

membre din 24 țări, toate activând în producția de aluminiu brut. Obiectivele sale sunt: colectarea și publicarea de statistici, studiul problemelor de mediu, sănătate, energie, siguranță și alte probleme legate de industria aluminiului, asigurarea unui forum de discuții privind chestiunile care afectează industria, promovarea unei mai bune înțelegeri privind activitățile industriei și a unei folosiri mai largi a produselor sale.

International Securities Market Association (ISMA) - *Asociația Internațională a Piețelor de Titluri*. Organizație a participanților pe piețele de euro-obligațiuni (→*Eurobond*), cu sediul la Zurich. Numele său anterior a fost: Asociația Dealerilor de Obligațiuni Internaționale (*Association of International Bond Dealers - AIBD*). Fondată în 1969, ISMA reglementează și comerțul cu efecte de comerț (→*note*) și certificate warrant (→*warrant*) pe termen mediu convertibile (→*convertible*). Asociația cuprinde 820 membri din 51 de țări. Scopul său este supravegherea funcționării normale a pieței și reprezentarea intereselor membrilor săi în probleme referitoare la această piață.

International Securities Regulatory Organization - *Organizația Internațională de Reglementare a Pieței Valorilor Mobiliare*. →*Securities Association*.

International Stock Exchange - *Bursa de Valori Internațională*. →*London Stock Exchange*.

International Sugar Organization - *Organizația Internațională a Zahărului*. Succesor al Consiliului Internațional al Zahărului din perioada antebelică, OIZ este un organism interguvernamental ce cuprinde 26 țări membre producătoare și consumatoare de zahăr, înființat sub auspiciile UNCTAD. Până în 1984, în urma unor acorduri internaționale succesive asupra zahărului, statele membre au încercat să stabilizeze prețurile mondiale la zahăr prin cote și crearea de stocuri. Aceste eforturi au fost întrerupte în 1984; din acel moment, obiectivele organizației au fost să 'asigure și să lărgască cooperarea internațională' în probleme legate de industria zahărului, să 'faciliteze comerțul prin colectarea și furnizarea de informații asupra pieței mondiale a zahărului' și să 'încurajeze și să crească cererea de zahăr'. În particular, organizația furnizează rapoarte zilnice asupra prețurilor pe piețele de zahăr.

International Swap Dealers' Association - *Asociația Internațională a Agenților de Swap*. →*interest rate swap*.

International Swap and Derivatives Association (ISDA) - *Asociația Internațională a Contractelor Swap și Derivate*. Asociație comercială mondială înființată în 1985, reprezentând participanții în industria instrumentelor derivate (→*derivative*) negociate privat: operațiuni swap (→*swap*) cu ratele dobânzii, valutare, cu mărfuri și de capital, precum și operațiuni tip *cap*, *collar*, *floor* (→*cap*, →*collar*; →*floor*) și opțiuni swap (→*swaption*) aflate în legătură cu cele dintâi. Numărul total de membri trece de 200, incluzând majoritatea instituțiilor importante din lume care încheie tranzacții cu instrumente derivate. Principalul scop al asociației este încurajarea unei dezvoltări prudente și eficiente a afacerilor cu instrumente derivate negociate privat. Reprezintă membrii săi în probleme legislative și de reglementare. A produs acordul de conducere ISDA (ISDA Master Agreement), document folosit pe scară largă și obligatoriu, pentru care a fost obținut sprijin legislativ într-o serie de țări.

International Trade Organization (ITO) - *Organizația Mondială a Comerțului (OMC)*. →*General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)*.

International Union of Credit and Investment Insurers - *Uniunea Internațională a Asigurătorilor de Credit și Investiții*. →*Berne Union*.

International Wheat Agreement (IWA) - *Acordul Internațional Asupra Grâului*. →*International Grains Council*.

International Wheat Council (IWC) - *Consiliul Internațional al Grâului*. →*International Grains Council*.

Intersect - *Interreglementări*. →*European Association of Securities Dealers Automated Quotation System (EASDAQ)*.

intervention mechanism - *mecanism de intervenție*. Termen folosit pentru a descrie metodele folosite de sistemul monetar european (SME) (*→European Monetary System - EMS*), în vederea menținerii unor proporții între cursurile de schimb (*→exchange rate*) acceptate. Acest lucru este efectuat în primul rând prin facilități (*→facility*) de finanțare pe termen scurt, prin care banca centrală dintr-o țară ce cunoaște o presiune asupra cursului de schimb poate obține împrumuturi de la alte bănci centrale pe termen de 75 zile, în unele cazuri până la trei luni. Alte posibilități sunt ajutorul monetar pe termen scurt (*→short-term monetary support*) și asistența financiară pe termen mediu (*→medium-term financial assistance*).

Intex. - Software de afișare automată a tranzacțiilor produs de Telerate (*→Telerate*).

intrinsic value - *valoare intrinsecă*. **1.** Valoare care, într-o anumită viziune, este atașată în mod inerent unui obiect natural, de exemplu un metal prețios, în relație cu prețul său în orice moment. În știința economică, valoarea unui bun este determinată doar de cerere și este dată de prețul său; iată de ce valoarea intrinsecă este inaplicabilă. **2.** Pe piața opțiunilor (*→option*), diferența dintre prețul de exercițiu (*→strike price*) și prețul curent al bunului din contract; într-o opțiune de cumpărare (*→call option*), valoarea intrinsecă este diferența peste prețul curent, iar într-o opțiune de vânzare (*→put option*), este o sumă situată sub acest preț. *→time value*.

introduction (UK) - *introduce*. Metodă de intrare inițială la o bursă de valori a unei companii ale cărei acțiuni sunt deja larg răspândite dar care, până în momentul introducerii, nu sunt cotate sau listate. *→offer for sale, placing*.

inventories - *stocuri*. Termen folosit pentru a denumi stocurile de materii prime, produse intermediare și bunuri finale.

investment - *investiție*. **1.** Activitatea de plasare a resurselor monetare în active (*→asset*), în sectoarele de prelucrare și servicii ale economiei. Doar formarea de capital real, cum ar fi producerea unui utilaj, se adaugă stocului de bunuri de investiții. **2.** Activitatea de plasare a resurselor monetare în active financiare, cumpărarea de acțiuni (*→share*) sau obligațiuni (*→bond*). Transferarea banilor dintr-un cont bancar în titluri de valoare (*→security*) în acest mod nu face decât să mute economiile (*→saving*) de la un proprietar la altul. **3.** Suma de bani investită sau activele financiare obținute în acest mod.

investment allowance, investment incentives - *reduceri fiscale, stimulente pentru investiții*. Asistență guvernamentală efectuată cu scopul de a încuraja firmele să investească în active (*→asset*) fizice, în anumite industrii sau în anumite zone. Stimulentele pot lua forma reducerilor de impozite, plăților sau a ratelor scăzute ale dobânzii.

investment analyst - *analist de investiții*. Persoană care studiază evoluția titluri de valoare și financiare și face recomandări de cumpărare și vânzare de acțiuni (*→share*) sau alte titluri. Analistii pot lucra în bănci de investiții și firme de brokeraj (*partea ofertei*) sau în instituții financiare cum ar fi fonduri de pensii (*partea cererii*), care dețin cea mai mare parte a acțiunilor emise. *→investment approaches*.

investment appraisal - *evaluarea investiției*. *→discounted cash flow*.

investment approaches - *abordări ale investițiilor*. Abordările investitorilor, adică *alocarea activelor*, în selectarea acțiunilor (*→stock; share*) pentru alcătuirea unui portofoliu, denumite printr-o serie de termeni. *De jos în sus* (bottom-up) reprezintă selectarea unor companii considerate promițătoare conform anumitor criterii (de exemplu *→PEG*), fără a se ține prea mult seama de originea geografică sau sectorială. *De sus în jos* (top-down) se referă la selectarea unor țări și industrii ce oferă perspective atrăgătoare. Un manager de portofoliu se numește *subponderal* (underweight) sau *supraponderal* (overweight) într-o acțiune sau piață dacă ponderea capitalizării bursiere (*→market capitalization*) a acțiunilor sau a pieței în portofoliul său este mai mică sau mai mare decât ponderea sa în capitalizarea bursieră totală. În practică, ambele abordări sunt folosite, dar una poate fi mai accentuată decât cealaltă. Termenul de *contrarian* se referă la practica cumpărării

acțiunilor când cursul acestora a atins cel mai scăzut nivel cunoscut, în timp ce *investirea instantanee* (momentum investing) implică cumpărarea de acțiuni ale căror prețuri cresc. *Investirea evaluată* (value investing) reprezintă o abordare prin care sunt căutate acțiuni al căror curs este sub valoarea activului net ($\rightarrow$ *net asset*) sau acțiuni în companii având active neexploatate sau subevaluate. $\rightarrow$ *cyclical stocks*; *efficient market hypothesis*; *pound cost averaging*; *technical analysis*.

investment balances - *balanțe ale investițiilor*. $\rightarrow$ *money supply*.

investment bank (US) - *banca de investiții*. Intermediar financiar ($\rightarrow$ *financial intermediary*) care cumpără emisiuni noi de titluri și le plasează în mici loturi printre investitori. În Marea Britanie, termenul folosit este bancă comercială ($\rightarrow$ *merchant*) sau casă de emisiune ($\rightarrow$ *issuing house*).

investment credit - *credit de investiții*. Credit fiscal ($\rightarrow$ *tax credit*), echivalent cu 10% din prețul de cumpărare al bunurilor de investiții. Introdus în scopul încurajării investițiilor în active ($\rightarrow$ *asset*) fixe, creditul de investiție a fost desființat prin Legea de reformă fiscală ($\rightarrow$ *Tax Reform Act*) din 1986. (UK = $\rightarrow$ *capital allowances*).

investment currency pool (UK) - *Fond Valutar Comun de Investiții*. $\rightarrow$ *dollar pool*.

investment grade - *clasă de investiții*. $\rightarrow$ *Standard and Poor's ratings*.

Investment Managers' Regulatory Organization - *Organizația de Reglementare a Managerilor de Investiții*. $\rightarrow$ *Financial Services Act*.

investment multiplier - *multipliatorul investițiilor*. $\rightarrow$ *multiplier*.

Investment Services Directive (ISD) - *Directiva privind Serviciile de Investiții*. $\rightarrow$ *Banking Directives*.

investment trust - *fond de investiții*. Companie al cărei singur obiectiv îl reprezintă investirea capitalului ($\rightarrow$ *capital*) său într-o gamă largă de titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*); i.e. un fond închis ($\rightarrow$ *closed-end fund*). Un trust de investiții emite acțiuni și își folosește capitalul pentru a cumpăra titluri și acțiuni ($\rightarrow$ *share*) în alte companii. Un fond mutual de investiții ($\rightarrow$ *unit trust*), spre deosebire, emite unități care reprezintă pachete de acțiuni. Deținătorii acțiunilor nu au astfel dreptul la profiturile ($\rightarrow$ *profit*) companiei care administrează trustul. Trusturile de investiții își pot mări capitalul prin emiterea de obligațiuni, astfel randamentul acțiunilor obișnuite ($\rightarrow$ *ordinary share*) ale trustului putând beneficia de pe urma levierului ($\rightarrow$ *gearing*). Contractul fiduciar ($\rightarrow$ *trust*) poate prevedea vânzarea proprietăților trustului de investiții la o anumită dată (aceasta putând fi extinsă), urmând ca sumele încasate să fie distribuite acționarilor; acesta este un trust de investiții cu durată limitată. Într-o serie de astfel de trusturi există două feluri de acțiuni: *acțiuni de venit* și *acțiuni de capital*. Deținătorii acțiunilor de venit primesc totalitatea sau majoritatea venitului provenit din activele ($\rightarrow$ *asset*) trustului, în timp ce deținătorii acțiunilor de capital primesc în întregime sau partea majoritară a valorii de capital a activelor trustului în urma lichidării ($\rightarrow$ *liquidation*). Aceste trusturi mai sunt cunoscute sub numele de *trusturi divizate pe nivele* (split-level trusts) și permit acționarilor să aleagă între primirea câștigurilor sub formă de venit și obținerea sub formă de câștiguri de capital ($\rightarrow$ *capital gain*). Acțiunile preferențiale ($\rightarrow$ *preference share*) în trepte în trusturile divizate oferă o creștere predeterminată atât a capitalului, cât și a venitului. Prețul unei acțiuni într-un trust de investiții poate fi deasupra ($\rightarrow$ *premium*) sau sub ($\rightarrow$ *discount*) valoarea acțiunilor și a celorlalte active deținute de trust, ceea ce reprezintă valoarea netă a activului pe acțiune ($\rightarrow$ *net asset value per share*).

investor base - *bază de investitori*. Categoria preconizată de cumpărători ai unei emisiuni de titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*). Este folosită de obicei în legătură cu emisiunile pe termen scurt ($\rightarrow$ *short-term issue*) pe piața internațională.

Investors Compensation Scheme (UK) - *Schema de Compensare a Investițiilor*. Furnizează compensații de până la 48.000 £ investitorilor privați dacă o firmă autorizată prin Legea Serviciilor Financiare ($\rightarrow$ *Financial Services Act*) intră în incapacitate de plată

(→default).

invisible balance - *balanța invizibilă*. →*balance of payments*.

IOSC. - →*International Organization of Securities Commissions*.

IPAI. - →*International Primary Aluminium Institute*.

IPC (Index Indice de Precios y Cotizaciones) - *Indicele prețurilor și cotațiilor*. →*Mexican Stock Exchange*.

IPE. - →*International Petroleum Exchange*.

IPO. - →*initial public offering*.

IRA. - →*individual retirement account*.

IRR (internal rate of return) - *rata internă a rentabilității*. →*discounted cash flow*.

irredeemable security - *titluri de valoare neamortizabile*. →*redemption date*.

irrevocable letter of credit - *acreditiv irevocabil*. →*letter of credit*.

IRS (Internal Revenue Service) (US) - →*Inland Revenue*.

ISA. - →*individual savings account*.

ISDA. - →*International Swaps and Derivatives Association*.

ISE (International Stock Exchange) - *Bursa de Valori Internațională*. →*London Stock Exchange*.

ISE Composite Index - *Indicele compozit ISE*. →*Istanbul Menkul Kiymetter Borsasi*.

ISE / Nikkei 50 Index - *Indicele ISE / Nikkei 50*. Indice bursier bazat pe prețurile a 50 de titluri de valoare (→*equity*) japoneze, tranzacționate atât la Bursa de Valori Internațională (→*London Stock Exchange* - Bursa de Valori de la Londra), cât și la Bursa de Valori din Tokyo (→*Tokyo Stock Exchange*). Indicele reflectă cursurile acțiunilor în timpul derulării tranzacțiilor bursiere în Tokyo și Londra și este furnizat pe TOPIC (→*Teletext Output of Price Information by Computer*). →*Nikkei Stock Average*.

ISMA. - →*International Securities Market Association*.

ISRO. - →*Securities Association*.

issue - *emisiune*. Vânzarea inițială a unui titlu de valoare (→*security*).

issue date - *dată de emisiune*. Dată de bază folosită pentru calcularea dobânzii (→*interest*) unui titlu de valoare (→*security*).

issue price - *preț de emisiune*. Prețul, inclusiv comisioanele de orice natură, al unei emisiuni de titluri de valoare (→*security*); prețul la care o nouă emisiune (→*new issue*) este oferită.

issued capital - *capital subscris*. Parte din capitalul (→*capital*) unei firme care a fost subscrisă de acționari. Poate sau nu să fie vărsat (→*paid-up capital*).

issuing house (UK)- *casă de emisiune*. Bancă de afaceri (→*merchant bank*), agent de valori mobiliare (→*stockbroker*) sau altă instituție financiară (→*financial institution*) ce organizează o emisiune nouă (→*new issue*) de titluri de valoare (→*security*). Casa de emisiune sau casa de valori, alături de brokerul de emisiune, vor sfătui clientul asupra alegerii momentului și a formei emisiunii, iar în schimbul unui comision (→*commission*) va subscrie (→*underwrite*) sau va aranja subscrierea întreagă sau parțială a emisiunii. Casa de emisiune este privită în momentul de față de multe ori ca un sponsor, deoarece împrumută reputația sa emisiunii.

Istanbul Menkul Kiymetter Borsasi - *Bursa de Valori din Istanbul*. Bursa de valori (→*stock exchange*) din Turcia, în forma actuală datând din 1986. Indicele bursier (→*share index*) principal este →*ISE Composite Index*.

itayose (Jap.) - Metodă de tranzacție bursieră prin care toate ordinele venite înaintea startului

oficial al tranzacțiilor sunt tratate ca sosind în același moment.

ITO (International Trade Organization) - *Organizația Mondială a Comerțului*. → *General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)*.

ITS (Intermarket Trading System) - *Sistemul de Negociere Interpiețe*. → *National Market System*.

IWA. - → *International Wheat Agreement*.

IWC. - → *International Wheat Council*.

Jahresabschluss (Ger.) - **1.** Sfârșit de an. **2.** Cont anual.

Jahresbericht (Ger.) - *raport anual*.

Jahrgang (Ger.) - O perioadă de un an.

Jakarta Stock Exchange - *Bursa de Valori din Jakarta*. În forma sa actuală datează din 1977, dar originile sale se află în era colonială olandeză. Activitatea sa este reglementată (→ *regulation*) de Agenția Executivă a Pieței de Capital (Capital Market Executive Agency - BAPEPAM).

JASDAQ (Jap.) - Echivalentul japonez al Asociației Naționale a Sistemului Automat de Cotare pentru Dealerii de Titluri de Valoare (→ *National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ*) din SUA.

JGB Japanese Government Bond - *obligațiune guvernamentală japoneză*.

jikihone bill - *titlu jikihone*. Accept (→ *acceptance*) în care un importator folosește duplicatul în yen al valorii în valută (→ *foreign currency*) a facturii importului.

Jingen Index - *Indicele Jingen*. → *China*.

jobber (UK) - *jobber*. Dealer care acționează pe piața titlurilor de valoare (→ *security*) vânzând și cumpărând anumite tipuri de titluri, creator de piață (→ *market maker*). Înainte de Marele Salt (→ *Big Bang*), jobberii formau una din cele două clase distincte de membri ai Bursei de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*), având dreptul de a încheia tranzacții doar cu brokerii (→ *broker*), nu și cu publicul obișnuit. Termenul este astăzi depășit.

jobber' turn - *câștigul jobberului*. → *spread*.

Johannesburg Stock Exchange (JSE) - *Bursa de Valori de la Johannesburg*. Înființată în 1886, JSE este singura bursă de valori (→ *stock exchange*) notabilă din Africa. Mai există burse în Kenya, Nigeria și Zimbabwe, dar dezvoltarea acestor piețe a fost împiedicată până de curând de controalele valutare (→ *exchange control*) și de ponderea relativ mică a sectoarelor moderne în cadrul acestor economii.

joint and several liability - *obligație solidară*. Obligație (→ *liability*) care trebuie îndeplinită în același moment de fiecare semnatar. Un reclamant poate decide darea în judecată a uneia, mai multora sau a tuturor părților.

joint-stock bank - *bancă comercială*. → *commercial bank*.

jouissance (Fr.) - *întrebuințare*. Data de începere a plății dobânzii (→ *interest*).

jour de reglement (Fr.) - *zi de reglementare*. → *settlement day*.

JSE. - → *Johannesburg Stock Exchange*.

JSE / Actuaries Index - *Indicele JSE*. Indicele cursului acțiunilor (→ *share index*) la Bursa de Valori de la Johannesburg.

junior debt - *datorie subordonată*. → *subordinated*.

junk bond (US) - *obligațiune riscantă*. Obligațiuni emise de companii cu sold garantat de acoperire (→ *security backing sold*) de calitate slabă, având cupoane (→ *coupon*) ridicate, cotate sub gradul de investiție de cele două agenții de rating din SUA,

(→*Standard and Poor's* și *Moody's*) și care au un randament (→*yield*) cu cel puțin 200-250 puncte de bază (→*basis point*) mai ridicat decât randamentul bonurilor de tezaur. Obligațiunile riscante au fost reintroduse la mijlocul anilor 1970 de casa Drexel Burnham Lambert din New York, emisiunile totale din 1986 fiind estimate la 32,4 mld. \$; aceasta a reprezentat o renaștere a unei piețe care datează din, cel puțin, anii 1920. (→*leveraged buy-out*). Obligațiunile riscante mai sunt cunoscute sub denumirea de *obligațiuni cu randament mare*.

jusen (Jap.) - Companie de credite pentru locuințe.

kabuishi kaisha (Jap.) - societate pe acțiuni (→*stock*).

Kaffirs - Acțiuni ale companiilor de extracție a aurului (→*gold-mining company*) din Africa de Sud, cotate la Bursa de Valori de la Londra (→*stock exchange*).

kaishime (Jap.) - →*ramping*.

kamikaze pricinig (Jap.) - Scădere deliberată a prețului titlurilor de valoare (→*security*), în scopul asigurării unei cote mai ridicate din piața titlurilor.

Kansas City Board Of Trade - *Bursa de Mărfuri din Kansas City*. Bursă de cereale care are, alături de cele din Chicago și Minneapolis, o influență dominantă asupra prețurilor mondiale, datorită în special tranzacțiilor la termen (→*futures*) încheiate. Bursa a fost înființată în 1856 și a început să tranzacționeze contracte la termen cu grâu în 1876, contracte la termen cu indicii cursului acțiunilor în 1982 și opțiuni cu grâu în 1984.

Kapitalanlage (Ger.) - investiție. →*investment*.

Kapitalertragsteuer (Ger.) - impozit reținut la sursă. →*withholding tax*.

Kapitalgewinn (Ger.) - câștig de capital. →*capital gain*.

Kassa (Ger.) - numerar. →*cash*.

Kassenobligation (Ger.) - obligațiune de casă. Obligațiune guvernamentală emisă pe termen mediu, folosită în Germania și Elveția.

Kassenverein (Ger.) - Casa de clearing pentru titluri de valoare din Germania.

Keidenran (Jap.) - Federația asociațiilor de companii japoneze; echivalentul Confederației Industrii Britanice (Confederation of British Industry), Patronatului Francez (French Patronat) și Federației Germane a Industriașilor (German Bundesverband der Deutschen Industry).

keiretsu (Jap.) - Grup de companii japoneze format prin combinarea pachetului de acțiuni care, de obicei, include și o bancă. Diferă de *zaibatsu* prin faptul că banca nu este proprietara grupului, legislația reducând dreptul de participare a unei bănci la capitalul unei companii la 5%.

Keogh plan (US) - *planul Keogh*. Plan de pensie (→*pension*) prin care contribuțiile patronilor salariați și ale celor ce derulează afaceri non-profit sunt deductibile fiscal, iar aprecierea fondului este scutită de impozit, dar retragerile sunt impozitate ca venituri. A fost înființat prin Legea privind pensionarea patronilor salariați din 1982.

kerb trading (UK) - comerț neoficial, 'la bordură'. Tranzacție care are loc după închiderea pieței oficiale. În SUA; Bursa de Valori Americană (→*American Stock Exchange*) mai este denumită și Bursa Neoficială (Curb Exchange).

key pad - *key pad*. O tastatură de dimensiuni reduse, folosită pentru introducerea datelor în calculator.

key man insurance - asigurarea personalului cheie. Asigurare ce furnizează compensații în cazul pierderilor suferite, într-o afacere, din cauza decesului sau a incapacității de lucru a personalului considerat foarte important pentru reușita afacerii.

kingaishin fund (Jap.) - fond kingaishin. Fonduri, componente ale sistemului *tokkin* (→*tokkin*) fund, plasate cu ajutorul unor bănci specializate în girarea succesiunilor

(→*trust bank*).

KIO. - →*Kuwait Investment Office*.

KISS. - *Kurs Information Service*. Sistem de Servicii privind Informațiile despre Cursul Titlurilor. System →*Deutsche Aktienindex*.

KLCE. - →*Kuala Lumpur Commodity Exchange*.

KLOFFE. - →*Kuala Lumpur Options & Financial Futures Exchange*.

KLSE. - →*Kuala Lumpur Stock Exchange*.

knock-for-knock - *lovitură pentru lovitură*. Metodă prin care asigurătorii auto cad de acord ca, în cazul unui accident, fiecare să își repare autovehiculele asigurate, salvând astfel cheltuielile administrative și posibilele cheltuieli de judecată. Prima pentru neridicarea vreunei pretenții de plată a asiguratului nu este, de regulă, afectată.

knock-out - *knock-out*. Opțiune (→*option*) care se încheie în mod automat în momentul în care prețul activului (→*asset*) care stă la baza contractului atinge un nivel prestabilit.

koko (Jap.) - Corporație publică angajată în finanțarea unui sector economic specific, de exemplu construcția de locuințe. Fondurile provin de la Contul Special de Investiții Industriale și din împrumuturi acordate de Biroul Fondurilor Fiduciare și din conturile de anuități și asigurări de viață ale Departamentului Poștei.

Kommunalobligation (Ger.) - *obligațiune comunală*. Împrumut acordat autorităților locale de o bancă ipotecară (→*Hypothekenbank*).

Kontrahent - *contractant*. Parte contractantă într-o tranzacție.

Konzern (Ger.) - *concern*. Grupare de companii germane de talie considerabilă, al cărei nucleu îl constituie o companie holding având proprietatea deplină sau majoritară asupra celorlalți membri ai grupării. S-a întâlnit pe scară largă în industria germană înainte de cel de-al doilea război mondial, legislația ulterioară destrămând multe astfel de grupări ca urmare a politicii de decartelizare.

Korea Stock Exchange (KSE) - *Bursa de Valori din Coreea*. Înființată în forma actuală în Seul în 1956, cu antecedente din 1911, reprezintă una din cele mai mari și mai moderne burse de valori (→*stock exchange*) din Orient, secondată în ultimul timp doar de bursele din Japonia și Hong Kong în ceea ce privește capitalizarea bursieră (→*equity marker, capitalization*). Unul din indicii bursieri este *Korea Composite Price Index* (KOSPI).

koruna - *coroană*. Unitatea monetară națională (→*currency unit*) a Republicii Cehe.

Kruggerand. - Monedă de aur (→*gold coin*) emisă în Africa de Sud.

KSE 100 - indicele bursier cel mai important al Bursei de Valori din Karachi, principala bursă de valori (→*stock exchange*) din Pakistan.

Kuala Lumpur Commodity Exchange - *Bursa de Mărfuri din Kuala Lumpur*. Bursă de mărfuri înființată în 1980, având ca obiect al tranzacțiilor cauciucul și uleiul brut de palmier. Reprezintă o piață mondială importantă pentru operațiuni de *hedging* (→*hedging*) de standard RSS1 (Ribbed Smoked Sheet No.1), un vechi standard pentru cauciucul natural.

Kuala Lumpur Options & Financial Futures Exchange (KLOFFE) - *Bursa de Opțiuni și Tranzacții Financiare la Termen din Kuala Lumpur*. Bursa de derivate (→*derivative*) din Malaysia. Tranzacțiile îmbracă o largă varietate de forme, incluzând opțiuni (→*option*) și contracte la termen (→*futures*) cu indicele acțiunilor, precum și opțiuni cu acțiuni. Există două tipuri de membri: comercianți - companii ce acționează atât în nume propriu cât și în numele clienților - și membri locali - particulari care acționează în nume propriu. Activitatea bursei este reglementată de Ministerul de Finanțe și de Comisia Valorilor Mobiliare.

Kuala Lumpur Stock Exchange (KLSE) - *Bursa de Valori din Kuala Lumpur*. Datează din 1973, momentul desființării bursei de valori comune din Singapore și Malaysia, fondată

în 1964. Mai există, de asemenea, o piață a titlurilor necotate la bursă.

Kuala Lumpur Tin Market - *Bursa de Cositor din Kuala Lumpur*. Bursă de mărfuri înființată în 1984, specializată în tranzacții la vedere (→*physical transaction*) cu cositor.

Kuponsteuer (Ger.) - *impozit pe cupon*. Impozit pe dobânda obligațiunilor (→*bond*) germane deținute de cetățeni străini.

Kurs (Ger.) - *curs*. Prețul oficial, la bursa de valori (→*stock exchange*), al unui titlu de valoare (→*security*).

Kurs Information Service System. - →*Deutsche Aktienindex*.

Kursmakler (Ger.) - →*broker* oficial al pieței valorilor mobiliare (→*stock market*) din Germania, acționând ca un intermediar între bănci, admis în tranzacții, dar neavând dreptul de a acționa în numele unor persoane particulare; de asemenea, este responsabil de formarea prețurilor.

kurzfristig (Ger.) - *termen scurt*. →*short term*.

Kuwait Investment Office (KIO) - *Departamentul pentru Investiții din Kuwait*. Companie de stat kuweitiană, cu sediul la Londra, ce efectuează importante investiții internaționale.

ladder option - *opțiune de tip "scară"*. Opțiune (→*option*) caracterizată prin faptul că pe întreg parcursul duratei acesteia, cel care o deține are posibilitatea să asimileze la prețul activului de bază câștigurile rezultate din variația prețului acestui activ. Cunoscută și sub numele de *step-lock option*.

lagged reserve requirement (LRR) (US) - *cerințe retroactive privind rezervele*. Sistem practicat în Statele Unite, prin care băncilor li se solicită în mod expres și cu efecte retroactive să dețină un anumit nivel al rezervelor, în raport de nivelul depozitelor constituite într-un interval de timp trecut. Perioada de păstrare a rezervelor este, de regulă, de o săptămână, și se raportează, de cele mai multe ori, la nivelul depozitelor constituite în ultimele două săptămâni.

lakh (Indian) - Termen indian care desemnează 100.000 de rupii.

LAN (local area network) - →*local area network*.

Land, Länder (Ger.) - *fiecare unitate, a statului federal, land*. Cele 8 subdiviziuni teritoriale majore în care a fost împărțită Germania de Vest după Al Doilea Război Mondial, având puteri sporite în ce privește autoguvernarea și urmând îndeaproape structura vechilor principate, regate și orașe-stat de dinainte de 1914. După reunificarea Germaniei (în 1990), au fost adăugate și cele 5 Landuri care alcătuiau Germania de Est. Acestea, li se adaugă și orașele-stat care dispun de autoguvernare: Berlin, Bremen și Hamburg.

Landesbank (Ger.) - *bancă regională, bancă a landurilor*. Bancă regională care oferă servicii băncilor de economii (→*saving bank*), inclusiv societăților de schimb valutar, giro (→*giro*) (de unde și denumirea completă de *Landesbanken / Girozentralen*) și servicii de investire a fondurilor în surplus. Băncile regionale au jucat în trecut rolul de case bancare pentru fostele state Germane independente (*Länder*); în prezent, aceste bănci se află în competiție cu băncile comerciale.

Landeszentralbanken (Ger.) - *bănci centrale ale landurilor*. →*Bundesbank*.

langfristig (Ger.) - *pe termen lung*. →*long term*.

LAPR. - →*life assurance premium relief*, →*unit-linked life assurance*.

last trading day - *ultima zi de tranzacționare*. Ultima zi în care se pot derula contracte cu livrare viitoare (→*futures*) cu o anumită lună de livrare (→*delivery month*). După această zi, livrarea fizică este obligatorie.

laundering - *"spălare"*. Convertirea banilor dobândiți pe căi ilegale (spre exemplu, din afacerile cu stupefiante) sub forma înscrisurilor în conturile bancare sau a constituirii de noi societăți. În momentul de față există reglementări detaliate, prin care băncile sunt

obligate să verifice proveniența fondurilor pe care le preia sub formă de depozite.

LAUTRO (Life Assurance and Unit Trust Regulatory Organization) - *Organizația de Reglementare pentru Asigurări și Fonduri Mutuale din Marea Britanie. →Financial Services Act.*

law of large numbers - *legea numerelor mari.* Lege matematică conform căreia, cu cât este mai mare numărul de cazuri de producere a anumitor rezultate, cu atât este mai mare probabilitatea ca frecvența de apariție a fiecăruia dintre rezultate să se apropie de valoarea medie a frecvenței, ce poate fi determinată prin calcule teoretice. Legea numerelor mari este utilizată în evaluările de risc (*→risk*) din domeniul asigurărilor.

LBMA. - *→London Bullion Market Association.*

LBO. - *→leveraged buy-out.*

LDP. - *→London daily prices.*

lead manager - *manager principal.* Bancă (*→bank*), companie cu fonduri de risc (*→venture capital company*) ori altă instituție financiară care se ocupă de coordonarea unui împrumut sindicalizat (*syndicated loan*) sau de garantarea (*→underwrite*) titlurilor de valoare (*→security*). Instituțiile implicate participă la colectarea fondurilor ce alcătuiesc împrumutul sindicalizat, însă managerul principal este cel care derulează cea mai mare parte a operațiunilor, și căruia îi revine cea mai mare parte a comisionului încasat de sindicat. După încheiere, creditele sindicalizate sau noile emisiuni (*→new issue*) sunt date publicității. Aceste anunțuri poartă numele de *tombstone*. *→syndication.*

leaning into the wind (US) - *fluctuațiile politicii monetare.* Expresie utilizată pentru a descrie politica practică de Sistemul Federal de Rezerve (*→Federal Reserve*) din SUA, în mod deosebit în anii '50 și '60, constând în relaxarea ratelor dobânzilor în situații de recesiune și ridicarea lor în situațiile de insuficiență a cererii agregate.

lease-back - *lease-back.* Aranjament contractual, care constă în vânzarea unui activ (*→asset*), operațiune urmată imediat de închirierea (*→leasing*) acestuia către vânzător. Un astfel de contract reprezintă un mijloc de finanțare (*→finance*) de la o instituție, cum ar fi, spre exemplu, companiile de asigurări, operațiune urmată de un contract de închiriere pe termen lung.

leasing - *închiriere (lising).* Înțelegere între titularul proprietar (leasor) și utilizator (leasee), prin care se acordă dreptul de utilizare a unui bun pe o perioadă determinată, prin plata unei sume convenite. Operațiunea de închiriere a echipamentelor utilizate în activitatea curentă a societății poate beneficia de facilități fiscale importante. Astfel, unitatea care închiriază poate fi scutită fiscal pentru spezele datorate aferente amortizării (*→depreciation*) sau deducerilor la cheltuielile investiționale (*→investment allowance*), aceste facilități putând fi transmise și celui care închiriază. Operațiunea de leasing este o formă de achiziție în rate (*→hire purchase*) deoarece proprietatea asupra activului (*→asset*) poate fi transferată către utilizator la încheierea contractului, pentru o sumă reziduală mică, ceea ce face să dispară diferența financiară între operațiunea de închiriere și cea de cumpărare. Operațiunile de leasing reprezintă o formă de finanțare care nu este inclusă în cadrul bilanțului contabil (*→off-balance sheet*).

legal person - *entitate legală. →incorporation.*

legal tender - *creanță obligatorie la acceptare prin efectul legii.* Instrument care trebuie acceptat în decontările legale ale datoriilor (*→debt*) exprimate în termeni monetari. În Marea Britanie, lira sterlină sub formă de monede sau bancnote reprezintă un instrument cu putere legală, indiferent de totalul valoric vehiculat, existând, însă, limitări în ce privește utilizarea unităților fracționare mai mici decât lira.

légume (Fr.) - *legumă.* Bun (*→commodity*) vegetal comestibil (spre exemplu, mazăre și fasole).

lender of last resort - *împrumutător de ultimă instanță.* Instituție, în mod obișnuit o bancă centrală (*→central bank*) gata să acorde împrumuturi sistemului băncilor comerciale în

situația în care acesta din urmă se confruntă cu o lipsă acută de lichiditate. Situațiile de lipsă de lichiditate apar atunci când se efectuează plăți masive în afara sistemului bancar, cum ar fi, spre exemplu, plățile sezoniere ale impozitelor (de exemplu, plățile periodice ale impozitelor corporative efectuate de societăți - *→corporation tax*), ceea ce reduce deținerile sistemului bancar sub nivelul minim acceptabil al propriilor rezerve (*→reserve*). Banca Centrală va proceda, într-o asemenea eventualitate, la acordarea de împrumuturi pe termen scurt, până în momentul în care fondurile în deficit se vor reconstitui pe seama constituirii de noi depozite. Împrumutători de ultimă instanță în SUA și Marea Britanie sunt Rezerva Federală (*→Federal Reserve*) și, respectiv, Banca Angliei (*→Bank of England*). Sistemul Federal de Rezerve își exercită funcția de ultim creditor prin intermediul acordurilor de răscumpărare (*→repurchase agreement*). În calitatea pe care o are, de entitate cu rol de a gestiona sistemul de credit (*→credit*) și oferta de bani (*→money supply*) din economie, banca centrală este tentată ca în unele situații să creeze în mod artificial o lipsă de lichiditate, astfel încât să determine băncile comerciale să apeleze la fondurile pe care banca centrală le oferă, de regulă, la rate mai înalte ale dobânzii. În acest fel, banca centrală este capabilă să genereze o scumpire generalizată a creditului, ceea ce este de natură să descurajeze activitățile ulterioare de creditare.

letter of credit - *acreditiv documentar*. Ordin care nu poate fi negociat (*→negotiable*) emis de o bancă internă către o instituție bancară situată în afara granițelor țării, prin care se autorizează plata unei sume de bani către o anumită persoană. Această autorizare poate avea în vedere o anumită sumă de bani ori poate să specifice efectuarea plății în limita unui anumit plafon. De regulă, scrisorile de credit sunt solicitate de către exportatorii care sunt interesați să obțină o dovadă a faptului că vor fi plătiți înainte de livrarea mărfurilor sau doresc să reducă cât mai mult posibil întârzierea în plata mărfurilor. O scrisoare de credit confirmată este acel document care autorizat de către banca plătitoare. Scrisorile de credit pot fi incluse în categoriile de revocabile sau irevocabile, în raport de posibilitatea care există de a le anula în orice moment:

leverage (US) - *suport financiar*. *→gearing*.

leveraged buy-out (US) - *achiziție internă pe datorie*. Achiziția unei companii de către o altă companie, operațiune finanțată, în principal, prin intermediul împrumuturilor bancare ori al emisiunii de obligațiuni (*→bond*). "Predătorii" corporativi (*→corporate raider*) din SUA au inițiat operațiuni de preluare (*→take-over*) folosindu-se de obligațiuni corporative cu grad ridicat de risc (*→junk bond*) și de împrumuturi bancare (aceste operațiuni au avut loc cu precădere în anii '80).

levy - *taxă*. Taxă de import percepută la bunurile agricole intrate în Uniunea Europeană (*→European Union*) având ca proveniență țările lumii a treia. Ca urmare, prețul acestor produse este adus la nivelul prețurilor la care sunt desfăcute bunuri similare în interiorul Uniunii.

LIA - *Asociația Asigurătorilor de Viață*. *→Life Insurance Association*.

liability - *obligație, datorie, pasiv*. **1.** Obligație de a plăti o datorie de natură financiară; concret, este vorba despre plăți datorate, aferente răscumpărării unui împrumut bancar, unui împrumut pe bază de acțiuni (*→stock*), plății unui titlu comercial (*→commercial bill*), plăților facturilor comerciale. Obligația de plată poate să îmbrace o formă implicită sau explicită, spre exemplu, obligația implicită a unei bănci de a achita la cerere depozitele (*→deposit*) constituite. Datoriile unei companii sunt reprezentate de împrumuturile bancare (*→bank loan*) și depășirile din cont (*→overdraft*), datoriile pe termen scurt (*→debt*) aferente bunurilor și serviciilor achiziționate (datorii curente - *current liabilities*) și capitalului împrumutat (*→loan capital*), precum și capitalul (*→capital*) subscris de către acționari (*→shareholder*). Antonim al noțiunii de activ (*→asset*). Utilizat în mod frecvent în contabilitatea societăților, contabilitatea piețelor monetare (*→money market*) ori a activităților din sectorul bancar (*→banking*); **2.** Despre asigurări, operațiunea de asigurare a producerii de riscuri datorate incompetenței ori evaluării defectuoase a unor situații date (este vorba, spre exemplu, despre situația

doctorilor sau a contabililor). Termen utilizat și pentru a desemna însăși expunerea la asemenea riscuri.

liability management - *gestionarea datoriilor*. Managementul părții de datorii ($\rightarrow$ *liability*) din bilanțul ($\rightarrow$ *balance sheet*) unei instituții bancare (spre exemplu, gestionarea depozitelor bancare - $\rightarrow$ *deposit*). Noțiunea desemnează procesul dinamic pe care trebuie să îl inițieze o bancă în situația în care se confruntă cu o lipsă de lichiditate. În acest scop, banca poate să aibă în vedere atragerea de depozite suplimentare și nu reducerea acordării de împrumuturi, ori reducerea activelor ($\rightarrow$ *asset*) deținute. Atragerea de noi depozite poate fi realizată, spre exemplu, prin emisiuni de certificate de depozit ($\rightarrow$ *certificate of deposit*), această variantă fiind preferabilă așteptării pasive a constituirii de noi depozite de către clienți.

LIBID (London interbank bid rate) - *rata dobânzii interbancare pe piața londoneză la depozitele constituite*. $\rightarrow$ *London Interbank Offered Rate*.

LIBOR - $\rightarrow$ *London Interbank Offered Rate*.

licensed deposit taker (LTD) - *instituție autorizată pentru acceptarea de depozite*. Instituție financiară, alta decât o bancă, autorizată conform Legii Bancare 1979 ($\rightarrow$ *Banking Act 1979*) și a reglementărilor similare din SUA, să accepte constituirea de depozite ($\rightarrow$ *deposit*) de la publicul larg.

life assurance - *asigurare de viață*. Ramură a industriei asigurărilor, unde compensarea pentru producerea riscului revine supraviețuitorilor legali ai persoanei decedate, ori chiar celui care a realizat asigurarea, după trecerea unui număr fix de ani. Asigurarea de viață are la bază plata primelor de asigurare. Asigurările de viață sunt strâns legate de calculele matematice de probabilități, cu ajutorul cărora este posibilă determinarea exactă a nivelului primei ce urmează a fi plătită. În strânsă legătură cu acest domeniu sunt și calculele de rată compusă a dobânzii, cu ajutorul cărora se determină rata de creștere în timp, prin investiții, a fondurilor constituite din primele achitate ($\rightarrow$ *insurance; mortality*). Corelate, analizele matematice și cele de rată a dobânzii permit stabilirea mărimii optime a unui fond, capabil să acopere compensațiile datorate. Asigurarea de viață de bază este cea care acoperă întreaga durată de viață a asiguratului. Cu toate acestea, există și alte tipuri de asigurări de viață, menite să acopere doar o parte a duratei de viață a celui care se asigură, așa numitele asigurări cu termen fix (*term assurance*). În această situație, suma asigurată este plătită numai în situația în care riscul asigurat se produce în interiorul perioadei pentru care se încheie contractul. O parte integrantă a asigurării de viață este dată și de sumele colectate din primele plătite, investite în scopul creșterii veniturilor și capitalului. De-a lungul timpului, societățile de asigurări s-au afirmat din ce în ce mai mult în calitate de manageri de portofoliu pentru sumele pe care le gestionează. Din acest motiv, s-a constatat că sumele obținute din investiții depășesc în majoritatea situațiilor datoriile aferente contractelor de asigurare. O importantă evoluție a industriei asigurărilor a fost reprezentată de contractele care garantau anumite sume de bani (*endowment assurance*). Această ramură reprezintă o prelungire a contractelor de asigurări la termen, în care suma unică este plătită fie la moartea titularului contractului de asigurare (pe parcursul duratei contractului încheiat), fie la expirarea contractului. O variantă suplimentară a fost cea a garantării unor sume de bani, la care se cuantificau și profituri suplimentare, suma plătită fiind majorată cu sume suplimentare, adăugate valorii poliței ca urmare a practicării unui sistem de bonificare suplimentară (*bonuses*); bonificațiile sunt declarate în mod regulat, de obicei anual, fiind întâlnite sub denumirea de bonificații reversibile (*reversionary bonuses*). Un alt sistem de bonificații, în mod formal discreționar, dar de regulă, declarat, se calculează la expirarea poliței, ori odată cu decesul asiguratului în interiorul termenului contractului. Toate aceste bonificații sunt considerate un credit, până la decesul ori expirarea poliței. Dată fiind siguranța încasării sumei asigurate, polițele descrise anterior au putut fi utilizate, în timp, pentru achiziția de active, având la bază convingerea fermă a plății sumelor asigurate. Din acest motiv, acest tip de poliță a devenit rapid un mijloc de achitare a ipotecii pentru locuințele cumpărate; ulterior au apărut și asigurările unice

de viață (→*unit-linked life assurance*). În general, primele de asigurare sunt plătibile anual ori la intervale mai mici de timp, fiind cunoscute sub numele de prime obișnuite (*regular premium*). În unele situații, în mod deosebit în cazul asigurărilor de viață unice, primele având valori mari trebuie plătite la începutul perioadei pentru care este valabilă asigurarea; o asemenea primă poartă denumirea de *primă unică*. În acest din urmă caz, polița de viață este întâlnită sub denumirea de obligațiune (→*bond*).

Life Assurance and Unit Trust Regulatory Organization (LAUTRO) - *Organizația de Reglementare în Asigurări și Companii de Investiții din Marea Britanie*. →*Financial Services Act*.

life assurance premium relief (LAPR) - *scutire la primele pentru asigurările de viață*. Scutire de impozit acordată la primele plătibile, aferente polițelor de asigurare expres desemnate și emise în Marea Britanie până în anul 1984. Desemnarea polițelor se face în raport de respectarea anumitor criterii, cum ar fi mărimea, regularitatea și durata plăților de prime, mărimea plății finale și alte asemenea criterii. Scutirea a fost retrasă odată cu elaborarea Bugetului pe 1984, fiind interzisă practicarea acesteia pentru polițele emise ulterior. →*life assurance; unit-linked life assurance*.

Life Insurance Association (LIA) (UK) - *Asociația Intermediarilor în Asigurările de Viață*. Asociație a intermediarilor în asigurările de viață, constituită în 1972 și alcătuită din aproape 23.000 de membri. Scopurile asociației sunt legate de îmbunătățirea standardelor profesionale, de promovarea cunoștințelor și o mai mare transparență a practicilor domeniului asigurărilor. De asemenea, Asociația și-a propus să stabilească relații mai apropiate cu guvernul și alte asociații.

lifeboat operation - *operațiune de salvare*. →*secondary bank*.

LIFFE. - →*London International Financial Futures Exchange*.

LIMEAN - *rata medie a dobânzii interbancare pe piața londoneză*. Media (→*average*) ratelor LIBOR (→*London interbank offered rate*) și LIBID (*London interbank bid rate*).

limit - *limită de fluctuație*. Interval permis de fluctuație a nivelului prețurilor, în cadrul unui anumit interval de timp, de regulă pentru o zi, în cadrul burselor de mărfuri (→*commodity market*).

limit order - *ordin limită*. →*order*.

limited company - *companie cu răspundere limitată*. →*incorporation*.

limited liability - *răspundere limitată*. Limitarea suportării de către o persoană a pierderilor înregistrate de o companie la nivelul capitalului (→*capital*) pe care l-au investit în acea companie. În situația în care o companie (→*company*) se află în situație de lichidare (→*liquidation*), proprietarul, cel care deține capital propriu (→*equity*) sub formă de acțiuni poate pierde, cel mult, valoarea acțiunilor deținute, chiar dacă deținătorii de acțiuni care îndeplinesc funcții de conducere pot suporta și alte categorii de răspundere (→*liability*), spre exemplu, răspunderea personală pentru returnarea creditelor angajate în relațiile cu o bancă.

line - *linie*. **1.** Linie de credit (→*line of credit*); **2.** Conglomerat semnificativ de acțiuni; **3.** Acceptarea riscului unei asigurări (→*insurance*) de către un garant (→*underwriter*), ca presupunere a garantării întregului risc ori numai a unei părți a acestuia.

line of credit - *linie de credit*. **1.** Sumă a unui împrumut convenită între o bancă și clientul acesteia, ce urmează a fi trasă (→*drawn*), de regulă, în tranșe. →*overdraft*; **2.** împrumut de la Fondul Monetar Internațional (→*International Monetary Fund*) către o țară membră a instituției, suma totală a împrumutului fiind fixă și disponibilă, de regulă, în tranșe de diferite mărimi.

liquid assets - *active lichide*. Active (→*asset*) sub formă de bani ori bonuri de tezaur (→*Treasury bill*) caracterizate prin aceea că pot fi rapid convertite în bani.

liquidate - *a lichida*. Operațiunea de anulare a unui contract cu livrare viitoare (→*futures*), în

situația în care titularul contractului este într-o poziție "*lungă*" ($\rightarrow$ *long*); în mod normal, lichidarea se realizează prin vânzarea fizică a activului de bază ori prin cumpărarea unui contract care este de natură să anuleze poziția long a celui care dorește încetarea contractului. Există situații, puține la număr, în care termenul este uzitat și în legătură cu pozițiile "*scurte*" ($\rightarrow$ *short*), dar acestea sunt desemnate, în general, prin sintagma "*a acoperi*" ($\rightarrow$ *cover*). $\rightarrow$ *liquidation*.

liquidation - *lichidare*. Încheierea activității și desființarea unei societăți cu răspundere limitată ($\rightarrow$ *incorporation*). Operațiunea de lichidare poate fi inițiată de către acționarii societății, de către directori (lichidare voluntară), ori poate să fie inițiată de creditorii. În situația în care societatea este solvabilă ($\rightarrow$ *bankruptcy*) acționarilor deținători de acțiuni ordinare li se vor repartiza eventualele surplusuri rămase după acoperirea tuturor datoriilor companiei.

liquidity - *lichiditate*. **1.** În general, reprezintă disponibilitatea fondurilor pentru a face față datoriilor. Despre un agent economic se spune că are o lichiditate ridicată, în situația în care toate deținerile sale de natură financiară, sau activele ($\rightarrow$ *asset*) sale sunt sub formă bănească; o lichiditate redusă se înregistrează atunci când activele sale îmbracă forma proprietății, bunurilor, ori a deținerilor de titluri de valoare pe termen lung, active care sunt mai dificil de convertit în bani disponibili la vedere; **2.** În activitatea bancară ($\rightarrow$ *banking*), starea de lichiditate se referă la abilitatea unei bănci comerciale de a face față retragerilor depozitelor, lichiditatea fiind o noțiune legată de disponibilitatea de capital sub formă bănească ori de active pe termen scurt; **3.** Legat de balanța de plăți ($\rightarrow$ *balance of payments*), lichiditatea este o noțiune care cuantifică abilitatea unui stat de a acoperi datoriile din conturile sale cu străinătatea, și se referă esențialmente la rezervele ($\rightarrow$ *reserve*) acelei țări. Lichiditatea internațională desemnează suma rezervelor tuturor statelor; **4.** Pe piețele titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security market*), lichiditatea este legată de numărul instrumentelor ($\rightarrow$ *instrument*) tranzacționabile disponibile. Cu cât este mai mare numărul de acțiuni ($\rightarrow$ *stock*) emise, cu atât sunt mai mulți formatori de piață ($\rightarrow$ *market maker*); cu cât acțiunile sunt deținute de mai multe părți, cu atât lichiditatea pieței pentru acea acțiune tinde să fie mai mare. Într-o piață lichidă, este posibilă vânzarea de acțiuni, fără o modificare corespunzătoare a prețului acesteia. Acțiunile de la Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*) se împart pe categorii, în raport de gradul de lichiditate (*liquid, less liquid*). $\rightarrow$ *normal market size*.

liquidity ratio - *rata lichidității*. **1.** Ponderea în totalul activelor ($\rightarrow$ *asset*) a acelor active deținute de o bancă sub formă bănească ($\rightarrow$ *cash ratio*), ori sub formă de active lichide ($\rightarrow$ *liquid asset*). În prezent, băncile din Marea Britanie nu mai sunt obligate să mențină o anumită lichiditate sau rată a rezervelor, cu toate că marile bănci mențin o cotă de 0,5% din datoriile eligibile ($\rightarrow$ *eligible liability*) la Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*). $\rightarrow$ *capital adequacy; Federal Reserve System*; **2.** Raportul între activele lichide și datoriile ($\rightarrow$ *liability*) curente ale unei societăți. Cunoscută și sub denumirea de rata deținerilor de numerar ($\rightarrow$ *cash ratio*).

liquidity risk - *risc de gol de lichiditate*. Riscul asociat tranzacționării titlurilor de valoare, ca urmare a fluctuației excesive a prețului acelui activ, datorat volumului redus al tranzacționării pe piață.

liquidity trap - *capcana lichidității*. Situație de natură monetară enunțată pentru prima oară de J.M. Keynes, caracterizată prin aceea că rata dobânzii ($\rightarrow$ *interest rate*) coboară la un nivel foarte redus, anticipările fiind de creștere viitoare a acesteia. Din moment ce creșterea ratei dobânzii nu poate fi însoțită decât de reducerea prețului de tranzacționare a obligațiunilor ($\rightarrow$ *bond*), este preferată deținerea de bani ($\rightarrow$ *cash*). Nici o creștere viitoare a ofertei monetare ($\rightarrow$ *money supply*) nu poate să sporească preferința populației pentru deținerea de bani (preferința pentru lichiditate), neavând, astfel, nici un efect asupra veniturilor.

LIRMA - $\rightarrow$ *London International Insurance and Reinsurance Market Association*.

Lisbon Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Lisabona*. Principala bursă de valori (→*stock exchange*) din Portugalia. O altă bursă de valori este localizată la Porto. Ringurile bursiere sunt supravegheate și reglementate (→*regulation*) de către Banca Portugaliei, banca centrală (→*central bank*) din această țară. În limba portugheză, *Bolsa de Valores de Lisboa*.

listed company - *companii listate*. Companie ale cărei acțiuni (→*share*) sunt listate la o bursă de valori (→*stock exchange*) recunoscută oficial. O asemenea companie este cotate (→*quoted*).

listed security - *titlu de valoare listat (cotat)*. Titlu de valoare (→*security*) acceptat în mod oficial spre cotație (→*quotation*) și tranzacționare la una din bursele de valori (→*stock exchange*) recunoscute în mod oficial. Termenul "*listare*" a fost inspirat de listele publicate de către autoritățile bursei de valori și cunoscute în Marea Britanie sub numele de Listele zilnice Oficiale ale Bursei de Valori (*Stock Exchange Daily Official List*) (→*official list*).

listing - *listare*. →*listed security*.

listing agreement - *acord pentru listare*. →*general undertaking*.

Little Board - *Mica Bursă*. →*American Stock Exchange*.

Liverpool Cotton Association (UK) - *Asociația Bumbacului de la Liverpool*. Bursă de mărfuri (→*commodity market*) unde se tranzacționează bumbacul. Creată în 1841, bursa a reprezentat o bună perioadă de timp centrul mondial al contractelor cu livrare viitoare (→*futures*) și al celor "*fizice*" (→*physical*). Cu toate acestea, intervențiile repetate ale autorității guvernamentale pe piața contractelor "*fizice*" a fost de natură să reducă ponderea tranzacțiilor cu livrare viitoare. Cu toate acestea, anual, la bursa de la Liverpool se tranzacționează aproximativ 20 milioane de baloturi de materii prime și se estimează că aproape 50% din totalul contractelor încheiate pe alte ringuri bursiere ale lumii se conformează regulilor impuse de bursa de la Liverpool.

Lloyd's adviser- *consilier Lloyd's*. Membrii corporației Lloyd's (→*Lloyd's*) sunt obligați să apeleze la serviciile unui consilier care să realizeze analize financiare pentru syndicate și să negocieze participarea membrilor în asemenea syndicate.

Lloyd's broker - *broker Lloyd's*. →*Lloyd's*.

Lloyd's Names' Association Working Party - *Asociația Părții Lucrătoare a Garanților Companiei Lloyd's*. Corp de coordonare creat în scopul de a promova politici comune între grupurile de acțiune (→*action group*) ale societății Lloyd's.

Lloyd's - *Lloyd's*. Instituție de asigurări cu sediul la Londra, al cărei capital este furnizat de un mare număr de membri individuali, fiecare dintre aceștia asumându-și o răspundere personală nelimitată pentru acoperirea datoriilor. Instituția oferă servicii de asigurări generale (→*general insurance*), reasigurări (→*reinsurance*) și chiar asigurări de viață (→*life assurance*), dar pe scară redusă, Membrii Lloyd's garantează (→*underwrite*) o valoare a polițelor (→*policy*) proporțională cu valoarea depozitelor pe care le constituie în cadrul societății. Membrii societății sunt organizați în syndicate (→*syndicate*) în interiorul cărora, polițele de asigurare sunt garantate în numele membrilor de către garanți profesioniști. Contractele de asigurare provin în special ca urmare a activității pe care o desfășoară brokerii (→*broker*) Lloyd's. În anul 1987, existau 32.000 de membri, organizați în 370 syndicate, valoarea totală a veniturilor din primele de asigurare fiind de 3 miliarde £. Ca urmare a pierderilor masive înregistrate în perioada 1989-1991, numărul membrilor activi s-a redus la 20.000, ceea ce a dus la reducerea capacității disponibile de la 11,5 miliarde £ la 8,75 miliarde £. Ca urmare, a fost inițiat un program de măsuri menit să izoleze pierderile în afara afacerilor curente, să reducă costurile de tranzacționare, să stabilească pretențiile membrilor în relația cu garanții și agenții, să reducă efectele resimțite de membrii afectați cel mai puternic, să atragă capital corporativ cu răspundere limitată și să reorganizeze sistemul de garantare a membrilor prin stabilirea unor garanții comune (*Members' Agents Pooling Arrangement*). Aceste

măsurile au fost cunoscute sub numele de Reconstrucție și Recuperare (*Reconstruction & Renewal* - R&R). Izolarea pierderilor anterioare s-a realizat prin crearea unei instituții generale de reasigurări, *Equitas*. În parte datorită setului de măsuri amintit anterior, în parte datorită constrângerilor impuse de marile pierderi financiare, numărul sindicatelor s-a redus la 228. Cu toate acestea, resursele totale ale companiei Lloyd's, din care au fost deduse datoriile curente și viitoare, au sporit de la 16 miliarde £ în 1988, la 24 miliarde £ la sfârșitul anului 1992. Compania Lloyd's a fost înființată în secolul 18, numele societății fiind preluat de la Edward Lloyd, proprietarul casei cafelei unde s-au derulat primele operațiuni. În momentul de față, Lloyd's este o companie internațională, majoritatea afacerilor fiind derulate cu parteneri din afara Marii Britanii. → *action group; active underwriter; allocated capacity, Association of Lloyd's Members; central fund; CentreWrite; errors and omissions; external member, funds at Lloyd's; Lloyd's adviser, Lloyd's Names Associations Working Party; managing agent; member's agent; Newco; Old Years; overall premium limit; Premium Trust Fund; reinsurance to close; ring fence; stop loss insurance; syndicate; year of account*.

LME. - → *London Metal Exchange*.

load fund - *fond de încărcare*. Un fond mutual (→ *mutual fund*), respectiv unitățile în care sunt vândute de către brokerii pe comision.

loading - *adaos la suma netă*. **1.** În domeniul asigurărilor, acea parte a primei de asigurare din care se acoperă cheltuielile administrative, se constituie rezervele pentru situații neprevăzute și care este repartizată sub formă de profit; **2.** În domeniul bancar, taxă suplimentară percepută în contul clientului în scopul de a acoperi costul serviciilor suplimentare, ori dificultățile de gestionare a contului clientului; **3.** În legătură cu fondurile de investiții, taxa inclusă în prețuri și primele care sunt destinate să acopere cheltuielile administrative; **4.** Legat de împrumuturi, perceperea ratei dobânzii. → *front-end loading*.

loan - *împrumut*. Împrumutarea unei sume de bani. Împrumuturile pot fi sau nu garantate (→ *securities*), purtătoare sau libere de dobândă (→ *interest*); pe termen scurt sau lung, răscumpărabile sau nu (→ *redeemable security*). Împrumuturile pot fi contractate în nume personal de către indivizi ori în numele guvernelor, companiilor, băncilor, societăților de asigurare (→ *insurance*) și a companiilor de închirieri-cumpărări (→ *hire-purchase company*), a societăților ipotecare (→ *building society*) și a altor intermediari financiari (→ *financial intermediary*). De asemenea, împrumuturile pot fi obținute și prin emisiunea de titluri de valoare (→ *security*). → *finance; term loan*.

loan capital - *capital de împrumut*. Fonduri împrumutate cu rată fixă a dobânzii, spre exemplu, obligațiunile negarantate (→ *debenture*).

loan certificate (Nor.) - *certificat de împrumut*. → *commercial paper*.

loan guarantee - *garanție a împrumutului*. → *credit guarantee*.

loan participate certificate (US) - *certificat de participare la împrumut*. Instrument introdus de băncile din SUA în perioada ratelor ridicate ale dobânzii din 1969 și care constă în împrumuturi la care depozitarul fondurilor date cu împrumut are drepturi parțiale de proprietate; fapt care permite ca băncile să remunereze datoriile față de aceștia, la rate ale dobânzii peste limitele maxime permise de autoritățile de supraveghere.

loan selling - *vânzarea împrumutului*. Termen utilizat pentru a descrie operațiunea de emisiune de instrumente de debit (→ *debt instrument*), în mod special titluri de valoare pe piețele Euromarket (→ *Euromarket*). Astfel de titluri pot fi biletele cu rate fluctuante de dobândă (→ *floating rate note*) și Eurobiletele (→ *Euronote*) emise în cadrul unor facilități speciale de emisiune (→ *note issuance facility*). Aceeași sintagmă a *vânzării împrumutului* este utilizată și în legătură cu operațiunile de vânzare a datoriilor scadente ale țărilor Lumii a Treia, operațiuni derulate de banca debitoare care încearcă să plaseze împrumuturile neachitate la scadență unor alte instituții financiare. De regulă, astfel de tranzacții se derulează la valori mai mici decât cele nominale (→ *discount* - scontare).

loan stock - *împrumut pe bază de acțiuni*. → *stock*.

local (US) - *local (pe cont propriu)*. Dealer pe contractele financiare cu livrare viitoare (→ *financial futures*) sau pe opțiuni tranzacționabile (→ *traded options*), care este independent și acționează în nume propriu.

local area network (LAN) - *rețea locală de calculatoare*. Set conectat de microcalculatoare (→ *microcomputer*), care permite utilizatorilor individuali să acceseze programele, datele, spațiul de stocare (spre exemplu, hard-disk-urile → *hard-disk*) și echipamentele periferice (cum ar fi imprimantele sau echipamentele de comunicații - → *modem*) ale calculatorului central, denumit server. Rețeaua locală de calculatoare include și cablurile de conectare și, de asemenea, și toate programele soft necesare.

local authority bill - *titlu al autorității locale*. Cambie (→ *bill of exchange*) trasă asupra unei autorități locale.

local authority stock - *acțiuni ale autorității locale*. Obligațiune (→ *bond*) emisă de o autoritate locală din Marea Britanie.

local taxation - *impozitare locală (comunitară)*. Impozitare (→ *taxation*) percepută în numele guvernării locale și nu a autorității centrale de guvernare. În Marea Britanie, ratele percepute de guvernele locale erau proporționale cu valoarea estimată a rentei dată de afacerile și factorii de producție existenți în acea comunitate. Începând cu anul 1990, (în Anglia) ratele asupra proprietăților locale au fost înlocuite de taxele comunitare (*community charge*), taxe percepute *per capita* pentru fiecare membru al comunității care a împlinit vârsta de 18 ani. Taxele comunitare s-au dovedit a fi foarte nepopulare, fiind înlocuite în 1993/1994 de către taxele municipale (*council tax*), care au la bază valoarea din 1990 a proprietăților, definită în raport de anumite benzi. În cadrul acestui sistem, sunt prevăzute reduceri de impozite pentru acele persoane care locuiesc singure și pentru numeroase alte motive. Proprietățile companiilor continuă să fie evaluate pe baza criteriilor locale, ca și înainte, însă aceste calcule se realizează după o metodologie comună stabilită de guvern și valabilă pe întreg teritoriul Marii Britanii, de unde și numele de rate uniforme (*uniform business rates* - *UBR*). În SUA, statele percep taxe pe vânzări. În Franța, principalul impozit local este taxa profesională (*taxe professionnelle*), având la bază valorile rentei atribuibile clădirilor și echipamentelor, dar are în vedere și impozitele personale (→ *payroll tax*). În Germania, guvernele regionale (*Länder*) percep un impozit asupra afacerilor, acesta fiind alcătuit din 3 elemente: impozitul pe profit (→ *profit tax*) (*Gewerbeertragesteuer*), impozitul pe active (→ *asset*) (*Gewerbekapitalsteuer*) și un impozit asupra valorii de capital a clădirilor și pământului (*Grundsteuer*). → *poll tax*.

loco - *loco*. Termen utilizat în cadrul burselor de mărfuri (→ *commodity market*), prin care se desemnează localizarea tranzacției cu bunuri, spre exemplu cositorul poate fi tranzacționat *loco* Londra.

Loi Monory (Fr.) - *Legea Monory*. Lege introdusă de H. René Monory în anul 1978, cu scopul de a impulsiona investițiile la bursa de valori (→ *stock exchange*) în titluri de valoare (→ *security*) ale companiilor din Franța. Cei care achiziționează acțiuni, pot deduce, în limita unui anumit plafon, aceste achiziții din valoarea venitului impozabil.

Lombard rate (Ger.) - *rata lombardă*. 1. Termen generic pentru împrumuturile care au la bază titluri de valoare (→ *security*), și, la modul general, un instrument financiar (→ *financial instrument*); 2. Rata dobânzii la care Banca Centrală a Germaniei (→ *Bundesbank*) împrumută băncilor comerciale germane. Astfel de împrumuturi au întotdeauna la bază un titlu de valoare. Rata lombardă se stabilește, de regulă, la aproximativ jumătate de punct peste rata scontului (→ *discount rate*).

Lombardsatz, lombardzinssatz, Lombardzinsfuss (Ger.) - → *Lombard rate*.

Lomé Convention - *Convenția de la Lomé*. → *European Development Fund*.

London and New Zealand Futures Association (UK) - *Asociația Futures Londoneză și a Noii Zeelande*. Bursă de mărfuri (→ *commodity market*), constituită la Bradford în 1953,

la care se tranzacționează contracte cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*) cu lână nou-zeelandeză de la diferite combinații de specii de oi. Asociația este membru al Casei Internaționale de Compensare pentru Bunuri ($\rightarrow$ *International Commodities Clearing House*).

London Banker's Clearing House - *Casa de Compensare a Bancherilor Londonezi*. $\rightarrow$ *clearing house*.

London Bullion Market Association (LBMA) - *Asociația Londoneză a Piețelor de Metale Prețioase*. Asociație constituită în 1987 de către participanții pe piața londoneză a aurului și argintului de la bursa de metale prețioase ($\rightarrow$ *bullion market*). Numărul membrilor este de 62 de firme, din care 14 sunt recunoscute în calitate de formatori de piață; 13 țări își manifestă interesul față de firmele membre ale LBMA. Tranzacțiile derulate de firmele membre sunt spot ($\rightarrow$ *spot*), forward ($\rightarrow$ *forward*) sau cu opțiuni ($\rightarrow$ *options*). LBMA păstrează o strânsă legătură cu autoritatea de supraveghere a pieței. Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*), stabilind, în același timp, standarde pentru livrările care au ca obiect metalele prețioase. Cinci dintre membrii LBMA sunt răspunzători pentru stabilirea, de două ori pe parcursul unei zile, a cotațiilor prețului aurului ($\rightarrow$ *gold*).

London Club - *Clubul Londonez*. Asociație internațională a băncilor comerciale, constituită cu scopul de a negocia în comun termenele și condițiile împrumuturilor suverane ($\rightarrow$ *sovereign loan*).

London Cocoa Terminal Market Association Ltd - *Asociația Londoneză a Pieței Terminus pentru Cacao*. Bursă de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*) la care se tranzacționează; în principal contracte cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*), piață deschisă în 1928 și provenind din fosta Asociație Londoneză a Cafelei. În timpul celui de-al doilea război mondial, datorită măsurilor de control a prețurilor, a fost suspendată derularea tranzacțiilor cu livrare viitoare, acestea fiind reluate abia în 1951. Piața Londoneză, alături de cea de la New York, au fost cele mai mari asemenea piețe din lume. Între cele două piețe; de-a lungul timpului, s-au derulat foarte multe tranzacții de arbitraj ($\rightarrow$ *arbitrage*). Piața Londoneză a fost membru al Casei de Compensare Internațională pentru Mărfuri ($\rightarrow$ *International Commodities Clearing House*). Asociația a fuzionat în 1987 cu Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni ($\rightarrow$ *Futures and Options Exchange - FOX*), aceasta din urmă, la rândul ei, fuzionând ulterior cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra ($\rightarrow$ *London International Financial Futures Exchanges*).

London Commodity Exchange - *Bursa de mărfuri de la Londra*. $\rightarrow$ *Futures and Options Exchange*.

London daily prices (LDP) - *prețurile zilnice la Londra*. Prețurile stabilite zilnic pentru zahăr pe Piața Unică Terminus pentru Zahăr de la Londra ($\rightarrow$ *United Sugar Terminal Market in London*), cotații care sunt transmise ulterior la toate bursele de mărfuri din lume și utilizate în contractele fizice ($\rightarrow$ *physical*) cu bunuri. Pe piața londoneză nu au loc efectiv asemenea tranzacții; prețul se stabilește de către comitetul pieței, pe baza tranzacțiilor derulate pe piața cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*).

London FOX - *Piață Londoneză pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni*. $\rightarrow$ *Futures and Options Exchange*.

London Gold Futures Market Ltd. - *Piața Londoneză cu Livrare viitoare pentru Tranzacțiile cu Aur*. Bursă la care se tranzacționează contractele cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*) cu aur ($\rightarrow$ *gold*); înființată în 1982 de către membrii Pieței Londoneze a Aurului ($\rightarrow$ *London Gold Market*) de comun acord cu Bursa de Metale de la Londra ($\rightarrow$ *London Metal Exchange*) și Casa de Compensare Internațională pentru Mărfuri ($\rightarrow$ *International Commodities Clearing House*). Având ca unitate monetară ($\rightarrow$ *currency*) de derulare a tranzacțiilor dolarul SUA, Piața s-a impus, alături de piețele cu livrare viitoare pe aur din SUA, Australia, Hong Kong și Tokyo.

London Gold Market Ltd. - *Piața Londoneză a Aurului*. Piață tradițională, pe care acționează 5 dealeri - Rotschild, Midland Montagu, Mocatta & Goldsmid (parte a Standard Chartered Group), Mase Westpac (deținută de Republic National Bank of New York) și Sharp Pixley (deținută de Deutsche Bank). Grupul se întâlnește de două ori pe zi la sediul Rotschild, pentru a stabili prețul aurului. Pentru o lungă perioadă de timp, prețul stabilit pe Piața Londoneză a Aurului a reprezentat cel mai important punct de reper privind evoluția cotațiilor la aur, în ultima perioadă, piața de la Zurich afirmându-se ca un puternic rival. În ultimii ani, Piața s-a organizat instituțional sub forma unei companii în care fiecare dintre membri deține o pondere egală la capitalul social, deși președinția la ședințele de fixing a prețului aurului revine în mod tradițional grupului Rotschild.

London Grain Futures Market - *Piața Londoneză Futures pentru Grâne*. Înființată în 1925, piața a funcționat ca o bursă de mărfuri (*→commodity market*) pentru variatele sortimente de grâu și orz tranzacționate în interiorul Uniunii Europene, predominante fiind contractele cu livrare viitoare (*→futures*). Piața a generat reguli unice de tranzacționare, aplicabile ulterior pe scară largă în interiorul Uniunii Europene. În 1997, Piața gânelor a fuzionat cu Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni (*→Futures and Options Exchange - FOX*), aceasta din urmă, fuzionând ulterior, la rândul ei, cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu active Financiare de la Londra (*→London International Financial Futures Exchange - LIFFE*).

London interbank bid rate (LIBID) - *rata dobânzii interbancare la depozitele constituite pe piața londoneză*. *→London interbank offered rate (LIBOR)*.

London interbank offered rate (LIBOR) (UK) - *rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză*. Rata dobânzii (*→interest*) percepută la împrumuturile (*→loan*) acordate băncilor de primă categorie, pe piața interbancară (*→inter-bank market*) londoneză, scadențele fiind, de regulă, la 3 sau 6 luni. Datorită volumului foarte mare de tranzacții care au loc pe piața interbancară, ratele dobânzii stabilite pe această piață (la 3 și 6 luni) au devenit rapid o bază de raportare pentru stabilirea multor alte rate ale dobânzii. Aceste rate sunt strâns legate de rata de bază (*→base rate*), dar sunt mult mai apropiate de ceea ce înseamnă rate preferențiale (*prime rate*) pe piața din SUA. Rata dobânzii LIBOR poate fi aplicabilă lirelor sterline, ca și Eurodolarilor (*→Eurodollar*). Rata corespunzătoare pentru depozite (*→deposit*) este rata pieței interbancare la depozite (*interbank market bid rate - IBMBR*), rata interbancară la depozite (*interbank bid rate - IBBR*) sau rata dobânzii interbancare pe piața londoneză la depozitele constituite (LIBID). Alte centre financiare utilizează alte rate corespunzătoare depozitelor atrase ori împrumuturilor, spre exemplu, rata dobânzii la creditele interbancare pe piața de la Paris (PIBOR) și rata dobânzii la creditele interbancare pe piața de la Tokyo (TIBOR).

London International Financial Futures Exchange (LIFFE) - *Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra*. Bursă de valori înființată la Londra în septembrie 1982 în vederea tranzacționării contractelor financiare și a opțiunilor (*→options*) cu livrare viitoare (*→futures*). Decizia de a constitui o astfel de piață a fost generată de succesul de care s-a bucurat piața financiară cu livrare viitoare de la Bursa de Comerț de la Chicago (*→Chicago Board of Trade*) și de succesul pieței constituită la Sydney în 1979. Piața este constituită în jurul unei case de compensare, pe unde circulă toate tranzacțiile, această casă având rolul de garant financiar independent și pe cel de supraveghere și reglementare a bursei. De asemenea, bursa este supravegheată și de Banca Angliei (*→Bank of England*), care în situații deosebite, are autoritatea de a interveni. Primele tranzacții de la Bursa LIFFE au avut ca obiect operațiuni cu livrare viitoare pe patru valute (*→currency futures*) (lira sterlină, marca vest germană, yen-ul și francul elvețian față de dolarul SUA) și trei operațiuni cu livrare viitoare pe rata dobânzii (*→rate of interest*). Dată fiind marea dimensiune a pieței înrudite la termen (*→forward market*), tranzacțiile valutare cu livrare viitoare au pierdut din importanță și au cedat teren în fața tranzacțiilor pe rata dobânzii cu livrare viitoare. Până în 1985, LIFFE adăugase alte trei tipuri de tranzacții cu livrare viitoare și două

categorii de tranzacții cu opțiuni ($\rightarrow$ *options*), având ca obiect contracte pe termen scurt cu lira sterlină, contracte pe termen lung cu titluri de stat britanice ($\rightarrow$ *gilt*), contracte pe indicii FT / SE ($\rightarrow$ *Financial Times share indexes*) și cu obligațiuni ale Trezoreriei SUA ($\rightarrow$ *Treasury Bond*). Opțiunile pe lira sterlină la 3 luni au fost introduse în noiembrie 1987; tranzacțiile cu livrare viitoare cu obligațiuni ale guvernului japonez au demarat în iulie 1987. În 1996, Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni ($\rightarrow$ *Futures and Options Market - FOX*) a fuzionat cu LIFFE, luând naștere un departament distinct, LIFFE Commodity Products, fără însă a-i fi afectate operațiunile derulate în mod curent.

London International Insurance and Reinsurance Market Association (LIRMA) - *Asociația Londoneză a Asigurătorilor și Reasiguratorilor*. Organism internațional format din companii de asigurare ($\rightarrow$ *insurance*) și reasigurare ($\rightarrow$ *reinsurance*) din Marea Britanie și din societăți partener din celelalte țări ale Uniunii Europene ($\rightarrow$ *European Union*), având scopul de a acorda sprijin membrilor în derularea activităților acestora pe piața serviciilor de asigurare și de a le reprezenta interesele în relația cu organismele guvernamentale din fiecare dintre țări. Asociația a fost creată în anul 1991, prin fuziunea dintre Asociația Ofițerilor de Reasigurare și Centrul de Contabilizare și Andosare a Polițelor. Asociația deține 50% din valoarea acțiunilor la capitalul social al Institutului Londonez al Garanțiilor (ILU) și în Centrul de Procesare din Londra pentru verificarea, andosarea și vânzarea polițelor membrilor. Numărul total al membrilor Asociației este de aproximativ 200 companii.

London Jute Association - *Asociația Londoneză a Iutei*. Înființată în 1875, asociația nu este o organizație cu scopuri comerciale, dar se ocupă de administrarea contractelor având ca obiect tranzacțiile cu iută din întreaga lume. Contractele futures ($\rightarrow$ *futures*) pe iută sunt puțin numeroase.

London Meat Futures Exchange Ltd. - *Bursa Futures Londoneză cu Carne*. Bursă de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*) înființată în 1984 și care tranzacționează în special carne de porc în contractele cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*). Membru al Casei Internaționale de Compensare pentru Bunuri ($\rightarrow$ *International Commodities Clearing House*).

London Metal Exchange - *Bursa de Metale de la Londra*. Având originea încă din secolul 18, bursa a fost înființată în 1881, fiind piața londoneză pentru tranzacționarea metalelor și piață mondială pentru titluri cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*), ($\rightarrow$ *options*) pe aluminiu, compuși cu aluminiu, cupru, plumb, nichel, cositor și zinc. Contractele cu livrare viitoare și opțiunile reprezintă aproximativ 9/10 din volumul total al tranzacțiilor la Bursa de Metale. Contractele cu plata pe loc sau cu scadențe la maximum 3 luni se derulează în fiecare zi, iar cele cu scadențe între 15 și 27 luni, în fiecare săptămână sau lunar. Tranzacțiile cu aluminiu au început în 1978, iar cele cu nichel, un an mai târziu; compușii de aluminiu au fost tranzacționați pentru prima oară în 1993, în timp ce tranzacțiile cu toate celelalte metale se bucură de o tradiție mult mai îndelungată. Calitatea de membru al Bursei nu este limitată la societățile din Marea Britanie. Determinarea prețurilor se realizează de către membrii cu drept de tranzacționare; numărul acestora a variat între 15 și 30.

London Potato Futures Market - *Bursa Futures Londoneză pentru Cartofi*. Bursă de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*) cu tranzacții pe contracte cu livrare viitoare ($\rightarrow$ *futures*), înființată în anul 1980. Tranzacțiile cu livrare viitoare pe cartofi sunt posibile, dată fiind scutirea acestor produse agricole de la prevederile Uniunii Europene privitoare la regulile de stabilire a prețurilor ($\rightarrow$ *European Union*) și în ciuda încercărilor Consiliului de Comercializare a Cartofilor din Marea Britanie de a controla producția de cartofi care ajunge pe piață. Tranzacțiile au loc cu numeroase sorturi de cartofi, fiind posibile și operațiuni de arbitraj ($\rightarrow$ *arbitrage*), spre exemplu, cele cu piața daneză (singura piață cu livrare viitoare europeană, exceptând-o pe cea din Marea Britanie) pentru sortul Bintje. Piața Futures Londoneză pentru Cartofi a fost membru al Casei de Compensare Internaționale pentru Bunuri ($\rightarrow$ *International Commodities Clearing House*). Ulterior (în 1987), a fuzionat cu Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni (FOX),

aceasta din urmă; fuzionând, la rândul său, cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange* - LIFFE).

London Processing Centre - *Central de Procesare de la Londra*. →*London International Insurance and Reinsurance Market Association (LIRMA)*.

London Rubber Terminal Market Association - *Asociația Londoneză a Pieței Terminus pentru Cauciuc*. Bursă de mărfuri (→*commodity market*) înființată în 1974 în vederea tranzacționării de contracte cu livrare viitoare (→*futures*). Asociația Londoneză a Pieței Terminal pentru Cauciuc a luat locul fostei Case de Regularizare în domeniul Cauciucului, instituție care derulase timp de 50 de ani contracte cu livrare viitoare. Piața a fost membră a Casei Internaționale de Compensare pentru Bunuri (→*International Commodities Clearing House*). Asociația a fuzionat în anul 1987 cu Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni (FOX) (→*Futures and Options Exchange*), aceasta din urmă, fuzionând, la rândul său, cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange* - LIFFE).

London Soya Bean Meal Futures Market - *Piața Futures Londoneză a Fasolei de Masă*. Bursă de mărfuri (→*commodity market*) înființată în 1975, în vederea tranzacționării de contracte cu livrare viitoare (→*futures*) cu fasole. Piața oferă facilități de realizare de operațiuni de acoperire a riscului (→*hedging*), în principal pentru tranzacțiile derulate între piața britanică și cea a restului Europei; de asemenea, se practică operațiuni de arbitraj (→*arbitrage*) cu piețele de la Chicago. Piața este membru al Casei Internaționale de Compensare pentru Bunuri (→*International Commodities Clearing House*).

London Stock Exchange (LSE) (UK) - *Bursa de Valori de la Londra*. Piață londoneză unde se vând și se cumpără titluri de valoare (→*security*). Numele complet al acestei piețe este Bursa Internațională de Valori Mobiliare a Marii Britanii (ISE). Membrii bursei sunt reprezentați într-o proporție mică din firme, ca urmare a realizării Marelui Salt (→*Big Bang*), principalii membri devenind băncile de afaceri (→*merchant bank*), băncile de compensare (→*clearing bank*); precum și alți intermediari financiari, o parte dintre aceștia fiind controlați de firme din afara Marii Britanii. În prezent, totalitatea tranzacțiilor sunt derulate prin intermediul sistemelor de telefonie, cu ajutorul unui sistem de cotare automată pe ecran (→*automated screen trading system*), ringul de tranzacționare (→*trading floor*) (inclusiv cele regionale) nemaifiind utilizat. Sistemul de Cotare Automată al Bursei de Valori de la Londra (→*Stock Exchange Automated Quotation System* - SEAQ) permite formatorilor de piață (→*market maker*) și celorlalți participanți să observe în timp real, pe propriile monitoare, cotările concurente, iar agenților de valori mobiliare (→*stockbroker*) le oferă posibilitatea de a alege cel mai bun preț oferit (→*bid price*) ori cel mai bun preț cerut (→*offer price*) pentru clienții pe care îi reprezintă. Anterior lunii octombrie 1986, regulile de tranzacționare ale bursei interziceau derularea în mod direct a tranzacțiilor între jobberi și public, legătura între aceste două părți fiind permisă doar prin intermediul agenților de valori mobiliare; în prezent, firmele operează cu o dublă abilitare (→*dual capacity*). În anul 1997 a fost introdus un sistem electronic condus de ordine (→*order driven*) care se bazează pe noua platformă de informații și tranzacționare (Sistemul pentru Tranzacționarea Valorilor Mobiliare - SETS), cunoscută sub numele de SEQUENCE. Inițial acest sistem a fost practicat pentru companiile incluse în indicele FTSE 100 (→*Financial Times share Indices* - Indicii Financial Times pentru acțiuni). Sistemul SETS gestionează tranzacții care operează cu un volum mai mare de 1.000 de acțiuni (dintre care peste 500 de acțiuni valorau mai mult de 5 \$. buc); de asemenea, la SEAQ se derulează și alte categorii de înțelegeri (→*bargain*). →*alpha security; stock; alternative investment market; CREST; Financial Services Act; normal market size; offer for sale; Securities Association; stock exchange*.

London Sugar Futures Market - *Piața Futures Londoneză pentru Zahăr*. Bursă de mărfuri

(→*commodity market*) pe care se tranzacționează contracte cu livrare viitoare (→*futures*) cu zahăr brut și zahăr alb, fiind continuatoarea primei piețe londoneze cu livrare viitoare cu zahăr, înființată în 1888. Închisă tranzacțiilor în timpul celor două războaie mondiale, Piața a fost reformată după fiecare dintre cele două conflagrații, ultima restructurare fiind cea din 1957, odată cu relaxarea controalelor impuse la producția și comercializarea zahărului. Piața nu este fizică (→*physical*) ci una în care zilnic se stabilesc prețurile de tranzacționare. Prețurile zilnice pe piața londoneză, având la bază tranzacțiile fizice cu zahăr și, de asemenea, tendințele pe care le generează piața futures, stau la baza contractelor de vânzare încheiate în întreaga lume. Se practică operațiuni de arbitraj (→*arbitrage*) cu piața futures de la New York asemănătoare cu piața londoneză în ceea ce privește dimensiunile. Piața a fost membră a Casei Internaționale de Compensare pentru Bunuri (→*International Commodities Clearing House*). Asociația a fuzionat în anul 1987 cu Piața pentru Tranzacții cu Livrare Viitoare și Opțiuni (FOX) (→*Futures and Options Exchange*), aceasta din urmă, fuzionând, la rândul său, cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*).

London Traded Options Market (LTOM) - *Piața Opțiunilor Negociabile de la Londra*. Piață pentru derularea de contracte opțiuni (→*options*), care a fuzionat în 1991 cu Bursa Internațională pentru Contracte Futures cu Active Financiare de la Londra (→*London International Financial Futures Exchange - LIFFE*).

London Underwriting Centre (LUC) - *Centrul de Garantare de la Londra*. Centru al garanțiilor în afacerile nemaritime, înființat în 1993. Garanții reprezintă 22 dintre cele mai mari societăți de asigurări generale (→*general insurance*) și reasigurare (→*reinsurance*), oferind posibilitatea derulării într-un singur spațiu fizic a unui număr mai mare de operațiuni. Centrul este considerat un complement la compania Lloyd's (→*Lloyd's*), cu o valoare a tranzacțiilor de 6 miliarde de £, față de cele 8 miliarde £ ale companiei Lloyd's.

London Vegetable Oil Terminal Market - *Piața Londoneză Terminus pentru Ulei Vegetal*. Bursă de mărfuri (→*commodity market*) deschisă în 1967, tranzacțiile inițiale având ca obiect uleiul de soia, uleiul din nucleu de cocos și uleiul din semințe de floarea soarelui; începând cu 1973, tranzacțiile sunt numai cu ulei de soia; în principal, tranzacțiile au ca obiect contractele cu livrare viitoare (→*futures*). Piața este membră a Casei Internaționale de Compensare pentru Bunuri (→*International Commodities Clearing House*).

long - lungă. **1.** Referitor la piețele de bunuri (→*commodity*) și ale titlurilor de valoare (→*security*), pentru care activele sunt parte a unor contracte cu livrare viitoare (→*futures*), ori forward (→*forward*), disponibile în vederea vânzării la o dată viitoare specificată în mod expres; **2.** Referitor la titlurile de valoare ori valute, dețineri care depășesc cantitățile normale. →*position*; **3.** Abreviere a sintagmei "termen lung" (→*long term*).

long-dated securities - *titluri de valoare pe termen lung*. →*dated security*.

long-form report (UK) - *raport în formă extinsă*. Raport confidențial întocmit într-o formă detaliată pentru sponsorul (→*sponsor*) (→*issue house* - casa de emisiune) unei companii pregătită să treacă la flotare (→*float*), raport elaborat de către corpul contabililor. Raportul este întocmit pentru a satisface sponsorii, astfel încât aceștia să fie de acord să își asocieze numele cu acea emisiune; de asemenea, prin intermediul raportului se vor corecta eventualele erori, înainte ca prospectele să fie date publicității. Scopul raportului detaliat este acela de a oferi o bază de întocmire a formei scurte a raportului, ce va fi inclusă în prospect (→*prospectus*).

long hedge - *acoperire pe termen lung*. Operațiune de acoperire (→*hedge*) care devine efectivă prin achiziționarea unui contract cu livrare viitoare (→*futures*).

long tail business - *afaceri cu urmări pe termen lung*. Referitor la asigurări, forme particulare de realizare a asigurării, în mod deosebit în domeniul asigurării de răspundere

(→*liability business*); pretențiile putând rezulta la un interval de timp semnificativ, ulterior emisiunii poliței. Exemple de asemenea situații sunt cele legate de daunele aduse sănătății, ca urmare a expunerii la azbest; ori la anumite medicamente.

long term - *termen lung*. **1.** Referitor la titlurile de valoare (→*security*) care au o scadență (→*maturity*) pe termen lung, de regulă pe perioade mai mari de 15 ani; **2.** Referitor la un împrumut bancar ce urmează a fi achitat în termen de 5-10 ani; **3.** Referitor la un instrument al pieței monetare (→*money market*), cu scadența între 3 luni și 1 an; **4.** Referitor la asigurări, anuitate (→*annuity*) a unei asigurări de viață, asigurare de sănătate permanentă (→*permanent*), managementul unui fond de pensii (→*pension*) și o afacere de răscumpărare a capitalului.

long term care (LTC) - *îngrijire pe termen lung*. Asigurare pentru acoperirea cheltuielilor de îngrijire medicală, ori pentru îngrijirea necesară la bătrânețe. Primele de asigurare variază considerabil în raport de nivelul finanțării dorite și sunt plătibile fie anual, fie sub forma unei prime plătibile o singură dată (→*premium*).

loss adjuster - *evaluator de pierdere*. Expert independent la care se apelează ori de câte ori societățile de asigurare (→*insurer*) doresc o evaluare a pretențiilor financiare solicitate de asigurat (→*insured's claim*); de asemenea, evaluatorii de pierdere sunt cei care pot să negocieze o înțelegere cu asigurații. De regulă, apelul la evaluatori este determinat de valoarea ridicată a pretențiilor.

Loss Prevention Council (LPC) (UK) - *Consiliul pentru Evitarea Pierderilor*. Organism creat în anul 1896, ca succesor al Comitetului Ofițerilor de Pompieri, responsabil de statisticile de prevenire a incendiilor, de stabilirea standardelor pentru construcția clădirilor, pentru operarea dispozitivelor de stingere a incendiilor, în general, de metodele de luptă contra incendiilor și de aprobarea echipamentului tehnic. Consiliul are strânse legături cu Asociația Asiguratorilor din Marea Britanie (→*Association of British Insurers*) și societatea Lloyd's (→*Lloyd's*).

losses occurring policy - *poliță de acoperire a riscurilor*. Poliță de asigurare care precizează obligația asiguratorului (→*insurer*) de a plăti contravaloarea pagubelor în orice moment de validitate al poliței, indiferent de cauza care a generat pierderea.

lot - *lot*. Cantitate minimă tranzacționată la o bursă de mărfuri (→*commodity market*), ori la bursa de valori (→*security*).

loyalty bonus - *primă de fidelitate*. →*privatization*.

LPC. - →*Loss Prevention Council*.

LSE. - →*London Stock Exchange*.

LTC. - →*long term care*.

LTOM. - →*London Traded Options Market*.

LUC. - →*London Underwriting Centre*.

lump sum - *sumă cumulată*. **1.** Sumă calculată prin scontarea unui flux de numerar (→*discounted cash flow*), în scopul achiziționării unei anuități (→*annuity*); **2.** Suma rezultată pe parcursul duratei unei polițe de asigurare de viață (→*life assurance*), sumă utilizată pentru "cumpărarea" unei pensii (→*pension*). →*equalization of pensions*.

lunga scadenza (It.) - *scadență pe termen lung*. →*long term*.

Luxembourg Stock Exchange (LSE) - *Bursa de Valori de la Luxemburg*. Bursa este gestionată și reglementată (→*regulation*) de către Societatea Anonimă a Bursei. Volumul tranzacțiilor la bursa de valori (→*stock exchange*) este redus, dar Luxemburgul este un important centru pentru decontarea (→*settlement*) tranzacțiilor cu Euroobligațiuni (→*Eurobonds*) (→*Centrale de Livraison de Valeurs Mobilières* - *Centrala Livrărilor de Valori Mobiliare*).

Maastricht Treaty - *Tratatul de la Maastricht*. Tratat semnat în februarie 1992 de către țările

membre, la acel moment, ale Comunității Europene (EC) și gândit a reprezenta "un nou stadiu al procesului de integrare europeană". Începând cu această dată, țările semnatare au devenit membri ai unei Uniuni Europene (*→European Union* - EU), toți locuitorii acestui spațiu devenind cetățeni europeni. Având la bază metoda de amendare și extindere a prevederilor tratatelor originale ale Comunității (în același mod în care a acționat și Actul Unic European - SEA), Tratatul de la Maastricht a prevăzut: (i) înființarea unei Uniuni Economice și Monetare totale; (ii) implementarea unei politici externe și de securitate comune; (iii) o mai strânsă colaborare în domeniul judiciar și al afacerilor interne; (iv) întărirea politicii comune în domeniul comercial, al transporturilor, capitalului și sistemelor de plăți, mediului precum și în alte domenii ale politicii Uniunii; (v) asumarea principiului subsidiarității; (vi) atașarea la Tratat a unui protocol asupra politicilor sociale. (i) Aranjamentele în vigoare cu privire la Sistemul Monetar European (*→European Monetary System* - EMS) au fost considerate ca reprezentând primul stadiu în cadrul procesului de realizarea a unei Uniuni Economice și Monetare. Stadiul al doilea, prevăzut pentru 1 ianuarie 1994, a avut în vedere realizarea convergenței economice și financiare între țările Uniunii; în acest sens, urma să fie înființat Institutul Monetar European (IME), având ca obiectiv preluarea funcțiilor Fondului de Cooperare Monetară Europeană și realizarea demersurilor (prin intermediul procesului de consultare cu reprezentanții băncilor centrale din statele membre) în vederea demarării stadiului al treilea de realizare a EMS (spre exemplu, prin stabilirea aranjamentelor pentru Sistemul European al Băncilor Centrale - SEBC). În al treilea stadiu, care urma să înceapă nu mai târziu decât la 1 ianuarie 1999, urma să se procedeze în direcția introducerii monedei unice, euro (*→euro*), urmând să fie realizate o serie de derogări pentru statele care nu îndeplinesc criteriile de convergență (*→convergence*); Sistemul European al Băncilor Centrale și Banca Centrală Europeană urmau să își intre în atribuții, iar Institutul Monetar European urma să fie desființat. (ii) Erau prevăzute consultări între statele membre și cu reprezentanții Uniunii în problema politicii comune europene, convenită la nivelul Consiliului și validată de Parlamentul European. Uniunea Vest Europeană urma să supravegheze și să aplice efectiv deciziile Uniunii Europene în domeniul politicii de apărare și securitate. (iii) Uniunea urma să ajungă pe poziții comune și, acolo unde era necesar, să inițieze acțiuni comune în următoarele domenii: imigare, azil, lupta împotriva dependenței de droguri; împotriva fraudelor la nivel internațional, precum și politici mai strânse de cooperare la graniță, în domeniul polițienesc și al politicii judiciare. (iv) A fost realizat un număr considerabil de ajustări semnificative. (v) Ca răspuns față de temerile vizavi de centralizarea la nivelul Uniunii a deciziei și acțiunii, a fost recunoscut în mod explicit principiul *subsidiarității* (conform căruia, instituțiile reprezentând Uniunea vor iniția acțiuni doar în situațiile exprese în care acestea sunt conduse mai eficient la nivel de Uniune decât de statele membre acționând în mod independent). (vi) Documentele relevante în acest domeniu sunt formate dintr-o înțelegere "Asupra Politicii Sociale convenită între Statele Membre ale Comunității Europene, cu Excepția Marii Britanii și a Irlandei de Nord", înțelegere anexată Protocolului asupra Politicii Sociale, care recunoaște în mod explicit abținerea Marii Britanii de la semnarea înțelegerii. (Documentele sunt incorect desemnate prin sintagma "capitolul social", aceasta fiind deja una dintre secțiunile tratatului original asupra Comunității Europene). Înțelegerea confirmă intenția țărilor semnatare de a urmări realizarea obiectivelor incluse în Carta Socială (*→European Union*), la care, de asemenea, Marea Britanie nu a făcut parte dintre țările semnatare. Ratificarea Tratatului de la Maastricht s-a dovedit a fi un proces foarte dificil, în parte, datorită prevederilor acestuia, apreciate pe scară largă drept o desconsiderare a dorinței de integrare a statelor membre. Un referendum care a avut loc în iunie 1992 în Danemarca a respins ratificarea Tratatului. În septembrie același an, rezultatele referendumului din Franța au fost în favoarea ratificării, dar "cu rezerve". Parlamentul din Marea Britanie a început o lungă dispută asupra Capitolului social. În Germania, tratatul a fost înaintat spre revedere Curții Constituționale. În cele din urmă, un nou referendum a permis, în Danemarca, adoptarea Tratatului în mai 1993, urmat, la două zile, de ratificarea în Marea Britanie. În Germania, ratificarea s-a produs în octombrie

1993. Cu toate acestea, până la momentul ratificării apăruseră, deja, alte probleme, care făceau dificilă realizarea prevederilor tratatului de întărire a Uniunii. Turbulențe severe pe piața valutară au condus, pe data de 16 septembrie 1992 (Miercurea Neagră) la retragerea Italiei și a Marii Britanii din cadrul Mecanismului Ratelor de Schimb (ERM); un nou incident similar produs în august 1993, a determinat extinderea la $\pm 15\%$ a marjelor de fluctuație ale monedelor naționale în jurul parității centrale, semnalând virtuala prăbușire a sistemului, în fața serioaselor îndoieli cu privire la realizarea Uniunii Economice și Monetare. În plus, nemulțumirea continuă vizavi de funcționarea politicii agricole comune, dublată de unii factori externi, cum ar fi reunificarea Germaniei și evenimentele din Europa de Est și fosta Uniune Sovietică, au distras atenția de la efortul de realizare a integrării europene. → *Amsterdam Treaty; Intergovernmental Conference*.

Madrid Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Madrid*. Începând cu 1995, cele patru burse de valori (→ *stock exchange*) din Spania au fost unificate prin intermediul unui nou sistem de conducere electronică automată a ordinelor de tranzacționare (→ *order driven*), *Sistem de Interconexión de las Bolsas Españolas* (SIBE), care a înlocuit fostul CATS (→ *Toronto Stock Exchange* - Bursa din Toronto). Organismul de reglementare este Comisia Națională a Burselor de Valori (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*). În plus, a fost înlăturată restricția de deținere în proprietate de către firmele străine a societăților de valori mobiliare. Principalul indice bursier de la bursa de la Madrid este IBEX-35. De asemenea, există burse de valori și la Barcelona, Bilbao și Valencia.

mailbox number - *număr al căsuței poștale*. → *electronic mail*.

main market - *piață principală*. Piața pe care se derulează tranzacții cu acțiuni (→ *stock, share*) înscrise la cota oficială a Bursei de Valori de la Londra, nefiind incluse și valorile mobiliare necotate (→ *unlisted securities market*).

mainframe computer - *computer specializat*. Cea mai mare categorie de calculatoare.

mainstream corporation tax - *impozit corporativ principal*. → *corporation tax*.

maintenance period (US) - *perioadă de menținere*. Interval de timp în interiorul căruia băncile sunt obligate să mențină un anumit nivel al rezervelor, așa cum a fost el stabilit de către Rezerva Federală (→ *Federal Reserve*), cu alte cuvinte, nivelul mediu al depozitelor bancare deținute de bancă în contul de rezerve deschis la FED trebuie să fie cel puțin egal cu nivelul minim impus. Perioada de menținere este, în mod normal, de două săptămâni, denumite săptămâni formale, începând dintr-o zi de joi, până în ziua de miercuri, două săptămâni mai târziu.

major market index (MMI) (US) - *indicele principal al pieței*. Contract cu livrare viitoare (→ *futures*) introdus în 1983 la Bursa de Comerț de la Chicago (→ *Chicago Board of Trade*) și având la bază fluctuațiile Indicelui Dow-Jones al Valorilor Industriale (→ *Dow-Jones Indexes*) al prețului celor mai tranzacționate 20 de acțiuni din SUA. Contractul este licențiat către Bursa de Valori Americană (→ *Exchange*); care se ocupă de tranzacționarea opțiunilor (→ *options*) pe acest indice. În 1993, contractul a fost transferat la Bursa Comercială de la Chicago (→ *Chicago Mercantile Exchange*).

Makler (Ger.) - *broker*. → *broker*.

Maklergebühr (Ger.) - *comisionul brokerului*. → *broker's fee*.

managed currency - *monedă cu flotare controlată*. Valută / monedă (→ *currency*) a cărei paritate este menținută de către banca centrală (→ *central bank*) la un anumit nivel declarat.

managed futures fund (US) - *fond de gestionare a contractelor cu livrare viitoare*. Fond mutual (→ *mutual fund*) care tranzacționează titluri de valoare derivate (→ *derivatives*). Aceste fonduri au evoluat, de la o cifră de afaceri de 4 miliarde \$ în 1986 la aproximativ 25 miliarde \$ în 1992.

managed unit trust (UK) - *fond mutual administrat*. O unitate de acumulare investită doar în fonduri mutuale ale aceluiași grup; pentru prima oară introdusă în 1985 în Marea Britanie. Scopul acestei operațiuni este acela de a oferi o modalitate mai puțin riscantă de investiție, decât unitățile de acumulare obișnuite.

management buy-in - *achiziție managerială externă*. → *management buy-out*.

management buy-out (MBO) - *achiziție managerială internă*. Achiziția unei părți a capitalului social (→ *share capital*) al unei companii de către directori sau directorii generali ai acelei companii. Presiunile concurențiale exercitate asupra marilor companii începând cu anii '80, au condus la abandonarea a multora dintre filialele care s-au dovedit a nu fi competitive sau care reprezentau interese periferice ale companiilor mamă. În situațiile de achiziție internă, de regulă, managerii sunt asistați de împrumuturi (→ *loan*) provenite de la fondurile cu capital de risc (→ *risk capital*) sau de la alte organizații financiare. Într-un proces de achiziție externă (*management buy-in*), o echipă externă de manageri achiziționează o companie, în aceeași manieră. Atunci când se pune problema de a consensualiza interesele managerilor interni și ale managerilor externi care devin proprietari, se poate vorbi despre așa numita metodă *buy-in management buy-out* (BIMBO).

managing agent - *agent manager*. Agentul responsabil de gestionarea unuia sau a mai multor syndicate ale companiei Lloyd's (→ *Lloyd's*) și, de asemenea, răspunzător pentru angajarea garantului activ (→ *active underwriter*).

mandate - *mandat*. Document emis în formă scrisă prin care o anumită persoană expres menționată este autorizată să scrie cec-uri (→ *cheque*) asupra unui cont bancar sau să încaseze dividende, precum în situația unui mandat bancar sau a unui mandat pentru dividende.

Manila Stock Exchange (MSE) - *Bursa de Valori de la Manila*. Înființată în 1927, având ring de tranzacționare și în Makati. Bursa de valori (→ *stock exchange*) și organismul de reglementare, Comisia Valorilor Mobiliare, au la bază modelul american al pieței de capital, cum ar fi în organizarea pieței extrabursiere (→ *over-the-counter*).

MAPA (Members' Agents Pooling Arrangement) - *Aranjamentul de Garantare în Comun de către Agenții Membri*. → *Lloyd's*.

marché (Fr.) - *piață*. → *market*.

marché á options (Fr.) - *piață de opțiuni*. → *option*.

marché á primes (Fr.) - *piață cu primă*. Piață pentru o varietate a opțiunii de cumpărare (→ *call option*), care dă dreptul deținătorului să cumpere anumite titluri de valoare (→ *securiy*) într-una din cele trei date lunare consecutive stabilite pentru perioada viitoare. Deținătorii își pot abandona opțiunea înaintea decontării (→ *settlement*), sub condiția plății ca penalizare a unei prime (*prime*).

Marché á Reglement Mensuel - *piață cu decontare lunară*. → *Paris Bourse*.

marché á terme (Fr.) - *piață la termen*. Piața forward sau cu contabilizare lunară.

Marché á Terme des Instruments Financiers (MATIF) (Fr.) - *Bursa Internațională pentru Tranzacții la Termen din Franța*. Piața pentru contractele financiare cu livrare viitoare (→ *futures*) din Franța, înființată în 1986.

marché au comptant (Fr.) - *piața cu decontare imediată*. Piața bănească (→ *cash*), spot (→ *spot*) sau fizică (→ *physical*).

marché conditionnel (Fr.) - *piața condiționată*. Termen generic care desemnează piața de opțiuni (→ *options*), piața cu primă (→ *marché á primes*), piața stelaj (→ *stellage*) și piața opțiunilor duble (→ *opération du double*).

marché de l'argent (Fr.) - *piață monetară*. → *money market*.

Marché des Options Négotiables de Paris (Fr.) - *piața opțiunilor negociabile de la Paris*.

Piața de la Paris pe care se tranzacționează titlurile de opțiuni (*→options*), înființată în 1987.

marché des valeurs (Fr.) - piața titlurilor de valoare. *→securities market*.

marché hors-cote (Fr.) - piața în afara cotei. A treia piață neoficială, a titlurilor necotate (*→unlisted securities*), piață care nu se supune reglementărilor Comisiei Operațiunilor de Bursă (*→Commission des Opérations de Bourse*).

Marché Libre OTC - piața liberă extrabursieră. *→Paris Bourse*.

marché monétaire (Fr.) - piața monetară. *→money market*.

margin - marjă. **1.** În finanțe, marja brută reprezintă diferența între prețul cumpărare pentru un activ și prețul la care este vândut acest activ; prin urmare, reprezintă contribuția la costurile generale de funcționare ale societății (*→overhead*) și la celelalte categorii de costuri; **2.** În domeniul bancar, diferența dintre rata (*→rate*) dobânzii plătită depozitarilor sau la fondurile atrase de pe piața monetară (*→money market*) și rata percepută debitorilor; **3.** Depozit care garantează executarea obligației asumate într-un contract (*→contract*), practică regăsită la bursele de mărfuri (*→commodity market*) sau pe piețele financiare cu livrare viitoare (*→futures*). Se exprimă ca procent din prețul plătit, cerința pentru existența unei anumite marje obligându-l suplimentar pe client, în situația în care prețurile evoluează nefavorabil; **4.** Limita de divergență maxim admisă între valoarea monedelor naționale în cadrul Sistemului Monetar European (*→European Monetary System*).

margin (US) - marjă. ponderea din prețul unui titlu de valoare (*→security*) plătită în momentul înmânării către broker (*→broker*) a unui ordin (*→order*), restul prestației fiind realizată pe credit (*→credit*).

margin call - cerere de marjă. Cerință privind sporirea depozitului inițial, sau a marjei constituită la un contract cu livrare viitoare (*→futures*), sau de opțiuni (*→options*), în momentul în care cumpărătorul a sporit mărimea contractului, ori în situația în care prețurile pieței sunt nefavorabile.

margin of solvency - marja solvabilității. Marjă solicitată în mod expres în industria asigurărilor (*→insurance company*) și calculată ca diferență între active (*→asset*) și datorii (*→liability*), a cărei mărime și mod de calcul este stabilit, pentru țările membre ale Uniunii Europene (*→European Union - EU*), prin intermediul Directivelor UE.

margin requirement - cerințe privind marja. *→margin*.

margin trading - marja de tranzacționare. Termen care descrie procedeul utilizat de către speculatorii pe bunuri (*→commodity*) în cadrul unor contracte cu livrare viitoare (*→futures*) și care presupune subscrierea doar a marjei (*→margin*) cerută în asemenea contracte, marjă asociată unui contract a cărui valoare depășește cu mult valoarea constituită a depozitului; în acest fel, în situația în care operațiunea speculativă dă rezultate, este posibilă obținerea unui profit mult mai mare decât cheltuiala inițială.

marginal cost - cost marginal. *→capital, cost of*.

marker barrel - unitatea standard pentru un baril. Unitate standard în vânzările de petrol ale Arabiei Saudite, utilizată ca element de referință în aprecierea modificărilor generale în prețul petrolului. Specificațiile tehnice sunt următoarele: Saudi Arabian light, API 40, Ras Tanura.

market - piață. Afaceri sau comerț cu orice categorie de mărfuri (*→commodity*).

market capitalization - capitalizarea pieței. Valoarea totală exprimată la prețurile pieței a emisiunii de titluri de valoare (*→security*) ale unei companii. De asemenea, desemnează și valoarea totală a tuturor emisiunilor de acțiuni tranzacționate în ringul bursier ori numai într-un singur sector al bursei. Se determină multiplicând numărul acțiunilor emise cu prețul per acțiune (*→share*).

market clearing price - prețul de echilibru al pieței. Prețul la nivelul căruia toate bunurile și

serviciile disponibile pe o piață vor găsi cumpărători.

market instrument - *instrument al pieței*. Instrument de debit ($\rightarrow$ *debt instrument*) pe termen scurt.

market maker - *formator de piață*. Broker-dealer ($\rightarrow$ *broker-dealer*) pregătit în orice moment să vândă și să cumpere anumite titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*), ceea ce echivalează cu aceea că formatorul "face" piața pentru acele titluri. Înainte de realizarea Marelui Salt ($\rightarrow$ *Big Bang*), această funcție era îndeplinită de către joberi ($\rightarrow$ *jobber*), cărora nu le era permis să tranzacționeze în mod direct cu publicul. După momentul Marelui Salt, toți membrii de la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) pot să încheie în mod direct tranzacții cu publicul, în calitate de broker-dealeri. Unii dintre aceștia se specializează în calitate de formatori de piață, ceilalți în calitate de agenți de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*). După introducerea Sistemului de Tranzacționare a Valorilor Mobiliare (SETS) ($\rightarrow$ *London Stock Exchange* - Bursa de Valori de la Londra), formatorii de piață au primit titulatura de ofertanți de servicii individuale.

market order - *ordin de piață*. Instrucțiune primită de către broker-dealer ($\rightarrow$ *broker-dealer*) de a vinde sau cumpăra un titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*) ori un bun ($\rightarrow$ *commodity*) la nivelul prețului existent pe piață în momentul executării tranzacției. $\rightarrow$ *order*.

marketable - *tranzacționabil*. $\rightarrow$ *negotiable*.

marking-to-market - *plată la prețul pieței*. Calculul valorii unui portofoliu de titluri de valoare ($\rightarrow$ *securities portfolio*) prin referire la prețurile curente de pe piață, cu scopul de a stabili existența profitului, ori a pierderii înregistrate, prin raportare la un moment anterior.

markka - *marca finlandeză*. Unitatea monetară ($\rightarrow$ *currency*) națională a Finlandei.

Marktbewertung (Ger.) - *capitalizare a pieței*. $\rightarrow$ *market capitalization*.

Marshall aid - *planul Marshall*. Program de asistență financiară a țărilor Europei de Vest, inițiat de SUA după cel de al doilea război mondial; numele programului aparține inițiatorului acestuia (secretarul de stat american, generalul George C. Marshall) și a fost demarat în iunie 1947. Forma concretă și distribuția efectivă a ajutorului au fost realizate în raport de cerințele formulate de către țările recipiente ale ajutorului, grupate în cadrul Organizației pentru Cooperare Economică în Europa ($\rightarrow$ *Organization for European Economic Co-operation*).

Maruyu (Jap.) - Sistem poștal de economisire-investire, operabil de către Biroul Economiei Poștale (PSB) și caracterizat prin aceea că orice depozit până la suma totală de 3 milioane de yeni (considerat drept depozit de mici dimensiuni) era scutit de la plata impozitelor; sistemul a fost abandonat în Aprilie 1988. Constituit în anul 1875, PSB a înregistrat în aprilie 1988 o valoare totală a sumelor constituite de 286 trilioane de yeni, echivalente unui total de aproape 300 milioane de depozite constituite, cele mai multe dintre acestea fiind investite sub forma obligațiunilor guvernamentale garantate, cu scadența la 10 ani și purtătoare de dobândă. Sistemul a fost abandonat, în parte pentru a crea condiții uniforme de tratament a economiilor dar și pentru a evita creșterea spectaculoasă a depozitelor ilegale, tendință ilustrată de faptul că numărul conturilor era de 2,5 ori mai mare decât populația Japoniei din acel moment.

masse monétaire (Fr.) - *masă monetară*. $\rightarrow$ *money supply*.

master trust - *fond mutual principal*. $\rightarrow$ *managed unit trust*.

MAT. - Legat de asigurări, abreviere a sintagmei "maritim, aviatic și transport", clasă recunoscută a afacerilor de asigurări.

match (US) - *verificarea concordanței prin comparație*. $\rightarrow$ *matched sale-purchase agreement*.

matched bargains or bids - *înțelegere în aceeași termeni*. Metodă în tranzacționarea titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) pentru care oferta și cererea sunt egale ($\rightarrow$ *bid price* -

preț oferit; → *offer price* - preț cerut). Metoda este utilizată la bursele de valori din Germania (→ *German stock exchanges*) și se presupune că asigură o mai mare transparență decât metoda care se bazează pe sistemul de conducere prin cotate (→ *quote-driven system*). → *order driven*.

matched sale-purchase agreement (US) - *înțelegere de natură a echivala o cumpărare cu o vânzare*. Vânzarea de instrumente proprii pieței monetare (→ *money-market*) de către Rezerva Federală (→ *Federal Reserve*), în paralel cu o cumpărare forward (→ *forward*) a unor instrumente de aceeași natură, având ca efect o distribuie a rezervelor sistemului bancar. Ca efect, aceste operațiuni sunt echivalente înțelegerilor de răscumpărare (→ *repurchase agreement*) și sunt practicate de către FED cu scopul de a depăși obstacolul legal care interzice contractarea de împrumuturi de la public, în acest fel, aranjamentele fiind operate cu scopul de a inversa înțelegerile de răscumpărare. Pentru prima oară, operațiunile au fost realizate în anul 1966.

material facts - *fapte materiale*. Termen utilizat pentru a desemna informația pe care o parte într-un contract de asigurare (→ *insured* - asigurat) trebuie să o ofere ca obligație asumată a acelei înțelegeri (→ *insurance* - asigurare). → "*prudent insurer*"; *uberrimae fidei*.

mathematical reserves - *rezerve matematice*. În asigurările (→ *insurance*) pe termen lung (→ *long term*), stipulare a datoriilor viitoare ale companiei, mai puțin datoriile care au ajuns deja la scadență și depozitele replătite de către reasigurători. Rezervele matematice reprezintă o noțiune utilizată în aprecierea marjei de solvabilitate (→ *margin of solvency*) a unui asigurător. Deținerea de rezerve pe termen lung de către firmele de asigurare este destinată să acopere datoriile acestora, altele decât cele deja scadente. Un indicator frecvent utilizat pentru a desemna forța financiară a unei companii este dat de excesul activelor nete peste rezervele matematice.

MATIF (Fr.) - → *Marche à Terme des Instruments Financiers*.

maturity - *scadență*. Perioada între momentul asumării unei pretenții (→ *claim*) de natură financiară și data la care această datorie urmează a fi achitată. De cele mai multe ori, termenul de scadență este utilizat pentru a desemna data plății, spre exemplu, data la care o obligațiune (→ *bond*) va fi răscumpărată.

maturity balance (US) - *echilibrul scadențelor*. Mixul scadențelor (→ *maturity*) titlurilor de valoare guvernamentale (→ *Treasury bills* - bonuri de tezaur; *Treasury bonds* - obligațiuni ale trezoreriei) și ale titlurilor de valoare ale agențiilor Federale (→ *Federal agency*) deținute de către Rezerva Federală (→ *Federal Reserve*) pentru a le utiliza în operațiunile de piață deschisă (→ *open market*).

MBO - → *management buy-out*.

MDAX. - → *German stock exchanges*.

mean - *medie*. → *average*.

median - *mediana*. → *percentile*.

medical insurance - *asigurare medicală*. → *permanent health insurance*.

medium term - *termen mediu*. **1.** Referitor la un titlu de valoare (→ *security*), având o scadență pe un interval de timp mediu, de regulă; între 5 și 15 ani; **2.** Referitor la un împrumut bancar; care urmează a fi achitat între 3 și 5 ani; **3.** → *finance*.

medium-term financial assistance (MTFA) - *asistență financiară pe termen mediu*. Împrumuturi cu scadență (→ *term*) între 2 și 5 ani; acordate de către țările Uniunii Europene (→ *European Union*) către o țară care se confruntă cu probleme de finanțare a balanței de plăți (→ *balance of payments*). Împrumuturile acordate de către țările donatoare sunt efectuate până la un plafon maxim, nici una dintre țările beneficiare neavând dreptul să primească mai mult de 50% din valoarea plafonului stabilit; în schimbul creditului, țării debitoare i se poate cere să îndeplinească anumite condiții de natură financiară și economică.

medium-term note (MTN) - *bilet cu termen mediu*. Euro hârtie comercială (→*Euro-commercial paper*), emisă la scadențe de câțiva ani.

MEFF - Termen utilizat în limbajul piețelor care utilizează limba engleză, pentru a desemna bursa cu livrare viitoare din Spania (Mercado Español de Futuros Financieros).

Megabyte - Un milion de biți (→*byte*).

members' agent - *agent al membrilor*. Agent responsabil de consilierea membrilor externi ai companiei Lloyd's (→*Lloyd's*) cu privire la alegerea sindicatelor care să administreze afacerile membrilor Lloyd's.

memorandum of association - *memorandum de asociere*. Document care stă la baza înregistrării unei companii, care prezintă subscriitorii la capitalul social (→*capital*) și numărul de acțiuni (→*share*), numele și adresa companiei și, acolo unde este cazul, obiectivele și puterea legală a societății. Memorandumul stipulează, de asemenea, faptul că răspunderea (→*liability*) membrilor săi (→*shareholder* - acționari) este limitată (→*incorporation*). Articolele de asociere (*articles of association*) stabilesc regulile după care va fi administrată societatea, spre exemplu, modul de votare a conducerii și de convocare a întrunirilor (US = *corporate bylaws*).

Mercado de Valores de Buenos Aires - *Bursa de Valori de la Buenos Aires*. →*Buenos Aires Stock exchanges*.

Mercado Español de Futuros Financieros - *Bursa Spaniolă pentru Contractele Financiare cu Livrare Viitoare*. →*MEFF*.

Mercato Italiano Futuri (MIF) - Piața cu Livrare Viitoare (→*futures*) din Italia.

mercato ristretto (It.) - Piață reglementată pe care se tranzacționează titlurile de valoare necotate (→*unlisted securities market*), cu sediul la Milano și în alte cinci centre. În forma în care este operațională în prezent, piața este reglementată de către CONSOB (→*Commissione Nazionale per le Società e la Borsa* - Comisia Națională a Societăților și Burselor). Piața *mercato ristretto* funcționează începând din mai 1987. →*terzo mercato*.

merchant banks - *bănci de afaceri*. Instituții care derulează o multitudine de servicii financiare, inclusiv acceptarea cambiilor (→*bill of exchange*), emisiunea și plasamentul (→*placing*) de împrumuturi (→*loan*) și titluri de valoare (→*security*), managementul de portofoliu (→*portfolio*) și al fondurilor mutuale (→*unit trust*), tranzacții valutare (→*foreign exchange*) și alte servicii bancare (→*banking*). Unele dintre băncile de afaceri, prin intermediul filialelor ori a sucursalelor, oferă fonduri cu capital de risc (→*risk capital*), tranzacționează aur pe piața metalelor prețioase (→*bullion*), oferă servicii de asigurare (→*insurance*) și de vânzare cu plata în rate (→*hire-purchase*), fiind, de asemenea, active și pe piața europeană a valutilor și titlurilor de valoare (→*Euromarket*). Băncile de afaceri oferă consiliere în privința oportunității realizării de fuziuni (→*merger*), precum și în alte probleme de natură financiară, unele dintre aceste bănci fiind foarte bine cunoscute (Rothschild, Barings, Hambro, Lazard, Schroder). Recent, după realizarea Marelui Salt (→*Big Bang*), s-a manifestat o tendință a băncilor de afaceri, inclusiv a firmelor londoneze de la bursa de valori (→*stock exchange*) de a participa în cadrul unor companii financiare de mari dimensiuni (→*conglomerate*), astfel încât să fie capabile să ofere o gamă largă de servicii, inclusiv servicii "cu amănuntul". Termenul de "bănci de afaceri" a fost înlocuit recent cu cel de bănci de investiții (→*investment bank*), pe măsură ce activitățile acestor bănci se concentrează la nivelul unor concerne globale. →*accepting house*.

Mercosur - *Mercosur*. Înțelegere comercială, încheiată în 1988, între Argentina, Brazilia, Paraguay, și Uruguay. Grupul țărilor amintite alcătuiesc, împreună cu Chile și Bolivia, o zonă de liber schimb.

merger - *fuziune*. Fuziunea a două sau mai multe companii distincte, pentru a da naștere unei noi entități. În limbajul de afaceri curent, fuziunea reprezintă un caz particular al combinării mai multor firme, deosebindu-se de celelalte forme de combinații prin aceea

că fiecare dintre companiile care fuzionează procedează la această operațiune de bunăvoie și participă în noua companie în termeni aproximativ egali, spre deosebire de operațiunea de preluare (*→take-over*), care are loc împotriva voinței uneia dintre companii, fiind precedată de realizarea unei oferte de preluare. *→leveraged buy-out*.

merger accounting - *contabilitatea fuziunilor*. *→consolidated accounts*.

Mexican Stock Exchange - *Bursa de Valori Mexicană*. "Bolsa Mexicana de Valores" are sediul în Mexico City și a fost înființată în 1894, fiind, la ora actuală, bursa din America Latină cu cea mai mare capitalizare. Indicele bursier este IPC (*Indice de Precios y Cotizaciones*).

mezzanine - *mezanin*. Termen care desemnează un stadiu intermediar în cadrul operațiunilor de finanțare. De regulă, termenul face trimitere la datoriile negarantate (*→unsecured debt*) și la capitalul propriu (*→equity*), din care urmează să fie acoperite plățile în eventualitatea incapacității de plată (*→default*) (*→subordinated*). Poate aduce o opțiune (*→option*) pentru altă pretenție de implicare financiară la capitalul unei companii. O formă de cvasi-capital pe acțiuni care combină atât caracteristicile datoriei (*→debt*), cât și pe cele ale capitalului.

Mibtel index - *indicele bursier de la Bursa de Valori de la Milano*. *→Milan Stock Exchange*.

microcomputer - *microcalculator*. Cea mai mică clasă de calculatoare, cunoscută și sub denumirea de calculatoare personale (PC). PC-urile pot fi utilizate pentru procesarea de date în mod independent, ori în calitate de terminale interconectate cu alte calculatoare, minicalculatoare (*→minicomputer*), ori calculatoare specializate (*→mainframe*), prin intermediul unei rețele locale (*→local area network*), sau prin intermediul unui modem (*→modem*) și a unor linii telefonice.

Middle East - *Orientul Mijlociu*. *→Tel Aviv Stock Exchange*.

Midwest Stock Exchange - *Bursa de Valori Midwest*. Înființată în 1882 sub numele de Bursa de Valori de la Chicago, în principal pentru a tranzacționa titlurile de valoare ale companiilor locale de cale ferată, băncilor și companiilor furnizoare de energie. În anul 1948, în momentul în care era a doua bursă de valori din SUA, după ordinul de mărime, și-a schimbat numele în Bursa de Valori Midwest. În anii următori, dimensiunea relativă a bursei s-a redus, ca rezultat al competiției intense din partea Bursei de Valori de la New York (*→New York Stock Exchange*), a Bursei Americane de Valori (*→American Stock Exchange*), precum și a operațiunilor derulate pe piața extrabursieră (*→over-the-counter*). În anul 1993, bursa a revenit la numele său anterior.

MIF. - *→Mercato Italiano Futuri*.

Milan Stock Exchange - *Bursa de valori de la Milano*. Piața a crescut foarte mult ca importanță internațională după anul 1985, odată cu apariția pe plan local a fondurilor mutuale (*→mutual fund*). Începând cu 1996, întregul sistem de tranzacționare se bazează pe afișaj pe ecran, decontarea (*→settlement*) tranzacțiilor realizându-se în termen de 5 zile. Cele mai des cotate indice bursiere sunt Mibtel și Indicele Comit (*→Comit Indices*). Recent s-a propus deschiderea și a unui segment pentru tranzacționarea pe ecrane a titlurilor de valoare necotate (*Mercato Telematico Imprese - MITEM*). Reglementarea pieței cade în sarcina CONSOB (*→Commissione Nazionale per le Società e la Borsa* - Comisia Națională a Societăților și Burselor). *→mercato ristretto*.

milliard - *miliard*. Original, termen utilizat în limba engleză și franceză pentru a desemna o mie de milioane. În prezent, această noțiune a fost abandonată, cel puțin în limba engleză, fiind înlocuită cu sintagma "*billion*".

Minex. - *→Electronic Broking Service*.

minicomputer - *minicalculator*. Computer de dimensiuni medii și cu posibilități de procesare a datelor situată între cele ale unui microcalculator (*→microcomputer*) și ale unui computer specializat (*→mainframe*). Odată cu recente creșteri ale capacității de

stocare ale calculatoarelor personale, granița dintre calculatoarele micro și cele mini s-a atenuat semnificativ.

minimum contract size - *dimensiune minimă a unui contract*. → *lot*.

minimum lending rate (MLR) - *rata minimă de creditare*. Rata dobânzii la care Banca Angliei împrumută pentru a atenua deficitul de bani de pe piața monetară (→ *money market*). Rata poate fi stabilită în așa fel, încât să genereze o creștere ori o reducere a nivelului general al ratei dobânzii pe piața monetară, dar, în general, a avut o tendință de neutralitate, fiind determinată conform unei formule care lua în calcul rata la depunerile de bonuri de tezaur (→ *Treasury bill*) în perioada 1972-1978. Rata minimă de creditare a înlocuit rata scontului (→ *bank rate*) în anul 1972, dar a fost eliminată din uz în 1981, Banca Angliei rezervându-și, însă, dreptul de a o reintroduce în viitor.

Minneapolis Grain Exchange - *Bursa de Grâne de la Minneapolis*. Bursă de mărfuri (→ *commodity market*) pentru grâne, înființată în 1981, la care se tranzacționează contracte cu livrare viitoare (→ *futures*) pe grâu de primăvară și grâu alb, și, de asemenea, operațiuni pe piața tranzacțiilor cash (→ *cash*) pentru orz, porumb, grâu, semințe de în, ovăz, secară, fasole păstăi, grâu de primăvară și semințe de floarea soarelui. Împreună cu bursele de la Chicago și Kansas, participă la stabilirea prețului mondial pentru grâne.

minority interests - *interese minoritare*. → *consolidated accounts*.

MIRAS. - → *mortgage interest tax relief at source*.

Mishtanim Index - *Indicele Mishtanim*. Indicele prețurilor acțiunilor (→ *share*) de la Bursa de Valori de la Tel Aviv (→ *Tel Aviv Stock Exchange*).

mismatch - *neconcordanță*. → *floating rate note*.

MITI (Jap.) - *Ministerul Comerțului Internațional și al Industriei*.

mittelfristig (Ger.) - *termen mediu*. → *medium term*.

mixed policy - *poliță mixtă*. Poliță pentru asigurarea (→ *insurance*) unei nave, conform căreia, vasul și încărcătura acestuia sunt asigurate pentru un transport particular și pentru o perioadă particulară de timp.

MLR - → *minimum lending rate*.

MMDA. - → *money market deposit account*.

MNC. - → *multinational company*.

mobilization (Fr.) - *mobilizare*. Operațiunea de convertire a unei pretenții (→ *claim*) într-un activ negociabil (→ *negotiable asset*), adică prin scontarea unei cambii (→ *bill of exchange*).

mode - *mod*. → *average*.

modem - *modem*. Subsistem al unui computer care acționează ca interfață între calculator și linia telefonică ori o altă linie cu ajutorul căreia este posibilă transmiterea de informații și date.

momentum investing - *momentul realizării investiției*. → *investment approaches*.

MONEP. - → *Marché des Options Negotiables de Paris*.

monetarism - *monetarism*. → *monetary school*.

monetarist - *monetarist*. Aderent la teoriile de factură monetaristă, în mod deosebit cele aparținând profesorului Milton Friedman (→ *Friedman*).

monetary base - *bază monetară*. Acea parte a ofertei de bani care, în viziunea școlii monetare (→ *monetary school*), reprezintă cea mai dinamică componentă a masei monetare și care reprezintă, în ultimă instanță, cea mai importantă sursă a creșterii ofertei de bani. În SUA, baza monetară este definită drept totalitatea rezervelor deținute de către băncile

comerciale, la care se adaugă monedele și biletele aflate în circulație deținute de către publicul larg. În Marea Britanie, baza monetară este alcătuită din soldul băncilor comerciale cu Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*) și, de asemenea, din biletele și monedele în circulație, o definiție a bazei monetare similară celei din SUA. Definirea exactă a bazei monetare diferă de la o țară la alta, dar se înscrie în liniile generale subliniate anterior.

monetary control - *control monetar*. Operațiunile derulate de Banca Centrală în scopul de a controla mărimea ofertei monetare aflată în circulație ($\rightarrow$ *money supply*). În unele țări, cum ar fi Franța sau Marea Britanie, controlul monetar este o chestiune aflată în responsabilitatea politicii guvernamentale, banca centrală acționând în conformitate cu liniile impuse de autoritatea executivă. În țări cum sunt Germania și SUA, băncii centrale îi este conferită o independență de acțiune totală, deși guvernul își face cunoscut punctul de vedere asupra chestiunilor de natură monetară.

Monetary Control Act (US) - *Legea Controlului Monetar*. Lege din anul 1980, prin care toate băncile din SUA au devenit membre ale Sistemului Federal de Rezervă ($\rightarrow$ *Federal Reserve System*).

monetary policy - *politica monetară*. Politica în domeniul monetar condusă de către guvern, ori, după caz, de către autoritatea monetară centrală, obiectivele acesteia fiind legate de controlul prețurilor (țintirea inflației) și asigurarea unui proces fără sincope pentru creșterea economică. $\rightarrow$ *monetary control*; *money supply*.

Monetary Policy Committee (UK) - *Comitetul pentru Politica Monetară*. Comitet constituit în cadrul Băncii Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*) în iunie 1997, în scopul de a stabili rata dobânzii; decizia de a constitui acest comitet a fost adoptată ca urmare a hotărârii Cancelarului Trezoreriei de a transfera această funcție către Banca Centrală (inițial era localizată în cadrul Trezoreriei - $\rightarrow$ *Treasury*). Comitetul este alcătuit din 9 membri, avându-l ca președinte pe guvernatorul Băncii Angliei, domnul Eddie George. Ceilalți membri sunt: 2 guvernatori cu drept de reprezentare, doi oficiali seniori ai băncii și patru experți financiari independenți.

monetary school - *școala monetară*. Școala de teorie monetară care are la bază teoriile elaborate de Milton Friedman ($\rightarrow$ *Friedman*) profesor la Universitatea din Chicago; curentul este cunoscut și sub denumirea de monetarism. $\rightarrow$ *money supply*.

Monetary Union - *Uniunea Monetară*. $\rightarrow$ *Maastricht Treaty*.

monetization - *monetizare*. Finanțarea deficitului bugetar prin vânzarea de datorie ($\rightarrow$ *debt*) guvernamentală emisă pe termen scurt, în speță bonuri de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bill*), către sistemul bancar (în Marea Britanie) sau către Sistemul Federal de Rezervă (în SUA) și, în mod similar, către cumpărătorii entități bancare, în celelalte țări. Achiziția de bonuri de tezaur se adaugă rezervelor acestor entități bancare, ceea ce le dă posibilitatea de a crea bani. Cumpărarea de bonuri de tezaur de către Sistemul Federal de Rezerve de la sistemul bancar, într-o manieră similară, conduce la creșterea rezervelor FED-ului.

money - *bani*. Instrument de natură să faciliteze schimbul de bunuri și servicii, precum și acumularea de avere financiară; în mod obișnuit, în categoria de bani sunt incluse bancnotele, monedele și depozitele bancare. Teoria banilor atribuie, în mod obișnuit trei funcții instrumentelor care îndeplinesc funcția de bani: mijloc de schimb; etalon al valorii și mijloc de teaurizare. Prin aceste funcții, banii reprezintă un substitut apropiat pentru toate categoriile de bunuri și servicii, ceea ce permite amplificarea operațiunilor de schimb față de situația în care se practica barter-ul; prin diviziunea banilor în unități suficient de mici, se crează posibilitatea de a evalua fiecare dintre bunuri și servicii în unități monetare (posibilitatea de a asocia bunurilor și serviciilor o valoare, un preț); acumularea de sume suplimentare de bani echivalează cu a dobândi o putere de cumpărare sporită ori cu a genera o avere mai ridicată. Suma totală de bani disponibilă în interiorul unei comunități influențează asupra valorii relative, sau prețului bunurilor și serviciilor. În anii '70 și ulterior, a fost acordată o atenție sporită acestei trăsături a banilor, ceea ce a dat naștere teoriilor școlii monetare ($\rightarrow$ *monetary school*) sau

monetarismului. Aceste teorii au implicat într-o măsură considerabilă autoritatea executivă (guvernul) în încercările de control monetar ($\rightarrow$ *monetary control*), prin intermediul politicii monetare ($\rightarrow$ *monetary policy*). De asemenea, au apărut teorii care au încercat să dea o explicație pentru natura banilor ($\rightarrow$ *money supply* - oferta de bani), ca și, de altfel, să definească efectele modificării cantității de bani în circulație asupra nivelului venitului național și al nivelului prețurilor.

money as money does - *bani după cum "lucrează banii"*. Teorie a cuantificării banilor, prin acordarea de ponderi diferitelor forme de bani, în funcție de frecvența cu care aceștia sunt utilizați în tranzacții. Abordarea este cunoscută sub denumirea de metoda MQ.

money at call - *bani la cerere*. $\rightarrow$ *call money*.

money broker - *broker pe piața monetară*. Broker ($\rightarrow$ *broker*) care operează pe piața interbancară ($\rightarrow$ *interbank market*), ca intermediar între băncile care doresc să împrumute și băncile care dețin un excedent de resurse; pe care doresc să le ofere sub formă de împrumuturi. Acești brokeri derulează, de asemenea, tranzacții și pe piața valutară ($\rightarrow$ *foreign exchange*), pe piața Eurodolarilor ($\rightarrow$ *Eurodollar*) și a piețelor pentru Euroobligațiuni ($\rightarrow$ *Eurobond*).

money center banks (US) - *bănci centre monetare*. Bănci de mari dimensiuni care acționează în calitate de case de compensare ($\rightarrow$ *clearing house*) și, de asemenea, oferă servicii internaționale, cum ar fi transferul sumelor de bani ori servicii de schimb valutar ($\rightarrow$ *foreign exchange*) pentru băncile de mici dimensiuni dintr-o anumită regiune.

money market - *piața monetară*. Piață pe care se tranzacționează pretenții ($\rightarrow$ *claims*) financiare pe perioade mai mici de 1 an (pe termen scurt). Astfel de titluri financiare emise pe termen scurt sunt bonurile de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bill*), sumele de bani cu circulație interbancară ($\rightarrow$ *interbank money*) și depozitele la casele de scontare ($\rightarrow$ *discount house*). Piața monetară este o piață "cu ridicata", cu alte cuvinte, este vorba despre mari sume de bani, tranzacționate nu de către persoane individuale, ci de instituții bancare, case de compensare, bănci de finanțare; Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*), Sistemul Federal de Rezerve ($\rightarrow$ *Federal Reserve System*) și alte asemenea instituții; cele mai multe dintre tranzacții se realizează la valori scontate ($\rightarrow$ *discount*). În Marea Britanie, piața monetară este cunoscută și sub numele de piață cu scontare (*discount market*), deoarece multe dintre tranzacții sunt derulate de către casele de scontare.

money market deposit account (MMDA) (US) - *cont de depozit pe piața monetară*. Formă de depozit bancar "cu amănuntul" introdus în anul 1982, care are la bază deținerile de pe piața monetară, la care rata dobânzii era scutită de plafoanele oficiale maxime. Existau, în schimb, restricții în privința retragerilor de sume din cont. Cunoscute și sub numele de *supersaver accounts* (conturi de economii peste limita minimă).

money market mutual fund - *fond mutual pe piața monetară*. Tip de fond mutual ($\rightarrow$ *mutual fund*) constituit în SUA la începutul anilor '70 și conceput astfel încât să beneficieze de creșterea ratelor dobânzii, investind în instrumente ($\rightarrow$ *instrument*) ale pieței monetare ($\rightarrow$ *money market*) pe termen scurt ($\rightarrow$ *short-term*). Începând cu 1974, când a avut loc prima contabilizare a activelor deținute de aceste fonduri, a crescut considerabil numărul fondurilor mutuale nou constituite, cu active totale în creștere de la 2,2 miliarde \$ la 200 miliarde \$ (1982); după acest moment, a urmat o perioadă de stabilizare.

money purchase - *"achiziția" de bani*. Referitor la un sistem de pensii care constă în acordarea unor sume anuale, rezultate din investirea, până la data pensionării, a unor sume de bani acumulate prin intermediul contribuțiilor realizate de-a lungul perioadei active. Acest sistem se deosebește de planurile ocupaționale de pensionare, situație în care mărimea pensiei reprezintă o cotă proporțională din veniturile câștigate, obținută prin investiții realizate în același mod, dar suplimentată, acolo unde este cazul de contribuții suplimentare ale companiei sau ale managerului planului respectiv. Totalitatea pensiilor personale ($\rightarrow$ *personal pension*) fac parte din categoria planurilor de

"achiziție" de bani.

money stock - *stoc de bani*. Suma totală a banilor ($\rightarrow$ money) existentă în economie. Atunci când este multiplicată cu viteza de circulație a banilor ($\rightarrow$ velocity), se obține oferta monetară ($\rightarrow$ money supply) cele două noțiuni fiind, uneori interschimbabile în uz (sinonime). $\rightarrow$ monetary control; monetary school.

money supply - *oferta de bani*. Cantitatea de bani aflată în circulație în economie. Aceasta este alcătuită, în mod convențional, din bilete și monede deținute de către sectorul privat ($\rightarrow$ private-sector-held), cu excepția celor aflate în sistemul bancar, precum și din totalitatea depozitelor ($\rightarrow$ deposit) bancare, exclusiv depozitele deținute chiar de către instituțiile bancare. Oferta de bani în Marea Britanie este cunoscută sub denumirea de oferta totală de bani (*total money supply*), cu alte cuvinte, este formată din totalitatea depozitelor constituite în Marea Britanie, inclusiv cele deținute în valută; oferta monetară în lire sterline (*sterling money supply*) este alcătuită numai din acele depozite denominate în lire sterline. Oferta de bani a fost inițial subclasificată în următoarele agregate: M1 = monede și bancnote, plus depozitele la vedere ($\rightarrow$ sight deposit); și M3 = M1 plus depozitele la termen (*time deposit*). De-a lungul timpului, cele două agregate amintite anterior au fost perfecționate din punct de vedere teoretic și național și au rezultat următoarele agregate: M2 este un agregat intermediar, conceput pentru a distinge între balanțele deținute pentru motive tranzacționale (depozite bancare ce urmează a fi utilizate pentru realizarea de cumpărături) și solduri pentru motive investiționale (depozite constituite ca mijloace de realizare de economii pe termen lung). Conform acestei clasificări; doar depozitele pentru motive tranzacționale sunt considerate a face parte din oferta monetară. Acestea din urmă au fost redefinite și pot fi regăsite sub denumirea de depozite "cu amănuntul" (*retail deposit*), categorie din care fac parte: toate depozitele care au o valoare mai mică de 100.000 £ (depozite din care au putut să fie efectuate anterior retrageri), depozitele constituite la societățile ipotecare ($\rightarrow$ building society) și toate depozitele în conturi obișnuite constituite la Banca Națională de Economii ($\rightarrow$ National Saving Bank). Astfel. M2 = M1 plus depozitele "cu amănuntul". M0 este o categorie cu o sferă mult mai îngustă de cuprindere, introdusă ulterior și care este formată din baza monetară ($\rightarrow$ monetary base); adică, este vorba despre suma de bani inițială, pornind de la care are loc procesul de expansiune monetară (este vorba despre monede și bancnote, inclusiv cele deținute de bănci, la care se adaugă soldurile operaționale deținute de către băncile comerciale la Banca Angliei). Anterior, a existat o definiție și mai largă a agregatului M2. PSL 1 (*private-sector liquidity* - lichiditatea sectorului privat) = M3 (depozite la termene de până la 2 ani) plus toate deținerile de pe piața monetară ($\rightarrow$ money market) și de certificate de depozit ($\rightarrow$ certificate of deposit); și PSL 2 = PSL 1 plus totalitatea deținerilor pe termen scurt de instrumente ale societăților ipotecare și ale Băncii Naționale (mai puțin deținerile societăților ipotecare de instrumente ale pieței monetare). În căutarea unei definiții cât mai complete, au fost adăugate următoarele agregate: M4 = M1 plus majoritatea depozitelor din sistemul bancar plus deținerile de instrumente ale pieței monetare; M5 = M4 plus depozitele societăților ipotecare. Definițiile valabile în Marea Britanie sunt asemănătoare celor existente în alte țări. În SUA, M1 = bancnote și monede (US = currency), depozitele la vedere (US = demand deposit), cecurile de călătorie ale emitenților care nu sunt bănci; conturile NOW ($\rightarrow$ NOW), ATS (serviciile de transfer automat) și CUSD (trasurile din conturile deținute la uniunile de credit). Baza monetară în SUA este formată din rezervele băncilor plus bancnotele și monedele deținute de către public.

moneyiness - *lichiditate*. Gradul în care un activ ($\rightarrow$ asset) financiar este considerat ca reprezentând un substitut apropiat al banilor.

Montreal Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Montreal*. $\rightarrow$ Toronto Stock Exchange.

Moody's Investors Service - *Serviciul Moody's al Investitorilor*. $\rightarrow$ Standard and Poor's Ratings.

moratorium - *moratoriu*. Suspendare convenită a plăților datoriei ($\rightarrow$ principal) și / sau a

dobânzii (→*interest*), suspendare care afectează o perioadă lungă de timp. Un număr de țări au negociat moratorii ori reeșalonări (care nu sunt altceva decât refinanțări) la creditele contractate pe piața internațională.

Morgan Stanley Capital International World Index (MSCI Index) - *Indicele Morgan Stanley Mondial al Capitalului Internațional*. Indice global al prețurilor acțiunilor care se calculează pe baza a 1.375 de acțiuni (→*share*) din 19 țări și care acoperă aproape 60% din capitalizarea pieței (→*market capitalization*) de la bursele mondiale de valori (→*stock exchange*). Compania *Financial Times* (→*Financial Times share indices*) și alte organizații dau publicității, de asemenea, indici mondiali. →*share indices*.

mortality - *mortalitate*. Ratele mortalității sunt calculate, spre exemplu, la mia de locuitori, și arată numărul persoanelor decedate, pe grupe de vârstă, pe grupe regionale ori în raport de alte criterii. Tabelele de mortalitate, în maniera în care sunt calculate de către companiile de asigurări, prezintă speranța medie de viață pe diferitele grupe de vârstă.

naamloze vennootschap (NV) (Neth.) - *companie cu răspundere limitată*.

NAFTA. - →*North American Free Trade Agreement*.

naked - *neacoperit*. Despre deținerile de titluri de valoare (→*security*), neacoperite (→*hedge*). Expresie utilizată în mod deosebit în legătură cu titlurile derivate (→*derivative*).

name - *nume*. **1.** Părțile unei tranzacții comerciale a cărei bază juridică este dată de o cambie (→*bill of exchange*), a căror identificare este cuprinsă în acel document (→*clausing* - clauză); **2.** Garant extern, membru al pieței de asigurări a firmei Lloyd's.

NAPF. - →*National Association of Pension Funds*.

NASD. - →*National Association of Securities Dealers*.

NASDAQ International - *NASDAQ International*. →*National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*.

NASDAQ OTC Price Index - *Indicele Prețurilor NASDAQ OTC*. Serie de indici ai acțiunilor (→*share indice*), cu ajutorul cărora este cuantificată evoluția prețurilor acțiunilor cotate în Sistemul Automat de Tranzacționare al Asociației Naționale a Dealerilor de Titluri de Valoare (→*National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*). Se calculează și utilizează șapte asemenea indici, incluzând și un indice compozit (acesta din urmă, începând cu 5 februarie 1971).

NASDIM. - →*National Association of Securities Dealers and Investment Managers*.

National Association of Pension Funds (NAPF) - *Asociația Națională a Fondurilor de Pensii*. Organizație reprezentativă a ofertanților de planuri ocupaționale de pensionare (→*pension*)

National Association of Securities Dealers (NASD) (US) - *Asociația Națională a Dealerilor de Titluri de Valoare*. →*National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*.

National Association of Securities Dealers and Investment Managers (NASDIM) (UK) - *Asociația Națională a Dealerilor de Titluri de Valoare și a Managerilor de Investiții*. Organism înființat în 1979 (în prezent nu mai funcționează) sub denumirea de Asociația Dealerilor Autorizați și care a fost, până în 1987, cea mai reprezentativă instituție de reprezentare a dealerilor, la care erau afiliați aproape 800 de dealeri autorizați, în prezent membri ai unei organizații cu autoreglementare, recunoscută de Legea Serviciilor Financiare (→*Financial Services Act*).

National Association of Securities Dealers Automated Quotation System (NASDAQ) (US) - *Asociația Națională a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare*. O serie de servicii informaționale bazate pe o rețea de calculatoare și un sistem de executare a ordinelor (→*order*) de tranzacționare, care servesc funcționării pieței extrabursiere (→*over-the-counter*). Sistemul a fost introdus

în anul 1971 și oferă posibilitatea pentru un număr de 500 de formatori de piață (*→market maker*) activi de a cota titlurile de valoare (*→security*) a peste 4.000 de companii tranzacționabile, ceea ce reprezintă o medie de 8 dealeri pentru fiecare titlu de valoare. În prezent sunt utilizate aproximativ 180.000 de terminale NASDAQ, din care 25.000 sunt localizate în afara SUA. În anul 1988, NASDAQ a fost desemnată în Marea Britanie piață recunoscută de realizare a investițiilor (*→Financial Services Act* - Legea Serviciilor Financiare). Brokerii și traderii instituționali, în urma selectării aceluia formator de piață care oferă cele mai bune prețuri, pot să execute tranzacția prin intermediul telefonului, telegrafului ori, începând cu anul 1984, pot să introducă ordinele în mod direct cu ajutorul Sistemului de Execuție a Ordinilor de Mici Dimensiuni (SOES). SOES permite brokerilor să introducă ordine pentru cel mult 500 de acțiuni și 1.000 de acțiuni pentru Sistemul Pieței Naționale (*→National Market System*) NASDAQ. NASDAQ International a funcționat la Londra începând cu anul 1992 dând posibilitatea investitorilor să tranzacționeze acțiuni din SUA, înainte de deschiderea Bursei de Valori de la New York (*→New York Stock Exchange*). Asociația Națională a Dealerilor de Titluri de Valoare (NASD) este un organism cu autoreglementare (puterile fiindu-i delegate de către Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor - *→Securities and Exchange Commission*) care se ocupă în prezent de reglementarea pieței NASDAQ și a pieței "la ghișeu".

national bank (US) - *bancă națională*. Bancă comercială (*→commercial bank*) care este autorizată de către Departamentul Controlului Monetar (instituție oficială a guvernului federal), fiind membru a Sistemului Federal de Rezervă (*→Federal Reserve System* - FED). Spre deosebire de acest tip de bancă, băncile de la nivelul statelor sunt autorizate de către o agenție de reglementare de la nivelul statului, nefiind obligată să devină membru al FED.

national debt - *datorie națională*. Datoria neachitată a guvernului, incluzând și împrumuturile din străinătate. Cea mai mare parte a datoriei este realizată pe titluri de valoare (*→security*) guvernamentale sau garantate de guvern. *→public-sector borrowing requirement*.

National Insurance (UK) - *Asigurarea Națională*. Plan de asistență socială care oferă beneficii pentru șomaj ori în caz de boală, pensii (*→pension*) cu rate constante de contribuție dar și alte beneficii, ca urmare a contribuțiilor realizate în mod regulat de către salariați.

National Market System (NMS) (US) - *Sistemul Pieței Naționale*. Sistem care oferă informații privind prețul de cotare al acțiunilor (*→stock*), ultimul preț plătit, prețul maxim și minim pe parcursul unei ședințe de tranzacționare, precum și volumul (*→volume*) curent al tranzacțiilor cu o anumită acțiune. Brokerii NMS sunt obligați să comunice în sistem toate aceste informații, în termen de maxim 90 de secunde de la încheierea tranzacției. Congresul a mandatat crearea Sistemului Pieței Naționale în amendamentele (din 1975) pe care le-a adus la Legea Burselor de Valori (1934), lege prin intermediul căreia a fost constituită Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor (*→Securities and Exchange Commission*). Scopul inițial al NMS a fost acela de a mări competiția; prin realizarea de legături între diferitele ringuri de tranzacționare din SUA, astfel încât prețurile pentru titlurile de valoare să fie aceleași, indiferent de locul de tranzacționare. Cu toate acestea, Bursa de Valori de la New York (*→New York Stock Exchange* - NYSE) permite membrilor săi să tranzacționeze doar titlurile desemnate în mod expres și doar în Sistemul Automat de Tranzacționare al Asociației Naționale a Dealerilor de Titluri de Valoare (*→National Association of Securities Dealers Automated Quotation System* - NASDAQ) este permisă operarea integrală în Sistemul Pieței Naționale. Pentru unele titluri de valoare, Sistemul de Tranzacționare Interpiețe (ITS) a realizat, începând cu anul 1980, o legătură între un număr de titluri cotate la NYSE, la Bursa de Valori Americană (*→American Stock Exchange*) și alte burse regionale.

National Savings Bank (NSB) (UK) - *Banca Națională de Economii*. Bancă de economii

administrată de către Departamentul pentru Economii Naționale, care operează prin rețeaua oficiilor poștale. Anterior, cunoscută sub denumirea de Banca de Economii prin Oficiile Poștale (POSB).

National Savings certificate (UK) - *certificate de Economii Naționale*. Obligațiune (→*bond*) emisă de guvernul Marii Britanii. Au existat peste 40 de emisiuni diferite de astfel de certificate, asupra cărora se plătea dobândă, erau indexate (→*indexation*) sau se acorda o primă plătită la scadență (→*maturity*) ori mai devreme. Certificatele pot fi încasate în orice moment, dobânda fiind scutită de la plata impozitelor.

National Securities Clearing Corporation (US) - *Corporația Națională de Clearing pentru Titlurile de Valoare*. Casă de compensare deținută în comun de către Bursa de Valori de la New York (→*New York Stock Exchange* - NYSE), Bursa de Valori Americană (→*American Stock Exchange*) și Asociația Națională a Dealerilor de Titluri de Valoare (→*National Association of Securities Dealers*), înființată în 1971. Corporația își desfășoară activitatea prin intermediul Corporației pentru Automatizarea Titlurilor (→*Securities Industry Automation Corporation* - SIAC), care oferă facilitățile de automatizare, procesare a datelor și comunicație.

National Stock Exchange (NSE) (India) - *Bursa de Valori Națională*. Bursă de valori (→*stock exchange*) înființată de guvernul Indian în anul 1994, având sediul la Bombay, dar cu acoperire la nivel național. NSE are centre de compensare la Bombay, Delhi, Madras și Calcutta și peste 1.500 de terminale la distanță pentru brokeri (→*broker*). Cifra de afaceri a Bursei este de două ori mai mare decât a principalului competitor, Bursa de Valori de la Bombay (→*Bombay Stock Exchange*).

NAV. - →*net asset*.

NCI. - →*new Community instrument*.

near money - "*aproape bani*". Active financiare cu lichiditate ridicată, dar care nu au un rol direct în tranzacții și, din acest motiv, nu pot fi asociate pe deplin banilor (→*money*).

nearby month - *lună apropiată*. →*front month*.

negotiable - *negociabil*. **1.** Asupra căruia se poate ajunge la o înțelegere între părțile implicate într-o anumită tranzacție; **2.** Instrument negociabil, spre exemplu, un cec (→*cheque*) încrucișat ori o acțiune la purtător (→*bearer*), asupra căruia dreptul de proprietate poate fi transferat în mod liber de la o persoană la alta; **3.** Posibilitatea pentru un instrument financiar, spre exemplu o cambie (→*bill of exchange*), un certificat de depozit (→*certificate of deposit*), bon de tezaur (→*Treasury bill*), ori obligațiune (→*bond*) de a fi tranzacționat pe piața monetară (→*money market*). Termenul poate fi utilizat în paralel cu o altă sintagmă, aceea de transferabil, ori comercializabil.

negotiable order of withdrawal - *ordin de retragere negociabil*. →*NOW account*.

Nennwert (Ger.) - *valoare nominală*. →*par value*.

net assets, net assets value (NAV) - *active net, valoarea activelor nete*. Valoarea unei companii, conform datelor din bilanțul contabil (→*balance sheet*). Se calculează prin însumarea activelor (→*asset*) fixe și a activelor curente, din care se deduc datoriile (→*liability*), mai puțin datoriile către proprietarii companiei. Astfel, se obține capitalul propriu (→*equity*) al acționarilor (→*shareholder*), ceea ce poartă și denumirea de avere netă. Atunci când în calculul activelor nete nu se deduc și datoriile pe termen lung (spre exemplu, împrumuturile de la bănci), se obține noțiunea de capital utilizat (→*capital employed*). Activele sunt evaluate la nivelul costului istoric (→*costs, historical; depreciation* - depreciere). Valoarea de piață poate fi mai mare sau mai mică decât activele nete. Valoarea activelor nete în situația unui fond de investiții (→*investment trust*) reprezintă valoarea de piață a acțiunilor (→*share*) deținute de către fond, la care se adaugă fondurile bănești, de regulă, raportate la numărul acțiunilor emise, pentru a obține valoarea activelor nete care revin pe o acțiune. Prețul acțiunilor unui fond de investiții poate fi calculat la o valoare mai mică (→*discount* - scont) sau mai mare (→*premium* - primă) față de valoarea activelor nete. →*balance sheet; investment trust*;

working capital.

net borrowed reserves (US) - *rezervele împrumutate nete*. Rezerve împrumutate (→*borrowed reserves*), din care se deduce excesul de rezerve (→*excess reserves*), adică diferența dintre valoarea rezervelor bancare împrumutate de la Rezerva Federală (→*Federal Reserve*) și valoarea rezervelor deținute în exces față de nivelul minim prevăzut în mod expres.

net current assets - *active curente nete*. →*working capital*.

net premium - *prima netă*. Referitor la asigurări, valoarea primei (→*premium*), din care se deduc sumele plătite pentru reasigurare (→*reinsurance*), și / sau sumele plătite sub formă de comision (→*commission*), ori pentru activitatea de brokeraj (→*brokerage*).

net present value - *valoarea prezentă netă*. →*discounted cash flow*.

net price - *prețul net*. La bursele de valori (→*stock exchange*), prețurile nete sunt cele calculate după deducerea comisionului (→*commission*).

net profit - *profit net*. →*profit*.

net tangible assets (NTA) - *active tangibile nete*. Activele (→*asset*) fixe la care se adaugă activele curente și se deduc activele intangibile, cum ar fi fondul de comerț (→*goodwill*). Din această sumă, de asemenea, urmează să fie deduse datoriile (→*liability*) curente.

net worth - *averea netă*. →*net assets*.

Neuauisgabe (Ger.) - *emisiuni noi*. →*new issue*.

Neuer Markt - *Noua Piață*. →*German Stock Exchange*.

new Community instrument (NCI) - *instrument nou al Comunității*. Împrumut finanțat printr-un împrumut internațional direct al Comisiei Europene, procedură inițiată în anii '70. Comisia, care, până la acel moment derulase împrumuturi prin intermediul unor instituții create special în acest scop, spre exemplu, Banca Europeană de Investiții (→*European Investment Bank* - EIB), a devenit conștientă de faptul că, dată fiind poziția pe care o deține, poate să se implice cu succes (și în condiții mai avantajoase pentru debitori) pe piața internațională de capital. Fondurile astfel colectate sunt împrumutate, la rândul lor, către organisme private sau publice din spațiul Uniunii Europene (→*European Union*) (fosta Comunitate Europeană), în aceleași condiții și termene precum cele ale Băncii Europene de Investiții, programul împrumuturilor fiind gestionat de către EIBs.

new issue - *emisiune nouă*. Vânzarea de titluri de valoare (→*security*), spre exemplu, un împrumut pe bază de acțiuni (→*loan stock*), sau constituirea capitalului propriu (→*equity*), în scopul colectării de capital (→*capital*) suplimentar, fie prin plasarea (→*placing*) unei oferte de subscriere (→*offer for sale* - ofertă de vânzare) fie printr-o emisiune de noi drepturi (→*rights issue*). Termenul desemnează și introducerea pentru prima dată la cota bursei de valori (→*stock exchange*), ori pe piața titlurilor necotate (→*unlisted securities market*) a titlurilor de valoare deja emise ale unei companii, cu toate că o asemenea operațiune poate să implice colectarea de capital suplimentar. →*new issue market*.

new issue market - *piața primară*. Acea parte a pieței de capital (→*capital market*) de pe care se poate colecta capital nou pe termen lung, fiind vorba despre bursa de valori (→*stock exchange*). Împrumutătorii de pe o asemenea piață colectează capital suplimentar, fie pentru derularea de noi investiții, fie pentru transformarea capitalului privat al companiei în capital public; acesta este procesul de deschidere a unei companii (→*flotation* - emisiune flotantă). →*new issue; rights issue*.

new time (UK) - *perioadă nouă*. Tranzacționarea la Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*) în următoarea perioadă de decontare (→*account*), în cadrul ultimelor două zile ale perioadei curente.

New York Cotton Exchange - *Bursa de Bumbac de la New York*. Bursă de mărfuri (→*commodity exchange*) la care se tranzacționează bumbac, precum și alte produse agricole, inclusiv cartofi și suc de portocale, înființată în anul 1870, și la care se tranzacționează în mod deosebit contracte cu livrare viitoare (→*futures*). Bursa reprezintă cea mai activă piață mondială pentru contractele cu livrări viitoare pe bumbac. De asemenea, pe această piață se mai tranzacționează și contracte futures pe propan lichefiat, dar și pe valute (→*currency*), ori pe indici bursieri. De asemenea, opțiuni (→*options*) pe bumbac.

New York Mercantile Exchange (NYMEX) - *Bursa Comercială de la New York*. Bursă de mărfuri (→*commodity exchange*), înființată în 1872 sub denumirea de Piața Untului și a Brânzei de la New York, reconstituită în anul 1887 sub denumirea prezentă; în prezent, la Bursa Comercială de la New York se tranzacționează contracte cu livrare viitoare pe petrol brut, petrol pentru încălzire, benzină obișnuită, platină și paladiu. NYMEX a introdus pentru prima oară un contract cu livrare viitoare pe petrol, în anul 1978. Pentru anul 1993 a fost prevăzută fuziunea NYMEX cu Bursa de Mărfuri de la New York (→*Commodity Exchange of New York*), fuziune realizată între două dintre cele mai mari piețe mondiale, cu tranzacții pe produse din domeniul energetic și al metalelor prețioase.

New York Stock Exchange (NYSE) (US) - *Bursa de Valori de la New York*. Liderul burselor de valori (→*stock exchange*) din New York și cea mai mare bursă din lume, în termenii capitalizării de piață (→*market capitalization*) (→*American Stock Exchange*). La Bursa de Valori de la New York sunt cotate peste 2.000 de companii și peste 5.000 de titluri de valoare (→*security*). NYSE este cel mai vechi ring de tranzacționare din SUA, datând încă din 1792, fiind cunoscută și sub denumirea de Marea Bursă. Afilierea la NYSE include peste 500 de firme de brokeraj, cu peste 1.366 de membri sau locuri de tranzacționare. Acești membri derulează tranzacții în calitate de specialiști (→*specialist*) cu anumite acțiuni (→*stock*) în ringul de tranzacționare (→*trading floor*), în calitate de brokeri de bursă (→*floor broker*), în această situație reprezentându-i pe clienți ori în calitate de comercianți în incinta bursei (→*floor trader*), în această postură executând ordine în nume propriu. Bursa de Valori de la New York este o instituție cu autoreglementare, cu toate că trebuie să se conformeze și cerințelor impuse de către Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor (→*Securities and Exchange Commission*). →*Dow Jones indexes*.

New Zealand Futures and Options Exchange (NZFOE) - *pieța Contractelor cu Livrare Viitoare și a Opțiunilor din Noua Zeelandă*. Înființată în 1985, pe această piață se derulează tranzacții cu instrumente financiare cu livrare viitoare (→*financial futures*); valute (→*currency*) precum și lână; toate tranzacțiile utilizând un sistem automat de cotare. Piața Contractelor cu Livrare Viitoare și a Opțiunilor din Noua Zeelandă este deținută în proprietate de către Piața cu Livrare Viitoare de la Sydney (→*Sydney Futures Exchange*).

New Zealand Stock Exchange (NZSE) - *Bursa de Valori din Noua Zeelandă*. Originile acestei burse datează încă din 1870. Ringurile de tranzacționare au fost închise în 1991, trecându-se la un sistem de tranzacționare bazat pe afișajul pe ecrane. Sistemul comisioanelor fixe a fost abolit în 1986. Indicele bursier al pieței este NZSE 40. Bursa este reglementată de către Comisia Valorilor Mobiliare și de către Asociația Burselor de Valori.

Newco - *Newco*. Companie de asigurare, propusă spre înființare în anul 1993 de către compania Lloyd's, având sarcina de a reasigura datoriile din Anii din Urmă (→*Old Years*).

newly industrialized countries (NIC) - *țări nou industrializate*. Nu se includ în aceeași categorie cu țările Lumii A Treia, ori cu țările în dezvoltare; cu toate că nu au atins încă statutul unei țări avansate din punct de vedere economic. →*dragons; emerging markets; tigers*.

NFA (US) - *Asociația Națională a Piețelor cu Livrare Viitoare*.

nibu (Jap.) - A doua cotă a bursei de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*), dedicată tranzacționării titlurilor slab cotate.

niche player - *jucător "pe nișe"*. Termen utilizat pentru a desemna o instituție financiară, în general având dimensiuni reduse, care își desfășoară activitatea prin specializare într-un anumit sector, mai degrabă decât prin extinderea activității la dimensiunea întregii piețe. Cunoscută și sub numele de boutique.

NIF. - $\rightarrow$ *note issuance facility*.

Nikkei / Dow-Jones Average - *media Nikkei / Dow-Jones*. $\rightarrow$ *Nikkei Stock Average*.

Nikkei Stock Average - *media Nikkei a acțiunilor*. Indice bursier al acțiunilor ($\rightarrow$ *share index*), calculat sub forma unei medii neponderate ($\rightarrow$ *weighted average*) a prețurilor titlurilor a 225 de societăți ($\rightarrow$ *equity-capital propriu*) cotate la Bursa de Valori de la Tokyo ($\rightarrow$ *Tokyo Stock Exchange*). Dat publicității încă din 1949, inițial, indicele a purtat denumirea de Media Nikkei / Dow-Jones. Denumirea de Nikkei este prescurtarea de la Nihou Keizai Shimbun, societatea care se ocupă de calcularea indicelui. Indicele Nikkei 300 este un indice ponderat cu valoarea capitalului, fiind, din acest motiv, mai puțin volatil. $\rightarrow$ *ISE / Nikkei 50 Index*.

NMS. - $\rightarrow$ *National Market System; normal market size*.

No. 145 government bond - *obligațiunea guvernamentală tip 145*. Ultimul tip de obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) emis de guvernul japonez, la jumătatea anului 1993, obligațiune care definește în prezent randamentul la titlurile de stat (obligațiunile emise în Japonia sunt numerotate în ordine secvențială).

nomad - *fără angajamente permanente*. Numit în calitate de consilier. Firmă de brokeraj pe titluri de valoare ($\rightarrow$ *stockbroker*) aprobată de către Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*) pentru a consilia și finanța companiile de pe Piața Alternativă de Investiții ($\rightarrow$ *Alternative Investment Market*). $\rightarrow$ *issuing house*.

nominal - *nominal*. Caracteristică a unui agregat, aceea de a fi evaluat la nivelul prețurilor curente; cu alte cuvinte, prin luarea în considerație și a nivelului inflației; de exemplu, oferta monetară ($\rightarrow$ *money supply*) nominală, rata dobânzii ($\rightarrow$ *rate of interest*). Întotdeauna implică o anumită legătură cu nivelul anterior al acelui indicator. $\rightarrow$ *par value; real*.

nominal interest rate - *rata nominală a dobânzii*. Rată a dobânzii ($\rightarrow$ *rate of interest*) calculată la un titlu de valoare cu dobândă fixă ($\rightarrow$ *fixed-interest security*), exprimată ca procent din valoarea pară ($\rightarrow$ *par value*), spre deosebire de dobânda calculată prin raportarea la prețul de piață al acelui titlu. $\rightarrow$ *yield*.

nominal value - *valoare nominală*. $\rightarrow$ *par value*.

nominal yield - *randamentul nominal*. $\rightarrow$ *yield*.

Nominalwert (Ger.) - *preț în termeni nominali*. $\rightarrow$ *nominal price*.

nominee - *împuternicit*. Persoană ori companie ($\rightarrow$ *company*) care deține anumite titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*) în numele altei persoane, pentru a-i păstra acesteia din urmă anonimitatea ori pentru a simplifica procedura de decontare a tranzacției ($\rightarrow$ *settlement*). Foarte mulți agenți de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*) au apelat la desemnarea de asemenea împuterniciți (companii) la care clienții lor au deschise conturi nominale; în care sunt înregistrate avantajele participării acestora pe piața de capital, sub forma deținerilor de acțiuni ($\rightarrow$ *share*) deținute în mod legal de către companiile împuternicite. Un astfel de sistem evită necesitatea pentru brokeri de a înmâna certificate de proprietate pentru acțiuni ($\rightarrow$ *share certificate*), fiind primul pas către trecerea la sisteme de tranzacționare care nu mai fac apel la înregistrări fizice, pe suport de hârtie. $\rightarrow$ *CREST; Transfer and Automated Registration of Uncertified Stock (TAURUS)*.

nominee account - *contul împuternicitului*. $\rightarrow$ *nominee*.

nominee company - *companie împuternicită*. $\rightarrow$ *nominee*.

non-bank - *entitate non-bancară*. Orice intermediar financiar care derulează operațiuni în afara sistemului bancar. → *commercial bank*.

non-borrowed reserves (US) - *rezerve neîmprumutate*. Acele rezerve ale băncilor comerciale din SUA care nu sunt rezultatul împrumuturilor obținute de la Rezerva Federală (→ *Federal Reserve*), adică rezerve acumulate prin operațiuni bancare obișnuite.

non-obligatory expenditure - *cheltuială care nu este obligatorie prin lege*. Capitol de cheltuială al Uniunii Europene (→ *European Union*) care nu este prevăzut în mod expres în textele tratatelor fondatoare. Conform acestor tratate, Parlamentul European, care are dreptul de a aproba sau respinge adoptarea bugetului Uniunii, poate să propună amendamente care pot fi susținute în ciuda divergențelor de opinii ale Consiliului European. → *obligatory expenditure*.

non-proportional treaty - *contract de non-proporționalitate*. Referitor la domeniul asigurărilor, înțelegere de a proceda la reasigurarea unei mărimi variabile din valoarea contractelor de asigurare. → *excess of loss treaty*; *reinsurance treaty*; *stop-loss treaty*.

non-recourse - *nerecurgerea la suport*. → *recourse*.

non-recourse finance - *finanțare nesusținută*. Împrumut al cărui serviciu și răscumpărare depind în mod exclusiv de profitabilitatea proiectului de afaceri și nu se realizează prin apelarea la alte fonduri aflate în posesia debitotului. → *factoring*.

non-underwritten - *negarantat*. Bilet la ordin (→ *note*), în special un Eurobilet (→ *Euronote*), care nu este garantat (→ *underwritten*). Atunci când este emis de o instituție care nu este bancă, aceste Eurobilete sunt incluse în categoria Euro hârtiilor comerciale (→ *Euro-commercial paper*), iar aceste emisiuni sunt cunoscute sub denumirea de programe de Euro hârtii comerciale. Termenul de "negarantat" poate fi substituit cu sintagma "fără implicare" (→ *uncommitted*).

Nordquote - *Nordquote*. Sistem de diseminare a cotațiilor pentru companiile de mari dimensiuni cotate la cele patru burse de valori (→ *stock exchange*) Scandinave. Început în 1994, experimentul a fost abandonat un an mai târziu.

normal market size (NMS) (UK) - *dimensiune normală a pieței*. Sistem de clasificare a acțiunilor (→ *stock*) cotate la Bursa de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*), criteriul de clasare fiind lichiditatea (→ *liquidity*). Acest nou sistem a înlocuit vechea clasificare a Sistemului de Cotare Automată al Bursei de la Londra (→ *Stock Exchange Automated Quotation System*) (acțiuni alfa, beta, gama; → *alpha securities*) la data de 14 ianuarie 1991. NMS-ul pentru fiecare acțiune se obține înmulțind valoarea medie zilnică a cifrei de afaceri (→ *turnover*) a clientului în anul anterior cu 2,5%, obținând o valoare medie estimată a negocierilor instituționale (→ *bargain*); această cifră este apoi împărțită la prețul acțiunii, obținând valoarea negocierilor raportată la numărul total de acțiuni. Acest număr al acțiunilor este împărțit pe 12 benzi NMS; spre exemplu, dacă numărul interimar de acțiuni este cuprins între 1.334 și 2.400, banda NMS este 2.000; dacă este între 2.401 și 3.750, banda este 3.000. Acțiunile care sunt incluse în banda 2.000 sau peste aceasta sunt considerate a fi lichide, iar celelalte categorii sunt considerate a fi mai puțin lichide (echivalentul, în vechea clasificare, a acțiunilor gama). Sistemul este utilizat pentru a stabili dimensiunea tranzacțiilor pentru care formatorii de piață (→ *market maker*) pot să coteze diferite niveluri de preț și pentru a asigura publicitatea datelor referitoare la evoluția pieței.

North American Free Trade Agreement (NAFTA) - *Acordul Nord American de Liber Schimb*. Înțelegere pentru crearea unei zone comerciale în care să fie abolite tarifele; NAFTA provine din fosta Zonă de Liber Schimb (FTA) creată între Statele Unite și Canada în anul 1989, extinsă pentru a include și Mexicul, în urma acordului semnat de șefii guvernelor din cele trei țări în anul 1992. Ratificarea de către organele legislative din cele trei țări s-a realizat un an mai târziu (1993). Tot în anul 1993, președintele Clinton a anexat două acorduri, introduse la cererea sindicatelor din SUA, a grupurilor de consumatori și a militanților pentru protecția mediului. Aceste acorduri au intrat în

vigoare la 1 ianuarie 1994.

nostro account - *contul nostru*. → *vostro account*.

note - *bilet*. **1.** instrument (→ *instrument*) care certifică promisiunea de a plăti o anumită sumă de bani la o anumită dată. → *commercial paper*; **2.** Înscrierea de către notar pe o cambie neachitată, a inițialelor, datei și a altor detalii, acestea fiind utilizate de către notar pentru a întocmi un protest (→ *protest*); **3.** Bancnotă.

note issuance facility (NIF) - *facilitate de emisiune a biletelor*. Formă de Eurocredit (→ *Eurocredit*) pe termen mediu, în cadrul căreia, debitorul emite o serie de instrumente (→ *instrument*) pe termen scurt, în schimbul unei garanții bancare obținută pentru întregul termen (→ *term*), garanție acordată sub forma unui aranjament de garantare (→ *underwriting*), sau a unui credit de susținere (→ *back-up credit*). În situația în care debitorul este o instituție bancară, acest instrument este, de regulă, un certificat de depozit (→ *certificate of deposit*); dacă debitorul nu este o entitate bancară (→ *non-bank*), de regulă, instrumentul este o poliță (*promissory note*). În cele mai multe situații, scadențele instrumentelor sunt de trei până la șase luni. Facilitățile de emisiune a biletelor sunt cunoscute și sub denumirea de facilități de garantare revolver (*revolving underwriting facilities*), facilități de achiziție a biletelor (*note purchase facilities*) și facilitate la Eurobilete (→ *Euronote facility*). Pentru investitori, avantajul facilităților de emisiune a biletelor constă în lichiditatea (→ *liquidity*) ridicată a instrumentului, în faptul că are scadența pe termen scurt, iar investitorul nu este obligat să participe la următoarea emisiune din cadrul seriei. Disponibilitatea băncilor de a achiziționa astfel de instrumente și marjele (→ *margin*) înguste pe care le oferă, au transformat facilitățile în instrumente foarte atractive pentru debitori, mai ales din perspectiva flexibilității tragerilor (→ *drawdown*) care sunt disponibile. Instrumentele sunt vândute, fie unui grup de bănci achizitoare, ori unui grup ofertant (*tender panel*), contractat de către sindicatul bancar care gestionează emisiunea, ori sunt vândute prin realizarea unui plasament (→ *placement*), derulat de către un singur agent de plasare. Sindicatul (→ *syndicate*) fie garantează emisiunea, fie face disponibile credite de susținere. Prima facilitate de emisiune de bilete care s-a bucurat de o largă publicitate a fost realizată de guvernul Noii Zeelande, pentru o sumă totală de 750 mil. \$, în anul 1981. Până în 1985, estimările cu privire la noile emisiuni se cifrau în jurul valorii de 33 mld. \$, ceea ce însemna o valoare totală a facilităților emise de 60 mld. \$.

note purchase facility - *facilitate de achiziție a biletelor*. → *note issuance facility*.

notice day - *ziua notificării*. Ziua în care trebuie realizată notificarea la bursa de mărfuri (→ *commodity market*) și care trebuie să conțină intenția de a oferi un bun, ce trebuie livrat, conform contractului în vigoare, în luna respectivă (și nu prin acoperirea (→ *cover*) contractului sau lichidarea (→ *liquidate*) acestuia, prin achiziția unui contract de compensare).

novus actus interveniens - Expresie juridică conform căreia, intervenția umană care se produce între momentul asigurării riscului (→ *risk*) și realizarea pierderii, se va considera că reprezintă cea mai apropiată cauză a pierderii. → *proximity rule*.

NOW account (US) - *cont NOW*. Cont personal de economii, purtător de dobândă deschis la o bancă sau o asociație de economii și împrumuturi (→ *savings and loan association*) asupra căruia poate fi tras un ordin negociabil de retragere (*negotiable order of withdrawal* - *NOW*, în realitate un cec (→ *cheque*), ceea ce face ca acel cont să devină un cont operabil prin cec și purtător de dobândă (→ *current account*). Utilizarea conturilor NOW a fost permisă pe întreg teritoriul SUA începând cu ianuarie 1980, cu toate că până de curând, rata dobânzii ce putea să fie plătită la astfel de conturi era plafonată la 51 %.

NPV. - → *discounted cash flow*.

NSB. - → *National Savings Bank*.

NSE (India) - → *National Stock Exchange*.

NT dollar - *noul dolar taiwanez*. Moneda (→*currency*) națională a Taiwanului.

numbered account - *cont numerotat*. Cont bancar a cărui identificare se face prin intermediul unui număr și nu cu ajutorul numelui celui care îl deține, în acest fel păstrându-se secretul bancar.

NV. - →*naamloze vennootschap*.

NYMEX. - →*New York Mercantile Exchange*.

NZFOE. - →*New Zealand Futures and Options Exchange*.

NZSE. - →*New Zealand Stock Exchange*.

OAT. - →*obligation a tresorerie*.

obiter dictum - Observație întâmplătoare formulată de un judecător, neavând în mod obligatoriu legătură cu cazul audiat, dar putând fi aplicată unor cazuri ulterioare.

obligation - *obligație, obligațiune*. **1.** Datorie (→*debt*). **2.** Instrument de debitare (→*debt instrument*), de obicei obligațiune (→*bond*).

obligation (Fr.) - *obligațiune*.

Obligation (Ger.) - *obligațiune*.

obligation à trésorerie (OAT) - *obligațiune de trezorerie*. Bon de tezaur (→*Treasury bill*) francez.

obligation au porteur - *obligațiune la purtător*. →*bearer security*.

obligation convertible en action (Fr.) - *obligațiune convertibilă în acțiune*. →*convertible bond*.

obligation de caisse (Fr.) - *obligațiune de casă*. Obligațiune bancară emisă pe termen mediu, netranzactionabilă la bursa de valori (→*stock exchange*).

obligation d'état (Fr.) - *obligațiune de stat*. Obligațiune (→*bond*) guvernamentală.

obligatory expenditure - *cheltuială obligatorie*. Cheltuială a Uniunii Europene (→*European Union*) care derivă direct din tratatele fondatorii. Parlamentul European, care are drept de decizie finală asupra aprobării sau respingerii bugetului Uniunii, poate propune amendamente asupra cheltuielilor obligatorii, dar, dacă acestea nu sunt aprobate de Consiliul European, singura sa posibilitate de recurs rămâne respingerea întregului buget. Cele mai importante exemple de cheltuieli obligatorii sunt cele care derivă din politica agricolă comună. →*non-obligatory expenditure*.

OBX, Oslo Bors (Norwegian) - *Bursa din Oslo*. Bursa de Valori din Oslo.

occupational pension scheme - *schema de pensionare după criteriul profesional*. →*pensions*.

OEIC. - →*open-ended investment company*.

Oesterreichische Kontrollbank - *Banca Austriacă de Control*. Instituție financiară austriacă semioficială, subvenționată din fonduri guvernamentale, ce emite obligațiuni în special pe piețele internaționale și de euro-obligațiuni (→*Eurobond*).

Oesterreichische Termin and Optionsbörse - *Bursa Austriacă de Tranzacții la Termen și Opțiuni*.

off-balance-sheet finance - *finanțare non-bilanțieră*. În cazul în care un activ nu este cumpărat și, astfel, nu este supus amortizării (→*depreciation*), dar este obținut prin leasing (→*leasing*) sau cumpărare în rate (→*hire purchase*), poate să nu apară în balanța contabilă (→*balance sheet*). Cheltuielile cu chiria vor intra, desigur, în calcularea contului de profit și pierderi (→*profit and loss account*), dar datoria companiei și capitalul angajat (→*capital employed*) vor fi subapreciate. →*market capitalization*.

offer for sale - *ofertă de vânzare*. Acțiunile pot fi oferite publicului la un preț fix printr-o ofertă de vânzare sprijinită de o campanie publicitară (US = *ofertă publică*). Cei care cumpără acțiuni subscriu la oferta de vânzare, respectiv fac o ofertă de subscriere. O astfel de ofertă de achiziție ($\rightarrow$ *tender*) se organizează mult mai rar. Într-o ofertă de achiziție, potențialii investitori sunt invitați să specifice numărul maxim de acțiuni pe care sunt dispuși să îl cumpere la un anumit preț, sau la un preț mai mare decât prețul minim stipulat de emitent. Casa de emisie ($\rightarrow$ *issuing house*) va stabili un preț, prețul de exercițiu ($\rightarrow$ *striking price*) la care întreaga emisiune poate fi vândută. Cei care au făcut oferta de cumpărare la un preț cel puțin egal cu prețul de exercițiu vor primi numărul de acțiuni solicitat (în afara cazului în care oferta este suprasubscrisă; $\rightarrow$ *oversubscribed*), iar cei care au oferit un preț mai mic decât prețul de exercițiu nu vor primi acțiuni. Emisiunile peste o anumită valoare (50 mil. £) trebuie oferite în întregime publicului, conform regulilor Bursei de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*), neavând dreptul de a fi oferite printr-un plasament ($\rightarrow$ *placing*) sau printr-o ofertă prin intermediari ($\rightarrow$ *intermediaries offer*). $\rightarrow$ *introduction*.

offer price - *preț de ofertă*. Prețul la care un agent ($\rightarrow$ *dealer*) sau un creator de piață ($\rightarrow$ *market maker*) va vinde mărfuri ($\rightarrow$ *commodity*) sau acțiuni ($\rightarrow$ *share*) (US = *preț cerut*). Managerii fondurilor mutuale ($\rightarrow$ *unit trust*) stabilesc de asemenea un preț de ofertă la nivelul căruia vor vinde unități publicului. $\rightarrow$ *bid price*.

office - *birou*. Companie sau societate mutuală ($\rightarrow$ *mutual society*) activând în domeniul asigurărilor.

official list - *listă oficială*. Lista zilnică a titlurilor de valoare ($\rightarrow$ *security*) admise la Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ *London Stock Exchange*). Nu include titluri tranzacționate pe piața extrabursieră ($\rightarrow$ *unlisted securities market*).

official prices - *prețuri oficiale*. La Bursa de Metale de la Londra ($\rightarrow$ *London Metal Exchange*), prețurile atinse în prima sesiune de tranzacții din fiecare zi, care sunt făcute atunci publice și folosite ca termene de referință pentru majoritatea burselor de metale internaționale în următoarele 24 de ore. Alt termen folosit: *settlement prices*.

offre publique d'achat (Fr.) - *ofertă publică de cumpărare*. $\rightarrow$ *cash take-over bid*.

offre publique d'échange (Fr.) - *ofertă publică de schimb*. Ofertă de preluare ($\rightarrow$ *take-over*) bazată pe un schimb de acțiuni ($\rightarrow$ *share*).

offshore banking - *activitate bancară offshore*. $\rightarrow$ *tax haven*.

offshore financial centres - *centre financiare offshore*. $\rightarrow$ *tax haven*.

offshore funds - *fonduri offshore*. $\rightarrow$ *tax haven*.

ohne Dividende (Ger.) - *fără dividend*. $\rightarrow$ *ex-dividend*.

ohne Kupon (Ger.) - *fără cupon*. $\rightarrow$ *ex-dividend*.

OKB. - $\rightarrow$ *Osterreichische Kontrollbank*.

Old Lady of Threadneedle Street - *Bătrâna Doamnă din Threadneedle Street*. Poreclă populară pentru Banca Angliei ($\rightarrow$ *Bank of England*).

Old Years - *vechile timpuri*. Termen folosit la Lloyd's ($\rightarrow$ *Lloyd's*) pentru a face referire la anul 1985 și la anii precedenți. Acești ani au inclus severe pierderi datorate legislației din SUA privitoare la producția de azbest și poluarea mediului, precum și alte pierderi. Legislația respectivă a provocat producătorilor americani uriașe costuri datorită plăților compensatorii, mergând până în urmă cu 40 de ani, și activităților de remediere. Tribunalele din SUA au interpretat contractele de asigurări, având o vechime de până la 40 de ani, într-un mod care a obligat asiguratorii să suporte costurile producătorilor.

OM. - Bursa de opțiuni ($\rightarrow$ *options*) din Suedia.

OMLX. - $\rightarrow$ *Options Market London Exchange*.

on-line - O parte a unui calculator, de exemplu o imprimantă, este 'on-line' când este

conectată și pregătită pentru folosire.

one-month money - *bani pe o lună*. Bani plasați prin intermediul unui instrument 'cumpărat' de pe piața monetară ($\rightarrow$ money market), cu scadența ($\rightarrow$ maturity) la o lună.

one-year money - *bani pe un an*. Bani plasați prin intermediul unui instrument 'cumpărat' de pe piața monetară ($\rightarrow$ money market), cu scadența ($\rightarrow$ maturity) la un an.

OPEC. - $\rightarrow$ Organization of Petroleum Exporting Countries.

open cover - *asigurare deschisă*. Poliță de asigurare ($\rightarrow$ insurance) de transport maritim asemănătoare unei polițe flotante ($\rightarrow$ floating policy), fiind diferită prin durata nelimitată de valabilitate.

open-end credit - *linie deschisă nelimitată de credit*. $\rightarrow$ revolving credit.

open-ended fund - *fond mutual deschis*. Fond de investiții în care unitățile pot fi cumpărate sau vândute managerului fondului, un fond mutual ($\rightarrow$ unit trust) sau o companie de fonduri mutuale ($\rightarrow$ mutual fund). Fondul este deschis în sensul că mărimea sa depinde de succesul înregistrat în vânzarea unităților, spre deosebire de un fond de investiții ($\rightarrow$ investment trust). Unitățile sunt cumpărate și vândute la un preț ce reflectă valoarea de piață a titlurilor de valoare pe care le reprezintă, plus cheltuielile de administrație egale cu diferența dintre prețul oferit de cumpărător ($\rightarrow$ bid price) și prețul de ofertă ($\rightarrow$ offer price).

open-ended investment company (OEIC) - *companie de investiții deschisă*. Fond mutual deschis ($\rightarrow$ open-ended fund) listat la o bursă de valori ($\rightarrow$ stock exchange) la un curs unic; asemănător unui fond de investiții ($\rightarrow$ investment trust), dar OEIC poate emite sau răscumpăra ($\rightarrow$ redemption) acțiuni ($\rightarrow$ share) pentru a regla cererea, într-un mod similar cu un fond mutual (cu capital variabil) ($\rightarrow$ unit trust). Este des întâlnit în țările Europei continentale și în SUA. Recent, existența sa a fost permisă și în Marea Britanie.

open market desk (US) - *biroul pieței deschise*. Termen ce definește secțiunea Băncii Rezervei Federale din New York care conduce operațiuni pe piața deschisă în numele Consiliului Rezervei Federale, și în mod special al Comitetului Federal al Pieței Deschise (Federal Open Market Committee). Termenul mai exact folosit este cel de *birou al pieței deschise interne*. $\rightarrow$ Federal Reserve.

open-market operations - *operațiuni pe piața deschisă*. Tranzacții pe piața monetară ($\rightarrow$ money market) efectuate de o bancă centrală, având ca obiectiv influențarea ratelor dobânzii pe termen scurt în scopul obținerii efectelor scontate prin politica monetară. Termenul este folosit pentru a distinge aceste acțiuni de alte măsuri de politică monetară aflate la dispoziția băncilor centrale, cum ar fi rezervele minime obligatorii ($\rightarrow$ reserve asset requirement), vânzarea de obligațiuni și acordarea directă de împrumuturi.

open-mouth operations (US) - *operațiuni de surprindere*. Expresie folosită pentru a descrie folosirea de către Rezerva Federală ($\rightarrow$ Federal Reserve) a unor declarații publice în scopul inducerii unei schimbări în condițiile pieței monetare ($\rightarrow$ money-market conditions).

open outcry, open outcry system - *sistem de licitație deschisă*. Practică folosită la o bursă de valori ($\rightarrow$ stock exchange) sau de mărfuri ($\rightarrow$ commodity market) prin care negocierea are loc prin licitarea orală a cererilor și a ofertelor de membrii bursei până la punctul la care prețurile sunt stabilite și tranzacțiile încheiate.

open position - *poziție deschisă*. Poziție ($\rightarrow$ position) care nu este acoperită ($\rightarrow$ cover) sau protejată împotriva riscului ($\rightarrow$ hedge). În tranzacțiile cu mărfuri ($\rightarrow$ commodity) reprezintă o poziție care nu a fost lichidată sau deținerea unui contract care nu a fost lichidat ($\rightarrow$ liquidated).

open year - *an deschis*. Afacerile agențiilor de la Lloyd's ($\rightarrow$ Lloyd's) sunt organizate pe un ciclu de trei ani, astfel rezultatele tranzacțiilor dintr-un an nu sunt finalizate până la sfârșitul celui de-al treilea an consecutiv; de exemplu, conturile unei afaceri efectuate în 1993 nu sunt închise până la sfârșitul anului 1995. Această procedură este prevăzută

datorită faptului că revendicările asupra unor polițe emise într-un an se pot extinde pe perioade ce trec de sfârșitul acestui an; de asemenea, procedura facilitează alegerea unei prime corecte de reasigurare (*→reinsurance*) la sfârșit. Primul și al doilea an din ciclul celor trei ani sunt cunoscuți sub numele de 'ani deschiși'. Termenul mai este folosit uneori pentru a denumi un cont de închidere (*→run-off account*).

opening price - *preț de deschidere*. Prețul la care este cotate un titlu de valoare în momentul în care o bursă de valori își începe activitatea (*→bid price; offer price*). Formatorii de piață (*→market maker*) își vor ajusta prețurile de la nivelurile atinse în momentul încetării tranzacțiilor din ziua anterioară (*→closing price*), conform anticipărilor legate de evoluția cererii și a ofertei.

operating factors (US) - *factori de operare*. Circumstanțe, cum ar fi emisiunile Rezervei Federale (*→Federal Reserve*), influențând lichiditatea (*→liquidity*) sistemului bancar al SUA, care trebuie luate în considerare când sunt efectuate operațiunile pe piața deschisă (*→open market operations*) ale Rezervei Federale (*→Federal Reserve*).

operating profit (or loss) - *profit (sau pierdere) din exploatare*. Profit (sau pierdere) înainte de plata dobânzii (*→interest*) și a impozitelor, înregistrat de regulă din principalele activități comerciale ale firmei, exclusiv activitățile excepționale (*→below the line*).

operating system - *sistem de operare*. Setul de programe (software) care controlează funcțiile de bază ale unui calculator. Un software adițional este în mod normal necesar pentru folosirea calculatorului în atingerea anumitor obiective, cum ar fi procesarea cuvintelor.

operating target (US) - *țintă operațională*. Agregatul monetar (*→non-borrowed reserve; reserve; Federal funds rate*) luat de biroul pieței deschise (*→open market desk*) drept țintă în operațiunile pe piața deschisă.

opération du double (Fr.) - *operație de dublu*. Tranzacție bursieră (*→bourse*) prin care sunt deținute simultan o opțiune (*→option*) de vânzare și o opțiune de cumpărare.

OPIC. - *→Overseas Private Investment Corporation*.

OPL. - *→overall premium limit*.

option - *opțiune*: **1.** Contract ce acordă beneficiarului dreptul de a cumpăra sau a vinde un instrument (*→instrument*) financiar sau o marfă (*→commodity*), inclusiv aur, la un preț specificat într-o perioadă determinată. Opțiunea poate fi sau nu executată, neexistând nici o obligație în acest sens. Când dreptul acordat este de cumpărare, contractul este denumit *opțiune de cumpărare* (call option); în cazul dreptului de vânzare, denumirea este de *opțiune de vânzare* (put option). Deținătorul opțiunii este liber să se folosească de o mișcare favorabilă a prețurilor, pierzând doar prima ce trebuie plătită pentru opțiune. Vânzătorul opțiunii este, evident, mai expus la risc. **2.** Pe piața valutară (*→foreign exchange*), termenul reprezintă un contract obligatoriu de cumpărare sau de vânzare a unei valute la un anumit preț, data tranzacției fiind lăsată la latitudinea deținătorului contractului. Tranzacțiile cu opțiuni au fost mult timp practicate între bănci dar s-au dezvoltat, în special opțiunile valutare, după introducerea lor la Bursa de Valori din Philadelphia, în 1982. Opțiunile cu titluri de valoare sau opțiunile cu rata dobânzii (interest rate options) au început să fie tranzacționate mai târziu. Opțiunile valutare au fost introduse la Bursa Internațională de Tranzacții Financiare la Termen din Londra (*→London International Financial Futures Exchange - LIFFE*) și la Bursa de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*) în 1985. Opțiuni la termen de trei luni cu lire au fost introduse la LIFFE în noiembrie 1987; tranzacțiile la termen cu obligațiuni guvernamentale japoneze au început în iulie 1987. Centre importante ale tranzacțiilor cu opțiuni sunt Bursa de Opțiuni de la Chicago (*→Chicago Board Options Exchange*), Bursa de Valori Americană (*→American Stock Exchange*), Bursa de Opțiuni Europeană (*→European Options Exchange*) de la Amsterdam și bursele din Australia, Franța, Suedia și Elveția. *→futures options; over-the-counter market*.

option d'achat (Fr.) - *opțiune de cumpărare*.

option de vente (Fr.) - *opțiune de vânzare*.

Options Clearing Corporation - *Corporația de Compensare pentru Opțiuni*. Casă de compensare (→*clearing house*) pentru derivate OTC (→*over-the-counter derivatives*), cu sediul în New York.

Options Market London Exchange - *Bursa de Opțiuni din Londra*. Bursă de opțiuni (→*options*) înființată în 1989 în asociere cu Bursa de Opțiuni Suedeză (OM), unde sunt tranzacționate derivate cu titluri de valoare suedeze și norvegiene; în 1987 a mai fost deschisă o bursă pentru contracte la termen cu cherestea (*Pulpex*).

Optionsschein (Ger.) - *drept de opțiune*. Dreptul acționarilor de a cumpăra acțiunile unei noi emisiuni la un preț convenit, acest drept fiind negociabil.

order - *ordin*. Instrucțiune dată unui broker-dealer (→*broker-dealer*) de un client de a cumpăra sau de a vinde un titlu de valoare (→*security*). Ordinul poate fi *ordin de piață* (→*market order*), de a cumpăra sau a vinde la cel mai bun preț posibil. Clientul poate impune un *ordin de stopare* (→*stop order*), de a cumpăra sau a vinde doar dacă prețul crește sau scade către un anumit nivel. Ordinele de *stopare a pierderilor* (→*stop-loss orders*) au în vedere protejarea clientului de pierdere sau limitarea acesteia în cazul căderii pieței (US = *limit order*).

order driven - *condus prin ordine*. Sistem de organizare a bursei de valori (→*stock exchange*) în care prețurile reacționează la ordine, cum ar fi *sistemul de licitație* (auction system) de la Bursa de Valori din New York (→*New York Stock Exchange*), prin care brokerii (→*broker*) și dealerii licitează în jurul unui *specialist* care menține piața anumitor acțiuni, cumpărând sau vânzând pe cont propriu sau în contul clienților. Diferă de conducerea prin cotări (→*quote driven*). Un sistem de conducere prin ordine poate fi automatizat astfel încât negocierile să aibă loc electronic, precum SETS (→*London Stock Exchange*).

ordinary branch - *branșă ordinară*. Afacere de asigurări de viață, diferită de branșa industrială (→*industrial branch*).

ordinary share (UK) - *acțiune ordinară*. Acțiune, titlu de proprietate asupra capitalului unei firme; deținătorii acțiunilor ordinare au dreptul la profiturile (→*profit*) distribuite după ce deținătorii titlurilor de credit negarantate (→*debenture*) și cei ai acțiunilor preferențiale (→*preference share*) au fost plătiți.

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) - *Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)*. Succesoarea Organizației pentru Cooperare Economică Europeană (→*Organization for European Economic Co-operation - OEEC*), OCDE a fost constituită în 1961 din membrii fondatori ai OEEC, cuprinzând majoritatea statelor vest-europene împreună cu Canada și SUA, cărora li s-au adăugat ulterior Finlanda, Japonia, Noua Zeelandă și Australia. Recent, au devenit membre Republica Cehă, Ungaria, Mexic și Turcia. Astfel, OCDE reprezintă în întregime lumea industrializată. Obiectivele OCDE sunt promovarea creșterii economice și a unui înalt grad de ocupare și stabilitate financiară în statele membre, creșterea comerțului internațional și contribuirea la progresul economic al statelor în dezvoltare și al statelor nemembre. Sediul principal se află la Paris, OCDE operând printr-o serie de comitete alcătuite din miniștrii statelor membre. O realizare timpurie a fost promovarea în continuare a codului liberalizării adoptat de predecesorul sa, care a contribuit substanțial la îndepărtarea restricțiilor în calea schimburilor valutare (→*exchange control*). Comitetul de Politică Economică a devenit ulterior un important sediu de consultări și acorduri internaționale asupra politicilor economice. OCDE publică o largă varietate de rapoarte, între acestea figurând și evaluări regulate asupra situației economiei mondiale și asupra economiei statelor membre. Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare coordonează activitățile OCDE privitoare la țările în dezvoltare și a înființat, printre altele, un standard al ajutoarelor la care poate aspira orice membru (0,7% din PNB; →*gross national product*).

Organization for European Economic Co-operation (OEEC) - *Organizația pentru Cooperare Economică Europeană (OCEE)*. Organizație înființată în 1948 ca răspuns la

planul Marshall (→*Marshall aid*) al SUA. Deschisă către toate statele europene, OCEE a cuprins 17 națiuni vest-europene; statele Europei de Est, inclusiv fosta URSS au refuzat participarea. Scopul OCEE a fost atingerea unui acord comun cu privire la alocarea ajutorului Marshall către fiecare stat; acest lucru s-a realizat prin înființarea unei serii de comitete tehnice pentru industrii și sectoare economice distincte, conform cu Programul de Reconstrucție Europeană înființat de consiliul OCEE. În acord cu aceasta, Congesul SUA a votat alocarea unor fonduri cât mai apropiate de sumele necesare. Prin acest program, care a continuat din 1948 până în 1951, 12,1 mld. £ au fost furnizate de SUA, echivalentul a aprox. 55 mld. \$ în prețurile din 1997. Ca rezultat al acestor eforturi, producția industrială totală a statelor din OCEE a crescut cu 50% între 1947 și 1952 / 3, iar volumul exporturilor către statele lumii a treia s-a dublat. Alte măsuri au inclus o reducere coordonată a restricțiilor cantitative în calea comerțului, în conformitate cu convenția GATT (→*General Agreement on Tariffs and Trade*), introducerea în 1950 a codului de liberalizare, ce a plasat comerțul cu bunuri, servicii și capital pe baze multilaterale, în locul celor bilaterale, precum și înființarea Uniunii Europene de Plăți (UEP), care a extins plățile comerciale de la un sistem bilateral la unul multilateral. UEP a fost succedată în 1958 de Acordul Monetar European, care a continuat extinderea convertibilității (→*convertibility*) și a înființat un credit *ad hoc*; creditele automate au fost desființate. Până în 1960, existând o creștere majoră a producției și a comerțului, s-a decis necesitatea formulării unor obiective mai vaste, semnându-se în acest sens o convenție pentru transformarea OEEC în Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (→*Organization for Economic Co-operation and Development - OECD*).

Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) - *Organizația țărilor Exportatoare de Petrol (OPEC)*. Organizație interguvernamentală a țărilor producătoare de petrol, înființată în 1960, ce cuprinde Algeria, Ecuador, Gabon, Indonezia, Iran, Irak, Kuweit, Libia, Nigeria, Quatar, Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite și Venezuela. În anii 1960 statele membre au naționalizat managementul terenurilor petroliere, până atunci operat de companii petroliere internaționale puternice. Ca reacție la conflictul arabo-israelian din octombrie 1973, țările OPEC au redus producția și au impus embargo asupra livrărilor către statele din Vest, rezultând o creștere puternică a prețului petrolului. Reducerile operate în producție au continuat și după încheierea păcii și s-au transformat într-un program coordonat de producție și restricții la export, în vederea creșterii permanente a prețurilor. În acest context, prețurile la petrol au crescut de la 3 \$ barilul în 1972 la 15 \$ la mijlocul anilor 1970, ajungând la 33 \$ barilul în 1981. Acest fapt a determinat un val internațional major de inflație și recesiune și, datorită înclinației statelor arabe de a-și concentra noile bogății în depozite bancare pe termen scurt, un sever dezechilibru al resurselor monetare internaționale. Cu toate acestea, până la mijlocul anilor 1980 măsurile stringente luate, pentru conservarea energiei, folosirea altor combustibili și deschiderea unor terenuri petroliere importante în țările importatoare au desființat practic dominația OPEC asupra prețurilor. Până la mijlocul anilor 1990 prețul barilului de petrol s-a stabilizat între 15-20 \$.

origin principle - *principiul originii*. →*value added tax*.

OSC Ontario Securities Commission - *Comisia Valorilor Mobiliare din Ontario*. →*Toronto Stock Exchange*.

OTOB. - →*Oesterreichische Termin und Optionbörse*.

out of the money - *în afara banilor*. Situația în care prețul de exercitare (→*exercise price*) al unei opțiuni este contrar prețului pieței, adică este mai mare în cazul unei opțiuni de cumpărare și invers în cazul unei opțiuni de vânzare. →*in the money*; *intrinsic value*.

outright forward - *forward complet*. Într-un contract valutar la termen (→*forward*), cumpărarea sau vânzarea unică, opusă unui *forward - forward* (→*forward - forward*) sau unui *swap* (→*swap*).

outright purchase / sale (US) - *cumpărare / vânzare completă*. Cumpărarea sau vânzarea de

către Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) a unor instrumente de pe piața monetară ($\rightarrow$ *money market*) cum ar fi bonuri de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bills*), obligațiuni ($\rightarrow$ *bond*) guvernamentale, pentru deținere sau pentru plăți, creând astfel o scurgere sau un influx în rezervele sistemului bancar.

over-the-counter (OTC) market - *pieță OTC*. **1.** Grup de dealeri autorizați ce furnizează facilități de tranzacționare în două sensuri cu titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*) ale companiilor necotate la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*). Termenul a început să fie folosit în SUA începând cu anii 1870; când acțiunile ($\rightarrow$ *stock*) au început să fie cumpărate în afara ghișeelor bancare. Este folosit în general pentru a se face referire la piețele titlurilor necotate ($\rightarrow$ *unlisted security*), în special în SUA, pentru sistemul de tranzacționare electronică cu formatori de piață ($\rightarrow$ *market maker*) pe întregul teritoriu național, denumit NASDAQ ($\rightarrow$ *National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*). De asemenea, NASDAQ tranzacționează acțiuni ale companiilor mari; inclusiv ale celor listate la alte burse de valori. **2.** Mai general, termenul definește orice activitate de tranzacționare cu titluri de valoare purtată în afara burselor de valori, de exemplu opțiuni ($\rightarrow$ *options*) OTC - opțiuni semnate de un singur vânzător pentru un singur cumpărător printr-un aranjament privat și confidențial, diferite de *opțiunile tranzacționate* (traded options).

overall premium limit (OPL) - *limita de premiere generală*. Cuantumul total al asigurărilor pe care le poate încheia ($\rightarrow$ *underwrite*) un membru al *Lloyd's* ($\rightarrow$ *Lloyd's*), suma maximă a valorii primelor pe care le poate accepta. OPL este calculat ca un multiplu al fondurilor ($\rightarrow$ *funds*) pe care le deține asiguratorul la *Lloyd's*.

overdraft (UK) - *depășire de cont*. Facilitate de împrumut ($\rightarrow$ *loan facility*) de cont curent ($\rightarrow$ *current account*) acordată de o bancă, prin care se permite unui client depășirea contului cu o anumită sumă; pentru o perioadă determinată. Dobânda ($\rightarrow$ *interest*) se plătește pentru suma cu care a fost depășit contul, reprezentând astfel o modalitate relativ ieftină de finanțare a unor cheltuieli fluctuante.

overfunding - *suprafinanțare*. $\rightarrow$ *funding*.

overheads - *cheltuieli indirecte*. Costuri care nu variază în raport cu producția pe termen scurt, de exemplu chirii, salarii administrative.

overlay manager - $\rightarrow$ *currency overlay manager*.

overnight money - *credit de o zi*. Bani plasați pe piața monetară ($\rightarrow$ *money market*), având scadența a doua zi.

overnight repo - *acord de răscumpărare într-o zi*. $\rightarrow$ *repurchase agreement*.

overseas banks (UK) - *bănci străine*. **1.** Bănci care operează în Marea Britanie, dar sunt deținute de proprietari străini. Există peste 600 de astfel de bănci operând în Marea Britanie; **2.** Bănci britanice ale căror operațiuni se desfășoară; în principal, în exterior.

Overseas Private Investment Corporation - *Corporația Investițiilor Private în Exterior*. Agenție guvernamentală a SUA înființată în scopul încurajării investițiilor private americane în statele în dezvoltare.

overseas sector - *sector extern*. Termen folosit în context economic pentru a denumi persoane, companii și guverne străine care derulează afaceri cu rezidenți naționali.

oversubscribed, oversubscription - *subscriere excedentară*. O emisiune nouă este suprasubscrisă dacă investitorii sunt pregătiți să cumpere un număr mai mare de acțiuni la prețul de ofertă sau prețul de exercitare ($\rightarrow$ *striking price*) decât numărul disponibil. În acest caz casa de emisiune ($\rightarrow$ *issuing house*) organizează o tragere la sorți prin care solicitările câștigătoare sunt selectate aleator sau scade solicitările până la un nivel minim de acțiuni ($\rightarrow$ *share*). $\rightarrow$ *offer for sale*.

overtrading - *tranzacționare peste resurse*. Termenul se referă la organizarea unei afaceri fără a dispune de capitalul de lucru ($\rightarrow$ *working capital*) necesar plății datoriilor, în momentul scadenței.

own resources - *resurse proprii*. Termen derivat din franceză (*ressources propres*) pentru a numi veniturile autonome ale Uniunii Europene (→*European Union*), în contrast cu contribuțiile directe ale statelor membre. Resursele proprii ale UE provin din încasările vamale aferente tarifelor comune, impozitele (→*levy*) agricole și 1 % din încasările din TVA, conform unei decizii luate în 1970.

P & I clubs - *cluburi P & L*. →*protection and indemnity clubs*.

P & L. - →*profit and loss account*.

pagare (Sp.) - *bilet la ordin*. →*note*.

pagare de empresa (Sp.) - *cambie*. →*Commercial paper*.

paid-up capital - *capital subscris*. Partea capitalului emis (→*issued capital*) al unei companii care a fost plătită de către acționari. Acțiunile parțial plătite sunt acelea pentru care doar o anumită proporție a prețului de emisie a fost plătită în cadrul subscripției. Această situație apare acolo unde acțiunile au fost emise în formă de plată parțială, a doua parte fiind plătită câteva luni mai târziu pentru a spori atractivitatea emisiunii de acțiuni.

Panda - O monedă chinezească de aur de o uncie (28 g.) cu un conținut de aur fin (→*fineness* - puritate) de o uncie troy (→*troy ounce*). A fost emisă pentru prima dată în anul 1982.

pair (Fr.) - *par*. →*Par*.

paper - *hârtie de valoare*. Un termen de jargon profesional pentru orice titlu de valoare (→*security*), cel mai general aplicat pentru acelea de pe piața monetară (→*money market*). Este utilizat mai ales pentru denumirea polițelor emise de companii atunci când tranzacționează cu un rabat (→*discount*), numindu-se poliță comercială (→*commercial paper*).

paperless settlement systems - *sisteme de achitare fără hârtii de valoare*. →*Transfer and Automated Registration of Uncertified Stock (TAURUS)*.

par - *par*. **1.** Un titlu de valoare (→*security*) este emis la valoare sa pară, valoarea nominală, sau valoarea tipărită și poate fi apoi comercializat peste sau sub acea valoare, ori încă la acea valoare. **2.** Rata de schimb (→*rate of exchange*) a unei monede fixată oficial, după cum a fost notificată către Fondul Monetar Internațional (→*International Monetary Fund* - IMF) până în momentul abolirii ratelor de schimb fixe din 1978. Al doilea amendament al articolelor acordului FMI, adoptat în 1978 cu un procentaj de 85% din voturile membrilor, a declarat suspendarea valorilor pare, prilej pentru reintroducerea lor în termenii drepturilor speciale de tragere (→*special drawing rights* - SDR), sau orice alt mijloc cu excepția aurului (→*gold*), sau a dolarilor americani.

par banking (US) - *operațiune bancară în sistem par*. Practica de a plăti valoarea nominală deplină de către o bancă pentru un cec sau alt mijloc făcut universal în S.U.A. de către Biroul de Rezerve Federale (→*Federal Reserve*) la începutul secolului XX.

par bond - *obligațiune pară*. O obligațiune comercializată la valoarea pară (→*par*), ceea ce mai târziu a fost definit mai general de prețul noilor emisii, sau de către venitul obținut.

par casier (Fr.) - *prin casier*. Una dintre cele trei tipuri de cotare de la bursa de valori (→*stock exchange*) franceză, celelalte fiind *à la criée* (prin strigare) și *par opposition* (prin opoziție). *Par casier* implică depozitarea ordinelor pentru titluri de valoare (→*security*) în lăcașuri specificate, sau "cuiburi de porumbel" (înțelesul termenului casier), pe piață, care sunt colectate și utilizate pentru determinarea unui preț de închidere al pieței (→*market clearing price*). Metoda este utilizată în mod normal pe piața spot (→*spot market*).

par opposition (Fr.) - *prin opoziție*. Una dintre cele trei tipuri de cotare de la bursa de valori (→*stock exchange*) franceză, celelalte fiind *par casier* (prin casier) și *à la criée* (prin strigare). Metoda *par opposition* constă în a stabili un arbitraj de preț (→*arbitrage*) pe piața forward (→*forward market*) și pe piața spot (→*spot market*).

par priced - *evaluat par*. Un titlu de valoare emis sau comercializat la *valoarea pară* (→*par value*), sau la valoarea nominală (*nominal value*), ori *valoarea tipărită* (→*face value*).

par value - *valoarea pară*. Prețul la care o acțiune (→*share*), sau alt titlu de valoare (→*security*), este emisă, care poate fi desigur mai mare sau mai mic decât prețul său de piață. Alternativ, *valoarea nominală* sau *tipărită*, desemnează acei termeni care sunt mai uzuali aplicați pentru *moneda* (→*currency*) divizionară i.e un bănuț de argint ce poate să valoreze mai mult decât valoarea sa înscrisă. →*parity*.

parallel markt (Neth.) - *pieță paralelă*. În prezent fosta piață de ordinul doi a titlurilor financiare nelistate (→*unlisted securities market*) de la Bursa de valori din Amsterdam (→*Amsterdam Stock Exchange*). Existau două subdiviziuni a pieței secundare olandeze: una a companiilor care fuseseră oficial admise și una pentru companiile care nu au îndeplinit toate cerințele. Termenul de *piețe paralele* este pe larg utilizat de asemeni pentru a desemna alte piețe de ordinul doi, sau piețe de titluri de valoare nelistate.

parallel money market - *pieță monetară paralelă*. Piețe de titluri de valoare pe termen scurt altele decât cele ale bonurilor de trezorerie (→*Treasury bills*), cambiilor (→*bill of exchange*) și a obligațiunilor (→*bond*) și incluzând monede europene (*Eurocurrency*), certificate de depozit (→*certificate of deposit*), credite ale autorităților locale, sau credite interbancare. →*interbank market*.

parent company - *companie mamă*. O companie care deține 50% sau mai mult din acțiunile obișnuite (→*ordinary share*) ale unei companii subsidiare (→*subsidiary company*).

pari passu - *de rang egal*.

Paris Bourse (Fr.) - *Bursa din Paris*. Principala bursă de valori (→*stock exchange*) din Franța, din 1991 încorporând bursele de valori regionale (→*regional stock exchange*) de la Bordeaux, Lille, Lyon, Marseille, Nancy și Nantes. Un membru al bursei de valori din Franța este numit *agent de schimb* și va fi membru al Camerei Sindicale a Agenților de Schimb (→*Chambre Syndicale des Agents de Change*), care împreună cu instituția oficială Comisia Operațiunilor Bursiere (→*Commission des Opérations de Bourse*), supraveghează piețele de titluri de valoare. *Bursa* are trei segmente principale: Piața cu Reglementări Lunare și Piața Decontărilor, care formează primul segment al primei piețe; piața secundară pentru întreprinderile mici și mijlocii și noua piață pentru acțiunile cu creștere ridicată la companii de înaltă tehnologie (→*EURO.NM*). În plus, există o Piață Liberă neregularizată OTC, fosta Piață în Afara Cotei. *Bursa* operează cu un sistem electronic de afișaj numit SUPERCAC, care afișează indicele CAC, care este bazat pe CATS (→*Toronto Stock Exchange* - Bursa din Toronto). Indicele General CAC este bazat pe 250 acțiuni, iar CAC 40, indicele bursier parizian cel mai frecvent cotelat este utilizat ca o bază pentru contractele futures (→*futures*). →*Companie des Agents de Change; Marché à Terme des Instruments Financiers*.

Paris interbank offered rate (PIBOR) - *rata dobânzii interbancare (la depozite) de la Paris*. Echivalentul francez al ratei dobânzii interbancare de la Londra (→*London interbank offered rate-LIBOR*).

parity - *paritate*. Un termen interșanjabil cu rata de schimb (→*exchange rate*), cel mai adesea utilizat de către instituțiile internaționale, un termen alternativ mai îndepărtat fiind *valoarea pară* (→*par value*). →*International Monetary Fund*.

parquet (Fr.) - *parchet (ring bursier)*. Un termen generic pentru Bursa din Paris (→*stock market*), la origine numele era utilizat doar pentru piața financiară oficială, spre deosebire de culise (→*coulisse*).

part (Fr.) - *parte*. 1. În general, o acțiune (→*share*) aflată în posesia oricui. 2. O acțiune a unei companii. 3. O deținere de acțiuni. 4. O dobândă financiară. 5. O contribuție.

participation preference shares (UK) - *acțiuni preferențiale participative*. →*preference shares*.

participation (Fr.) - *participare*. O deținere de acțiuni (→*shareholding*).

particular average - *medie particulară*. → *average*.

partly paid shares - *acțiuni plătite parțial*, → *paid-up capital*.

partnership - *parteneriat*. O afacere neînregistrată (→ *unincorporated business*) bazată pe o relație contractuală între două sau mai multe persoane care împart riscurile și profiturile. Fiecare partener are obligații în legătură cu datoriile și acțiunile de afaceri ale celorlalți, până la acoperirea deplină cu resursele proprii (deși ei sunt impozitați individual). → *fiscal transparency*.

pass (US) - *cupon*. → *coupon pass*.

pass through (US) - *cupon transferabil*. Un aranjament prin care plățile dobânzii și capitalului pentru ipotecile care au un titlu ipotecar colateralizat (→ *collateralized mortgage security*) și care sunt primite de un agent de serviciu, fiind transferate către deținătorul titlului financiar. În acest caz poate exista un coupon imediat transferabil, unde transferurile au loc pe măsură ce plățile sunt primite, sau un coupon transferabil modificat, unde transferurile către deținătorul titlului de valoare sunt garantate, indiferent de plățile primite de către agentul financiar.

passif (Fr.) - *pasiv*. 1. Obligație (→ *liability*). 2. Partea datoriilor dintr-un bilanț (→ *balance sheet*).

Patronat (Fr.) - *patronat*. Federația asociațiilor la (patronilor de) companii echivalentul instituției englezești Confederația Industriei Britanice.

pawnbroker (UK) - *cămătar*. O persoană care împrumută bani contra unui articol gajat pe care creditorul este liber să-l vândă dacă creditul nu-i achitat cu o dobândă, (→ *interest*) într-o perioadă de timp stabilită.

Pay As You Earn (PAYE) - *plătești după cum câștigi*. → *income tax*.

pay-out ratio - *rata plătită (procentul din profit plătit ca dividend)*. → *dividend cover*.

payback, payback period - *amortizare (a investiției) perioada de recuperare*. Perioada peste care venitul net cumulat rezultat dintr-un proiect de investiție egalizează investiția originală. Principalele sale inconveniente sunt că aceasta nu permite să se țină seama de valoare în timp a banilor sau de fluxurile de numerar (→ *cash flow*) din întreaga viață a proiectului. → *discounted cash flow*.

PAYE - *plătești după cum câștigi*. → *income tax*.

paying agent - *agent plătit*. Un intermediar, de obicei o bancă, responsabil de transmiterea plăților dobânzii și capitalului, primite de la agentul fiscal (→ *fiscal agent*), către deținătorul obligațiunilor (→ *bond*), în mod normal în sistem internațional (de exemplu → *Eurobond*), contra prezentării cupoanelor (→ *coupon*) și a certificatelor obligațiunilor.

payroll tax - *impozit pe salarii*. Un impozit (→ *taxation*) pus asupra salariilor și a altor câștiguri salariale plătite de către un angajator.

PC - *computer personal*, → *microcomputer*.

PDVSA. - → *Petroleos of Venezuela S.A.*

P / E ratio - *raportul P / E*. → *price-earning ratio*.

peg - *peg*. A menține moneda (→ *currency*) națională la o valoare de schimb fixă în raport cu o alta. → *crawling peg*.

PEG. - → *price-earning growth factor*.

penny share (UK) - *acțiune penny*. O acțiune cotată (→ *quoted*) la Bursa de la Londra (→ *London Stock Exchange*) și evaluată la mai puțin de £ 1, de exemplu 18 p. Acțiunile penny par ieftine și din acest motiv sunt populare având mulți speculatori, dar ceea ce este cu adevărat important este dividendul acțiunii și perspectivele companiei. → *heavy share*.

pension (Fr.) - *tranzacție în pensiune*. Un împrumut pe piața monetară franceză, titlul

financiar ($\rightarrow$ security) deținut în contrapondere a împrumutului de către creditor.

Pension Benefit Guarantee Corporation - *Corporația de Garantare a Beneficiilor din Pensii*. $\rightarrow$ Employee Retirement Income Security Act.

pension mortgage - *ipotecă de pensie*. Utilizarea unei sume neimpozabile plătită la scadența unei scheme personale de pensie ($\rightarrow$ personal pension scheme) pentru a plăti o ipotecă ($\rightarrow$ mortgage). Există un avantaj de impunere prin aceea că o schemă de pensionare atrage o relaxare fiscală, în timp ce prima unui poliț de asigurare de viață, sau alte metode nu realizează acest lucru. Un dezavantaj este că un volum mai mic rămâne din suma rezultată pentru a cumpăra o anuitate ($\rightarrow$ annuity). $\rightarrow$ life assurance.

pensions - *pensie*. Venit regulat după o anumită vârstă și în mod obișnuit după retragerea din activitate, furnizat printr-o schemă (plan) de stat sau o schemă privată. Cele mai multe țări au și scheme de stat și scheme private. În Marea Britanie pensia cu nivel fix este plătită bărbaților peste vârsta de 65 de ani și femeilor peste vârsta de 60 de ani care și-au plătit contribuțiile către Asigurarea Națională în mod corespunzător și există de asemenea și o Schemă de Pensii de Stat Corelată cu Veniturile (SERPS). Există două tipuri principale de scheme private: scheme ocupaționale de pensii, furnizate de către angajatori, fie contribuabili sau non-contribuabili și scheme personale de anuitate, pentru liber profesioniști și alți indivizi care nu sunt membri unei scheme profesionale. În cadrul acestor scheme indivizii plătesc contribuții la un fond administrat de către o companie de asigurări de viață ($\rightarrow$ life assurance company), sau de către alt investitor instituțional ($\rightarrow$ institutional investor), care furnizează o sumă finală în numerar la vârsta pensionării; dacă aceasta este abilitată pentru o relaxare fiscală, toate primele trebuie să fie utilizate pentru a achiziționa o anuitate ($\rightarrow$ annuity). Schemele ocupaționale de pensii pot fi de asemenea auto-administrate, adică, gestionate de către angajator. Schemele de pensii pot fi finanțate printr-un sistem de rezerve de capital, cu contribuții plătite într-un fond care este investit în titluri de valoare ($\rightarrow$ security) și alte active ($\rightarrow$ asset) și din care pensiile sunt plătite în cele din urmă. Astfel de fonduri, care primesc tratament de impozitare special, sunt operatori importanți pe piețele financiare ($\rightarrow$ institutional investor - investitor instituțional). Schemele de pensii pot fi nesuținute cu fonduri, ca în schema Asigurării Naționale din Marea Britanie și ca în cele mai multe scheme de stat, unde pensiile sunt plătite din contribuțiile celor care lucrează. $\rightarrow$ Employee Retirement Income Security Act; equalization of pensions; individual retirement account; Keogh plan; personal pension.

Pensions Act 1995 (UK) - *Legea pensiilor din 1995*. O lege care a intrat în vigoare în aprilie 1997 pentru completarea reglementării schemelor ocupaționale de pensii din Marea Britanie. Aceasta stabilește inter alia (printre altele): o "cerință de acoperire minimă cu fonduri" cu intenția de a asigura drepturile membrilor schemei de pensii în eventualitatea insolvenței angajatorului; un nou organism de reglementare, Departamentul de Reglementare a Pensiilor Ocupaționale; o creștere a numărului celor care controlează eliberarea de fonduri din schemă; și o mai deplină informare a membrilor schemei. $\rightarrow$ pension.

People's Bank of China - *Banca Populară a Chinei*. $\rightarrow$ central bank.

People's Insurance Company of China (PICC) - *Compania Populară de Asigurări din China*. O companie de stat de asigurări din China. PICC este cel mai mare asigurator din această țară.

per mille - *promilă*. "per mie": un termen utilizat pentru a exprima mai fin ratele dobânzii; astfel, "5 per mille" este egal cu 0.5%.

per se - *prin sine însuși*.

percentile - *percentile*. A x -a percentilă este valoarea unei distribuții de numere sub care se află x procente din numărul observațiilor. A 50 -a percentilă (care este numită mediană), de exemplu, împarte distribuția în două părți egale. Quartilele sunt la 25% și la 75%. În mod similar, decilele împart distribuția în 10 părți.

peril - *pericol*. Al unei asigurări, una din mai multele evenimente posibile, care constituie riscul ($\rightarrow$ *risk*) împotriva căruia este furnizată asigurarea.

peripherals - *periferice*. $\rightarrow$ *local area network*.

permanent health insurance (PHI) - *asigurare de sănătate permanentă*. Asigurare ($\rightarrow$ *insurance*) prin care indivizii care deveniți inapți să lucreze datorită unei boli sau unui accident primesc venit în timpul perioadei de incapacitate. Aceste beneficii încetează atunci când deținătorul poliței de asigurare împlinește vârsta de pensionare. Asigurarea este astfel numită deoarece asiguratorul rămâne permanent cu riscul de a începe să plătească asigurarea.

permanent interest-bearing shares (Pibs) (UK) - *acțiuni purtătoare de dobânzi permanente*. O formă de investiție într-o societate ipotecară. Acțiunile ($\rightarrow$ *share*) sunt perpetue, i.e. revocabile numai la lichidarea societății și după stingerea tuturor obligațiilor. Dobânda este plătită după plata tuturor celorlalte obligații. Când o societate imobiliară se transformă într-o companie cu răspundere limitată, i.e. o bancă, acțiunile sunt transformate în mod automat în debite subordonate ($\rightarrow$ *subordinated debt*) ale companiei.

perpetual annuity - *anuitate perpetuă*. O sumă anuală de bani plătită de-a lungul unei perioade indefinite de timp.

perpetual FRN (floating rate note) - *titluri de valoare cu rată fluctuantă a dobânzii*. Un titlu de valoare cu rată fluctuantă a dobânzii (floating rate note) fără scadență, i.e. nu trebuie să fie retrocedată plata; utilizat în principal ca un instrument de investiții ($\rightarrow$ *investment*).

personal annuity schemes - *scheme (sisteme) cu anuitate personală*. $\rightarrow$ *pension*.

personal equity plan (PEP) (UK) - *plan al (capitalului) personal*. O schemă introdusă de Legea Finanțelor din 1986 pentru a furniza o relaxare fiscală asupra operațiunilor de investiții personale în titluri de valoare (equity) listate la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*). În orice an poate fi investit de către un individ într-o singură companie un PEP de maximul de L 6000 plus L 3000. Nu există impozit pe câștigurile din capital ($\rightarrow$ *capital gain*), iar dividendele nu sunt supuse impozitului pe venit ($\rightarrow$ *income tax*) dacă sunt reinvestite. Pentru a beneficia de aceste beneficii, acțiunile trebuie să fie deținute de la începutul planului până la 31 decembrie a următorului an. Planul trebuie să fie administrat de o instituție financiară, și de anumite trusturi de investiții ($\rightarrow$ *investment trust*) și trusturi unite ($\rightarrow$ *unit trust*) ce au statut PEP (*qualifying trusts*). $\rightarrow$ *individual saving account*.

personal financial planning (PFP) - *planificare financiară personală*. Consultanță furnizată pe principii comerciale pentru afacerile financiare ale indivizilor privite în ansamblul lor, dar cu accent asupra pensiilor ($\rightarrow$ *pension*), asigurărilor de viață ($\rightarrow$ *life assurance*), impozitare ($\rightarrow$ *taxation*) și investițiilor ($\rightarrow$ *investment*). PFP se concentrează pe crearea și protecția capitalului ($\rightarrow$ *capital*), maximizarea și echilibrarea creșterii capitalului și venitului în concordanță cu dorințele și circumstanțele de impunere ale clientului. PFP are ca scop să facă provizioane pentru împrejurări viitoare incluzând achiziționarea unei locuințe; obligații de impozitare, achiziționarea de acțiuni în parteneriat sau alte acțiuni de afaceri, taxe școlare, boli și incapacități, pensionare și moarte. PFP nu este focalizat în mod normal pe maximizarea venitului câștigat ($\rightarrow$ *earned income*), dar se preocupă de forma în care acest venit este obținut, în alte cuvinte, de mixul pachetului de remunerare. Serviciile PFP sunt furnizate de intermediari financiari ($\rightarrow$ *financial intermediary*) care furnizează de asemeni propriul lor mediu de economisire, cum ar fi bănci comerciale ($\rightarrow$ *commercial bank*) și de specialiști consultanți, de brokeri de asigurări (*insurance broker*), contabili; de avocați consultanți, toți acești consultanți fiind subiectul prevederilor Legii Serviciilor Financiare ($\rightarrow$ *Financial Services Act*).

personal identification number (PIN) - *număr de identificare personală*. Un număr unic al unui individ cerut pentru a avea acces de la tastatura ($\rightarrow$ *key pad*) unui echipament

controlat de calculator, de genul unei chei de securitate, sau al unei mașini automate pentru numerar.

Personal Investment Authority (PIA) (UK) - *Autoritatea Investițiilor Personale*. O organizație autoreglementată pentru reglementarea produselor financiare cu amănuntul. PIA a înlocuit FIMBRA și LAUTRO și anumite activități ale IMRO și ale SFA din 1994 și va fi ea însăși absorbită de către FSA. → *Financial Services Act*.

personal loan (UK) - *credit personal*. Un împrumut bancar făcut fără un colateral (→ *collateral security*) de către un client, de obicei pentru scopuri precise. → *term credit*.

personal pension - *pensie personală*. O pensie (→ *pension*) derivând dintr-un cont de pensii pe numele unui singur individ, în comparație cu o schemă ocupațională de pensii sau cu o schemă de companie. Pensiile personale au devenit disponibile pentru angajații din Marea Britanie conform Legii Securității Sociale din 1985; până atunci angajații aveau acces numai la pensii ocupaționale. Pensiile personale sunt toate scheme de procurare a banilor (money purchase schemes), impozitarea și regulile sunt aceleași ca pentru schemele de pensii autoadministrate. Pensiile personale pot fi mutate împreună cu indivizii când aceștia își schimbă serviciul, fiind cunoscute ca *pensii portabile*. În S.U.A. pensiile personale au fost introduse în anul 1975 sub forma de conturi de pensii individuale (→ *individual retirement account - IRA*).

personal reserve - *rezervă personală*. Bani rezultați din profiturile subscrise (→ *underwriting profit*) ale membrilor Lloyd's (→ *Lloyd's member*) pe care aceștia le plasează împreună cu fondurile (→ *fund*) la Lloyd's). Agenții membrilor sunt împuterniciți să insiste asupra unui volum minim, dar nu există limită superioară.

Petrobas - Compania petrolieră de stat din Brazilia:

Petroleos de Venezuela SA (PDVSA) (Venezuela) - Compania petrolieră de stat din Venezuela.

Pfandbrief (Ger.) - *scrisoare de garanție*. Un instrument de credit emis pentru a refinanța ipotecile sau proiectele din sectorul public, strâns reglementate de lege. Pfandbrief poate fi emis numai de bănci autorizate, ele însele pe deplin obligate de această emisiune. Ipotecile de bază nu pot depăși 60% din valoarea proprietății; proiectele sectorului public trebuie să fie asigurate de către împrumuturi ale sectorului public. Pfandbrief trebuie să fie de asemeni acoperite cu fonduri separate până la cel puțin valoarea emisiunilor; deținătorii trebuie să reclame mai întâi activele în caz de neputință de plată. Pfandbrief sunt verificate de o instituție de stat.

PFI. - → *private finance initiative*.

PHI. - → *permanent health insurance*.

Philharmoniker - O monedă austriacă de aur de o uncie, de o puritate (→ *fineness*) și cu un conținut de aur de o uncie troy, emisă pentru prima dată în 1989.

physical - *fizic*. O marfă (→ *commodity*), vândută pe o piață de mărfuri (→ *market commodity*), disponibilă imediat sau livrată cât mai curând. Este astfel numită deoarece marfa este fizic în mână, în opoziție cu mărfurile care sunt subiectul opțiunilor futures (→ *futures*), opțiunilor forward (→ *forward*) și a contractelor de opțiuni de vânzare (→ *options contract of sale*). Termenul este utilizat sinonim cu "real", "cash" și "spot".

physical price - *preț fizic*. Prețul unei mărfi imediat disponibile pentru livrare și vânzare. Este cunoscut de asemeni ca preț cash sau preț actual. → *forward; futures; option*.

PIA. - → *Personal Investment Authority*.

PIBOR - → *Paris interbank offered rate*.

Pibs. - → *permanent health insurance*.

PICC. - → *People's Insurance Company of China*.

PIN. - → *personal identification number*.

pink sheets - *pagini roz*. Listinguri (→ *listing*) ale prețurilor de cumpărare (→ *bid price*) pentru formatorii de piață (→ *market maker*) pe piețele financiare în afara cotei (→ *over-the-counter*). Sunt publicate în S.U.A. de către Biroul Național al Cotărilor, care publică de asemeni paginile galbene pentru obligațiunile corporate.

pit trader - *operator în ringul londonez futures*. Un dealer (→ *dealer*) într-o zonă sau într-o platformă a unui nivel al bursei de schimb (→ *stock exchange*) sau al bursei de mărfuri operând prin sistemul strigării libere (→ *open outcry*).

PIX (Finland) - Indicele prețurilor de bază pe piața financiară finlandeză. → *Finnish Options Exchange (FOEX)*.

placement - *plasament*. → *placing*

placement (Fr.) - *plasament*. O investiție (→ *investment*).

placing (UK) - *plasare*. Vânzarea unor acțiuni noi către instituții sau persoane individuale, fiind distinctă de introducere (→ *introduction*) sau de oferta de vânzare (→ *offer for sale*) (US = *placement*). Plasarea acțiunilor este obișnuită pentru companiile private (→ *private company*), în care caz pot fi puse în vânzare investitorilor în mod direct de către companie (a private placing - o plasare privată), sau cu ajutorul unui broker (→ *stockbroker*). Pentru companiile publice care doresc să plaseze acțiuni ca o cale către listare (→ *listing*) este necesar să fie utilizat un sponsor (al emisiunii n.n.); acesta este numit plasator public (→ *introducer*). Bursa (→ *stock exchange*) permite companiilor listate să utilizeze plasarea numai pentru emisiuni mici, din moment ce nu toți investitorii nu au oportunitatea de a cumpăra la același preț. Pentru emisiunile mari este necesară o ofertă de vânzare, dar aceasta reprezintă un mijloc mai costisitor pentru creșterea capitalului. → *intermediaries offers*.

plastic money - *bani de plastic*. → *credit card*.

Plaza Agreement (1985) - *Acordul de la Plaza*. Un acord realizat la Hotelul Plaza din New York, în septembrie 1985 de către Grupul celor Cinci - S.U.A., Marea Britanie, Japonia, Franța, și Germania de Vest - în privința măsurilor care ar trebui luate pentru a realiza o mai mare stabilitate a monedei internaționale și pentru ca ratele de schimb să reflecte mai strâns situația economică a țărilor implicate.

Plc. - → *incorporation*.

plus value (Fr.) - *plus valoare*. 1. Aprecierea capitalului (→ *appreciation of capital*). 2. Valoare în surplus, i.e. conceptul marxist a valorii adevărate a muncii în contrast cu valoarea salariului plătit.

PMI. - → *private medical insurance*.

poison pill - *pilulă otrăvită*. O acțiune defensivă pentru a descuraja o ofertă de preluare (→ *take-over bid*) ostilă, cum ar fi vânzarea unui activ (→ *asset*) major. → *corporate raider*.

polarization (UK) - *polarizare*. Noul cadru de reglementare în industria investițiilor (→ *Financial Services Act* - Legea Serviciilor Financiare) nu permite băncilor, societăților ipotecare (→ *building society*) și altor intermediari financiari (→ *financial intermediary*) să vândă propriile produse financiare, de genul unităților de trust, și să se prezinte ele însele în același timp ca și consultanți pentru astfel de produse. Aceste unități trebuie să polarizeze: fie să acționeze ca independenți oferind consultanță și vânzând toate produsele competitorilor, fie ca agenți, vânzând propriile servicii. Unele instituții au ales o cale, altele o alta. → *independent financial adviser (IFA)*; *independent intermediary*.

policy - *poliță*. Un contract pentru asigurare (→ *insurance*).

policy holder - *deținător de poliță*. Posesorul unei polițe (→ *policy*) de asigurare.

Policy Signing and Accounting Centre (PSAC) - *Centrul de Contabilizare și Andosare a Polițelor*. → *London International Insurance and Reinsurance Market Association*.

political risk - *risc politic*. Riscul, în tranzacționarea titlurilor financiare, ca o afacere să fie serios afectată de o schimbare în politica oficială de genul celei privitoare la impozitare (→ *taxation*), la tarifele vamale (→ *tariff*), cotele de import (→ *quota*), controlul monetar (currency control), proprietățile străinilor, naționalizarea, ratele dobânzilor etc.

poll tax - *impozit per persoană*. Un impozit ridicat în mod egal de la fiecare persoană adultă membră a unei comunități; de unde numele neoficial dat impozitului comunitar din Marea Britanie (→ *local taxation* - impozitare locală).

pooled pension funds - *fonduri de pensii grupate*. Un ansamblu de fonduri de pensii administrate în mod colectiv de către un manager de fond.

Ponzi scheme (US) - *schemă Ponzi*. O escrocherie investițională în care infractorul își însușește investiția și plătește dobânda și profiturile către investitori din banii noi care intră în schemă. Numele vine de la scandalul din 1920 în care a fost implicat Charles Ponzi.

pooling of interests - *combinare a dobânzilor*. → *consolidated accounts*.

portable pension (UK) - *pensie portabilă (mobilă)*. → *personal pension*.

portofolio - *portofoliu*. **1.** Un grup de titluri de valoare (→ *security*) deținute ca o investiție. **2.** O ramură sau o clasă de afaceri de asigurări.

portfolio insurance - *asigurare de portofoliu*. O tehnică bursieră (→ *stock exchange*) prin care se efectuează tranzacțiile compensatorii de pe piețele futures (→ *futures market*) sunt utilizate pentru a compensa schimbările de pe piața curentă.

portfolio investment - *investiție de portofoliu*. → *balance of payments*.

portfolio theory - *teoria portofoliului*. Analiza economică a mijloacelor prin care investitorii pot minimiza riscul și maximiza veniturile. În teoria portofoliului un loc central revine ideii că riscul poate fi redus prin diversificarea deținerii de active (→ *asset*), din moment ce veniturile sunt o funcție a riscului anticipat. Analiza statistică a prețurilor acțiunilor (→ *share*) este utilizată pentru a furniza repere pentru alcătuirea portofoliului. → *alpha coefficient; capital asset pricing model*.

POSB - *Banca de Economii a Oficiului Poștal*. → *National Saving Bank*.

position - *poziție*. **1.** Extensiunea unui angajament financiar al unei persoane în legătură cu o acțiune (→ *stock*), cu o marfă (→ *commodity*), sau o monedă (→ *currency*). Dacă un dealer (→ *dealer*), de exemplu, vinde 100 de acțiuni (→ *share*) pe care clienții nu le au, aceștia au vândut scurt sau au avut o poziție scurtă de 100 de acțiuni. Dacă aceștia au 100 de acțiuni, atunci ei au o poziție lungă de 100 de acțiuni în cărțile lor de tranzacții. Ei vor specula la scădere (→ *bear*), i.e. o poziție scurtă, dacă se așteaptă ca prețul acțiunilor să scadă și pot să cumpere acțiunile pentru a face vânzarea lor mai ieftină mai târziu; și pot specula la creștere (→ *bull*) sau o poziție lungă dacă ei anticipează o creștere a prețului. **2.** Achiziția printr-un aranjament bancar a unei jumătăți dintr-o afacere swap (→ *swap*) cu scopul de a completa afacerea la timpul potrivit prin găsirea unui contra-partener.

Post-Market Trading (PMT) - *Tranzacționare Post Piață*. Un sistem de tranzacționare cu afișare automată folosit de Bursa de Mărfuri din Chicago (Chicago Mercantile Exchange) în colaborare cu Reuters.

Postal Saving Bureau - *Biroul Poștal de Economii*. → *Maruyu*.

Potato Terminal Market (Neth.) - *Terminalul Pieței de Cartofi*. O piață futures (→ *futures market*), pusă la punct în anul 1958, operând la Rotterdam și Amsterdam, în sistemul varietății Bintjie. Singura bursă de mărfuri de acest gen demnă de atenție din Europa, aparține de Piața Futures a Cartofilor din Londra (→ *London Potato Futures Market*).

pound cost averaging (UK) - *evaluarea costului mediu în lire*. Investirea unei sume fixe de bani (să spunem) pe o bază lunară într-o acțiune ($\rightarrow$ share) (să spunem într-un trust de investiții $\rightarrow$ investment trust) va produce un preț pe acțiune mai scăzut decât dacă s-ar achiziționa un număr fix de acțiuni în fiecare lună. Motivul este simplu de înțeles căci dacă prețurile fluctuează în timp, mai multe acțiuni vor fi cumpărate când prețul este scăzut și mai puține când prețul este ridicat (US = evaluarea costului mediu în dolari, sau plan în dolari constanți).

PPP. - $\rightarrow$ purchasing power parity.

pre-emptive rights (UK) - *drepturi de preemțiune*. Dreptul deținătorilor de acțiuni ale unei companii de a fi primii care pot refuza să achiziționeze noile acțiuni ($\rightarrow$ share) emise de companie. Aceste drepturi au susținere legală în Marea Britanie.

preference shares (UK) - *acțiuni preferențiale*. Deținătorii de acțiuni preferențiale preced deținătorii de acțiuni obișnuite ($\rightarrow$ ordinary share), dar urmează deținătorilor de debite ($\rightarrow$ debenture holder), în plata dividendelor ($\rightarrow$ dividend) și a retrocedării capitalului dacă compania este lichidată ($\rightarrow$ liquidation - lichidare). Acțiunile preferențiale (US = preferred stock) conferă deținătorului în mod normal dreptul la o rată fixă a dividendului, i.e. sunt *neparticipative*, dar *acțiunile preferențiale participative* dau dreptul deținătorului la o parte a profiturilor ($\rightarrow$ profit) reziduale. Acțiunile preferențiale conferă drepturi limitate de vot pot fi răscumpărabile sau nu ($\rightarrow$ redeemable security). *Acțiunile preferențiale cumulative* conferă în continuare dreptul la dividende preferențiale de la un an la altul, în timp ce cele *necumulative* nu conferă acest drept. Pentru *acțiunile preferențiale în trepte* $\rightarrow$ investment trust.

preferred stock (US) - *acțiuni preferențiale*. $\rightarrow$ preference shares.

Preis (Ger.) - *preț*. Prețul unei acțiuni ($\rightarrow$ share) individuale; în opoziție cu cursul (Kurs), prețul pieței pentru o clasă de acțiuni.

pre-market - *pre-piață*. Tranzacționare între membrii unei burse de mărfuri ($\rightarrow$ commodity market) înainte ca sesiunea de tranzacționare din ring să înceapă.

premier cours (Fr.) - *primul curs (bursier)*. $\rightarrow$ opening price.

premium - *primă*. **1.** În asigurări ($\rightarrow$ insurance), suma de bani plătită, fie o singură dată (primă singulară), sau în mod continuu (primă regulată), pentru a cumpăra o poliță de asigurare. **2.** Pe piețele forward ($\rightarrow$ forward market), piețele monetare futures ($\rightarrow$ futures currency market) și la bursele de mărfuri, suma cu care un preț de la o dată târzie depășește prețul de la o dată timpurie. **3.** A titlurilor de valoare ($\rightarrow$ security), volumul cu care prețul pieței secundare ($\rightarrow$ secondary market price) depășește prețul de emisiune ($\rightarrow$ issue price) sau valoarea pară ($\rightarrow$ par value). **4.** A opțiunilor ($\rightarrow$ options), plata inițială cerută, în mod normal de 10%. **5.** Volumul cu care prețul unei acțiuni a unui trust de investiții ($\rightarrow$ investment trust) depășește valoarea activului net ($\rightarrow$ net asset value).

premium income - *venitul primei*. Fluxul total al primelor polițelor de asigurare primit de o companie de asigurări.

premium pool - *aranjament de primă (cu fonduri cumulate)*. Un aranjament prin care mai multe companii de asigurări își desfășoară afacerile împreună prin intermediul unui singur $\rightarrow$ broker. $\rightarrow$ dollar pool.

Premium Trust Fund - *Trustul Fondurilor de Primă*. Fondul în care trebuie plătite toate primele în contul polițelor de asigurare și reasigurare emise de Lloyd's ($\rightarrow$ Lloyd's) și din care sunt plătite cererile de despăgubiri și alte obligații subscrise. Fondul este administrat de un trust aprobat de Departamentul de Comerț și Industrie ($\rightarrow$ Department of Trade and Industry).

present value - *valoare prezentă*. $\rightarrow$ discounted cash flow.

Prestel. - $\rightarrow$ view data.

Prêt. (Fr.) - Un împrumut ($\rightarrow$ loan).

price-earning growth factor (PEG) - *factorul de creștere preț-venit*. Un indicator financiar ($\rightarrow$ financial ratio) utilizat pentru asistența în alegerea acțiunilor ($\rightarrow$ share). Factorul PEG este calculat prin împărțirea indicelui preț-câștiguri de perspectivă ($\rightarrow$ price-earnings ratio - P / E) al unei acțiuni la ritmul viitor estimat de creștere al câștigurilor ($\rightarrow$ earning) pe o acțiune. O acțiune cu o creștere a câștigurilor de 15% și un indice P / E de 25 ar avea un factor PEG de 1,67 ($25 / 15$). Jim Slater care a definit această măsură, spune că în conformitate cu acest indice acțiunile pot fi atractive la un PEG de 1,00 sau mai mic, dar atrage atenția că este necesar să fie luați în calcul și alți factori, din moment ce indicele este proiectat să măsoare acțiunile în creștere ($\rightarrow$ growth stock) și nu acțiunile cu evoluție ciclică ($\rightarrow$ cyclical stock), ori acțiunile în revenire ($\rightarrow$ recovery stock). De menționat de asemenea că metoda are legătură cu prognozele unor analiști de investiții ($\rightarrow$ investment analyst) care pot să se dovedească rele.

price-earnings (P / E) ratio (PER) - *indicele preț-câștiguri*. Prețul cotat al unei acțiuni ordinare împărțit la câștigurile pe acțiune din cel mai recent an, cunoscut de asemenea ca *multiplul*. În Marea Britanie metoda distribuției nete este utilizată în calcularea PER, în care câștigurile sunt definite ca dividendele nete după taxare plus câștigurile reținute ($\rightarrow$ retained earning) ($\rightarrow$ corporation tax - impozitul asupra corporațiilor). Indici P / E mari reflectă aprecieri favorabile ale investitorilor privind puterea viitoare de câștig a companiei.

price index - *indicele prețurilor*. $\rightarrow$ share index.

primary - *primar(ă)*. **1.** În legătură cu piața acțiunilor, parte a pieței (financiare n. t.) care se ocupă cu noile emisiuni ($\rightarrow$ issue), cf. $\rightarrow$ secondary market. **2.** Al Sistemului Federal de Rezerve ($\rightarrow$ Federal Reserve System), un dealer ($\rightarrow$ dealer) de pe piața titlurilor de valoare ($\rightarrow$ security) guvernamentale prin care sunt derulate operațiuni pe piață deschisă ($\rightarrow$ open market). **3.** În legătură cu asigurarea ($\rightarrow$ insurance), afaceri derulate de un asigurator cu publicul larg, mai curând decât cele de reasigurare ($\rightarrow$ reinsurance). **4.** În legătură cu bursa de mărfuri ($\rightarrow$ commodity market), un produs în stare naturală, care a fost puțin sau deloc prelucrat ori rafinat, de genul lânăii brute, minereurilor metalifere.

primary dealer - *dealer de pe piața primară*. **1.** Un dealer de titluri de valoare cu care operează birourile de pe piața deschisă ($\rightarrow$ open market) pentru derularea operațiunilor (US.). **2.** Un dealer de titluri de valoare împuternicit de Banca Angliei pentru a tranzacționa ca un formator de piață ($\rightarrow$ market maker) cu titluri de valoare sigure ($\rightarrow$ gilt) (UK).

primary market - *piață primară*. $\rightarrow$ new issued market.

prime (Fr.) - *primă*. **1.** O primă de asigurare. **2.** O plată suplimentară.

prime rate (US) - *rată a dobânzii de bază (principală)*. $\rightarrow$ base rate.

principal - *principal*. **1.** O persoană care acționează pe cont propriu, cumpărând și vânzând pe propriul risc, în mod distinctiv de cineva care acționează ca un agent ($\rightarrow$ agent) pentru altcineva, ca de exemplu un $\rightarrow$ broker. **2.** Volumul unui debit, i.e. suma capitalului, excluzând orice primă ($\rightarrow$ premium) sau dobândă ($\rightarrow$ interest).

prise de contrôle (Fr.) - *preț de control*. O preluare ($\rightarrow$ take over).

private - *privat* În limbaj financiar, un termen utilizat pentru a denumi probleme non-guvernamentale, sau care nu țin de stat. $\rightarrow$ public.

private company (UK) - *companie privată*. $\rightarrow$ incorporation.

private equity (UK) - *capital pe acțiuni privat*. Investiție instituțională în companii nelistate ($\rightarrow$ unlisted company). $\rightarrow$ ventures capital.

private finance initiative (PFI) - *inițiativa de finanțare privată*. Un program britanic sponsorizat de guvern pentru realizarea de proiecte în sectorul public în care costurile sunt împărțite cu întreprinderile din sectorul privat.

private medical insurance - *asigurare medicală privată (PMI)*. Asigurare (→*insurance*) care acoperă costurile utilizării facilităților medicale în sectorul privat.

private placing - *plasament privat*. →*placing*.

private sector - *sector privat*. Parte a economiei care nu aparține administrației publice locale sau centrale, sau companiilor comerciale, sau altor entități aparținând guvernului. Sectorul privat include în principal instituțiile și companiile deținute financiar în mod privat, cât și indivizii. O distincție este făcută de asemeni între sectorul bancar privat, i.e. acele instituții financiare care sunt bănci și sectorul privat non-bancar. Termenul este utilizat pe larg în contexte economice și privind oferta monetară (→*money*). →*overseas sector, public sector*.

private trading system (US) - *sistem privat de tranzacționare*. Un sistem de afișare a tranzacțiilor utilizat de către investitorii instituționali (→*institutional investors*) și de către brokerii-dealers (→*broker-dealers*) care nu doresc să utilizeze bursa (→*stock exchange*) ca bază de evaluare a costului, sau din discreție, ori din alte motive.

private unrequited transferuri - *transferuri private necompensate*. Un termen utilizat în balanțele de plăți în legătură cu sumele de bani transmise de muncitorii străini către rude sau alte persoane din țările de origine. Sunt incluse aici donațiile caritabile și alte transferuri non-comerciale.

privatization - *privatizare*. Vânzarea capitalului deținut (→*equity*) de către stat în industrii naționalizate sau în alte întreprinderi comerciale către investitori privatizați. Privatizarea, care este utilizată în așa-numita *denaționalizare*, poate implica deținerea unei majorități sau a unei minorități de către guvern, cum ar fi reținerea de către guvernul britanic, în anumite cazuri, a acțiunii de aur, care reprezintă o facilitate pentru a conferi dreptul de veto în situații de oferte de preluare care nu sunt binevenite, cum ar fi cele din străinătate. O mare parte din industria aflată în proprietate guvernamentală a fost privatizată în Marea Britanie începând cu 1981, având ca obiectiv promovarea concurenței, eficienței și deținerea individuală de acțiuni. Au fost utilizate stimulente cum ar fi *bonusuri de redevență* (cum ar fi o emisiune gratuită de 10% din acțiuni pentru investitorii care participă la afacere peste un anumit termen), care nu sunt utilizate în mod normal pe piața financiară primară (→*new issue market*). Privatizările au inclus British Gas, British Telecom, Jaguar și companiile de apă și electricitate. Multe alte țări, inclusiv Franța și noile țări industrializate (→*newly industrialized countries*) din Estul Europei (→*Eastern Europe*), au desfășurat programe de privatizare. Exemple recente sunt Banque Nationale de Paris și Singapore Telecom. →*privatization voucher*.

privatization voucher - *voucher (cupon) de privatizare*. Un voucher (cupon) care poate fi schimbat pentru acțiuni într-o companie privatizată, cu o valoare de 10000 de ruble, distribuite cetățenilor ruși ca o parte a programului de privatizare. De la sfârșitul lui 1992, au fost emise 150.000.000 de astfel de vouchere. A existat o utilizare rapidă a acestor cupoane, ducând la o privatizare a 3-4% din companiile industriale în fiecare lună din perioada considerată, ceea ce a dus la apariția a circa 35.000.000 de acționari.

prix d'emision (Fr.) - *preț de emisiune*. Prețul de exercitare (→*striking price*) în cazul unei vânzări de titluri de valoare prin ofertă (→*offer*) de vânzare prin opțiuni de achiziție (→*tender*).

prix d'offre (Fr.) - *preț de ofertă*. Prețul de rezervă (→*reserve price*) în cazul unei noi emisiuni de titluri de valoare (securities).

professional indemnity insurance - *asigurare de garanție profesională*. Asigurare (→*insurance*) care furnizează compensații pentru pagube apărute pe fond de neglijență, disponibilă pentru anumite profesii, cum ar fi doctori, avocați și contabili.

profit - *profit*. Profitul net înainte de impozitare este ceea ce rămâne după deducerea tuturor costurilor bănești, i.e. venituri din vânzări minus salarii, rentă, combustibili și materii prime, dobânda (→*interest*) la împrumuturi (→*loan*) și amortizarea (→*depreciation*).

Profitul brut este profitul net înainte de a se deduce amortizarea și dobânda. Pentru companiile prelucrătoare este ceva obișnuit să se descrie câteva elemente de costuri cum ar fi costurile vânzărilor ($\rightarrow$ *cost of sale*), iar în cazul distribuției este utilizat termenul de "marjă brută" ($\rightarrow$ *margin*) pentru calcularea profitului.

profit and loss account (P&L) (UK) - *contul de profit și pierdere*. O situație financiară care arată venitul, cheltuielile și profitul ($\rightarrow$ *profit*) sau pierderea care rezultă din operațiunile dintr-o anumită perioadă.

profit-sharing scheme (UK) - *plan de distribuire a profitului*. Aranjamente prin care se acordă angajaților unei companii o parte din profituri. Acestea pot lua mai multe forme. Angajaților le pot fi oferite *opțiuni pentru acțiuni* conform cărora ei pot să achiziționeze acțiuni la un preț fixat care poate fi, după un anumit timp, substanțial mai mic decât prețul pieței. Planul poate fi restricționat la anumite categorii de angajați, ca în cazul *opțiunilor pentru acțiuni pentru conducere*. Ca o alternativă angajații pot să achiziționeze acțiuni în cazul unei scheme de economisire în raport cu veniturile. Alte forme de repartizare a profiturilor includ planuri de dețineri de acțiuni, conform cărora sunt distribuite gratuit acțiuni și scheme care prevăd că o anumită proporție a profiturilor este rezervată pentru a fi distribuită angajaților și nu acționarilor, fie pe o bază discreționară fie ca un procentaj din câștiguri. Anumite planuri de distribuire a profiturilor sunt susceptibile de scutire de impozit pe câștigurile din capital ($\rightarrow$ *capital gain tax*) și de impozitul pe venit ($\rightarrow$ *income tax*).

programme trading (UK) - *program de tranzacționare*. US = *program trading*. Achiziționări și vânzări de titluri de valoare generate de calculator care apar atunci când se ivesc sau dispar mari prime ca urmare a diferenței dintre prețurile titlurilor de valoare și prețurile acelorași titluri de valoare de pe piața futures ($\rightarrow$ *futures market*). O formă de arbitraj ($\rightarrow$ *arbitrage*).

project finance - *finanțarea proiectului*. Ansamblul fondurilor necesare pentru operațiuni ingineresti de scară mare și pentru cele de construcții, incluzând proiecte mari de locuințe. Acestea sunt în principal fonduri împrumutate ($\rightarrow$ *loan fund*), cu posibilitatea de a adăuga o mixtură de finanțare de capital ($\rightarrow$ *equity finance*), cu o scadență ($\rightarrow$ *maturity*) cât mai depărtată posibil de durata construcției; împreună cu anumite subvenții guvernamentale și credite care sunt disponibile; și susținute, în mod particular pentru operațiunile din străinătate, de garanții de credit ($\rightarrow$ *credit guarantee*) publice sau private și de asigurări de risc politic. În cazul proiectelor pe terenuri din străinătate este necesară o utilizare optimă a devizelor ($\rightarrow$ *foreign exchange*). Finanțare semnificativă este obținută din surse internaționale cum ar fi Asociația Internațională pentru Dezvoltare (International Development Association - IDA); Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare ($\rightarrow$ *International Bank for Reconstruction and Development*), Banca de Import-Export, băncile de dezvoltare și piețele de Euroobligațiuni ($\rightarrow$ *Eurobond*) și cele de Eurodolari ($\rightarrow$ *Eurodollar market*). Finanțarea proiectului este condusă în mod normal de un consorțiu de bănci, contractanți și de instrumente de investiții.

promisory note - *bilet la ordin*. $\rightarrow$ *note*.

prompt date - *dată promptă*. Data de livrare stabilită într-un contract de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity*) la termen.

property income certificate (PINC) (UK) - *certificat de venit din proprietate*. O acțiune ($\rightarrow$ *share*) pentru deținerea unei singure firme, care conferă deținătorilor beneficiile venitului și creșterii de capital, dar care nu poate fi tranzacționată. Tranzacționarea acțiunilor în acest sistem prin PINC-uri este de așteptat să fie condusă pe o nouă piață unită, dar dezvoltările au fost reținute de probleme privind clarificarea statutului de impozitare pentru acest nou instrument de investiții.

proportional treaty - *convenție proporțională*. A unei asigurări, o înțelegere de reasigurare ($\rightarrow$ *reinsurance*) la o proporție fixă din despăgubire. $\rightarrow$ *quota share reinsurance treaty*; *reinsurance treaty*; *surplus treaty*.

proprietary company - *companie proprietară*. 1. O companie de asigurări cu capitalul emis sub formă de acțiuni; comparativ cu companie mutuală (*→mutual company*). 2. În Australia, o companie cu răspundere limitată (*→limited company*).

prospectus - *prospect*. Un document care conține informații despre companie în legătură cu o emisiune nouă (*→new issue*) (de acțiuni, n. t.). Cu doar câteva excepții, este ilegal ca o companie să invite pe cineva să achiziționeze acțiuni fără să însoțească solicitarea cu un prospect care să conțină anumite informații conținute în Legea Companiilor din 1985 (*→incorporation* - înregistrare), sau, în cazul companiilor înscrise la Bursa de la Londra (*→London Stock Exchange*), în concordanță cu reglementările din Cartea Galbenă (*→Yellow Book*).

protection and indemnity clubs - *cluburi pentru protecție și despăgubire*. Asociații mutuale (*→mutual*) înființate la începutul secolului al XIX-lea pentru a furniza protecție armatorilor pentru riscuri care nu erau acoperite în mod normal de asigurările maritime convenționale. Membrii plătesc o cotizație anuală determinată de tonajul vasului asigurat.

protest - *protest*. Un document emis de un notar, prin care se certifică că o cambie (*→bill of exchange*) nu a fost plătită la data prevăzută.

provisions - *provizioane*. Sume stabilite în conturi (și deduse din profituri) pentru a avea rezerve pentru cheltuieli și pierderi anticipate, ca de exemplu o datorie nerecuperabilă. Provizioanele nu pot fi făcute acolo unde cheltuielile sau pierderile sunt puternic incerte, cum ar fi în cazul unei posibile acțiuni în justiție, dar notată ca o *obligație întâmplătoare*. Când pierderile nu au loc provizioanele pot fi *anulate*. În cazul în care, de exemplu, o datorie irecuperabilă se dovedește imposibil de recuperat aceasta se va *anula*, adică se va scădea din registrul activelor firmei.

provisional clause (US) - *clauză condițională*. O clauză inserată în 1966 în directiva (*→directive*) scrisă dată pentru oficiul pieței deschise (*→open market desk*) după fiecare întâlnire de lucru a Comitetului Federal al Pieței Deschise (*→Federal Open Market Committee*), prin care sunt prevăzute instrucțiunile de menținere a rezervelor libere (*→free reserve*) la un anumit nivel, arătând că creșterea creditului bancar (*→bank credit*) mandatat nu a fost excesiv.

proximity rule - *regulă de proximitate*. Prevedere în legislația de asigurare conform căreia numai cauza imediată, sau proximă, a pierderii sau stricăciunii trebuie să fie luată în calcul când se decide dacă riscul (*→risk*) asigurat a apărut.

proxy - *procură*. Acționarii care nu pot să se prezinte la o adunare a acționarilor (*→annual general meeting* - adunare generală anuală) pot autoriza (dând o procură unei) altă persoană (inclusiv președintele sau alt director) să voteze în interesul lor, fie după cum gândesc ei, sau în concordanță cu anumite instrucțiuni.

PRT. - *→petroleum revenue tax*.

"prudent insurer" - *asigurător prudent*. Termen utilizat pentru a defini extensiunea sarcinii de dezvăluire a faptelor materiale obligatorii pentru o persoană asigurată (*→insured*) cu un contract. Asiguratul trebuie să dezvăluie toate faptele pe care dorește să le ia în considerație un asigurator prudent atunci când dorește să se asigure împotriva unui risc (*→risk*).

prudential rations. - *→capital adequacy*.

PSAC. - *→Policy Signing and Accounting Centre; London International Insurance and Reinsurance Market Association*.

PSB (Postal Saving Bureau) (Jap.) - *Oficiu Poștal de Economii.. →Maruyu*.

PSBR. - *→public-sector borrowing requirement*.

PSL (Private - sector liquidity) - *Lichiditatea sectorului privat. →money supply*.

PTS. - *→private trading system*.

public - *public*. Termen utilizat în limbajul economic și financiar pentru a desemna activitățile de stat, în contrast cu acelea ale publicului general, pentru care se utilizează termenul de *privat*. Cei doi termeni sunt cu un anumit grad de anomalie; un termen cum ar fi *stat, official sau guvernamental*. În loc de "public", ar fi mult mai precis.

public dividend capital - *capital cu dividend public*. Formă de finanțare guvernamentală pe termen lung utilizată în Marea Britanie pentru industriile naționalizate la care sunt plătite dividende mai curând decât dobânzi. Capitalul nu este rambursabil. Din moment ce dividendele sunt plătite din profituri și acestea sunt rar materializate în industrii naționalizate, puțin din acest capital a fost oferit.

public finance - *finanțare publică*. Furnizarea de bani pentru cheltuieli publice prin impozitare ($\rightarrow$ *taxation*) și împrumuturi. $\rightarrow$ *budget*.

public limited company (plc) - *companie publică cu răspundere limitată*. $\rightarrow$ *incorporation*.

public placing. - $\rightarrow$ *placing*.

public sector - *sector public*. Partea unei economii care consistă din guvernul central, guvernul local (administrația publică locală n. t.), industriile naționalizate și alte entități deținute de guvernul local și central.

public-sector borrowing requirement (PSBR) (UK) - *necesarul de împrumut al sectorului public*. Termen utilizat pentru deficitul financiar total al guvernului și al corporațiilor publice (întreprinderi deținute de stat), i.e. volumul bănesc necesar pentru a fi împrumutat, într-un an financiar dat.

public subscription - *subscripție publică*. $\rightarrow$ *offer for sale*.

Public Works Loan Board (PWLb) (UK) - *Comisia de Creditare a Lucrărilor Publice*. O instituție guvernamentală stabilită pentru a furniza finanțarea împrumuturilor către autoritățile locale, adesea la rate ale dobânzilor mai scăzute decât cele ce ar putea fi obținute de pe piața capitalului. Pentru o anumită perioadă după cel de-al Doilea Război Mondial recurgerea la PWLB pentru finanțarea datoriilor autorităților locale era obligatorie: mai târziu aceasta a devenit opțională.

Pulpex. - $\rightarrow$ *Options Market London Exchange (OMLX)*.

pumping (US) - *pompare*. Acțiunea Rezervei Federale ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) de a injecta un supliment monetar masiv la rezervele bancare și astfel să provoace o scădere a ratelor dobânzilor, înainte de a anunța o reducere a ratei scontului ($\rightarrow$ *discount rate*). Aceasta permite Rezervei Federale să stabilească o rată a scontului mai mică decât era necesară pentru a o aduce în linie cu ratele dobânzilor care prelevă pe piață. Stratagema, în general provocată de considerente politice, a fost descrisă ca o "insuficiență a francheții".

purchasing power parity (PPP) exchange rates - *rate de schimb la paritate putere de cumpărare*. Rate de schimb ($\rightarrow$ *exchange rate*) bazate pe prețurile relative ale aceluiași coș de bunuri din fiecare țară, în locul ratei de schimb indicată de piață, sau a ratelor fixe. PPP-urile sunt utilizate deoarece ratele de schimb pot fi *supra* sau *subevaluate* în termenii puterii interne de cumpărare. O monedă poate fi, de exemplu, supraevaluată în raport cu puterea de cumpărare reală datorită mișcărilor de capital sau speculațiilor ($\rightarrow$ *speculation*).

pure risk - *risc pur*. Al asigurării, un risc în care o pierdere sigură va apare dacă are loc o împrejurare dată, sau un pericol grav ($\rightarrow$ *peril*) și prin urmare un risc, în contrast cu riscurile speculative ($\rightarrow$ *speculative risk*), care este asigurabil, din moment ce apariția poate fi calculată de legea numerelor mari ($\rightarrow$ *law of large numbers*).

put option - *option put*. $\rightarrow$ *option*.

PWLb. - $\rightarrow$ *Public Works Loan Board*.

pyramid investment scheme - *plan de investiții piramidal*. O schemă în care fiecare membru subscrie o mică sumă, pentru care ei vor primi mai târziu o plată mare, numai dacă

numărul membrilor crește continuu. Astfel de scheme colapsează inevitabil, cu mari pierderi pentru cei care subscriu mai târziu. În 1993 schema Caritas din România, implicând 3 milioane de oameni, mai bine de o șesime din populație, a ajuns la punctul de prăbușire.

Pyramiding. - *piramidal* → *holding company*.

qualifying trusts - *trusturi autorizate*. → *personal equity plan*.

quanto option - *opțiune quanto*. O opțiune (→ *option*) pentru titluri de valoare străine de bază la care este garantată imunitatea pentru riscul legat de ratele de schimb (→ *exchange rate*).

quantum theory of money - *teoria cantitativă a banilor*. O teorie pusă la punct de Profesorul de Economie Politică de la Universitatea Yale, Irving Fisher (1867-1947), conform căreia modificările cantității de bani disponibile în economie influențează în mod direct nivelul prețurilor. Teoria este sintetizată în ecuația $MV = PT$, unde M este cantitatea de bani, V este viteza de circulație a acestora în economie, P este nivelul general al prețurilor și T este numărul total de tranzacții din economie. Ecuația este un truism dar Fisher i-a dat semnificație în sensul că V este constant și că T reflectă activitățile fizice din economie. Astfel, $M = kPT$. Teoria a fost combătută de Keynes pe baza faptului că V ar putea varia de fapt cu M, dar a fost revitalizată de Milton Friedman (→ *Milton Friedman*) și transformată în punctul de pornire al școlii monetariste (→ *monetary school*) a acestuia.

quartile - *quartile*. → *percentile*.

quasi-equity - *cvasi - capital*. → *mezzanine*.

quota - *cotă*. O proporție fixă agreată a unei obligații financiare, astfel: **1.** A Fondului Monetar Internațional (→ *International Monetary Fund - IMF*), acea parte a resurselor organizației subscrisă de fiecare țară și determinată în raport cu participarea țării la comerțul internațional. **2.** A reasigurării (→ *reinsurance*), acea parte a riscurilor cedantului (→ *cedant*) care trebuie să fie reasigurată sub forma unei cote părți (→ *quota share*) a convenției de reasigurare. **3.** A aranjamentelor internaționale de mărfuri, cantități de mărfuri pe care țările contractante se angajează să le accepte la import, sau cantități pe care țările exportatoare contractante se angajează să nu le depășească.

quota share reinsurance treaty - *convenție de reasigurare cu cotă parte*. O convenție proporțională (→ *proportional treaty*) prin care un asigurator plasează o cotă agreată a oricărei clase particulare de riscuri (→ *risk*) la un reasigurator (→ *reinsurer*), cedându-i acestuia o proporție echivalentă a primelor relevante și primind de la acesta o refinanțare în aceeași măsură a despăgubirilor relevante plătite.

quotation - *cotare*. Un preț pentru titlurile de valoare (→ *security*) la care va tranzacționa un formator de piață (→ *market maker*). → *bid price*; *offer price*.

quote driven - *condus de cotări*. Un sistem de bursă (stock market) (de obicei în relație cu un sistem electronic) în care prețurile sunt determinate inițial de cotările dealerilor (→ *dealer*) sau a formatorilor de piață (→ *market maker*). Ultimele prețuri sunt determinate de cerere și ofertă ca pe orice altă piață, dar termenul este folositor pentru a distinge între sistemele utilizate, de exemplu, la Bursa din New York (New York Stock Exchange, care este condus de comenzi (→ *order driven*) și acele de la Asociația Națională a Sistemului de Cotări Automate al Dealer-ilor de Titluri de valoare (→ *National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ*) și până de curând, cel al Bursei de la Londra (→ *London Stock Exchange*), care este condus de cotări. Sistemele electronice conduse prin cotări tind să înlocuiască ringul tradițional de tranzacționare (→ *trading floor*).

quoted company - *companie cotată*. O companie (→ *incorporation* - înregistrare de companii) ale cărei acțiuni sunt listate la o bursă oficială. Comparativ cu compania nelistată (→ *unlisted company*).

quotient cours bénéfique (Fr.) - raportul curs beneficiu. → *price-earning ratio*.

Quotron - O companie, acum parte a companiei Reuters (→ *Reuters*) care realizează afișarea cotărilor prețului capitalului (→ *equity price*). Recent mai mulți competitori au apărut pe piață pentru a oferi informații bursiere în timp real (→ *real time*), inclusiv din acelea care pot fi citite pe echipamente mobile de telecomunicații. → *Telerate*.

R & R (Reconstruction and Renewal) - Reconstrucție și Reînnoire. → *Lloyd's*.

Rallonge - → *short-term monetary support (STMS)*.

rally - *revenire*. O creștere bruscă a prețului unei acțiuni (→ *stock*), sau în nivelul general al prețurilor, care urmează unui declin.

ramp, ramping - *rampă*. Achiziționarea de titluri financiare cu scopul exclusiv de a le crește prețul. O practică utilizată pe piața cambiilor europene (→ *Euronote market*); utilizată de asemeni pe partea de piață a unei companii în decursul unei oferte de preluare - în ciuda faptului că este ilegală cumpărarea de către o companie a propriilor ei acțiuni.

ratchet - *ambreiaj*. → *earn-out*.

rate - *rată*. **1.** O abreviere a ratei dobânzii (→ *rate of interest*) folosită mai mult pe piața monetară (→ *money market*), de exemplu, rata dobânzii interbancare, rata efectelor bancare, rata CD-urilor (→ *certificate of deposit*). **2.** O prescurtare a ratei de schimb (→ *rate of exchange*), de exemplu rata dolarului, rata mărcii germane. **3.** A efectelor de comerț (→ *commercial paper*) în SUA, Franța, Australia și Canada, pentru a estima valoarea de credit a emitentului; dată de o agenție de rating.

rate anticipation swap - *troc pentru anticiparea ratei dobânzii*. Un troc (→ *swap*) de titluri de valoare realizat în așteptarea unei modificări a ratelor dobânzii.

rate of exchange - *rata de schimb*. Valoarea unei monede (→ *currency*) în termenii altei monede, adică, numărul de unități monetare necesare pentru a obține o altă unitate monetară.

rate of interest - *rata dobânzii*. Proporția unei sume de bani care este plătită pentru o perioadă de timp specificată în cazul unui împrumut (→ *loan*). Aceasta poate fi o rată a dobânzii fixă sau una fluctuantă (→ *floating rate*).

rate of return - *rata profitului*. → *return of investment*.

rate support grant - *subvenție de susținere a ratei dobânzii*. O subvenție generalizată din partea guvernului central al Marii Britanii către administrațiile publice locale, care suplimentează finanțările ulterioare având ca obiectiv să le facă capabile de a atinge standarde ale serviciilor la costuri comparabile pentru plătitorii locali de taxe.

rates - *rate*. → *local taxation*.

rating - *rating*. → *Standard and Poor's Rating*.

rating agency - *agenție de rating*. O firmă sau o organizație alcătuită de către emitenții de rate (→ *rate issuer*) pentru efecte de comerț (→ *commercial paper*), sau pentru titluri de valoare (→ *security*). În Marea Britanie, SUA și alte țări există multe agenții de rating. În Franța Agenția de Evaluare Financiară (Agence d'Evaluation Financière - ADEF) a fost înființată ca un joint venture între agențiile guvernamentale și investitorii instituționali. În Australia rating-ul este dat de Australian Ratings. → *credit rating*.

RBA. - → *Reserve Bank of Australia*.

reaction function (US) - *funcție de reacție*. Ajustarea de către Rezervele Federale (→ *Federal Reserve*) a controlului său monetar în funcție de modificări largi în economie.

real - *real*. Caracteristica unui agregat sau nivel care este exprimat în termeni monetari curățați de efectul inflației de la o dată anterioară, de exemplu investiție (→ *investment*) reală, rate ale dobânzilor (→ *rate of interest*) reale, ofertă monetară (→ *money supply*) reală.

real - Moneda națională a Braziliei.

real bills doctrine - *doctrina bancnotelor reale*. → *elastic currency*.

real - estate investment trusts (REITs) (US) - *trusturi de investiții în proprietăți imobiliare*. Trusturi cotate (→ *quoted trust*) (→ *investment trust* - trust de investiții) care emit obligațiuni asigurate de un pachet de proprietăți comerciale. Lansate pentru prima dată în 1982, REIT-urile au ajuns în 1993 de la o capitalizare de piață (→ *market capitalization*) de 3 miliarde de dolari (\$) la una de 25 de miliarde de dolari. Această creștere a fost atribuită popularității instrumentului printre negustorii de proprietăți imobiliare, datorită randamentului scăzut comparativ cu cel cerut de cumpărătorii proprietăților imobiliare noi, și unui nivel scăzut al randamentului susținut de o cerere puternică pentru fonduri mutuale. REIT-urile sunt o formă de substituie a titlurilor de valoare cu împrumuturi bancare (securitizare).

real time - *timp real*. Un sistem de calcul computerizat sau de comunicații în care generarea de date, introducerea informațiilor și procesarea datelor au loc virtual simultan, astfel încât rezultatul emis de sistem, de exemplu un indice a prețului acțiunilor (→ *share price index*), va reflecta schimbările reale (în prețuri) în momentul în care apar.

receivables - *sume de primit*. Sume datorate dintr-o afacere, adică datorate de către debitori (→ *debtor*).

receivership - *relația de primire*. → *bankruptcy*.

reciprocal insurance - *asigurare reciprocă*. → *reasigurare*.

recognized investment exchange - *schimb de investiții recunoscut*. → *Financial Service Act*.

recognized professional body (RPB) - *organism profesional recunoscut*. → *Financial Service Act*.

Reconstruction and Renewal - *Reconstrucție și Reînnoire*. → *Lloyd's*.

recourse - *recurs*. Dreptul de a cere compensație de la vânzătorul unui instrument financiar dacă emitentul acestui instrument nu onorează cerințele care decurg din acesta. O cambie (→ *bill of exchange*) ștampilată *non-recurs* sau *fără recurs* nu este andosată pentru plată. → *factoring*.

recovery stocks - *acțiuni în redresare*. Acțiuni (→ *share*) ale unor companii care au suferit o reevaluare în scădere a rating-ului și care sunt acum recomandate în speranța sau în așteptarea că acestea se vor redresa.

Red Book (US) - *Cartea Roșie*. Un termen familiar pentru Declarația Financiară (→ *Financial Statement*) și Raportul asupra Bugetului emis în Ziua Bugetului.

red chip - *red chip*. O companie listată la Bursa din Hong Kong (→ *Hong Kong Stock Exchange*), controlată de o organizație de afaceri sau guvernamentală situată în China.

red herring (US) - *red herring*. Un prospect (→ *prospectus*) preliminar emis pentru a testa piața pentru o nouă emisiune (→ *new issue*), care nu include un preț ferm. (UK = *pathfinder prospectus* - *prospect pentru găsirea căii*).

redeemable security - *titlu de valoare răscumpărabil*. Acțiuni (→ *stock*) sau obligațiuni (→ *bond*) care sunt răscumpărabile la valoarea lor pară (→ *par value*) la o anumită dată, la date sau eventualități specificate. Cele mai multe titluri de valoare (→ *security*) cu dobândă fixă sunt răscumpărabile, deși obligațiunile perpetue (→ *consols bear*) nu au dată de răscumpărare.

redemption - *achitare*. Returnarea unui împrumut (→ *loan*) sau valoarea pară (→ *par value*) a unui titlu de valoare (→ *security*) la scadență (→ *maturity*) prin reachiziționarea unui titlu de valoare cum ar fi un certificat de fond mutual (cu capital variabil) (→ *unit trust*).

redemption date - *data achitării*. Data la care trebuie rambursat un împrumut.

redemption yield - *venit răscumpărabil*. → *yield*.

rediscount - *rescontare*. Acțiunea unei bănci centrale (→*central bank*) de a sconta (→*discounting*) hârtiile de valoare care le sunt prezentate de către operatorii pieței monetare (→*money market*). Se numește așa deoarece hârtiile de valoare au fost deja scontate pe piață și banca centrală acționează în virtutea capacității sale de exeditor (→*lender*) de ultim resort; adesea termenul este folosit ca rescontare.

reducing-balance methods of depreciation - *amortizare prin metoda soldului - redus*. →*depreciation*.

réescompte (Fr.) - *rescont*. →*rediscount*.

refinance - (a) *refinanța*. 1. A prelua sau a garanta un credit existent; în mod frecvent de către o agenție oficială, cum ar fi Banca de Export - Import (→*Export - Import Bank*) (US) sau Departamentul de Garantare a Creditelor de Export (→*Export Credit Guarantee Department*) (UK), *vis á vis* de băncile comerciale care furnizează credite de export.

regional bank (Jap.) - *bancă regională*. Una din cele două categorii de bănci comerciale japoneze. Restricționate la districtele locale, acestea servesc în special întreprinderilor locale. Aflate în mod normal în posesia unor fonduri în surplus, acestea sunt creditori pe piața împrumuturilor de tip call (→*call market*). →*city bank*.

regional stock exchanges - *burse regionale*. Multe țări mari au burse (→*stock exchange*) mai mici în completarea celei principale, iar acestea tranzacționează titlurile de valoare (→*security*) ale organizațiilor locale la fel de bine ca titlurile financiare listate la bursa principală. În Marea Britanie există burse regionale în câteva orașe (→*London Stock Exchange* - Bursa de Valori de la Londra), în timp ce în SUA există două burse mari în New York, Bursa de Valori de la New York (→*New York Stock Exchange*) și Bursa Americană (→*American Stock Exchange*) și alte câteva burse regionale care includ pe cele din Boston, Midwest (Chicago) și Pacific (Los Angeles). Deși bursele regionale sunt importante în unele țări, în special bursele germane (→*German stock exchange*) și cele elvețiene (→*Swiss stock exchange*), în cele mai multe țări bursele principale contează pentru vasta majoritate a tranzacțiilor cu titluri de valoare, iar recent s-a declanșat tendința de integrare a burselor regionale sub un management comun. →*Paris Bourse*; *Tokyo Stock Exchange*.

registered security - *titlu de valoare înregistrat*. →*bearer security*.

registrar - *registrator*. O persoană sau o companie împuternicită de către o companie să țină un act care atestă deținerea acțiunilor (→*share*) ei și să comunice cu acționarii (US = *transfer agent* - *agent de transfer*, în cazul în care registratorul nu este o companie). *Registrul acțiunilor* este o listă a numelor și adreselor acționarilor și a numărului de acțiuni pe care le deține fiecare.

regular premium - *primă regulată*. →*life assurance*; *unit-linked life assurance*.

regulation - *regularizare*. În general, supervizarea și controlul activităților întreprinderilor private de către guvern în scopul asigurării eficienței, corectitudinii, sănătății și siguranței. Toate bursele sunt regularizate (de exemplu, →*Financial Services Act* - Legea Serviciilor Financiare; *Securities and Exchange Commission* - Comisia Pentru Burse și Titluri de valoare), la fel ca și activitatea bancară (→*banking*) și alte aspecte ale finanțelor (a se vedea de exemplu, →*consumer credit* - creditul de consum; *exchange control* - controlul schimbului monetar). Puteri de regularizare pot fi delegate de către guvern industrie serviciilor financiare însăși, sau acestea pot fi exercitate în mod direct ori prin intermediul agențiilor oficiale de reglementare. Reglementările pot acționa ca o barieră de intrare și să inhibe concurența; urmând exemplul SUA și al Marii Britanii a apărut recent tendința de *deregularizare* a burselor în special, însoțită de intensificarea măsurilor de protecție a investitorilor individuali (→*Big Bang*).

Regulation Q (US) - *Reglementarea Q*. O reglementare a Rezervei Federale (→*Federal Reserve*) care stabilește plafonul ratelor dobânzilor plătite de bănci pentru depozitele lor. În 1970 și 1973 reglementarea a fost ridicată pentru certificate de depozit (→*certificate of deposit* - CDs) cu scadențe de la 30 la 90 de zile, respectiv și pentru

cele de peste 90 de zile. Reglementarea Q a fost un stimul important pentru piața eurodolarilor (→*Eurodollar market*) deoarece aceasta a încurajat băncile americane să facă oferte pentru fonduri la rate mai mari decât acelea ale filialelor lor din străinătate.

reinstatement - *repunere în drepturi*. Restaurarea, care urmează plății unei pierderi, a sumei originale care este acoperită prin convenția de reasigurare (→*reinsurance treaty*); aceasta poate fi subiectul pentru o creștere a primei, sau poate fi specificat în convenție un număr maxim de repuneri în drepturi. Este utilizat mai ales în cazurile de exces de pierdere reasigurată în aviație, marină și afacerile cu proprietăți, ca și în asigurările în caz de catastrofe.

reinsurance - *reasigurare*. Practica asiguratorilor (→*insurer*) de a trece o parte a riscurilor (→*risk*) pe care ei și le asumă altor părți în schimbul unei cote proporționale din venitul din primele (→*premium income*) de asigurare. Deși mulți asiguratorii mari preiau ei înșiși reasigurarea, piața este servită de asemeni de companii mari specializată în această activitate. Reasigurarea este în mod esențial o afacere internațională. Cel mai mare reasigurator din lume este în München (Munich Re). Alți mari reasiguratorii sunt Cologne Re., Swis Re (Zurich), General Re (SUA) și Gerling Group (Germania). Lloyd's conduce de asemeni o proporție substanțială din afacerile sale de reasigurare. Piața reasigurărilor a crescut semnificativ în cele două decenii de după 1960; de la venituri din prime între 5 și 6 miliarde de dolari SUA, deținute de un număr mic de reasiguratorii profesioniști conservatori, piața a crescut apoi la circa 56 miliarde de dolari la începutul anilor '80, deținută de mai mulți reasiguratorii profesioniști, iar asiguratorii au intrat și ei în aceste afaceri și de asemeni chiar și companii de asigurări captive (→*captive insurers*). Această creștere a fost ocazionată de o echilibrare a capacității (→*capacity*) cu cererea. Spre sfârșitul anilor '80, cu o revigorare a asigurării directe, reasigurarea a crescut ușor. Reasigurarea contează cu circa 10-15% din afacerile de asigurări directe.

Reinsurance Offices Association (ROA) - *Asociația Birourilor de Reasigurări*. →*London International Insurance and Reinsurance Market Association (LIRMA)*.

reinsurance to close (RITC) (UK) - *reasigurare la închidere* Sindicatele. Lloyd's (→*Lloyd's*) au o durată de funcționare legală de numai un an și trebuie să se reconstituie pentru a putea să înceapă un nou an (invariabil apartenența la syndicate rămâne aceeași). În mod consecvent, un syndicat trebuie să furnizeze, înainte de a se închide la sfârșitul anului, plata pentru orice cerere de despăgubire care poate să apară în decursul duratei de funcționare. Acesta se reasigura prin urmare împotriva unor astfel de eventualități cu un nou syndicat, plătind o primă pentru aceasta membrilor vechiului syndicat. Aceasta este cunoscută ca "reasigurare la închidere". Membrii syndicatului rămân în mod legal responsabili pentru orice cerere de despăgubire corespunzătoare, dar trec aceste cereri, sub forma unei practici normale de reasigurare, către membrii noului syndicat. Din moment ce pot să existe unele modificări de apartenență între cele două syndicate, se acordă multă grijă pentru a asigura un nivel al primei RITC corect pentru ambele părți.

reinsurance treaty - *convenție de reasigurare*. Un contract între un asigurator (→*insurer*) și un reasigurator (→*reinsurer*), prin care riscurile (→*risk*) deținute de primul sunt preluate de ultimul în schimbul unei părți proporționale a veniturilor din prime. Convențiile de reasigurare acoperă o întreagă categorie de riscuri, ca și reasigurările facultative; iar asiguratorii care au transmis riscurile, i.e. asiguratorii cedanți, sau cedanți, sunt obligați să declare acceptanților toate riscurile acoperite de astfel de convenții, din moment ce reasiguratorii sunt determinați să accepte cesiunea tuturor acestor riscuri. Variante ale convențiilor de reasigurare sunt convențiile proporționale (→*proportional*) și neproporționale (→*non-proportional treaty*). Ultima formă include convențiile cu cotă parte (→*quota share treaty*).

REITS. - →*real-estate investment trusts*.

rendement (Fr.) - *randament*. **1.** Venit al unui titlu de valoare (→*yield*) **2.** →*profit*.

Reindite (Ger.) - *randament*. **1.** Venit al unui titlu de valoare (→*yield*) **2.** →*profit*.

Renminbi - Moneda națională a Chinei (→yuan).

rente (Fr.) - *rentă*. **1.** Fluxul dobânzilor (→*interest*) generate de un titlu de valoare (→*security*). **2.** Titlul de valoare purtător de dobândă însuși. **3.** O obligațiune (→*bond*) guvernamentală.

Rente (Ger.) - *rentă*. **1.** Rata dobânzii (→*interest*) furnizată de un titlu financiar (→*security*), sau de un capital (→*capital*); **2.** O pensie; **3.** O obligațiune (→*bond*).

Rentenanleihe (Ger.) - O obligațiune (→*bond*) guvernamentală.

Rentenban 7596 x 7494 (Ger.) - O bancă de credit.

renunciation - *renunțare*. Într-o emisiune de drepturi (→*rights issue*) un acționar (→*shareholder*) poate să decidă să nu subscrie la noi acțiuni dar poate atribui aceste drepturi altcuiva prin semnarea unui formular de renunțare. Acționarul poate decide să vândă drepturile în cazul în care emisiunea de drepturi are loc cu un rabat mare (→*deep discount*), iar dreptul de subscriere are o valoare semnificativă.

reorganization - *reorganizare*. →*bankruptcy*.

repayment supplement (UK) - *supliment replătit*. Plata de către Departamentul Fiscalității (Inland Revenue) a dobânzii pentru impozitele plătite în surplus, plătită pentru numărul de ani în care acel supliment de impozit a fost deținut de Departamentul Fiscalității.

replacement risk - *risc de înlocuire*. →*counterparty risk*.

replacement-cost depreciation - *amortizare la costul de înlocuire* →*depreciation*.

repo repotated - →*repurchase agreement*.

report (Fr.) - *raport*. →*contango*.

reporting accountants - *contabili de raportare*. Contabilii unei firme care raportează către sponsorul unei emisiuni noi (→*new issue*) despre afacerile financiare ale companiei (→*company*). →*long form report*.

reporting dealer (US) - *dealer de raportare*. Oficialul Rezervelor Federale (→*Federal Reserve*) desemnat ca dealer primar (→*primary dealer*).

reprise (Fr.) - *reluare*. O recuperare la bursă (→*stock exchange*).

repurchase agreement (repo) - *aranjament de reachiziționare*. Denumirea prescurtată a *aranjamentului pentru vânzare și reachiziționare*. O tranzacție în care fondurile sunt împrumutate prin vânzarea de titluri de valoare pe termen scurt (→*short-term security*) cu condiția ca instrumentele să fie reachiziționate la o dată anumită. Utilizat în principal între banca centrală (→*central bank*) și piața monetară (→*money market*) ca un mijloc de rezolvare a scurt circuitelor de fonduri pe termen scurt de pe piața monetară (probabil peste noapte, de unde, *overnight repo* - *aranjament de reachiziționare pentru o noapte*) și astfel ca un mijloc de control monetar (→*monetary control*) folosit de către banca centrală. La acest instrument dobânda este plătită între timp. Operațiunea a fost folosită pentru prima dată în SUA și rămâne utilizată pe larg ca o metodă de creditare pentru marile corporații și instituțiile non-bancare. Instrumentul este folosit în mod normal ca un titlu de valoare al guvernului SUA, în mod obișnuit ca bilete de trezorerie (→*Treasury bill*). Un *aranjament de reachiziție cu amănuntul* implică un împrumut bancar; acesta diferă de depozitul (→*deposit*) la termen la care retragerile înainte de termen nu sunt penalizate. După absolvirea aranjamentelor de reachiziționare de cerințele rezervei SUA din anul 1969, utilizarea acestui instrument pentru controlul monetar din partea Rezervei Federale a devenit larg răspândit. Aranjamente de reachiziționare inverse (*reverse repos*), în care Rezervele Federale vând titluri de valoare către piața monetară a SUA, sunt utilizate de asemeni. Aranjamentele de reachiziție sunt utilizate de asemeni în operațiunile de piață deschisă (→*open market*) de către banca centrală, în special de către Banca Angliei (→*Bank of England*), Banca Franței și de către Banca Centrală a Germaniei (→*Bundesbank*). Un *aranjament de reachiziționare peste noapte* este deținut între închiderea și deschiderea pieței monetare.

required reserves (US) - *rezerve obligatorii*. Rezerve ($\rightarrow$ reserve) necesare să fie deținute de băncile din SUA, calculate ca proporție din depozite ($\rightarrow$ deposit) și alte pasive.

rescheduling - *reeșalonare*. O alternativă agreeată la planul plăților sau replăților dobânzilor ($\rightarrow$ interest) la creditul ($\rightarrow$ principal). Reeșalonarea datoriilor între țările în dezvoltare ($\rightarrow$ developing countries), FMI ($\rightarrow$ International Monetary Fund - IMF) și băncile comerciale este ceva obișnuit, dar apare de asemeni și în țările dezvoltate - de exemplu proiectul britanic Channel Tunel (Tunelul de sub Canalul Mânecii, n. t.).

rescription (Fr.) - *titlu de credit guvernamental*. Un instrument guvernamental ($\rightarrow$ instrument guvernamental) pe termen scurt asemănător cu biletele de trezorerie ($\rightarrow$ Treasury bill).

reserve asset ratio - *rata activelor de rezervă*. Rata activelor de rezervă ($\rightarrow$ reserve asset) în raport cu pasivele eligibile ($\rightarrow$ eligible liability) cerută pentru a fi menținută de băncile comerciale britanice în cadrul aranjamentelor de control monetar ($\rightarrow$ monetary control) introduse de Banca Angliei în 1971 și cunoscute drept *competiție și control al creditului*. Sistemul a fost înlocuit în 1981 de alte aranjamente în care rata activelor de rezervă a fost abandonată.

reserve assets - *active de rezervă*. Dețineri ale unei bănci comerciale, neutilizate pentru împrumuturi sau pentru alte tranzacții și prin urmare disponibile pentru a fi utilizate ca ultimul resort de evitare a penuriei de fonduri. În cele mai multe țări nivelul și constituirea activelor de rezervă și rata lor în raport cu depozitele ($\rightarrow$ deposit) ($\rightarrow$ reserve asset ratio - rata activelor de rezervă) sunt stabilite de către autoritățile de reglementare. $\rightarrow$ liquidity ratio.

Reserve Bank of Australia - *Banca Rezervelor din Australia*. Autoritatea monetară centrală din Australia.

reserve banks - *băncile rezervelor*. $\rightarrow$ Federal Reserve System.

reserve price - *preț de rezervă*. Cel mai scăzut preț la care cineva este pregătit să vândă ceva. Astfel un client poate cere unui broker ($\rightarrow$ broker) să vândă titlurile de valoare ($\rightarrow$ security) sau mărfurile ($\rightarrow$ commodity) la sau peste un preț de rezervă specificat.

reserve requirement (US) - *cerința rezervei*. Rata rezervelor ($\rightarrow$ reserve) la depozite ($\rightarrow$ deposit), exprimată ca o fracție, stabilită de către autoritățile de reglementare din SUA. O formă alternativă de referință pentru rezervele obligatorii ($\rightarrow$ required reserve). $\rightarrow$ liquidity ratio.

reserves - *rezerve* **1.** Ale unei țări, stocurile băncii centrale ($\rightarrow$ central bank) de aur, valută și drepturi de tragere ($\rightarrow$ drawing rights) asupra Fondului Monetar Internațional; cu scopul de furniza sprijin pentru fluctuațiile balanței de plăți ($\rightarrow$ balance of payments); numite în mod obișnuit rezerve de aur și valută. **2.** Ale băncilor, numerarul și activele pe termen scurt, de exemplu activele către banca centrală, împrumuturile rambursabile la cerere ($\rightarrow$ call money), bilete de trezorerie ($\rightarrow$ Treasury bills) și titlurile de valoare pe termen scurt de cea mai bună calitate ($\rightarrow$ short-term gilts), deținute ca suport pentru obligațiile în legătură cu depozitele ($\rightarrow$ deposit) băncii. Sunt numite în mod obișnuit active de rezervă ($\rightarrow$ reserve assets). **3.** Sume puse deoparte din profituri ($\rightarrow$ profit) în conturile companiei pentru un scop neprecizat. Rezervele sunt parte a câștigurilor reținute ($\rightarrow$ retained earnings), i.e. acestea reprezintă profituri nedistribuite și aparțin acționarilor obișnuiți ai companiei. În SUA termenul de *rezerve* este utilizat adesea în sensul britanic de provizioane ($\rightarrow$ provision), care reprezintă acele sume puse deoparte pentru scopuri anticipate specifice. **4.** Ale asigurărilor ($\rightarrow$ insurance), sume puse deoparte pentru a face față obligațiilor subscrise; sunt numite în mod obișnuit *rezerve tehnice*.

reserve maintenance period (US) - *perioada de menținere a rezervelor*. O perioadă în care băncile trebuie să dețină rezervele la un nivel cel puțin egal cu media rezervelor obligatorii; perioada este în mod normal de 14 zile.

reserves market (US) - *piața rezervelor* Un termen aplicat tranzacțiilor între Rezervele Federale (→*Federal Reserve*), biroul pieței deschise, bănci, dealer-ii de titluri financiare și brokerii fondurilor Federale (→*Federal funds*) cu instrumentele (→*instrument*) care alcătuiesc rezervele sistemului bancar. Principalul efect al acestui gen de tranzacții este regularizarea rezervelor bancare în concordanță cu politica monetară (→*monetary policy*) a Rezervei Federale.

reserves multiplier (US) - *multipliatorul rezervelor*. Un indicator utilizat de Rezerva Federală (→*Federal Reserve*) pentru a stabili volumul depozitelor bancare care vor corespunde unei rezerve obligatorii (→*reserve requirement*) date.

reserve pressure (US) - *presiune pentru rezerve*. O situație provocată de operațiunile pieței deschise (→*open market*) ale Rezervei Federale (→*Federal Reserve*) în care sistemul bancar cere să se împrumute la o fereastră de scont (→*discount window*).

Reskription (Ger.) - O poliță (→*bill*) pe termen scurt a sectorului public (→*public sector*), scontată (→*discounting* - scontare) în sistemul bancar, asemănătoare cu biletul de trezorerie (→*Treasury bill*). →*Schatzwechsel*.

ressources propres (Fr.) - *resurse proprii*. →*own resources*.

retail banking - *activitate bancară cu amănuntul*. →*retail deposit; wholesale banking*.

retail deposit - *depozit cu amănuntul*. **1.** Un depozit (→*deposit*) plasat de un client individual într-o bancă, în mod normal în volume relativ mici, în contrast cu un depozit angro (→*wholesale deposit*). **2.** În terminologia ofertei de monedă (→*money supply*), depozitele deținute pentru cheltuieli (*solduri pentru tranzacții*), în contrast cu cele deținute pentru economisire (*solduri pentru investiții*). **3.** În achizițiile în rate (→*hire purchase*), fondurile recrutate de casele financiare (→*finance houses*) de la investitorii individuali, mai curând decât de pe piața monetară (→*money market*) angro. **4.** În afacerile ipotecare (→*mortgage*), fonduri ridicate de băncile ipotecare (societățile ipotecare) de la deponenții individuali, mai curând decât prin intermediul împrumuturilor angro de pe piața monetară sau din alte surse.

retail price index (RPI) - *indicele prețurilor cu amănuntul*. Un indice (→*index*) numeric care măsoară modificările prețurilor unui coș de bunuri și servicii ca medie ponderată (→*weighted average*) (US = *consumer price index - CPI - indicele prețurilor bunurilor de consum*). Indicele este folosit pentru a măsura schimbările în costul vieții. →*indexation*.

retail repo - *aranjament de reînchiziționare cu amănuntul*. →*repurchase agreement*.

retained earnings - *câștiguri reținute*. Profituri nedistribuite care pot fi constituite ca rezerve (→*reserves*) sau pot fi folosite pentru investiții în active (→*asset*) fixe. Când o companie finanțează cheltuielile sale de capital din veniturile reținute mai degrabă decât prin împrumuturi, se spune că aceasta se autofinanțează.

retention - *reținere*. **1.** Proporția riscului total într-o înțelegere de asigurare (→*insurance*) care este reținută de asigurator în contul său, i.e. pentru care el nu aranjează reasigurarea (→*reinsurance*). **2.** O sumă de bani care este deținută pentru o perioadă specificată din plata unui contract de muncă, pentru a se asigura în cazul unor defecte: reparațiile pentru orice defecțiune sunt plătite din banii reținuți. **3.** Banii dintr-o ipotecă reținuți de persoana care a acordat ipoteca (→*mortgagee*) până la completarea reparațiilor sau a îmbunătățirilor la proprietate.

retrocession - *retrocesiune*. Asigurarea în continuare a riscurilor (→*risk*) asumate de către un reasigurator. →*reinsurance*.

return of capital employed (ROCE) - *randamentul capitalului utilizat*. →*return on investment*.

return of investment(ROI) - *randamentul investiției*. Un indice financiar care arată profitul ca un procentaj din totalul activelor (→*asset*), sau a capitalului (→*capital*) utilizat (ROCE) sau din fondurile acționarilor (→*shareholders' funds*). Numărătorul și

numitorul indicelui trebuie să fie definite cu grijă, de exemplu profitul calculat după plata dobânzilor, iar amortizarea ($\rightarrow$ depreciation) ca procentaj în totalul activelor la *costul istoric* (costuri, istorice).

Reuters - O companie cotate la bursă care furnizează informații financiare și servicii de dealing în lumea largă, sub formă de afișaj sau pe teletype. Pe piețele financiare această companie este foarte puternică în furnizarea cotărilor ratelor de schimb. Înființată de P. J. Reuter în 1851, aceasta a fost destinată ziarelor care utilizau serviciile sale. Cele 3000 de servicii furnizează date istorice pentru 90000 de capitaluri pe acțiuni. $\rightarrow$ *Electronic Broking Service; Instinet; Quotron; Telerate*.

Reuters 2000 - 2 - $\rightarrow$ *Electronic Broking Service*.

revaluation reserve - *rezervă reevaluată*. Rezerve ($\rightarrow$ reserve) de capital create când valoarea înregistrată a activelor ($\rightarrow$ asset) este reevaluată pentru a le face să corespundă cu costurile de înlocuire, sau când sunt emise noi acțiuni la o primă peste valoarea pară ($\rightarrow$ par value).

reverse auction - *licitație inversă*. Procesul în care un emitent de obligațiuni ($\rightarrow$ bond) care dorește să reducă numărul la emisiune, invită deținătorii să ofere un preț la care emitentul poate să le reachiziționeze.

reverse monetization - *monetizare inversă*. Teoria, propusă în principal de economistul Alan S. Binder de la Universitatea din Princeton, conform căreia în timpul deficitelor bugetare federale înalte Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) va tinde să restricționeze rezervele bancare.

reverse repo - *aranjament de reachiziționare inversă*. $\rightarrow$ *repurchase agreement*.

reverse yield curve - *curba inversă a venitului titlului de valoare*. $\rightarrow$ *yield curve*.

reversionary bonus - *bonus inversabil*. $\rightarrow$ *life assurance*.

revolving credit - *credit revolver*. O facilitate de creditare ($\rightarrow$ loan facility) care este reînnoită și prin urmare poate fi utilizată în mod repetat. Mai este denumit *credit cu sfârșit deschis* (*open - end credit*) (US). Împrumuturile cu cărți de credit sunt o formă de credit revolver, din moment ce debitorii pot face rambursări minime sau rambursarea integrală la sfârșitul perioadei de decontare stabilite, aceștia încadrându-se în limita creditului. *Conturile cu obligații de plată* cu amănuntul, situație în care plățile sunt făcute în mod regulat, iar creditul este disponibil până la un multiplu al plăților regulate, reprezintă o altă formă de credit revolver.

RIE (Recognized investment exchange) - *schimbul de investiție recunoscută*. $\rightarrow$ *Financial Services Act*.

Riga Stock Exchange - *Bursa din Riga*. Bursa ($\rightarrow$ stock exchange) din Lituania, care s-a deschis pe deplin în 1994.

rights issue - *emisiune de drepturi*. O ofertă de acțiuni ($\rightarrow$ share) noi către acționarii existenți. O companie va oferi drepturi într-o anumită proporție către deținătorii existenți, în funcție de noul volum al capitalului pe acțiuni ($\rightarrow$ equity) pe care îl doresc. Astfel la o emisiune de drepturi unu la unu, acționarilor le vor fi oferite un număr de acțiuni noi egal cu numărul pe care îl dețin deja. Pentru a se asigura că emisiunea este preluată, noile acțiuni sunt oferite la un nivel sub prețul de piață al acțiunilor existente, i.e. cu un rabat, care va rezulta în mod obișnuit din scăderea prețului acțiunilor existente. Emisiunea de drepturi reprezintă o modalitate relativ ieftină de mărirea capitalului pentru companiile cotate, din moment ce costurile pregătirii broșurii, subscrierii ($\rightarrow$ underwriting), comisionul și reclama de presă implicată de o nouă emisiune sunt evitate. $\rightarrow$ *new issue market*.

Riksbanken (Swe.) - Banca centrală ($\rightarrow$ central bank) a Suediei.

ring - *ring*. Zona de tranzacționare a unei burse de mărfuri ($\rightarrow$ commodity exchange). Termenul este folosit pentru sesiunea de tranzacționare însăși.

ring fence - *împrejmuirea ringului*. O măsură de protejare a membrilor lui Lloyd's (→*Lloyd's*), subscrisă în anul 1994 și după acesta, de efectele Anilor Vechi (→*Old Years*). O hotărâre juridică din anul 1993 interzice acceptarea reasigurării de închidere (→*reinsurance*) pentru orice poliță de asigurare emisă în orice an până în 1985 inclusiv. Obligațiile acelor ani au fost prevăzute în 1993 să fie reasigurate de către compania →*Newco*.

ringit - Moneda (→*currency*) națională a Malaeziei.

risk - *risc*. Al unei asigurări (→*insurance*), pierderea neprevăzută împotriva căreia este furnizată o asigurare. În contractele de asigurare termenul are conotația mai precisă de incertitudine pentru care este calculată o probabilitate de apariție. Termenul este folosit de asemeni, pentru scopuri de asigurări, pentru ansamblul asigurării acoperite care este furnizată, mai curând decât pentru întâmplări individuale sau pericole (→*peril*) care pot să apară. →*dynamic risk, static risk*.

risk-adjusted assets - *active cu risc ajustat*. Active (→*asset*) definite pentru a include elementele din afara bilanțului (→*off balance sheet*). Conform înțelegerii Băncii pentru Reglementări Internaționale (→*Bank for International Settlements*) asupra adecvării capitalului (→*capital adequacy*); subscrierea (→*underwriting*) împrumuturilor securizate (→*securization* - securizare) creează active care, în contrast cu împrumuturile (→*loan*) tradiționale; nu apar în bilanțurile băncii (→*bank*). Activele cu risc ajustabil determină o alocare a acestor elemente și conform înțelegerii necesită să fie acoperite în parte de *rate prudentiale* din rezervele de capital.

risk arbitrageur - *arbitrageur de risc*. →*corporate raider*.

risk capital - *capital de risc*. Fonduri pe termen lung investite în întreprinderi care sunt supuse în mod particular riscului, ca în cazul celor mici sau a noilor încercări. De aici termenul alternativ de *capital venture* (→*capital venture*) (capital de risc); un termen ceva mai precis însemnând *capital* (→*capital*) furnizat pentru afaceri noi sau la început preluate de altcineva decât proprietarii. Capitalul de risc este furnizat de băncile de afaceri (→*merchant bank*) dar mai ales de către instituții specializate în astfel de afaceri, incluzând companii captive (→*captive*) și fonduri (→*fund*) specializate în capital de risc.

risk management - *managementul riscului*. Identificarea și acceptarea sau compensarea riscurilor în legătură cu profitabilitatea sau existența unei organizații. Asigurarea furnizează protecție împotriva morții, focului sau inundațiilor, acoperirea riscului (→*hedging*) împotriva fluctuațiilor cursului de schimb (→*exchange rate*), iar amortizarea accelerată împotriva riscului uzurii morale a activelor (→*asset*) fixe. Include de asemeni și managementul unei companii pentru evenimente și activități cum ar fi să minimizeze gradul de apariție a pagubelor sau a pierderilor, astfel încât să reducă dependența de asigurare.

risk reversal - *inversarea riscului*. O procedură pentru minimizarea pierderii, în care o vânzare de opțiune *call* (→*call option*) este combinată cu achiziționarea simultană a unei opțiuni *put*.

risk-weighted assets - *active cu risc ponderat*. Active (→*asset*) deținute de o instituție financiară la care gradele de risc au fost stabilite, astfel încât să fie obținute provizioane (→*provision*) adecvate.

ROA. - →*Reinsurance Offices Association: London International Insurance and Reinsurance Market Association*.

ROCE. - →*return on investment*.

rocket scientist - Un matematician și expert în calculatoare care lucrează de obicei într-o bancă de investiții (→*investment bank*). Acești experți analizează prețul acțiunilor (→*share*) și mișcările pieței încercând să identifice forme folositoare la prognoze. Ei pun la punct, de asemeni, pachete de programe complexe pentru finanțe, incluzând pe acelea pentru securizare (→*securitization*), pentru calculul derivatelor (→*derivative*) și

pentru →swaps.

rodo kinko (Jap.) - O instituție bancară specializată în credite pentru afaceri mici.

ROI. - →return of investment.

roll - over - transfer. În cazul derivatelor (→derivative), transferul de la o lună de livrare (→delivery) la alta, implicând vânzarea / cumpărarea primei (→front month) și ultimei luni de livrare.

roll - over CD - certificat de depozit cu transfer. Un aranjament în care scadența (→maturity) unui certificat de depozit (→certificate of deposit - CD) este divizată în perioade scurte în raport cu care sunt emise certificatele de credit individuale, de exemplu un aranjament pentru un certificat de credit de trei ani este efectuat prin emiterea unui certificat de depozit la intervale de șase luni. Achizitorii acceptă să cumpere servicii depline dar sunt liberi să vândă pe piața secundară orice certificat de depozit individual. Certificatele de depozit cu transfer au fost emise pentru prima dată în anul 1976 în SUA. Avantajul bancherilor este acela al asigurării unui depozit pe termen lung pe care ei îl pot obține pentru un certificat de depozit mai puțin flexibil. Avantajul achizitorilor este evitarea necesității de a vinde certificate de depozit pe termen lung - mereu mai dificil de vândut.

roll-over credit - credit transferabil. Un împrumut acordat de către o bancă sau un sindicat bancar (→syndicate of banks), de obicei pe termen mediu (→medium term) sau lung, pentru care sunt ridicate fonduri de la băncile însăși prin împrumuturi pe termen scurt (→short - term borrowing), în mod normal de pe piața monetară (→money market) sau de piața interbancară (→interbank market). Dobânda suportată apoi de clientul bancar fluctuează în concordanță cu ratele dobânzii de piața monetară pe termen scurt, în mod frecvent rata dobânzii interbancare (la depozite) din Londra (→London interbank offered rate - LIBOR), la care se adaugă o marjă de variație (→spread).

roll-up fonds (UK) - fonduri de rulaj. Schemă de investiții implicând rularea fondurilor de cupon, stabilite în centre din afara jurisdicției Departamentului Fiscal al Marii Britanii, i.e. din străinătate, de exemplu, din Channel Islands, permițând astfel reinvestirea plăților de dobânzi fără obligația de a plăti impozit. În cazul unei eventuale repatrieri, aceste fonduri sunt supuse doar impozitului pe venituri din capital (→capital gains tax). Oricum o regulă a Departamentului Fiscal din 1983 a cerut ca cupoanele de rulaj (→rolled - up coupons) să fie considerate ca venituri.

rolled - up coupon - coupon rulat. O dobândă plătită pe un instrument financiar (→financial instrument) sau pe un titlu de valoare (→security) dată de cuponul (→coupon) care nu este transmis deținătorului dar este reinvestit în instrument, adăugându-se astfel la ultima valoare a capitalului și permițând, dacă se repetă în timp, o compunere a dobânzii. Este cel mai utilizat în cazul în care dobânda poate fi clasificată ca o investiție în capital de către deținător și nu o primire de venit (→capital gain - venituri din capital), permițând astfel deținătorului să evite impozitul pe venit. (→fund). roll-up funds; zero coupon bond.

rolling account - decont de rulaj. →settlement.

rolling settlement - decontarea rulajului. →settlement.

rolling spot contract - contract spot de rulaj. Un contract cu derivate monetare (→currency) introdus în anul 1993 de Bursa de Mărfuri din Chicago (→Chicago Mercantile Exchange) conform căruia contractul este rulat în fiecare zi (→roll - over) la bursă, economisindu-se astfel costurile zilnice de decontare ale trader-ului care apar la transferurile de pe o piață spot (→spot market).

roly-poly CD - →roll-over CD.

Room, the (UK) - Camera. Partea localurilor lui Lloyd's unde își desfășoară afacerile membrii activi (→working members).

Roosa bonds (UK) - obligațiuni Roosa. Obligațiuni (→bond) emise de către Trezoreria SUA

în timpul administrației Kennedy la începutul anilor '60, stabilite în alte monede decât dolarul SUA și deținute de băncile centrale pe baze non piață. Obligațiunile Roosa permit finanțarea deficitului federal al SUA pe o bază de termen lung în condițiile unei complete securități pentru creditor. În particular, obligațiunile au fost proiectate pentru a determina fosta Germanie de Vest, atunci nedoritoare să dețină dolari, să continue să finanțeze necesitățile Trezoreriei SUA. Obligațiunile au fost numite după Robert V. Rossi, creatorul lor, apoi sub-secretar de stat la Trezoreria SUA.

rosokausi (Jap.) - O tehnică grafică ($\rightarrow$ *chartist*) care utilizează forme rectangulare pe grafice pentru a reprezenta perioadele de timp.

round tripping - *mișcare în cerc*. Apare atunci când o companie non-financiară poate să împrumute la o rată a dobânzii mai mică decât ratele ($\rightarrow$ *rate*) curente sau cele de pe piața monetară pe termen scurt și poate prin urmare să se împrumute și să acorde împrumuturi cu un $\rightarrow$ *profit*.

round-up stage (UK) - *stadiul trecerii în revistă*. Stadiu al ședinței lunare a Comitetului Federal al Pieței Deschise ($\rightarrow$ *Federal Open Market Committee*) la care sunt cerute comentarii de la fiecare din cei 19 membri.

RP. - $\rightarrow$ *repurchase agreements*.

RPB. - *Organism profesional recunoscut (Recognized professional body)*. $\rightarrow$ *Financial Services Act*.

RPIX. - *Indicele Prețurilor cu Amănuntul* $\rightarrow$ *Retail Price Index*. Indicele Prețurilor cu Amănuntul din Marea Britanie, excluzând plățile de dobânzi pentru ipotecă.

RPIY. - *Indicele Prețurilor cu Amănuntul* $\rightarrow$ *Retail Price Index*. Indicele Prețurilor cu Amănuntul din Marea Britanie, excluzând plățile de dobânzi pentru ipotecă și impozitele indirecte.

RTS Index (Russia) - Indicele prețurilor acțiunilor ($\rightarrow$ *share price index*) al Bursei din Moscova ($\rightarrow$ *Moscow Central Stock Exchange*). (RTS = *Russian Trading System* - *Sistemul de Tranzacționare Rusesc*).

Rubber Association of Singapore - *Asociația Cauciucului din Singapore*. O bursă de mărfuri ($\rightarrow$ *commodity market*) majoră, pe care se tranzacționează în principal cauciuc în sistem $\rightarrow$ *future* (la termen).

Rücknahmepreis (Ger.) - *preț de achitare*. $\rightarrow$ *redemption*.

RUF. - Facilitate de subscriere de tip revolver ($\rightarrow$ *revolving underwriting facility*). $\rightarrow$ *Euronote facility*.

Rules 535(2) și 535(3) (UK) - *Regulile 535(2) și 535(3)*. Vechile reguli 163(2) și 163(3), care permit *brokerilor* ($\rightarrow$ *broker*) să tranzacționeze titluri de valoare nelistate ($\rightarrow$ *unlisted securities market* - piața titlurilor de valoare nelistate) și explorarea mineralelor, respectiv a acțiunilor ($\rightarrow$ *share*). $\rightarrow$ *alternative investment market*.

run - *fugă*. O grabă de a scăpa de o monedă ($\rightarrow$ *currency*) sau o acțiune ($\rightarrow$ *share*) prin vânzarea ei, sau prin retragerea banilor dintr-o bancă ($\rightarrow$ *bank*). Astfel "fuga de lire" înseamnă că deținătorii de lire sterline vând lire pentru alte monede de teamă că valoarea acestora va scădea. O astfel de vânzare determină evenimentul temut, iar retragerea depozitelor dintr-o bancă poate s-o forțeze să-și închidă porțile chiar dacă activele sale ($\rightarrow$ *asset*) pot să depășească pasivele ($\rightarrow$ *liability*).

run-off account (UK) - *cont de închidere*. În cazul în care un sindicat ($\rightarrow$ *syndicate*) află, la sfârșitul ciclului de contabilizare de trei ani că pentru un anumit an de tranzacționare, că nu poate să estimeze cu siguranță extensia cererilor ce apar din afacerile din acel an și că prin urmare nu poate să propună o primă acceptabilă pentru reasigurarea de închidere ($\rightarrow$ *reinsurance to close*), atunci sindicatul trebuie să rămână deschis, iar membrii săi trebuie să-și rețină obligațiile lor pentru fiecare astfel de cereri de despăgubire, până apar mai multe perspective sigure. Contul de afaceri pentru acel an este cunoscut drept

cont de închidere.

run to settlement - *derulare la achitare*. Se spune despre un contract de vânzare de mărfuri ($\rightarrow$ commodity sale contract) care permite să se deruleze la data la care livrarea fizică a mărfurilor este scadentă, i.e. un contract nelichidat ($\rightarrow$ liquidated), sau neacoperit ($\rightarrow$ covered) de achiziționarea unui contract de compensare.

running yield - *venit de derulare*. $\rightarrow$ yield.

rupiah - Unitatea monetară indoneziană.

Russel 2000 - Indicele prețurilor (cursurilor) acțiunilor companiilor mici cotate la Bursa de Valori de la New York ($\rightarrow$ New York Stock Exchange).

Russia Country Fund - *Fondul de Țară pentru Rusia*. Un fond susținut de guvernele rus și american și de către instituțiile private americane, cu scopul de a permite instituțiilor financiare din SUA cum ar fi fondurile de pensii, să investească direct în întreprinderi private din Rusia și din alte state foste sovietice. Fondul este închis ($\rightarrow$ closed end) și se intenționează să se ajungă la 100 milioane USD în finanțare de proiecte ($\rightarrow$ project finance) și capital de risc ($\rightarrow$ venture capital) pentru noi afaceri, extinderi și privatizare ($\rightarrow$ privatization), cu accent pe întreprinderi din domeniul energetic și al protecției mediului. Guvernul rus va contribui cu până la 25 de milioane USD. Corporația de Investiții Private în Străinătate ($\rightarrow$ Overseas Private Investment Corporation) va furniza o garanție de credit ($\rightarrow$ loan guarantee) pentru a proteja instituțiile private care furnizează capitalul suplimentar.

Russian Commodity and Raw Material Exchange - *Bursa Rusă de Mărfuri și de Materii Prime*. O bursă ($\rightarrow$ commodity exchange) înființată la Moscova de către Kenstantin Borovoi în anul 1990, care și-a propus de asemeni să introducă tranzacții cu capitaluri pe acțiuni.

"S" corporation - *corporație "S"*. $\rightarrow$ sub-chapter S corporations.

S&L - $\rightarrow$ saving and loan associations.

SAEF - $\rightarrow$ Stock Exchange Automatic Execution Facility.

saitori (Jap.) - Un intermediar la Bursă ($\rightarrow$ stock exchange), care tranzacționează numai între membri, precum specialiștii de la Bursa din New York, cu excepția faptului că *saitori* nu are permisiunea de a lua poziții ($\rightarrow$ position) pentru ei înșiși.

sale - *vânzare*. Cesiunea proprietății asupra unui *instrument* ($\rightarrow$ instrument) financiar sau a unei obligațiuni ($\rightarrow$ bond) contra plății pentru valoarea înscrisă ($\rightarrow$ face value) a acestora cu un rabat ($\rightarrow$ discount) sau cu o primă (premium).

sale and leaseback - *vânzare și reînchiriere*. $\rightarrow$ leaseback.

sale and repurchase agreement - *înțelegere de vânzare și reachiziționare*. $\rightarrow$ repurchase agreement.

sales tax - *impozit pe vânzări*. Un impozit calculat ca o proporție din prețul cu amănuntul al unui bun sau serviciu. În contrast cu taxa pe valoarea adăugată ($\rightarrow$ value added), un impozit pe vânzări este ridicat numai la un punct de vânzare. Impozitele pe vânzări sunt în vigoare în SUA și în multe alte țări.

samurai bond - *obligațiune samurai*. O obligațiune străină ($\rightarrow$ foreign bond) emisă în Japonia de către emitenți străini, în yen.

samurai lease - *lising samurai*. Un lising internațional finanțat de industria japoneză de lising în subsidiar de la guvernul japonez. Tranzacția consistă în achiziționarea activelor străine pentru lising în străinătate. Practica era foarte obișnuită la începutul anilor '80 și era utilizată de guvernul japonez pentru a obține o creștere temporară a plăților pentru importuri.

Sanmekai (Jap.) - Comitetul principalelor bănci japoneze ($\rightarrow$ city bank) care determină ratele dobânzilor pe termen scurt ($\rightarrow$ short-term).

Sao Paulo Stock Exchange - Bursa din Sao Paulo (*Bolsa de Valores de São Paulo - BoVeSPA*). Una din cele mai mari două burse ($\rightarrow$ *stock exchange*) din Brazilia, reglementate de Comisia de Valori Mobiliare (*Comissão de Valores Mobiliarios - CVM*), sau de comisiile de titluri de valoare. Împreună cu Bursa din Rio de Janeiro, BoVeSTA deține majoritatea tranzacțiilor cu titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*), inclusiv cele la termen ($\rightarrow$ *futures*) și cu opțiuni ($\rightarrow$ *options*) din Brazilia, deși există burse în alte șapte orașe. Indicele BoVaSTA este cel mai frecvent cotate indice bursier ($\rightarrow$ *share index*) din Brazilia.

sarakin (Jap.) - Companii financiare notorii pentru ratele dobânzilor înalte practicate cu consumatorii personali, dezavuate de guvern.

Sárl (Fr.) - $\rightarrow$ *société á la responsabilité limitée*.

Saturday-night special (US) - *Sâmbătă noaptea specială*. O referință populară la data de 6 octombrie 1979, la seara în care Rezerva Federală ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) a anunțat decizia sa de a abandona politica de influențare a ratei dobânzii la fondurile federale ($\rightarrow$ *Federal funds*) în favoarea aceleia de a influența nivelul rezervelor bancare.

savings - *economii*. Venit necheltuit pe consum. Economiiile pot fi acumulate în conturi de depozite bancare ($\rightarrow$ *bank deposit*), sau în conturi curente ($\rightarrow$ *current account*), ori pot fi plasate într-o societate imobiliară ($\rightarrow$ *building society*) sau în bănci de economii ($\rightarrow$ *savings bank*), ori utilizate pentru a achiziționa titluri de valoare ($\rightarrow$ *securities*), incluzând obligațiuni de economii ($\rightarrow$ *savings bond*), sau certificate ale Economisirii Naționale ($\rightarrow$ *National Savings*). Plățile regulate în planuri de pensii ($\rightarrow$ *pensions schemes*) sau de asigurări de viață ($\rightarrow$ *life assurance*) sunt cunoscute ca economii contractuale.

savings account - *cont de economii*. $\rightarrow$ *deposit account*.

savings and loan (S&L) associations (US) - *asociații de economii și împrumuturi*. Bănci de economii ($\rightarrow$ *saving bank*) care, ca și societățile imobiliare ($\rightarrow$ *building society*), primesc depozite ($\rightarrow$ *deposit*) de economii ($\rightarrow$ *retail deposit* - depozit cu amănuntul) și fac ipotecă. Dereglarea ratelor dobânzilor ($\rightarrow$ *Depository Institutions Deregulation and Monetary Decontrol Act* - Legea Abolirii Controlului Monetar și a Dereglării Instituțiilor Depozitare) a creat dificultăți pentru asociațiile S&L deoarece acestea obligă la rate fixe ale dobânzii ($\rightarrow$ *rate of interest*) pentru împrumuturile pe termen lung, astfel încât pe măsură ce ratele dobânzilor la depozite au crescut acestea au plătit uneori mai mult la deponenți decât au primit de la debitorii lor. Cunoscute de asemeni ca *instituții de economii și împrumuturi* și ca instituții de economii non bancare ($\rightarrow$ *thrift*), acestea îndeplinesc anumite funcții bancare, cum ar fi operarea de conturi cu cecuri ($\rightarrow$ *cheque account*) (US = *checking accounts*) și furnizarea de credite de consum ($\rightarrow$ *consumer credit*) și de vehicule de investiții cu venit ridicat. Asociațiile S&L sunt mari organizații mutuale ($\rightarrow$ *mutual*) chiar dacă multe sunt înregistrate ($\rightarrow$ *incorporation* - înregistrarea unei companii) astfel încât să lărgescă accesul lor la piețele de capital ($\rightarrow$ *capital markets*). Asociațiile S&L sunt reglementate fie de către Comisia Federală a Băncilor și Caselor de Împrumuturi ($\rightarrow$ *Federal Home Loan Bank Board*) sau, în cazul asociațiilor S&L certificate de stat, de către stat. $\rightarrow$ *Garn - St. Germain Act*.

savings bank - *bancă de economii* O bancă care acceptă depozite ($\rightarrow$ *deposit*) purtătoare de dobândă ($\rightarrow$ *interest*) în volume mici. Primele bănci de economii au fost organizate în sectorul privat, dar mai târziu au fost înființate și susținute de către guvern, pentru a încuraja economiile individuale. În Marea Britanie există două forme principale de bănci de economii, Banca Națională de Economii ($\rightarrow$ *National Savings Bank*) și, înainte de privatizare ($\rightarrow$ *privatization*); Banca de Administrare a Economiiilor ($\rightarrow$ *Trustee Savings Trustee* - TSB). TSB este acum o bancă deplină. Societățile imobiliare ($\rightarrow$ *building society*) urmăresc și ele obiectivele de bază ale băncilor de economii. $\rightarrow$ *caisses d'épargne; savings and loan associations; Sparkassen*.

savings bonds (US) - *obligațiuni de economii*. Obligațiuni emise de guvernul SUA cu un rabat ($\rightarrow$ *discount*) în raport cu valoarea înscrisă ($\rightarrow$ *par value* - valoare pară) la care le

răscumpără la scadență (→*maturity*). Investitorii primesc dobândă și un venit de capital (→*capital gain*) la scadență. Obligațiunile, care sunt denumite cu litere - obligațiuni E, obligațiuni HH etc. - sunt scutite de taxe locale și statale și pot fi cu alte obligațiuni astfel că obligațiile de impozitare federală pot fi amânate.

SBF (Fr.) - →*Société des Bourses Françaises*.

SBIC. - →*small business investment company*.

Schatz bond - *obligațiune Schatz*. Un termen utilizat adesea pe piețele financiare ale vorbitorilor de limbă engleză în sensul de obligațiune de trezorerie germană (*Schatzobligation*).

Schatzanweisung (Ger.) - *bon de trezorerie*. →*Schatzwechsel*.

Schatzbrief (Ger.) - O obligațiune de economii (→*savings bond*).

Schatzobligation (Ger.) - O obligațiune (→*bond*) de trezorerie.

Schatzschein (Ger.) - *bilet de trezorerie*. →*Schatzwechsel*.

Schatzwechsel (Ger.) - *cambie de trezorerie*. Un bilet de trezorerie (→*Treasury bill*). Emis de către sistemul guvernamental al titlurilor de valoare (→*tap*) către sistemul bancar pentru a fi reținute până la scadență (→*maturity*). *Schatzwechsel* sunt emise pentru un termen (→*term*) de 90 de zile. Uneori sunt numite *Reskription*.

Scheduled Territories (UK) - *Teritorii Tarifare*. Termen utilizat în controlul schimbului monetar din Marea Britanie, abolit în 1979, pentru a desemna zonele în care lira sterlină este moneda (→*currency*) oficială și în care regularizările controlului ratei de schimb prin urmare nu sunt aplicate. Este cunoscută de asemeni ca *zona lirei sterline*. Acceptat după Primul Război Mondial de întregul Commonwealth, Teritoriile Tarifare nu mai cuprind după 1979 decât Marea Britanie, Insulele Channel, și Insula Man.

Schlussdividende (Ger.) - *Dividend final*. →*dividend*.

Schlusskurs (Ger.) - *curs de închidere*. →*closing price*.

Schuldschein (Ger.) - *recunoaștere a datoriei*. Un bilet (→*note*) utilizat în mod obișnuit pentru a strânge fonduri pe termen scurt, utilizat de companii și de guvern, principalii cumpărători fiind companiile de asigurări. Costurile mai scăzute ale emisiunii compensează ratele dobânzii cu puțin peste medie.

Schuldscheindarlehen (Ger.) - Un împrumut bazat pe o poliță. Certificatele pentru împrumuturile sectorului public sunt tranzacționate pe piața secundară (→*secondary market*).

Schuldverschreibung (Ger.) - O obligațiune (→*bond*) sau un instrument al pieței monetare (→*money market*), ultimul fiind favorizat în mod particular de către bănci ca o sursă pentru fondurile pentru termen scurt.

scrip issue - *emisiune de certificate*. →*bonus issue*.

SCMC. - →*Société de Compensation des Marchés Conditionnels*.

SDR. - →*special drawing right*.

SDR-linked deposit - *depozit corelat cu drepturile speciale de tragere*. Un depozit la o bancă privată creat în drepturi speciale de tragere (→*special drawing rights* - SDRs). Acestea sunt acum conturi recunoscute pentru plata tranzacțiilor.

SEA. - →*Single European Act*.

SEAQ. - →*Stock Exchange Automated Quotation System*.

seasonal borrowings (UK) - *împrumuturi sezoniere*. Împrumuturi ale băncilor din SUA de la Rezerva Federală induse de fluctuațiile sezoniere în cererea de credit. Împrumuturile sezoniere constituie, împreună cu creditul de ajustare (→*adjustment credit*), rezervele de împrumuturi ale băncilor din SUA.

SEBI. - → *Bombay Stock Exchange*.

Second marché (Fr.) - *piață secundară*. Piața titlurilor de valoare nelistate (→ *unlisted*) de ordinul doi din Paris, cu piețe regionale înființate în februarie 1983. Piața de ordinul doi din Belgia este denumită de asemeni *second marché*. → *tweede markt*.

second-tier market - *piață de rang secund*. → *unlisted securities market*.

secondary bank (UK) - *bancă secundară*. O bancă (→ *banking* - activitate bancară) care are relativ puține filiale și prin urmare nu joacă un rol major în sistemul de plăți după cum este destul de departe participarea publicului larg. Incluse în acest termen sunt băncile de afaceri (→ *merchant bank*), băncile britanice din străinătate și anumite case (firme) financiare (→ *finance house*). A existat o criză a sistemului bancar secundar în anul 1973 când Banca Angliei (→ *Bank of England*) a declașat o operațiune de salvare a câtorva bănci.

secondary market - *piață secundară*. O piață pe care titlurile de valoare (→ *security*) sau alte active (→ *asset*) sunt revândute și reachiziționate, care se distinge de piața primară pe care activele sunt vândute pentru prima oară. (→ *new issue market* - piața noilor emisiuni). Bursa (→ *stock exchange*) este o piață secundară, deși este de asemeni o piață primară. Termenul este uneori utilizat greșit pentru a denumi piețele de ordinul doi, sau piețele de titluri de valoare (→ *unlisted securities market*).

secured - *asigurat*. Susținut de un titlu de valoare (un împrumut).

Securities and Exchange Act 1948 (Jap.) - *Legea Bursei și a Titlurilor de valoare din 1948*. Legislație care cere înregistrarea brokerilor și dealerilor care se ocupă cu tranzacționarea titlurilor de valoare (→ *security*) în Japonia, modelată după Legea Pieței Titlurilor de valoare din anul 1934 din SUA (→ *Securities and Exchange Commission* - Comisia pentru Burse și a Titlurilor de valoare). Articolul 65 al legii interzice băncilor să dețină mai mult de 5% din orice companie sau să se angajeze în operațiuni de brokeraj cu acțiuni (→ *share broking*) (→ *broker*), sau să acționeze ca o casă de emisiune (→ *issuing house*). Ca și în SUA (→ *Glass Steagal Act*), evoluția piețelor de titluri de valoare internaționale creează presiuni pentru schimbarea articolului 65. Băncile japoneze se angajează în activități bancare de investiții (→ *investment banking*) în afara Japoniei prin filiale.

Securities and Exchange Commission (SEC) (US) - *Comisia pentru Burse și Titluri de Valoare*. Agenție Federală pentru reglementarea (→ *regulation*) piețelor titlurilor de valoare, înființată în 1934, care cere ca cele mai multe titluri de valoare oferite spre vânzare să fie înregistrate. SEC reglementează bursele (→ *stock exchanges*) și brokerii (→ *broker*), incluzându-i și pe aceia de pe piața în afara cotei (→ *over-the-counter market*), consultații de investiții și ceilalți din domeniu. → *Form 10 - K*.

Securities and Futures Authority - *Autoritatea pentru Titluri de valoare și tranzacții Futures*. → *Financial Services Act*.

Securities and Investment Board. - → *Financial Services Act*.

Securities Association, The (TSA) (UK) - *Asociația pentru Titluri de valoare*. Fosta organizație autoregulatorie pentru tranzacțiile cu titluri de valoare. Formată în anul 1986 prin combinarea Bursei de la Londra, acum Bursa Internațională, cu Organizația de Reglementare a Titlurilor Financiare Internaționale (ISRO), care apoi a reglementat dealerii de Euroobligațiuni. (→ *Eurobond*) și de capitaluri internaționale atât în formă înregistrată cât și sub formă de recipisă de depozit american (→ *American depository receipt*). Nici ISRO și nici TSA nu mai există ca atare acum. TSA a fuzionat cu Asociația Dealerilor și Broker-ilor în sistem Futures și a format Autoritatea pentru Titluri de valoare și tranzacții Futures în anul 1991. → *Financial Services Act*.

Securities Exchange of Thailand (SET) - *Bursa din Thailanda*. Înființată în anul 1975 ca succesoare a Bursei din Bagkok, care a fost înființată la rândul ei în anul 1962. Este reglementată de Ministerul de Finanțe.

securities house - casă (firmă) pentru titluri de valoare. →issuing house.

Securities Industry Automation Corporation - Corporația de Automatizare a Industriei Titlurilor de valoare. →National Securities Clearing Corporation.

Securities Investor Protection Corporation (SIPC) (US) - Corporația pentru Protecția Investitorilor în Titluri de valoare. O schemă de compensare pentru investitori în eventualitatea eșecului formatorilor de piață (→market maker) sau a dealerilor (→dealerilor). Toți membrii Asociației Naționale a Dealerilor de Titluri de valoare (→National Association of Securities Dealers) aparțin acestei scheme.

securitization - securizare. Substituirea titlurilor de valoare (→security) cu împrumuturi bancare; cu alte cuvinte, o bancă poate, în loc să împrumute un client, să achiziționeze sau să accepte (→acceptance - acceptare) o cambie (→bill of exchange), sau o poliță (→note), sau alt titlu de valoare de la acesta. Alternativ un solicitant de credit, poate mai curând decât să apeleze la o bancă, să emită o cambie, o poliță, sau un alt instrument de debit (→debt) către un achizitor nonbancar sau un acceptor. Securizarea a reprezentat în parte o revigorare a piețelor de capital, puternic afectate de crizele economice din anii '70 și de la începutul anilor '80, și în parte o dezvoltare a titlurilor de valoare pe termen scurt, forme care au dat instrumentele negociabile (→negotiable) de creditare și au permis băncilor să ridice mai ușor fonduri. Securizarea a degrevat de asemeni băncile de sprijinul pe diferențele tradiționale ale ratelor dobânzilor dintre depozite și credite acordate; și le permite, în momente de presiune asupra ratelor de capital, să ocolească adausurile la bilanț. Atât de mult emitenții de titluri de valoare sunt conduși sau subscriși (→underwritten) de bănci, încât o oportunitate de câștig din taxă este deschisă de asemeni băncilor. Din moment ce multe dintre titlurile de valoare pe termen scurt erau, cu rate fluctuante (→floating rate) ale dobânzilor, investitorii au fost mai pregătiți să le cumpere, în defavoarea obligațiunilor cu rată fixă a dobânzii, a căror venit sau valoare a capitalului ar fi scăzut cu orice creștere a dobânzilor de pe piața generală. →disintermediation.

securitized paper - hârtie de valoare securitizată. Instrumentul care rezultă din conversia unui împrumut bancar într-un titlu de valoare marketabil (→negotiable - negociabil). →securitization.

security - titlu de valoare **1.** Un gaj al unei proprietăți financiare sau fizice care va fi predat în eventualitatea neputinței de a plăti un împrumut. **2.** Orice mediu de investiție pe piața monetară sau pe piața capitalului (→capital market), de exemplu un instrument (→instrument) al pieței monetare, o obligațiune (→bond), o acțiune (→share). **3.** Un termen utilizat doar pentru obligațiuni și acțiuni, ca o formă distinctă de activele pieței monetare (→money market).

SEDOL number - număr SEDOL. Toate titlurile de valoare cotate în Marea Britanie (nu doar acelea de pe lista oficială (→official list), dar incluzând piața investițiilor alternative) (→alternative investment) primesc un număr în cadrul Listei Oficiale a Jurnalului Bursei (Stock Exchange Daily Official List - SEDOL). Acest număr servește de asemeni ca Număr de Identificare a Titlurilor de valoare Internaționale (International Securities Identification Number - ISIN).

segregated pension fund - fond de pensii separat. Un fond de pensii (→pension fund) gestionat ca entitate distinctă de către managerul de fond.

segundo mercado (Sp.) - piață secundară. Piețele titlurilor de valoare nelistate (→unlisted securities market - piața titlurilor de valoare nelistate) din Barcelona (din 1982) și Madrid (din 1987). Acestea sunt numite de asemeni și bolsa secundaria (bursa secundară).

SEHK - →Hong Kong stock exchanges.

seignorage - senioraj. Diferența dintre valoarea metalului utilizat în confecționarea monezilor și valoarea inscripționată pe acestea.

seiji kabu (Jap.) - Literalmente, un "un titlu de valoare politic", adică o obligațiune despre

care se spune că este alegerea de a investi a politicianilor; astfel deținute pentru a se aprecia. Astfel de acțiuni sunt, în mod frecvent, subiectul unor achiziționări cu scopul creșterii cursului (→*ramping*).

self-assessment - *autoevaluare*. →*income tax*.

Self-Employment Individuals Retirement Act - *Legea Pensionării Indivizilor Liber - profesioniști*. →*Keogh plan*.

self-financing - *autofinanțare*. →*retained earnings*.

self-regulating organizations - *organizații autoreglementate*. →*Financial Services Act*.

self-select PEP - *PEP autoselectat*. Un plan de investiții în capital pe acțiuni personalizat (→*personal equity plan*) pentru care portofoliul (→*portfolio*) acțiunilor este selectat mai curând de către investitorul individual, decât de către intermediarul financiar (→*financial intermediary*); ultimul trebuie să administreze planul.

sell-side - *partea vânzătoare*. →*investment analyst*.

senior debt - *datorie principală*. →*subordinated*.

SEPON. - Fond comun Ales de Bursă (→*Stock Exchange Pool Nominee*). →*Transfer Accounting; Lodgement for Investors; Stock Management for Jobbers (TALISMAN)*.

SEQUENCE. - →*London Stock Exchange*.

series - *serii*. Opțiuni call sau put cu același *instrument* (→*instrument*) de bază, având același preț de exercitare (→*striking price*) și aceeași scadență (→*maturity*).

SERIPS - *Plan de Pensii de Stat Corelat cu Câștigurile (State Earnings - Related Pension Scheme)*. →*pensions*.

services - *serviciile*. Parte a economiei naționale care nu se ocupă cu producerea de bunuri tangibile, i.e. activități cum ar fi asigurările, transporturile, activitățile bancare, tranzacționarea de titluri de valoare și de mărfuri, furnizarea de electricitate, gaze și alte utilități, telecomunicațiile etc. În cele mai multe țări serviciile contează pentru jumătate sau mai mult din totalul activităților. Termenul este folosit de asemeni în terminologia balanței de plăți pentru a desemna importurile și exporturile industriilor serviciilor.

Servicing. - Plata dobânzii unui împrumut bancar.

SES. - →*Singapore Stock Exchange*.

SESDAQ. - *Sistemul de Tranzacționare și Cotare a Bursei din Singapore (Stock Exchange of Singapore Dealing and Quotation System)*. →*Singapore Stock Exchange*.

SET. - →*Security Exchange of Thailand*.

SETS. - →*London Stock Exchange*.

settle - *a achita*. Tranzacțiile cu monede (→*currency*) și titluri de valoare (→*security*), a plăti prețul de achiziție.

settlement - *achitare*. **1.** Plata unei obligații, de exemplu plata în numerar pentru titluri de valoare (→*security*). Pornind de aici ziua decontărilor (→*account day*) de la Bursa de la Londra (→*London Stock Exchange*) este cunoscută de asemeni ca ziua achitării (reglementării) sau data reglementărilor. Procedurile de achitare sunt variate. În Marea Britanie conturile acționarilor se închid la sfârșitul unor perioade fixe (deconturi). În SUA plata pentru titluri de valoare devine scadentă de obicei la 15 zile după efectuarea tranzacției; acesta este cunoscut ca sistemul decontării rulante sau sistemul reglementării rulante. **2.** Transferul sau intenția de transfer a unei proprietăți după o înțelegere legală sau ca urmare a executării unui testament. →*Transfer and Automated Registration of Uncertified Stock (TAURUS); CREST*.

settlement date - *data reglementării*. →*settlement*.

settlement day - *ziua reglementării*. →*settlement*.

settlement prices - *prețuri de reglementare*. → *official prices*.

settlement risk - *riscul reglementării*. → *counterparty risk*.

seven-day money - *bani pentru șapte zile*. Bani plasați, adică un instrument cumpărat de, pe piața monetară (→ *money market*) cu scadența (→ *maturity*) de șapte zile.

Seventh Directive - *Directiva a Șaptea*. → *consolidated accounts*.

SFA - → *Securities and Futures Authority; Financial Services Act*.

SFE - → *Sydney Futures Exchange*.

Shanghai Securities Exchange - *Bursa din Shanghai*. → *China*.

share - *acțiune*. Una din numărul egal de părți ale capitalului nominal al unei companii, care împuternicește proprietarul la o proporție din profiturile (→ *profit*) distribuite și la o valoare reziduală dacă compania intră în lichidare (→ *liquidation*); o formă de titlu de valoare (→ *security*). Acțiunile pot fi: plătite integral sau parțial (→ *paid-up capital* - capital subscris), cu drept de vot sau fără drept de vot (uneori numite acțiuni "A"). *preference shares*; *stock*. Termenul este folosit de asemeni pentru a denumi depozitele la societățile imobiliare (→ *building society*) din Marea Britanie; uzanța este istorică și se referă la participarea deponentului la fondurile societății, și nu are conotația deținerii de capital pe acțiuni (→ *equity shareholding*). → *ordinary share*.

share certificate - *certificat de acționar*. Un document emis de către un registrator (→ *registratar*) sau de un agent al acestuia care confirmă titlul legal de proprietar al unui număr stabilit de acțiuni. → *CREST*.

share exchange scheme - *schemă de schimb de acțiuni*. Trusturi unite (→ *unit trust*), trusturi de investiții (→ *investment trusts*) și alte forme de gestionare a investițiilor de portofoliu (→ *portfolio investment*) sunt folosite adesea cu intenția de a le transforma în investiții, în acțiuni. Aceste scheme oferă termeni mai atractivi decât alternativa vânzării acțiunilor pe piață și a plătirii comisionului pentru acei care doresc să schimbe deținerea de acțiuni pe participarea la trusturi de investiții. → *switching discount*.

share indices - *indicii acțiunilor*. Indici (→ *index*) numerici care indică schimbările în cursurile medii ale acțiunilor de la bursă (→ *stock exchange*). Acești indici sunt construiți pe baza unui eșantion de acțiuni și sunt ponderate (→ *weighted average* - medie ponderată) cu modificările procentuale ale cursurilor ca un indiciu al mișcărilor din prețurile acțiunilor. Aproximativ vorbind, un indice al acțiunilor arată modificările procentuale ale prețurilor pieței pentru un portofoliu comparativ cu valoarea sa din anul de bază a indicelui. → *Dow - Jones indexes; Financial Times share indices; Hong Kong stock exchanges; Morgan Stanley Capital International World Index; NASDAQ OTC Price Index; Nikkei Stock Average; Standard and Poor's Ratings; Toronto Stock Exchange*.

share options - *opțiuni pentru acțiuni*. → *profit - sharing scheme*.

share perks (UK) - *beneficii suplimentare din acțiuni*. Beneficii pentru acționari (→ *shareholder*) peste sau sub dividende (→ *dividend*), de exemplu rabaturile la produsele companiei.

share premium - *primă pentru acțiuni*. În cazul în care acțiunile sunt vândute cu o primă (→ *premium*) în raport cu valoarea inscripționată. Surplusul realizat din vânzarea propriilor acțiuni cu o primă sunt creditate într-un cont al primei pentru acțiuni și este ilustrat în bilanț (→ *balance sheet*) ca o parte a capitalului permanent al afacerilor. Contul primei pentru acțiuni nu poate fi folosit pentru plata dividendelor (deși poate fi folosit pentru o emisiune de bonusuri → *bonus issue*).

share register - *registrul acțiunilor*. → *registrar*.

shareholder - *acționar*. Deținătorul de acțiuni la o companie.

shareholder value - *valoarea acționariatului*. Un termen rău definit, dar popular, asociat cu

concentrarea companiei pe activitățile ei de bază și renunțarea la filialele nedorite. Modificările în acești factori au condus în mod frecvent la reevaluarea în plus a acțiunilor și prin urmare la îmbunătățirea valorii acționariatului.

shareholder's equity - *capitalul acționarului*. Activele ($\rightarrow$ asset) totale ale unei companii minus obligațiile ($\rightarrow$ liability) sale externe (adică, cu excepția acelorale ale acționarilor la capitalul pe acțiuni ($\rightarrow$ equity shareholder)). Exprimat în alt mod, bilanțul ($\rightarrow$ balance sheet) va arăta capitalul acționarilor sub formă de capital subscris ($\rightarrow$ paid - up capital), rezerve de reevaluare ($\rightarrow$ revaluation reserve) și *profituri nedistribuite* ($\rightarrow$ retained earnings). $\rightarrow$ net assets.

shelf registration (US) - *înregistrare la compartiment*. Conform Regulii 415, companiile de mari dimensiuni, sunt obligate (începând cu anul 1983) să înregistreze în avans amănunte referitoare la propriile titluri de valoare ($\rightarrow$ security) la Comisia Valorilor Mobiliare și a Burselor ($\rightarrow$ Securities and Exchange Commission), fără precizarea datei când va avea loc emisiunea, astfel încât, în momentul în care va hotărî să se capitalizeze, va realiza o ofertă de vânzare a propriilor titluri de valoare, în mod direct (*off the shelf*), fără să fie nevoită să aștepte avizul Comisiei Valorilor Mobiliare și a Burselor la cererea lansată de companie.

Shenzhen Securities Exchange - *Bursa de Valori de la Shenzhen*. $\rightarrow$ China.

shibosai (Jap.) - Piața japoneză pentru realizarea de plasamente private ($\rightarrow$ private placement).

shibosai bond (Jap.) - *obligațiune shibosai*. Obligațiune samurai ($\rightarrow$ samurai bond), obiect al realizării unui plasament privat ($\rightarrow$ placing).

shintaka ginko (Jap.) - *bancă mutuală*. $\rightarrow$ trust bank.

shinyo kinku (Jap.) - *asociație de credit*. Instituție bancară care oferă credit ($\rightarrow$ credit) micilor întreprinzători; de regulă, traducerea în limba engleză este de asociații de credit. $\rightarrow$ credit union.s

shinyo kumiai (Jap.) - Asociație de credit similară lui *shino kinku*, dar care lucrează cu micii întreprinzători.

shogun bond (Jap.) - *obligațiune shogun*. Obligațiune ($\rightarrow$ bond) denominată într-o altă valută ($\rightarrow$ currency) decât yen-ul japonez, emisă pe piața japoneză de către un nerezident.

shogun lease - *închiriere shogun*. Închiriere practică la nivel internațional, derulată de către industria japoneză de leasing, contractul urmând să se încheie în yeni japonezi.

short - *perioadă scurtă de timp*. **1.** Referitor la tranzacțiile valutare ($\rightarrow$ currency), cu titluri de valoare ($\rightarrow$ security) și mărfuri ($\rightarrow$ commodity), condiție a îndatorării nete, fie ca urmare a obligației de achitare a unui împrumut la unul dintre aceste active, fie ca urmare a angajamentului de a furniza, la un moment viitor, o anumită cantitate fizică, spre exemplu, vânzarea unui contract futures ($\rightarrow$ futures); angajament sau obligație de a furniza, la un moment viitor, la un preț mai mic decât rata curentă, spre exemplu, livrările din cadrul contractelor futures, sau de opțiuni ($\rightarrow$ option). $\rightarrow$ position; **2.** Referitor la tranzacțiile cu titluri de valoare și instrumente ale pieței monetare ($\rightarrow$ money - market), a schimba o deținere pe termen ($\rightarrow$ term) lung, într-o deținere pe termen scurt; **3.** Mult mai general, deținerea de titluri de valoare, valute și instrumente ale pieței financiare în cantități limitate.

short covering - *acoperire short*. A acoperi ($\rightarrow$ covering) o poziție pe termen scurt ($\rightarrow$ short).

short-dated securities - *titluri de valoare cu scadențe pe termen scurt*. $\rightarrow$ dated securities.

short hedge - *protecție pe termen scurt*. Operațiune de protecție ($\rightarrow$ hedge) realizată prin vânzarea unui contract futures ($\rightarrow$ futures).

short tail business - *afacere cu perioadă de așteptare scurtă*. Afacere în domeniul asigurărilor ($\rightarrow$ insurance)s. cum ar fi, spre exemplu, asigurarea automobilelor, în cadrul căreia, cerințele de plată a pretențiilor se realizează la un interval scurt de timp de la momentul producerii pagubei.

short term - *termen scurt*. 1. Referitor la un titlu de valoare ($\rightarrow$ security), având scadența ($\rightarrow$ maturity) pe termen scurt, de regulă, până la 5 ani; 2. Referitor la un împrumut bancar, care trebuie plătit în următorii 3 ani; 3. Referitor la un instrument al pieței monetare ($\rightarrow$ money market), având o scadență de până la 3 luni (sau mai mică); 4. Referitor la asigurări ($\rightarrow$ insurance), alte forme de asigurare decât cea de viață; 5. $\rightarrow$ finance - finanțare.

short-term monetary support (STMS) - *sprijin monetar pe termen scurt*. Formă de mecanism de intervenție ($\rightarrow$ intervention) în cadrul Sistemului Monetar European ($\rightarrow$ European Monetary System - EMS), care presupune ca banca centrală din țara a cărei rată de schimb ($\rightarrow$ exchange rate) a monedei este supusă presiunii, datorită unor cauze legate de dificultăți ale balanței de plăți ($\rightarrow$ balance of payments), poate contracta un împrumut la trei luni de la băncile centrale din celelalte țări membre ale sistemului; termenul ($\rightarrow$ term) poate fi extins, o astfel de prelungire purtând denumirea de reeșalonare. Această formă de asistență este finanțată printr-un sistem de subscripții realizate de țările membre, având la bază o anumită cotă ($\rightarrow$ quota).

SIAC. - $\rightarrow$ Securities Industry Automation Corporation.

SIB. - $\rightarrow$ Securities and Investment Board.

SICAV. - $\rightarrow$ société d'investissement à capital variable.

sight deposit - *depozit la vedere*. Depozit ($\rightarrow$ deposit) bancar, ce poate fi retras parțial sau integral, fără obligația de a da un preaviz (cu alte cuvinte, la prezentare). US = *demand deposit*. $\rightarrow$ current account.

SIMEX. - $\rightarrow$ Singapore International Monetary Exchange.

simple sum - *suma simplă*. Teorie a cuantificării monetare, conform căreia, toate formele de bani sunt considerate a avea aceeași importanță. Cunoscută și sub numele de teoria totul sau nimic (*all-or-nothing*).

sine die - *fără stabilirea unui termen*. Indefinit; referitor la o amânare, sau în legătură cu stabilirea datei pentru un anumit eveniment viitor.

Singapore International Monetary Exchange (SIMEX) - *Bursa Monetară Internațională de la Singapore*. Tranzacționează contracte financiare (în special Eurodolari - $\rightarrow$ Eurodollar), contracte futures ($\rightarrow$ futures) pe energie și bunuri. SIMEX a fost înființată în anul 1984, în prezent, având un ranjament de compensare cu Bursa Comercială de la Chicago ($\rightarrow$ Chicago Mercantile Exchange).

Singapore Stock Exchange (SES) - *Bursa de Valori de la Singapore*. În formula prezentă, datează din anul 1973, când s-a produs sciziunea dintre Bursa de Valori de la Singapore ($\rightarrow$ stock exchange) și cea din Malaezia, anterior acestea alcătuind o instituție comună. Cu toate acestea, se păstrează încă strânse legături între activitățile de tranzacționare ale celor două instituții. Până în 1990, guvernul malaezian a cerut companiilor din această țară să iasă de la cota Bursei de Valori de la Singapore, dar prin înființarea Sistemului Unic Centralizat de Tranzacționare Electronică (CLOB) a pieței internaționale computerizate de la Singapore, deși nu este oficial recunoscut de către Bursa de Valori de la Kuala Lumpur ($\rightarrow$ Kuala Lumpur Stock Exchange), cotează numeroase companii malaeziene. Sistemul de Tranzacționare și Cotare Automată al Bursei de Valori de la Singapore (SESDAQ) a fost lansat în februarie 1987, urmând modelul Asociației Naționale a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare ($\rightarrow$ National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ). Principalul indice bursier ($\rightarrow$ share indices) al acțiunilor cotate ($\rightarrow$ stock) la Bursa de la Singapore este *Indicele Straits Times* (STI) și *Indicele Bursei de Valori de la Singapore* ($\rightarrow$ Stock Exchange of Singapore Index - SESI).

single capacity - *abilitare simplă*. Termen utilizat pentru a descrie situația în care un formator de piață ($\rightarrow$ market maker) activând în cadrul unei burse de valori ($\rightarrow$ stock exchange) tranzacționează numai cu alți profesioniști ai bursei, nefiind autorizat să intre în relații de afaceri cu investitorii. $\rightarrow$ dual capacity.

single company PEP - *plan de scutire fiscală pentru investițiile realizate în acțiunile unei singure companii*. Plan de scutire fiscală pentru investițiile personale în titluri de valoare (*→personal equity plan*) ale unei singure companii cotate (*→quoted company*).

Single European Act - *Actul Unic European*. *→European Union (EU)*.

single premium - *primă unică*. *→life assurance*.

sinking fund - *fond pentru amortizarea datoriei*. Prudență a emitentului, care, în vederea răscumpărării datoriei (*→debt*), inclusiv a răscumpărării (*→redemption*) unui titlu de valoare (*→security*), constituie un fond, prin realizarea de plăți regulate, care, împreună cu dobânda aferentă, vor amortiza împrumutul.

SIPC. - *→Securities Investor Protection Corporation*.

Sistem de Interconexion de las Bolsas Españolas - *Sistemul de Legătură al Burselor Spaniole*. *→Madrid Stock Exchange*.

skip day (US) - *interval de decontare*. Decontare a achiziției unui titlu de valoare (*→security*), de regulă, pe piața monetară (*→money market*), la două zile de la perfectarea tranzacției.

slip - *fluturaș*. Document care stipulează detaliile legate de riscul asigurării (*→insurance risk*) ce urmează a fi acoperit (*→covered*), utilizat de către brokeri (*→broker*), în mod deosebit în cadrul firmei Lloyd's. Semnăturile asigurătorilor (*→insurer*) depuse pe fluturaș atestă acceptarea riscului.

Small Order Execution System - *Sistem de Executare a Ordinelor de Mici Dimensiuni*. *→National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ*.

small business investment company (SBIC) (US) - *companie de investiții de mici dimensiuni*. Companie înființată din fonduri acordate în cadrul unor facilități, investitorii în asemenea companii beneficiind de avantaje fiscale din partea guvernului federal al Statelor Unite; companiile sunt autorizate conform Legii Investițiilor în Micile Companii din 1958. Instituții similare există în Japonia, în timp ce în Franța și în alte țări, companiilor cu capital de risc (*→venture capital*) și fondurilor de investiții (*→investment trust*), sau investitorilor acestora li se pot acorda stimulente fiscale.

small cap stocks (US) - *acțiuni ale companiilor cu capitalizare redusă*. Acțiuni (*→share*) în cadrul companiilor cotate (*→quoted company*) care se caracterizează printr-o capitalizare redusă, în comparație cu acțiunile blue-chip (*→blue-chip*) și cele în societăți cu capitalizare medie. Nu există o definiție unanim acceptată, dar se consideră că aceste societăți au o capitalizare situată în jur de 250 mil. \$; în timp ce capitalizări ridicate sunt socotite cele care depășesc 2 mld. \$. Avantajul pe care îl oferă investitorilor societățile cu capitalizări reduse este legat de faptul că, deși investiția este considerată a avea un grad mai mare de risc, aceste companii s-au dovedit a fi mai dinamice decât societățile cu capitalizare semnificativă.

small loan company - *companie pentru acordarea de credite de mici dimensiuni*. *→finance house*.

smaller companies market (SCM) (Ire.) - *piața micilor companii*. Al treilea nivel bursier, piața titlurilor de valoare necotate (*→unlisted security market*) din Irlanda. Irlanda dispune și de un al doilea nivel al pieței titlurilor de valoare necotate.

smart card - *cartelă inteligentă*. Cartelă din plastic care încorporează un microprocesor. Inventată în Franța, unde poartă denumirea de *carte à mémoire*, cartelele inteligente pot fi utilizate în calitate de bani de plastic; fiind disponibil și un sistem de facilități de creditare, cartela fiind reîncărcată de către banca emitentă sau de magazin în momentul în care soldul este egal cu zero; cartelele inteligente pot fi utilizate, de asemenea, la automatele bancare de eliberare de numerar. *→credit card*.

SMI. - *→Swiss stock exchanges*.

SMR. - *→standard Malaysian rubber*.

Snake - "șarpe" monetar. → *European Monetary System (EMS)*.

SNIF - *facilitate de emisiune a biletelor*. → *Euronote facility*.

sobashi (Jap.) - Speculator, adesea angajat în operațiuni pur speculative de achiziție a unor titluri de valoare, cu singurul obiectiv de a genera o creștere a prețului acestora, realizând astfel un câștig (→ *ramping*).

Social Charter - *Carta Socială*. → *European Union (EU)*.

Social Security Act 1986 (UK) - *Legea Securității Sociale*. → *pension*.

sociedad anónima (Sp.) - *companie publică cu răspundere limitată*. → *incorporation*.

società per azioni (SpA) (It.) - *societate pe acțiuni*. → *incorporation*. O societate privată italiană are sintagma 'Srl' după denumirea companiei.

société anonyme (SA) (Fr.) - *societate anonimă*. → *incorporation*. Aceeași denumire este utilizată și în alte țări, în afara Franței, cum ar fi, spre exemplu, în Grecia.

Société anonyme de la Bourse - *Societatea Anonimă a Bursei*. → *Luxemburg Stock Exchange*.

société à responsabilité limitée (SàRL) (Fr.) - *companie privată cu răspundere limitată*. → *incorporation*.

Société de Compensation des Marchés Conditionnels - *Societatea de Compensare de pe Piețele Subordonate*. Operator al pieței franceze de opțiuni pe acțiuni (→ *Marché des Options Negotiables de Paris* - piața opțiunilor negociabile de la Paris).

Société des Bourses Françaises (Fr.) - *Societatea Burselor din Franța*. Asociație a burselor de valori (→ *stock exchange*) din Franța.

Société d'investissement à capital variable (SICAV) (Fr.) - *societate de investiții cu capital variabil*. → *unit trust*.

Société du Nouveau Marché - *Societatea Noii Piețe*. Piață recent constituită (1996), a valorilor mobiliare necotate (→ *unlisted security market*), cu sediul la Paris, pentru societățile din domeniul tehnologiilor înalte, și pentru companiile care înregistrează creșteri susținute. Societatea este membră a alianței EURO.NM.

SOES - *Sistem de Executare a Ordinelor de Mici Dimensiuni*. → *National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ*.

SOFFEX - *Piața Elvețiană a Tranzacțiilor cu Contracte Futures Financiare și Options*. → *Swiss Options and Financial Futures Exchange*.

soft commodity - *marfă ușoară*. Termen prin care sunt desemnate cele mai multe bunuri (→ *commodity*), cu excepția metalelor, dar cu referire deosebită la produsele agricole, cum ar fi ceaiul, cafeaua, zahărul și grâul și la unele produse care se obțin prin creștere (lână, piei netăbăcite).

soft currency - *dolari slabi (ușori)*. → *currency*.

soft dollars (US) - *monedă neconvertibilă*. Plăți efectuate pentru serviciile prestate de un broker de valori mobiliare (→ *stockbroker*), care îmbracă forma comisionului (→ *commission*) ce urmează a fi câștigat aferent unui nivel viitor al tranzacționării. Spre exemplu, un broker poate să desfășoare o activitate de cercetare, înțelegând faptul că nivelul tranzacțiilor încheiate va depinde de rezultatele acestei activități. Plățile în numerar sub forma taxelor pentru cercetare poartă denumirea de dolari "tari". Este vorba despre o practică întâlnită și în alte țări decât Statele Unite.

soft loan - *împrumuturi puțin oneroase*. Împrumut derulat la un nivel al ratei dobânzii (→ *interest*) situat sub ratele pieței.

sogo bank (Jap.) - *bancă sogo*. Instituție specializată în derularea de credite imobiliare.

sogo shosha (Jap.) - Termen prin care sunt desemnate marile corporații, spre exemplu,

Mitsubishi și Mitsui, a căror activitate se concentrează în domeniul distribuției, dar și în cel financiar sau al producției.

sokai (Jap.) - *adunarea acționarilor*.

sokaiya (Jap.) - *omul din adunarea acționarilor (speculator)*. Astfel de speculatori au fost implicați în practici ilegale, percepând sume de bani din partea companiilor japoneze, în schimbul promisiunii de a nu pune anumite întrebări cu ocazia reunirii adunării acționarilor.

sold short - *vânzare short*. → *bear*.

solde (Fr.) - *sold*. → *balance*.

sole proprietorship - *societate condusă de o singură persoană*. Afacere care nu este înregistrată ca persoană juridică (→ *unincorporated*), deținută în proprietatea unei singure persoane și care nu beneficiază de principiul răspunderii limitate. → *incorporation*.

solvency - *solvabilitate*. Capacitatea de a achita datoriile integral, în momentul scadenței: → *solvency margin*; *solvency ratio*.

solvency margin - *marjă de solvabilitate*. Excedent minim care trebuie realizat de către o companie de asigurări, calculat ca diferență între activele (→ *asset*) și datoriile (→ *liability*) acelei societăți. Elementele specifice care sunt incluse în cele două categorii amintite sunt expres specificate de către autoritățile de reglementare și supraveghere și variază în raport de felul companiei și categoriile de servicii pe care le oferă.

solvency ratio - *rata solvabilității*. Referitor la instituțiile bancare, raportul între capitalul propriu și datoriile (→ *liability*) totale.

solvent - *solvabil*. Condiție conform căreia, activele (→ *asset*) totale trebuie să excedă totalul datoriilor (→ *liability*).

sources and uses of funds (UK) - *surse și utilizări ale fondurilor*. Declarații asupra fluxurilor de fonduri (→ *flow of fund*) ce au loc în cadrul unei companii, în decursul unui anumit interval de timp. Alături de bilanț (→ *balance sheet*) și contul de profit și pierdere (→ *profit and loss account*), aceste documente sunt obligatorii în cadrul raportărilor financiare realizate de companiile de dimensiuni medii și mari (companiilor de mici dimensiuni nu le este impusă o astfel de condiție). În SUA, declarația surselor și utilizărilor poartă denumirea de modificarea în poziția financiară (*changes in financial position*). Există mai multe categorii de declarații privitoare la fluxurile de fonduri, dar, în cele mai multe situații, acestea indică mișcările de capital (→ *capital flow*) ale unei companii în perioada dintre termenele la care se publică bilanțurile în doi ani consecutivi. Sursele fondurilor sunt date de profiturile (→ *profit*) din activitățile comerciale, provizioanele pentru amortizare (→ *depreciation*), vânzarea de active (→ *asset*) și împrumuturile realizate, inclusiv cele care privesc capitalul propriu (→ *equity*), precum și din alte emisiuni de capital. Utilizarea fondurilor este dată de achizițiile de active fixe și financiare, plăți în numerar și distribuiri ale profitului.

sovereign - *suveran*. Guvern național, în exercitarea funcțiilor care îi revin, spre exemplu, în calitate de creditor sau debitor; de unde și noțiunea de risc suveran (→ *sovereign risk*).

sovereign loan - *împrumut suveran*. Împrumut contractat de către un guvern, fiind vorba, în general, despre o țară în dezvoltare.

sovereign risk - *risc suveran*. Riscul, în situația tranzacționării de titluri de valoare (→ *security*) în relație cu o altă țară, dat de evoluția situației politice (→ *political risk*) în țara partener. Cunoscut și sub numele de risc de țară (*country risk*).

SpA (It.) - → *società per azioni*.

SPA. - → *state pension age*.

Sparkassen (Ger.) - Cea mai veche rețea de bănci de economii (→ *saving bank*), datând din a

doua jumătate a secolului 18. Băncile sunt garantate de către autoritățile locale.

Special Credit Controls Program (US) - *programul Special de Control al Creditelor*. Serie de măsuri de urgență; introduse în martie 1980, cu scopul de a controla inflația din economia SUA. În cadrul programului, au fost aplicate plafoane la cele mai multe dintre tipurile de credit oferite de majoritatea instituțiilor financiare. Programul a fost abandonat în luna mai a aceluiași an.

special deposits (UK) - *depozite speciale*. Depozite pe care băncile comerciale (→*commercial bank*) din Marea Britanie sunt obligate să le constituie la Banca Angliei (→*Bank of England*). Introduse pentru prima oară în anul 1961, depozitele speciale au reprezentat un important instrument de realizare a controlului monetar (→*monetary control*). Scopul principal al constituirii acestui tip de depozite este acela de a reduce disponibilitățile aflate la îndemâna băncilor comerciale și, astfel, de a reduce capacitatea acestora de a extinde creditele și, deci, masa monetară. Atunci când se solicită constituirea de depozite speciale; acestea se calculează prin aplicarea unui procent asupra datoriei eligibile (→*eligible liability*) ale băncilor. Depozitele speciale sunt remunerate de către Banca Angliei la nivelul unei rate a dobânzii apropiată de rata câștigului la bonurile de tezaur (→*Treasury bill rate*).

special drawing rights (SDR) - *drepturi speciale de tragere (DST)*. Formă a rezervelor (→*reserve*) internaționale creată de către Fondul Monetar Internațional (→*International Monetary Fund*) în anul 1970. Scopul apariției drepturilor speciale de tragere a fost legat de dorința de a suplimenta lichiditatea (→*liquidity*) internațională, oferind un instrument suplimentar față de categoriile de mijloace de rezervă existente (aurul, dolarul SUA, lira sterlină), acestea din urmă fiind caracterizate prin aceea că oferta lor depindea în mare măsură de cantitatea de factori de producție (cazul aurului) sau de rezultatele balanțelor de plăți (→*balance of payments*). DST-urile sunt alocate de către FMI țărilor membre; în raport de cota (→*quota*) deținută de fiecare stat, banii fiind utilizați pentru contractarea altor valute, în situația în care este necesară depășirea unei situații negative a balanței de plăți. Din acest motiv, DST-urile reprezintă o creanță universal recunoscută asupra monedelor naționale și, din acest motiv, deși nu are toate caracteristicile necesare, se poate vorbi despre DST ca despre o nouă monedă. La început, valoarea unui DST a fost dată de echivalentul a 0.89 grame de aur pur, sau 1 \$ SUA, conform parității aur - devize în vigoare la acel moment. Datorită devalorizării ulterioare a dolarului SUA, paritatea DST-ului a fost stabilită în raport de un coș valutar. În anul 1981, modul de calcul a valorii DST-ului a fost simplificat, recurgându-se la aplicarea unei medii ponderate a valorii celor mai importante valute mondiale (stabilite în raport de ponderea pe care o dețineau în comerțul mondial). Drepturile speciale de tragere sunt utilizate în calitate de unitate de cont (→*unit of account*) pentru Fondul Monetar Internațional și, începând cu anul 1980, a reprezentat instrumentul în care au fost denominate numeroase certificate de depozit (→*certificate of deposit*) și emisiuni de obligațiuni (→*bond*).

special Lombard rate - *rata lombardă specială*. Rata dobânzii percepută de către Banca Națională a Germaniei (→*Bundesbank*) sistemului bancar în situația în care împrumuturile obișnuite la nivelul ratei lombarde (→*Lombard rate*) au fost suspendate, iar procesul de creditare a sistemului bancar se derulează de la o zi la alta, în condițiile unei rate a dobânzii fixată în fiecare zi de către Bundesbank. →*discount window*.

special reserve (UK) - *rezervă specială*. Sumă pe care membrii companiei Lloyd's (→*Lloyd's*) pot, sub condiția acordării de avantaje fiscale, să își constituie din profitul garantat (→*underwrite*) rezerve pentru a face față viitoarelor datorii sub forma impozitelor. Suma ce poate fi astfel constituită nu poate să depășească un anumit procentaj din profiturile firmei și nu poate fi utilizată pentru alte motive decât plata impozitelor, redevenind subiect al impunerii, în momentul în care este utilizată în alte scopuri.

specialist (US) - *expert*. Membru al Bursei de Valori de la New York (→*New York Stock Exchange*) care acționează ca formator de piață pentru un număr de acțiuni (→*stock*),

vânzând și cumpărând în nume propriu și în numele brokerilor pe comision ($\rightarrow$ commission broker) ($\rightarrow$ order driven). Rolul experților este similar cu cel al jobberilor ($\rightarrow$ jobber) în cadrul sistemului care funcționa în cadrul Bursei de Valori de la Londra ($\rightarrow$ London Stock Exchange), înainte de Marele Salt ($\rightarrow$ Big Bang). Experții derulează operațiunile din cadrul unui post de tranzacționare (trading post), situat în ringul de tranzacționare ($\rightarrow$ trading floor) unde are loc vânzarea și cumpărarea titlurilor de valoare ($\rightarrow$ security).

specie - monezi. Bani sub formă de monede.

speculation - speculație. Tranzacționarea de active ($\rightarrow$ asset) financiare sau de mărfuri ($\rightarrow$ commodity), cu scopul de a obține profit ca urmare a modificărilor anticipate în valoarea de piață a instrumentelor achiziționate.

speculative risk - risc speculativ. Referitor la asigurări, risc ($\rightarrow$ risk) ce apare ca urmare a acțiunilor anteprenoriale de gestionare, care conduce la apariția de câștiguri sau pierderi într-o manieră ce nu poate fi determinată făcând apel la legea numerelor mari ($\rightarrow$ law of large numbers) și, prin urmare, care nu poate fi acoperit prin încheierea unei asigurări.

split-level trust - trust divizat pe nivele. $\rightarrow$ investment trust.

sponsor - sponsor. $\rightarrow$ issuing house.

spot - spot. Imediat, sau în acest moment.

spot month - luna spot. Prima lună pentru care sunt disponibile contracte cu livrare viitoare ($\rightarrow$ futures).

spot price - preț spot. Valoarea prezentă a unui activ ($\rightarrow$ asset), spre deosebire de prețurile futures ($\rightarrow$ futures), forward ($\rightarrow$ forward), sau options ($\rightarrow$ options). Se aplică tranzacțiilor cu valute ($\rightarrow$ currency), titluri de valoare ($\rightarrow$ security) și bunuri ($\rightarrow$ commodity), fiind sinonim cu noțiunile de prețuri numerar (cash), prețuri fizice (physical) sau prețuri prezente (actual).

spread - ecart. **1.** Diferența dintre rata dobânzii percepută de o bancă la creditele acordate și cea plătită la fondurile atrase. Cel mai adesea, noțiunea se utilizează în legătură cu împrumuturile internaționale sindicalizate și cu împrumuturile de pe europiețe. Rata de finanțare a băncii se presupune a fi o rată de referință, cum ar fi rata dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză ($\rightarrow$ London interbank offered rate - LIBOR), rata dobânzii interbancare pe piața londoneză la depozitele constituite ($\rightarrow$ London interbank bid rate - LIBID), sau rata medie a dobânzii interbancare pe piața londoneză ($\rightarrow$ LIMEAN); **2.** Diferență dintre prețul de vânzare cerut de dealerii care tranzacționează pe piețele valutare, sau ale titlurilor de valoare și prețul la care au achiziționat instrumentele respective; **3.** Diferența dintre prețul la care un garant achiziționează titluri de valoare de la emitent și prețul la care vând titlurile către publicul larg; **4.** Diferență dintre moneda cu cea mai mare valoare și cea cu valoarea cea mai mică din cadrul Sistemului Monetar European ($\rightarrow$ European Monetary System), diferența ce poartă și numele de marjă (margin); **5.** Distribuția riscului preluat de către asigurător; **6.** Vânzarea unui contract pe piața de mărfuri ($\rightarrow$ commodity), de opțiuni ($\rightarrow$ options) sau financiară ($\rightarrow$ financial future) cu livrare ulterioară, însoțită de o cumpărare simultană a unui contract pentru un alt instrument, ori având același instrument dar o altă scadență, obiectivul fiind acela de a realiza un profit de pe urma diferenței de preț între cele două contracte. $\rightarrow$ straddle; **7.** Diferența dintre prețul de cumpărare ($\rightarrow$ bid price) și cel de vânzare ($\rightarrow$ offer price) al unităților din cadrul fondurilor mutuale ($\rightarrow$ unit trust).

spreadsheet - tabel. De regulă, grilă sau matrice de formă dreptunghiulară, în care sunt înscrise cantități însemnate de informații financiare. Datele sunt înscrise în căsuțe definite cu ajutorul liniilor și coloanelor tabelului, spre exemplu, anii sunt trecuți în partea de sus, iar componentele fluxului de numerar ($\rightarrow$ cash-flow), în liniile aliniate în partea stângă. În mod tradițional, analizele care făceau apel la calculul tabelar erau

realizate cu ajutorul unor suporturi speciali de hârtie. În prezent, sunt disponibile programe electronice pentru realizarea acestor sarcini (spre exemplu, programul *Lotus 1-2-3*, capabil să realizeze instantaneu sume după linie și coloană, imediat după înscrierea datelor de intrare). De asemenea, noile programe de calculator sunt capabile să efectueze grafice și alte calcule, doar prin simpla apăsare a unor taste.

Square Mile - *Milă Pătrată*. → *City*.

Srl. - → *società per azioni*.

SRO - *organism cu auto - reglementare*. → *Financial Services Act*.

SSAP - *Declarația Standardelor Practicii Contabile*. → *accounting standards*.

stability pact - *pact de stabilitate*. → *Amsterdam Treaty*.

standard bar - *bară etalon*. Bară de aur ce cântărește aproximativ 400 de uncii, având o puritate (→ *fineness*) de 995; bară de argint de aproximativ 1.000 de uncii, cu o finețe minimă de 999.

stag - *persoană care solicită o emisiune nouă de valori mobiliare*. Speculator care subscrie la o nouă emisiune (→ *new issue*), în așteptarea realizării unei creșteri sub forma unui prime (→ *premium*) peste nivelul prețului de emisiune, astfel încât, acesta va fi capabil să își vândă deținerile de titluri de valoare (→ *security*), astfel încât să realizeze un profit în momentul în care au loc primele tranzacții cu acele titluri. Unii speculatori fac calcule asupra probabilității ca emisiunea să fie supra subscrisă (→ *oversubscribe*), în această situație, fiind de așteptat realizarea unui vot ori reducerea corespunzătoare a valorii unui titlu emis, cu toate că există și posibilitatea ca cererile multiple să fie declarate ilegale.

stamp duty (UK) - *timbru fiscal*. Formă de impozitare (→ *taxation*) care implică, sau care obișnuia să implice, aplicarea de timbre pre-achitate asupra documentelor legale sau comerciale. Timbrele fiscale pot fi evaluate *ad valorem* sau în mod particular (→ *tax; ad valorem*). În Marea Britanie, timbrul fiscal este calculat ca un procent din valoarea tranzacției cu acțiuni.

Standard and Poor's 500 (S&P 500) (US) - *Indicele Standard and Poor's 500*. Indice bursier al prețurilor acțiunilor (→ *share index*) care cuantifică modificările de prețuri ale celor 500 de titluri de valoare (→ *security*) cotate la Bursa de Valori de la New York (→ *New York Stock Exchange*); este vorba despre acțiunile (→ *stock*) a 400 de companii generale, 40 din domeniul financiar, 20 din cel al transporturilor și 40 ale utilităților publice, valoarea fiecăreia dintre acțiuni fiind ponderată în funcție de numărul de acțiuni emise.

Standard and Poor's Ratings (US) - *Ratingul Agenției Standard and Poor's*. Clasificare a acțiunilor preferențiale (→ *preference share*), obligațiunilor (→ *bond*) și acțiunilor obișnuite (→ *common stock*), în raport de riscul pe care îl implică. 'AAA' reprezintă investițiile cu cea mai mare solvabilitate, riscul neachitării aferent acestor titluri fiind aproape nul; 'BBB' reprezintă un rating mediu, iar cele catalogate 'Bb' sunt considerate ca fiind titluri de natură speculativă; 'C' reprezintă investiția de cea mai scăzută calitate, aceste titluri neplătind dobândă iar cele 'DDD' sunt cele în imposibilitate de a mai fi răscumpărate; 'D' sunt titluri îndoielnice. Un serviciu similar este oferit și de compania Moody's Investor Services, filială a companiei Dun & Bradstreet.

standard deviation - *deviație (abatere) standard*. Măsură a gradului de dispersie (→ *dispersion*) în cadrul unui grup de valori numerice, față de valoarea medie (→ *mean*). Se calculează plecând de la diferența dintre fiecare valoare și media pentru întregul grup, acest rezultat fiind ridicat la pătrat, pentru a obține varianța, după care se calculează suma rezultatelor astfel obținute și se extrage rădăcina pătrată.

standard Malaysian rubber (SMR) - *cauciuc standard din Malaezia*. Produs etalon pentru cauciucul natural, proiectat de către guvernul malaezian, la începutul anilor 1960, pentru a oferi omogenitate în competiția cu cauciucul sintetic. SMR-ul a permis reducerea timpului necesar pentru procesare și a dat posibilitatea ca inspecțiile calitative să aibă

loc prin verificarea concordanței cu mostrele standard, evitând, astfel, inspecțiile fizice (organoleptice); de asemenea, introducerea acestui standard a fost de natură să faciliteze operațiunile de împachetare și manipulare.

standby credit - *credit în așteptare*. Credit ($\rightarrow$ credit) garantat în cadrul unei facilități de emisiune de bilete ($\rightarrow$ note issuance facility) sau a unei facilități la Eurobilete ($\rightarrow$ Euronote facility). $\rightarrow$ back-up credit.

start-up - *demarare*. O nouă afacere care implică un anumit grad de risc.

state bank - *bancă statală*. $\rightarrow$ national bank.

State Earnings-Related Pension Scheme (SERPS) - *Plan de Pensionare în Sistemul Administrat de Stat*. $\rightarrow$ pensions.

state of the art - *stare a științei*. Doctrină, conform căreia, producătorii sunt absolviți de orice răspundere în legătură cu propriile produse, cu condiția ca în momentul în care acestea au fost realizate, potențialele efecte negative să nu fi fost cunoscute științific. Acest argument a fost utilizat, spre exemplu; pentru a respinge răspunderea privind vătămările cauzate de azbestul din produsele industriale la vremea când nu fuseseră descoperite caracteristicile nocive ale azbestului.

state pension age - *vârsta de pensionare în cadrul sistemului administrat de stat*. Vârsta la care bărbații și femeile devin eligibile pentru a încasa pensie ($\rightarrow$ pension) în cadrul sistemului de pensii administrat de către stat.

statement of changes in financial position - *declarația modificărilor survenite în situația financiară*. $\rightarrow$ sources and uses of funds.

Statement of Standard Accounting Practice (SSAP) - *Declarația Standardelor Practicii Contabile*. $\rightarrow$ accounting standards.

statement week (US) - *săptămâna declarațiilor*. Interval de timp în interiorul căruia trebuie supravegheat, de către direcțiile Rezervei Federale ($\rightarrow$ Federal Reserve), nivelul mediu al rezervelor bancare. $\rightarrow$ maintenance period.

static risk - *risc static*. Referitor la domeniul asigurărilor, risc ($\rightarrow$ risk) ce survine ca urmare a unor cauze naturale, spre exemplu, datorită focului, cutremurelor ori erorii umane, cum ar fi furtul.

stellage (Fr.) - *stelaj*. Tranzacție bursieră ($\rightarrow$ bourse) prin care se acordă dreptul, în schimbul unei prime, de a vinde un titlu de valoare de bază, la un anumit nivel al prețului, înainte ori la momentul de timp specificat; de asemenea, se poate acorda și dreptul de a cumpăra.

step-lock option - *opțiune de tip "scară"*. $\rightarrow$ ladder option.

stepped preference shares - *acțiuni preferențiale în trepte*. $\rightarrow$ investment trust.

sterilization (US) - *sterilizare*. Argument adus de unii teoreticieni, în mod deosebit, Ronald I. McKinnon de la Universitatea Stanford, conform căruia, autoritățile SUA, prin neajustarea condițiilor monetare interne la modificările produse în rata de schimb ($\rightarrow$ exchange rate) a dolarului, neutralizează sau sterilizează efectele creșterii ofertei monetare ($\rightarrow$ money supply) la nivel mondial.

Sterling Area - *Zona Monetară a Lirei Sterline*. $\rightarrow$ Scheduled Territory.

sterling warrant into gilt-edged stock (SWING) - *certificat în lire sterline asupra titlurilor de stat britanice*. Autorizare realizată de către Banca Angliei ($\rightarrow$ Bank of England) în anul 1987, privitoare la opțiunile ($\rightarrow$ option) de a cumpăra sau vinde un anumit titlu de valoare britanic ($\rightarrow$ gilt). Certificatele sunt emise de Banca Angliei, după care sunt vândute unui dealer special desemnat în acest scop.

STI - *Indicele Straits Times*. $\rightarrow$ Singapore Stock Exchange.

stock - *acțiune, stoc*. 1. Varietate de titlu de valoare ($\rightarrow$ security), exprimată, în unități de valoare egale cu 100 lire sterline, spre deosebire de acțiuni ($\rightarrow$ share), a căror valoare

este exprimată ca o fracțiune din capitalul ($\rightarrow$ capital) total. În prezent cele două sintagme prin care sunt desemnate acțiunile (share, stock) au devenit sinonime, distincția tradițională dintre acestea dispărând. Termenul 'stock', în limbajul financiar din Marea Britanie, a ajuns să desemneze în mod exclusiv un titlu de valoare cu dobândă fixă, spre exemplu, un împrumut pe bază de acțiuni (*loan stock*), în timp ce în Statele Unite, denumirea uzuală pentru astfel de titluri este cea de obligațiune ($\rightarrow$ bond) (prin *stock* sunt desemnate toate celelalte titluri de valoare, spre exemplu, acțiunile cu drept de vot - $\rightarrow$ common stock); **2.** Acumulare de capital; **3.** Acumulare a unei mărfi ($\rightarrow$ commodity), ori a unor bunuri sau materiale aflate în stadiul de produs finit, ori aflate încă în prelucrare. $\rightarrow$ investories.

stock dividend - *dividend aferent acțiunilor*. $\rightarrow$ bonus issue.

stock exchange - *bursă de valori*. Piață pe care sunt vândute și cumpărate titlurile de valoare ($\rightarrow$ security). În prezent, principalele orașe dispun de una sau mai multe burse de valori. Bursa de Valori de la New York ($\rightarrow$ New York Stock Exchange), Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ London Stock Exchange) și Bursa de Valori de la Tokyo ($\rightarrow$ Tokyo Stock Exchange) sunt cele mai mari piețe bursiere din punctul de vedere al capitalizării bursiere ($\rightarrow$ market capitalization) și al cifrei de afaceri ($\rightarrow$ turnover), deși la bursa londoneză sunt cotate titlurile mai multor companii, în mod deosebit cele având sediul în străinătate, spre deosebire de piața de la Tokyo sau cea newyork-eză. Bursele europene sunt adesea desemnate prin sintagma din limba franceză, 'bourse'. Rolul bursei de valori este acela de a facilita procesul de economisire ($\rightarrow$ saving) și investire ($\rightarrow$ investment), permițând investitorilor să renunțe cu rapiditate la titlurile pe care le dețin pe piața secundară ($\rightarrow$ secondary market), iar companiilor, guvernelor și altor instituții, să se capitalizeze ($\rightarrow$ capital), pe piața primară ($\rightarrow$ new issue market). Vandabilitatea titlurilor presupune: noile emisiuni ($\rightarrow$ new issue) să fie derulate și garantate de împrumutători cu reputație în lumea financiară; disponibilitatea informațiilor în legătură cu aceste titluri; derularea normală a competiției între formatorii de piață ($\rightarrow$ market maker); o lichiditate ($\rightarrow$ liquidity) corespunzătoare. De asemenea, trebuie să existe un cadru legal, dar și reguli în piață, care să împiedice derularea de operațiuni frauduloase. Se practică mai multe sisteme de tranzacționare ($\rightarrow$ order driven; quote driven), dar multe dintre bursele de valori au trecut la sisteme de tranzacționare automată pe ecran ($\rightarrow$ automated screen trading) și de conducere prin telefon a tranzacțiilor. Aceste noi tehnologii, împreună cu procesul de dereglementare, au permis dezvoltarea unor noi sisteme de tranzacționare, în afara bursei de valori ($\rightarrow$ IBIS; Instinet), vezi termenii care fac trimitere la bursa de valori: spre exemplu, Singapore Stock Exchange ($\rightarrow$ Singapore Stock Exchange), sau cele care trimit la țări, spre exemplu, China ($\rightarrow$ China), sau la regiuni, ex. Eastern Europe ($\rightarrow$ Eastern Europe). $\rightarrow$ unlisted securities market.

Stock Exchange Alternative Trading Service (SEATS) - *Sistemul Alternativ pentru Tranzacționare în cadrul Bursei de Valori*. **1.** Sistem pentru tranzacționarea titlurilor mai puțin lichide ($\rightarrow$ liquidity), introdus la Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ London Stock Exchange), pe data de 16 noiembrie 1992, pentru a înlocui Tabela de Afișare a Companiilor ($\rightarrow$ Company Bulletin Board), în situația în care există cel mult un formator de piață ($\rightarrow$ market maker). Terminalul video afișează cotațiile curente pentru formatorii de piață (în situația în care există), precum și ordinele ($\rightarrow$ order) publice. Sistemul SEATS completează Sistemul de Cotare Automată al Bursei de Valori de la Londra ($\rightarrow$ Stock Exchange Automated Quotation System - SEAQ): **2.** Sistem automat de tranzacționare video, funcționabil la Bursa de Valori Australiană ($\rightarrow$ Australian Stock Exchange).

Stock Exchange Automated Quotation System (SEAQ) (UK) - *Sistemul de Cotare Automată al Bursei de Valori de la Londra*. Sistem de tranzacționare ce are la bază un sistem video de afișaj, utilizat pentru tranzacționarea titlurilor de valoare ($\rightarrow$ security) în cadrul Bursei de Valori de la Londra ($\rightarrow$ London Stock Exchange) și care permite formatorilor de piață ($\rightarrow$ market maker) să transmită cotațiile și volumele de tranzacționare către utilizatorii sistemului. Sistemul SEAQ a fost introdus înainte de

realizarea Marelui Salt (*→Big Bang*) și a permis derularea tuturor tranzacțiilor prin intermediul liniilor telefonice, înlocuind, astfel, vechiul sistem de tranzacționare în ring (*→trading floor*). SEAQ furnizează date pentru Sistemul de Teletext Computerizat pentru Cotarea Prețurilor (*→Teletext Output of Price Information by Computer - TOPIC*), fiind legat de NASDAQ (Asociația Națională a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare - *→National Association of Securities Dealers Automated Quotation System*). *→alpha securities; normal market size; stocks.*

Stock Exchange Automatic Execution Facility (SAEF) (UK) - *Facilitatea de Tranzacționare Automată din cadrul Bursei de Valori de la Londra*. Sistem computerizat pentru executarea ordinelor (*→order*) de vânzare sau cumpărare de acțiuni (*→share*) de mici dimensiuni, în cadrul Bursei de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*). SAEF dirijează automat ordinele introduse către formatorii de piață (*→market maker*), oferind cel mai bun preț în cadrul Sistemului de Cotare Automată al Bursei (*→Stock Exchange Automated Quotation System - SEAQ*), execută ordinele și întocmește notele contractuale (*→contract note*), tranzacțiile fiind transmise sistemului de decontare TALISMAN (Sistemul Evidenței Transferurilor, al Serviciilor de Depozitare pentru Investitori și al Managementului acțiunilor în numele jobberilor) (*→Transfer Accounting, Lodgement for Investors, Stock Management for Jobbers*). Sistemele TRADE și BEST sunt sisteme cu funcții asemănătoare, operarea acestora fiind realizată de către casele de formatori de piață (*→market maker*) Barclays de Zoete Wedd și, respectiv, de Kleinwort Grieveson Securities. Sistemul SAEF este asemănător celui de executare a ordinelor de mici dimensiuni gestionat de către Asociația Națională a Dealerilor în Sistemul Automat de Tranzacționare a Titlurilor de Valoare - *→National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - NASDAQ*).

Stock Exchange Daily Official List (UK) - *Lista oficială zilnică a titlurilor admise la tranzacționare la Bursa de Valori de la Londra*. *→official list.*

Stock Exchange pool nominees - *Registrul Central al Bursei de Valori*. *→Transfer Accounting, Lodgement for Investors, Stock Management for Jobbers.*

Stock Exchange Trading System - *Sistemul de Tranzacționare de la Bursa de Valori*. *→London Stock Exchange.*

stock index futures - *contract pe indice bursier cu livrare viitoare*. Contracte cu livrare viitoare (*→futures*), având la bază indicii bursieri.

stock market - *pieță de valori*. *→stock exchange.*

stock split (US) - *divizarea acțiunilor*. Emisiune de acțiuni pentru capitalizare (*→bonus issue*), prin care se reduce prețul la care cotează acțiunile, dar nu și randamentul (*→yield*) sau valoarea de piață a deținerilor de acțiuni ale investitorului.

stockbroker - *agent de valori mobiliare*. Membru al bursei de valori (*→stock exchange*) care se ocupă de vânzarea și cumpărarea titlurilor de valoare (*→security*), în calitate de agent (*→agent*) al clienților, în schimbul plății unui comision (*→commission*) (US = *commission broker*). *→broker, floor broker; market maker.*

Stockholm Stock Exchange (SSE) - *Bursa de Valori de la Stockholm*. Cunoscută și sub denumirea de Stockholm Fondbors, reprezintă bursa de valori (*→stock exchange*) a Suediei. Autoritatea de reglementare a pieței este Consiliul Inspecției Bancare (BIB) și Riksbanker (*→central bank*). Începând din anul 1993, bursa a devenit o companie cu răspundere limitată (*→limited liability company*), iar în 1994, acțiunile sale au fost oferite prin subscripție marelui public. *→Nordquote.*

stop-loss - *stopare a pierderilor*. **1.** Prețul la care un titlu de valoare (*→security*) este vândut automat, în scopul de a se realiza protecția investitorului împotriva unor pierderi ulterioare. *→orders*; **2.** Asigurare împotriva pierderilor, realizată pe piața Lloyd's (*→Lloyd's*). *→stop-loss insurance.*

stop-loss insurance - *asigurare pentru stoparea pierderilor*. Asigurare realizată de către

garanții ($\rightarrow$ name) firmei Lloyd's ($\rightarrow$ Lloyd's) din Londra, împotriva pierderilor garantate ($\rightarrow$ underwrite), asigurare contractată, de regulă, chiar în cadrul pieței.

stop-loss treaty - *acord de stopare a pierderilor*. Contract de non-proporționalitate ($\rightarrow$ non-proportionality treaty: $\rightarrow$ reinsurance - reasigurare), conform căruia, reasigurătorul refinanțează asiguratorului valoarea pretențiilor plătite, care depășesc un anumit nivel predeterminat din valoarea primelor încasate.

stop order - *ordin de anulare*. $\rightarrow$ order.

stop rate (US) - *rata minimă*. Cea mai redusă rată a dobânzii acceptabilă în cadrul unui acord de răscumpărare ($\rightarrow$ repurchase agreement).

straddle - *straddle*. Termen ce poate fi utilizat alternativ, cu noțiunea de ecart ($\rightarrow$ spread) pe piețele cu livrare viitoare de mărfuri ($\rightarrow$ commodity), opțiuni ($\rightarrow$ options) și titluri financiare ($\rightarrow$ financial futures). De regulă, un *straddle* reprezintă o operațiune de vânzare și cumpărare simultană a unei opțiuni de cumpărare ($\rightarrow$ call) și de vânzare sau a unor instrumente de aceeași natură, dar având termene ($\rightarrow$ term) diferite.

straight bond - *obligațiune neconvertibilă*. Obligațiune ($\rightarrow$ bond) emisă la o rată fixă a dobânzii ($\rightarrow$ rate of interest), fără posibilitatea de a fi convertită ($\rightarrow$ conversion) (cu alte cuvinte, fără a putea să i se substituie o altă obligațiune, ori cu participare la capitalul pe acțiuni - $\rightarrow$ equity).

straight-line method - *metoda liniară*. $\rightarrow$ depreciation.

Straits Times Index (STI) - *Indicele Straits Times*. $\rightarrow$ Singapore Stock Exchange.

strangle - *strangle*. Vânzarea ori cumpărarea unei opțiuni ($\rightarrow$ option) de vânzare sau cumpărare, având același termen de expirare, dar cu prețuri de contractare ($\rightarrow$ strike price) diferite; întreaga operațiune este condusă cu scopul de a genera un anumit profit (pentru motive speculative).

strict liability - *răspundere strictă*. Doctrină juridică; conform căreia, în situația în care una dintre părți produce alteia o pagubă, devine răspunzătoare, indiferent dacă acea conduită s-a datorat neglijenței ori intenției eronate. Această teorie se opune celei a "*stadiului artei*". Răspunderea strictă a dobândit o aderență sporită în jurisprudența din Germania și Statele Unite, în prezent, Comisia Europeană ($\rightarrow$ European Union) fiind în situația de a decide care dintre cele două abordări este cea mai indicată de a fi urmată. Spre deosebire de răspunderea absolută (*absolute liability*), în cadrul răspunderii stricte se permite acuzaților să își organizeze apărarea.

striking price, strike price - *preț de exercitare*. 1. Ofertă de vânzare; 2. Prețul plătit de către deținătorul unei opțiuni de cumpărare ($\rightarrow$ call) deținătorului unei opțiuni de vânzare (*put*), în momentul în care contractul de opțiuni este executat. În mod normal, în situația bunurilor, prețul curent de pe piață în momentul vânzării opțiunii.

stripping - *separare*. Tranzacționarea distinctă a capitalului ($\rightarrow$ capital) și dobânzii ($\rightarrow$ interest) unei obligațiuni ($\rightarrow$ bond). $\rightarrow$ asset-stripping; *gilt strip*.

Structural Adjustment Programme (SAP) - *Program de Ajustare Structurală*. $\rightarrow$ International Bank for Reconstruction and Development.

sub-chapter S corporations (US) - *companii eligibile pentru a li se aplica prevederile subcapitolului S*. Conform prevederilor subcapitolului S al Codului Veniturilor Interne (*Internal Revenue Code*), companiile care au 35 sau mai puțini acționari non corporativi, pot să hotărască modalitatea de impozitare - ca impozit pe venit ($\rightarrow$ income tax) ori impozit corporativ ($\rightarrow$ corporation tax). Acest fapt permite unei firme să aleagă acel regim fiscal pe care îl consideră cel mai avantajos, respectiv acel regim care să îi permită să deducă pierderile companiei din alte categorii de venituri personale. În momentul în care o companie ($\rightarrow$ company) este impozitată în maniera obișnuită, această companie poate fi catalogată drept o companie C (C-corporation).

subordinated - *subordonare din punct de vedere al exigibilității*. Referitor la o obligație

(→*liability*), care nu are cea mai înaltă prioritate la achitare. O datorie *junior* este clasificată după datoriile *senior* din punctul de vedere al răscumpărării, în situația unei eventuale încetări a plăților (→*default*).

subsidiary - *filială*. La modul general, o companie controlată de o alta, aceasta din urmă purtând numele de companie mamă (→*consolidated accounts* - conturi consolidate). Se utilizează și termenul de companie afiliată (*affiliate*).

SUPERCAC - *SUPERCAC*. →*Paris Bourse*.

supersaver account (US) - *conturi de economii peste limita minimă*. →*money-market deposit account*.

supplementary special deposit (SSD) (UK) - *depozite speciale suplimentare*. Depozit adițional ce trebuie realizat de către băncile comerciale la Banca Angliei, peste nivelul depozitelor speciale (→*special deposit*). Acest sistem, cunoscut și sub denumirea de '*corset*', a fost practicat de către Banca Angliei în anii 1973-5, 1976-7 și 1979-80. În iunie 1980, a fost definitiv abandonat. Scopul constituirii depozitelor suplimentare a avut în vedere accentuarea restricțiilor impuse băncilor comerciale prin obligația de a constitui depozitele speciale. Depozitele speciale suplimentare nu erau purtătoare de dobândă, fiind constituite în raport de datoriile eligibile purtătoare de dobândă ale băncilor (→*interest-bearing eligible liabilities* - *IBEL*), fiind solicitată constituirea unor depozite mai mari în momentul în care indicatorul IBEL depășea un anumit nivel de creștere. Acest plan a fost pus în pericol de fenomenul de "*scurgere a documentelor*" (→*bill leak*) și de abolirea, în octombrie 1979 a controlului schimbului valutar.

supply estimates - *estimări ale ofertei*. →*supply expenditure*.

supply expenditures - *cheltuieli*. Acea parte a cheltuielilor guvernului central al Marii Britanii, finanțată prin intermediul sumelor de bani aprobate de către Parlament, cu alte cuvinte, din fonduri care nu reprezintă încasări cu caracter de continuitate. Votul parlamentar este acordat după studierea prezentării detaliate a cheltuielilor necesar a fi efectuate, aceste informații fiind prezentate în cadrul estimărilor asupra ofertei. Bani care sunt acordați în această manieră se mai numesc și bani "în urma votului".

surplus ACT - *impozit corporativ complet*. →*corporation tax*.

surplus treaty - *acord de acoperire a surplusului de risc*. Referitor la asigurări (→*insurance*), acord de proporționalitate (→*proportional treaty*) (→*reinsurance*), în cadrul căruia, asigurătorul cedează reasigurătorului acea parte a riscului (→*risk*) față de care asigurătorul nu dorește să își asume el însuși vreo răspundere.

sushi bond (Jap.) - *obligațiune sushi*. Obligațiune (→*bond*) emisă într-o monedă străină, dar care este considerată drept obligațiune internă în momentul în care emitentul este o instituție japoneză. Asemenea obligațiuni se dovedesc atractive pentru băncile mutuale (→*trust bank*) și companiile de asigurări a căror posibilitate de a emite obligațiuni în străinătate este restrânsă.

swap - *schimb (troc) de valori*. **1.** Tranzacție în care un titlu de valoare (→*security*), având o anumită valoare, este vândut unui cumpărător, în schimbul achiziției de la acel cumpărător a unui titlu de valoare având aceeași valoare; scopul operațiunii este îmbunătățirea calității titlurilor deținute de cele două părți, ori anticiparea modificărilor de randament, spre exemplu, swap de ecart între piețe (→*intermarket spread swap*; *rate anticipation swap*); **2.** Pe piața schimburilor valutare (→*foreign exchange*), cumpărarea / vânzarea unei valute pe piața spot (→*spot*), însoțită de achiziția / vânzarea aceleiași cantități de valută, de această dată, pe piața forward (→*forward*); **3.** În relațiile monetare internaționale, deschiderea de către o bancă centrală (→*central bank*) a unei linii de credit (→*line of credit*) în propria monedă și deschiderea de către celalată bancă centrală partener a unei linii de credit echivalente, în propria monedă. →*currency interest rate swap*; *option*.

swap line - *linie swap*. Operațiune de swap (→*swap*) derulată între băncile centrale (→*central bank*) din diferite țări și care se caracterizează prin aceea că acțiunea

complementară a băncii partener constă într-un contract forward ($\rightarrow$ forward) și nu în oferirea simultană a propriei monede. Extensie a principiului unei linii de credit ($\rightarrow$ line of credit).

swap rate - *rata de swap*. Diferența dintre rata dobânzii forward ($\rightarrow$ forward), spre exemplu, la o valută ($\rightarrow$ currency) și rata spot ($\rightarrow$ spot), exprimată prin aplicarea la rata forward a unui discount ($\rightarrow$ discount) sau a unei prime ($\rightarrow$ premium).

swaption - *opțiune într-un contract de swap*. Opțiune ($\rightarrow$ option) ce figurează într-un contract de swap ($\rightarrow$ swap).

sweep facility - *facilitate de transformare*. Serviciu automat disponibil pentru unele conturi bancare sau pentru unele conturi curente ($\rightarrow$ current account), și care constă în convertirea soldului debitor într-un cont de depozit ($\rightarrow$ deposit account), care va fi remunerat prin plata de dobânzi.

SWIFT - *Societatea pentru Telecomunicații Financiare Interbancare în Lumea Întreagă*. Sistem pentru transformarea soldurilor creditoare în conturi de depozit ($\rightarrow$ deposit account), acestea din urmă fiind remunerate.

SWING (UK) - $\rightarrow$ sterling warrant into gilt-edged stock.

swing line (UK) - *linie swing*. Aranjament prin care sunt compatibilizate diferitele date de decontare ($\rightarrow$ settlement date) de pe piețele interne și ale euro hârtiilor comerciale ($\rightarrow$ Euro-commercial paper). Debitorii schimbă, spre exemplu, biletele la ordin negociabile pe piața monetară ($\rightarrow$ commercial paper) deținute în SUA cu decontare la o zi, în euro hârtii comerciale cu decontare la două sau trei zile. Odată cu practicarea pe piețele euro hârtiilor comerciale a decontărilor în aceeași zi, liniile swing au devenit din ce în ce mai puțin utilizate.

Swiss Market Index - *Indicele Pieței Elvețiene*. $\rightarrow$ Swiss stock exchanges.

Swiss Options and Financial Futures Exchange (SOFFEX) - *Piața Elvețiană a Tranzacțiilor cu Contracte Futures Financiare și Opțiuni*. Piață pentru contractele cu opțiuni ($\rightarrow$ options) și cele cu livrare viitoare ($\rightarrow$ futures), înființată, în mai 1988, de către bursele de valori de la Basel, Geneva și Zürich, împreună cu alte 5 bănci elvețiene; tranzacțiile inițiale au fost cu opțiuni pe 15 dintre cele mai semnificative acțiuni elvețiene.

Swiss stock exchanges - *bursele de valori elvețiene*. Bursele de valori ($\rightarrow$ stock exchange) din Elveția sunt în prezent grupate sub titulatura *Schweizer Borse*. Zurich este cel mai important ring de tranzacționare, urmat, după ordinul de mărime, de cele de la Geneva și Basel. Piața secundară (*deuxième marché*), a fost inaugurată în anul 1988. De asemenea, există și o piață în avans (*avant-bourse*) pentru derularea tranzacțiilor la prima mână a unor categorii de acțiuni. Indicele Pieței Elvețiene (SMI) reprezintă principalul indice bursier.

switch - *schimb*. $\rightarrow$ swap.

switching - *schimbare de termen*. Referitor la un bun ($\rightarrow$ commodity), înlocuirea unui contract de livrare la o anumită dată, cu unul de livrare a aceleiași mărfi, însă la o altă dată.

switching discount - *reducere de switching*. Reducere sau discount ($\rightarrow$ discount) la prețul cerut ($\rightarrow$ offer price) pentru un fond mutual ($\rightarrow$ unit trust), reducere acordată investitorilor altui fond mutual parte a aceluiași grup.

Sydney Futures Exchange (SFE) - *Bursa Futures de la Sydney*. Tranzacționează contracte financiare cu livrare viitoare ($\rightarrow$ financial futures), inclusiv contracte ce au la bază Indicele *All Ordinaries*, precum și alte contracte futures și de opțiuni ($\rightarrow$ options), inclusiv contracte cu bunuri cu livrare ulterioară ($\rightarrow$ commodity) (cu lână și animale vii). Bursa Futures de la Sydney este proprietar al Pieței Futures și de Opțiuni din Noua Zeelandă ($\rightarrow$ New Zealand Futures and Options Exchange - NZFOE).

syndicate - *sindicat*. 1. Grup de bănci sau alte instituții financiare constituit cu scopul de a

oferi credite ($\rightarrow$ credit), ori pentru a garanta ($\rightarrow$ underwrite) sau gestiona emisiunea unui titlu de valoare ($\rightarrow$ security); **2.** Unitățile operaționale în care este divizată piața de asigurări a firmei Lloyd's ($\rightarrow$ Lloyd's).

syndicated credit - credit sindicalizat. $\rightarrow$ syndication.

syndicated lending - operațiune sindicalizată de împrumut. $\rightarrow$ syndication.

syndicated loan - împrumut sindicalizat. $\rightarrow$ lead manager.

syndication - sindicalizare. Derularea de către un sindicat ($\rightarrow$ syndicat) unei operațiuni de gestionare sau de garantare ($\rightarrow$ underwriting) a unui credit ($\rightarrow$ credit), sau a emisiunii unui titlu de valoare ($\rightarrow$ security). Această metodă a devenit larg utilizată pe piețele de capital internaționale începând cu anii '70, în mare parte, ca urmare a creșterii spectaculoase a sumelor de bani disponibile spre finanțare, oferite de Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol ($\rightarrow$ Organization of Petroleum Exporting Countries - OPEC) și solicitate de țările nemembre ale OPEC, datorită creșterii prețului la petrol în perioada 1972 / 3. Împrumuturile sindicalizate sau creditele sindicalizate au devenit o obișnuință și pe europiețe ($\rightarrow$ Euromarket). Companiile cu capital de risc ($\rightarrow$ venture capital) apelează adesea la tranzacții sindicalizate, astfel încât să reducă la minimum potențialele riscuri ($\rightarrow$ risk).

system repurchase agreement (US) - sistemul înțelegerii de răscumpărare. Înțelegere de răscumpărare ($\rightarrow$ repurchase agreement) pus la punct de către Rezerva Federală ($\rightarrow$ Federal Reserve) în nume propriu.

system RP - sistemul înțelegerii de răscumpărare. $\rightarrow$ system repurchase agreement.

systemic risk - risc sistemic. Situație în care problemele din cadrul unei instituții financiare sau de pe o anumită piață se pot extinde, punând în pericol întregul sistem.

Tafelgeschäft (Ger.) - tranzacții în afara cotei bursiere oficiale. $\rightarrow$ over-the-counter dealing.

Tagesgeld (Ger.) - bani peste noapte. $\rightarrow$ overnight money.

Taiwan Stock Exchange - Bursa de Valori de la Taiwan. Bursa a fost înființată în anul 1962 și este reglementată de către Comisia Valorilor Mobiliare și a Tranzacțiilor. În 1982 a fost înființat un segment pentru tranzacționarea titlurilor de valoare în afara cotei oficiale a Bursei ($\rightarrow$ over-the-counter - piața extrabursieră).

take-over - preluare. Procesul de achiziționare a unei societăți de către o alta. $\rightarrow$ corporate raider, merger, Take-OverPanel.

Take-Over Panel (UK) - Comitetul Preluărilor. Comitetul Preluărilor și Fuziunilor este responsabil pentru respectarea compatibilității cu Codul Preluărilor și Fuziunilor, cod cu putere parțială de lege, instituit în anul 1968 (deși încercările anterioare devansează această dată) și revizuit în 1987. Scopul pentru care a fost emisă această reglementare a fost legat de protecția acționarilor ($\rightarrow$ shareholder) și prevede, între altele, obligația ca orice organizație care efectuează o achiziție depășind un procent de 29,9% din acțiunile ($\rightarrow$ share) altei companii, să realizeze o ofertă totală, la un preț care nu poate fi mai coborât decât cel mai ridicat preț pe care societatea îl plătește acționarilor.

taker - preluator. Cumpărătorul unei opțiuni ($\rightarrow$ option).

TALISMAN - Sistemul Evidenței Transferurilor, al Serviciilor de Depozitare pentru Investitori și al Managementului acțiunilor în numele jobberilor. $\rightarrow$ Transfer Accounting, Lodgement for Investors, Stock Management for Jobbers.

tanigata toshi shintaku (Jap.) - trust de investiții. $\rightarrow$ toshi shintaku.

tanshi company (Jap.) - companie tanshi. Formator de piață ($\rightarrow$ market maker) care își desfășoară activitatea pe piața monetară ($\rightarrow$ money market) și valutară ($\rightarrow$ foreign exchange market).

tap - capturare de fonduri. Vânzarea ($\rightarrow$ sale) de către guvern de instrumente ale pieței monetare ($\rightarrow$ money market) (spre exemplu, bonuri de Tezaur - $\rightarrow$ Treasury bill), sau de

obligațiuni ($\rightarrow$ *bond*), eșalonate pe intervale de timp variabile, în raport de cererea pieței. Termenul desemnează și operațiunile de vânzare ale altor emitenți decât guvernul.

tap CD - *certificate de depozit pentru captare*. Emisiune substanțială ($\rightarrow$ *denomination*) de certificate de depozit ($\rightarrow$ *certificate of deposit*), realizată, de cele mai multe ori, ca urmare a convenției cu un anume cumpărător.

tap stock (UK) - *obligațiuni pentru captare*. Obligațiune ($\rightarrow$ *bond*) guvernamentală, emisă inițial de către brokerii guvernamentali ($\rightarrow$ *government broker*), iar în prezent, de către un număr de formatori de piață ($\rightarrow$ *market maker*). Emisiunea nu se realizează integral, urmând ca oferta de titluri să se adapteze în raport de evoluția prețurilor de pe piața de titluri de valoare sigure gilturi ($\rightarrow$ *gilt*).

TARGET - *Transfer Expres Automat Trans European de Compensare Globală în Timp Real*. Conform prevederilor din Tratatul de la Maastricht ($\rightarrow$ *Maastricht Treaty*) de creare a Uniunii Economice și Monetare, acest sistem va permite băncilor transferul rapid al valutei euro ($\rightarrow$ *euro*) între conturile pe care acestea le dețin la banca centrală ($\rightarrow$ *central bank*). În momentul de față, transferul instantaneu este posibil doar aferent monedelor naționale, spre exemplu, prin intermediul sistemului CHAPS ($\rightarrow$ *clearing house*).

targeting (US) - *țintire*. Adoptarea și aplicarea de către Sistemul Federal de Rezerve ($\rightarrow$ *Federal Reserve*) de măsuri pentru a încadra rezervele sistemului bancar ($\rightarrow$ *reserves*), rata de extindere a creditului ($\rightarrow$ *credit*) și oferta de monedă ($\rightarrow$ *money supply*) în anumite paliere stabilite anterior.

tariffs - *tarife*. Taxe prelevate asupra importurilor. Acestea se pot percepe proporțional cu valoarea ($\rightarrow$ *ad valorem*) sau ca sume forfetare pe unitatea importată.

TAURUS - *Sistemul de Transfer și Înregistrare Automată a Titlurilor*. $\rightarrow$ *Transfer and Automated Registration of Uncertified Stock*.

taux d'intérêt (Fr.) - *rata dobânzii*. $\rightarrow$ *rate of interest*.

tax, ad valorem - *impozit, ad valorem*. Taxă calculată proporțional cu prețul bunului sau serviciului. Taxa pe valoarea adăugată ($\rightarrow$ *value added tax*) este un exemplu de taxă ad valorem, ca, de altfel, și taxa asupra vânzărilor ($\rightarrow$ *sales tax*).

tax allowance - *scutire de impozit*. $\rightarrow$ *tax credit*.

tax avoidance (UK) - *evitarea impozitării*. Mijloace legale utilizate pentru a beneficia de concesiile de impozitare, astfel încât să se realizeze o reducere a datoriilor aferente plății impozitului. SUA = tax shelter ($\rightarrow$ *tax shelter* - acoperământ al impozitării). $\rightarrow$ *tax evasion*.

tax credit - *credit fiscal*. Sumă aferentă impozitului, presupusă a fi fost achitată și care poate fi contrapusă datoriilor la plata impozitului sau solicitată de către contribuabil, în situația în care acesta nu înregistrează datorii (Fr. = *avoir fiscal*). Creditul fiscal trebuie distins de noțiunea de scutire la plata impozitului (*tax allowance*), valoarea datoriei pentru aceasta din urmă fiind determinată în raport de încadrarea contribuabilului în tranșele legale de impozitare și de rata marginală de impunere. În Marea Britanie, se acordă credit fiscal la plata dividendelor, echivalent cu rata inferioară a impozitului pe venit ($\rightarrow$ *corporation tax*). Conform reglementărilor de evitare a dublei impuneri ($\rightarrow$ *double taxation agreement*), se poate acorda un credit fiscal aferent datoriilor către autoritatea fiscală din SUA, spre exemplu, unui cetățean american care plătește impozit pe venitul obținut în Marea Britanie. $\rightarrow$ *capital allowance; investment credit*.

tax deposit certificate (UK) - *certificat de impozitare a depozitului*. Contribuabilii individuali sau corporații pot să depoziteze fonduri la Fisc, ca o anticipare a viitoarelor impozite pe care le vor avea de achitat. Dobânda se calculează zilnic, aceasta fluctuând în raport de evoluția ratelor de piață.

tax evasion - *evaziune fiscală*. Recurgerea la măsuri ilegale cu scopul de a reduce sau elimina datoriile de natură fiscală. $\rightarrow$ *tax avoidance*.

Tax-Exempt Special Savings Account (TESSA) (UK) - *Cont Special de Economii din Scutirea de la Plata Taxelor*. Aranjament financiar de realizare de economii, având la bază un adăpost fiscal ($\rightarrow$ *tax shelter*), deschis tuturor indivizilor care au împlinit vârsta de 18 ani. Schema are ca obiect sumele de bani constituite sub formă de depozite la bănci ($\rightarrow$ *bank*), ori societăți ipotecare ($\rightarrow$ *building society*). Dobânda la aceste depozite nu este impozitată, cu condiția ca banii să nu fie retrași pe perioada de valabilitate a schemei (5 ani). Suma totală investită nu poate depăși 9.000 £, din care în primele 12 luni nu se pot depozita mai mult de 3.000 £. După perioada de 5 ani, investitorii pot să opteze pentru prelungirea schemei și constituirea unui nou mecanism TESSA, putând, astfel să continue contribuțiile, plafonul maxim fiind o sumă generală de 9.000 £. Schemele TESSA urmează a fi înlocuite de Conturile Personale de Economii ($\rightarrow$ *Individual Savings Accounts - ISA*).

tax haven - paradis fiscal. Centru financiar care oferă nerezidenților dornici să investească un mediu fiscal mai favorabil decât cel disponibil pe teritoriul de rezidență. Paradisurile fiscale (adesea denumite *offshore financial centres*) oferă o bază pentru sumele de bani investite în afara teritoriului național al investitorului (spre exemplu, sub forma fondurilor mutuale - $\rightarrow$ *unit trust* sau a altor modalități de gestionare a portofoliului investițional - $\rightarrow$ *portfolio investment*). Alte avantaje ale paradisului fiscal sunt cele legate de păstrarea secretului bancar și de alte reglementări legale. Trăsătura caracteristică a activității bancare *offshore* constă în derularea afacerilor în valută și în numele entităților nerezidente. Un mare număr de țări de mici dimensiuni au încurajat afacerile financiare *offshore*: Bermude, Insulele Cayman, Hong Kong, Singapore, Liechtenstein, Monaco și Luxemburg, Insulele Canalului și Insula "of Man" sunt utilizate ca paradisuri fiscale de către rezidenții din Marea Britanie și de către cei din alte țări.

Tax Reform Act 1986 (US) - *Legea Reformei Fiscale 1986*. Reglementare fiscală importantă, care a majorat treptele la calcularea impozitului pe venitul personal ($\rightarrow$ *income tax*) și a redus sau eliminat complet o parte a deducerilor, aferente atât impozitelor pe venit personale, cât și celor ale firmelor, ceea ce a avut ca efect reducerea ratelor de impozitare a veniturilor personale și corporative ($\rightarrow$ *corporation tax*), fără însă, a influența semnificativ veniturile totale colectate din impozite. Numărul intervalelor de venit a fost redus de la 14, cu rate de impunere variind de la 11% la 50%, la doar două rate (15% și 28% - cu toate acestea, cea mai eficientă rată este de 33%, datorită faptului că pentru acei contribuabili cu venituri ridicate, au fost abandonate unele concesi). De asemenea, actul legislativ a eliminat o parte din rolul adăposturilor fiscale ($\rightarrow$ *tax shelter*), spre exemplu, prin limitarea procedurii de deducere a dobânzii la împrumuturile pentru prima sau a doua locuință; de asemenea, a fost revocată excluderea profiturilor pe termen lung de pe urma impozitării câștigurilor de capital ($\rightarrow$ *capital gains tax*). Plafoanele maxime de impunere a câștigurilor corporative s-au redus de la 46% la 34%. A fost eliminat creditul la investiții ($\rightarrow$ *investment credit*). Au fost revizuite deducerile cu amortizarea ($\rightarrow$ *depreciation deduction*), fiind eliminate sau revizuite și alte deduceri, atât pentru companiile înregistrate, cât și pentru cele neînregistrate ($\rightarrow$ *unincorporated*). Unele reglementări ulterioare au revizuit o parte dintre prevederile Legii Reformei Fiscale 1986.

tax shelter (US) - *adăpost fiscal*. Mijloace legale utilizate pentru a beneficia de concesiile de taxe, scopul final fiind acela de a reduce sau elimina datoriile de natură fiscală; spre exemplu, achiziționarea de obligațiuni de economii ($\rightarrow$ *savings bonds*) scutite de la plata de impozite, utilizarea de scheme de pensionare ($\rightarrow$ *pension scheme*) ($\rightarrow$ *Keogh plan*) sau apelarea la impozitarea veniturilor corporative în regim de parteneriat. $\rightarrow$ *tax havens; Tax Reform Act*.

taxation - impunere. Transfer cu caracter obligatoriu al fondurilor de la indivizi, instituții și întreprinderi comerciale către guvern, în scopul finanțării cheltuielilor bugetare. Impozitele pot fi calculate aferent averii sau veniturilor ori ca un supliment adăugat la nivelul prețului. În prima situație, este vorba despre impozitele directe (*direct tax*) ($\rightarrow$ *income tax*), iar în al doilea, despre un impozit indirect (*indirect tax*) (spre exemplu,

taxa pe valoarea adăugată - → *value added tax*). → *capital transfer tax; corporation tax; double taxation; excise duty; local taxation; sales tax, stamp duty; tariffs; tax credit; tax deposit certificate; tax shelter; wealth tax*.

taxe d'émission (Fr.) - *taxă de emisiune*. Taxa care se percepe la emisiunea de titluri de valoare (→ *security*).

taxe professionnelles (Fr.) - *taxa profesională*. → *local taxation*.

Tea Brokers' Association of London - *Asociația Londoneză a Brokerilor cu Ceai*. Bursă de mărfuri (→ *physical commodity market*), care se ocupă de tranzacțiile cu ceai. Anual, pe această piață se vând peste 2 milioane de cutii cu ceai, fiecare cântărind 50 de kilograme, echivalentul a jumătate din consumul Marii Britanii (acesta din urmă reprezentând, la rândul său, 40% din consumul la nivel mondial). Asociația reprezintă principalul centru mondial pentru comercializarea ceaiului. În 1993, producția mondială de ceai a fost estimată la 546 milioane de kilograme.

technical analysis - *analiză tehnică*. Studiul și previzionarea mișcărilor de prețuri la bursele de valori (→ *security market*) și de mărfuri (→ *commodity market*), analiză ce are la bază studiul diagramelor de evoluție a prețului acțiunilor (→ *share price*) și a volumelor de tranzacționare; de unde și titlul atribuit acestor analiști: *chartiști* (analiști bursieri). Analiza tehnică trebuie diferențiată de analiza fundamentală, aceasta din urmă referindu-se la studiul conturilor financiare și al altor informații legate de companii. Spre deosebire de cei care efectuează analiza fundamentală, analiștii bursieri sunt de părere că singura informație relevantă este cea dată de prețul acțiunilor. → *efficient market hypothesis*.

technical reserves - *rezerve tehnice*. Termen generic, prin care se desemnează varietatea rezervelor păstrate de companiile de asigurări, pentru a acoperi pretențiile asiguraților (→ *unearned premiums reserve* - rezerve din primele necâștigate; → *unexpired risk reserves* - rezerve pentru riscurile care nu s-au produs; → *claims outstanding reserve* - rezerve pentru acoperirea polițelor în curs de reglementare; → *incurred but not reported claims reserve* - rezerve pentru pretențiile asumate dar care nu au fost înregistrate).

teigatu (Jap.) - *teigatu*. Certificat de depozit pe 10 ani emis de Poșta Japoneză, ce urmează a fi încasat după 6 luni, produce dobândă după 1 an, rata de creștere a acesteia fiind din ce în ce mai ridicată după al treilea an.

Tel Aviv Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Tel Aviv*. Cel mai mare ring bursier din Orientul Mijlociu (există burse și la Amman, Kuweit și Teheran; → *Istanbul Mnekul Kiymetter Borsasi*). În forma în care își desfășoară activitatea în prezent, bursa de la Tel Aviv datează din 1953. Pe lângă cota oficială, există și un segment destinat valorilor mobiliare necotate (→ *unlisted securities market*).

Telefonverkehr (Ger.) - *comunicații telefonice*. → *geregelter Freiverkehr*.

telephone banking - *servicii bancare derulate prin intermediul telefonului*. Facilitate de a obține informații cu privire la un anumit cont ori de a da oral instrucțiuni pentru efectuarea de plăți, mișcări între conturi și alte servicii telefonice, accesibile prin apelarea unui număr de telefon rezervat și în urma confirmării codului de acces în rețea. → *electronic banking*.

Telerate (US) - *Telerate*. Filială (→ *subsidiary*) controlată de către Corporația Dow Jones, obiectul de activitate fiind legat de oferirea de informații și știri financiare. Telerate se află în competiție cu Reuters (→ *Reuters*). Punctul forte al companiei este oferirea de date asupra obligațiunilor (→ *bond*) guvernamentale și a bonurilor de Tezaur (→ *bill*) guvernului.

teletext - *teletext*. → *viewdata*.

Teletext Output of Price Information by Computer (TOPIC) (UK) - *Sistemul de Teletext Computerizat pentru Cotarea Prețurilor*. Sistem de vizualizare a datelor (→ *viewdata system*) oferit de Bursa de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*) ca serviciu

pentru cei interesați. Sistemul include și o secțiune referitoare la informații despre companii. → *Stock Exchange Automated Quotation System*.

TEMs - *titluri pentru stabilizarea monetară*. → *titulos de estabilización monetaria*.

10 - K - *10 - K*. → *form 10 - K*.

Ten Oever case - *cazul Ten Oever*. → *equalization of pensions*.

tender - *ofertă formală*. **1.** În general, oferta de a realiza o anumită plată, spre exemplu, prin intermediul unei oferte de cumpărare întocmită în formă scrisă; **2.** A oferi un serviciu, ca răspuns la un anunț; **3.** Oferta de a achiziționa bonuri de Tezaur (→ *Treasury bill tender*) emise de Banca Angliei (→ *Bank of England*); **4.** A oferi o emisiune de titluri de valoare (→ *security*) la bursa de valori (→ *stock exchange*) (→ *offer for sale; tender offer*); **5.** A livra o marfă (→ *commodity*) cumpărătorului.

tender offer (US) - *ofertă scrisă de achiziție*. Ofertă publică realizată de o companie, pentru achiziția de titluri de valoare (→ *security*) ale unei alte societăți, la un preț fix și, de regulă, prin plata unei prime (→ *premium*) peste nivelul prețului de pe piață. Termenul este utilizat și pentru a desemna o ofertă (→ *offer*) publică pentru vânzarea unui portofoliu de titluri de valoare, de cele mai multe ori, contra numerar.

tender panel - *grup ofertant*. → *Euronote facility*.

tenor - *interval până la scadență*. Termenul (→ *term*) sau durata până în momentul scadenței unei cambii (→ *bill of exchange*).

TEPs. - → *traded endowment policies*.

term - *termen*. **1.** Durata de validitate a unui titlu de valoare (→ *security*), înaintea ajungerii acestuia la scadență (→ *maturity*), sau momentul răscumpărării. → *long term; medium term; short term*. **2.** Poliță de asigurare (→ *insurance policy*), în special în cazul asigurărilor de viață (→ *life assurance*), având un interval de valabilitate limitat.

term insurance - *asigurare pe perioade determinate*. → *insurance; life insurance*.

term loan - *împrumut pe un interval determinat*. Avans bancar, care se acordă pe perioade de timp limitate (în mod normal, între 3 și 10 ani), ce urmează a fi restituit, împreună cu dobânda (→ *interest*) aferentă, de obicei, la intervale regulate de timp. Împrumuturile cu termen se practică, îndeosebi, de băncile comerciale (→ *commercial bank*) și alte instituții, scopul fiind acela de a finanța afacerile. Pentru sume mari, împrumutul (→ *loan*) poate fi sindicalizat (→ *syndicate*), existând posibilitatea ca acele credite acordate marilor corporații să nu necesite să fie asigurate.

terminable annuity - *anuități sigure*. Anuitate (→ *annuity*) a cărei achitare se realizează un număr determinat de ani.

terminal bonus - *bonificație finală*. → *life assurance*.

terminal date - *dată finală*. Data la care expiră un contract futures (→ *futures*) pe piața burselor de mărfuri (→ *commodity market*).

terminal market - *pieță terminus*. Piață futures (→ *futures*) pentru mărfuri (→ *commodity*), desemnată cu această titulatură, ca urmare a faptului că expirarea contractelor futures se realizează la o dată terminus (→ *terminal date*).

terzo mercato (It.) - *terzo mercato*. Piață de rangul al treilea din Italia, pentru valorile mobiliare necotate (→ *unlisted security*).

Texas hedge - *acoperire Texas*. Orice tranzacție cu opțiuni (→ *options*) având ca efect amplificarea riscului, spre exemplu, achiziția a două instrumente (→ *instrument*) care își amplifică reciproc riscul. Acoperirea Texas este opusul unei operațiuni de hedging autentică (→ *true hedge*).

TGRs. - → *tigers*.

Third Market (UK) - *Piața a Treia*. Piață extrabursieră (→ *over-the-counter*) constituită la

Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*) pentru a face posibilă tranzacționarea titlurilor de valoare ale companiilor necotate. Pe această piață, cerințele ce trebuie îndeplinite pentru a obține cotarea sunt mai puțin severe decât cele ale pieței valorilor necotate (→*unlisted security*) ori ale pieței oficiale (→*official list*) de cotaie (piața principală). Tranzacțiile pe Piața a Treia au fost inaugurate în ianuarie 1987 și suspendate în anul 1990.

Third World Countries - *Țările Lumii A Treia*. →*developing country*.

thrifts (US) - *instituții financiare non-bancare*. Titlatură generală care desemnează instituțiile non bancare ce primesc depozite (→*deposit*) și acordă împrumuturi. →*credit union; mutual savings bank, savings and loan associations*.

TIBOR (Jap.) - *rata dobânzii pe piața interbancară japoneză*. Echivalentul japonez al ratei dobânzii interbancare de pe piața londoneză (→*London Interbank Offered Rate - LIBOR*).

tick - *semnal*. Variația minimă observabilă a prețului unui contract derivat (→*derivative*).

tigers - *tigrii*. Primele patru țări nou industrializate (→*newly industrialized*) din Asia: Hong Kong, Singapore, Coreea de Sud și Taiwan. →*dragons*.

tigers (US) - *tigrii*. nume colocvial atribuit încasărilor aferente creșterii investițiilor Trezoreriei (TGRs), emisiuni de obligațiuni cu cupon zero (→*zero coupon bond*) ale Trezoreriei SUA.

tighten - *restrictiv*. Despre o obligațiune (→*bond*), se spune că este restrictivă pe piața secundară (→*aftermarket*) dacă randamentul (→*yield*) sub formă de dobândă este mai mic decât rata la care a fost emis (→*issue*) acel titlu de valoare.

Tilgung (Ger.) - *răscumpărare*. →*redemption*.

till money (UK) - *numerar păstrat de bănci*. Bancnote și monedă metalică deținute de către bănci (→*bank*). →*vault cash* (US).

time and distance policies - *polițe timp / distanță*. Practică, adoptată îndeosebi de către garanții activi (→*active underwriter*) ai firmei Lloyd's (→*Lloyd's*); în mod deosebit în asigurările cu efecte pe termen lung (→*long tail*), atunci când ultima pretenție este incertă. Practica timp / distanță constă în asigurarea poliței (ce are scadență la un moment viitor), în loc să se recurgă la constituirea de garanții prin cumularea de rezerve; de asemenea, presupune obținerea unei scrisori de credit pentru contravaloarea la maturitate a poliței. În acest fel, garanții pot să facă față obligațiilor de solvabilitate (→*solvency obligation*) fără a fi nevoiți să sacrifice profiturile membrilor ca urmare a orientării banilor sub formă de rezerve. După marile pierderi din domeniul asigurărilor din anii '80 și începutul anilor '90, această practică a căzut în dizgrație.

time deposit - *depozit la termen*. →*bank deposit*.

time draft - *tragere la termen*. →*banker's acceptance*.

time policy - *poliță la termen*. Poliță pentru asigurarea (→*insurance*) unui vas, aplicabilă pe o perioadă de timp bine determinată, indiferent de locul unde se află vasul.

time value - *valoarea timp*. Diferența dintre prețul pieței pentru o anumită opțiune (→*option*) și valoarea intrinsecă (→*intrinsic value*) a acesteia. →*discounted cash flow*.

times covered - *acoperirea plăților cu dobânda din profit*. →*income gearing*.

titre (Fr.) - *titlu*. Certificat (→*certificate*) ori alt titlu documentar care atestă dreptul asupra unui titlu de valoare (→*security*); termen utilizat și pentru a desemna însuși actul respectiv.

titulos de estabilización monetaria (TEM) (Venezuela) - *titluri pentru stabilizarea monetară*. Bonuri ale stabilizării monetare. Titluri de valoare (→*security*) emise de către Banca Centrală (→*central bank*) a Venezuelei, în scopul de a absorbi excesul capacității de creditare, rezultat ca urmare a încasărilor din petrol ale sistemului bancar

venezuelean.

tobashi (Jap.) - Practică a companiilor japoneze, cu scopul de a ascunde pierderile.

tokkin (Jap.) - *fond special de investiții*. Fond de investiții privilegiat, facilitate oferită la sfârșitul anilor '80 marilor companii care dispuneau de lichidități pe care erau dispuse să le investească sub formă de plasamente la bursa de valori. Aceste companii erau în situația de a plăti sume ridicate ca impozit la câștigurile de capital aferente investițiilor (realizate la nivelul unor costuri istorice reduse); continuarea investițiilor nu ar fi însemnat decât sporirea datoriilor fiscale. Ca urmare, acestor companii li s-a oferit posibilitatea de a-și plasa noile resurse în fondurile *tokkin*, investițiile fiind evaluate la nivelul prețurilor contabile ale perioadei.

Tokyo dollar call market (Jap.) - *piața opțiunilor de cumpărare a dolarilor de la Tokyo*. Piață call ($\rightarrow$ call) pentru fondurile denominate în dolari; de asemenea, se derulează tranzacții și cu alte valute ($\rightarrow$ currency).

Tokyo Grain Exchange - *Piața Grânelor de la Tokyo*. Bursă de mărfuri ($\rightarrow$ commodity market) înființată în 1957 pentru tranzacționarea în SUA de fasole, soia și fasole roșie.

Tokyo Round - *Runda Tokyo*. $\rightarrow$ General Agreement on Tariffs and Trade (GATT).

Tokyo Stock Exchange (TSE) - *Bursa de Valori de la Tokyo*. Una din primele trei burse de valori ($\rightarrow$ stock exchange) din lume și una din cele mai importante trei ringuri de tranzacționare din Japonia; celelalte două sunt la Osaka și Nagoya, existând și numeroase burse de valori regionale, la Fukuoka, Hiroshima, Kyoto, Niigata și Sapporo. Peste 80% din volumul total de tranzacționare din Japonia este acoperit de Bursa de Valori de la Tokyo. Ringurile de la Tokyo, Nagoya și Osaka sunt formate din două secțiuni - prima (*ichibu*), la care se tranzacționează cele mai active societăți și, începând cu 1961, a doua secțiune (*nibu*) care impune restricții mai puțin severe în privința condițiilor de listare - existând și o a treia secțiune, pentru titlurile de valoare străine. La *ichibu* sunt listate 1.200 de companii, iar la *nibu*, 400. Bursa dispune și de o piață *extrabursieră* ($\rightarrow$ over-the-counter), cu sediul la Osaka (inițial), piață care dispune de un sistem automat de cotare. JASDAQ, constituit după sistemul NASDAQ ($\rightarrow$ National Association of Securities Dealers Automated Quotation System - Sistemul Automat de Tranzacționare al Asociației Naționale a Dealerilor de Titluri de Valoare). Bursa de valori de la Tokyo a utilizat inițial (începând cu anul 1982, pentru a doua secțiune) un sistem de tranzacționare automată video (CORES - Computer Assisted Order Routing and Execution System - Sistemul Computerizat de Prezentare și Executare a Ordinilor) și începând cu 1985 (pentru prima secțiune). Cu toate acestea și în prezent, acțiunile a peste 200 de societăți continuă să fie tranzacționate în ring ($\rightarrow$ trading floor). Bursa de Valori de la Tokyo se pregătește pentru a realiza Marele Salt ($\rightarrow$ Big Bang) care va înlătura reglementările privitoare la comision ($\rightarrow$ commission) și va simplifica procedurile de tranzacționare, și va îmbunătăți, în același timp, sistemul de lucru prin intermediul ordinatorilor. Firmele de tranzacționare străine au fost acceptate ca membri ai bursei începând cu anul 1986. $\rightarrow$ Nikkei Stock Average; *saitori*; *Topix*.

tombstone - *mediatizare*. $\rightarrow$ lead manager.

TOPIC. - $\rightarrow$ Teletext Output of Price Information by Computer.

Topix (Jap.) - *Indicele Topix*. Indice bursier ($\rightarrow$ share index) care urmărește evoluția a peste 1.2000 de titluri ($\rightarrow$ stock) cotate pe piețele de valori japoneze. Indicele se calculează ca medie ponderată a capitalizării și este utilizat și în cadrul contractelor futures ($\rightarrow$ futures) care cotează la Bursa de Valori de la Tokyo ($\rightarrow$ Tokyo Stock Exchange).

Toronto Stock Exchange (TSE) - *Bursa de Valori de la Toronto*. Constituită în anul 1878, bursa cumulează aproximativ 75% din volumul ($\rightarrow$ volume) total de tranzacționare de la bursele de valori canadiene. A doua bursă, ca importanță, este cea de la Montreal, urmată de bursa de la Vancouver, și bursele regionale de la Calgary și Winnipeg. Sistemul de Cotare Asistat de Calculator (CATS) permite introducerea și executarea automată a ordinelor ($\rightarrow$ order), precum și oferirea de informații privind tranzacțiile.

Reformele care au demarat în anul 1987 au permis dealerilor străini, băncilor și altor instituții financiare să opereze în bursă prin intermediul propriilor brokeri (→*broker*). Indicele Toronto 35 al celor mai importante titluri (→*stock*) este utilizat în cadrul contractelor options (→*options*) și futures (→*futures*). De asemenea, se mai calculează un indice compozit, TSE 300. În 1996, a fost introdus Indicele TSE 100 al acțiunilor (→*share*). Entitatea care reglementează piața este Comisia Valorilor Mobiliare de la Ontario (OSC).

toshi shintaku, tanigata toshi shintaku (Jap.) - Trust de investiții (→*investment trust*), având aceleași funcții cu cele din Marea Britanie ori pot fi, efectiv, fonduri mutuale (→*unit trust*).

touch - *teren de joc*. Diferența dintre cel mai mare preț oferit (→*bid price*) și cel mai redus preț cerut (→*offer price*) la bursa de valori (→*security* - titlu de valoare) ori la bursele de mărfuri (→*commodity*); cu alte cuvinte, reprezintă cel mai mare ecart (→*spread*) disponibil.

touch screen - *ecran sensibil la atingere*. Monitor al unui calculator, care poate fi operat la nivelul instrucțiunilor prin intermediul tastaturii ori prin simpla atingere. Spre exemplu, un dealer atinge o suprafață de pe un monitor video, urmând ca ordinatorul să apeleze instantaneu numărul de telefon solicitat.

town clearing - →*clearing house*.

tradable - *comercializabil*. →*negotiable; trade*.

trade - *comerț*. 1. Operațiunea de vânzare / cumpărare (spre exemplu, de instrumente negociabile - →*negotiable instrument*, mărfuri - →*commodity*, valute - →*currency*); 2. Referitor la bursele de mărfuri (→*commodity market*), tranzacții cu un anumit bun.

TRADE - *Sistem de Executare Automată a Tranzacțiilor*. →*Stock Exchange Automatic Execution Facility*.

trade balance - *efect de comerț*. →*balance of payments*.

trade bill - *bilet comercial*. Cambie (→*bill of exchange*) acceptat de o instituție care nu este bancă.

trade credit - *credit comercial*. Credit (→*credit*) derulat între două firme comerciale, de regulă, provenind din întârzierile la plata sau încasarea contravalorii serviciilor prestate. →*factoring*.

trade investments (UK) - *investiții comerciale*. Dețineri de acțiuni ale unei societăți la capitalul social al altei societăți. →*consolidated accounts*.

traded endowment policies (TEPs) - *polițe de înzestrare*. Polițe de garantare a unor sume de bani (→*life assurance* - asigurare de viață) care pot fi vândute pe piața deschisă înaintea ajungerii la scadență.

traded months - *lunile de tranzacționare*. Luni pentru care se cotează livrări de mărfuri (→*commodity*) în contractele futures (→*futures*). Lunile standard în cadrul unui an se stabilesc distinct de la o bursă la alta.

traded option - *opțiune negociabilă*. →*option*.

trading floor - *ring de tranzacționare*. Spațiu situat în cadrul unei burse de valori (→*stock exchange*), unde se reunesc membrii bursei pentru a negocia direct contractele cu titluri de valoare. Ringurile bursiere sunt funcționale în cele mai multe burse de valori, deși ele nu se mai întâlnesc la Bursa de Valori de la Londra (→*London Stock Exchange*) și există o tendință de renunțare în favoarea sistemelor automate de tranzacționare (→*automated screen trading*).

trading position - *poziție de tranzacționare*. →*commodity market; traded months*.

trading post - *post de tranzacționare*. →*specialist*.

trading risk - *risc comercial*. →*currency risk*.

tranche - *tranșă*. Secțiune predeterminată în cadrul unei tranzacții financiare. Astfel: **1.** La Fondul Monetar Internațional (*→International Monetary Fund - IMF*), tranșele valutare pe care țările membre le pot obține, ca urmare a exercitării dreptului de tragere (*→drawing right*), în limitele cotei subscrise (*quota*); **2.** La bursele de valori (*→security market*), tranșe în urma emisiunii progresive de noi acțiuni (*→issue*); **3.** Pe piața monetară (*→money market*), stadiu în derularea unui împrumut sau în realizarea emisiunii unui instrument (*→instrument*) al pieței monetare, cum ar fi, spre exemplu, un certificat de depozit (*→certificate of deposit - CD*).

tranche CD - *certificat de depozit în tranșe*. Certificat de depozit (*→certificate of deposit*) a cărui emisiune este divizată într-un număr de mici sume și care este, de regulă, comercializat prin intermediul unei instituții bancare (*→bank*). *→tranche*.

transaction risk - *risc de tranzacționare*. *→currency risk*.

transaction balances - *solduri deținute pentru motivul tranzacțional*. *→money supply*.

transfer - *transfer*. **1.** Vehicularea banilor în afara teritoriului național, pentru motive necomerciale, spre exemplu, pentru achitarea unor datorii prevăzute testamentar, ori pentru a plăti pensii; **2.** Livrarea fizică a certificatelor atestând dreptul de proprietate dobândit în urma realizării unei vânzări a titlului de valoare (*→security*).

Transfer Accounting, Lodgement for Investors, Stock Management for Jobbers (TALISMAN) (UK) - *Contabilitatea Transferurilor, Depozitelor Investitorilor și Managementul Acțiunilor Jobber-ilor*. Sistem semi-automat pentru lichidarea acțiunilor (*→equity*) funcțional la Bursa de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*). Funcționarea sistemului TALISMAN presupune ca formatorii de piață (*→market maker*) să transfere acțiunile (*→stock*) pe care le vând într-un registru central (Stock Exchange Pool Nominees - SEPON), urmând ca ordinele de cumpărare să fie derulate prin apelarea la același registru. Astfel, SEPON funcționează ca un sistem de compensare. *→CREST; Transfer and Automated Registration of Uncertified Stocks (TAURUS)*.

transfer agent - *agent de transfer*. *→registrar*.

transfer pricing - *evaluarea prețurilor în vederea transferului*. Ajustarea prețurilor la materialele vândute, ajustare realizată între membrii unui grup multicompanie, astfel încât să se distribuie efortul financiar între aceste companii, în concordanță cu politica financiară generală a grupului. Termenul se utilizează adesea, cu referire directă la companiile multinaționale, unde metoda evaluării prețurilor de transfer este bănuită ca fiind una dintre modalitățile de evaziune a impozitării naționale și a evitării plății taxelor vamale.

Transfer and Automated Registration of Uncertified Stock (TAURUS) (UK) - *Sistemul de Transfer și Înregistrare Automată a Titlurilor*. Proiect pentru derularea lichidării computerizate a tranzacțiilor cu acțiuni (*→share*), sistem care a fost introdus pentru a evita lucrul greoi cu certificatele de acționar (*→share certificate*) la Bursa de Valori de la Londra (*→London Stock Exchange*). Sistemul TAURUS, abandonat în 1993, a funcționat după sistemul unei case de compensație, prin realizarea de înscrieri în formă electronică ale modificărilor de proprietate asupra acțiunilor și emiterea de note de confirmare către cele două părți ale tranzacției (cumpărător și vânzător). Acest sistem nu ajunsese la stadiul eliminării complete a manipulării fizice a acțiunilor, companiile fiind nevoite să mențină propriile registre (*→registrar*- agent de înregistrare) de acțiuni și să emită certificate de acționar. Un nou sistem, CREST (*→CREST*), a fost introdus ulterior.

transferable - *transferabil*. *→negotiable*.

translation risk - *risc de transformare*. *→currency risk*.

transparency - *transparență*. Măsura în care prețurile tranzacțiilor și volumul de tranzacționare (*→volume*) la o bursă de valori (*→security market*) sunt vizibile pentru toți operatorii din piață. Transparența este o condiție importantă pentru realizarea unui

climat de competiție corectă. → *audit trail*; *fiscal transparency*.

Treasury - *Trezorerie*. Departamentul economic și financiar central al unui guvern național, titulatura acestuia fiind preluată de la organismele existente în SUA și Marea Britanie; în unele țări, echivalentul Trezoreriei este Ministerul de Finanțe. Trezoreria poartă răspunderea pentru politicile economice și financiare generale ale guvernului, preocuparea principală fiind legată de managementul cererii agregate interne, balanței de plăți, politicii monetare, sistemului de impozitare, cheltuielilor publice, bugetului, veniturilor guvernamentale și emisiunii de titluri de valoare (→ *security*) ale executivului, de regulă, cunoscute sub denumirea de obligațiuni de tezaur (→ *Treasury bond*), sau bonuri de tezaur (→ *Treasury bill*).

Treasury bill - *bonuri de tezaur*. Instrument (→ *instrument*) al pieței monetare (→ *money market*) emis (vândut) de către banca centrală (→ *central bank*), în principal în Marea Britanie și SUA, ca modalitate de a completa nevoile de finanțare pe termen scurt ale guvernului, dar și ca modalitate de a exercita o influență asupra creditului (→ *credit*) și a ofertei monetare (→ *money supply*). Bonurile de tezaur sunt negociabile (→ *negotiable*), iar în Marea Britanie sunt preluate integral, în momentul emisiunii, de către casele de scontare (→ *discount house*). Întotdeauna, bonurile de tezaur sunt tranzacționate cu discount (→ *discount*), rata implicită a dobânzii (→ *interest*) nefiind plătită. În afara ofertelor formale de vânzare a bonurilor de tezaur (→ *Treasury bill tender*), aceste titluri sunt vândute, de asemenea și în mod eșalonat (→ *tap*), în mod deosebit către guvernele și băncile străine și, sub formă de depozite speciale către acele bănci care se angajează să nu le comercializeze în cadrul operațiunilor pe piața deschisă. Prima emisiune de bonuri de tezaur s-a realizat în Marea Britanie, în anul 1877.

Treasury bill rate - *rata câștigului la bonurile de tezaur*. Rata dobânzii (→ *interest rate*) implicită la care pot fi comercializate bonurile de tezaur (→ *Treasury bill*) pe piața monetară (→ *money market*).

Treasury bill tender - *ofertă formală de vânzare a bonurilor de tezaur*. Ofertă de vânzare de bonuri de tezaur (→ *Treasury bill*) realizată în fiecare zi de vineri de către Banca Angliei (→ *Bank of England*). Ofertele realizate sunt de mari dimensiuni, de regulă, scadențele fiind la trei luni.

Treasury bond - *obligațiune a trezoreriei*. Obligațiune (→ *bond*) emisă de Trezoreria SUA. Instrumente similare sunt emise în Franța și alte țări, dar nu și în Marea Britanie.

Treasury investment growth receipts (TGRs) (US) - *încasări aferente creșterii investițiilor Trezoreriei*. → *tigers*.

Treaty of Paris - *Tratatul de la Paris*. Tratat, semnat în anul 1951, prin care a fost constituită Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului. → *European Union (EU)*.

Treaty of Rome - *Tratatul de la Roma*. Tratat, încheiat în anul 1957, având ca efect constituirea Comunității Economice Europene. De asemenea, în același an a fost încheiat un alt tratat, prin care s-au pus bazele Comunității Europene a Energiei Atomice (Euratom). → *European Union (EU)*; *Maastricht Treaty*; *Single European Act*.

treaty reinsurance - *convenție de reasigurare*. Formă de reasigurare, în cadrul căreia, atât reasigurătorul, cât și asigurătorul cedent (→ *cedent*), sunt obligați prin contract să își asume anumite riscuri. → *reinsurance treaty*; *facultative reinsurance*.

Treuhandanstalt (Ger.) - *Treuhandanstalt*. Agenție înființată de către guvernul german în iulie 1990, având în sarcină privatizarea întreprinderilor din Germania de Est aflate în proprietate de stat. Aceste întreprinderi au fost preluate în proprietate și gestionare de către Treuhandanstalt, ulterior fiind vândute către investitorii privați. Până în mai 1992, au fost privatizate 7.092 de întreprinderi, totalul încasărilor din vânzarea acestora fiind de aproape 28 miliarde DM. Dintre aceste întreprinderi, 366 au fost achiziționate de investitori străini, cei mai semnificativi fiind cei din Franța (2,3 mld. DM); Marea Britanie (1,6 mld. DM), SUA (1,5 mld. DM) și Olanda (0,9 mld. DM). Cu toate acestea, 4.863 de întreprinderi așteptau încă să fie privatizate.

triple witching hour (US) - "*ora de vrăjitorie triplă*". Expresie utilizată pentru a desemna ședințele de tranzacționare pentru care are loc o suprapunere între termenele de expirare a contractelor futures pe indici bursieri ($\rightarrow$ *stock index*), contractele de opțiuni pe acești indici și opțiunile pe diferite acțiuni.

troy ounce - *uncia de metale prețioase*. Unitate de măsură tradițională a metalelor prețioase, egală cu 1.0971428 oz avoirdupois. Termenul este preluat de la o măsură a greutatei din Troyes. Franța, utilizată în perioada Evului Mediu.

troc (Fr.) - *troc*. Swap valutar ($\rightarrow$ *foreign exchange*).

true and fair view - *realitate și justete*. $\rightarrow$ *audit*.

TRUF - *TRUF*. $\rightarrow$ *Euronote facility*.

trust - *custodie, trust*. **1.** În general, instrument legal prin care o proprietate; de natură financiară sau materială, este plasată spre custodie unei persoane anume desemnată, care poartă numele de *custode*, pentru a o gestiona în numele altor persoane; întregul proces este reglementat de un înscris al custodiei, prin care sunt numiți custodele, beneficiarul custodiei, precum și drepturile și obligațiile fiecăruia. Fondurile mutuale ($\rightarrow$ *unit trust*) și fondurile de investiții ($\rightarrow$ *investment trust*), după cum o arată și numele, sunt guvernate de aranjamente de custodie; **2.** Conglomerat ($\rightarrow$ *conglomerate*) american de mari dimensiuni, predominant în secolul 19 și începutul secolului 20, în mare parte scos în afara legii prin reglementările antitrust, primul act normativ în acest sens fiind Legea Sherman din 1890.

trust bank - *bancă de custodie*. Bancă din sistemul financiar japonez care derulează simultan activități de natură bancară și de custodie, oferind marelui public și servicii proprii unei instituții de economii (Jap. = *shintaka ginko*).

trust corporation - *corporație custode*. Companie autorizată prin lege să desfășoare activități de custodie.

trust deed - *înscriș al custodiei*. $\rightarrow$ *trust*.

trust letter - *scrisoare de garanție*. Document semnat de către debitorul unei bănci, care a garantat împrumutul prin constituirea de garanții ($\rightarrow$ *security*) sub formă de bunuri. Garanția este păstrată de către bancă până în momentul replătii împrumutului, imposibilitatea de achitare fiind însoțită de vânzarea garanției pentru acoperirea datoriei.

trust receipt - *venit garantat*. $\rightarrow$ *trust letter*.

trustee - *custode*. $\rightarrow$ *trust*. Referitor la emisiunile de obligațiuni ($\rightarrow$ *bond*), frecvent are loc desemnarea unui custode, numit pentru a superviza eliberarea debitorului față de datoria de a plăti datoria nominală, dobânda și alte angajamente și, în general, pentru a proteja interesele deținătorilor de obligațiuni.

Trustee Savings Bank (TSB) (UK) - *Banca de Economii a Custozilor*. Bancă de economii ($\rightarrow$ *saving bank*), parte a unei ample mișcări de încurajare a procesului de economisire a persoanelor cu venituri reduse, inițiată în Scoția în anul 1810. Ulterior, numeroasele instituții care au fost astfel generate s-au amalgamat într-o unică instituție. Banca a realizat emisiuni de titluri cu rată fluctuantă la bursa de valori (în 1986), în prezent făcând parte din Banca Lloyd's.

trustee status - *statutul custozilor*. Referitor la custozii ($\rightarrow$ *trust*), aceia autorizați în Marea Britanie conform Legii Investițiilor realizate de Custozii - 1961, să realizeze investiții precis desemnate, investiții în acțiuni obișnuite care anterior erau prohibite.

Truth in Lending Act (US) - *Legea Veridicității în Creditare*. Act legislativ, introdus prin Reglementarea 2 a Sistemului Federal de Rezervă ($\rightarrow$ *Federal Reserve*), prin care creditorului i se solicită să furnizeze informații despre costul creditului de consum, cum ar fi precizarea ratei procentuale anuale ($\rightarrow$ *annual percentage rate*) și natura costurilor implicate. De asemenea, legea permite debitorului, în situația ipotecilor ($\rightarrow$ *mortgage*) să anuleze tranzacția în termen de trei zile lucrătoare de la încheierea formală a înțelegerii.

TSA. - → *Securities Association*.

TSB. - → *Trustee Saving Bank*.

TSE. - → *Tokyo Stock Exchange; Toronto Stock Exchange*.

tsuikagata toshi shintaku (Jap.) - Fond de investiții (→ *investment trust*) nerestricționat.

turn - round rate - *rata de revenire*. O taxă combinată a unei tranzacții cu mărfuri (→ *commodity*), sub forma comisionului (→ *commission*) brokerului (→ *broker*) și a taxei de compensare (→ *clearing fee*).

turnover - *cifră de afaceri*. **1.** Încasările totale ale unei afaceri; **2.** Valoarea tranzacțiilor derulate la bursa de valori (→ *stock exchange*), definită, de regulă, ca valoare a titlurilor valoare (→ *security*) schimbate, dar la Bursa de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*), reprezintă valoarea totală a vânzărilor și cumpărărilor. → *volume*.

tweede markt (Bel.) - *piața de rangul doi*. Al doilea palier bursier din Belgia, al titlurilor de valoare necotate (→ *unlisted security*). *Tweede markt* este denumirea flamandă; în limba franceză, piața poartă de numele de piață secundară.

Twelfth Directive - *A Doisprezecea Directivă*. → *incorporation*.

24 - hour trading - *tranzacționare 24 de ore*. Capacitatea de a tranzacționa titluri de valoare (→ *security*) pe tot parcursul zilei. Deoarece unele emisiuni de titluri de valoare ale companiilor puternice (→ *blue - chip*) și unele obligațiuni (→ *bond*) cotează simultan la mai multe burse de valori (→ *stock exchange*), este posibil ca, prin folosirea comunicațiilor prin satelit, să fie achiziționate și vândute în orice moment de timp. Deși există decalaje între orele de tranzacționare, multe ringuri bursiere permit schimbul titlurilor de valoare și în afara orelor de tranzacționare; cu alte cuvinte, dealerii (→ *dealer*) au dreptul să vândă și să cumpere și în afara orelor oficiale de funcționare a bursei.

Übernahme (Ger.) - *preluare*. **1.** Preluare (→ *take-over*); **2.** garantarea (→ *underwrite*) unei noi emisiuni (→ *new issue*) de către un sindicat bancar (→ *syndicate*), acesta fiind responsabil și pentru comercializarea titlurilor de valoare.

uberrimae fidei - *cu cea mai mare încredere*. Principiu de natură legală, aplicabil cu deosebire în materie de asigurări (→ *insurance*), conform căruia, toate contractele sunt întocmite pornind de la o totală transparență a faptelor materiale, chiar dacă o asemenea atitudine nu este expres stipulată în textul contractului.

UBR - *rate de afaceri uniforme*. → *local taxation*.

UCITS. - → *Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities*.

ultra vires - *illegal*. În afara puterii legale a unei companii sau a unui oficial.

umbrella fund - *fond de acoperire ("umbrelă")*. Bani deținuți într-un fond situat în afara granițelor țării și care sunt investiți în alt fond constituit în străinătate. → *tax haven*.

undercapitalized - *subcapitalizat*. Despre o companie se spune că este subcapitalizată în situația în care nu dispune de capital (→ *capital*) suficient; astfel încât să își achite creditorii, chiar dacă aceeași companie înregistrează profit (→ *profit*) în contabilitate.

uncommitted - *lipsit de responsabilitate*. Despre emisiunile internaționale pe termen scurt, spre exemplu, de Euro hârtii comerciale (→ *Euro - commercial paper*), care nu sunt garantate de către un sindicat (→ *syndicate*) bancar (→ *underwriting*).

undated securities (UK) - *titluri de valoare nescadențate*. Titluri de valoare emise de guvern (→ *government securities*), nepurtătoare a unui termen de răscumpărare (→ *redemption*) sau a unei opțiuni (→ *option*), cu alte cuvinte, titluri de valoare nerăscumpărabile (→ *irredeemable security*).

Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (UCITS) - *Inițiativa pentru derularea de investiții de natură colectivă în titluri de valoare transferabile*. Directivă (→ *directive*) a Uniunii Europene (→ *European Union*) de reglementare a

fondurilor mutuale ($\rightarrow$ *mutual saving*) și companiilor de investiții nerestricționate ($\rightarrow$ *open - ended investment company*), intrată în vigoare în 1989, cu scopul de a permite tranzacționarea acestora pe întreg cuprinsul Europei.

undervalued - *subevaluată*. $\rightarrow$ *purchasing power parity*.

underwrite - *angajament de plasament garantat*. **1.** A garanta o achiziție ori găsirea de cumpărători pentru o parte sau întreaga emisiune de titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*). Garantarea are loc, de regulă, în schimbul unei taxe plătită unei bănci sau grup de bănci ($\rightarrow$ *syndicate* - sindicat), acestea din urmă având ca sarcină vânzarea emisiunii de titluri de stat, altele decât cele achiziționate de către public; **2.** Actul de acceptare a preluării riscului de asigurare, acceptare realizată în numele unei societăți de asigurare sau a unui sindicat de societăți de asigurare.

underwritten - *garantat*. **1.** Referitor la un bilet ($\rightarrow$ *note*), în particular, un Eurobilet ($\rightarrow$ *Euronote*), emisiune garantată de angajamentul unei bănci de a achiziționa biletele care nu au fost vândute, ori de un credit standby ($\rightarrow$ *standby*). $\rightarrow$ *note issuance facility*; **2.** În domeniul asigurărilor, risc ($\rightarrow$ *risk*) acceptat de către asigurător ($\rightarrow$ *insurer*) și în schimbul căruia a fost emisă o poliță de asigurare ($\rightarrow$ *policy*).

undistributed profits - *profituri nedistribuite*. $\rightarrow$ *retained earnings*.

unearned income - *venit necâștigat*. $\rightarrow$ *income tax*.

unearned premiums reserve (UPR) - *rezerve la primele neîncasate*. Fonduri constituite de către societățile de asigurare la finele anului financiar, pentru a acoperi riscurile ($\rightarrow$ *risk*) ce ar putea să apară într-o perioadă viitoare, cu alte cuvinte, corespunzătoare perioadei rămasă în cadrul unei polițe de asigurare aferentă achitării primelor ($\rightarrow$ *premium*).

unexpired risk reserve - *rezervă aferentă riscului nerealizat*. Fonduri constituite de către societățile de asigurare la sfârșitul anului financiar, constituindu-se ca sume în adaos la rezervele la primele neîncasate ($\rightarrow$ *unearned premiums reserve*), în scopul acoperirii tuturor riscurilor ($\rightarrow$ *risk*) viitoare, asigurate prin polițele încheiate.

unfunded - *nefinanțat*. $\rightarrow$ *pension*.

Ungeregelter Freiverkehr (Ger.) - *tranzacții libere nereglementate*. $\rightarrow$ *geregelter Freiverkehr*.

ungesichert (Ger.) - *neasigurat*. $\rightarrow$ *unsecured*.

uniform business rate - *rate de afaceri uniforme*. $\rightarrow$ *local taxation*.

uniform reserve requirement (US) - *cerințe uniforme pentru rezerve*. Reglementare care prevede stabilirea rezervelor tuturor instituțiilor financiare după o procedură uniformă, cu alte cuvinte, prin stabilirea procentelor în care se constituie și a bazei la care se aplică (spre exemplu, la totalitatea depozitelor constituite). O încercare de uniformizare a rezervelor s-a realizat prin prevederile Legii Controlului Monetar 1980 ($\rightarrow$ *Monetary Control Act 1980*).

unincorporated business - *societate neconstituită ca subiect juridic distinct*. Afacere care nu îmbracă forma legală a unei companii, putând avea un unic proprietar ($\rightarrow$ *sole proprietorship*) sau mai mulți asociați ($\rightarrow$ *partnership*). $\rightarrow$ *incorporation*.

unit banking - *bănci individuale*. $\rightarrow$ *banking*.

unit - linked life assurance - *asigurare unică de viață*. Formă de asigurare de viață ($\rightarrow$ *life assurance*) cu înzestrare, în cadrul căreia, titularii polițelor primesc, în schimbul primelor ($\rightarrow$ *premium*) pe care le plătesc; o parte sau o unitate dintr-un fond direct investit de către companie la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*), în alte forme de proprietate sau alte tipuri de investiții. Avantajul unui asemenea aranjament provine din faptul că deținătorii polițelor, spre deosebire de polițele de înzestrare obișnuite, au libertatea de a hotărî și, în anumite limite, de a schimba destinația investițiilor realizate cu ajutorul primelor acestora. Mai mult, existența în Marea Britanie, începând cu anul 1984, a scutirilor la primele pentru asigurările de viață ($\rightarrow$ *life assurance premium relief*

- *LAPR*), alături de concesiile realizate la impozitele corporative ($\rightarrow$ *corporation tax*) plătite de companie la veniturile din investiții, au condus la avantaje fiscale considerabile pentru deținătorii de polițe, în special pentru cei care erau subiecți al unor impozite ridicate pe venit. Odată cu abandonarea facilităților de reducere a impozitelor aferente primelor, a rămas în vigoare doar avantajul pentru cei cu venituri ridicate. Asigurarea unică de viață a utilizat pe scară largă tehnica primei unice (*single - premium*), în această situație, polițele fiind cunoscute sub denumirea de obligațiuni (*bond*). Practica asigurărilor unice de viață a apărut pentru prima oară în Marea Britanie, în anii '60, compania novatoare fiind Abbey Life, condusă de Mark Weinberg (ulterior, Sir Mark Weinberg), care și-a transferat ulterior afacerile către Hambro Life, aceasta din urmă schimbându-și numele în Allied Dunbar.

unit of account - *unitate de cont*. **1.** În teoria economică, una dintre funcțiile banilor; cu alte cuvinte; instrument cu largă acceptare, disponibil în vederea stabilirii prețului bunurilor (de exemplu; dolarul, lira sterlină sau francul); **2.** Unitate standard, de regulă, o creație de natură intangibilă, utilizată, în principal, de instituțiile financiare internaționale, în scopul cuantificării activităților financiare ale acestora. Astfel, drepturile speciale de tragere ($\rightarrow$ *special drawing right - SDR*) a fost acceptat ca unitate de cont de către Fondul Monetar Internațional ($\rightarrow$ *International Monetary Fund - IMF*); iar unitatea de cont europeană ($\rightarrow$ *European Currency Unit - ECU*), ca unitate de cont a Sistemului Monetar European ($\rightarrow$ *European Monetary System - EMS*).

unit trust (UK) - *fond mutual*. Fond de investiții care colectează fonduri subscrise de către public și realizează investiții în titluri de valoare ($\rightarrow$ *security*). Ca urmare a participării la fond, subscriitorii primesc titluri emise de către fond și care pot fi răscumpărate în orice moment. Aceste titluri, care reprezintă părți egale în portofoliul ($\rightarrow$ *portfolio*) de investiții al fondului, generează venituri și au o valoare fluctuantă, în raport de dobânda ($\rightarrow$ *interest*) și dividendele ($\rightarrow$ *dividend*) plătite și în funcție de prețul la bursa de valori ($\rightarrow$ *stock exchange*) al titlurilor de valoare de bază. Spre deosebire de un fond de investiții ($\rightarrow$ *investment trust*) obișnuit, cei care subscriu la un fond mutual nu beneficiază de distribuirea profiturilor ($\rightarrow$ *profit*) organizației care gestionează fondul. Veniturile managerilor fondului se calculează sub forma unui procent din venitul de pe urma investițiilor fondului (de regulă, nu mai mult de 1 % pe an) și ca diferență ($\rightarrow$ *spread*) între prețul oferit la cumpărarea de unități și prețul la care acestea sunt vândute, care include și o prelevare inițială. Fondul este reglementat de o firmă de supraveghere, custozii fiind separați de managerii propriu-ziși ai fondului. Fondurile mutuale au libertatea de a investi în orice categorie de titluri de valoare; în ultimii ani se asistă la o specializare a investițiilor fondurilor, în mod deosebit fiind preferate acțiunile societăților puternice, cu grad redus de risc ($\rightarrow$ *blue - chip*), investițiile în bunuri ($\rightarrow$ *commodity*), companii sau țări străine. Unele fonduri sunt constituite cu scopul de a realiza un profit cât mai mare, altele fiind preocupate de creșterea capitalului ($\rightarrow$ *capital*). Multe fonduri oferă posibilitatea de alegere în ce privește distribuirea sau reinvestirea veniturilor (*accumulation units* - unități de acumulare), unele asemenea fonduri oferind chiar posibilitatea de constituire de asigurări de viață ($\rightarrow$ *life assurance*), ce pot fi subscrise prin contribuții financiare realizate în mod regulat. În Marea Britanie, fondurile mutuale au apărut pentru prima oară în anii '30, având la bază principiul de funcționare a unui fond mutual ($\rightarrow$ *mutual fund*) din SUA. (Fr. = *société d'investissement à capital variable* - SICAV). $\rightarrow$ *open-ended fund*; *open-ended investment company*.

unitary taxation (US) - *impozitare unitară*. Conform reglementării impozitării globale, în unele state din SUA, impozitul corporativ ($\rightarrow$ *corporation tax*) se calculează nu numai asupra profiturilor ($\rightarrow$ *profit*) rezultate din operațiuni în interiorul granițelor statului, ci asupra venitului total realizat de firmă, incluzând aici venitul dezmembrămintelor (sucursale, filiale) ce își desfășoară activitatea în alte state sau chiar în afara teritoriului SUA.

United Nations Monetary and Financial Conference 1944 - *Conferința Națiunilor Unite pe probleme Monetare și Financiare 1944*. $\rightarrow$ *Bretton Woods*.

United Sugar Terminal Market - *Piața Unică Terminus pentru Zahăr de la Londra*. Piața londoneză pentru contracte futures ($\rightarrow$ futures) cu zahăr, înființată în 1888, închisă tranzacționării în perioada dintre cele două războaie mondiale, și redeschisă în anul 1957. Tranzacțiile pe această piață sunt exclusiv simbolice; livrările fizice nu sunt realizate în cadrul pieței. Pe piață se stabilește prețul zilnic la Londra, utilizat ca bază de raportare pentru deciziile țărilor producătoare în cadrul contractelor fizice încheiate de acestea. Piața este membră a Casei Internaționale de Compensare pentru Mărfuri ($\rightarrow$ International Commodities Clearing House). Piața londoneză este aproximativ de dimensiunile celei de la New York și de dimensiuni considerabil mai mari decât piața de la Paris, una dintre cele mai mari din lume. Tranzacțiile au fost o bună perioadă de timp dominate de succesele Acorduri Internaționale cu privire la Zahăr, prin care au fost impuse cote de tranzacționare.

unitized property market - *pieța de proprietate unificată*. $\rightarrow$ property income certificate.

universal banking - *sistem bancar universal*. $\rightarrow$ banking.

unlisted company - *companii nelistate*. Companie ale cărei acțiuni ($\rightarrow$ share) nu sunt admise pentru tranzacționare la o bursă de valori ($\rightarrow$ stock exchange) importantă. Companiile nelistate, cunoscute și sub denumirea de companii necotate (*unquoted company*), pot să înscrie și să beneficieze de tranzacții cu propriile acțiuni pe piața valorilor mobiliare necotate ($\rightarrow$ unlisted securities market). $\rightarrow$ over-the-counter market.

unlisted securities market(s) (USM(s)) - *pieța (piețele) valorilor mobiliare necotate*. **1.** În situația generală, piața pentru tranzacționarea acțiunilor companiilor publice ($\rightarrow$ incorporation) neincluse în lista oficială a primului palier al bursei de valori ($\rightarrow$ stock exchange). Cele mai multe dintre marile țări industrializate au organizat și reglementat piețe de palier inferior și piețe de plasare (*placing markets*) a acțiunilor necotate. Aceste segmente bursiere de nivel inferior sunt într-o mai mică măsură reglementate, dar se dovedesc deosebit de utile, realizând trecerea spre principalele piețe de tranzacționare a titlurilor de valoare. $\rightarrow$ National Association of Securities Dealers Automated Quotation System: over-the-counter market; second marché; **2.** Piața înființată în 1980 de către Bursa de Valori de la Londra ($\rightarrow$ London Stock Exchange), pentru tranzacționarea acțiunilor necotate desemnate în mod expres. La începutul anilor '90, pe această piață, formatorii de piață ($\rightarrow$ market maker) au tranzacționat acțiunile ($\rightarrow$ share) a peste 400 de companii, pentru ca, începând cu 1993, numărul să se reducă la 275 de companii. Piața a fost închisă la finele anului 1996, fiind înlocuită cu Piața Alternativă de Investiții ($\rightarrow$ Alternative Investment Market). Modificările de admitere și în alte reglementări survenite pe principala piață de la Bursa de Valori de la Londra, în special ca urmare a aplicării directivelor Comunității Europene / Uniunii Europene, a dus la atenuarea diferențelor dintre cele două piețe și a redus mult apelarea la piața USM.

unquoted company - *companie necotată*. $\rightarrow$ unlisted company.

unrelieved corporatoin tax - *impozit corporativ continuu*. $\rightarrow$ corporation tax.

unsecured - *neasigurat*. Referitor la un împrumut, negarantat de un titlu de valoare ($\rightarrow$ security).

unsecured debt - *datorie negarantată*. Împrumut realizat fără un colateral ($\rightarrow$ collateral) sau fără altă percepere asupra activelor ($\rightarrow$ asset) celui care împrumută. Biletele negarantate sunt titluri de valoare ($\rightarrow$ security) emise de către o companie, fără a fi însoțită de stabilirea unui procent din activele companiei drept garanție, pentru situația în care societatea s-ar afla în încetare de plăți.

unvalued policy - *poliță nevalorizată*. Poliță ($\rightarrow$ policy) de asigurare, în care suma ce urmează a fi plătită în situația producerii riscului asigurat nu este specificată, fiind utilizată, în schimb, o sumă maximă plătitibilă.

unweighted - *neponderat*. $\rightarrow$ weighted average.

up - and - in call / put option - *opțiune de cumpărare / vânzare up - and - in*. Opțiune

(→*option*) care nu are valoare până în momentul în care prețul activului de bază depășește un anumit nivel stabilit.

up - and - out call / put option - *opțiune de cumpărare / vânzare up - and - out*. Opțiune (→*option*) care devine fără valoare în momentul în care prețul activului de bază depășește un anumit nivel.

UPR. - →*unearned premiums reserve*.

Uruguay Round - *Runda Uruguay*. →*General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)*.

utmost good faith - *cu cea mai mare încredere*. →*uberrimae fidei*.

valeur (Fr.) - *valoare, titlu*. **1.** Prețul unui titlu de valoare (→*security*) sau valoarea unui anumit număr de titluri de valoare; **2.** Noțiunea este utilizată și pentru a desemna însuși titlul de valoare.

valeur á revenu fixe (Fr.) - *titlu cu venit fix*. Titlu de valoare cu venit fix (→*fixed - interest security*).

valeur á revenu variable (Fr.) - *titlu cu venit variabil*. Titlu de valoare cu rată variabilă (→*variable rate security*).

valeur au porteur (Fr.) - *titlu la purtător*. Obligațiune la purtător. →*bearer security*.

valeur marchande (Fr.) - *valoare de piață*. Valoarea de piață a unui titlu de valoare (→*security*).

valeur non - cotée (Fr.) - *titlu necotat*. Titlu de valoare nelistat (→*unlisted security*) la bursa de valori.

value - *valoare*. Referitor la tranzacțiile valutare (→*foreign exchange transaction*), data la care o tranzacție trebuie lichidată, prin plata contravalorii. →*settle*.

value added tax (VAT) - *taxa pe valoarea adăugată*. Taxă generală asupra consumului, aplicată și calculată la fiecare moment al circuitului bunurilor și serviciilor de la producția primară până la stadiul consumului final. Taxa se percepe asupra diferenței între prețul de vânzare al bunurilor și serviciilor (output) și costul inputurilor. La fiecare verigă, taxa se recuperează pe calea creșterii prețurilor de vânzare. Firmele nu suportă taxa pe valoarea adăugată inclusă în facturile pentru inputurile achiziționate de la furnizori. Aflându-se ca ultimă verigă în lanțul producție primară - consum final, consumatorul este cel care suportă povara plății TVA; într-o manieră asemănătoare unei taxe asupra vânzărilor (→*sales tax*) percepută la nivelul desfacerii cu amănuntul. Exporturile beneficiază de o taxă pe valoarea adăugată egală cu zero. În prezent, taxa este calculată în țara de destinație (*destination principle* - principiul destinației), dar o metodă alternativă prevede că pentru exporturile în Uniunea Europeană, taxa pe valoarea adăugată se aplică în țara de origine (*origin principle*). Taxa pe valoarea adăugată a fost introdusă în Marea Britanie în anul 1973, deoarece reprezintă formula de impozitare indirectă (→*taxation*) aplicabilă în cadrul Uniunii Europene (→*European Union*) și reprezintă baza pentru contribuția la bugetul Uniunii. În momentul de față, TVA se aplică în toate țările membre ale UE, în Japonia și în multe alte țări, dar nu și în SUA sau Australia, aceste două țări practicând un sistem de taxare asupra vânzărilor. Calculul TVA în cadrul UE se face utilizând metoda facturării; în Japonia, calculele se fac pornind de la conturile companiei.

value investing - *valoarea de realizare a investiției*. →*investment approaches*.

Vancouver stock exchange - *Bursa de Valori de la Vancouver*. →*Toronto Stock Exchange*.

variable life insurance (Jap.) - *asigurare indexată de viață*. Asigurare de viață (→*life assurance*), caracterizată prin aceea că suma plătită variază în raport de rata inflației, ori de rata de schimb (→*exchange rate*).

variable rate security - *titlu de valoare cu rată variabilă*. Titlu de valoare (→*security*) aferent căruia rata dobânzii (→*rate of interest*) nu este fixă, ci variază în raport de ratele

la titlurile pe termen scurt, cum ar fi bonurile de tezaur ($\rightarrow$ *Treasury bill*), utilizându-se o formulă de ajustare a ratelor, spre exemplu, odată la 6 luni. Guvernul Marii Britanii a emis titluri cu rată variabilă în anul 1977, dar în prezent, acest tip de emisiuni sunt proprii pe piața Euroobligațiunilor ($\rightarrow$ *Eurobond*) și în SUA, unde sunt cunoscute sub denumirea de bilete cu rată flotantă ($\rightarrow$ *floating rate notes - FRN*) sau, la modul general, *flotante (floaters)*.

variabler Kurs (Ger.) - *curs variabil*. Cotarea continuă permisă acțiunilor ($\rightarrow$ *share*) marilor companii de la bursele de valori din Germania ($\rightarrow$ *German stock exchange*). $\rightarrow$ *Einheitskurs*.

variation margin - *fluctuație a marjei*. Pierderile și câștigurile atribuibile contractelor cu titluri de valoare derivate ($\rightarrow$ *derivative*), ținând cont de valorile calculate prin procedeul de marcare la piață ($\rightarrow$ *marking - to - market*).

VAT. - $\rightarrow$ *value added tax*.

vault cash (US) - *rezerve de bani lichizi*. Bani păstrați de bănci sub forma bancnotelor și monedelor (UK = *notes and coins* - bilete și monede).

VC. - $\rightarrow$ *venture capital*.

VCTS. - $\rightarrow$ *venture capital trust scheme*.

velocity - *viteză*. Referitor la oferta de bani ($\rightarrow$ *money supply*), rata la care stocul de bani ($\rightarrow$ *money stock*) circulă în economie. Cifra pentru viteza de rotație se obține împărțind stocul de bani la produsul intern brut ($\rightarrow$ *gross domestic product - GDP*). $\rightarrow$ *monetary school; money*.

vendor placing - *plasamentul vânzătorului*. Situație în care o companie listată ($\rightarrow$ *listed company*) emite acțiuni ($\rightarrow$ *share*) către vânzătorul unei alte companii, ca modalitate totală sau parțială de achitare a prețului de achiziție; în această situație, vânzătorul poate cere unui broker de valori mobiliare ($\rightarrow$ *stockbroker*) să plaseze acele acțiuni către diferiți clienți. Această operațiune este cunoscută sub denumirea de plasamentul vânzătorului și este adesea preferabilă vânzării direct pe piață a acțiunilor, situație în care o ofertă de mari dimensiuni poate să conducă la reducerea prețului acestora.

vente á découvert (Fr.) - *vânzare descoperită*. Vânzare neacoperită a unui titlu de valoare ($\rightarrow$ *security*), a unei valute ($\rightarrow$ *currency*) sau a unui bun ($\rightarrow$ *commodity*). $\rightarrow$ *cover*.

venture capital - *capital de risc*. Finanțare ($\rightarrow$ *finance*) pusă la dispoziția unui întreprinzător de către o instituție specializată, pentru inițierea unei noi afaceri ($\rightarrow$ *start - up*), ori pentru dezvoltarea uneia deja existente, operațiunile ce urmează a fi derulate caracterizându-se printr-un risc ridicat. Sintagma "capital de risc" poate fi utilizată și pentru a desemna furnizarea de mijloace financiare pentru operațiunile de achiziție managerială internă ($\rightarrow$ *management buy - out*) și de refinanțare. În acest sens mai larg, noțiunea corectă este cea de achiziție instituțională la capitalul propriu ($\rightarrow$ *private equity*). Într-o definiție strictă, capitalul de risc se referă la capitalul propriu ($\rightarrow$ *equity capital*) și este, de regulă, furnizat într-un pachet ce poate să includă datorii cu prioritate redusă la returnare ($\rightarrow$ *subordinated*) ori alte tipuri de împrumuturi ($\rightarrow$ *loan*). $\rightarrow$ *development capital; mezzanine; risk capital*.

Venture Capital Trust Scheme (VCTS) (UK) - *Aranjament pentru Fondurile cu Capital de Risc*. Schemă anunțată în noiembrie 1993 și în prezent operabilă, scopul acesteia fiind legat de acordarea de scutiri la plata impozitelor aferente dividendelor ($\rightarrow$ *dividend*) și câștigurilor de capital ($\rightarrow$ *capital gain*) pentru investițiile realizate în companii comerciale necotate ($\rightarrow$ *unlisted company*).

Velfall (Ger.) - *data răscumpărării*. $\rightarrow$ *redemption date*.

Verkehrswert (Ger.) - *Valoare de piață*.

vertical spread - *ecart vertical*. Combinație de opțiuni ($\rightarrow$ *option*): o opțiune de cumpărare ($\rightarrow$ *call*) long ($\rightarrow$ *long*) combinată cu o opțiune de cumpărare short ($\rightarrow$ *short*), amândouă

având aceeași dată de expirare. În mod similar, o combinație de opțiuni (*put*) de vânzare long și short.

VIBOR - *media ratelor dobânzii pe piața interbancară de la Viena*. Echivalentul austriac al mediei ratelor dobânzii la creditele interbancare pe termen scurt pe piața londoneză (→*London interbank offered rate - LIBOR*).

videotext - *videotext*. →*viewdata*.

Vietcombank - Cea mai mare bancă deținută de stat în Vietnam.

Vietnam State Securities Commission - *Comisia de stat Vietnameză a Valorilor Mobiliare*. Organismul vietnamez de supraveghere a derulării tranzacțiilor cu titluri de valoare (→*security*).

viewdata - *vizualizarea datelor*. Oferirea de informații filtrate, spre exemplu, cu privire la prețul acțiunilor (→*share*), prin intermediul unor ecrane de televizor. Un exemplu de astfel de sistem este Sistemul de Teletext Computerizat pentru Cotarea Prețurilor (→*Teletext Output of Price Information by Computer - TOPIC*). La ora actuală există două categorii de sisteme pentru vizualizarea datelor: **1.** În sistem *teletext* sau *videotext*, utilizatorul apelează informația prin utilizarea unor combinații de numere selectate cu ajutorul tastaturii, într-un director afișat pe ecran. *Ceefax* și *Oracle* sunt servicii furnizate, respectiv, de BBC și Autoritatea Independentă de Difuzare și sunt accesibile prin intermediul semnalelor de televiziune; **2.** *Prestel*, serviciu operat de British Telecom, permite utilizatorilor selectarea de pagini de informații stocate în cadrul unui computer central, cu ajutorul liniilor telefonice și utilizând aparatele TV drept terminale. Acest sistem este utilizat și de către TOPIC. De asemenea, utilizatorii au posibilitatea să acceseze informații în legătură cu propriile conturi bancare și pot efectua vânzări sau cumpărări de acțiuni (→*electronic banking* - activitate bancară derulată electronic).

visible balance - *balanța mărfurilor*. →*balance of payments*.

visible trade - *comerț cu mărfuri*. →*balance of payments*.

voice broker - *broker vocal*. Broker (→*broker*) ce își desfășoară activitatea pe piața valutară (→*foreign exchange*), exclusiv prin intermediul telefonului.

volatility, price - *volatilitate a prețului*. Măsura în care prețurile titlurilor de valoare fluctuează, de regulă, cuantificată sub forma modificărilor indicelui bursier al acțiunilor (→*share index*) la fiecare oră.

volume - *volum, capitalizare*. **1.** Mărimea unui agregat, după eliminarea modificărilor de prețuri, cu alte cuvinte, mărime agregată exprimată în termenii unei perioade de bază, fără a lua în calcul fluctuația de preț; spre exemplu, volumul total al marjei de profit al unei companii britanice, exprimat la nivelul anului 1980, a crescut cu 21% în intervalul 1980 - 1987. →*inflation; nominal; real*; **2.** Indicator al cifrei de afaceri (→*turnover*) în cadrul bursei de valori (→*stock exchange*). Aceasta se calculează pornind de la numărul total al tranzacțiilor cu un titlu de valoare (→*security*) sau cu totalitatea titlurilor de valoare, în decursul unei perioade, spre exemplu, pe parcursul unei zile; spre deosebire, la Bursa de Valori de la Londra, capitalizarea se măsoară în raport de numărul total al vânzărilor și cumpărărilor, o cifră de două ori mai mare.

vorläufige Dividende (Ger.) - *dividende plătite pe parcursul exercițiului financiar*. →*dividend*.

Vorstand (Ger.) - *consiliul director*.

vostro account - *contul vostru*. Cont bancar păstrat de o bancă corespondentă (→*correspondent bank*) în numele unei bănci depozitare din altă țară; *vostro* (It.) = al vostru (al tău). Banca depozitară se va referi la acel depozit cu denumirea *nostro account* (contul nostru).

vote - *bani "votați"*. →*supply expenditure*.

voting shares - *acțiuni cu drept de vot*. Acțiuni la capitalul propriu, ce dau dreptul

deținătorului să participe la alegerea directorilor companiei. În mod normal, toate acțiunile obișnuite (*→ordinary share*) sunt acțiuni cu drept de vot, dar, uneori, o companie poate emite o clasă specială de acțiuni obișnuite, fără drept de vot, în situația în care deținătorul dorește să achiziționeze mai mult capital propriu, evitându-se; în același timp, posibilitatea de a se pierde controlul asupra companiei. În unele țări, acțiunile la purtător (*→bearer security*) sunt utilizate, de regulă, pentru colectarea de capital. Cele mai multe companii elvețiene înregistrează numai acțiunile deținute de cetățenii elvețieni, deși această reglementare este în curs de modificare.

voyage policy - *poliță a transportului*. Poliță de asigurare (*→insurance*) a unei ambarcațiuni, încheiată doar pe perioada unui transport.

WACC. - *→weighted average cost of capital*.

Wall Street - *Wall Street*. *→New York Stock Exchange*.

Wandelobligation (Ger.) - *obligațiune convertibilă*. *→convertible bond*.

warehouse receipt - *recipisă de depozit*. Document emis de depozit, în momentul în care marfa este livrată către acesta; textul documentului specifică cantitatea și caracteristicile bunurilor; în același timp, recipisa certifică, în contractele cu titluri de valoare derivate (*→derivative*), faptul că bunul este depozitat în bune condiții. Cunoscut și sub denumirea de certificat de depozitare (*depository receipt*).

warrant, warehouse warrant (UK) - *warrant, warrant de depozit*. *→warrant of settlement*.

warrant of settlement - *certificat de achitare*. Document atestând dreptul de proprietate asupra unei cantități determinate de mărfuri (*→commodity*) depozitate, acoperind responsabilitatea pentru plata taxelor și a asigurării mărfurilor.

warrants - *certificate*. Titluri de valoare (*→security*) ce dau dreptul deținătorului ca, începând cu o anumită dată, să subscrie la o emisiune de acțiuni (*→share*) sau obligațiuni (*→bond*) la un anumit nivel al prețului. De regulă, certificatele sunt emise în mod gratuit, odată cu emisiunea acțiunilor noilor fonduri de investiții (*→investment trust*); certificatele nu conferă dreptul de a încasa o anumită categorie de venit și nici dreptul de a participa la capitalul propriu (*→equity*), putând fi imediat tranzacționate la bursa de valori (*→stock exchange*), dar la un nivel de preț mai mic decât al titlurilor de valoare pe care le însoțesc. Aceste facilități conferă deținătorului certificatelor un levier (*→gearing*), deoarece, în situația în care prețul acțiunilor sau obligațiunilor asociate crește peste nivelul prețului de subscriere, certificatul va avea o valoare dată de diferența dintre prețul de subscriere la care poate fi exercitat certificatul și prețul de piață al acțiunii sau obligațiunii. *→dilution; dividend warrant; option*.

warranty - *garanție*. Confirmare venită din partea asiguratului (*→insured*), într-un contract de asigurare, privitoare la corectitudinea amănuntelor furnizate ca subiect al asigurării.

Warsaw Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Varșovia*. *→Eastern Europe*.

wash sale (US) - *vânzare de acoperire*. Vânzarea și cumpărarea simultană sau la intervale de timp scurte a unui conglomerat (*→block*) de titluri de valoare (*→security*) de către un singur investitor (sau de un grup de investitori înțeleși). Scopul acestei operațiuni poate fi legat de generarea unei pierderi sau a unui câștig ori acela de a da impresia unui volum (*→volume*) mare de tranzacționare sau a unei capitalizări (*→turnover* - cifră de afaceri) ridicate pe acel titlu de valoare. *→bed and breakfast*.

wealth tax - *impozit pe avere*. Impozit anual calculat asupra valorii nete a activelor (*→asset*) individului, cu condiția să fie depășit un anumit prag minim. Impozitele pe avere se practică într-un mare număr de state, cum ar fi Danemarca, Germania, Olanda și Spania, dar nu și în Japonia sau Statele Unite ale Americii.

weighted average - *medie ponderată*. Medie (*→average*) calculată prin asocierea de ponderi, astfel încât să fie evidențiată importanța relativă a fiecărui element. De exemplu, media ponderată utilizată la calculul unui indice al prețurilor bursiere se determină înmulțind prețul titlului de valoare (*→security*) cu volumul (*→volume*) tranzacționat pe acel titlu

(*ponderi*), însumând aceste produse pentru totalitatea valorilor mobiliare incluse în indice și împărțind rezultatul la suma ponderilor. Media ponderată astfel calculată poate fi ulterior raportată la media ponderată calculată într-o perioadă de bază (pe baza aceleiași metodologii), pentru a evidenția modificările de preț în intervalul respectiv. O medie sau un indice neponderat (*unweighted*) atribuie fiecărui element component o aceeași importanță. → *share indices; weighted average cost of capital*.

weighted average cost of capital (WACC) - *media ponderată a costurilor cu capitalul*. Măsură a costului mediu pentru capitalul unei firme. Se calculează pentru fiecare tip de capital și apoi se întocmește un indice general, în care ponderile sunt stabilite în raport de proporția fiecărei surse de capital în totalul capitalului firmei (→ *weighted average*). Costul datoriei (→ *debt*), spre exemplu, al împrumuturilor bancare, este dat de dobânda (→ *interest*) plătită. Pentru capitalul propriu (→ *equity*), costul capitalului este dat de rata câștigului la titlurile de valoare (→ *security*) guvernamentale, la care se adaugă o primă pentru risc. Aceasta din urmă este calculată ca diferența istorică între rata a câștigului la obligațiunile (→ *bond*) guvernamentale și rata câștigului la capitalul propriu, plus sau minus o ajustare în raport de riscul propriu al companiei, măsurat cu ajutorul coeficientului beta (→ *alpha coefficient*).

weights - *ponderi*. → *weighted average*.

Wertpapier (Ger.) - *titlu de valoare*. → *security*.

Wertzuwachs (Ger.) - *câștig de capital*. → *capital gain*.

Wertzuwachssteuer (Ger.) - *impozit la câștigurile de capital*. → *capital gain*.

Wheat Trade Convention (WTC) - *Convenția Comercială cu privire la Grâu*. → *International Wheat Agreement (IWA); International Wheat Council (IWC)*.

white knight - "*cavalerul alb*". O companie care a primit o ofertă de preluare considerată ca inacceptabilă sau ostilă (→ *corporate raider*), poate să apeleze la o altă companie, care să realizeze o contraofertă, evitând astfel preluarea (→ *take-over*). Cea de-a doua companie joacă rolul de salvator (*cavalerul alb*).

whole life policy - *activitare bancară*. → *life assurance*.

wholesale banking - *bancarizare "cu ridicata"*. Realizarea de împrumuturi sau acceptarea de depozite între bănci și alte instituții financiare (→ *financial institution*), cu precădere derulate pe piața interbancară (→ *interbank market*). Spre deosebire de operațiunile bancare "*cu amănuntul*" (*retail banking*), termen care desemnează activitățile băncilor comerciale (→ *commercial bank*) în relația cu publicul larg sau întreprinderile.

wholesale deposit - *depozit "cu ridicata"*. Depozit (→ *deposit*), de regulă, de mari dimensiuni, obținut de către o bancă de la alte instituții bancare, sau de la mari companii ori instituții, cu alte cuvinte, un depozit care nu este direct plasat de către clienții individuali.

wholesale market - *pieță cu ridicata*. Referitor la bănci, piața monetară (→ *money market*) funcționabilă între instituțiile bancare, pe care se tranzacționează împrumuturi interbancare pe termen scurt, în mari cantități. → *interbank market*.

Wig Index - *Indicele Wig*. → *Eastern Europe*.

windfall tax - *impozit pe venitul neașteptat*. Impozit direct (→ *taxation*) colectat o singură dată în Marea Britanie, în cadrul bugetului pe 1997, asupra încasărilor din privatizarea utilităților publice. Companiile afectate de această reglementare au fost cele din domeniul apei și electricității, British Telecom, Railtrack, British Gas, Centrica, the British Airports Authority și British Energy. Impozitul a fost prelevat asupra diferenței dintre suma la care a fost evaluată compania în momentul privatizării (→ *privatization*) și valoarea aceleiași companii după patru ani de funcționare, această din ultimă evaluare fiind realizată pornind de la un coeficient egal cu de 9 ori profitul mediu în urma impozitării în intervalul amintit. Impozitul a fost colectat o singură dată, rata de impozitare fiind de 23%, plata acestuia făcându-se în două rate anuale. La modul

general, un astfel de impozit se percepe persoanelor sau organizațiilor despre care se presupune că au beneficiat, fără să aibă o contribuție semnificativă, de evenimente externe derulării normale a activității economice, cum ar fi, spre exemplu, creșterea prețului la petrol de care au beneficiat companiile exportatoare în anii '70 (→*Organization of Petroleum Exporting Countries - OPEC* - Asociația Țărilor Exportatoare de Petrol).

winding up - lichidare. →*liquidation*.

window - fereastră. Termen utilizat pentru a desemna o situație, de regulă, valabilă pe termen scurt; în care sunt disponibile anumite sume de bani. De asemenea, termenul se referă și la împrumuturile speciale derulate de o bancă centrală (→*central bank*). →*discount window*.

Window dressing - cosmetizare a situației financiare. Ajustări de natură financiară, realizate cu unicul scop de a îmbunătăți informația contabilă, derulate, de cele mai multe ori, cu ocazia realizării de auditări ale conturilor companiei. Spre exemplu, o bancă poate dori să prezinte în momentul întocmirii bilanțului (→*balance sheet*) o situație din care să reiasă faptul că deține sume importante de bani; pentru aceasta, banca poate realiza o vânzare de titluri de valoare (→*security*) cu puțin înaintea datei de prezentare a bilanțului, urmând ca, imediat după aceea să răscumpere titlurile vândute.

Window guidance (Jap.) - planificare indicativă. Direcții de acțiune comunicate pe cale informală de către Banca Japoniei, cu referire directă la politica de creditare a sistemului bancar.

with-profits life assurance - asigurare de viață cu bonificație. →*life assurance*.

withdrawable repurchase agreement (US) - înțelegere de răscumpărare anulabilă. Acord de răscumpărare (→*repurchase agreement- repo*) ce poate fi supus anulării de către dealer, cu condiția de a notifica Sistemul Federal de Rezerve (→*Federal Reserve*) până la ora 1.30 p.m. a zilei în care se intenționează anularea.

withdrawable RP - înțelegere de răscumpărare anulabilă. →*repurchase agreement*.

withholding tax - impozit reținut înaintea distribuirii. Impozitare (→*taxation*) dedusă din valoarea plăților către nerezidenți, de regulă, sub forma unei rate standard a impozitului pe venit (→*income*) aplicată dividendelor (→*dividend*) sau altor categorii de plăți ce urmează a fi efectuate de către companii. Referitor la aceste sume se poate introduce o cerere de răscumpărare, conform acordurilor de evitare a dublei impunerii (→*double taxation agreement*).

without recourse - fără posibilitate de recurs. →*recourse*.

won - won. Unitatea monetară națională a Coreei de Sud.

work in progress - produse în curs de execuție. Produse executate, dar care nu au fost încă facturate clientului (US = work in process).

working capital - capital de lucru. Excedentul activelor (→*asset*) curente peste datoriile (→*liability*) curente; acea parte a activelor curente finanțate prin intermediul fondurilor disponibile pe termen lung. Raportul dintre datoriile și activele curente ale unei companii, rata curentă, este un indicator utilizat frecvent pentru a cuantifica lichiditatea (→*liquidity*).

working member - membru activ. Membru profesional al companiei Lloyd's (→*Lloyd's*), care se ocupă de conducerea curentă a afacerilor societății, fie în calitate de garant, fie în calitate de broker.

World Bank - Banca Mondială. →*International Bank for Reconstruction and Development*.

World Gold Council - Consiliul Mondial al Aurului. Asociație internațională non-profit a producătorilor de aur, constituită cu scopul de a stimula cererea de aur la consumul final, pe piețele cu potențial de absorbție. Înființat în anul 1987 la inițiativa a 16 companii producătoare din 4 țări, în anul 1993, Consiliul se bucura de 50 de companii

membre din 9 țări, reprezentând aproape jumătate din producția mondială. În 1992, Consiliul a constituit Comitetul de Consiliere al Băncilor Centrale, pentru a promova înțelegerea rolului pe care îl joacă băncile centrale pe piața mondială a aurului; în același an a fost pentru prima oară publicată revista trimestrială *Gold Demand Trends*, destinată analiștilor pieței și comentatorilor economici.

world indices - *indici mondiali*. → *Morgan Stanley Capital International World Index*.

World Trade Organization (WTO) - *Organizația Mondială a Comerțului (OMC)*. Organizația a fost înființată la Geneva în anul 1995, ca urmare a rezultatelor rundei de negocieri Uruguay (→ *Uruguay Round*) cu privire la relațiile comerciale. OMC a înlocuit Acordul General asupra Tarifelor și Comerțului (→ *General Agreement on Trade and Tariffs - GATT*). Obiectivele Organizației Mondiale a Comerțului sunt legate de dezvoltarea și reglementarea în continuare a sistemului comercial multilateral, în conformitate cu principiile celor opt runde de negocieri concluzionate pe vremea funcționării GATT. OMC pune la dispoziție resursele și baza legală pentru soluționarea disputelor comerciale, prin constituirea de comitete de soluționare a diferendelor. Oricare dintre membrii OMC poate apela la Tribunalul de Apel OMC, dar este obligat să se conformeze soluției juridice date de acesta. Refuzul uneia dintre țări de a accepta soluțiile tribunalului poate conduce la aplicarea de sancțiuni comerciale (→ *trade*). În anul 1996, s-a convenit asupra acordului de liberalizare a pieței mondiale a telecomunicațiilor, devenit operabil începând cu anul 1998, deși, inițial, se prevăzuse realizarea acordului încă din timpul Runderi Uruguay.

writer - *vânzătorul opțiunii*. → *option*.

writing-down allowance - *alocație deductibilă*. → *capital allowance*.

written back - *recuperare*. → *provisions*.

written off - *eliminare din bilanț*. → *provisions*.

WTC - *Convenția Comercială cu privire la Grâu*. → *International Wheat Agreement (IWA)*; *International Wheat Council (IWC)*.

xd - *fără dividend*. → *ex-dividend*.

Xetra - *sistemul de tranzacționare Xetra*. → *German stock exchanges*.

yankee bond (US) - *obligațiune yankee*. Obligațiune (→ *bond*) denominată în dolari, emisă pe piața din Statele Unite de către companiile sau băncile străine. → *foreign bond*.

year of account - *an contabil*. Anul comercial al unui sindicat Lloyd's (→ *Lloyd's*).

yearling bond (UK) - *obligațiune sub un an*. Obligațiuni (→ *stock*) emise de autoritățile municipale din Marea Britanie, având scadența (→ *maturity*) sub un an.

Yellow Book (UK) - *Cartea Galbenă*. Publicație a Bursei de Valori de la Londra (→ *London Stock Exchange*), prin care se stabilesc reglementările ce guvernează admiterea la cota oficială (→ *official list*), precum și procedurile ulterioare privind realizarea raportărilor periodice. → *Green Book*.

yellow sheets - *pagini galbene*. → *pink sheet*.

yield - *randament*. Venitul obținut de pe urma unui titlu de valoare (→ *security*), raportat la prețul curent de piață al acelui titlu. Acest raport este cunoscut sub denumirea de randament curent (*current yield*). Randamentul dividendului (*dividend yield*) reprezintă dividendul (→ *dividend*) curent, ca procent din prețul de piață al titlului de valoare. Randamentul încasărilor (*earning yield*) este o valoare teoretică, care se calculează pornind de la valoarea ultimului dividend plătit, ca procent din prețul de piață al titlului. Pentru titlurile de valoare cu venit fix (→ *fixed-interest security*), randamentul de operare (*running yield*), randamentul orizontal (*flat yield*) sau randamentul de dobândă (*interest yield*) este dat de rata dobânzii ca procentaj din prețul plătit pentru acea acțiune (→ *stock*). De exemplu, o obligațiune (→ *bond*) având o valoare nominală sau de emisiune de 100 £, dar care este cumpărată la 50 £, având o rată a dobânzii de 5%, are

un randament de operare de 10%. În cazul titlurilor de valoare ce pot fi răscumpărate (→*redeemable security*), câștigul va include, de asemenea, orice câștig de capital (→*capital gain*) realizat în momentul răscumpărării (→*redemption*). Acesta este randamentul în momentul răscumpărării (*redemption yield*), care ia în considerare prețul de achiziție, plățile cu dobânda, valoarea de răscumpărare și intervalul de timp rămas până la scadență. Randamentul inițial reprezintă venitul estimat să îl obțină un investitor prin investirea banilor într-un fond mutual (→*unit trust*) sau în altă formă de gestionare a investiției, cum ar fi un fond de investiții (→*investment trust*). Calculul are la bază randamentul prezent al investiției de bază și este exprimat ca procent din prețul cerut (→*offer price*).

yield curve - *curba randamentului*. Tendința normală a randamentului (→*yeld*) de a crește odată cu creșterea intervalului de timp până la scadența (→*maturity*) titlului de valoare (→*security*). Atunci când se constată un efect opus, fenomenul este descris drept curba inversă a randamentului.

yuan - *yuan*. Unitatea monetară (→*currency*) națională a Chinei, moneda fiind *Renminbi*.

zaibatsu (Jap.) - *zaibatsu*. Grup japonez de companii, de mari dimensiuni, asemănător trustului (→*trust*) american sau concernului (→*Konzern*) din Germania; *zaibatsu* este dominat de o bancă, care deține o poziție de control în cadrul fiecăreia dintre celelalte companii membre. În mare parte, structurile de tip *zaibatsu* au fost eliminate ca urmare a legislației introduse după al Doilea Război Mondial, locul lor fiind luat de *keiretsu* (→*keiretsu*).

zaitech (Jap.) - *zaitech*. Management financiar sofisticat, care are drept obiect, de regulă, surplusul de fonduri al companiilor industriale; termenul este utilizat pentru a contrasta profiturile de natură financiară cu cele industriale.

Zeisei Chosa Kai (Jap.) - *Comitetul de Cercetare asupra Sistemului de Impozitare*. Organism al guvernului japonez care se ocupă de reforma sistemului de impozitare.

zero coupon, zero coupon fund - *cupon zero, fond cu coupon zero*. Obligațiune (→*bond*) emisă cu discount (sub valoarea nominală - →*par value*), care nu oferă dobândă (→*interest*) dar este răscumpărabilă la nivelul valorii nominale, ceea ce garantează deținătorului un câștig de capital (→*capital gain*). →*rolled-up coupon*.

zero dividend preference share - *acțiune preferențială fără dividend*. Acțiuni preferențiale (→*preference share*) la care nu plătește dividend (→*dividend*); ci doar o sumă fixă în momentul răscumpărării (→*redemption*). →*investment trust*.

Zins (Ger.) - *dobândă*. →*interest*.

Zinssatz (Ger.) - *rata dobânzii*. →*rate of interest*.

Zinsschein (Ger.) - *cupon*. →*coupon*.

zloty - *zlot*. Moneda (→*currency*) națională a Poloniei.

Zurich Stock Exchange - *Bursa de Valori de la Zurich*. →*Swiss stock exchanges*.

Zwischenhandler (Ger.) - *intermediar*. →*broker*.